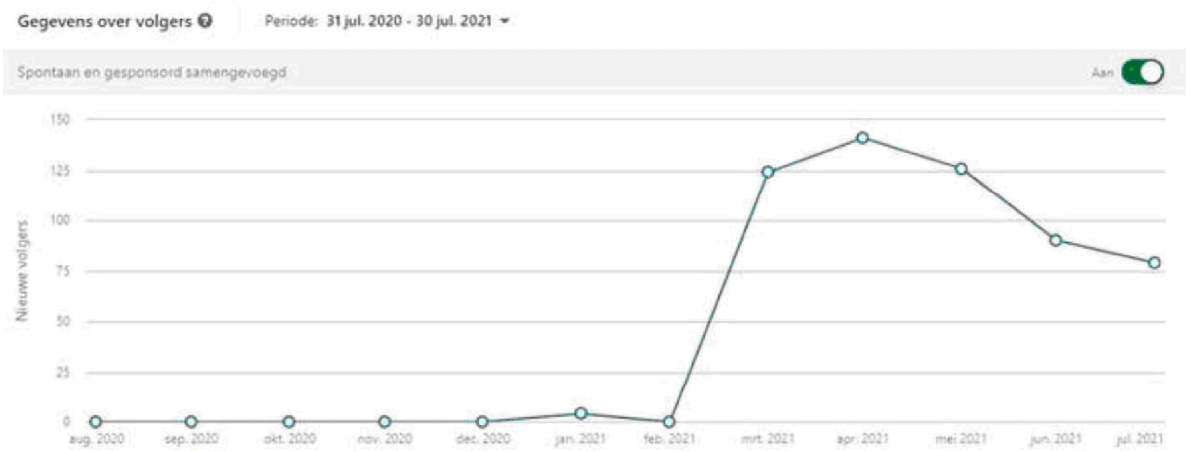

LinkedIn volgers, van 0 op 1 jan 2021 naar 709 per 29 oktober 2021

Commitments 2022

Omdat we in 2021 de perspectieflening nog niet actief in de markt hebben kunnen zetten aangezien de fondsversterking in september definitief is geworden zal de doelstelling van 13 investeringen niet gehaald worden in 2021. Ook bleek de Covid-19 in 2021 (met name 1e half jaar) tot vertraging van investeringsbeslissingen te leiden. In 2022 verwachten we dat wel te kunnen realiseren.

Verder zijn er in 2021 geen investeringen op aandelen gerealiseerd maar is wel in 5 van de 7 investeringen sprake van een calloptie. Hierbij kan er in de toekomst dus alsnog een deel van de lening worden omgezet naar aandelenkapitaal en dit kan dan tot hogere rendementen leiden.

Doelstellingen	2022			
Aantal	**Soort fonds**	**Lening totaal**	**Aandelenkapitaal**	**Realisatie Fte**
	Micro			
3	Innovatie	400.000 (2)	100.000 (1)	12
7	Ontwikkel	1.500.000 (6)	400.000 (1)	60
3	Perspectieflening	1.000.000 (3)		15
Totaal 13		**2.900.000 (11)**	**500.000 (2)**	**87**

Maatschappelijke impact

Hoe de bijdrage aan maatschappelijke relevante (kennis-)ontwikkeling inzichtelijker kan worden gemaakt, is door NOM en alle ROM's gemeenschappelijk opgepakt. Het MKB Fonds Drenthe zal op die uitkomsten aansluiten. Ook zullen we in de jaarrapportage gaan opnemen welke bedrijven te koppelen zijn aan bepaalde sustainable development goals (SDG).

In de financieringsvoorstellen zullen de SDG elementen uitdrukkelijk benoemd worden in onze financieringsvoorstellen en zal daarmee een koppeling worden gemaakt naar de maatschappelijke impact van het betreffende bedrijf. Ook nemen we al enige tijd een bepaling op in onze contracten waarmee de ondernemingen een inspanningsverplichting op het gebied van duurzaam investeren en het handelen volgens MVO-principes in hun bedrijfsvoering aangaan.

Verder hebben wij ons gecommitteerd aan fundright en staat er nu een de contracten een tekst, waarbij inzet wordt verwacht van de bedrijven op het gebied van diversiteit in het management team.

Begroting 2022 e.v.

Langzamerhand naderen de opbrengsten uit rentebaten het niveau van de operationele kosten. Voor 2021 wordt conform afgelopen jaren een negatief portefeuilleresultaat na kosten en voorziening verwacht. Rendementen van investeringen in aandelenkapitaal zijn nodig voor een positieve nettowinst maar worden pas op lange termijn zichtbaar. Als uitgangspunt geldt 5 tot 8 jaar na investeren in de betreffende onderneming. Deze periode is op basis van eigen ervaring en past ook binnen de termijnen die in de investeringsreglementen zijn gesteld. De opbrengsten vanuit aandelenkapitaal zullen bestaan uit dividenden en opbrengsten uit verkoop van (een deel van) het aandelenbelang. Van de huidige gehouden aandelenbelangen wordt de eerste verkoop met rendement verwacht in 2023. Begrote verkoopresultaten (exits) zijn vaak eenmalig per onderneming, liggen ver in de toekomst en hebben daarmee een mate van onzekerheid.

> "MKB Fonds geloofde in ons als ondernemers en gaf ons vertrouwen, hierdoor ontstonden er voor ons heel veel mogelijkheden om te groeien".
>
> 5.1.2e Campooz

0731 316043

Resultaat

	2021 LE	2022 BEGR.
Rente leningen u/g	338.295	324.381
Dividend	-	-
Resultaat verkoop participaties	-	-
Provisies	-	-
Portefeuilleresultaat	**338.295**	**324.381**
Kosten	591.823	613.926
Portfeuilleresultaat na kosten	**-253.528**	**-289.545**
Mutatie voorziening	*385.679*	*372.000*
Netto resultaat	*-639.208*	*-661.545*

Boekwaarde portefeuille

	2021 LE	2022 BEGR.
Stand per 1 januari	**3.518.405**	**3.685.188**
Bij:		
Investeringen	1.360.000	2.700.000
Rentebijschrijvingen	338.295	324.381
	1.698.295	3.024.381
Af:		
Desinvesteringen	-	-
Aflossingen	854.476	748.834
Ontvangen rentetermijnen	291.357	308.881
Voorzieningen	385.679	372.000
	1.531.512	1.429.715
Stand per 31 december	**3.685.188**	**5.279.854**

De operationele kosten bestaan uit vier componenten:

- Beheervergoeding NOM. Onder de beheervergoeding vallen alle werkzaamheden zoals ze ook in de management- en beheerovereenkomst zijn afgesproken. Naast twee fulltime investment managers behelst dit ook de parttime inzet van directie, specialist leningen, investment analist, administratie, control, mid-office (juridisch) en secretariaat. In de uurtarieven (IKT) is reeds rekening gehouden met de doorbelasting van licenties, systemen e.d.
- Accountantskosten. Met ingang van boekjaar 2021 wordt de accountantscontrole uitgevoerd door Baker Tilly. De opgenomen kosten zijn op basis van de ontvangen offerte van Baker Tilly.
- Kosten RvC/IC: De kosten RvC zijn op basis van een vaste vergoeding per jaar. De IC krijgt per vergadering een vergoeding. Geprognosticeerd zijn 10 IC-vergaderingen in 2022. De vergoedingen voor RvC en IC leden zijn BTW vrijgesteld.
- Overige beheerkosten: hieronder zijn begrepen de aanvullende kosten voor de mediacampagne en reservering voor kosten inhuur derden.

Operationele kosten (excl. BTW)	
Beheervergoeding NOM	402.600
Accountantskosten	18.000
Kosten RvC / IC	44.500
Overige beheerkosten	50.000
Totaal Operationele kosten	**515.100**

In de begroting 2022 is uitgegaan van de eerste van vier stortingen van € 2.500.000,- door de provincie Drenthe om hiermee de begrote investeringen te kunnen uitvoeren en ook andere financieringsaanvragen in behandeling te kunnen blijven nemen.

De begroting laat een stabiel beeld zien in het portefeuilleresultaat na kosten.

Voorzieningen worden getroffen voor het verschil tussen de boekwaarde en de lagere verwachte realiseerbare waarde. Deze verwachte waarde is een momentopname en kan in de loop er tijd ook weer positief worden bijgesteld. Een voorziening is geen definitieve afwaardering. Door de actieve betrokkenheid van het investment team bij de portefeuilleondernemingen, ook vanuit risicomanagement, zetten we ons samen met de onderneming en stakeholders in om een duurzame waarde-creatie te realiseren.

In bijlage 2 staat onderstaande begroting verder uitgewerkt in een balans, winst- en verliesrekening en liquiditeitsoverzicht.

Risicoprofiel investeringen

Voor elke investering wordt bij aanvang financiering een risicoprofiel (A t/m D, waarbij A inhoudt: laag risico en D: zeer hoge kans op verliesinvestering) vastgesteld. Dit is een belangrijk onderdeel van het investeringsvoorstel, die door de investeringscommissie beoordeeld en van een advies voorzien wordt.

Naast een financiële beoordeling vindt een toetsing plaats op management en organisatie, managementinformatie, productontwikkeling en markt.

Per investering vindt er een toetsing van de rente plaats, waardoor het Fonds gezekerd is dat er, conform de eisen van EU, een marktconform tarief (geen staatssteun) wordt aangeboden voor risicodragend kapitaal. Dit wordt tijdens het proces vastgelegd in het zogenaamde rentetoetsformulier. Zonder deze toets kan geen besluit genomen worden over de financieringsvraag.

Naast deze rentetoets aan EU-voorwaarden (Europese rentetabel en het Brandenburg-Scheme voor achtergestelde leningen) kennen we een rentebeleid binnen het MKBFonds waarbij we voor achtergestelde leningen een gemiddeld rente tarief hanteren van 10%.

Afwijking van dit percentage is in individuele gevallen mogelijk na beoordeling van het risicoprofiel van de desbetreffende casus en mogelijke zekerheden die gevestigd kunnen worden (borgstellingen, tweede hypotheek en dergelijke).

Voor dit rentebeleid is gekozen om naast het voldoen aan de Europese regelgeving rond staatssteun invulling te geven aan de uitgangspunten van revolverendheid van het fonds op lange termijn. Aangezien het merendeel van de portefeuille nog steeds bestaat uit leningen (en de marktvraag hier naar dominant is) zal ook op deze leningen gestreefd blijven worden naar een positief rendement, passend bij het (hoge) risicoprofiel.

Bij de nieuwe Perspectieflening (waarbij niet achtergestelde leningen verstrekt kunnen gaan worden) zullen we een rentebeleid hanteren waarbij 6% het standaardpercentage is. Dit is passend bij het product, vreemd vermogen met zekerheden in die situaties waarin de markt de vraag niet invult. Verdere uitgangspunten zijn een bij het Fonds acceptabel risicoprofiel en voldoen aan de specifieke voorwaarden van de Perspectieflening.

Om aan de revolverendheidsdoelstelling op de lange termijn te kunnen voldoen, is een goede spreiding van de investeringen belangrijk; waarbij het gemiddelde risicoprofiel past bij het karakter van het Fonds. Ook een gezonde verhouding tussen participaties en (achtergestelde)leningen is nodig om de revolverendheid verder te versterken. We streven daarbij naar een groei van het aantal participaties maar zien een marktvraag waarbij de vraag naar (achtergestelde) leningen dominant is. Het gemiddelde investeringsbedrag ad. ca. € 250.000 lijkt vooralsnog (gebaseerd op gedane investeringen) redelijk laag, maar is wel constant gebleken de afgelopen jaren, waardoor spreiding voor een deel al op een natuurlijke wijze plaatsvindt. Bij aanvang van de investering kan het risicoprofiel maximaal C zijn.

Met betrekking tot spreiding in sectoren worden er nog geen plafonds aangelegd. Enkele jaren geleden leek horeca een relatief groot aandeel te hebben in het aantal financieringsverzoeken, daarop is een aanvullende bepaling opgenomen. Het totaal uitstaande bedrag in deze sector mag niet meer zijn dan € 1.950.000 zijnde 15% van het totale fonds. Momenteel is het belang van horeca in de portefeuille nog maar zeer beperkt in omvang, ca. 1% van het totale Fonds.

Eén van onze doelstellingen is om de portefeuille te laten groeien binnen de speerpunten van de Provincie Drenthe, zoals toerisme en recreatie, de energietransitie en social impact.

Beheer portefeuille

De beheersmatige werkzaamheden van investment managers betreffen gesprekken met management op frequente basis (soms zelfs wekelijks), gesprekken met potentiële financiers, adviseurs, accountants. Daarnaast zijn er aandeelhoudersvergaderingen waar een actieve rol van het Fonds verwacht wordt. Door de actieve rol wordt de kans op een beter rendement vergroot bij deze

investeringen. Met het groeien van de portefeuille zal het beheer alleen maar verder gaan toenemen. Dit zal de komende jaren ook te zien zijn aan de iets lagere groei in aantal ondernemingen, zie ook 'Doelstellingen 2021 en verder'. Participaties kosten over het algemeen meer tijd dan de gemiddelde investering met een achtergestelde lening. De intensiteit van het beheer hangt daarnaast van het risicoprofiel en de gang van zaken. Bij leningen is de begeleiding over het algemeen veel minder intensief en vindt dit grotendeels ad-hoc plaats.

De persoonlijke benadering is tijdrovend, nam in 2021 toe maar is zeker een toegevoegde waarde van het Fonds en draagt bij aan de doelstelling van het Fonds: bevorderen, ondersteunen en versterken van de Drentse economie. Hierbij treedt het Fonds niet op als bedrijfsadviseur en gaat ook niet "op de stoel van de ondernemer zitten". Wij stellen wel onze kennis en netwerk ter beschikking.

De bedrijven leveren hun financiële rapportages periodiek aan (contractuele verplichting). Indien de ontwikkelingen bij de bedrijven hiertoe aanleiding geven wordt het risicoprofiel aangepast. Verdere werkzaamheden die door de backoffice (Fonds Support Noord) gedaan worden, zoals financiële cijferverwerking, incasso- en debiteurenbeheer, rapportages nemen met het groeien van de portefeuille eveneens toe.

Halfjaarlijks wordt daarnaast aan de hand van de financiële performance van de bedrijven al dan niet besloten worden tot het nemen van een voorziening. Voorzieningen worden bepaald op financiële gronden, zoals de waarde van het aandelenkapitaal t.o.v. aanschafwaarde en het wel of niet kunnen voldoen aan de (betalings-) verplichtingen. Vooralsnog ligt de voorzieningenomvang onder (positiever) die van de verwachting bij aangaan van het Fonds. De belangrijkste reden hiervoor is de lagere gemiddelde omvang van de financiering.

Toekomstvisie

Het Fonds heeft een duidelijke toegevoegde waarde voor ondernemend Drenthe. De eerste jaren is er alleen geïnvesteerd middels risicodragend vermogen. Echter gezien de ontwikkelingen die gaande zijn, is het goed dat ook het Fonds haar bakens gaat verzetten om beter in te spelen op de behoeften uit de markt. Daarom kan er naast risicodragend kapitaal ook gefinancierd worden door middel van leningen met zekerheden. Hiermee kunnen lacunes in het financieringslandschap worden ingevuld.

Verder wordt er gestreefd naar maximalisering van de rendementskansen, door het toepassen van call-opties, aandelenbelangen en andere financiële instrumenten. Met de aanvullende storting in het Fonds moet de revolverendheid te realiseren zijn en door daarnaast meer focus op de sustainable development goals te hebben zal het maatschappelijk rendement verder toenemen.

0731 316043

Slotwoord

2021 is het jaar geworden met 2 gezichten, enerzijds is Covid-19 nog steeds bepalend in het nieuws en merkbaar in de samenleving, anderzijds is de economie zich aan het oprichten en kijken de ondernemers weer vooruit. Met de aanvullende storting van onze aandeelhouder kunnen we de ambities van de ondernemers faciliteren. Het Fonds daagt de Drentse ondernemers dan ook uit: Geef je ambitie een kans!

0731 316043

Bijlage 1: Personalia

Raad van Commissarissen

Mevr. drs. [redacted] RA (voorzitter)

Dhr. drs. [redacted]

Mevr. [redacted]

Investeringscommissie

Mevr. Mr. [redacted]

Dhr. [redacted] RA

Dhr. [redacted] (voorzitter)

Bijlage 2: Balans, Winst- en Verliesrekening en Kasstroomoverzicht

BALANS

MKB F. Drenthe

ACTIVA	2021 LE	2022 -B
Stand 1 januari	**3.518.405**	**4.041.739**
Investering	1.170.000	2.700.000
Aflossing/desinvestering	-816.324	-828.834
Rentebijschrijving	316.035	330.458
Renteontvangsten	-271.555	-314.458
Voorziening/afboeking	125.179	-372.000
Tot. Financiële vaste activa	**4.041.739**	**5.556.905**
Debiteuren		
Overige vorderingen		
Overlopende activa		
Tot. vlottende activa	**0**	**0**
Liquide middelen	4.123.508	4.452.874
TOTAAL ACTIVA	**8.165.248**	**10.009.779**

PASSIVA	2021 LE	2022 -B
Geplaatst kapitaal	100.000	100.000
Agioreserve	13.000.000	13.000.000
Overige reserves	-5.084.752	-5.740.221
Tot. Eigen vermogen	**8.015.248**	**7.359.779**
Overige langlopende schulden		2.500.000
Voorzieningen		
Tot. Langlopende schulden	**0**	**2.500.000**
Rekening courant bank		
Crediteuren	150.000	150.000
Overige schulden		
Overlopende passiva		
Tot. Kortlopende schulden	**150.000**	**150.000**
TOTAAL PASSIVA	**8.165.248**	**10.009.779**

WINST- EN VERLIESREKENING

MKB F. Drenthe

	2021 LE	2022 -B
Omzet		
Renteopbrengsten leningen u/g	316.035	330.458
Dividendopbrengsten	0	0
Verkoopresultaat	0	0
Provisie	0	0
Totaal Omzet	**316.035**	**330.458**
Operationele kosten		
Operationele kosten		613.926
Beheervergoeding NOM	514.293	
Accountantskosten	25.713	
Kosten RvC / IC	53.845	
Overige beheerkosten	90.750	
Totaal Operationele kosten	**684.600**	**613.926**
Portefeuilleresultaat na kosten	**-368.565**	**-283.468**
Mutatie voorzieningen	-125.179	372.000
Bedrijfsresultaat	**-243.386**	**-655.468**
Netto resultaat	**-243.386**	**-655.468**

KASSTROOMOVERZICHT

MKB F. Drenthe

	2021 LE	2022 -B
Bedrijfsresultaat	-243.386	-655.468
Aanpassingen voor:		
Voorziening fin. vaste activa	-125.179	372.000
Mutatie voorzieningen	0	0
Mutaties netto werkkapitaal:		
Debiteuren	0	0
Overige vorderingen / overl. activa	0	0
Crediteuren	0	0
Overige schulden / overl. passiva	0	0
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	-368.565	-283.468
Vennootschapsbelasting	0	0
Buitengewone baten (+) en lasten (-)	0	0
Kasstroom uit operationele activ.	**-368.565**	**-283.468**
Investering	-1.170.000	-2.700.000
Aflossing/desinvestering	816.324	828.834
Saldo rentebijschrijving	-44.480	-16.000
Kasstroom uit investeringsactiv.	**-398.156**	**-1.887.166**
Mutaties langlopende schulden	0	2.500.000
Saldo ontvangen/betaalde rente r/c	0	0
Storting/uitkering nominaal en/of agio	0	0
Uitkering dividend	0	0
Kasstroom uit financieringsactiv.	**0**	**2.500.000**
Toe-/afname geldmiddelen	**-766.721**	**329.366**
Rekening courant bank	0	0
Liquide middelen	4.123.508	4.452.874
Totaal geldmiddelen	**4.123.508**	**4.452.874**
Toe-/afname geldmiddelen	-766.721	329.366

*) NB de begrote voorzieningen 2022 zijn bepaald op een vast percentage van de investeringen. Voorzieningen zijn inschattingen op basis van financiële indicatoren van waardeverminderingen van

de verstrekte financiering. Gedurende de looptijd kan een voorziening geheel of gedeeltelijk leiden tot een definitieve afboeking, maar ook tot het herstellen van de voorziening (positief resultaat). Halfjaarlijks wordt het voorzieningenniveau (her-)beoordeeld.

Memo POHO Economie	provincie Drenthe
Gedeputeerde	Henk Brink
Afschrift	
Datum	22 februari 2022
Poho datum	7 maart 2022
Opsteller	5.1.2e 5.1.2e en 5.1.2e 5.1.2e
Afgestemd met	5.1.2e 5.1.2e
Onderwerp	Jaarplan MKB Fonds Drenthe 2022
Doel memo	☒Ter discussie ☐Ter informatie
Bijlage	Jaarplan MKB Fonds Drenthe 2022
Naar GS	nee

Advies/Vraag
Graag kennisnemen van de highlights uit het jaarplan 2022 van het MKB Fonds Drenthe.

Inleiding
Op 11 februari ontvingen wij het jaarplan 2022 van het MKB Fonds Drenthe.

Highlights:

- Het fonds verwacht dat MKB bedrijven meer behoefte hebben aan aanvullende financiering door de gevolgen van de coronaperikelen. Daarnaast verwacht men meer aanvragen door het economisch herstel.
- Terugblik 2021 (en dat komt natuurlijk ook nog in de Jaarrekening 2021 te staan):
  - Sommige portefeuillebedrijven ondervonden negatieve gevolgen van de coronaperikelen, anderen konden juist profiteren.
  - Er is een mediacampagne gestart om meer leads te genereren en hierdoor komen er meer financieringsaanvragen.
  - In 2021 zijn er financieringen verstrekt aan de volgende bedrijven:
    - [redacted]
    - buiten verzoek
  - Twee bedrijven hebben hun lening vervroegd afgelost, één bedrijf is failliet gegaan.
- Men wil in 2022 meer focus leggen op bedrijven met een maatschappelijke impact. Hiervoor worden de SDG's (sustainable development goals) als leidraad gebruikt. De ROM's werken aan een standaard rapportagemodel om resultaten op maatschappelijk gebied te verantwoorden. Dit rapportagemodel zal opgenomen worden in de kwartaalrapportages van het MKB Fonds.
- Per 1 mei 2022 zal 5.1.2e 5.1.2e (nu financiën en bedrijfsvoering) het stokje van 5.1.2e 5.1.2e overnemen als directeur van het fonds.
- In 2022 wordt het nieuwe product de 'perspectieflening' verder uitgewerkt. Deze lening vraagt zekerheden maar daardoor ook een lagere rente. Het MKB Fonds speelt hiermee in op het gat in de markt dat ontstaat door de steeds meer sectorale en gestandaardiseerde werkwijze van banken.
- In 2022 wordt een standaard procedure ingericht voor financieringen tot €100.000,--. Er is minder maatwerk mogelijk, waardoor de looptijd wordt verkort en minder inzet van de investment managers nodig is (en daardoor kosten worden bespaard).

- In 2021 zijn er vaker call-opties in leningen overeengekomen (in 5 van de 7 leningen), waarmee het fonds in de toekomst leningen kan omzetten in aandelenparticipaties en daardoor meer kans heeft op rendement. In 2022 wordt dit voortgezet.
- Doelstellingen 2022:

Doelstellingen	2022			
Aantal	**Soort fonds**	**Lening totaal**	**Aandelenkapitaal**	**Realisatie Fte**
	Micro			
3	Innovatie	400.000 (2)	100.000 (1)	12
7	Ontwikkel	1.500.000 (6)	400.000 (1)	60
3	Perspectieflening	1.000.000 (3)		15
Totaal 13		**2.900.000 (11)**	**500.000 (2)**	**87**

- Voor 2022 wordt wederom een negatief resultaat verwacht (€ 661.545,--, 2021: € 639.208,--). Hoewel het resultaat wel iets minder negatief wordt, komt het fonds nog niet in de buurt van revolverend te zijn.
- De operationele kosten stijgen van € 591.823,-- (2021) naar € 613.926,-- (2022 begroot).
- Toekomstvisie: blijven inspelen op behoeftes in de markt door:
    - Lening met zekerheden en lagere rente (perspectieflening)
    - Meer rendement van het fonds door meer participaties, call opties, etc.
    - Groter maatschappelijk rendement door focus op SDG's.
- Voor 2022 wordt van de afgesloten lening van € 10 miljoen een opname van € 2,5 miljoen voorzien en is ruim voldoende liquiditeit aanwezig binnen het MKB-fonds.
- Voor 2022 wordt een verlies voorzien van € -655.468,-. Dat is hoger dan de verwachtte realisatie over 2021 en komt vooral door het begroten van voorzieningen op basis van financiële indicatoren van waardeverminderingen van de verstrekte financiering. Het nadeel ligt wel in lijn met het begrote nadeel van 2021.

To: 5.1.2e 5.1.2e Prov. Groningen[5.1.2e @provinciegroningen.nl]; 5.1.2e (5.1.2e @provinciegroningen.nl)[5.1.2e @provinciegroningen.nl]; 5.1.2e , 5.1.2e (5.1.2e @fryslan.frl) (5.1.2e @fryslan.frl)[5.1.2e @fryslan.frl]; 5.1.2e @fryslan.frl'[5.1.2e @fryslan.frl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Mon 3/7/2022 12:42:11 PM
Subject: beschikking NOM
Received: Mon 3/7/2022 12:40:00 PM
beschikking 2022 voor de NOM_17 februari 2022.pdf

Hallo Allemaal,
Ter info de verzonden beschikking 2022 NOM.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

provincie Drenthe
5.1.2e
Team Bestuur en Concernzaken
Westerbrink 1
9405 BJ Assen
0592- 5.1.2e

Aan:
NOM
t.a.v. de directie
Postbus 424
9700 AK GRONINGEN

Assen, 17 februari 2022
Ons kenmerk 202101680-00986781
Behandeld door de heer [redacted] (0592) [redacted]
Verplichtingennummer [redacted]
Onderwerp: Verlening subsidie per boekjaar NOM 2022

Geachte directie,

Op 27 december 2021 ontvingen wij uw subsidieaanvraag voor de uitvoering van uw jaarlijkse activiteiten in 2022. Uw jaarplan is gebaseerd op de uitgangspunten zoals geformuleerd in het Strategisch Kader en het daaruit afgeleide Meerjarenplan 2022-2025. In deze brief informeren wij u over ons besluit op uw aanvraag.

Besluit
Wij hebben besloten u, mede namens de provincies Groningen en Fryslân, een subsidie van maximaal € 1.950.000,00 te verlenen. Dit betreft de cumulatie van drie individuele subsidies van maximaal € 650.000,00 per provincie.

Voorschot
Wij hebben besloten u een voorschot te verstrekken van € 487.500,00, zijnde 25% van de verleende subsidie. Dit voorschot maken wij over op bankrekeningnummer [redacted], onder vermelding van het kenmerk van deze brief. Het resterende subsidiebedrag maken wij verdeeld over de maanden maart 2022 tot en met december 2022 aan u over. Dit betreft een bedrag van € 146.250,00 per maand.

Prestatieverplichtingen
Bij het uitvoeren van de activiteiten bent u gebonden aan de volgende prestatieverplichtingen:

- De door u voorgestelde activiteiten passen binnen de doelstellingen van de provincies Groningen, Fryslân en Drenthe, het Strategisch Kader en het Meerjarenplan 2021-2024 en worden uitgevoerd conform de afspraken die wij hierover met u hebben gemaakt;

Bij correspondentie verzoeken wij u het zaaknummer 202101680 te vermelden.

63020150/01/440035 NOM (1)

- Voor deze subsidie moet u de volgende prestaties uitvoeren overeenkomstig uw activiteitenplan en de volgende drie kerntaken binnen de organisatie:

  - ontwikkelen en versterken van regionale bedrijvenclusters en kennisnetwerken (ecosystemen);
  - ondersteunen van bedrijven bij het opstellen van een sluitende business case en het optreden als 'durf-investeerder';
  - stimuleren van groei door het aantrekken van buitenlandse (en bovenregionale) bedrijven, het ondersteunen van de uitbreiding van deze bedrijven en het aanjagen van internationale handel.

  Op het vlak van communicatie voert u de volgende acties uit:

  - Versterking van de communicatie over de NOM en haar activiteiten met de externe stakeholders. Daarnaast communicatie ook gericht zijn op de randvoorwaarden die nodig zijn om de economie van Noord-Nederland structureel te versterken. U maakt deze randvoorwaarden toegankelijk via de website www.krachtvanhetnoorden.nl.
  - In overleg met de provincies vult de NOM de communicatie over Noord-Nederland verder in via de TopDutch-campagnes. Daarnaast versterken u de relatie met het NFIA door regelmatig contact met de buitenkantoren, up-to-date proposities in Achilles (datanetwerk NFIA) en aandacht voor accountmanagement.
  - U voert conform uw jaarplan de voorgestelde actiepunten uit op het vlak van communicatie zoals de kennisdeling en de bekendheid van de NOM onder de ondernemers.

  De NOM werkt aan vier verschillende programma's. Hierbij gaat het om Chemport Europe, Smart Industry Hub, Fascinating Agrifood en Health en een nog nader in te vullen programma. Wij vragen u ons op de hoogte te houden van de ontwikkelingen rondom de invulling daarvan.

  Daarnaast neemt de NOM in samenwerking met de New Energy Coalition deel aan projecten rondom de Energietransitie. De diverse activiteiten binnen de programma's voert u uit zoals vermeld in uw jaarplan en in afstemming met de New Energy Coalition. De NOM neemt verder deel aan diverse kleinere projecten zoals PGO Netwerk Noord, Medicijnresten uit afvalwater en Business development MedTech. U neemt alleen deel aan projecten als dat past in de transities en de diensten die de NOM levert.

  De doelstellingen van de NOM voor 2022 worden in onderstaand schema samengevat:

Doelstellingen NOM			
			2022
Internationaliseren			
	Aantal nieuwe arbeidsplaatsen door (buitenlandse) investeringen *)	FTE	250
	Totale investering in € *)	M€	150
	Investor Relations doelstelling wordt behaald in 2022		
Ecosysteemontwikkeling			
	Aantal nieuwe innovatieprogramma's		1
	Waarde (€) innovatieprojecten en BD cases *)	M€	16
Business Development (Investor Readiness + BD nieuwe stijl)			
	Aantal succesvolle projecten*		40
	Aantal gefinancierde innovatieve MKB bedrijven *)		21
	Totaal opgehaalde financiering innovatieve MKB bedrijven*)	M€	10 mln
	Aantal nieuw te creëren arbeidsplaatsen innovatieve MKB bedrijven *)	FTE	> 150 fte

*gemiddeld per 4 jaar

Voor meer details over de door u uit te voeren activiteiten en te behalen prestaties verwijzen wij naar het door u ingediende jaarplan 2022.

De projectactiviteiten starten op 1 januari 2022 en worden uitgevoerd uiterlijk op 31 december 2022. Indien hierin wijzigingen plaatsvinden, dient u dit bij ons aan te geven;

U levert uiterlijk vóór 1 mei van het jaar na het kalenderjaar waarvoor de subsidie is verleend, een verzoek tot vaststelling in;

U bewaart de stukken die betrekking hebben op de besteding van de subsidie en de uitvoering van de activiteiten tot zes maanden nadat de activiteiten zijn uitgevoerd.

Aanvullend verzoek
Daarnaast verzoeken wij u om in uw communicatie over de activiteiten tot uitdrukking te brengen dat deze mede mogelijk worden gemaakt door de provincies Groningen, Fryslân en Drenthe. Dit met het oog op het informeren van de burgers over de besteding van belastinggelden.

Meldingsplicht
Als blijkt dat u de gesubsidieerde activiteiten niet zult uitvoeren of dat u niet aan alle verplichtingen zult voldoen, stelt u ons daarvan direct schriftelijk of per mail op de hoogte.

Daarnaast stelt u ons zo spoedig mogelijk op de hoogte van:
- relevante wijzigingen in de financiële en organisatorische verhouding met derden;
- wijzigingen van de statuten betreffende de vorm van de rechtspersoon, de persoon van de bestuurder(s) en het doel van de rechtspersoon.

Indien u niet voldoet aan de meldingsplicht, kunnen wij dit besluit tot subsidieverlening in uw nadeel wijzigen of intrekken en het uitbetaalde subsidiebedrag geheel of gedeeltelijk terugvorderen.

Vaststelling
In het verzoek tot vaststelling toont u aan dat de activiteiten zijn verricht en dat aan de opgelegde prestatieverplichtingen is voldaan. Het verzoek tot vaststelling bevat in ieder geval:
- een activiteitenverslag met daarin op basis van de inhoud van het jaarplan 2022 een overzicht welke acties en prestaties zijn uitgevoerd en welke resultaten zijn behaald;
- een financieel verslag of jaarrekening.

U geeft verder in uw verantwoording aan op welke wijze u de toetsing op staatssteun heeft uitgevoerd voor wat betreft de inzet van provinciale middelen en de eventuele gevolgen daarvan.

Het niet tijdig indienen van het verzoek tot vaststelling kan gevolgen hebben voor de hoogte waarop de subsidie wordt vastgesteld. Als u geen verzoek tot vaststelling indient, stellen wij de subsidie ambtshalve vast. Wij doen dat op grond van de informatie die wij op dat moment hebben, waardoor de subsidie vaak lager of op nihil wordt vastgesteld. U ontvangt binnen 22 weken na ontvangst van uw verzoek tot vaststelling onze beslissing hierop.

Het verzoek tot vaststelling kunt u per e-mail toesturen naar post@drenthe.nl of per post naar het college van Gedeputeerde Staten van Drenthe, ter attentie van team Subsidies en Inkoop, Postbus 122, 9400 AC Assen.

Juridisch kader
Op dit besluit is de volgende wet- en regelgeving van toepassing:
- de Algemene wet bestuursrecht
- de Algemene subsidieverordening Drenthe 2017

- het Sanctie en handhavingsbeleid bij subsidies

Staatssteun
Voor uw aanvraag hebben we gekeken of er sprake is van staatssteun. Dat is bij u niet het geval omdat uw activiteiten een overwegend niet-economisch karakter hebben. Daardoor is er geen sprake van een economische activiteit, waardoor er geen sprake is van staatssteun. Wij vragen u bij het aangaan van verplichtingen waarbij provinciale subsidies aan de orde zijn, een afzonderlijke risicoanalyse uit te voeren en te toetsen of de activiteiten voldoen aan de geldende wet- en regelgeving. Daar waar nodig past u de activiteiten aan zodat er geen sprake is van staatsteun.

Nadere informatie
Mocht u nog vragen hebben, dan kunt u contact opnemen met 5.1.2e telefoonnummer 5.1.2e 5.1.2e

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,
namens dezen,

5.1.2e

ir. R. Bakker,
Teammanager Subsidies en Inkoop

Bezwaar
Bent u het niet eens met dit besluit, dan kunt u binnen zes weken na de dag van verzending ervan hiertegen een bezwaarschrift indienen bij het college van gedeputeerde staten van Drenthe. De dag van verzending is de dagtekening van het besluit. Voor meer informatie over het indienen van een bezwaarschrift verwijzen wij u naar: www.provincie.drenthe.nl/bezwaarprocedure

To: 5.1.2e, 5.1.2e[5.1.2e @fryslan.frl]; 5.1.2e 5.1.2e Prov. Groningen[5.1.2e @provinciegroningen.nl]; 5.1.2e (5.1.2e @provinciegroningen.nl)[5.1.2e @provinciegroningen.nl]; 5.1.2e, 5.1.2e [5.1.2e @fryslan.frl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Thur 3/10/2022 11:47:13 AM
Subject: RE: beschikking NOM
Received: Thur 3/10/2022 11:47:00 AM

Hallo 5.1.2e,
In het Strategisch Kader staat het m.i. niet. In het door de aandeelhouders vastgestelde MeerJarenPlan 2022 – 2025 is het wel opgenomen. Ik denk dat dat de reden was om het ook zo in de beschikking op te nemen.

Met vriendelijke groet,
5.1.2e 5.1.2e

provincie Drenthe
5.1.2e
Team Bestuur en Concernzaken
Westerbrink 1
9405 BJ Assen
0592- 5.1.2e

Van: 5.1.2e, 5.1.2e < 5.1.2e @fryslan.frl>
Verzonden: woensdag 9 maart 2022 13:28
Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e Prov. Groningen < 5.1.2e @provinciegroningen.nl>; 5.1.2e (5.1.2e @provinciegroningen.nl) < 5.1.2e @provinciegroningen.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e < 5.1.2e @fryslan.frl>
Onderwerp: RE: beschikking NOM

Dag 5.1.2e,

Ik lees de beschikking van de NOM er nog even op na. Ik kan de opdracht even niet plaatsen dat in het Strategisch Kader staat dat de communicatie via de kracht van het noorden via de website van de krachtvanhetnoorden.nl moet worden gecommuniceerd.

Waarom is dit dan zo expliciet opgenomen in de beschikking?

Groeten 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>
Verzonden: maandag 7 maart 2022 13:42
Aan: 5.1.2e 5.1.2e Prov. Groningen < 5.1.2e @provinciegroningen.nl>; 5.1.2e (5.1.2e @provinciegroningen.nl) < 5.1.2e @provinciegroningen.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e < 5.1.2e @fryslan.frl>; 5.1.2e, 5.1.2e < 5.1.2e @fryslan.frl>
Onderwerp: beschikking NOM

Hallo Allemaal,
Ter info de verzonden beschikking 2022 NOM.

Met vriendelijke groet,
5.1.2e 5.1.2e

provincie Drenthe
5.1.2e
Team Bestuur en Concernzaken
Westerbrink 1
9405 BJ Assen
0592- 5.1.2e

<< Disclaimer >>

Persoansgegevens en privacy
De provinsje Fryslân giet sekuer mei jo persoansgegevens om en hannelet neffens de Algemene verordening gegevensbescherming en de Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming. Lês hjir ús Privacyferklearring.

Persoonsgegevens en privacy
De provincie Fryslân gaat zorgvuldig om met uw persoonsgegevens en handelt overeenkomstig de Algemene verordening gegevensbescherming en de Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming. Lees hier onze Privacyverklaring.

To: [redacted]
Cc: [redacted]
From: [redacted]
Sent: Thur 3/17/2022 3:23:35 PM
Subject: Aangepaste agenda kwartaaloverleg 22 maart 2022
Received: Thur 3/17/2022 3:25:46 PM
20220322 Agenda kwartaaloverleg.pdf

'Indexatie bijdrage provincies' is op verzoek van EZK verwijderd.

Gr. [redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: woensdag 16 maart 2022 10:31
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: Agenda kwartaaloverleg 22 maart 2022

Goedemorgen!

Bijgevoegd treffen jullie de agenda aan voor het kwartaaloverleg op 22 maart om 11.00 uur via Teams.
De bijlage behorende bij punt 3 wordt vrijdagmiddag of maandagochtend nagezonden.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

[redacted]

N.V. NOM

Investerings- en ontwikkelingsmaatschappij

voor Noord-Nederland

T +31 [redacted]

M [redacted]

E [redacted]@nom.nl

W www.nom.nl

Meer weten over de NOM en de ontwikkelingen in Noord-Nederland?

Lees ons NOMMER magazine!

Groeien begint **hier.**

De informatie in dit e-mailbericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde.

Verstrekking aan en gebruik door anderen is niet toegestaan. Door de elektronische

verzending van het bericht kunnen geen rechten ontleend worden aan de informatie.

AGENDA

Agenda voor het kwartaaloverleg tussen EZK, Provincies en NOM
op dinsdag 22 maart 2022 van 11.00-12.30 uur via Teams

Microsoft Teams-vergadering

Deelnemen op uw computer of via de mobiele app
Klik hier om deel te nemen aan de vergadering
Meer informatie | Opties voor vergadering

---

1. Opening en vaststelling agenda
2. Conflict Rusland - Oekraïne
3. Presentatie Fonds in Fonds strategie — bijlage - nazending
4. Update proces doorontwikkeling ROM's
5. Rondvraag
6. Sluiting

Groeien begint hier.

NOM Investering voor Noord

5.1.2e

5.1.2e

Groeien begint hier.

Rapportage 4e kwartaal 2021

18 februari 2022

Inhoudsopgave rapportage vierde kwartaal 2021

Inleiding	3
KPI Dashboard	4
MJP 2022 – 2025 - uitvoering	5
Ontwikkelen	6 t/m 10
Internationaliseren	11 t/m 12
Investeren – NOM	13 t/m 17
Investeren - Regionale Fondsen	18 t/m 20
MarCom	21 t/m 24
Finance & Operations	25
HRM	26 t/m 29
Financiële resultaten	30 t/m 33
Vooruitblik	34

Inleiding

Beste leden van de Raad van Commissarissen,

Dit is de laatste rapportage in de huidige structuur. In de volgende kwartaalrapportage zullen ook de huidige maandcijfers van Investeren worden geïntegreerd.

In het laatste kwartaal namen we afscheid van 5.1.2e 5.1.2e en bereidden we ons voor op het nieuwe MT. 5.1.2e liep al warm met veel kennismakingsgesprekken en ook 5.1.2e 5.1.2e bereidde zich voor op zijn nieuwe rol in het MT. Samen maakten we in december een begin met de strategische agenda waarvan een eerste proeve in deze rapportage te vinden is. Dit is de basis voor de agenda's van al onze werkoverleggen: MT, MT & teamleiders, afdelingsoverleggen.

Bij Ontwikkelen hebben we een paar mooie resultaten geboekt in de belangrijkste noordelijke ecosystemen. Toch is er veel discussie in het tripartiete overleg over de ontwikkelfunctie in relatie tot het binnenhalen van grote fondsen. Na de euforie over JTF was er grote teleurstelling over de noordelijke rol in het Nationaal Groeifonds. De discussie over de rol en invulling van de EBNN is gaande.

Bij Investeren is hard gewerkt aan de dealflow. Wij zien de resultaten hiervan elk kwartaal sterk toenemen en gaan 2022 in met een groot bedrag aan nieuwe commitments.

Voor Internationaliseren zien we interessante nieuwe mogelijkheden kijkend naar de grote Europese fondsen. De samenwerking met RVO wordt onderzocht en die met de NFIA geïntensiveerd.

Het effect van de corona-epidemie blijft ons op vele fronten parten spelen. Discussies omtrent onkostenvergoedingen lopen soms hoog op. Er ontstaat MS-Teams-moeheid die de communicatie niet ten goede komt. Desondanks probeert iedereen z'n beste beentje voor te zetten.

Dat we het hoogste financiële resultaat voor de NOM ooit in 2021 behalen, zal inmiddels geen verrassing meer zijn. De financiële resultaten bespreken we later uitgebreid met elkaar na de accountantscontrole.

0738 311237

NOM Rapportage 2021

Doelstellingen en resultaten

Investeren

Gerealiseerde financieringen*

Verstrekt kapitaal (M€)**

#FUNDRIGHT

% vrouwen in MT portfoliobedrijven***

% vrouwen in Investmentteam NOM***

Investor Ready

Aantal startups gefinancierd

Totale financieringen (M€)

Nieuwe arbeidsplaatsen

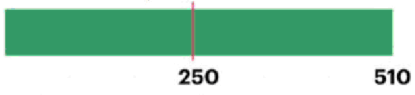

Acquireren

Succesvolle acquisitietrajecten

Nieuwe arbeidsplaatsen

Totale investeringen (M€)

IR- gesprekken

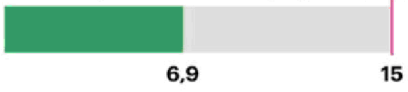

Ontwikkelen

Succesvolle projecten

Investeringsvolume innovatieprojecten (M€)

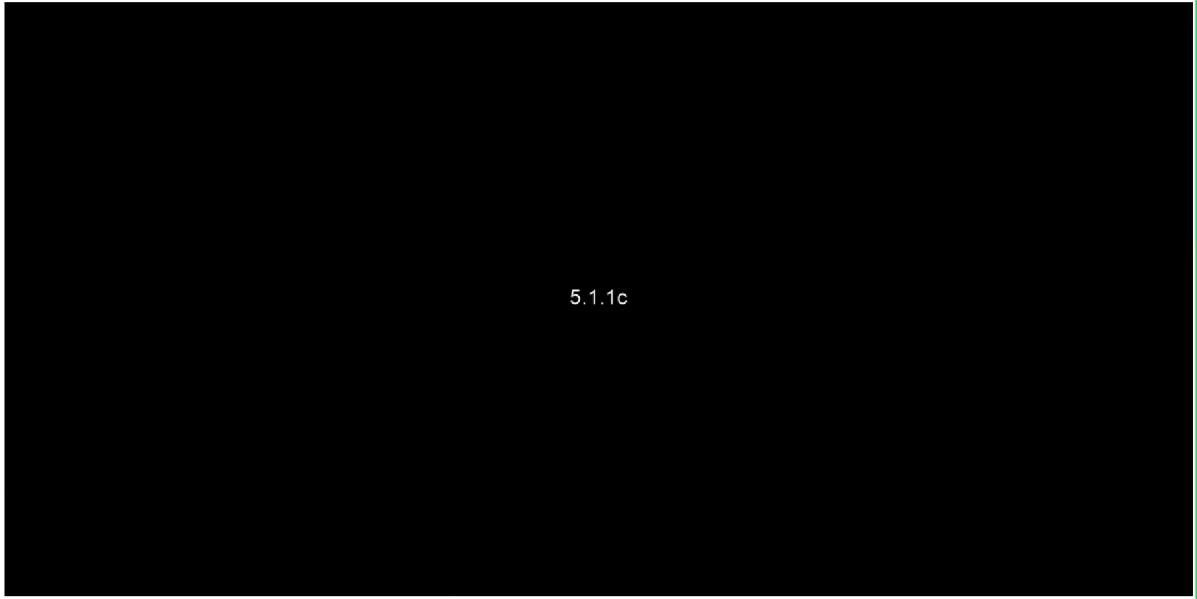
* Betreft nieuw aangegaan commitment
** Doelstelling 20-25M€ (excl. conversies)
*** Doelstelling juli 2022

Doelstelling
Gerealiseerd

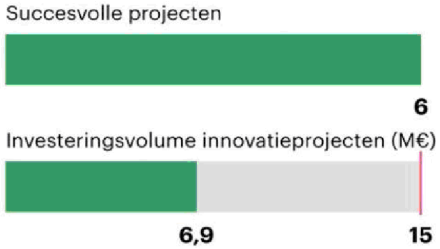
Strategie 2022 en verder

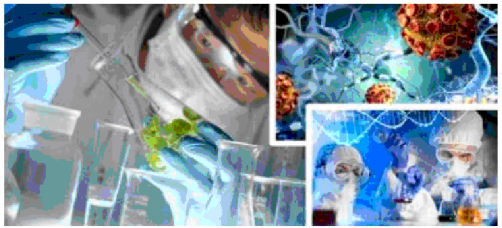
Meerjarenplan 2022-2025 - uitvoering

De strategische activiteiten uit het MJP 2022 – 2025 zijn in een vijftal programma's ondergebracht en worden bij de aanvang van het nieuwe jaar gedetailleerd in de tijd uitgezet, zodat de allocatie van mensen en middelen gelijkmatig over het gehele jaar plaats kan vinden.

Ontwikkelen – Ecosysteem (1/2)

De drie aanvragen voor REACT-EU met grote betrokkenheid voor de NOM, zijn alle drie afgerond en goedgekeurd:

- de AI Hub Noord-Nederland;
- Noord-Nederland verdient Circulair
- Medicijnresten uit (oppervlakte)water.

Smart Industry Hub, AI / Digitalisering

- De Smart Industry Hub is verder vormgegeven en in Q4 is de basis gelegd voor het EDIH-voorstel (European Digital Innovation Hub). In dat kader is de NOM o.a. met een nieuw cluster gestart van twintig noordelijke organisaties rond thema Autonome Systemen en met een nieuw cluster van Digital Solution Providers rond High Performance Computing,
- De Groeifonds-vooraanvraag NextGen (€60 mio) is gerealiseerd o.l.v. de NOM en inmiddels door naar de tweede ronde

Noord-Nederland Verdient Circulair

- Toegekend, start februari 2022 in de Week van de Circulaire Economie

Medicijnresten in water

- Toegekend, start maart 2022

0738 311237

Ontwikkelen – Ecosysteem (2/5)

5.1.2e

Fascinating

- Samenwerkingsovereenkomst met NOM getekend;
- NOM gaat MKB betrekken bij doelstellingen Fascinating en deelnemend MKB verder te helpen na/naast onderzoek;
- NOM gaat zich inzetten voor aansluiting bedrijven/projecten/middelen van buiten Groningen.

Project ERAMM

- = Emissie Reductie van Ammoniak uit Mest, middels Magnesiumchloride;
- gestart op de Dairy Campus;
- simpele doeltreffende (deel)oplossing voor stikstofproblematiek in de landbouw;
- samenwerking Farmin en Nedmag.

Nationaal GroeiFonds

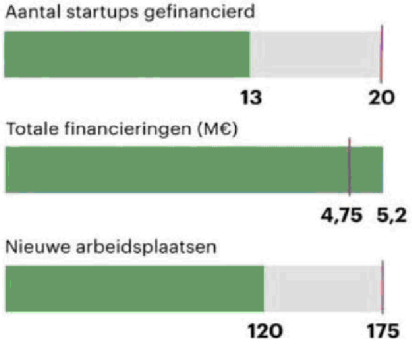
- ROMs gevraagd in beoordelingstraject, NOM heeft subset van drie projecten beoordeeld.

NEC

- Partnerovereenkomst voor drie jaar op hoofdlijnen met New Energy Coalition is in november getekend. Dit partnership van de NOM is op in-kind basis om gezamenlijk innovatie-, investerings- en internationaliseringprojecten uit te voeren.

0738 311237

Ontwikkelen - Investor-readiness (3/5)

5.1.2e

Kapitaal

In 2021 zijn 23 nieuwe investor readiness adviestrajecten gestart voor startups met een financieringsvraag. In 2021 zijn 13 startups gefinancierd en hiermee is in totaal €5,2 miljoen aan financiering opgehaald (doel 2021: 20 financieringen en € 4,9 miljoen). Het aantal gecreëerde FTE's bedraagt 120 (doel: 175).

De verhoogde doelstellingen voor 2021 (ten opzichte van voorgaande jaren) voor aantallen bedrijven en de hiermee samenhangende doelstelling voor fte's zijn niet realistisch gebleken. Eén van de redenen is o.a. de 'kannibalisatie' van de aan startups en scale-ups verstrekte Corona Overbruggingsleningen (COL).
Daarnaast heeft team Flinc meer tijd besteed aan het vergroten van de innovatie- en commercialisatiecapaciteit van jonge bedrijven. Een voorbeeld hiervan is het aanbieden van het Market Readiness Program (MRP).

De adviestrajecten van Flinc worden gewaardeerd met gemiddeld een 8.6.

Team Flinc heeft in 2021 ook op de volgende manieren de toegankelijkheid tot kapitaal voor startups en scale-ups vergroot:

- Flinc pitch Camp – pitch event voor startups en investeerders;
- Masterclass voor investeerders door 5.1.2e (serial entrepreneur);
- Opzetten van landelijke, ROM-brede samenwerking, in het Investor Readiness Program (IRP)

0738 311237

Ontwikkelen - Investor-readiness (4/5)

Markt

Het Market Readiness Program (MRP) is afgerond. Het MRP is een mix van peer-to-peer sessies en één-op-één begeleiding (o.a. door Flinc en Investmentmanagers NOM). De focus ligt op het vinden van een eerste klant en het toewerken naar een herhaalbaar en schaalbaar verkoopproces. Dit programma is hierdoor met name interessant voor bedrijven die moeite hebben met sales, dan wel kampen met achterblijvende omzet. Zeven startups (waaronder twee portfoliobedrijven van de NOM) hebben het intensieve programma afgerond.

Het Market Readiness Program (MRP) van Flinc wordt gewaardeerd met gemiddeld een 8.5.

Team Flinc heeft in 2022 daarnaast op de volgende manieren de toegankelijkheid tot markten voor startups en scale-ups vergroot:

- Inspiratiesessie voor scale-ups in samenwerking met NLgroeit. Wij organiseerden een corona-proof event met 5.1.2e (Tiqets) en 5.1.2e (AFAS);
- Organisatie van 'Groningen OPEN': doel hiervan is om gevestigde bedrijven en innovatieve startups in de regio op een laagdrempelige en effectieve manier met elkaar in contact te brengen op basis van challenges. Groningen OPEN is georganiseerd i.s.m. Campus Groningen, Founded in Groningen, Founded in Friesland, VentureLab North en Flinc. Er zijn in 2021 zes challenges opgehaald en samenwerkingen tot stand gekomen.

5.1.2e

0738 311237

Ontwikkelen - Investor-readiness (5/5)

Ecosysteem ontwikkeling startups/scale-ups Noord-Nederland

Flinc/NOM levert een bijdrage aan het ontwikkelen van een aantrekkelijk ecosysteem voor startups/scale-ups en innovatief MKB in Noord-Nederland om de regio te versterken. In Q3 zijn hiervoor de eerste contouren geschetst. De NOM ambieert, middels deelname aan stuur- en projectgroepen een voortrekkersrol te spelen in het versterken van het ecosysteem voor startups in Noord-Nederland. Gewenste output: het aantal en de kwaliteit van innovatieve startups verhogen.

De volgende concrete stappen zijn gezet:

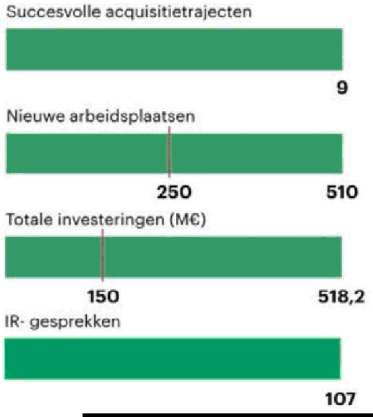
- Het onderzoek "Ecosysteemanalyse Noord-Nederland" (startups) is uitgevoerd door een externe partij.
- Daarnaast zijn de voorbereidingen gestart voor Interactieve sessies: "Dream Big, Start Smaller" met verschillende ecosysteempartijen. Kernvraag: wat is er nodig om het ecosysteem voor startups en scale-ups te versterken?

De uitkomsten uit het onderzoek en de interactieve sessies worden in 2022 vertaald naar een Plan van Aanpak. In gezamenlijkheid met verschillende partijen uit het ecosysteem, waaronder Founded in Groningen, Founded in Friesland en Ik Ben Drents Ondernemer, werken wij toe naar het ontwikkelen van de juiste bouwstenen voor het versterken van het noordelijk ecoysteem.

0738 311237

Internationaliseren (1/2)

Internationaliseren

De doelstellingen voor 2021 in termen van uitgelokte investeringen en geplande arbeidsplaatsen zijn **ruimschoots behaald** en ook de leadlijst voor het komende jaar is onverminderd groot, ondanks de beperkingen die we ondervonden hebben van:

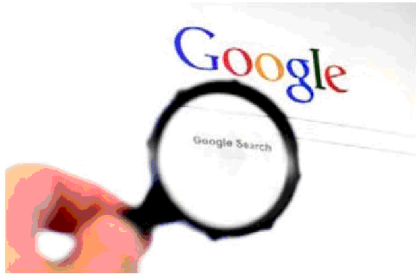
- reisbeperkingen door COVID-19;
- een relatieve schaarste in grotere kavels (die wij bij onze provinciale stakeholders onvermoeibaar onder de aandacht brengen);
- andere factoren zoals de beschikbaarheid van talent, van elektriciteit (voor groene chemie) en de stikstofproblematiek.

In het vierde kwartaal werden de volgende projecten succes afgerond/bevestigd:

- 5.1.1c

0738 311237

Internationaliseren (2/2)

Investor Relations

Investor Relations-gesprekken met in Nederland gevestigde buitenlandse bedrijven worden door de NOM als regiopartner in het Invest-in–Holland-netwerk uitgevoerd. De gesprekken zijn van belang omdat ca. 20% van alle confirmed projecten hier gegenereerd worden. Van de oorspronkelijke target van 117 gesprekken hebben we uiteindelijk de 107 belangrijkste kunnen realiseren:

- 100% van alle Nationaal Strategische Accounts (17). Type bezoek = Extended;
- 100% van alle projecten uit 2019 en 2020 (5). Type bezoek = Short;
- 89,5% van overige bezoeken (85 van 95). Type bezoek = Short.

Met name de in Q4 geplande bezoeken werden afgezegd en uitgesteld naar volgend jaar door de strengere coronamaatregelen.

Trade Relations

In het vierde kwartaal is bij 19 ondernemingen een bezoek afgelegd om advies uit te brengen over de exportmogelijkheden naar verschillende landen. Dat brengt het totale aantal bezoeken in 2021 op 72. Op dit moment bezoeken wij alleen bedrijven o.b.v. een speciaal verleende opdracht van de provincie Drenthe. In het eerste kwartaal van 2022 vinden gesprekken met Groningen en Fryslân plaats om te verkennen of we deze dienstverlening kunnen uitbreiden naar deze provincies. Daarnaast maken we in samenwerking met de Trade and Innovate NL ook een start met speciale bedrijfsbezoeken in het kader van de Brexit Adjustment Reserve (BAR).

0738 311237

Investeren - NOM (1/5)

Gerealiseerde financieringen*

Verstrekt kapitaal (M€)**

Overzicht belangrijkste kerngetallen per 31 december 2021

	Totaal	Totaal 2020
Aantal uitzettingen	26	38
Bedrag uitzettingen (x € 1.000,-)*	6.739	6.951
Aantal bedrijven in portefeuille	72	81
Boekw aarde portefeuille (x € 1.000,-)	29.645	32.275
Benaderde marktw aarde portefeuille (x € 1.000,-)	54.924	98.289
Resultaat (voor kosten) (x € 1.000,-)	43.046	6.621
In bedrijf (x € 1.000,-)	44.304	52.540
Werkgelegenheid in portefeuille (FTE's)	2.104	2.216
Mutatie w erkgelegenheid in portefeuille (FTE's)	-103	64

* 2020 uitzetting is € 1.396k aan conversie/herstructurering, 2021: 281k.

5.1.2e

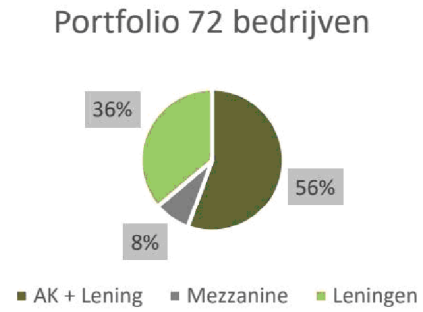
Resultaten

Tot en met 31 december 2021 hebben wij 26 financieringen verstrekt. Het gefinancierde bedrag bedroeg € 6,7 mio. In de vergelijkbare periode in 2020 werden 38 financieringen verstrekt voor een bedrag van € 6,9 mio. Het uitstaande bedrag aan financieringen per 31 december 2021 bedroeg € 44,3 mio. Dit is verdeeld over 72 ondernemingen (gemiddeld € 615.000 per onderneming).

De dealflow in termen van uitzettingen is in het vierde kwartaal met 80% gestegen, van € 3,7 mio naar € 6,7 mio. Ter vergelijking: in het vierde kwartaal van 2020 was het aantal uitzettingen 0. Een andere indicatie voor de sterke toename van de dealflow is het bedrag aan commitments van nog eens € 6,9 mio, dat in november en december 2021 door de IC van een positief advies is voorzien en in Q1 2022 geclosed en uitgeboekt zal worden. Hierdoor maakt de NOM een vliegende start van 2022!

0738 311237

Investeren - NOM (2/5)

5.1.2e

De boekwaarde van de portfolio per 31 december 2021 is ruim € 29,6 mio (1 januari 2021: € 32,3 mio). Het portfolioresultaat (het resultaat van rentebaten, ontvangen dividenden, verkopen van participaties en mutaties voorzieningen) bedraagt ruim € 43 mio positief.

De benaderde marktwaarde (hierna: BMW) van de portfolio per 31 december 2021 was ruim € 54,9 mio,(1 januari 2021: € 98,3 mio). Hiervan is € 46,2 mio aandelenkapitaal (1 januari 2021: € 88,2 mio).

In 2021 heeft NOM haar aandelenbelang bij drie ondernemingen in het geheel verkocht. Daarnaast heeft NOM een groot deel van haar aandelenbelang bij één onderneming verkocht. Deze deelverkoop is verantwoordelijk voor het positieve resultaat en de aanzienlijke daling van de BMW.

Investeren - NOM (3/5)

Dealflow en Governance

De Investeringscommissie heeft in 2021 acht maal vergaderd. In geheel 2021 zijn 16 investeringsvoorstellen besproken in de IC voor een totaalbedrag van € 12,5 mio (zes nieuwe financieringen voor € 8,7 mio en tien vervolginvesteringen voor € 3,8 mio). Een drietal faillissementen zijn in het vierde kwartaal uitgebreid geëvalueerd in de Investeringscommissie.

De directie van de NOM heeft daarnaast in het vierde kwartaal binnen haar mandaat goedkeuring verleend aan zes investeringsvoorstellen voor een totaalbedrag van € 1.195.000,--.

COL

Over geheel 2021 zijn in drie blokken achttien aanvragen goedgekeurd voor een totaalbedrag van ruim € 3,2 mio. Per 30 juni zijn alle aanvragen ook daadwerkelijk uitbetaald. De NOM was bij zeven aanvragen al eerder betrokken via haar eigen fondsen en/of de door haar beheerde fondsen.

Per 31 december 2021 is er voor een bedrag van € 1.009.000 aan aflossingen ontvangen. In overeenstemming met contractuele afspraken is er voor € 364.000 bijgeschreven op de hoofdsom. Van de resterende gefactureerde rente ad € 190.000 is € 97.000 binnengekomen per 31 december.

Van vier ondernemingen is in 2021 afscheid genomen (één lening vervroegd afgelost, twee faillissementen en één lening kwijtgescholden wegens liquidatie). In het beheer van de COL's wordt met ondernemers veelvuldig gesproken over verzoeken tot opschorting van aflossingen of uitstel van rentebetalingen, uiteraard binnen de kaders die de COL-voorwaarden hiervoor scheppen..

0738 311237

Investeringen in Q4

Investeren - NOM (4/5)

BioBTX

COTTONWOOD technology fund

DEEPATLAS

CIRCTEC

MyEmma

E-TRIAS ingenieurs

FITTAR

SG Papertronics

Parkos

PMC PURIFIED METAL COMPANY

SusPhos

TERMANOX WATER TREATMENT SOLUTIONS

Investeren - NOM (5/5)

Team

Tot en met ultimo december 2021 heeft het team 106 leads behandeld (waarvan 73 nieuw in 2021). Hiervan zijn per 31 december:

- 29 leads onderhanden, waarvan drie in contactfase en dertien in onderzoek;
- 69 leads geannuleerd; en
- 8 leads geformaliseerd.

Van de 69 geannuleerde leads zijn:

- 18 leads ingetrokken;
- 25 leads afgewezen;
- 5 leads doorverwezen; en van
- 21 is niets meer vernomen.

Redenen voor afwijzingen waren onder meer: kwaliteit van de business case (44%), uitgesloten sector (20%) en buiten regio (20%).

Het team van Investeren bestond per 31 december 2021 uit 18,75 fte.

- Afdelingsmanager 0,6 fte
- Investmentmanagement NOM 9,75 fte
- Investmentmanagement Regionale Fondsen 7,7 fte
- Afdelingsmanager Regionale Fondsen 0,7 fte

Een nieuwe Investment Analyst zal op 18 januari 2022 bij de NOM starten. Een Investment Manager zal per 1 februari 2022 vertrekken. In januari 2022 zal in deze ontstane vacature alsmede een nieuwe vacature moeten worden voorzien om onze capaciteit in de sectoren AgriFood en Energie op peil te brengen.

0738 311237

Investeren – Regionale Fondsen (1/3)

In de laatste maanden van 2021 hebben de door de NOM beheerde regionale fondsen (volledig fondsbeheer), een mooie eindsprint gerealiseerd waarmee het totale investeringsniveau op **€ 10.1 miljoen** is uitgekomen. In totaal werd een bedrag van **€ 22.1 miljoen** gecommitteerd.

Het aantal bedrijven waarbij NOM via deze fondsen betrokken is, bedraagt per jaareinde **108** (ultimo 2020: 105). Het totaal investeringsbedrag in deze bedrijven bedraagt per jaareinde **€ 51.8 miljoen**.

Hierbij is geen rekening gehouden met de investeringen door de doelfondsen waarin IFG participeert en de OIF1-portefeuille bij de FOM die per 2018 is overgenomen van de Kredietbank te Leeuwarden (deze leningen worden geleidelijk uitgefaseerd).

	Volledig fondsbeheer						Adm. Beheer	
	FOM	Groeifonds	IFG	MKBFD	NEWF	Subtotaal	G-Force	Totaal
Aantal uitzettingen 2021	20	9	13	9	1	52	5	57
Bedrag uitzettingen (x € 1.000,-) *)	2.907	1.334	4.284	1.360	250	10.135	265	10.400
Aantal commitments 2021	13	13	4	5	1	36	5	41
Bedrag gecommitteerd (x € 1.000,-)	2.060	6.261	12.500	945	350	22.116	368	22.484
						-		
Aantal bedrijven in portefeuille **)	36	31	11	29	1	108	10	118
In bedrijf (x € 1.000,-)	9.008	16.116	21.977	4.505	250	51.855	905	52.760
*) waarvan conversie	492	0	0	0	0	492		

*) waarvan conversie

**) exclusief 9 ondernemingen uit OIF1 portefeuille FOM

Investeren - Regionale Fondsen (2/3)

In het vierde kwartaal heeft de FOM een nieuw product gelanceerd: **de Exportfaciliteit**. Om ondernemers in het Friese MKB te kunnen ondersteunen bij haar exportplannen is deze faciliteit tot stand gekomen. Daarvoor is een samenwerkingsverband aangegaan met Liberty Mutual.

Met de Exportfaciliteit kunnen ondernemers een beroep doen op een garantiefaciliteit van maximaal € 200.000,- (mits aan de voorwaarden van de faciliteit wordt voldaan). Naar verwachting zullen in Q1 2022 de eerste garanties afgegeven worden.

In het laatste kwartaal is binnen het MKB Fonds eveneens een nieuw product ontwikkeld: **de Perspectieflening.** Kenmerken van dit product zijn:

- Niet achtergestelde leningen, rente percentage 6%
- Voor investeringen in groei en/of innovatie

Voor leningen tot een maximum bedrag van € 100.000,- wordt een versnelde procedure ingericht, via een web-portal, een verkort DD onderzoek door een investment analist en besluitvorming door de directie van het Fonds. Beheer vindt plaats door de leningenspecialist van de NOM.

Zowel IC , RvC als aandeelhouder hebben met de ontwikkeling van het product ingestemd. Op dit moment wordt de laatste hand gelegd aan de aanpassing van investeringsreglement van het fonds en de leningsdocumentatie. In Q1 van 2022 zal met de uitvoering van het product gestart worden.

0738 311237

Investeren - Regionale Fondsen (3/3)

GROElfonds
Investeert in Noord-Groningen

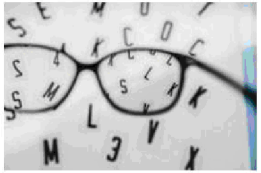
Met de aandeelhouders van het GROElfonds (Stichting Economic Board Groningen en de provincie Groningen) is overeenstemming bereikt over een nieuwe management- en beheerovereenkomst met een looptijd tot ultimo 2030. Met de (door)start van deze samenwerking heeft ook een herijking van de uitgangspunten van het GROElfonds door de aandeelhouders plaatsgevonden. Het GROElfonds zal zich met name richten op het klein- en middenbedrijf in het aardbevingsgebied met investeringen tot maximaal € 1 miljoen per onderneming.
Aandeelhouders verwachten op deze wijze ook de maatschappelijke impact van het fonds te versterken bij het middenbedrijf in de regio. Daarmee neemt zij ook een andere positie in als mogelijke co-financier van de NOM bij omvangrijke acquisitietrajecten.

In overleg met de aandeelhouder (provincie Groningen) zal de komende periode (naast een aantal lopende investeringstrajecten) meer nadruk op beheer van de bestaande portefeuille van doelfondsen gelegd worden.
En dan met name op het actief koppelen van deze (landelijke) fondsen aan het Groningse en Noordelijke netwerk.
Daarvoor zal naar verwachting extra formatie ingezet worden.

In Q1 heeft de RVO de TTT-aanvraag van het Netherlands Enabling Watertechnology (NEW) goedgekeurd. Het Netherlands Enabling Watertechnology (NEW) Fonds heeft een investeringsbudget van € 5,7 mio, waarvan 90% door RvO wordt gefinancierd en de overige 10% van andere private partijen (Rabobank, Paques, PMH, Stichting Bison en RUG Houdstermij.) komt. Het NEW fonds richt zich op vroege fase kennisstarters vóór commerciële verkoop. Het fonds is op 29 juni jl. formeel opgericht. NOM voert het fondsbeheer uit, hiervoor worden de diensten van FSN en 0,2 fte investment management ingezet. Inmiddels is in Q4 de eerste financiering geformaliseerd.

0738 311237

MarCom (1/4) – Thought Leadership

Top 5 meest gelezen kennisartikelen:

- Kennisblog: 'Groeien met je bedrijf: 10 uitdagingen waar je zeker mee te maken krijgt' (952)
  https://www.nom.nl/media/kennisblogs/groeien-met-je-bedrijf-10-uitdagingen-waar-je-zeker-mee-te-maken-krijgt/
- Verhaal: [redacted] 'Wij proberen altijd vijf jaar vooruit te kijken' (762)
  https://www.nom.nl/media/verhalen/[redacted]wij-proberen-altijd-vijf-jaar-vooruit-te-kijken/
- Nieuwsbericht: Generatiewisseling houdt Get There op koers (653)
  https://www.nom.nl/media/actueel/generatiewisseling-houdt-get-there-op-koers/
- Kennisblog: Zo zorg je voor een goede bedrijfscultuur (393) https://www.nom.nl/media/kennisblogs/zo-zorg-je-voor-een-goede-bedrijfscultuur/
- Nieuwsbericht: Vertrek [redacted] (376) [redacted]

Podcasts: NOM Talks Aflevering 7 – Talent in Noord-Nederland is in november gepubliceerd. Binnenkort wordt Aflevering 8 met het onderwerp "Reshoring" opgenomen.

Tevens zijn er in Q4 drie ondernemersverhalen en drie kennisblogs gepubliceerd.

Webinar: Waarop zit jouw klant écht te wachten?
Leonie Ebbes en Reno Minnema hebben in dit webinar nuttige tips gegeven om een product of dienst te ontwikkelen zonder het probleem van de afnemer uit het oog te verliezen.

Aantal eNOMMER (NOM nieuwsbrief) abonnees: 1617
Abonnees NOMMER (magazine): 948 (digitaal) en 2779 (papier)

0738 311237

MarCom (2/4)

Samenwerking Daar-om (online marketing - zie ook vorige rapportage)

- Nieuw ontwerp voor NOM nieuwsbrief gerealiseerd. De eerste nieuwsbrief met dit ontwerp wordt eind februari verstuurd.
- Vanaf half januari draait er een adwords campagne op 'merknaam NOM' en op Investeren. Na drie maanden zullen wij deze campagne evalueren.
- We zijn met de voorbereidingen bezig van een campagne gericht op het promoten van de brede propositie van de NOM. Tijdens de eerste campagne zullen we aandacht besteden aan 'één op één begeleiding' (business development). Iedere campagne heeft een duur van zes weken en zal beginnen met een teaser video, gevolgd door tips op social media en de uitnodiging om aan een webinar deel te nemen. Iedere campagne wordt afgesloten met een ebook voor de deelnemers aan het webinar. Van dit ebook wordt een whitepaper gemaakt die, achter een e-mailadres (=voor achterlaten e-mailadres ontvang je het whitepaper), op een landingspagina op de NOM website wordt aangeboden.

Nieuw NOM Intranet (Sharepoint)

Begin november hebben we ons nieuwe NOM Intranet in Sharepoint gelanceerd. De eerste reacties zijn positief en steeds meer collega's gebruiken de site voor interne communicatie. Hiermee sorteren we voor op 'het nieuwe werken' en de overstap naar Office365 in 2023. Een heel breed begrip, maar deze opzet sluit naadloos aan op bijvoorbeeld het (digitaal) samenwerken in teams. Zo hebben we geprobeerd een basis te leggen voor alle (toekomstige) wensen om gemakkelijker samen te werken.

0738 311237

MarCom (3/4)

NOM 1974 - 2024

In het kader van 50-jaar NOM / Kracht van het Noorden is contact gelegd met de RUG. In de periode februari-juni zal een groep derdejaars geschiedenisstudenten de vijf sterkten in Noord-Nederland omarmen en een 'tijdreis' gaan maken. De tijdreis vertrekt van het heden naar het verleden tot circa eind jaren 1960 (de ontstaansperiode van de NOM). In het beknopte onderzoek kan de wording van de betreffende 'sterkte' geschetst worden. Een eindproduct zou een bijdrage aan de website krachtvanhetnoorden.nl kunnen zijn.

Hiernaast zijn we met de RUG in gesprek over de inzet van meerdere stafleden met verschillende achtergronden, bijvoorbeeld historici, economen, ruimtelijke wetenschappers en bedrijfskundigen. De 'tijdreis' zoals bovenstaand beschreven kan verdiept worden en ook afgemaakt worden richting de toekomst middels een verkenning van ontwikkelpaden in de komende decennia. Bij deze vormen van samenwerking is het wellicht mogelijk om binnen de RuG ook bijdragen te vinden in het kader van de Universiteit van het Noorden en de Agricola School die binnen de RuG in oprichting is om multidisciplinair onderzoek naar duurzaamheid te faciliteren. Met de directeur van deze school, staat een afspraak gepland om een propositie uit te werken.

0738 311237

MarCom (4/4)

Smart Industry Hub

- Communicatiemiddelen gecompleteerd met o.a. nieuwe diensten voor cross-overs en groepsgewijze benadering.
- I.s.m. partners diverse artikelen gepubliceerd
- Wervingsacties uitgevoerd t.b.v. de events (webinars, masterclasses, etc.)
- Lancering eigen website www.SIH-Noord.nl in november

Chemport Europe

- Greener Manufacturing Show: 2 daags evenement in Keulen. Chemport presenteerde zich samen met 12 bedrijven op een samengestelde stand en op het congres verzorgden we een paneldiscussie over do's and don'ts of scale-ups.
- Chemport Connect Live Sessie: online panel discussie over The Future of Polyester Recycling
- Nieuwe Chemport film is gemaakt, die de unieke facetten van Chemport weergeeft en meer gericht is op het aantrekken van nieuwe ondernemers in onze regio
- Groene Chemie Nieuwe Economie werksessie – Chemport is partner van dit landelijke platform. In november organiseerden we een werksessie over de financiering van scale-ups
- Eemsdelta Visie Congres: met het thema transitie en innovatie. Chemport was partner van dit evenement in Delfzijl.
- Nommer artikel: Onder onze neus een wereldwonder aan chemie

0738 311237

Finance & Operations

Het vierde kwartaal heeft in het kader gestaan van de ontwikkeling van de Finance & Operations afdeling. Met ingang van 1 januari 2022 bestaat deze afdeling uit de volgende disciplines:

- Secretariaat
- Financiële Administratie
- HRM
- Projectmedewerkers (voormalig FSN)
- Facilitaire dienst
- IT (extern belegd)

Finance & Operations zal worden aangestuurd door een Teamleider Finance & Operations en heeft het streven om een stevige backoffice te creëren die optimale ondersteuning biedt aan de disciplines Investeren, Internationaliseren en Innoveren. Hierbij is een goede onderlinge samenwerking de basis om deze ondersteuning te bieden. Daarnaast is dit team in de lead om de digitale infrastructuur onderhanden te nemen.

In het begin van 2022 worden de strategische plannen van de afdeling omgezet naar operationele taken.

0738 311237

HRM (1/4)

Formatie ontwikkelingen

Er zijn vier nieuwe medewerkers gestart.

- Administrateur (0,7 FTE)
- Adviseur Innovatieve Bedrijven (1 FTE)
- Investment Analist (1 FTE)
- Business Developer (0,8 FTE)

Er stonden twee vacatures uit voor Investment Analist. De tweede Investment Analist is 17 januari 2022 gestart.

Tevens is er een directiesecretaresse (0,7 FTE) via Secretary Plus tijdelijk ingezet. Een 5.1.2e is per 1 december 2021 intern doorgegroeid naar de positie van directiesecretaresse (0,8 FTE). Per 1 januari 2022 is de vacature van 5.1.2e structureel ingevuld (0,9 FTE). Secretary Plus was betrokken bij deze bemiddeling nadat we zelf al een keer de vacature extern hadden geplaatst.

Een andere 5.1.2e is gestart met de opleiding Medewerker HRM niveau 4 en ondersteunt de afdeling HR voor gemiddeld 8 uren per week in de praktijk naast haar werkzaamheden als 5.1.2e De NOM is tevens erkend leerbedrijf geworden voor de opleiding medewerker HRM.

De 5.1.2e heeft sinds 1 december 2021 de aanvullende rol van 5.1.2e (gemiddeld 0,1 FTE per week).

De Manager Ontwikkelen en Internationaliseren heeft afscheid genomen van de NOM. De positie wordt nu op interim basis ingevuld door voormalig interim manager Investeren. Per 1 januari 2022 is de functie van manager Investeren structureel ingevuld (1 FTE).

0738 311237

HRM (2/4)

Vacatures

De volgende vacatures zijn tegelijkertijd in- en extern uitgezet:

- [redacted] (0,5 FTE) (Provincie Drenthe technisch opdrachtgever)
- Ecosysteemontwikkelaar AI (1 FTE) (REACT EU)

De vacature specialist Leningen (1 FTE) is in december 2021 intern uitgezet. In januari 2022 is de vacature vervolgens extern gepubliceerd.

Diversiteit en Inclusiviteit

HR stagiaire heeft in het kader van haar afstudeeronderzoek naar inclusief werkgeverschap een enquête uitgezet onder alle medewerkers. De conclusies en aanbevelingen worden in Q1 2022 teruggekoppeld.

Er is een start gemaakt met het opstellen van een inclusief werving- en selectieproces en het ontwikkelen van een bijbehorende toolkit. Implementatie vindt plaats eind Q1/begin Q2 2022.

0738 311237

HRM (3/4)

Beloning

De leden van de vakbonden hebben op 1 november 2021 ingestemd met het resultaat van onderhandelingen voor de nieuwe CAO Rijk 2021. De nieuwe cao geldt vanaf 1 januari 2021 tot en met 31 maart 2022.

De NOM hanteert de CAO Rijk als richtlijn voor de hoogte van de beloning.

- Met ingang van 1 juli 2021 zijn de salarisbedragen met 2,0% verhoogd. Deze verhoging is in december 2021 uitbetaald.
- Alle medewerkers die op 1 december 2021 een arbeidsovereenkomst met de NOM hadden, ontvingen in december 2021 een eenmalige uitkering van € 5.1.1c bruto bij een fulltime dienstverband (naar rato bij parttime).

Medewerkers kregen in december 2021 tevens een eenmalige thuiswerkvergoeding van € 5.1.1c netto voor de periode 1 januari 2021 tot en met 31 december 2021 bij fulltime dienstverband (naar rato van arbeidsduur en dienstverband).

De groep medewerkers in het oude salarishuis heeft nader juridisch advies gevraagd dat eind Q1 2022 verwacht wordt.

Regionale ontwikkelingsmaatschappij Impuls Zeeland heeft BexerHamstra gevraagd een beloningsdatabase van de Regionale Ontwikkelingsmaatschappijen op te stellen. Het rapport hebben we oktober 2021 ontvangen.

0738 311237

HRM (4/4)

Ziekteverzuim

Het ziekteverzuimpercentage is 3,39%. Hoewel het past in het landelijke beeld is het voor de NOM ongekend hoog. Dit wordt veroorzaakt door langdurige ziekte.

Hybride werken

Er is een start gemaakt met de ontwikkeling van het hybride werken beleid. Naar verwachting wordt dit in Q1 2022 voorgelegd aan de OR.

OR

De OR heeft ingestemd met:

- het voorstel van de bestuurder om voor 2022 8 collectieve verlofdagen aan te wijzen.
- aanpassing arbeidsvoorwaarden inzake aanvullend geboorteverlof.

De OR heeft positief geadviseerd op de adviesaanvraag wijziging organisatiestructuur.

0738 311237

Financiële resultaten 2021

Toelichting voorlopige cijfers

Resultaat 2021

Het einde van het 4e kwartaal is een feit en de conceptcijfers zijn opgemaakt. Het voorlopige positieve resultaat komt hiermee uit op € 40,2 miljoen. Hierbij dient expliciet opgemerkt te worden dat het de resultaten vóór accountantscontrole betreffen.

In de laatste week van januari 2022 is Baker Tilly gestart met de accountantscontrole. In de eerste weken wordt de focus op de controle van de fondsen gelegd, waarna de NOM zal volgen. Een belangrijk onderdeel van de controle is de beoordeling van de waarderingen van onze financiële posities en de hieruit voortvloeiende opgenomen voorzieningen. De voorzieningenpost is van substantiële invloed op het resultaat van de NOM. Ondanks dat de NOM op een consistente wijze haar waarderingen en voorzieningen tot stand laat komen, zullen wij in dit controlejaar hier wederom inhoudelijke discussies met de accountant over voeren. Het is reëel dat deze discussies mogelijke wijzigingen in de voorziening, én dus het totale resultaat, tot gevolg kunnen hebben.

Alomvattend kunnen we reeds concluderen dat de NOM één van haar hoogste resultaten in de geschiedenis heeft behaald. Ondanks dat de NOM niet is opgericht om winst te maken, mogen we trots zijn op dit resultaat.

Op de volgende pagina's vindt u de geconsolideerde balans en winst- en verliesrekening. De opvallende afwijkende posten zijn aanvullend toegelicht.

0738 311237

Geconsolideerde balans

Vorderingen en Langlopende schulden
In het 4e kwartaal is namens het Ministerie van VWS en de Provincie Groningen een lening verstrekt van € 9 miljoen. Met beide partijen is een lastgevingsovereenkomst overeengekomen, waarmee de NOM het beheer over de lening voert. Hiervoor krijgt de NOM een jaarlijkse vergoeding.

GECONSOLIDEERDE BALANS
31 december 2021

Activa	31-12-2021		31-12-2020	
	€	€	€	€
Materiele vaste activa				
Inventaris				
Financiele vaste activa				
Deelnemingen				
Participaties				
Leningen aan participaties				
Overige leningen				
PSC				
Leningen Lastgevingsovereenkomsten				
Aanjaagfonds				
Vlottende activa				
Vorderingen en overlopende activa				
Liquide middelen				
Totaal activa				

5.1.1c

Passiva	31-12-2021		31-12-2020	
	€	€	€	€
Eigen vermogen				
Gestort aandelenkapitaal				
Bestemmingsreserves				
Overige reserves				
Onverwerkt resultaat				
Voorzieningen				
Personeelsvoorziening				
Langlopende schulden				
Langlopende schulden				
Kortlopende schulden				
Kortlopende schulden				
Totaal passiva				

5.1.1c

Geconsolideerde W&V

[redacted]
5.1.1c

GECONSOLIDEERDE W&V t/m 31-12-2021
(bedragen in EUR)

	2021 Realisatie	2021 Begroot	Realisatie t.o.v. begroot	2020 Realisatie
Investeren				
Opbrengsten				
Rente- en provisiebaten financieringen				
Rentebaten depositos				
Ontvangen dividenden				
Opbrengst commissariaten				
Resultaat verkopen participaties				
Beheer Fondsen				
Voorziening voor financiele vaste activa				
Subtotaal investeren				
Kosten				
Personeelskosten				
Overige kosten				
Subtotaal kosten investeren				
Resultaat Investeren				
Ontwikkelen				
Opbrengsten / vergoedingen				
Staat der Nederlanden				
Bijdrage Provincies				
Bijdrage acquisitie Gemeenten				
Opbrengst Detachering				
Diensten aan derden				
Subtotaal opbrengsten Ontwikkelen				
Kosten				
Personeelskosten				
Personeelskosten Projecten				
Overige kosten				
Overige kosten Projecten				
Subtotaal kosten Ontwikkelen				
Resultaat Ontwikkelen				
Resultaat voor belastingen				
Belastingen				
Resultaat na belastingen				

[redacted]
5.1.1c

Vooruitblik

- Het verder inzichtelijk maken van de dealflow en de versnelling in en de zichtbaarheid van het proces blijven hoge prioriteit houden.
- De positionering van de NOM in het investeringsspeelveld wordt aangescherpt.
- De strategie voor Internationaliseren wordt opgepakt.
- We hopen de discussie omtrent de twee salarishuizen af te ronden en te komen tot 1 functiehuis.
- We verwachten de resultaten van de evaluatie van de ROM's door EZK eind Q1.

5.1.2e

0738 311237

To: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Fri 3/18/2022 3:07:10 PM
Subject: RE: Q4 2021 rapportage NOM
Received: Fri 3/18/2022 3:07:00 PM

Hoi 5.1.2e,
Ik hoop dat jij dit kan voorbereiden, want ik kan dinsdag niet. Ik ben maandag wel op kantoor. Misschien dan nog even kort afstemmen? Ik wil t.z.t. wel poho memo maken hoor.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

provincie Drenthe
5.1.2e
Team Bestuur en Concernzaken
Westerbrink 1
9405 BJ Assen
0592- 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @nom.nl>
Verzonden: vrijdag 18 maart 2022 12:39
Aan: 5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @fryslan.frl>; 5.1.2e < 5.1.2e @minezk.nl>; 5.1.2e (5.1.2e) < 5.1.2e @minezk.nl>; 5.1.2e (5.1.2e) < 5.1.2e @minezk.nl>; 5.1.2e @provinciegroningen.nl' < 5.1.2e @provinciegroningen.nl>; 5.1.2e @provinciegroningen.nl' < 5.1.2e @provinciegroningen.nl>; 5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @fryslan.frl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e @eeadvies.nl' < 5.1.2e @eeadvies.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @nom.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @nom.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @nom.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @nom.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @nom.nl>
Onderwerp: Q4 2021 rapportage NOM

Goedemiddag,

Hierbij treffen jullie de Q4-rapportage aan. De resultaten in het jaarverslag kunnen afwijken van de resultaten in deze rapportage.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

N.V. NOM

Investerings- en ontwikkelingsmaatschappij

voor Noord-Nederland

T +31 5.1.2e

M 5.1.2e

E 5.1.2e @nom.nl

W www.nom.nl

Meer weten over de NOM en de ontwikkelingen in Noord-Nederland?

Lees ons NOMMER magazine!

Groeien begint **hier.**

De informatie in dit e-mailbericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde.

Verstrekking aan en gebruik door anderen is niet toegestaan. Door de elektronische

verzending van het bericht kunnen geen rechten ontleend worden aan de informatie.

5. 5.1.2e, 5.1.2e < 5.1.2e @fryslan.frl>
Verzonden: vrijdag 18 maart 2022 12:28
Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @nom.nl>; 5.1.2e ' < 5.1.2e @minezk.nl>; 5.1.2e (5.1.2e) < 5.1.2e @minezk.nl>; 5.1.2e (5.1.2e) < 5.1.2e @minezk.nl>; 5.1.2e @provinciegroningen.nl' < 5.1.2e @provinciegroningen.nl>; 5.1.2e @provinciegroningen.nl' < 5.1.2e @provinciegroningen.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e < 5.1.2e @fryslan.frl>; 5.1.2e @drenthe.nl' < 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e @drenthe.nl' < 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e @eeadvies.nl' < 5.1.2e @eeadvies.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @nom.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @nom.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @nom.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @nom.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @nom.nl>
Onderwerp: RE: Aangepaste agenda kwartaaloverleg 22 maart 2022

Goedemiddag allen,

Het zou wel goed zijn dat voor het kwartaaloverleg wel de beschikking hebben over Q4 2021. Kan die ook in de nazending worden meegenomen?

Met vriendelijke groet,

5.1.2e) 5 5.1.2e

provinsje fryslân
provincie fryslân
Tweebaksmarkt 52 (bezoekeradres)
Postbus 20120, 8900 HM Leeuwarden
(058) 292 5925 / provincie@fryslan.frl

5.1.2e
Financiën & personeelszaken
5.1.2e
5.1.2e @fryslan.frl

WhatsApp: 5.1.2e
www.fryslan.frl

Volg ons op social media!

Tink oan it miljeu foar 't jo beslute dizze mail te printsjen / Denk aan het milieu voor u besluit deze mail te printen.

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @nom.nl>
Verzonden: donderdag 17 maart 2022 16:24
Aan: 5.1.2e < 5.1.2e @minezk.nl>; 5.1.2e (5.1.2e) < 5.1.2e @minezk.nl>; 5.1.2e (5.1.2e) < 5.1.2e @minezk.nl>; 5.1.2e @provinciegroningen.nl' < 5.1.2e @provinciegroningen.nl>; 5.1.2e @provinciegroningen.nl' < 5.1.2e @provinciegroningen.nl>; 5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @fryslan.frl>; 5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @fryslan.frl>; 5.1.2e @drenthe.nl' < 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e @drenthe.nl' < 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e @eeadvies.nl' < 5.1.2e @eeadvies.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @nom.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @nom.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @nom.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @nom.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @nom.nl>
Onderwerp: Aangepaste agenda kwartaaloverleg 22 maart 2022

'Indexatie bijdrage provincies' is op verzoek van EZK verwijderd.

Gr. 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @nom.nl>
Verzonden: woensdag 16 maart 2022 10:31
Aan: 5.1.2e < 5.1.2e @minezk.nl>; 5.1.2e (5.1.2e) < 5.1.2e @minezk.nl>; 5.1.2e (5.1.2e) < 5.1.2e @minezk.nl>; 5.1.2e @provinciegroningen.nl' < 5.1.2e @provinciegroningen.nl>; 5.1.2e @provinciegroningen.nl' < 5.1.2e @provinciegroningen.nl>; 5.1.2e @fryslan.frl' < 5.1.2e @fryslan.frl>; 5.1.2e @fryslan.frl' < 5.1.2e @fryslan.frl>; 5.1.2e @drenthe.nl' < 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e @drenthe.nl' < 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e @eeadvies.nl' < 5.1.2e @eeadvies.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @nom.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @nom.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @nom.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @nom.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @nom.nl>
Onderwerp: Agenda kwartaaloverleg 22 maart 2022

Goedemorgen!

Bijgevoegd treffen jullie de agenda aan voor het kwartaaloverleg op 22 maart om 11.00 uur via Teams.
De bijlage behorende bij punt 3 wordt vrijdagmiddag of maandagochtend nagezonden.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

N.V. NOM

Investerings- en ontwikkelingsmaatschappij

voor Noord-Nederland

T +31 5.1.2e

M 5.1.2e

E 5.1.2e @nom.nl

W www.nom.nl

Meer weten over de NOM en de ontwikkelingen in Noord-Nederland?

Lees ons NOMMER magazine!

Groeien begint **hier.**

De informatie in dit e-mailbericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde.

Verstrekking aan en gebruik door anderen is niet toegestaan. Door de elektronische

verzending van het bericht kunnen geen rechten ontleend worden aan de informatie.

<< Disclaimer >>

Persoansgegevens en privacy
De provinsje Fryslân giet sekuer mei jo persoansgegevens om en hannelet neffens de Algemene verordening gegevensbescherming en de Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming. Lês hjir ús Privacyferklearring.

Persoonsgegevens en privacy
De provincie Fryslân gaat zorgvuldig om met uw persoonsgegevens en handelt overeenkomstig de Algemene verordening gegevensbescherming en de Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming. Lees hier onze Privacyverklaring.

To: [redacted]
Cc: [redacted]
From: [redacted]
Sent: Mon 3/21/2022 8:57:05 AM
Subject: Nazending kwartaaloverleg 22 maart 2022
Received: Mon 3/21/2022 8:59:43 AM

N.V. NOM - Oplegger Besluit Fondsinvesteringen.pdf
MJP NOM 2022-2025 AvA opgemaakt_Investeren_Strategische Prioriteiten.pdf
06122021_Strategische_Rationale_Fondsinvesteringen_NOM_v2.pdf

Goedemorgen allen,

Hierbij ontvangen jullie de bijlagen bij punt 3 'Fonds in Fonds strategie'.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

[redacted]

N.V. NOM

Investerings- en ontwikkelingsmaatschappij

voor Noord-Nederland

T +31 [redacted]

M [redacted]

E [redacted]@nom.nl

W www.nom.nl

Meer weten over de NOM en de ontwikkelingen in Noord-Nederland?

Lees ons NOMMER magazine!

Groeien begint **hier.**

De informatie in dit e-mailbericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde.

Verstrekking aan en gebruik door anderen is niet toegestaan. Door de elektronische

verzending van het bericht kunnen geen rechten ontleend worden aan de informatie.

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @nom.nl>
Verzonden: donderdag 17 maart 2022 16:24
Aan: 5.1.2e < 5.1.2e @minezk.nl>; 5.1.2e (5.1.2e) < 5.1.2e @minezk.nl>; 5.1.2e (5.1.2e) < 5.1.2e @minezk.nl>; 5.1.2e @provinciegroningen.nl' < 5.1.2e @provinciegroningen.nl>; 5.1.2e @provinciegroningen.nl' < 5.1.2e @provinciegroningen.nl>; 5.1.2e @fryslan.frl' < 5.1.2e @fryslan.frl>; 5.1.2e @fryslan.frl' < 5.1.2e @fryslan.frl>; 5.1.2e @drenthe.nl' < 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e @drenthe.nl' < 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e @eeadvies.nl' < 5.1.2e @eeadvies.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @nom.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @nom.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @nom.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @nom.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @nom.nl>
Onderwerp: Aangepaste agenda kwartaaloverleg 22 maart 2022

'Indexatie bijdrage provincies' is op verzoek van EZK verwijderd.

Gr. 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @nom.nl>
Verzonden: woensdag 16 maart 2022 10:31
Aan: 5.1.2e ' < 5.1.2e @minezk.nl>; 5.1.2e (5.1.2e) < 5.1.2e @minezk.nl>; 5.1.2e (5.1.2e) < 5.1.2e @minezk.nl>; 5.1.2e @provinciegroningen.nl' < 5.1.2e @provinciegroningen.nl>; 5.1.2e @provinciegroningen.nl' < 5.1.2e @provinciegroningen.nl>; 5.1.2e @fryslan.frl' < 5.1.2e @fryslan.frl>; 5.1.2e @fryslan.frl' < 5.1.2e @fryslan.frl>; 5.1.2e @drenthe.nl' < 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e @drenthe.nl' < 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e @eeadvies.nl' < 5.1.2e @eeadvies.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @nom.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @nom.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @nom.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @nom.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @nom.nl>
Onderwerp: Agenda kwartaaloverleg 22 maart 2022

Goedemorgen!

Bijgevoegd treffen jullie de agenda aan voor het kwartaaloverleg op 22 maart om 11.00 uur via Teams.
De bijlage behorende bij punt 3 wordt vrijdagmiddag of maandagochtend nagezonden.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

N.V. NOM

Investerings- en ontwikkelingsmaatschappij

voor Noord-Nederland

T +31 5.1.2e

M 5.1.2e

E 5.1.2e @nom.nl

W www.nom.nl

Meer weten over de NOM en de ontwikkelingen in Noord-Nederland?

Lees ons NOMMER magazine!

Groeien begint **hier.**

De informatie in dit e-mailbericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Verstrekking aan en gebruik door anderen is niet toegestaan. Door de elektronische verzending van het bericht kunnen geen rechten ontleend worden aan de informatie.

Raad van Commissarissen

N.V. NOM
Investerings- en Ontwikkelingsmaatschappij voor Noord-Nederland

Correspondentieadres
Postbus 424
9700 AK Groningen

Bezoekadres
Paterswoldseweg 810
9728 BM Groningen

Aan: [redacted]

Van: Management Team N.V. NOM

Datum/tijd: 11 maart 2022

Onderwerp: Besluit beleid Fondsinvesteringen

In vervolg op de bespreking van de documentatie over Fondsinvesteringen tijdens de RvC van 18 februari j.l. , stellen wij het volgende beleidskaders Fondsinvesteringen voor:

- Alle voors en tegens afwegend, kunnen Fondsinvesteringen een belangrijke bijdrage leveren aan maatschappelijke, regionale, financiële en (sectorale) technologische impact van de portfolio van de NOM;
- Als zodanig dient elke individuele fondsinvestering aan te sluiten bij een of meer sectorstrategieën;
- In ieder investeringsvoorstel wordt de binding met de Noord-Nederlandse regio, de rendementsverwachting en de exitstrategie voldoende onderbouwd;
- Met het fonds worden hierover expliciete inspanningsafspraken vastgelegd in een zg. Sideletter en deze worden jaarlijks geëvalueerd. Onderdelen van deze afspraken zijn afspraken over samenwerking, het delen van dealflow, co-financiering en exit opportunities;
- De Investeringscommissie brengt advies uit over elke individuele fondsinvestering en wordt op de hoogte gesteld van de jaarlijkse evaluaties;
- De fondsinvestering dient minimaal een van de volgende drie lacunes op te vullen: TRL-fase, sector en/of technologische expertise (additionaliteitsprincipe);
- De fondsinvestering heeft een nadrukkelijke focus op 'slimmer', 'gezonder' of 'duurzamer' en kent een diversiteitsbeleid;
- Het aandeel (in waarde) van aandeel fondsinvesteringen in de portfolio van de NOM is vooralsnog lager dan 15% van het totaal. Dit wordt jaarlijks en bij elk investeringsvoorstel gerapporteerd.

Groeien begint hier.

NOM Investering en -Ontwikkelingsmaatschappij Van Noord Nederland

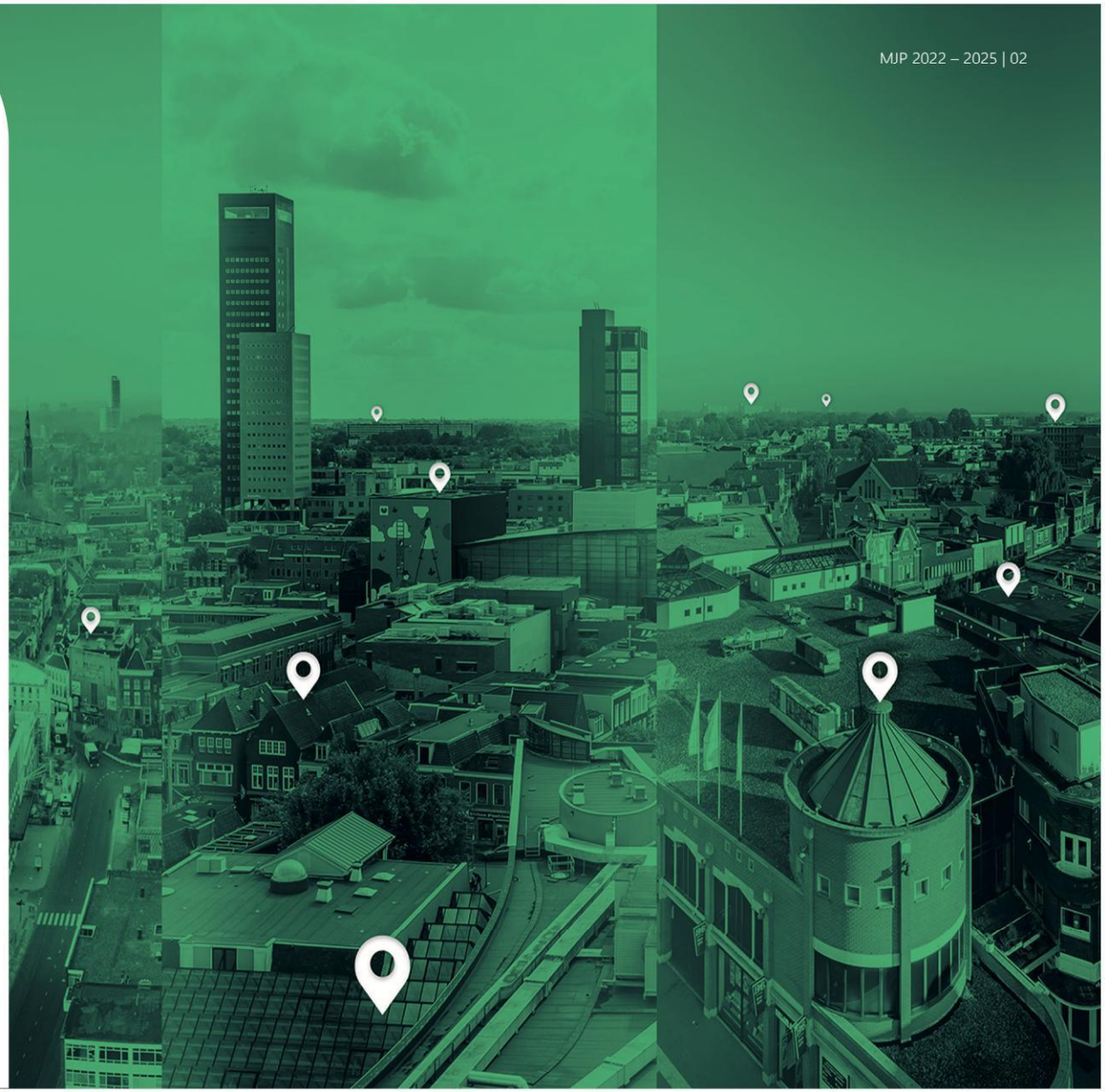
3 december 2021

MeerJarenPlan 2022 – 2025

Ter vaststelling

Aandeelhouders N.V. NOM

Voor een Duurzamere, Gezondere en Slimmere economie in Noord-Nederland

Groeien begint **hier.**

6.6. De prioriteiten voor 2022 – 2025

De prioriteiten van Investeren voor 2022 - 2025:

1. **Snellere Verwerving:** vergroten, versnellen en verbeteren van de dealflow door o.a. een soepeler en gestandaardiseerd digitaal proces voor kleinere tickets, sectorgewijze acquisitie, uitbesteden van Due Diligence en een 'quick scan'-proces van de bedrijfsplannen om sneller te beoordelen en eventueel af te wijzen. We gebruiken hierbij de lessen en de 'best practices' uit de intensieve periode van de CoronaOverbruggingsLening;

2. **Focus aanbrengen in Beheer:** focus op 'winnaars' in de groeiende portefeuille, op ondernemingen die hun potentie waarmaken. De lead nemen en behouden bij vervolgfinancieringen (met name participaties) gericht op groei., daar waar investeerders met een korte horizon het af laten weten. Alle leningen zonder zeggenschap (zoals bij aandelenparticipaties) worden zoveel mogelijk ondergebracht bij de manager leningen zodat investment managers zich op onze participaties kunnen richten;

3. **Exits:** omdat exits vaak lange, complexe en onvoorspelbare processen kennen, agenderen wij onze exit-paragraaf uit het investeringsvoorstel voortaan op de AVA's van onze portfoliobedrijven. Besluitvaardigheid en 'warme' netwerken zijn belangrijke voorwaarden. Wanneer een bedrijf langer dan twee jaar is voorzien, wordt de exit actief gemanaged om tot een versneld afscheid te komen en de beheeractiviteiten worden tot een minimum beperkt;

4. **Vroege-fase financiering:** een op een beperkt aantal sectoren (LifeSciences, High en Deep Tech) gerichte non-matching financieringsmogelijkheid zoals een 'proof of concept'-faciliteit in combinatie met subsidies (binnen de Europese staatssteunnormen) zoals bij Future Tech Ventures;

5. **Fondsinvesteringen:** via gerichte fondsinvesteringen in een beperkt aantal sectoren kan de NOM kennis en netwerken van marktfondsen aan zich binden en benutten in Noord-Nederland. Deze fondsen bieden niet alleen risicospreiding en zeer specialistische sectorkennis maar vormen ook betere mogelijkheden voor de NOM als potentiele exit-partners;

6. **Buitenlandse start- en scale-ups:** een standaard leningsproduct voor jonge buitenlandse ondernemingen die door de NOM gericht geacquireerd worden om een vestiging te openen bij een van de bedrijfsclusters of ecosystemen in Noord-Nederland.

Een belangrijke observatie uit een recent afgeronde fact finding voor de RvC is dat de NOM op dit moment onvoldoende schaalgrootte heeft in haar belangrijkste activiteiten. Dat geldt niet alleen voor (ecosysteem)ontwikkelen, maar ook voor investeren waar de NOM eerder een gefragmenteerde en geregionaliseerde verzameling fondsen is dan een geïntegreerde investeringsmaatschappij. Om die schaalgrootte binnen de NOM te bereiken, voegen we daarom de investeringsactiviteiten van de NOM samen in een enkel team. Binnen de mogelijkheden van de verschillende focusgebieden van de regionale fondsen, zijn ook hier in de sectorspecialisatie schaalvoordelen voor zowel de NOM als de fondsen onder beheer te behalen.

6.7. Afspraken op korte termijn - in 2022

Resumerend laten de analyses in 6.3. en 6.4. zien dat wij op dit moment:

- het investeringsproces moeten versnellen om de extra middelen uit te zetten voor een duurzaam gezonde portfolio op een wijze die past bij het risicomanagement van de NOM
- onvoldoende dealflow hebben door ontbrekende ecosystemen en warme netwerken in de voor de NOM relevante sectoren en daarom prioriteit moeten geven aan de opbouw van sectorspecialisatie.

Om dit op korte én lange termijn te verbeteren, hebben we inmiddels al de volgende afspraken gemaakt, waarvan een deel al uitgevoerd is en een ander deel in afronding:

1. Meer schaalgrootte aanbrengen in de investment teams: inmiddels hebben we twee extra investment managers aangetrokken die per 1 augustus 2021l in functie zijn;
2. Meer schaalgrootte aanbrengen in de investment teams: de investment analisten worden aan de investment teams toegevoegd;
3. Meer schaalgrootte aanbrengen per sector door intensievere samenwerking tussen investeren, ontwikkelen, internationaliseren, Flinc en de regionale fondsen
4. Sectorspecialisatie aanbrengen in de investment teams. Dat betekent dat inmiddels de teams niet langer verdeeld zijn o.b.v. ticket sizes, maar o.b.v. sectoren;
5. Waar mogelijk kunnen de regionale fondsen profiteren van de sectorspecialisatie van het NOM fonds;
6. Er is geen onderscheid meer tussen verwerven en beheren. Beheerders gaan werven binnen hun sector en verwervers nemen hun eigen acquisities in hun sector in beheer. Iedereen moet gaan acquireren en investment managers zijn daarmee verantwoordelijk voor het gehele primaire proces: verwerven, beheer en exits. De portfolio's van de investment managers worden geleidelijk herverdeeld.

Memorandum

N.V. NOM
Investerings- en Ontwikkelingsmaatschappij voor Noord-Nederland

Correspondentieadres
Postbus 424
9700 AK Groningen

Bezoekadres
Paterswoldseweg 810
9728 BM Groningen

Aan: Directie/MT

Van: 5.1.2e 5.1.2e

Datum: 6 december 2021

Onderwerp: Strategische rationale Fondsinvesteringen NOM

---

1. Inleiding

Door middel van dit memorandum vragen wij instemming van de directie om - naast een groter aantal directe investeringen - ook het aantal indirecte investeringen (fondsinvesteringen) vanuit de portfolio van de N.V. NOM op te voeren.
Een groter aantal fondsinvesteringen is ook een van de zes strategische prioriteiten uit het onlangs goedgekeurde Meerjarenplan 2022 – 2025: (...) "via gerichte fondsinvesteringen in een beperkt aantal sectoren kan de NOM kennis en netwerken van marktfondsen aan zich binden en benutten in Noord-Nederland. Deze fondsen bieden niet alleen risicospreiding en zeer specialistische sectorkennis, maar vormen ook betere mogelijkheden voor de NOM als potentiele exit-partners (hoofdstuk 6.6, p. 59).

Fondsinvesteringen zijn niet nieuw voor de NOM. Zo maken bijvoorbeeld Carduso I en Pharma Connect Capital al enige jaren deel uit van de NOM-portfolio. In juni 2021 is een commitment van 2mio in Future Tech Ventures door het IC van een positief advies voorzien. En middels een van de fondsen-onder-beheer (InvesteringsFonds Groningen) zijn ook recent vele fondsinvesteringen gedaan. Op dit moment zijn investeringen in Carduso II, Cottonwood III en Shift-Invest III in behandeling, zowel bij NOM als IFG.

2. Strategisch Kader Fondsinvesteringen

Met haar directe en indirecte investeringen heeft de N.V. NOM zich ten doel gesteld haar impact te vergroten, op de volgende gebieden:

- maatschappelijk;
- financieel;
- technologische innovaties;
- kennisintensieve sectoren;
- regionaal.

De ideale portfolio voor de NOM kent een gezonde balans tussen directe en indirecte investeringen, in een mix met fondsen vooral gericht op maatschappelijke impact 5.1.2i 5.1.2i Maatschappelijke impact wordt door fondsen gecreëerd doordat zij in veel bedrijven in onze regio investeren en bovengemiddeld bijdragen aan de doelstellingen van de NOM door toegang te bieden tot hun netwerk en kennis. Financiële impact wordt gemeten aan de hand van de multiple on

invested capital en IRR. In de afgelopen jaren zijn veel marktfondsen gespecialiseerder geworden en hebben zijn hun focus en daarmee ook door hen beoogde impact aangescherpt.
Naast deze meer inhoudelijke, op impact gerichte (offensieve) overwegingen, is er ook het defensieve argument van het in stand houden van de revolverendheid van de NOM-portfolio. Door immers ook in te zetten op het aanjagen van innovatie door vroege fase-investeringen en de daarmee gepaard gaande hogere risico's, kan de revolverendheid en de voorspelbaarheid van de financiële resultaten in de mix beschermd worden door marktfondsinvesteringen gericht op een stabiel hoger rendement.
Het uiteindelijke doel is een portfolio voor de NOM die revolverend blijft en tegelijkertijd gericht is op de door aandeelhouders gewenste impact.

3. De voors- en tegens van Fondsinvesteringen

Door het intensiveren van onze inspanningen op het gebied van fondsinvesteringen, haalt de NOM specialistische sectorkennis, netwerk en kapitaal naar Noord-Nederland. Daarnaast bieden fondsinvesteringen ons risicospreiding en betere mogelijkheden voor potentiele exit-partners of tweede-ronde-investeerders. Daarnaast kunnen wij door nauwe samenwerking met marktfondsen meer invloed uitoefenen om noordelijke marktkansen vroegtijdig bekend te maken waarbij ook het aantal directe investeringen in Noord-Nederland zal toenemen.

Natuurlijk kennen fondsinvesteringen ook nadelen. We zetten de voors en tegens hieronder kort uiteen:

Voordelen:

+ Diepere sectorspecialisatie: de NOM beschikt mede doordat alle IM-ers een brede focus op meerdere marktsectoren hadden over een beperkte sectorspecialisatie. Met het invoeren van de sectorteams investeert de NOM in sectorexpertise, wat versneld en versterkt kan worden door gericht te investeren in sectorspecifieke fondsinvesteringen;
+ Betere aansluiting op nieuwe sectornetwerken: door de nauwere contacten met marktfondsen en een plaats als partner aan de investeringstafel, vergroot de NOM haar netwerk door toegang tot het netwerk van het marktfonds en haar co-investeerders. Dit verstevigt de basis onder het startup-ecosysteem in Noord-Nederland;
+ Grotere dealflow: door de beperkte specialisatie beschikt de NOM niet over diepe kennis van alle marktkansen en kansrijke technologieën in een sector. Samenwerking met andere fondsen geeft een uitgebreider overzicht van de opportunities in Noord-Nederland en daarbuiten waardoor de dealflow en onze mogelijkheden als co-investor vergroot worden;
+ Toegang tot (kennis)intensief beheer en in-kind support: in het algemeen hebben marktfondsen een beperktere portfolio dan ROM's. Zij zijn daardoor beter in staat om portfoliobedrijven intensief te ondersteunen om sneller en duurzamer te groeien;
+ Contacten met gespecialiseerde Limited/Advisory Partners en gelieerde kennisinstellingen: grotere marktfondsen zijn in staat gerenommeerde adviseurs, cornerstone investors, wetenschappers en industry experts aan zich te binden die gemakkelijker de (internationale) slagingskans van innovatieve technologieën kunnen bepalen;

0743 315768

+ Toegang tot potentiele exit-partners: limited partners bij marktfondsen en de fondsen zelf kunnen als exit-partner voor portfoliobedrijven van de NOM fungeren wanneer een vervolgronde het obligo van de NOM te boven gaat;
+ Stevigere reputatie als gefocuste investeerder: als (limited) partner in een marktfonds met dezelfde sectorfocus, kan de NOM haar reputatie als goed geïnformeerde investeerder verstevigen. Dit heeft ook een positief effect op het aantrekken van talent;
+ Risicospreiding: door de grotere spreiding in de portfolio van verschillende marktfondsen gericht op verschillende soorten impact met daarnaast directe investeringen, is het mogelijk tot een betere risicospreiding te komen en zowel financieel rendement als maatschappelijke impact te genereren; en ten slotte
+ Betere positie voor Noord-Nederland en haar bedrijven: innovatieve startups en scale-ups hebben meer keuze voor hun bedrijfsfinanciering en daardoor een grotere kans succesvol te commercialiseren. Dit leidt tot een gezondere basis om in deze regio te ondernemen wat uiteindelijk bijdraagt aan de (inter)nationale positionering van Noord-Nederland.

Nadelen/risico's:

– Beperkte regionale impact: de NOM is een *regionale* ontwikkelingsmaatschappij. Het is daarom van groot belang ervoor zorg te dragen dat zoveel mogelijk impact in de regio neerslaat;
– Invloed op rendement moet telkens afgedwongen worden: de invloed die de NOM kan uitoefenen op een fondsinvestering wordt in sterke mate bepaald door onze actieve rol als partner in Advisory Committees, als (special) Limited Partner en ook als mede-initiatiefnemer en aanjager van evenementen en campagnes om dealflow te bevorderen.

4. Conclusie

Alles overziend zijn wij van mening dat een gezonde balans tussen fondsinvesteringen en directe investeringen in de NOM-portfolio zorgt voor revolverendheid en een voorspelbaar financieel resultaat enerzijds en maatschappelijke en regionale impact anderzijds. Daarnaast zorgen fondsinvesteringen voor een betere toegang tot (sector)expertise en netwerken.

Omdat de marktfondsen zelf al een impact- of sectorfocus aanbrengen in hun investeringen, is een aanpassing in de organisatie niet vereist. De bestaande Investment Managers nemen dan deze fondsinvesteringen in beheer en doen zodoende sneller diepere sectorkennis op.

Er is inmiddels ook een apart (professioneel) format voor de Investeringsvoorstellen in gebruik met daarin een uitgebreide risocoparagraaf.

De toetsingcriteria voor het IC en de de besluitvormingscriteria voor het MT zijn recent aangevuld voor fondsinvesteringen (zie pagina 4).

0743 315768

Toetsingscriteria Investeringscommissie – Fondsinvesteringen

Voor toekomstige fondsinvesteringen kunnen de toetingscriteria voor directe investeringen met de volgende criteria worden aangevuld:

Hoofdonderwerp	Deelonderwerp
Fondsperformance	Verwachte revolverendheid van het betreffende Marktfonds (IRR/MOIC)
	Verwachte werkgelegenheid in Noord-Nederland in bruto arbeidsplaatsen
	Inspanningsverplichting Fonds op grond van % investeringen in Noord-Nederland
Management	Kwaliteit en commitment management van het betreffende Fonds
	Passendheid van de inleg en de belangen/commitment van het management van het betreffende Fonds
	Passendheid en marktconformiteit van de beloning van het management van het betreffende Fonds
	Span of control van het management van het betreffende Fonds
Fondskenmerken	Vestigingsplaats van het betreffende Fonds
	Sector waarin het betreffende Fonds opereert, rekening houdend met de aandeelhoudersinstructie
Risico	Omvang van de investering en het minimale/maximale belang van de NOM in het betreffende Fonds
	De keuze voor het betreffende Fonds versus alternatieven in de betreffende sector, gebaseerd op een marktscan van de directie.

To: 5.1.2e @minezk.nl'[5.1.2e @minezk.nl]; 5.1.2e @provinciegroningen.nl'[5.1.2e @provinciegroningen.nl]; 5.1.2e @provinciegroningen.nl'[5.1.2e @provinciegroningen.nl]; 5.1.2e @fryslan.frl'[5.1.2e @fryslan.frl]; 5.1.2e @fryslan.frl'[5.1.2e @fryslan.frl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e @eeadvies.nl'[5.1.2e @eeadvies.nl]
Cc: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @nom.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @nom.nl]; 5.1.2e 5.1.2e @nom.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @nom.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Wed 3/23/2022 4:23:32 PM
Subject: Q4-2021 rapportage NOM Investeren
Received: Wed 3/23/2022 4:25:51 PM
20220321 DEF Q4 Rapportage Q4 NOM AvA Investeren.pdf

Goedemiddag,

Bijgevoegd treffen jullie ter informatie nog de Q4-2021 rapportage NOM Investeren aan.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

N.V. NOM

Investerings- en ontwikkelingsmaatschappij

voor Noord-Nederland

T +31 5.1.2e

M 5.1.2e

E 5.1.2e @nom.nl

W www.nom.nl

Meer weten over de NOM en de ontwikkelingen in Noord-Nederland?

Lees ons NOMMER magazine!

Groeien begint **hier.**

De informatie in dit e-mailbericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde.

Verstrekking aan en gebruik door anderen is niet toegestaan. Door de elektronische

verzending van het bericht kunnen geen rechten ontleend worden aan de informatie.

Rapportage

NOM Investeren Q4/21 – versie AvA

31-12-2021

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave 2

1 Inleiding 3
1.1 Algemeen 3
1.2 Werkgelegenheid 5
1.3 Fonds Support Noord 5
1.4 COL 7

2 Financieel 8

3 Boekwaarde portefeuille 9
3.1 Benaderde marktwaarde 9
3.2 Investeringen 10
3.3 Desinvesteringen en aflossingen 10

4. Voorzieningen 11

5 Boekwaarde en resultaat per subcategorie 12
5.1 Topsectoren 12
5.2 Type aanvragen 14
5.3 Provincies 15

6 Vrije ruimte 17

Colofon 18

1 Inleiding

In deze rapportage wordt een toelichting gegeven op de Investeringsactiviteiten over de periode 1 januari tot en met 31 december 2021.

Daarnaast zijn de activiteiten van Fonds Support Noord opgenomen en wordt de COL-portefeuille toegelicht.

Op de in deze rapportage genoemde cijfers is nog geen accountantscontrole toegepast. De cijfers zijn daarmee onder voorbehoud beoordeling en controle door BakerTilly. Er kunnen tevens nog materiële wijzigingen volgen uit gebeurtenissen na balansdatum.

1.1 Algemeen

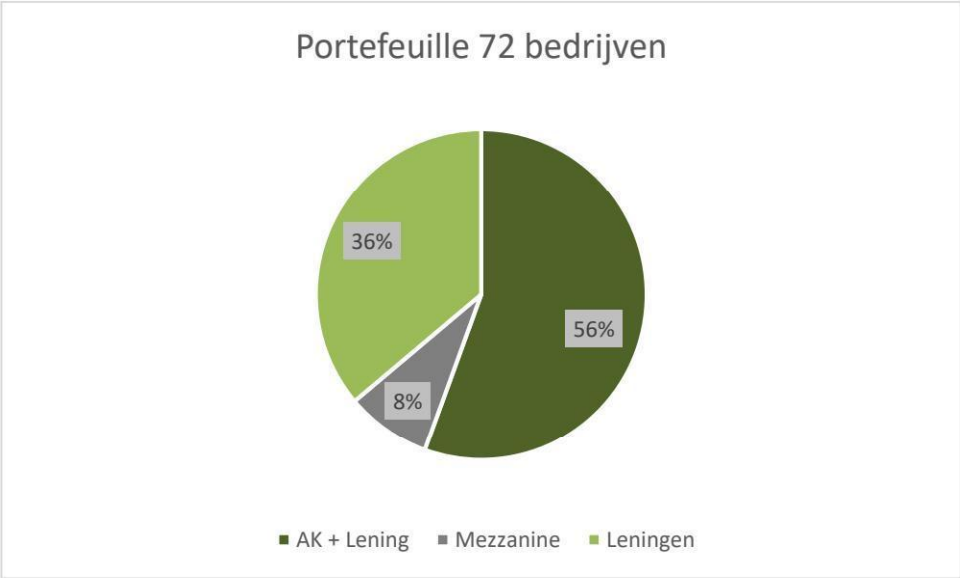
Overzicht belangrijkste kerngetallen per 31 december 2021

	Totaal	Totaal 2020
Aantal uitzettingen	26	38
Bedrag uitzettingen (x € 1.000,-)*	6.739	6.951
Aantal bedrijven in portefeuille	72	81
Boekw aarde portefeuille (x € 1.000,-)	29.645	32.275
Benaderde marktw aarde portefeuille (x € 1.000,-)	54.924	98.289
Resultaat (voor kosten) (x € 1.000,-)	43.046	6.621
In bedrijf (x € 1.000,-)	44.304	52.540
Werkgelegenheid in portefeuille (FTE's)	2.104	2.216
Mutatie w erkgelegenheid in portefeuille (FTE's)	-103	64

* 2020 uitzetting is € 1.396k aan conversie/herstructurering, 2021: 281k.

Het eigen vermogen van NV NOM per 31 december 2021 bedraagt € 140.979.008,--.

Tot en met december 2021 hebben wij 26 financieringen verstrekt. Het gefinancierde bedrag bedraagt € 6,7 miljoen, waarvan ruim € 0,2 miljoen middels herstructurering.
In de vergelijkbare periode in 2020 werden 38 financieringen verstrekt. Het gefinancierde bedrag bedroeg toen € 6,9 miljoen, waarvan € 1,4 miljoen middels herstructurering. Het uitstaande bedrag aan financieringen per 31 december 2021 bedraagt € 44,3 miljoen. Dit is verdeeld over 72 ondernemingen (gemiddeld € 615.000 per onderneming).

Het portefeuilleresultaat (het resultaat van rentebaten, ontvangen dividenden, verkopen van participaties en mutatie voorzieningen) bedraagt ruim € 43,0 miljoen positief. De boekwaarde van de portefeuille per 31 december 2021 is ruim € 29,6 miljoen (1 januari 2021: € 32,3 miljoen). De benaderde marktwaarde (hierna: BMW) van de portefeuille per 31 december 2021 is ruim € 54,9 miljoen (1 januari 2021: € 98,3 miljoen). Hiervan heeft € 46,2 miljoen betrekking op aandelenkapitaal (1 januari 2021: € 88,2 miljoen).

In 2021 heeft NOM haar aandelenbelang bij drie ondernemingen in het geheel verkocht. Daarnaast heeft NOM een groot deel van haar aandelenbelang bij één onderneming verkocht. Deze deelverkoop is verantwoordelijk voor het positieve resultaat en de aanzienlijke daling van de BMW. Verder heeft NOM van vier voormalige portefeuillebedrijven nog een totaalbedrag van € 112k aan nabetalingen en escrow-uitkeringen ontvangen.

Het team van Investeren bestond per 31 december 2021 uit 18,65 fte.

- Afdelingsmanager 0,5 fte
- Investmentmanagement NOM 9,75 fte
- Investmentmanagement Regionale Fondsen 7,7 fte
- Afdelingsmanager Regionale Fondsen 0,7 fte

In 2021 zijn 16 investeringsvoorstellen besproken in de IC voor een totaal bedrag van € 12,5 miljoen (6 nieuwe financieringen: € 8,7 miljoen en 10 uitbreidingsfinanciering: € 3,8 miljoen).

De directie van de NOM heeft binnen haar mandaat goedkeuring verleend aan zes investeringsvoorstellen voor een totaalbedrag van € 1.195.000,--.

1.2 Werkgelegenheid

Directe werkgelegenheid in fte's	# aanvang financiering	# per 1-jan-21	# per 31-dec-21
In portefeuille per 1 januari 2021	1.473	2.216	2.207
Nieuw e ondernemingen/mutatie bestaande port. 2021	99		367
Subtotaal	*1.572*	*2.216*	*2.574*
Realisatie uit port. vanaf 2021	399		470
Totaal	**1.173**		**2.104**

GROEI DIRECTE FTE'S:	**931**

1.3 Fonds Support Noord

Het team van Fonds Support Noord bestond per 31 december uit 6,2 fte.

- Afdelingsmanager 1,0 fte
- Investment analist 1,9 fte
- Specialist leningen 1,0 fte
- Projectmedewerker 2,3 fte

In Q1 heeft de RVO positief geadviseerd over het Netherlands Enabling Watertechnology (NEW). Het Netherlands Enabling Watertechnology (NEW) Fonds heeft een investeringsbudget van € 5,7 miljoen, waarvan 90% door RvO wordt gefinancierd en de overige 10% van andere private partijen (Rabobank, SKion/Paques, PMH, Stichting Bison en RUG Houdstermij.) komt. Het NEW fonds richt zich op vroege fase kennisstarters vóór commerciële verkoop. Het fonds is op 29 juni jl. formeel opgericht. NOM voert het fondsbeheer uit, hiervoor worden de diensten van FSN en 0,2 fte investment management ingezet. Inmiddels is in Q4 de eerste financiering geformaliseerd.

In 2021 heeft NOM, via de regionale fondsen die voor derden worden beheerd (volledig fondsbeheer), een investeringsniveau van € 9,6 miljoen in cash gerealiseerd. Het aantal bedrijven waarbij NOM via deze fondsen betrokken is, bedraagt 108. Hierbij is geen rekening gehouden met de investeringen die door de

fondsen waarin IFG participeert, zijn gedaan (indirecte financieringen) en de OIF-portefeuille bij FOM die per 2018 is overgenomen van de Kredietbank (deze leningen worden geleidelijk uitgefaseerd).

	Volledig fondsbeheer						Adm. Beheer	
	FOM	Groeifonds	IFG	MKBFD	NEWF	Subtotaal	G-Force	Totaal
Aantal uitzettingen 2021	18	8	9	9	1	45	5	50
Bedrag uitzettingen (x € 1.000,-)	2.415	4.284	1.334	1.360	250	9.643	265	9.908
Aantal commitments 2021	13	13	4	5	1	36	5	41
Bedrag gecommitteerd (x € 1.000,-)	2.060	6.261	12.500	945	350	22.116	368	22.484
						-		
Aantal bedrijven in portefeuille *)	35	31	11	30	1	108	10	118
In bedrijf (x € 1.000,-)	9.008	16.116	21.977	5.088	250	52.439	905	53.344

*) exclusief 9 ondernemingen uit OIF1 portefeuille FOM

1.4 COL

In 2021 zijn in drie blokken achttien aanvragen goedgekeurd voor een totaalbedrag van ruim € 3,2 miljoen. Per 30 juni zijn alle aanvragen ook daadwerkelijk uitbetaald. NOM was bij zeven aanvragen al betrokken via haar eigen fondsen en/of de door haar beheerde fondsen.

Per 31 december 2021 is er voor een bedrag van € 1.009k aan aflossingen ontvangen.
In overeenstemming met contractuele afspraken is er voor € 364k bijgeschreven op de hoofdsom.
Van de resterende gefactureerde rente ad € 190k is € 97k binnengekomen per 31 december.

Van vier ondernemingen is in 2021 afscheid genomen (één lening vervroegd afgelost, twee faillissementen en één lening kwijtgescholden vanwege liquidatie). Bij een aantal ondernemingen zijn afspraken gemaakt over opschorting van de aflossingen of het uitstellen van rentebetalingen.

2 Financieel

Portefeuilleresultaat (x € 1.000,-)	31 december 2021	
	Realisatie	Begroting
Rente leningen	1.559	1.850
Dividend	737	600
Resultaat verkoop participaties	43.051	3.200
Provisies	24	-
Voorziening	-2.326	-3.100
Resultaat voor kosten NOM Finance	**43.046**	**2.550**

De vijf grootste rente leningen u/g bedragen € 767k. Hiervan is € 198k ontvangen en € 569k bijgeschreven. Bij één onderneming is bij het aangaan van de financieringsovereenkomst een meerjarige afspraak gemaakt over het bijschrijven van de rente. In 2021 bedraagt deze bijschrijving € 333k.

Onder de post dividend is het tot en met december 2021 ontvangen dividend ad € 737k opgenomen van twee ondernemingen.

Op de desinvesteringen is een positief resultaat verkoop participaties gerealiseerd van totaal € 43,0 miljoen. Dit betreft de deelverkoop, zoals eerder gemeld, van één onderneming, een gehele verkoop van één portefeuillebedrijf en een bedrag van € 112k van vier voormalige portefeuillebedrijven. Daarnaast zijn er nog twee portefeuillebedrijven in zijn geheel verkocht. Op één verkoop is geen winst gerealiseerd, alleen een vrijval van de voorziening.

Per 31 december 2021 is er per saldo € 2,3 miljoen aanvullend voorzien voor waardeverminderingen binen de portefeuille. Zie ook H4.

3 Boekwaarde portefeuille

Verloop waarde t/m 31 december 2021 (x € 1.000,-)	
	Totaal
Stand per 1 januari 2021	**32.275**
Bij:	
Investeringen	6.739
Dividendbijschrijvingen	-
Rentebijschrijvingen	1.559
	8.299
Af:	
Desinvesteringen	2.968
Aflossingen	4.724
Ontvangen bijgeschreven dividenden	-
Ontvangen rentetermijnen	910
Voorzieningen en afboekingen	2.326
	10.929
Stand per 31 december 2021	**29.645**
Aandelenkapitaal	19.533
Cumulatief preferente aandelen	1.460
Leningen	8.652
Stand per 31 december 2021	**29.645**

	BMW
Stand per 1 januari 2021	98.289
Stand per 31 december 2021	54.924
Mutatie	-43.365
Aandelenkapitaal	44.813
Cumulatief preferente aandelen	1.460
Leningen	8.652
Stand per 31 december 2021	**54.924**

3.1 Benaderde marktwaarde

De BMW per 31 december 2021 bedraagt ruim € 54,9 miljoen (1 januari 2021: € 98,3 miljoen). Hiervan heeft ruim € 8,6 miljoen betrekking op de leningenportefeuille. De stille reserve op aandelenparticipaties in portefeuille bedraagt ruim € 25,2 miljoen (1 januari 2021: € 66,0 miljoen).

Opbouw stille reserve 31 december 2020	BMW	Boekwaarde	Stille reserve	Bedrijven
Bedrijven met stille reserve	38.584	13.304	25.280	9
Bedrijven met boekwaarde en BMW = nihil	-	-	-	21
Bedrijven zonder stille reserve	16.340	16.340	-	42
	54.924	**29.645**	**25.280**	72

3.2 Investeringen

Aantal verstrekte financieringen t/m 31 december 2021			2020	
	Totaal	Totaal bedrag (x € 1.000,-)	Totaal	Totaal bedrag (x € 1.000,-)
Nieuw	8	3.645	9	2.228
Conversie	-	-	-	-
Uit commitment	7	1.443	13	2.186
Uitbreiding	9	1.370	11	1.142
Herstructurering	2	281	5	1.396
	26	**6.739**	**38**	**6.952**

Er zijn tot en met december 2021 161 leads behandeld (waarvan 128 nieuw in 2021) bij Investeren. Per eind december zijn:

- 44 leads onderhanden, waarvan drie in contactfase en veertien in onderzoek.
- 109 leads geannuleerd; en
- 8 leads geformaliseerd.

Van de 109 geannuleerde leads zijn:

- 20 leads ingetrokken;
- 52 leads afgewezen;
- 13 leads doorverwezen; en van
- 24 is niets meer vernomen.

De redenen voor afwijzingen waren onder meer kwaliteit business case (27%), uitgesloten sector (17%) en buiten regio (15%).

3.3 Desinvesteringen en aflossingen

Aantal financieringen uit portefeuille 31 december 2021		
	Totaal	2020
Aflossingen	13	4
Desinvesteringen	4	6
Faillissement	7	1
Kwijtscheldingen	6	3
Liquidaties	3	7
Herstructurering	2	2
	35	**23**

Er is tussen 1 januari en 31 december ruim € 4,4 miljoen aan aflossingen in cash ontvangen. Op de leningen is € 217.249 geconverteerd naar aandelen.

4. Voorzieningen

Tot en met december 2021 is € 2,3 miljoen aanvullend voorzien (waardevermindering leningen € 944k en waardevermindering aandelenkapitaal € 1.382k).

In totaal is er op de portefeuille per 31 december 2021 € 21,3 miljoen voorzien op een boekwaarde voor voorziening van € 44,3 miljoen, dit betekent dat 48,1% is voorzien (ultimo 2020: 43,2%).

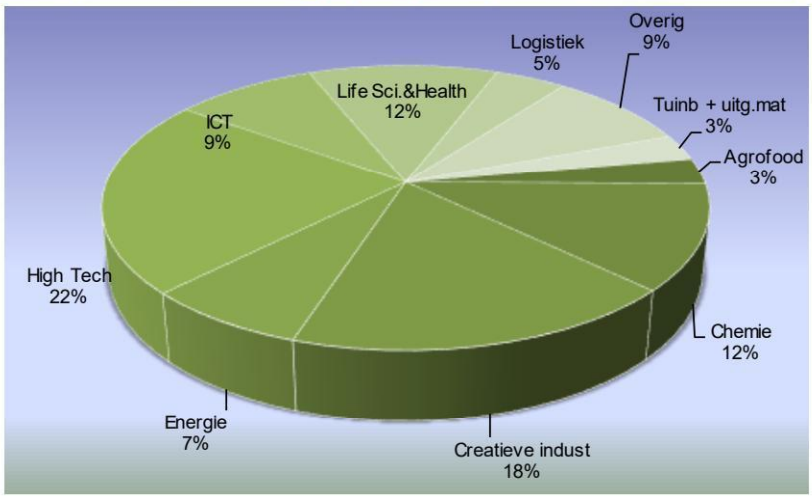
Er zijn vijf ondernemingen waarbij de totale uitstaande positie meer dan € 2,5 miljoen is. De totale uitstaande positie van deze ondernemingen bedraagt ruim € 16,5 miljoen, hiervan is 40,6% voorzien.

Het aantal ondernemingen met een totale uitstaande positie van meer dan € 1 miljoen en die voor 50% of meer voorzien zijn, bedraagt vier. De totale uitstaande positie van deze ondernemingen bedraagt ruim € 9,2 miljoen. Hiervan is 92,9% voorzien.

5 Boekwaarde en resultaat per subcategorie

5.1 Topsectoren

Aantal portefeuille-ondernemingen per topsector per 31 december 2021

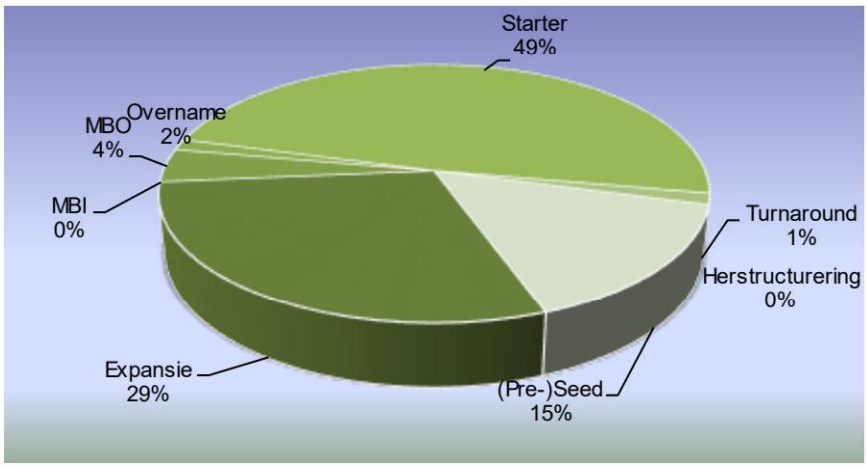
Investeringen per sector t/m 31 december 2021			2020	
	Totaal	Totaal bedrag (x € 1.000,-)	Totaal	Totaal bedrag (x € 1.000,-)
Agrofood	-	-	-	-
Chemie	8	1.188	8	1.307
Creatieve indust	4	528	8	518
Energie	3	600	4	1.700
High Tech	3	765	7	734
ICT	1	1.500	1	10
Life Sci.&Health	3	1.706	5	1.641
Logistiek	-	-	2	56
Tuinb + uitg.mat	-	-	1	175
Water	2	350	1	15
Overig	2	103	1	797
	26	**6.739**	**38**	**6.953**

Investeringen per sector t/m 31 december 2021			2020	
	Totaal	Totaal bedrag (x € 1.000,-)	Totaal	Totaal bedrag (x € 1.000,-)
Agrofood	-	-	-	-
Chemie	8	1.188	8	1.307
Creatieve indust	4	528	8	518
Energie	3	600	4	1.700
High Tech	3	765	7	734
ICT	1	1.500	1	10
Life Sci.&Health	3	1.706	5	1.641
Logistiek	-	-	2	56
Tuinb + uitg.mat	-	-	1	175
Water	2	350	1	15
Overig	2	103	1	797
	26	**6.739**	**38**	**6.953**

Totaal uitstaande positie (subtotaal in bedrijf) per sector per 31 december 2021		
	1 januari	31 december 2021
		Totaal
Agrofood	421	421
Chemie	9.135	9.014
Creatieve indust	2.784	2.994
Energie	1.981	1.267
High Tech	15.332	11.561
ICT	476	1.901
Life Sci.&Health	10.662	8.148
Logistiek	2.314	2.343
Tuinb + uitg.mat	1.765	1.403
Water	454	789
Overig	7.217	4.464
	52.540	**44.304**

5.2 Type aanvragen

Aantal portefeuille-ondernemingen per type aanvraag per 31 december 2021

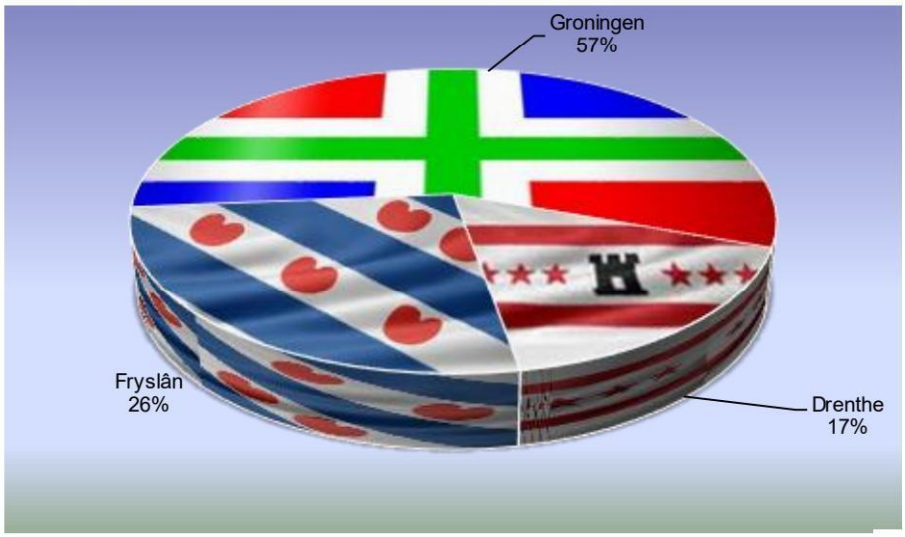
Investeringen per type aanvraag t/m 31 december 2021			2020	
	Totaal	Totaal bedrag (x € 1.000,-)	Totaal	Totaal bedrag (x € 1.000,-)
Expansie	3	365	5	348
MBI	-	-	1	797
MBO	1	1.500	2	1.400
Overname	-	-	-	-
Starter	18	4.691	23	4.048
Turnaround	-	-	-	-
(Pre-)Seed	4	183	7	359
	26	**6.739**	**38**	**6.952**

Uit portefeuille per type financiering t/m 31 december 21

	Totaal	Totaal 2020
Expansie	13	10
MBI	1	-
MBO	5	-
Overname	-	-
Starter	14	13
Turnaround	-	-
Herstructurering	-	-
Conversie	-	-
(Pre-)Seed	2	-
	35	**23**

5.3 Provincies

Aantal portefeuille-ondernemingen per provincie per 31 december 2021

Investeringen per provincie t/m 31 december 2021			2020	
	Totaal	Totaal bedrag (x € 1.000,-)	Totaal	Totaal bedrag (x € 1.000,-)
D	-	-	5	1.145
F	5	878	7	780
G	21	5.861	26	5.026
	26	**6.739**	**38**	**6.951**

Uit portefeuille per provincie 31 december 2021		
	Totaal	2020
D	5	1
F	11	3
G	19	19
	35	**23**

Subotaal in bedrijf Drente 31 december 2021

	1 januari 2021	
		Totaal
Agrofood	221	221
Chemie	-	-
Creatieve indust	175	177
Energie	994	930
High Tech	6.944	6.407
ICT	28	8
Life Sci.&Health	440	70
Logistiek	-	-
Tuinb + uitg.mat	-	-
Water	354	334
Overig	785	250
	9.943	**8.397**

Subtotaal in bedrijf Fryslân 31 december 2021

	1 januari 2021	
		Totaal
Agrofood	200	200
Chemie	1.605	-
Creatieve indust	621	814
Energie	186	186
High Tech	1.256	599
ICT	273	273
Life Sci.&Health	93	98
Logistiek	2.008	2.043
Tuinb + uitg.mat	-	-
Water	100	455
Overig	713	560
	7.055	**5.226**

Subtotaal in bedrijf Drenthe 31 december 2021

	1 januari 2021	
		Totaal
Agrofood	-	-
Chemie	7.530	9.014
Creatieve indust	1.988	2.004
Energie	800	150
High Tech	7.131	4.555
ICT	175	1.620
Life Sci.&Health	10.128	7.981
Logistiek	306	300
Tuinb + uitg.mat	1.765	1.403
Water	-	-
Overig	5.719	3.654
	35.542	**30.680**

6 Vrije ruimte

De beschikbare vrije ruimte per 31 december 2021 bedraagt € 15,0 miljoen. In totaal zijn er 25 ondernemingen uit de vrije ruimte gefinancierd met een totaal investeringsvolume van € 15,0 miljoen. In 2021 is één onderneming uit de vrije ruimte gefinancierd.

Colofon

Er zijn verschillende manieren om op de hoogte te blijven van de activiteiten van de NOM:

Een abonnement op de NOMMER

U kunt zich via nom.nl gratis inschrijven voor een abonnement op de NOMMER, het magazine van de NOM voor relaties en iedereen die geïnteresseerd is in de economische ontwikkelingen, de ondernemersgeest en het leven en werken in Groningen, Friesland en Drenthe.

Volg ons overal

Via nom.nl kunt u zich inschrijven voor onze nieuwsbrief. U vindt hier ook de linkjes om ons te volgen op Twitter en LinkedIn.

Op zoek naar financiering voor uw bedrijf?

Doe de NOM-financieringscheck op nom.nl. Beantwoord enkele simpele vragen om snel te achterhalen of u eventueel in aanmerking komt voor financiering via de NOM.

N.V. NOM Investerings- en Ontwikkelingsmaatschappij voor Noord-Nederland
Bezoekadres Paterswoldseweg 810 9728 BM Groningen
Postadres Postbus 424, 9700 AK Groningen
T (050) 521 44 44 E info@nom.nl I www.nom.nl

Berekening Doelvermogen NOM vanaf 1 januari 2016.

Uitgangspunt was/is: instandhouding van de koopkracht van het (initieel door EZK gestorte) Vermogen.

Dividenduitkeringen worden als terugbetalingen aan de aandeelhouder aangemerkt en verlagen het in stand te houden kapitaal.

Voor de periode vanaf 1 januari 2016 is afgesproken dat het saldo liquide middelen per 1 januari 2016 voor de jaarlijkse inflatieberekening van het Doelvermogen afgetrokken mag worden (reden: in plaats van rentebaten moeten de ROM's rente over hun liquiditeiten gaan betalen). Dit is een 'onderling gemaakte afspraak' die (indien daar redenen voor zijn) bij elke ROM-evaluatie kan worden herzien (ingetrokken / aangescherpt).

Het saldo liquide middelen van de NOM bedroeg per 1 januari 2016: € 40.948.000. In 2016 resp. 2017 is € 22 miljoen en € 12 miljoen dividend uitgekeerd. Als saldo liquiditeiten is voor 2016 € 40.948.000 en voor 2017 en latere jaren € 6.948.000 aangehouden.

De ontwikkeling van het doelvermogen vanaf 1 januari 2016 is dus als volgt.

(Bedragen x € 1.000)	
Eigen Vermogen per 1 januari 2016	€ 72.279
Bij: inflatie 2016 over Eigen Vermogen ./. Liquide Middelen: 0,3% van € 31.331	94
	€ 72.373
Af: dividenduitkering 2016	./. 22.000
Af: uit te keren dividend 2017	./. 12.000
Doelvermogen ultimo 2016	€ 38.373
Bij: inflatie 2017: 1,4% van [€ 38.373 ./. € 6.948]	440
Doelvermogen ultimo 2017	€ 38.813
Bij: inflatie 2018: 1,7% van [€ 38.813 ./. € 6.948]	542
Doelvermogen ultimo 2018	€ 39.355
Bij: inflatie 2019: 2,6% van [€ 39.355 ./. € 6.948]	842
Doelvermogen ultimo 2019	€ 40.197
Bij: storting vanuit IFNN-lening (gerekend vanaf 1/1/2020)	17.811
	€ 58.008
Bij: inflatie 2020: 1,3% van [€ 58.008 ./. € 6.948]	664
Doelvermogen ultimo 2020	€ 58.672

Videocall via MS Teams

Drentse Holding B.V., Algemene Vergadering van Aandeelhouders 2021

Notulen van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders d.d. 15 april 2021

Aanwezig:

Aandeelhouder, namens de provincie Drenthe:	de heer H. Brink de heer 5.1.2e mevrouw 5.1.2e
Raad van Commissarissen:	mevrouw 5.1.2e (voorzitter) de heer 5.1.2e mevrouw 5.1.2e
Drentse Holding B.V. / N.V. NOM:	de heer 5.1.2e (namens fondsbeheerder NOM) de heer 5.1.2e (namens fondsbeheerder NOM) de heer 5.1.2e (investment manager) mevrouw 5.1.2e (investment manager) mevrouw 5.1.2e (notulist)
Accon AVM Accountants	Mevrouw 5.1.2e (punt 4)

---

1) Opening en vaststellen agenda

De voorzitter opent de vergadering en heet de aanwezigen welkom. De voorzitter constateert dat het gehele kapitaal rechtsgeldig is vertegenwoordigd. Voorgesteld wordt om na de notulen een korte presentatie te verzorgen over de stand van zaken om vervolgens verder te gaan met het jaarverslag. De agenda wordt met deze wijziging vastgesteld.

2) Notulen aandeelhoudersvergadering d.d. 24 maart 2020

Er zijn geen opmerkingen. Het verslag van de vorige vergadering wordt ongewijzigd vastgesteld.

3) Stand van zaken

De fondsbeheerder verzorgt een presentatie welke start met een korte film waarin de deelnemingen buiten verzoek zichzelf introduceren en toelichten hoe hun bedrijf met behulp en inzet van het MKBFD is gegroeid. De IM's verzorgen vervolgens een korte presentie. Deze presentatie wordt toegevoegd aan de notulen.

1. Rentebeleid MKBFD

Een onderneming met een laag risico kan bij banken terecht, bij een gemiddeld risico bij crowdfunding en crediteurenfinanciering en in een vroege fase dan vaak voor achtergestelde leningen en aandeelhouderschap. De rente wordt getoetst aan de staatssteunkaders van Brussel.

Het MKBFD verstrekt inmiddels ook leningen tegen een lagere rente van 6% mits er zekerheiden worden verstrekt. De rente wordt vergeleken met andere partijen. Banken baseren hun rentetarieven op risico-inschatting en op zekerhedenpositie. Daarnaast kunnen zij een stuk staatsgarantiekrediet krijgen waardoor een lager tarief kan worden aangeboden, omdat de staat hier voor het grootste deel garant staat. Daar staat tegenover dat de ondernemer over de hoofdsom een eenmalige staatsgarantieprovisie moet afdragen van 3,9% en 5,85%, dus zit dan meteen op het dubbele rentetarief wat betreft debetrente in het 1e jaar. Het MKBFD hanteert echter geen afsluitprovisies of risico-opslag. Indien de debettarieven van het MKBFD worden vergeleken in de markt (een goede vergelijking is te maken op de site van NL Investeert) is te zien dat de rentetarieven tussen 7%-9% liggen wat niet een enorm verschil is met de tarieven die het fonds hanteert. Bovendien ontstaat er marktwerking door betrokkenheid van het MKBFD; bij buiten verzoek was de bank onlangs toch bereid te financieren waardoor de achtergestelde lening aan het fonds is afgelost en het fonds alleen nog een aandeelhoudersrol vervult. Een ander voordeel voor een bedrijf is dat door betrokkenheid van het MKBFD een lager tarief kan worden betaald bij een cofinancier. De hoogte van de rente is dus voor het Drentse MKB niet het belangrijkste issue, maar wel de toegang tot financieringsbronnen.

De aandeelhouder begrijpt de strekking van het verhaal en vraagt zich af of er uit het verhaal kan worden geconcludeerd dat het niet nodig is de hoogte van het rentetarief aan te passen. Mevrouw 5.1.2e nuanceert dat dit niet het geval is omdat er nu ook leningen tegen 6% rente worden aangeboden mits er zekerheden worden gevestigd. In aanmerking hiervoor komen bedrijven die niet bij banken of andere instellingen terecht kunnen maar die wel zekerheden kunnen verstrekken. Het MKBFD biedt nu meer variatie in producten aan.
De heer H. Brink vindt de kosten nog steeds hoog en zou het liefst meer aandelenparticipaties zien. Ondanks dat het feit dat de meerwaarde ten opzichte van een bank het MKBFD siert, zet hij vraagtekens bij het feit dat er geen kosten worden doorberekend aan bedrijven die intense begeleiding nodig hebben. Zijn suggestie is om hier een kleine kostprijs tegenover te zetten vanuit het fonds. Dit punt licht de heer buiten verzoek toe middels de volgende sheet.

2. Inzet Investment Managers

Grote vraag bij de inzet van de IM's is wat doe je wel en niet richting ondernemers als fonds. Cruciaal hierbij, ook vanuit de provincie, is hoe je als fonds in de markt wilt staan. Het fonds is een vertegenwoordiger van de regionale overheid en het is ook een fonds waarmee vanuit de provincie een stuk imago kan worden opgebouwd hoe met ondernemers om te gaan. Ondernemers vinden de diepere relatie dan enkel de financieringsrol belangrijk bij de inzet van het fonds. Het zijn over het algemeen langere trajecten waar veel speelt. Hierdoor ontstaat een vertrouwensband waarbij de investment manager wordt gezien als klankbord/sparringpartner. Deze tijdsintensieve trajecten geven een kwaliteitsimpuls aan de onderneming wat ook een positief effect heeft op terugbetaling van rente/aflossing en levert waardecreatie-effecten op. Het MKBFD opereert hier niet anders in dan andere marktpartijen. We gaan uitdrukkelijk niet "op de stoel van de ondernemer" zitten. Het is de eigen keuze van een partij om hiervoor kosten door te berekenen. Vraag hierbij is of je vanuit een overheidsfonds een rekening moet sturen voor begeleidingstrajecten omdat dit afbreuk kan hebben op de beeldvorming van het fonds.

3. Overzicht deals en leads 2021

Door de Covid-19 pandemie was 2020 een mager jaar aan deals en uitbetalingen. In 2021 zijn reeds 3 financieringen verstrekt; een vervolginvestering aan buiten verzoek, financiering voor overname van buiten verzoek en een kleine aanvullende financiering aan buiten verzoek zodat er een beroep kon worden gedaan op de COL.

De overeenkomst met buiten verzoek is getekend en wordt op korte termijn uitbetaald. Met negen bedrijven worden momenteel gesprekken gevoerd voor financiering; buiten verzoek buiten verzoek.
Het fonds lijkt hiermee voor 2021 redelijk op schema te liggen. Echter is het onderhanden bedrag van € 4 mln. groter dan de huidige stand van beschikbare middelen die het fonds nog ter beschikking heeft.

Afgesproken wordt dat de directie dit jaar een presentatie, incl. de zojuist gepresenteerde film van de bedrijven, aan de Provinciale Staten geeft.

4) Jaarverslag en jaarrekening 2020

De heer 5.1.2e licht toe dat het bijzonder jaar is geweest met een duidelijke invloed van corona. Dit heeft ertoe geleid dat er slechts 2 nieuwe financieringen zijn verstrekt, buiten verzoek Financieel is het ook negatief jaar geweest door voorzieningen en een aantal definitieve afschrijvingen. Er is veel tijd aan beheer besteed en er is snel en adequaat gereageerd naar bedrijven in problemen door het verlenen van uitstel van rente en aflossing. De IM's hebben, samen met de IM's van de NOM, veel tijd gestoken in de beoordeling van COL-posten. Er vindt in Q1 een verrekening plaats van € 36.000 van de uren die zijn ingezet door IM's voor de landelijke COL-regeling. Betere vooruitzichten voor 2021 worden met veel verwachting tegemoet gezien.

Mevrouw 5.1.2e van Accon AVM Accountants voegt zich bij vergadering. De vergadering heet haar welkom. Ze geeft een korte toelichting op de accountantscontrole en de bevindingen daaruit. De controle heeft zich met name toegespitst op de participaties en de leningen en de waardering daarvan. Er is een analyse uitgevoerd op basis van een zevental triggers en de kritische vragen zijn besproken met de directie en IM's. De accountant kan zich vinden in de waardering zoals deze is opgenomen in de jaarrekening en heeft de interne beheersing goedgekeurd. De jaarrekening is uitgebreid in de RvC-vergadering besproken.

De heer H. Brink vindt het, gezien de coronasituatie, niet verrassend dat er in 2020 slechts 2 nieuwe uitzettingen zijn geweest. De hoogte van de fondskosten wordt benadrukt. De risico's van het fonds zijn duidelijk maar desondanks blijft het een zorgelijke conclusie dat er ongeveer € 4,8 mln. negatief resultaat is opgebouwd aan kosten en voorzieningen. De aandeelhouder adviseert om vooruitlopend op de kapitaalsinjectie waarvan de daadwerkelijke omvang nog onduidelijk is, om voorlopig rustig aan te doen, ook met de mediacampagne, om te voorkomen dat er nee verkocht moet worden aan ondernemers.
De aandeelhouder wil vooral vooruitkijken en herhaalt nogmaals dat hij de vaste kosten van het fonds hoog vindt. Hij is zich ervan bewust dat de bedrijven een goed gevoel hebben en zich goed geholpen voelen door het MKBFD ondanks het hoge rentetarief. Hij begrijpt eveneens de afweging om niet voor elk advies met een factuur te komen. De zelfredzaamheid van de ondernemer is hierbij van belang. Hij benadrukt hierbij dat het fonds een geldverstrekker is en geen adviseur en raadt aan om deze rollen zoveel mogelijk gescheiden te houden.

Algehele conclusie is om met frisse moed door te gaan in 2021, en kansen te pakken om het fonds met elkaar in de markt te zetten, te verdedigen en kritisch te blijven kijken naar hoe dit kan worden gerealiseerd. Daarnaast zou de aandeelhouder graag zien dat de pijlen meer worden gericht op het Impact Ondernemen. Ook voor een nieuwe impuls is het goed om te kijken of het fonds hierin iets extra's kan betekenen voor deze groep, bijv. door een lager rentetarief.

MVO en tegengaan van werkloosheid voor mensen met mindere kans op arbeidsmarkt is een belangrijk aandachtspunt.
Naar verwachting komt het voorstel voor verhoging van het fondsvermogen voor de zomer in GS en besluit PS na de zomer in september.

De voorzitter concludeert dat met deze opmerkingen het jaarverslag en de jaarrekening 2020 door de vergadering worden vastgesteld.
De vergadering bedankt mevrouw 5.1.2e voor haar aanwezigheid waarna zij de vergadering verlaat.

5) Resultaatsbestemming
De AvA stemt in om het verlies ad € 1.147.815 uit de algemene reserve te onttrekken.

6) Decharge van de directie
De AvA stemt in met het verlenen van decharge aan de directie voor het in 2020 gevoerde beleid.

7) Decharge van de raad van commissarissen
De AvA stemt in met het verlenen van decharge aan de raad van commissarissen voor het in 2020 gevoerde beleid.

De voorzitter dankt een ieder voor de enorme inzet in het afgelopen crisisjaar.
De heer H. Brink komt terug op het Impact Ondernemen. Er zal in het voorstel aan PS ook worden neergelegd om er over na te denken hoe we hierin iets kunnen opnemen over het Impact Ondernemen. Mevrouw 5.1.2e vult aan dat het MVO-gebeuren zeker de aandacht heeft binnen de RvC en het team en het is fijn dat dit ook binnen de provincie een aandachtspunt is en wordt ondersteund. De heer 5.1.2e vult aan dat dit onderwerp ook op landelijk niveau vanuit de ROM's speelt waarbij de NOM is betrokken wat zich uiteindelijk ook vertaalt naar het MKBFD.

8) Toelichting gang van zaken
Het algemene beeld in de portefeuille is positief, met uitzondering van de horeca-gerelateerde bedrijven en buiten verzoek. Deze bedrijven zijn hard getroffen door corona.
De mogelijke problemen voor de portefeuille die kunnen ontstaan als de coronasteunmaatregelen wegvallen is moeilijk in te schatten voor de langere termijn. Er zijn nog teveel vragen waardoor het beeld nog onduidelijk is. Vanuit de COL wordt het al wel gemerkt omdat reeds de eerste aflossingen zijn uitgesteld.

9) Rondvraag en sluiting
Er zijn geen opmerkingen voor de rondvraag.

De aandeelhouder dankt allen voor de inzet het afgelopen jaar en ziet het komende jaar met vertrouwen tegemoet.

De voorzitter bedankt iedereen voor de inbreng, flexibiliteit en digitale aanwezigheid en sluit daarna de vergadering.

Actielijst
Presentatie MKBFD aan Staten - najaar

Voor akkoord:

H. Brink, Provincie Drenthe ……..

5.1.2e, voorzitter raad van commissarissen ……..

5.1.2e, namens N.V. NOM ……..

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

1 - 48

Reeds openbaar:
(https://www.drentsparlement.nl/Vergaderingen/Statencommissie-Financien-Cultuur-Bestuur-en-Economie-FCBE/2022/18-mei/09:30/FCBE180522-A8-AvA-MKB-Fonds-Drenthe-COMPL.pdf)

Agenda aandeelhoudersvergadering Drentse Holding B.V.
Datum: donderdag 14 april 2021
Tijd: 09.00 uur

Opening en vaststellen agenda

1) Notulen vergadering 15 april 2021 bijlage

2) Jaarverslag en jaarrekening 2021 (inclusief vaststelling) bijlage

Conform artikel 28 van de statuten worden het jaarverslag en de jaarrekening ter bespreking en vaststelling voorgelegd aan de algemene vergadering

3) Resultaatsbestemming

De directie stelt voor om het verlies ad € 534.496 uit de algemene reserve te onttrekken

4) Decharge van de directie

Voorgesteld wordt decharge te verlenen aan de directie voor het in 2021 gevoerde beleid

5) Decharge van de raad van commissarissen

Voorgesteld wordt decharge te verlenen aan de raad van commissarissen voor het toezicht op de directie in 2021

6) Perspectieflening

7) Aanpassing Reglementen

8) Vacature RvC

9) Stand van zaken

De fondsbeheerder geeft toelichting op de gang van zaken inzake:
- *Perspectieflening*
- *Invloed situatie Oekraïne*

10) Rondvraag en sluiting

ALGEMENE VERGADERING VAN AANDEELHOUDERS NV NOM

Datum	**Donderdag 7 april 2022**
Tijd	**13.00 uur tot 15.00 uur**
Locatie	**Van der Valk Hoogkerk**

AGENDA	**ANNOTATIE + ADVIES**
1. Opening	n.v.t.
2. Besluiten AvA van 3 december 2021 **Zie Bijlage 1**	• De besluiten betreffen de vastlegging van de schriftelijke aandeelhoudersvergadering. **Voorstel**: • Kennisnemen van de vastgelegde besluiten.

3. Jaarverslag en Jaarrekening 2020
Zie Bijlage jaarverslag
	Annotatie Jaarverslag 2021 (stand 24 maart 2022)
	• <u>Financiële resultaten:</u>
	  • De NOM sluit 2021 af met een winst van € 40,2 miljoen, met name dankzij de verkoop van Catawiki.
	  • Hiermee zit het resultaat boven het gemiddelde positieve resultaat van ruim € 4,1 miljoen over de periode 2011 t/m 2020. 2021 was dan ook een uitzonderlijk jaar door de verkoop van een groot belang in Catawiki.
	  • In 2021 zijn minder dividenden ontvangen en er is ruim € 2,3 miljoen op participaties en vorderingen voorzien, terwijl in 2020 nog een vrijval van de voorzieningen kon worden verwerkt. De personeelslasten waren in 2021 ruim € 500.000,- hoger dan in 2020.
	  • Het Eigen Vermogen van de NOM is toegenomen van € 76,9 miljoen naar € 140,5

	• miljoen. Het is toegenomen door de agiostorting en door de toevoeging van het positieve resultaat over 2021. • De benaderde marktwaarde (BMW) van de participaties bedroeg ultimo 2021 circa € 46 miljoen (2020: € 88 miljoen). Deze is lager door de verkoop van aandelen Catawiki. • De liquide middelen zijn mede door de verkoop van participaties en een agiostorting ontvangen van € 23,4 miljoen flink hoger. Het saldo liquide middelen van de NOM is gedurende het boekjaar 2021 met € 62,8 miljoen gestegen, tot € 112,5 miljoen. • Vorig jaar werd aangegeven dat 5-jaarsperiode van de berekening van het doelvermogen af liep. De nieuw overeengekomen 5-jaarsperiode loopt van 1 januari 2021 tot 1 januari 2026. Het doelvermogen per 1 januari 2021 is vastgesteld op € 76,9 miljoen en is tevens het vermogen was bij aanvang in 2021. Ultimo 2021 is het vermogen gegroeid tot € 140,5 miljoen euro. Dit is inclusief een agiostorting in de NOM van € 23,4 miljoen in 2021. Het positieve resultaat in 2021 heeft ertoe geleid dat het totale vermogen ultimo 2021 boven het geïndexeerde doelvermogen ultimo 2021 (€ 77,6 miljoen) is gebleven, waarmee aan de doelstelling van de aandeelhouders wordt voldaan. • Er kunnen nog aanpassingen door de accountant gemaakt worden en er wordt een goedkeurende verklaring versterkt • <u>Resultaat investeringen:</u> • In 2020 heeft de NOM met de andere ROM's, Techleap en het ministerie van EZK de Corona-Overbruggingslening (COL) opgezet en uitgevoerd. Tot en met 30 september 2021 konden ondernemers hier een beroep op doen. De NOM heeft in totaal € 3,2 miljoen verstrekt aan 18 bedrijven. Deze leningen zijn verstrekt vanuit rijksmiddelen, waarbij ook de risico's op deze leningen bij het rijk liggen. • Vanuit de eigen NOM fondsen heeft de NOM 24 financieringen gerealiseerd in bedrijven in verschillende sectoren, met een investeringsniveau van € 6,4 miljoen (2020: 18 financieringen voor € 5,6 miljoen). Per eind 2021 bestaat het NOM portfolio uit 72 bedrijven (2020: 81 bedrijven). • Ondanks dat er 8 nieuwe bedrijven werden toegevoegd aan de portefeuille in het

- afgelopen jaar, telt de totale portefeuille 9 bedrijven minder dan eind 2020. Dit wordt mede veroorzaak door onder andere de verkoop van Catawiki en DMT Environmental Technologies. Ook had de NOM te maken met drie faillissementen van bedrijven die, mede als gevolg van de coronapandemie en de wereldwijde supply chain crisis, het hoofd niet meer boven water konden houden.
- De afdeling Fonds Support Noord (FSN) van de NOM verzorgt het beheer van zes externe fondsen. In 2021 heeft de NOM een nieuw fonds mogen verwelkomen, het Netherlands Enabling Watertechnology (NEW) fonds. Vanuit de fondsen in beheer zijn in 2021 45 financieringen gerealiseerd (2020: 34 financieringen).
- De totale portefeuille van de zes fondsen in beheer bestaat uit 108 bedrijven (2020: 105).
- Het totaal aantal succesvolle investeringen (incl. de fondsen die door de NOM beheerd worden) kwam in 2021 uit op 69 (doel: 40 tot 50 per jaar). Het totaal bedrag aan verstrekt kapitaal ad € 16,1 miljoen bleef desondanks achter bij de beoogde doelstelling van € 20 miljoen tot € 25 miljoen.

- <u>Resultaten 'Investor Ready Maken':</u>
  - In 2021 werd in 13 startups geïnvesteerd met een totaalvolume van € 5,24 miljoen. Hierdoor zijn 120 nieuwe banen gecreëerd. Doel was: 20 gefinancierde bedrijven met een Financieringsvolume: € 4.900.000,- en aantal nieuwe arbeidsplaatsen: >175.
  - Het aantal investeringen in startups en de werkgelegenheid die hieruit wordt gecreëerd blijft achter bij de beoogde doelstelling. In het ambtelijk vooroverleg is aangegeven dat o.a. de 'kannibalisatie' van de aan startups en scale-ups verstrekte Corona Overbruggingsleningen (COL) een verklaring vormt. Daarnaast geeft de NOM in het verslag aan moeite te ondervinden om regionaal voldoende deelnemers te vinden voor het Investor Readiness Programma.
- <u>Resultaten acquisitie en internationalisering</u>
  - Er zijn in het afgelopen jaar 5 succesvolle acquisitieprojecten gerealiseerd. Hoewel het aantal succesvolle acquisitieprojecten in aantal gelijk lag aan het voorgaande jaar, werd in 2021 meer geïnvesteerd. Het totale investeringsvolume kwam uit op € 253,2 miljoen

- (2020: €149,6 miljoen), waarmee 360 nieuwe arbeidsplaatsen in de regio werden gerealiseerd (2020: 97 arbeidsplaatsen).
- De beoogde doelstellingen op het gebied van acquireren (KPI's) zijn ruim behaald in 2021.
- Het merendeel van bovengenoemd investeringsvolume sloeg neer in een tweetal, voor de provincie Drenthe belangrijke, topsectoren: Life sciences health (78,9% van het totale volume) en Agrifood (19,7% van het totale volume).
- Vanuit het Trade and Innovate programma brengt de NOM op verzoek van provincie Drenthe advies uit aan bedrijven over exportmogelijkheden naar verschillende landen. In 2021 zijn 72 maatwerkadviesgesprekken uitgevoerd met bedrijven in Drenthe. Daarnaast is in 2021 ook een start gemaakt met speciale bedrijfsbezoeken in het kader van de Brexit Adjustment Reserve (BAR).

- Resultaten Ontwikkelen (Business Development):
  - De NOM heeft in het afgelopen jaar bijgedragen aan de ontwikkeling van 6 projecten t.b.v. de versterking van het noordelijke ecosysteem voor ondernemerschap. Het gaat om een drietal React-EU programma's (AI-Hub Noord Nederland, Noord Nederland verdient Circulair en Medicijnresten uit (oppervlakte)water), twee subsidieprojecten rondom de proeftuinen voor Industrieel 3D printen en Wireless Data Lab. Het laatste project betreft een haalbaarheidsonderzoek voor zero-emission luchtvaart in Noord-Nederland
  - De totale omvang van het subsidiebedrag dat met deze projecten gemoeid zal gaan bedraagt € 6,9 miljoen. Het merendeel (72%) van dit bedrag zal neerslaan in de topsector HTSM en in mindere mate de ICT (17%). De totale omvang van dit subsidiebedrag ligt lager dan de beoogde doelstelling voor 2021 ad € 15 miljoen aan gegenereerd investeringsvolume in innovatieprojecten.
- Interne organisatie
  - In 2021 waren gemiddeld 52,2 FTE in dienst van de NOM, in 2020 waren dat gemiddeld

	• 49,1 FTE. De NOM geeft aan met bijna 10% gegroeid te zijn naar 62 medewerkers en hebben veel nieuwe collega's verwelkomd. • In 2021 nam het ziekteverzuimpercentage iets toe ten opzichte van 2020, maar net als in de afgelopen jaren lag het met 2,53% (2020 1,05%) ruim onder het landelijk gemiddelde. • In de conceptversie van de jaarrekening was de Bezoldiging van de directie niet meer opgenomen. In de versie voor de AvA nu wel. De NOM past vrijwillig de Wet Normering Topinkomens toe. De beloning van de directeur is € 184.845,- met als norm 2021: € 209.000,-. • Hoewel de NOM geen beursgenoteerde onderneming is, volgt zij de Nederlandse Corporate Governance Code waar van toepassing. • NOM heeft risico's in beeld gebracht en in een risicomatrix opgenomen. Er zijn niet direct risico's benoemd die zeer groot zijn en/of met een grote impact. Het meest grote risico is die op het gebied van data- en cybersecurity net als vorig jaar. Er zijn beheersmaatregelen getroffen. **Aandachtspunten/ vragen AVA:** • Ondanks een onzeker en onrustig 2021 zijn toch veel van de doelstellingen gehaald en zijn grote afwaarderingen op de deelnemingen, voorzover wij hebben kunnen zien, beperkt gebleven. Mooi positief resultaat. Complimenten hiervoor. • Wel opgemerkt moet worden dat de agiostorting feitelijk tot het doelvermogen gerekend zou moeten worden, maar afgesproken is te kijken naar de stand op 1 januari 2021. Dat is dan ook verder akkoord, maar wij zien als provincie natuurlijk ook graag dat de agiostorting van 2021 ook zijn waarde blijft behouden. • Overigens wel goed om te weten dat ondanks dat het eigen vermogen van de huidige participatieportefeuille van de NOM in 2021 fors gestegen mag zijn, de waardering van de NOM aandelen bij de provincies naar beneden moest worden bijgesteld. • De opmaak van het jaarverslag is mooi en ook de digitale versie kan handig zijn. Het is vlot en er

	• zijn veel voorbeelden in verwerkt. • In 2021 is het gemiddeld 52,2 FTE in dienst van de NOM en het totaal aantal 62 medewerkers flink gegroeid. Van waar deze toename? • De personeelskosten zijn van € 5.635.000,- in 2020 gestegen naar € 6.173.000,- in 2021. Dat is ruim €500.000,- hoger en zit hem vooral in overige personeelskosten. Wat is hiervan de verklaring? • Bestemming resultaat. Saldo op Investeren kan aan de reserves worden toegevoegd. Het saldo van Ontwikkelen € 76.000,- moet terug naar de subsidiegevers. Wat is de reden om dat niet te doen? Zie agenda punt 4. • Welke bedrijven zijn door de NOM verkocht in 2021, naast Catawiki en DMT Environmental Technologies? • Ook in deze jaarrekening veel aandacht voor het feit dat de NOM (net als MKB Fonds) in 2019 partner is geworden in FundRight, voor gelijkwaardigheid in toegang tot financiering. Er is dan ook veel aandacht voor het streven om ook bij de participaties en het eigen managementteam tenminste 35% uit vrouwen te laten bestaan. Vorig jaar de opmerking gemaakt dat: De NOM er wel op moeten letten dat het geen voorwaarde wordt voor dienstverlening van de NOM. Dat is niet de rol van de NOM. Men kan zorgen voor bewustwording, maar bedrijven zouden er niet op afgerekend moeten worden. Toen is aangegeven dat het geen voorwaarde is, maar wel onderwerp van gesprek en dat diversiteit goed is. Door gedeputeerden is toen aangegeven diversiteit toe te juichen, maar dat het geen onderdeel van het financieringsbeleid beleid moet zijn, maar gaan voor kwaliteit. • De beoogde doelstellingen (KPI) voor 'Ontwikkelen' (het investeringsvolume in innovatieprojecten) blijft achter bij de beoogde doelstelling uit het jaarplan. Kan de NOM dit verklaren én hoe zijn de verwachtingen voor het lopende boekjaar? • De omvang van het verstrekte kapitaal aan investeringen blijft achter bij de beoogde doelstelling uit het jaarplan, ondanks dat het aantal succesvolle financieringen hoger ligt dan de beoogde doelstelling. Wat is de achterliggende verklaring en wat zijn de verwachtingen richting toekomst? • In het verlengde van bovenstaande opmerkingen, het is niet heel helder verwoord wat de te

	• realiseren doelen waren voor 2021 t.a.v. bijvoorbeeld investeringen, verstrekt kapitaal en aantal bedrijven in portfolio t.o.v. en wat daar uiteindelijk van terecht is gekomen. Ook geldt voor een aantal resultaatgebieden dat de resultaten niet in een langjarig perspectief worden geplaatst, waardoor de mate van doelrealisatie moeilijker te duiden is. Dit vormt een aandachtspunt voor het volgende jaarverslag. De jaarstukken zijn ook digitaal te bekijken via: Link jaarverslag: https://jaarverslagnom2021.sites.kirra.nl/ Wachtwoord: [redacted] **Voorstel:** • In te stemmen met vaststelling van het Jaarverslag en de Jaarrekening 2021.
4. Resultaatsbestemming	Voorgesteld wordt het resultaat 2021 toe te voegen aan de algemene reserve. **Aandachtspunten/ vragen AVA:** • Saldo op Investeren kan aan de reserves worden toegevoegd. Het saldo van Ontwikkelen € 76.000,- moet terug naar de subsidiegevers. Eerdere jaren werd het resultaat van het ontwikkelbedrijf in principe op € 0,- afgesloten. Dit 'nulresultaat' is mogelijk dankzij inzet van de additionele financiering door de aandeelhouders uit de in 2016 hiervoor gereserveerde € 4 miljoen (onderhandelingsresultaat aandelentransactie) en de subsidie bijdragen van de provincies en het rijk. Voor 2021 was uit de additionele financiering nog een kleine € 400.000,-- beschikbaar. Bij het bestemmen van het resultaat moet hiermee rekening gehouden worden. Wat is de reden om dat niet te doen? Zie agenda punt 4.

	Voorstel: • In te stemmen met het voorstel bij de juiste uitleg/aanpassing van besluit.
5. Decharge van de directie	**Voorstel:** • In te stemmen met het verlenen van decharge aan de directie voor het in 2021 gevoerde beleid.
6. Decharge Raad van Commissarissen	**Voorstel:** • In te stemmen met het verlenen van decharge aan de raad van Commissarissen voor het toezicht op de directie in 2021.
7. herbenoemingen IC N.V. NOM. **Zie bijlage 2**	Ieder lid van de Investeringscommissie wordt benoemd voor de duur van vier jaar. De zittingstermijn loopt voor twee leden af per 1 november 2022 en dat is net voor de AvA in december 2022. Om die reden is nu reeds het voorstel ingediend op in te stemmen met de herbenoeming van de heren 5.1.2e 5.1.2e en 5.1.2e voor opnieuw een periode van vier jaar. **Voorstel:** • In te stemmen met de voorgestelde benoemingen per 1 november 2022.
8. Evaluatie strategisch kader	**Aandachtspunten/ vragen AVA:** In het strategisch kader, dat door alle aandeelhouders is vastgesteld, staat dat het voor de periode van 4 jaar geldt en dat na twee jaar bezien zou worden of het geactualiseerd dient te worden. Er staat tevens in dat een zelfde benadering wordt gekozen voor het strategisch meerjarenplan van de NOM. Op zich is het goed dat er geëvalueerd gaat worden. Echter EZK heeft pas tijdens de afgelopen AvA het kader vastgesteld, dus lijkt een evaluatie nu al een beetje aan de vroege kant. Het combineren sluit aan met wat in het strategische kader is opgenomen. **Voorstel:**

	• In te stemmen met het voorstel.
9. Gevolgen van het conflict Rusland – Oekraïne **Zie bijlage 3**	De situatie in Oekraïne is van invloed op bedrijven in Noord-Nederland. Zowel bedrijven die internationaal zakendoen, als bedrijven in het NOM portfolio en de noordelijke ecosystemen worden erdoor geraakt. Dit memo geeft een beeld van die effecten, en beschrijft daarnaast de manier waarop de NOM extern en intern communiceert over de situatie. **Voorstel:** • Kennis nemen van de notitie.
10. Top Dutch	**Aandachtspunten/ vragen AVA:** Op 8 maart jl. hebben de gedeputeerden en hoofden economische zaken van de drie Noordelijke provincies een aangepaste offerte voor TopDutch besproken. Daarbij is de behoefte uitgesproken om de offerte door te spreken met de NOM. Aanleiding hiervoor vormde onder meer het feit dat er onduidelijkheid bestaat over hoe TopDutch zich verhoudt tot de 'Kracht van het Noorden' en het feit dat de offerte het voorgenomen budget overschrijd. Daarnaast bestaat er behoefte om nadere afspraken te maken om de opdracht (gefaseerd) tot uitvoer te kunnen brengen binnen een passende governance. Naar aanleiding van voorgaande vindt op 31 maart aanstaande een extra bestuurlijk overleg plaats tussen de drie noordelijke provincies en de directeur en voorzitter van de RvC van de NOM. **Voorstel:** Kennis te nemen van de toelichting die de directie gaat geven en in een eventuele reactie daarop de uitkomsten van het gesprek van 31 maart mee te nemen.
11. Stand van zaken uitvoering meerjarenplan 2022-2025	**Voorstel:** Kennis nemen van de toelichting die de directie gaat geven.
12. Evaluatie ROM's en bezoldigingsonderzoek	Het ministerie heeft een evaluatieonderzoek gedaan, zoals ze dat ook in 2016 heeft gedaan en heeft tevens naar de bezoldiging binnen de ROM's gekeken. De directie geeft daar een toelichting op. Er zijn geen stukken meegenomen. **Voorstel:** Kennis nemen van de toelichting die de directie gaat geven.
13. Aankondigingen	Op de agenda staan de volgende zaken aangekondigd. • Kapitaalonderzoek (invloed op aandeelhoudersinstructie en strategisch kader).

	• Evaluatie Trade Programma. • Raad van Commissarissen: Na zomerreces start de wervingsprocedure voor de opvolger van de heer 5.1.2e (einde 2e termijn per 26 april 2023). • Ronde Tafel bijeenkomst Voedselproductie 2.0 d.d. 28 september 2022. • **Voorstel:** Kennis nemen van de toelichting die de directie gaat geven.
14. Rondvraag en sluiting	Vorig jaar was gevraagd om een korte presentatie over de jaarrekening te krijgen. Ook zou 5.1.2e wel rondetafelgesprekken willen organiseren over bepaalde thema's met bijvoorbeeld een goed spreker. Vestigen in Noord-Nederland belangrijk! NOM wil helpende hand bieden. Wat is hiervan terechtgekomen?

Agendapunt voor de vergadering van Gedeputeerde Staten van Drenthe

Statenbrief

Algemene gegevens		**Teammanager**
Opsteller	5.1.2e 5.1.2e, tst. 5.1.2e	Liesbeth Brouwer
Team	Bestuur en Concernzaken	
Datum	30 maart 2022	*Paraaf* *Bespreken:*
Uiterste behandeldatum in GS: 4 april 2022 *Toelichting: De AvA is op 7 april 2022 gepland*		

Verwijzing naar speerpunt coalitieakkoord/programma begroting	**Akkoord portefeuillehouder**
3. Regionale economie en werkgelegenheid: kansen benutten	Henk Brink

Intern voorbereid met		**Akkoord provinciesecretaris**
1. 5.1.2e 5.1.2e (ECO) 2. 5.1.2e 5.1.2e (FPC) 3.		Wim Brenkman
Archivering		**Communicatie**
Soort overeenkomst:	Niet van toepassing	*Openbaar:* Ja, later Openbaar vanaf 7 april 2022 als de Jaarrekening met accountantsverklaring beschikbaar is gesteld.
Datum:	*Registratienummer:*	*Persbericht:* Nee
	nr.	*Bekendmaking:* Niet van toepassing
	nr.	

Onderwerp

Algemene vergadering van Aandeelhouders (AvA) NV NOM op 7 april 2022

Advies

1. Gedeputeerde Brink aan te wijzen om namens de provincie Drenthe op te treden in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van de NV NOM op 7 april 2022.
2. In te stemmen met de annotatie bij de agenda voor deze aandeelhoudersvergadering.
3. In te stemmen met de brief aan Provinciale Staten.

Beslissing GS

Inleiding

a. Algemeen

De provincie is aandeelhouder van de NOM en heeft voor deze vergadering een uitnodiging en vergaderstukken ontvangen op 24 maart 2022. Op 8 maart 2022 heeft een ambtelijk vooroverleg plaatsgevonden. Ter voorbereiding op deze aandeelhoudersvergadering leggen wij de stukken aan u voor, met bijbehorende annotatie en een brief die voor PS is opgesteld.

De jaarrekening heeft op het moment van schrijven nog geen goedkeurende verklaring van de accountant, omdat tussen nu en het vaststellen mogelijk nog een paar wijzigingen in de portefeuille zullen plaats zullen vinden die betrekking hebben op het boekjaar 2021. De verwachting is dat de verklaring op of rond 7 april 2022 zal worden afgegeven.

De NOM heeft over het boekjaar 2021 een positief resultaat van € 40,2 miljoen behaald. In 2020 werd een positief resultaat behaald van € 4,7 miljoen en over 2019 was er een verlies van € 5,3 miljoen, forse verschillen tussen deze jaren. In 2019 kwamen de verliezen voort uit o.a. te nemen voorzieningen en lagere dividendopbrengsten. De oorzaak van het positieve saldo nu, is de behaalde winst bij verkopen van participaties. Wel zijn in 2021 minder dividenden ontvangen en er is ruim € 2,3 miljoen op participaties en vorderingen voorzien, terwijl in 2020 nog een vrijval van de voorzieningen kon worden verwerkt. De personeelslasten waren in 2021 ruim € 500.000,- hoger dan in 2020. De directie stelt voor om de winst aan de reserves toe te voegen.
Het resultaat van de NOM wordt bepaald door de som van twee afzonderlijke bedrijfsonderdelen, te weten het financieringsbedrijf (= NOM Finance) en het ontwikkelbedrijf (= NOM Business Development en Foreign Direct Investment). Het algemene beeld is dat zowel het financieringsbedrijf als het ontwikkelbedrijf een positief resultaat hebben gehaald. Het financieringsbedrijf financiert in principe de apparaatskosten vanuit dividend- en renteopbrengsten en verkoopwinsten van participaties zonder aanvullende middelen van overheden. Het resultaat van het ontwikkelbedrijf sluit in principe op € 0,-. Dit 'nulresultaat' is mogelijk dankzij inzet van de additionele financiering door de aandeelhouders uit de in 2016 hiervoor gereserveerde € 4 miljoen (onderhandelingsresultaat aandelentransactie) en de subsidie bijdragen van de provincies en het rijk. Voor 2021 was uit de additionele financiering nog een kleine € 400.000,-- beschikbaar. Bij het bestemmen van het resultaat moet hiermee rekening gehouden worden.
De liquiditeitspositie van de NOM is in 2021 flink toegenomen door de verkoop van Catawiki aandelen en een agiostorting door alle aandeelhouders.

Vooral door de verkoop van de aandelen Catawiki is de benaderde marktwaarde (BMW) van de huidige participatieportefeuille van de NOM dit jaar fors afgenomen; deze was ultimo 2020 € 88 miljoen en bedraagt nu € 46 miljoen. Daar staat een hogere liquiditeitspositie tegenover (de opbrengst van de verkocht aandelen Catawiki). De benaderde marktwaarde (BMW) wordt berekend door toepassing van een algemene waarderingssystematiek gebaseerd op de meest recente waarderingsinformatie van de desbetreffende participaties. Het risico op afwaarderen van ons aandelenbelang in de NOM, door een lagere marktwaarde dan de aankoopprijs, is net als elk jaar aan de orde geweest. Ook dit jaar moet een beperkte

afwaardering plaatsvinden. Per saldo komt de extra afwaardering, uit op € 114.000,--. Een bedrag dat met het oog op de Coronacrisis beperkt is gebleven. Het bedrag is pas met zekerheid vast te stellen, nadat de AvA van de NOM is geweest. Mocht de waardering van de participaties die de NOM heeft tussen nu en 7 april wijzigen, dan wil de accountant van de NOM deze nog in de Jaarrekening 2021 van de NOM verwerkt hebben.

b. Europese aspecten
Niet van toepassing.

c. Economie/werkgelegenheid
Niet van toepassing

d. Participatie
De andere aandeelhouders van de NV NOM zijn het Ministerie van EZK (50%) en de provincies Groningen en Fryslân (elk 16,7%). De accountant van de NOM is Baker Tilly (BT).

Advies

1. Gedeputeerde Brink aan te wijzen om namens de provincie Drenthe op te treden in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van de NV NOM op 7 april 2022.
2. In te stemmen met de annotatie bij de agenda voor deze aandeelhoudersvergadering.
3. In te stemmen met de brief aan Provinciale Staten.

Doelstelling uit de begroting

3. Regionale economie en werkgelegenheid: kansen benutten
22.3.10.01 Drenthe is mkb-provincie
22.3.10.03 We versterken het organiserend vermogen in triple-helix-samenwerkingen (regionaal en subregionaal)

Argumenten

1 Gedeputeerde Brink heeft de NV NOM in zijn portefeuille.

2.1 In deze annotatie wordt per agendapunt een korte toelichting gegeven en wordt ingegaan op de aandachtspunten en beslispunten tijdens de aandeelhoudersvergadering.

3.1 Hiermee worden Provinciale Staten in staat gesteld hun kaderstellende en controlerende rol uit te voeren.
Eind december 2014 is met PS afgesproken (Statenstuk 2016-644 HERZIEN) dat tijdens de exploitatiefase PS standaard een jaarverslag (en eventueel de begroting) van alle verbonden partijen ontvangen. In de bijgevoegde aanbiedingsbrief van het Jaarverslag 2021 van de NV NOM is conform afspraak een relatie gelegd met de achterliggende provinciale doelstellingen, risico's en de relevante ontwikkelingen bij de NV NOM.

Tijdsplanning

Niet van toepassing

Financiën

Ondanks dat het eigen vermogen van de huidige participatieportefeuille van de NOM in 2021 fors gestegen is, moet de waardering van de NOM aandelen naar beneden worden bijgesteld. Bij de waardering van de NOM is rekening gehouden met de extra agiostorting die de aandeelhouders hebben gedaan in 2021 en de vaststellingsovereenkomst aankoop aandelen NOM verkoop Catawiki. Het aankoopbedrag van de aandelen NOM plus de agiostortingen is hoger dan de waardering van de NOM en daarom moet in principe dan ook een voorziening van deze deelneming genomen worden. Eerder was in de balans van de provincie een voorziening van € 359.000,- opgenomen. Nu blijkt op basis van de cijfers van 24 maart 2022 dat de waardering op de deelneming NV NOM met € 114.000,- naar beneden moet worden bijgesteld. Daarmee is in totaal een bedrag van € 473.000,- voorzien op een totale waarde van de deelneming van € 28,1 miljoen.

Bijlagen

0. Statenbrief
0. Statenbrief
1. Agenda AvA NOM 07-04-2022
2. Bijlage 1. Concept notulen AvA NOM 3 december 2021
3. Bijlage 2. Verzoek AvA_herbenoemingen_IC
4. Bijlage 3. Rusland Oekraïne
5. Jaarverslag NOM 2021 24-03-2022 versie
6. Annotatie AvA NOM

*Kant*tekeningen

aan Gedeputeerde Staten van Drenthe

Risico's

Risico behorend bij advies 2: Mogelijk dat bij de vaststelling van de definitieve jaarrekening van de NV NOM op 7 april 2022 een ander bedrag opgenomen dient te worden t.a.v. de waardering van de aandelen op de balans van de provincie. Die correctie zal op een later moment in het jaar worden gecorrigeerd, zoals dat ook in 2020 en 2021 is gedaan. De verwachting is echter dat de cijfers van de NOM niet meer zullen wijzigen. Mogelijk dat de waardering van de participaties die de NOM heeft in de tijdsperiode tot 7 april 2022 anders wordt en daardoor de waardering van de NOM wijzigt, maar het risico daarop is heel klein.

Kanttekeningen vanuit de organisatie

Niet van toepassing

Tekst openbare besluitenlijst

Onderwerp: Jaarstukken 2021 NV NOM

Tekst: GS hebben kennisgenomen van de Jaarstukken 2021 van de NV NOM en hebben deze ter informatie toegezonden aan Provinciale Staten.

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

6 - 7

Concept (ID 311186)

To: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e@nom.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Fri 4/8/2022 6:38:23 AM
Subject: Jaarbericht NOM 2021: Ondernemen in turbulente tijden
Received: Fri 4/8/2022 6:42:41 AM
Jaarbericht NOM 2021.pdf

Geachte lezer,

Onderstaand en bijgaand treft u het persbericht aan over de jaarresultaten 2021 van de NOM. Voor meer informatie kunt u contact met mij opnemen.

Reeds openbaar (https://jaarverslag2021.nom.nl/persbericht)

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

2 - 2

Reeds openbaar (https://jaarverslag2021.nom.nl/persbericht)

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

N.V. NOM

Investerings- en ontwikkelingsmaatschappij

voor Noord-Nederland

T +31 50 521 4444

M 5.1.2e

E 5.1.2e@nom.nl

W www.nom.nl

Meer weten over de NOM en de ontwikkelingen in Noord-Nederland?

Lees ons NOMMER magazine!

Groeien begint **hier.**

De informatie in dit e-mailbericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde.

Verstrekking aan en gebruik door anderen is niet toegestaan. Door de elektronische

verzending van het bericht kunnen geen rechten ontleend worden aan de informatie.

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

1 - 3

Reeds openbaar (https://jaarverslag2021.nom.nl/persbericht)

Agenda Algemene Vergadering van Aandeelhouders MKB Fonds Drenthe 14 april 2022 ***Annotatie voor Henk Brink*** ***Van:*** 5.1.2e 5.1.2e **&** 5.1.2e 5.1.2e		
	Tijd: **10.00 - 11.30 uur** **Locatie:** **Provinciehuis in Assen, A0.03**	
	Opening en vaststellen agenda **Voorstel**: Agenda vaststellen	**Bijlage 1**: 20220414 Agenda AvA MKB Fonds
1.	**Notulen AVA 15 april 2021**	**Bijlage 2**: 20210415 AvA notulen MKB Fonds Drenthe De notulen van de AvA 2021 geven een getrouwe weergave van de bespreking tijdens de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AVA) van 14 april 2021. Ook de opmerkingen die door de aandeelhouder zijn gemaakt over de hoge vaste kosten, worden als zorgelijk worden ervaren, zijn opgenomen het verslag. ***Advies:*** ***In te stemmen met de notulen en deze voor akkoord te ondertekenen.***
2.	**Jaarverslag en jaarrekening 2021** Conform artikel 28 van de statuten worden het jaarverslag en de jaarrekening ter bespreking en vaststelling voorgelegd aan de algemene vergadering.	**Bijlage 3**: Jaarverslag 2021 Drentse Holding B.V. Het Jaarverslag en de Jaarrekening 2021 geven een correcte weergave van de operationele en financiële ontwikkeling van het MKB Fonds Drenthe over het boekjaar 2021. De accountant is voornemens een goedkeurende verklaring af te gegeven over de Jaarrekening 2021. De accountant is overigens deze keer niet aanwezig tijdens de AvA. <u>Kernpunten uit Jaarverslag:</u> • RvC en fondsdirectie zijn in 2021 7 keer bijeengekomen, waarvan 3 keer fysiek en de rest digitaal. • De directie geeft ook in dit jaarverslag aan dat de coronaperikelen van grote invloed zijn geweest op de aanwas van nieuwe leads. Dit door de vele onzekerheden en

		• effecten op de economische situatie, maar ook met diverse (verlengde) steunmaatregelen van de overheid voor bedrijven. Om het aantal leads weer op niveau te krijgen, is in maart gestart met een mediacampagne via de social mediakanalen. De fondsdirectie heeft aangegeven dat dit er toe heeft geleid dat de vraag naar financiering in de tweede helft van 2021 is gegroeid, wat ook terug is te zien in het aantal verstrekkingen in deze periode. • En ook gold voor 2021 dat de coronacrisis invloed heeft gehad op de portefeuille bedrijven. Een aantal portefeuillebedrijven ondervond negatieve gevolgen van Covid-19, andere bedrijven hebben er juist van kunnen profiteren. Gedurende 2021 werden de eerste tekenen van economisch herstel zichtbaar en neemt de behoefte aan financiering weer toe. Hoewel een aantal bedrijven dus nog steeds strak moet sturen om continuïteitsperspectief te houden, is het algemeen perspectief binnen de portefeuille goed gestabiliseerd. Met een aantal ondernemingen ging het zelfs voorspoedig. Zij presteerden conform verwachting of beter dan verwacht. Een aantal ondernemingen loste om die reden versneld (een deel van) de lening af • De RvC geeft aan dat naar aanleiding van de evaluaties in 2020 er meer aandacht is voor social impactondernemingen en dat er een verkorte procedure wordt ingericht voor financieringsaanvragen voor perspectieflening tot € 100.000,-. • De provincie heeft nu, inclusief de lening van € 10 miljoen die in september 2021 is verstrekt, € 23,1 miljoen aan initiële middelen ter beschikking gesteld aan het MKB Fonds Drenthe, dit om de Drentse economie en werkgelegenheid te ondersteunen en te versterken. • Van twee ondernemingen, waar(achtergestelde) leningen aan zijn verstrekt, is een faillissement onafwendbaar gebleken. • Om meer verbinding te hebben met de programma's van de provincie zijn er flexibele werkplekken gerealiseerd in de 3 locaties van De Ondernemersfabriek Drenthe (Assen, Hoogeveen en Emmen) en is er samenwerking met het programma ikbendrentsondernemer.nl. • Sinds de start van het fonds heeft MKB Fonds Drenthe € 10,5 miljoen verstrekt aan 51 Drentse ondernemingen ter versterking van het Drents MKB. Daarnaast is er nog bijna € 1,0 miljoen toegezegd aan ondernemingen, dat nog niet is uitbetaald. Vanuit private investeerders is tegelijkertijd € 37,2 miljoen versterkt aan deze

		• ondernemingen. • De portefeuille van het Fonds bevat eind 2021 29 ondernemingen (2020: 30) waarbij 352 fte's werkzaam zijn. • In 2021 zijn de bedrijven buiten verzoek buiten verzoek an de portefeuille toegevoegd. In bijlage 1 is een overzicht opgenomen van de participaties en leningen. • Het nettoresultaat 2021 bedraagt € 534.496,- negatief en 2020 was dat € 1,1 miljoen negatief). Het verschil t.o.v. 2020 is minder negatief doordat minder behoefte te worden voorzien. De opbrengsten en bedrijfskosten blijven op gelijk niveau. • Er is € 1.270.000,- aan nieuwe leningen verstrekt en € 90.000 uitbreiding op een bestaande financiering. Dit is beter in vergelijking met vorig jaar (€ 200.000,- aan nieuwe leningen en € 100.000,- aan uitbreidingen). Er zijn geen nieuwe participaties aangegaan. • Ultimo 2021 is er een bedrag van € 1,0 miljoen aan stortingsverplichtingen gecommitteerd die na 31 december 2021 zal worden uitgekeerd voor verstrekte leningen en participaties. Er is nog een bedrag van € 4,2 miljoen ultimo 2021 aan liquide middelen beschikbaar. De door de provincie verstrekte lening van € 10 miljoen is nog niet (gedeeltelijk) opgevraagd. <u>Opmerkingen/vragen voor tijdens de AVA:</u> • De doorbelaste beheersvergoeding NV NOM is lagere dan vorig jaar, maar de overige beheerskosten die o.a. bestaan uit marketingkosten, relatiegeschenken en juridisch advies zijn met bijna € 55.000,- flink hoger dan de € 19.000,-- in 2020. Hoe zit dit precies? Ook in 2021 is er geen sprake van revolverendheid. De (rente)baten zijn in 2021 licht gedaald en liggen de afgelopen jaren structureel onder het niveau van de beheerkosten . Ook is het aantal participaties in de portefeuille beperkt, waarmee de kans op incidentele baten uit exits in toekomt beperkt is. • Hoe ziet het Fonds, mede in het licht van bovenstaande opmerking, het komende jaar voor zich? Er is veel geld beschikbaar, wat zijn de verwachtingen dat dit geld ingezet kan worden? • Niet opgenomen hoeveel voorstellen zijn voorgelegd aan de IC. In 2020 waren 5 voorstellen voorgelegd aan de IC en in 2019 11. Hoeveel waren het er afgelopen jaar?

		Advies: ***In te stemmen met vaststelling van het Jaarverslag en de Jaarrekening 2021***
3.	**Resultaatbestemming** **Voorstel:** De directie van MKB Fonds Drenthe stelt voor om het verlies ad € 534.496,- uit de algemene reserve te onttrekken.	***Advies:*** ***In te stemmen met het voorstel om het verlies te onttrekken uit de algemene reserve.***
4.	**Decharge van de directie** **Voorstel:** De directie van MKB Fonds Drenthe stelt voor decharge te verlenen aan de directie voor het in 2021 gevoerde beleid.	***Advies:*** ***In te stemmen met het voorstel tot dechargeverlening van de Directie.***
5.	**Decharge van de Raad van Commissarissen** **Voorstel:** De directie van MKB Fonds Drenthe stelt voor decharge te verlenen aan de Raad van Commissarissen voor het in 2021 gevoerde beleid.	***Advies:*** ***In te stemmen met het voorstel tot dechargeverlening van de Raad van Commissarissen.***
6.	**Perspectieflening**	**Bijlage:** Aanpassing financieringsbeleid MKB Fonds Drenthe 2022 inzake Perspectieflening. De banken verstrekken steeds minder vaak leningen doordat niet de juiste ratio's overlegd kunnen worden door bedrijven. Hierdoor valt een groep ondernemers tussen wal en schip. Het MKB Fonds Drenthe heeft hiervoor een standaard product (lening met zekerheden) ontwikkeld, met zekerheden en lagere rentepercentages. Het IC heeft positief geadviseerd, op basis van dit advies heeft de directie positief besloten over de Perspectieflening. De RVC is gevraagd om het directiebesluit te bekrachtigen. Bij

		positieve besluitvorming wordt de wijziging van het investeringsregelement met de aandeelhouder besproken en na overeenstemming van de wijzigingen doorgevoerd. ***Daarbij merken wij op dat het verstrekken van leningen met zekerheden de financieringsrelatie en de (intensiteit) van beheerproces op onderdelen beïnvloed. Vooral wanneer bedrijven in zwaar weer verkeren. In de uitvoer dient hier rekenschap mee gehouden te worden.*** ***Advies:*** ***Kennis nemen van het voorstel tot invoering Perspectiefleningen.***
7.	**Aanpassing Reglementen**	**Bijlage:** 20220329 Memo wijziging reglementen MKBFDrenthe ivm Perspectieflening. Er zijn o.a. aanpassingen nodig voor het kunnen verstrekken van perspectiefleningen via een verkorte manier. ***Advies:*** ***In te stemmen met het voorstel tot aanpassingen van Reglement van de Investeringscommissie van Drents Innovatiefonds B.V. en Drents Ontwikkelfonds B.V..***
8.	**Vacature RvC**	Dit punt is ter open bespreking opgenomen. De benoemingstermijn van 5.1.2e loopt dit jaar af. Bij dit agendapunt wil men bespreken hoe het proces rondom de vervanging moet worden aangepakt.
9.	**Stand van zaken (informerend)** De fondsbeheerder geeft toelichting op de gang van zaken inzake: -Perspectieflening -Invloed situatie Oekraïne	
10.	**Rondvraag en sluiting**	

To: 5.1.2e @minezk.nl'[5.1.2e @minezk.nl]; 5.1.2e @provinciegroningen.nl'[5.1.2e @provinciegroningen.nl]; 5.1.2e @provinciegroningen.nl'[5.1.2e @provinciegroningen.nl]; 5.1.2e @fryslan.frl'[5.1.2e @fryslan.frl]; 5.1.2e @fryslan.frl'[5.1.2e @fryslan.frl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e)[5.1.2e @minezk.nl]
Cc: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @nom.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @nom.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @nom.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @nom.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @nom.nl]; 'secr_gs_douwstra' 5.1.2i @fryslan.frl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e @provinciegroningen.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Fri 4/22/2022 12:29:09 PM
Subject: Q1-rapportage 2022 NOM - AvA
Received: Fri 4/22/2022 12:30:01 PM

Beste Aandeelhouders,

Het eerste kwartaal zit er reeds enkele weken op en naast de vaststelling van het jaarverslag 2021 is er ook hard gewerkt aan de rapportage over het eerste kwartaal van 2022.
Het resultaat is te bewonderen via de volgende link:

https://nomrapportages.sites.kirra.nl/rapporten/nv-nom-rapportage-1e-kwartaal-2022

Deze rapportage is een vervanger van de verschillende rapportages die jullie tot aan 2021 maandelijks/driemaandelijks ontvingen. We houden het dus bij één kwartaalrapportage vanuit de NOM, waarbij we er vanuit zijn gegaan dat alle benodigde onderdelen zijn meegenomen.

Bij een aantal onderdelen van de rapportage is de *look and feel* nog niet op het gewenste niveau. Hier wordt in het tweede kwartaal verder invulling aan gegeven. Desondanks ontvangen we graag jullie feedback op de rapportage.
Eventuele inhoudelijke vragen over het eerste kwartaal van 2022 ontvangen we uiteraard ook graag.

Namens de directie,
met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

N.V. NOM

Investerings- en ontwikkelingsmaatschappij

voor Noord-Nederland

T +31 5.1.2e

M 5.1.2e

E 5.1.2e @nom.nl

W www.nom.nl

Meer weten over de NOM en de ontwikkelingen in Noord-Nederland?

Lees ons NOMMER magazine!

Groeien begint **hier.**

De informatie in dit e-mailbericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde.

Verstrekking aan en gebruik door anderen is niet toegestaan. Door de elektronische

verzending van het bericht kunnen geen rechten ontleend worden aan de informatie.

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

Groeien
begint hier.

NV NOM Rapportage 1e kwartaal 2022

5.1.2e

5.1.2e

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave 2

KWARTAALRAPPORTAGE Q1-22

00 **Voorwoord** 3

Inleiding 3

01 **KPI dashboard** 4

KPI dashboard 4

02 **Innoveren** 8

Innoveren 8

KPI's Innoveren 10

03 **Internationaliseren** 14

Internationaliseren 14

KPI's Internationaliseren 15

04 **Investeren** 17

Investeren 17

KPI's Investeren 22

05 **Regionale Fondsen** 28

Regionale fondsen 28

KPI's Regionale Fondsen 30

06 **MarCom** 32

MarCom 32

07 **Finance & Operations** 34

Finance & Operations 34

HRM 34

Financiële resultaten 37

08 **Vooruitblik** 43

Vooruitblik 44

0756 311230

00 **Voorwoord**

Beste lezer,

Voor u ligt de nieuwe digitale rapportage over het eerste kwartaal van 2022. De afgelopen maanden is er hard gewerkt aan de samenvoeging van de verschillende rapportages in één rapportage. Ondanks dat er nog een update uitgevoerd dient te worden (planning: Q2), zijn wij tevreden met het resultaat. Uiteraard vernemen we ook graag uw feedback op deze rapportage.

Het vernieuwde MT ging van start met 5.1.2e als nieuwe manager Investeren, met 5.1.2e in zijn nieuwe rol als teamleider Finance & Operations en met 5.1.2e als interimmanager Internationaliseren en Innoveren.

Het eerste kwartaal stond in het teken van het vertalen van het meerjarenplan in een strategische agenda en de gevolgen van de oorlog in Oekraïne. Door grondstoffen- en energieschaarste, hoge prijzen en andere gevolgen van sancties tegen Rusland is er voor het brede bedrijfsleven veel onzekerheid ontstaan. We hebben daarover een speciaal bericht gemaakt voor ondernemers.

Daarnaast zijn de volgende realisaties ontwikkelingen relevant om te benoemen:

- De CoronaHerstelLening (CHL) is geïntroduceerd als eerste in een reeks van nieuwe producten.
- Een interessant ronde tafelgesprek vond plaats met oud-NOM-directeuren olv ex-economiejournalist 5.1.2e 5.1.2e in het kader van het jubileumjaar 2024. Ook de RUG is inmiddels gestart met de voorbereidingen.
- De ROM-evaluatie nadert de afronding. Er tekenen zich positieve aanbevelingen af met mogelijk extra financiële middelen voor ROM hulp bij Groeifondsaanvragen, ROM-overstijgende projecten en de exploitatie.
- Jaarverslag NOM goedgekeurd en vastgesteld (7 april).

De NOM is op alle vlakken in beweging en het is zeer prettig om onderdeel van deze organisatie uit te maken!

5.1.2e 5.1.2e

0756 311230

01 KPI dashboard

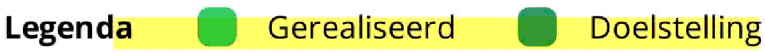
KPI dashboard

In onderstaand KPI dashboard worden de doelstellingen en realisaties (t/m Q1) weergegeven.

Voor **Investeren** zijn de KPI's uitgebreid ten opzichte van voorgaande jaren, maar is er wel voor gekozen om de resultaten van de Regionale Fondsen hierin niet op te nemen.

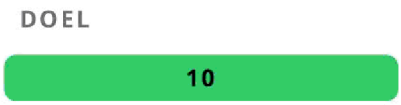
Voor de gesubsidieerde activiteiten **Internationaliseren** en **Innoveren** (bestaande uit Ecosysteemontwikkeling en Business Development) komen de KPI's overeen met voorgaande jaren.

Investeren

Investeringen nieuw commitment (aantal)

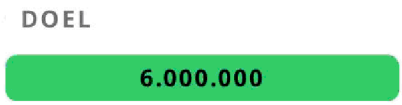

Meer info

Investeringen nieuw commitment (in €)

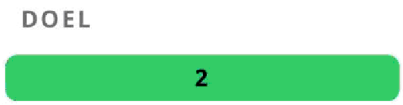

Meer info

Nieuwe fondsinvesteringen...

Meer info

Nieuwe fondsinvesteringen...

Vervolginvesteringen (aantal)

Vervolginvesteringen (in €)

DOEL

4.000.000

GEREALISEERD

477.000

Meer info

DOEL

10

GEREALISEERD

3

Meer info

DOEL

10.000.000

GEREALISEERD

671.000

Meer info

Investeringen uit Corona Herstel...

DOEL

25

GEREALISEERD

0

Meer info

Investeringen uit Corona Herstel...

DOEL

5.000.000

GEREALISEERD

0

Meer info

Investeringen (€) commitment uit...

DOEL

0

GEREALISEERD

318.000

Internationaliseren

Legenda Gerealiseerd Doelstelling

Aantal nieuwe arbeidsplaatsen do...

Totale investering in € (mln)

DOEL

250

GEREALISEERD

62

Meer info

DOEL 2022

150

GEREALISEERD 2022

24,8

Meer info

Innoveren

Innoveren is onderverdeeld in Ecosysteemontwikkeling en Business Development.

Ecosysteemontwikkeling

Legenda Gerealiseerd Doelstelling

Aantal nieuwe innovatie-...

DOEL

1

GEREALISEERD

0

Meer info

Waarde innovatieprogramm...

DOEL

16.000.000

GEREALISEERD

0

Meer info

Business Development

Legenda Gerealiseerd Doelstelling

Aantal succesvolle projecten

DOEL

40

GEREALISEERD

13

Aantal gefinancierde innovatieve MKB...

DOEL

21

GEREALISEERD

3

Totaal opgehaalde financiering...

DOEL

10.000.000

GEREALISEERD

1.025.000

Aantal nieuwe arbeidsplaatsen...

DOEL (FTE)

150

GEREALISEERD (FTE)

35

02 Innoveren

Ecosysteemontwikkeling

Circulaire Economie/Food

In dit eerste kwartaal van 2022 is een aantal grote programma's van start gegaan, zoals het project **ERAMM** (emissiereductie van ammoniak) in samenwerking met Farmin en Nedmag). Door de provincies Groningen en Drenthe is €250.000 beschikbaar gesteld voor vervolgonderzoek op de Dairy Campus. Februari was ook de start van **Noord Nederland Verdient Circulair**, een programma van €1,5mio met financiële bijdragen van de drie provincies en SNN teneinde nieuwe circulaire waardeketens te verkennen en Living Labs definiëren t.b.v. Transitieagenda's Bouw, Kunststoffen en Maakindustrie. Ook in februari vond de formele start plaats van het project **Medicijnresten in water** (€500.000 subsidie).

HTSM/AI

Onder leiding van de NOM heeft een groot Noordelijk consortium een projectvoorstel ingediend in het kader van het **Nationaal Groeifonds: NEXTGEN HIGHTECH**. Het project betreft autonome systemen voor productieprocessen en is inmiddels toegekend. Het consortium is georganiseerd rond drie regionale clusters: Cluster Drachten (o.a. Philips en ICD) dat zich richt op grote series, cluster Emmen (o.a. Technologies Added) gericht op klantspecifieke producten en cluster Groningen (o.a. Demcon en NPAL) gericht op de procesindustrie. Het exacte subsidiebedrag moet nog worden vastgesteld, maar zal ca. €25mio bedragen.

De NOM heeft namens 40 partners bij de EU een voorstel ingediend voor een **European Digital Innovation Hub (EDIH)**. Ook hier is het thema autonome systemen binnen de themalijnen duurzamer, slimmer en gezonder. De aanvraag is voor een periode van 7 jaar met een totaal subsidiebedrag van ca. €13 mio. De toekenning wordt verwacht op 26 mei.

Voor de **Smart Industry Hub** hebben wij dit kwartaal ca. 25 assessments afgenomen, waardoor het totaal de 100 is gepasseerd. De deelname van veel bedrijven aan vervolgactiviteiten blijft echter achter door de nasleep van corona, de hoge energieprijzen en hardnekkige supply chain issues. Het projectmanagement is nu overgenomen door NOM en FME en er is een go/no-go rapportage voor SNN opgesteld zoals gebruikelijk na de eerste helft van het subsidieprogramma. De verwachting is dat het programma voldoende voortgang heeft en kan worden voortgezet

Eind maart organiseerden wij in Martini Plaza de **Main Industry** beurs inclusief congres voor de maintenance en smart industry sector als een showcase voor de nieuwste trends op het gebied van Industry 4.0, technologie, materialen en innovatie. We mochten in twee dagen 125 bezoekers verwelkomen.

Intussen hebben wij als NOM ook het voortouw genomen met het vaststellen van de governance en de uitvoeringsorganisatie van de vele **digitaliseringsinitiatieven** in Noord-Nederland.

Groene Chemie/Chemport

0756 311230

Clariter S.A. heeft aangekondigd op bedrijventerrein Oosterhorn in Delfzijl een fabriek te willen bouwen die afvalplastics (zoals bijv. Endumax® van Teijin Aramid) kan verwerken tot oplosmiddelen, oliën en waxen. De beoogde fabriek krijgt een productiecapaciteit van 50 kiloton per jaar. In opdracht van Chemport is dit kwartaal ook een Feasibility study afgerond naar de opzet van een H_2-hub in Delfzijl.

Onze resultaten in het eerste kwartaal

Het eerste kwartaal is goed en volgens planning verlopen en alle projecten zijn zoveel mogelijk gestart op de afgesproken data. Wij bekijken op dit moment of wij meer resources naar Circulaire Economie kunnen brengen en zijn daarnaast gestart met enkele veelbelovende nieuwe projecten. Op dit moment worden de kpi's voor Innoveren door de verschillende ROM's geharmoniseerd en de NOM is vertegenwoordigd in alle relevante werkgroepen. Het uitgangspunt hierbij is ons waardecreatiemodel.

Sub KPI's Ecosysteemontwikkeling

AANTAL LOPENDE INNOVATIEPROGRAM DUURZAMER

3

2021: 3

AANTAL LOPENDE INNOVATIEPROGRAM GEZONDER

1

2021: 1

AANTAL LOPENDE INNOVATIEPROGRAM SLIMMER

3

2021: 3

Op dit moment zijn wij actief in de volgende (subsidie)projecten/programma's:

- Chemport
- Inn2Power
- Smart Industry Hub
- Medicijnresten in Water
- AI-HUB Noord-Nederland
- Noord-Nederland verdient Circulair
- Fascinating

Voor geheel 2022 liggen wij goed op koers. Veel zal afhangen of wij in deze krappe arbeidsmarkt belangrijke vacatures kunnen invullen met de juiste kandidaten ecosysteem-ontwikkelaars en business developers, zodat wij onze ambities kunnen waarmaken.

Business Development

Kapitaal

Naast de maatwerktrajecten waarin wij startups, scaleups en innovatief MKB (a) richting financiering begeleiden en (b) ondersteunen bij hun ontwikkelvraagstukken, zijn wij in dit kwartaal ook gestart met een ROM-brede en dus landelijke pilot van het Investor Readiness Program. Het doel van dit programma is om startups en scale-ups in 10

weken naar financiering te begeleiden.

Markt

Het Market Readiness Program (ook 10 weken) is gestart met negen bedrijven. Binnen dit programma hebben ondernemers als doel om hun eerste klant aan te sluiten, dan wel een schaalbaar en herhaalbaar verkoopproces neer te zetten binnen hun organisatie.

Daarnaast adviseren onze business developers noordelijke ondernemers met sector-specifieke programma's, zoals het ROM-brede Business Innovation Program Food (BIPF). Doelstelling van dit programma is om ondernemers in de agrofoodsector te ondersteunen bij het omzetten van een kansrijk idee naar een (nieuw) verdienmodel. Deze bedrijven leveren een bijdrage aan het versnellen van de transitie naar een duurzaam en gezond voedselsysteem. Inmiddels is de One Single hub subsidie toegekend om BIPF verder te professionaliseren en op te schalen naar vier edities per jaar.

Talent

Om de diversiteit en inclusiviteit in de Noord-Nederlandse ecosystemen te bevorderen, zijn wij dit kwartaal met verschillende stakeholders gestart met het thema "Stop Talking, Start Doing". Daartoe hebben verschillende sessies plaatsgevonden met bedrijven, fondsen, onderwijs- en support partners.

Terug naar KPI dashboard

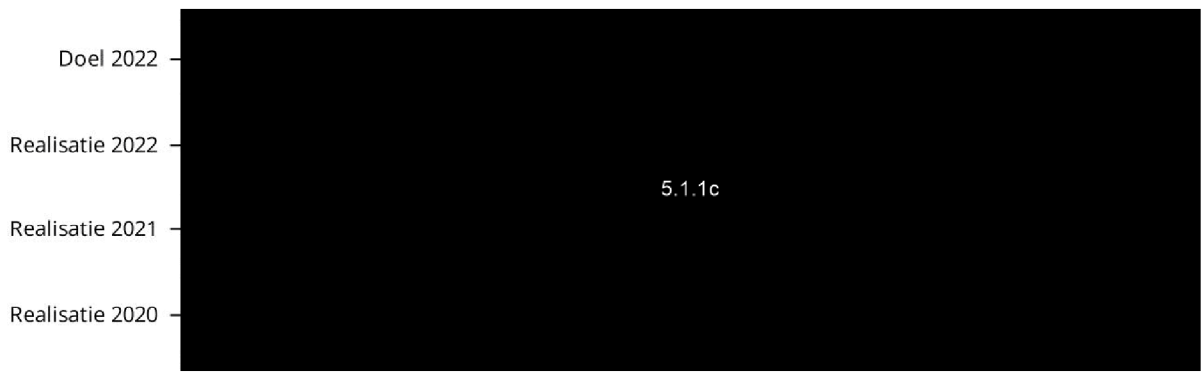
KPI's Innoveren

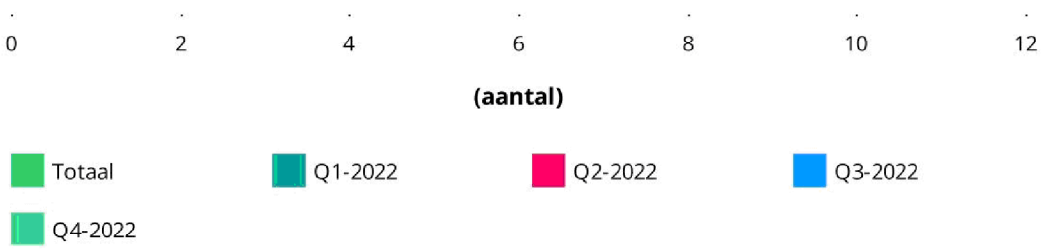
Onderstaande tabellen bieden u de mogelijkheid om kwartalen met elkaar te vergelijken en per KPI de resultaten uit voorgaande jaren te evalueren. De resultaten zijn correct, maar de tabellen zijn nog in ontwikkeling en zullen in het 2e kwartaal in een nieuw jasje worden gestoken

Terug naar Innoveren »

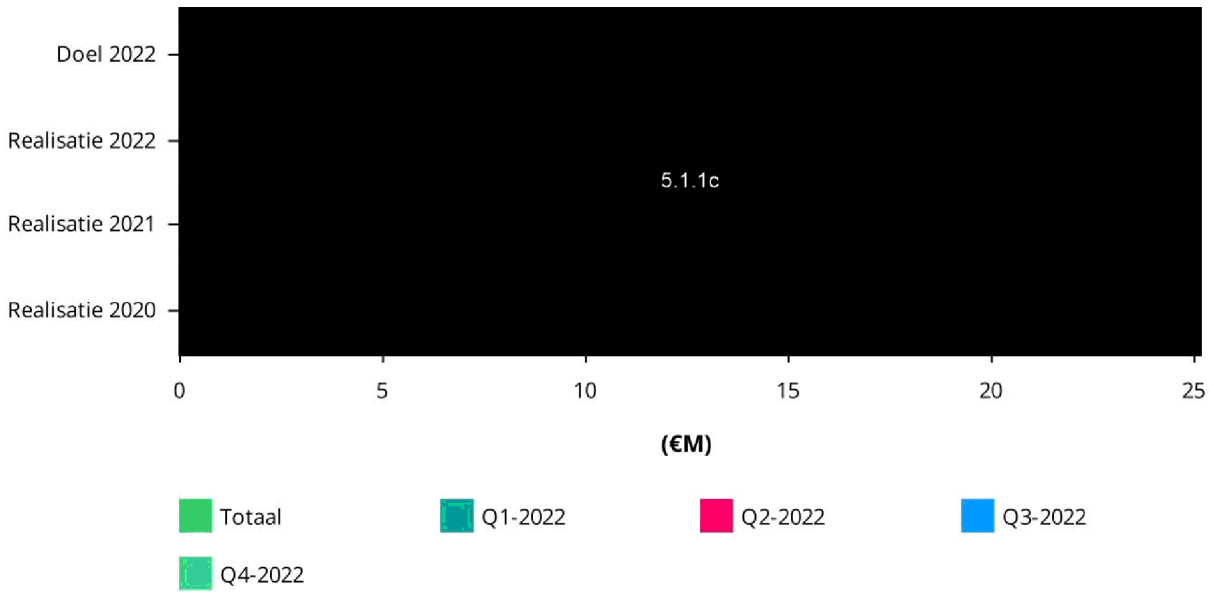
Ecosysteemontwikkeling

Aantal nieuwe innovatieprogramma's

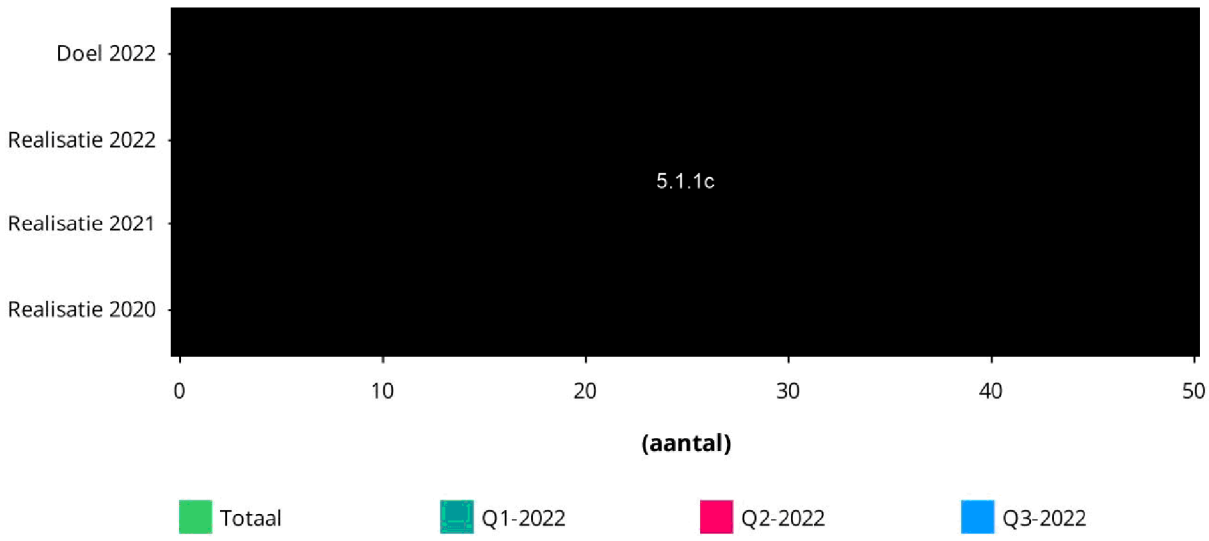

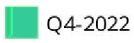
Waarde (€) innovatieprojecten en BD cases*

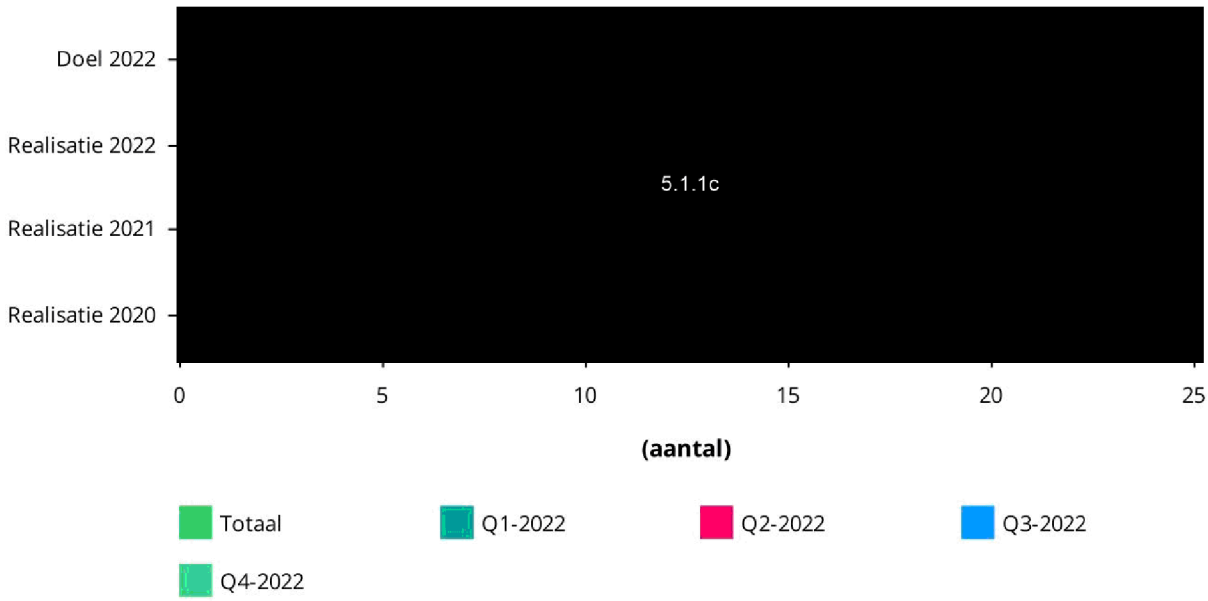
Business Development

Aantal succesvolle projecten

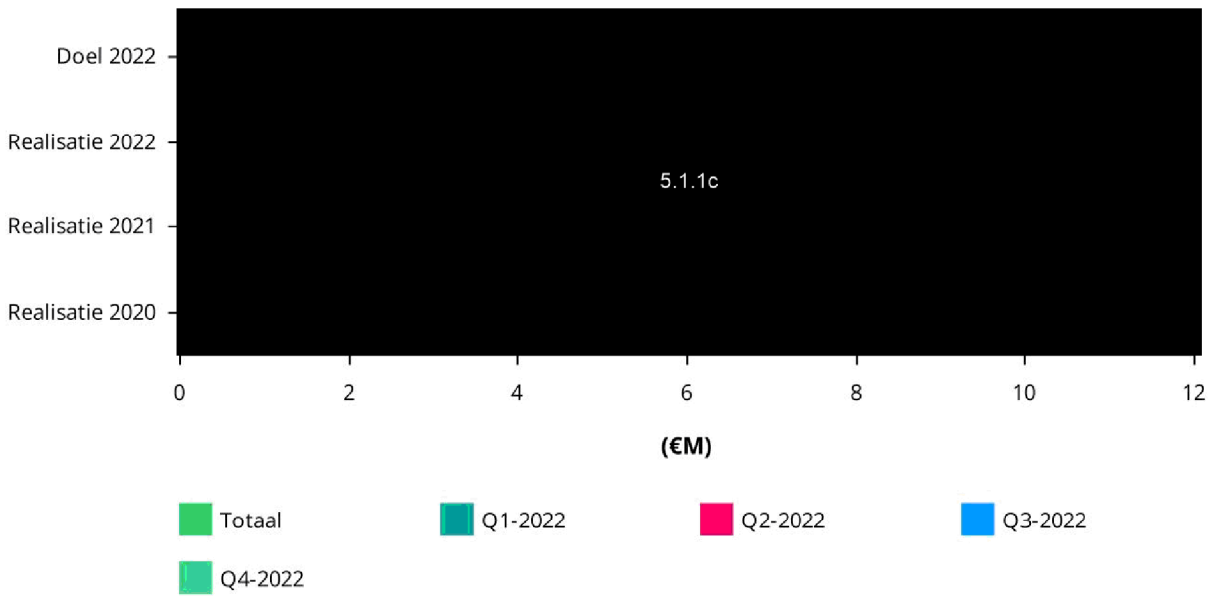

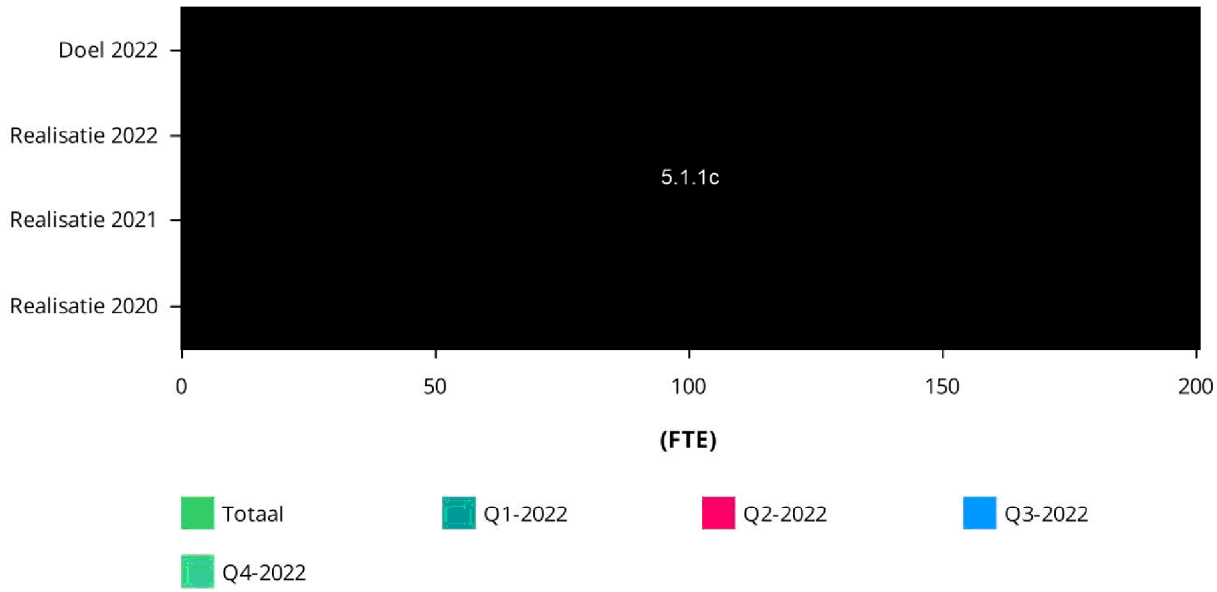
Aantal gefincancierde innovatieve MKB bedrijven

Totaal opgehaalde financiering innovatieve MKB bedrijven

Aantal nieuw te creëren arbeidsplaatsen innovatieve MKB bedrijven

03 Internationaliseren

FDI Foreign Direct Investments en Trade Relations

Nu de reisbeperkingen i.v.m. COVID-19 in veel landen zijn versoepeld, nemen ook onze fysieke FDI-activiteiten in het buitenland (VS, Duitsland) weer toe na twee jaar van louter digitaal relatiebeheer. Onze leadlijst omvatte eind eerste kwartaal 2022 105 projecten, waarvan er 26 afkomstig waren van de NFIA.

Verder werden er dit kwartaal 16 IR-bezoeken bij al in Noord-Nederland gevestigde buitenlandse ondernemingen afgelegd, om in een vroeg stadium bij zowel uitbreidingsinvesteringen als nieuwe leads betrokken te raken.

AANTAL LANDINGEN IN DUURZAMER

1

2021: 0

AANTAL LANDINGEN IN GEZONDER

0,0

2021: 1

AANTAL LANDINGEN IN SLIMMER

1

2021: 1

Foreign Direct Investments

Gelande projecten:

- 5.1.1c (duurzame verpakkingen voor Food): Confirmation Letter ontvangen van €5.1.1cmiljoen investering in productiecapaciteit en milieumaatregelen aan voorzieningen (vooralsnog geen additionele arbeidsplaatsen);
- 5.1.1c (veiligheids- en compliance-trainingen voor kritische sectoren): Confirmation Letter ontvangen (€1.1 mljoen; 12 FTE direct en 50 freelance fte's) voor een nieuw trainingscentrum in Eemshaven voor de toenemende vraag uit de on- en offshore windindustrie. Met het ontstaan van de Nederlandse waterstofindustrie vanuit Eemshaven, wil 5.1.1c een belangrijke rol gaan spelen in het ontwikkelen van een nieuwe standaard voor veiligheidstraining met waterstof.

Naast bovenstaande gelande projecten zijn er nog een tweetal projecten afgerond in het 1e kwartaal, waarvan we de confirmation letter in het 2e kwartaal verwachten te ontvangen. Inclusief deze projecten liggen we ruim op koers om de doelstellingen voor 2022 te behalen.

Fact Finds en events:

- FFT ASCEM (circulaire/groene productie cement): bezoek aan GSP en PoH voor locatiemogelijkheden;
- FFT GDI (siliconen anodenfabriek voor batterijcellen t.b.v. e-bikes, powertools en automotive): bezoek aan AGC (D) – technology partner van GDI;
- Eurocell (Engels-Zuid-Koreaanse batterijtechnologie): op zoek naar locatie voor gigafactory;
- DUJAT (Nederlands-Japanse handel) bezoek aan Noord-Nederland georganiseerd met programma waterstof + chemie;

0756 311230

- Internationaal Cloud Congres, Rust (Duitsland);
- Vertegenwoordigd in landelijke Invest-in-Holland sectorteams HTSM en ICT/Digital;
- Vertegenwoordigd in landelijke focusteams batterijtechnologie, waterstoftechnologie en AI;
- Vertegenwoordigd in landelijk NFIA Sectorteam Renewable Energy & Cleantech;
- Deelname OPEX-team NFIA-sector LSH voor toekomstige ondersteuning NFIA aan regio's;
- Deelname kerngroep vaststellen criteria voor 'Volume-tp-Value';
- Bezoek waterstofdelegatie Zuid-Afrika in Noord-Nederland;
- Regio Groningen-Assen: Propositie ontwikkeling voor European Hyperloop Center i.s.m. Hanzehogeschool;
- Bezoek Mexicaanse Ambassadeur aan VNO-NCW/MKB-Noord t.b.v. economisch profiel Noord-Nederland.

Trade Relations

Samenwerking Trade Noord Nederland

In overleg met de economische beleidsafdelingen van de Provincies Drenthe, Groningen en Friesland en de eerstelijnsorganisaties Ynbusiness en GroBusiness verkennen we de ambitie voor het uitbreiden van de opdracht naar Friesland en Groningen. Hiermee kunnen we alle ondernemers in heel Noord-Nederland beter laten profiteren van het krachtige publiek/ private uitvoeringsnetwerk Trade&InnovateNL en Europese en nationale exportbevorderingsinitiatieven. Door een samenwerking aan te gaan met de eerstelijnsorganisaties kan een deel van de benodigde capaciteitsuitbreiding gevonden worden.

Recent onderzoek laat zien dat in Drenthe het percentage ondernemers dat exporteert hoger ligt (9,6%) dan het landelijk gemiddelde (9,1%). De andere twee Noord-Nederlandse provincies scoren hierin lager dan het landelijk gemiddelde (beide 8%).

Klanttevredenheidsonderzoek
De accountgesprekken van Trade Relations worden landelijk gewaardeerd met een 7,5. In de provincie Drenthe is de waardering een 8,1. Drentse ondernemers geven allemaal aan een vervolggesprek op prijs te stellen en de helft heeft naar aanleiding van het gesprek actie ondernomen op basis van het advies of stelt dat het gesprek heeft geleid tot meer internationalisering. Tot nu toe zijn ca. 70 verschillende bedrijven bezocht in Drenthe met een exportvolume van € 360 miljoen en 2.100 werknemers.

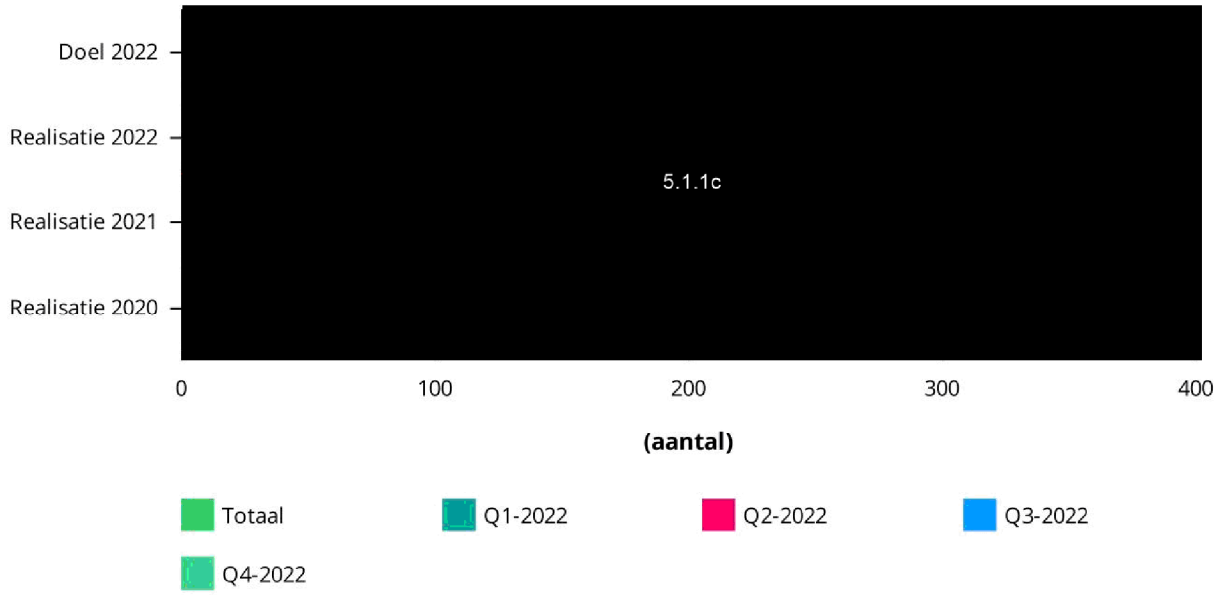
KPI's Internationaliseren

Ook bij Internationaliseren wordt er ROM-breed (nu landelijk) gesproken over een vereenvoudiging en standaardisatie van de KPI's. Dit is mede ingegeven door de (nog te formuleren) strategie van het NFIA (Netherlands Foreign Investment Agency, onderdeel van het Ministerie van EZK) dat wil gaan focussen op de acquisitie van hoogwaardige sector-specifieke buitenlandse ondernemingen ('volume-to-value). Ook hier is de NOM volop betrokken bij alle relevante (sector)werkgroepen.

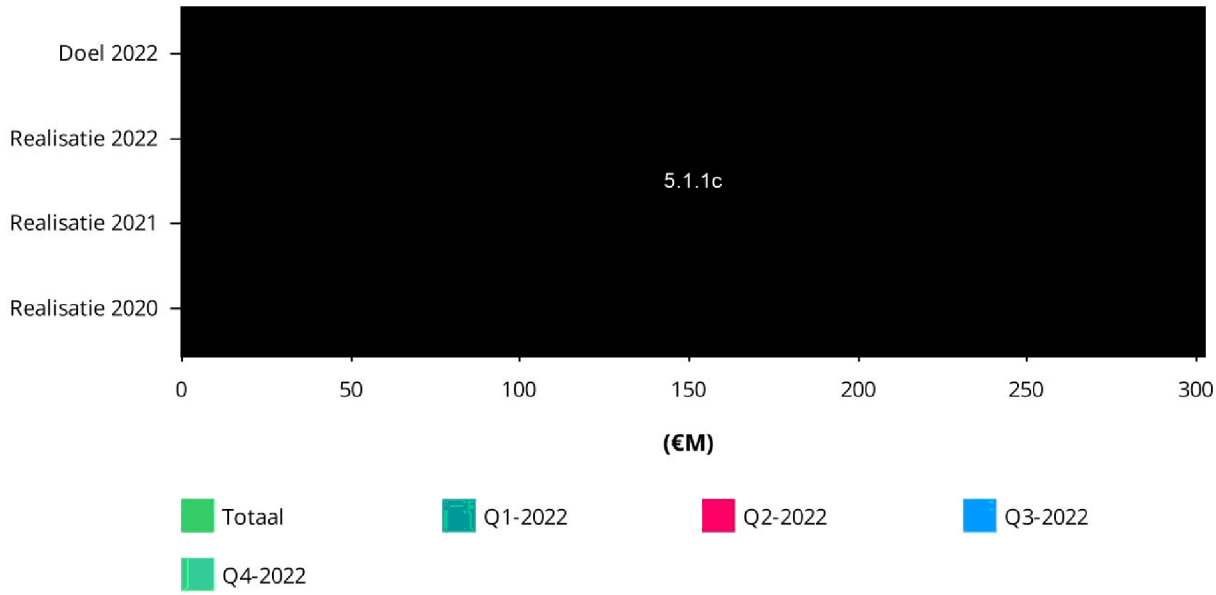
Onderstaande tabellen biedt u de mogelijkheid om een nadere verdiepingsslag te maken op onze KPI's. De tabellen bieden u de mogelijkheid om kwartalen met elkaar te vergelijken en, per KPI, de resultaten uit voorgaande jaren te evalueren. De resultaten zijn correct, maar de tabellen zijn nog in ontwikkeling en zullen in het 2e kwartaal in een nieuw jasje worden gestoken

Terug naar Internationaliseren »

Aantal nieuwe arbeidsplaatsen door (buitenlandse) investeringen

Totale investering in €

04 Investeren

Qua investeringen is het eerste kwartaal van 2022 conform prognose verlopen. De marktwaarde van onze portefeuille is toegenomen en we zitten met de uitzettingen op het gewenste schema. Vanuit de, aan het eind van 2021 ontvangen, herstelmiddelen, is er een nieuw product gelanceerd om bedrijven te ondersteunen die door de pandemie in de problemen zijn gekomen: de Corona Herstel Leningen (CHL). Dit product is gericht op een volledige digitale en vlotte afhandeling van de aanvragen. Aan het eind van het eerste kwartaal zijn er 12 aanvragen ontvangen.

TOTAAL UITZETTINGEN Q1

4,3 (€ mln)

2021: € 6,4 mln

OPENSTAANDE COMMITTERINGEN

13,0 (€ mln)

2021: € 16,3 mln

BENADERDE MARKTWAARDE

49,5 (€ mln)

2021: € 46 mln

Met een totale investering van € 4,3 miljoen in het eerste kwartaal zitten we reeds op ca. twee-derde van het totale geïnvesteerde volume in 2021. Een mooie start om de totale doelstelling voor 2022 (€ 25 miljoen) te realiseren.

Funnel Investeren ultimo 31 maart 2022

Investeren heeft een goed gevulde pijplijn. Er zijn per ultimo maart 11 cases die onderzocht worden en mogelijk tot nieuwe investeringen zullen leiden. Met tussen de 60 en 70 bedrijven in onze *funnel* is deze in het eerste kwartaal goed gevuld, waarbij de funnel nog exclusief de leads uit de CHL bestaat. We zien deze lijn zich doortrekken in het tweede kwartaal.

0756 311230

Funnel van Investeren Q1 2022

INVESTERINGEN IN DUURZAMER

4

Totaal: 35

INVESTERINGEN IN SLIMMER

3

Totaal: 28

INVESTERINGEN IN GEZONDER

0,0

Totaal: 10

In lijn met onze strategie streven we ernaar om middels onze investeringen bij te dragen aan de transitie naar een duurzamere, slimmere en gezondere economie in onze regio. In life sciences ('gezondere regio') heeft dat nog niet tot nieuwe deals geleid. In het kader van de beide andere transities zijn wel gerichte investeringen gedaan.

WERKGELEGENHEID IN PORTEFEUILLE

2.052 FTE

2021: 2.104

OPBRENGST VERKOPEN

0,4 € mln

2021: € 43,0 mln

ONTVANGEN DIVIDENDEN

0,0 € mln

2021: € 0,7 mln

In het eerste kwartaal is door onze investeringen de werkgelegenheid licht toegenomen en is een bescheiden verkoopopbrengst gerealiseerd, bestaande uit overeengekomen escrow betalingen van verkopen uit het verleden. Er kan over het eerste kwartaal nog geen dividend gemeld worden. Merendeels wordt er pas in de kwartalen 2 en 3 in de diverse aandeelhoudersvergaderingen een dividendbesluit genomen.

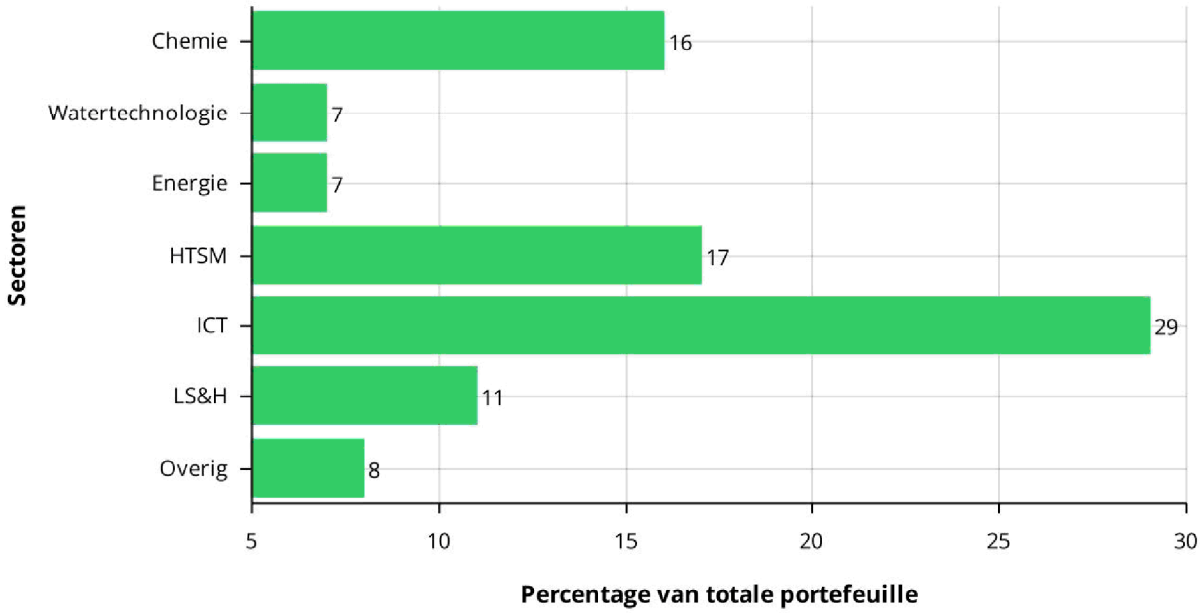
Faillissementen

In het eerste kwartaal is één onderneming failliet gegaan. De onderneming was reeds volledig voorzien.

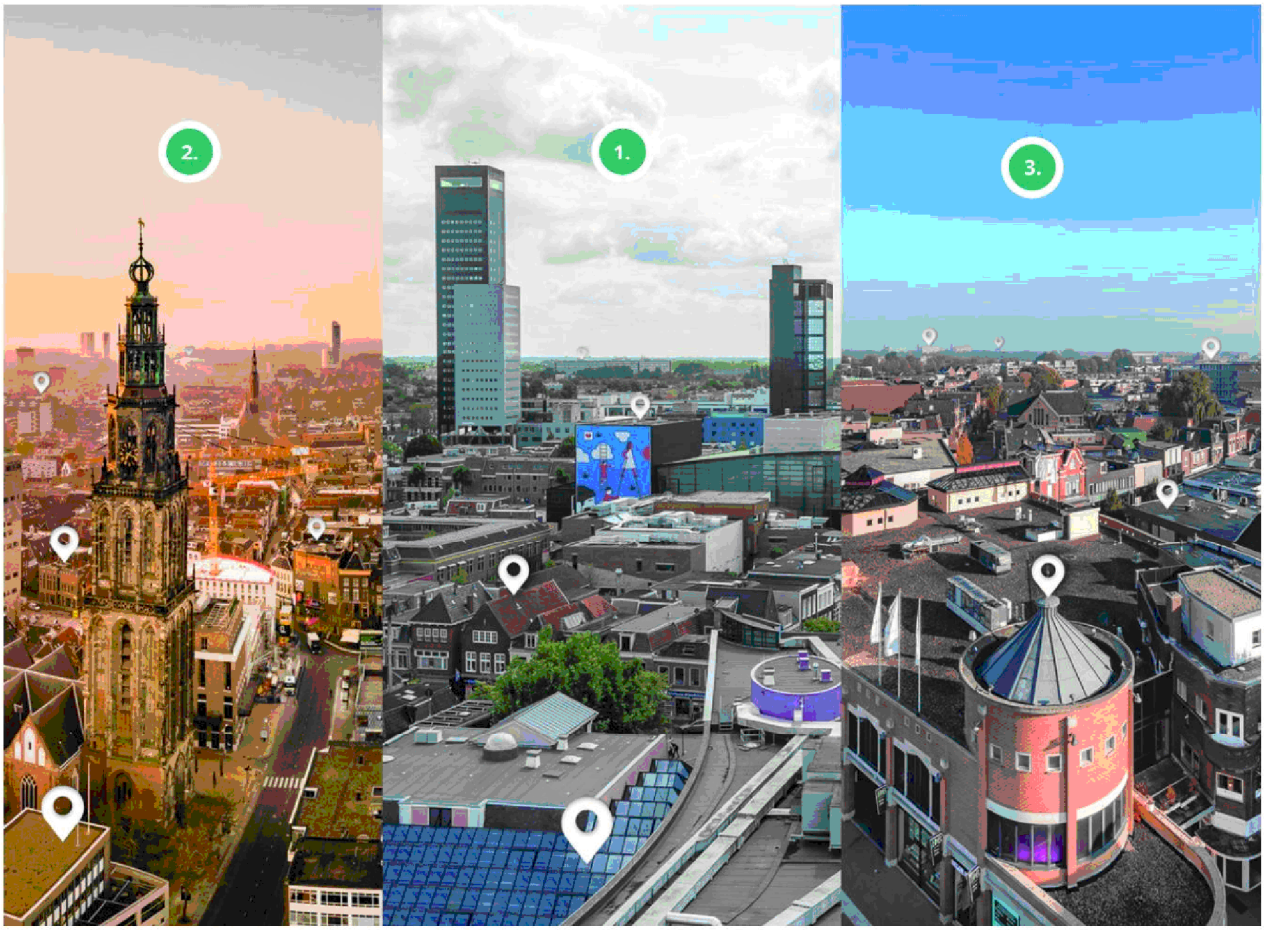
Verdeling naar sectoren

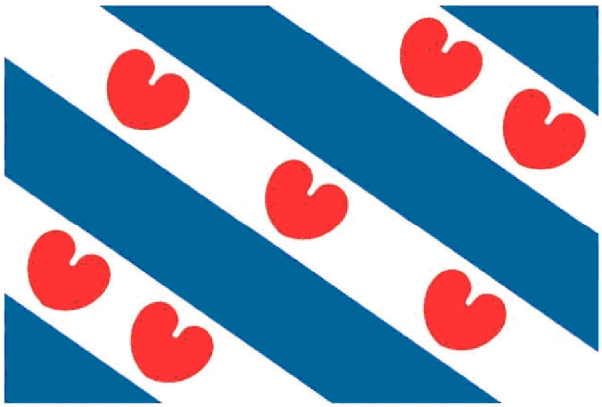
In het meerjarenplan van de NOM is er een keuze gemaakt voor de focus op 7 sectoren. Ultimo Q1 2021 is de investeringsportefeuille als volgt onderverdeeld in sectoren (in %). Onder de categorie **Overig** vallen de investeringen die buiten de 7 sectoren vallen en zijn gefinancierd vanuit de 'vrije ruimte'.

Eén van de strategische doelen binnen Investeren is het in kaart brengen van de gewenste investeringsportefeuille. Het correct gebruiken van de beschikbare data gaat hier een belangrijk onderdeel van worden. In 2022 verwachten we hier een grote stap in te maken.

Investeringen per Provincie in Q1

1. Friesland

Aantal investeringen: 2

Waarde (€) investeringen: € 0,4 miljoen

Aantal Friese ondernemingen in portefeuille: 18 (2021: 19)

Totaal waarde (€) investeringen in portfolio: € 5,5 miljoen (2021: € 5,1)

Volledige NOM Portfolio ›

2. Groningen

Aantal investeringen: 8

Waarde (€) investeringen: € 3,5 miljoen

Aantal Groningse ondernemingen in portefeuille: 42 (2021: 41)

Totaal waarde (€) investeringen in portefeuille: € 33,9 miljoen (2021: 30,7)

Volledige NOM Portfolio ›

3. Drenthe

Aantal investeringen: -

Waarde (€) investeringen: -

Aantal Drentse ondernemingen in portefeuille: 12
(2021: 12)

Totaal waarde (€) investeringen in portefeuille: € 8,4
miljoen (2021: 8,4)

Volledige NOM Portfolio ›

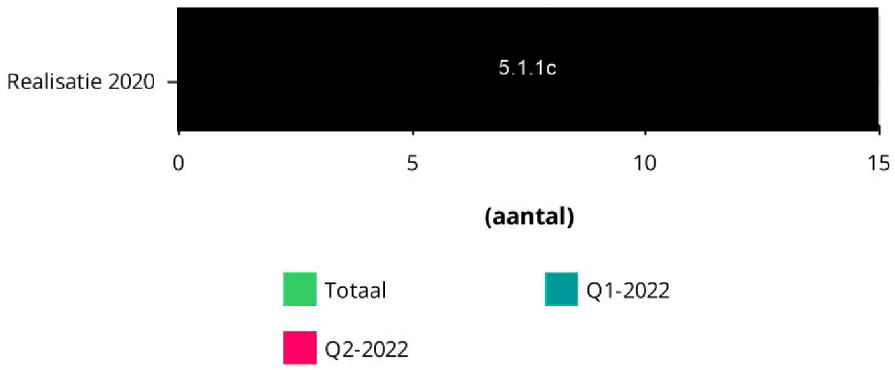
KPI's Investeren

Onderstaande tabellen biedt u de mogelijkheid om een nadere verdiepingsslag te maken op onze KPI's. De tabellen bieden u de mogelijkheid om kwartalen met elkaar te vergelijken en, per KPI, de resultaten uit voorgaande jaren te evalueren. De resultaten zijn correct, maar de tabellen zijn nog in ontwikkeling en zullen in het 2e kwartaal in een nieuw jasje worden gestoken.

Lees meer informatie op de pagina: "Investeren" (onder het hoofdstuk: "Investeren").

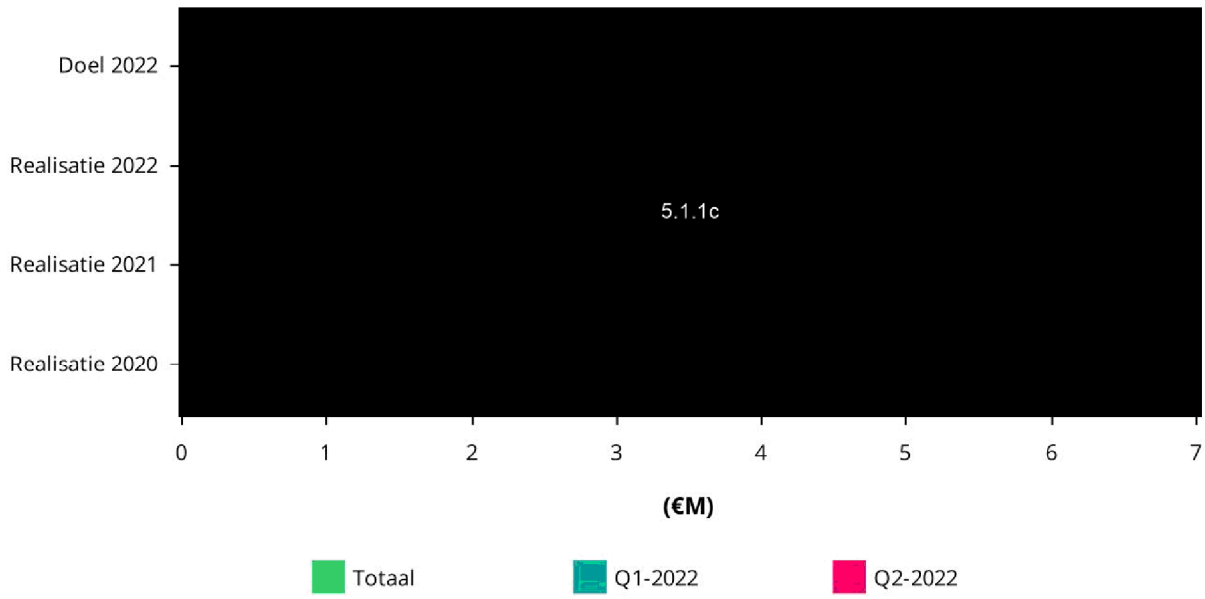
Investeringen nieuw commitment (aantal)

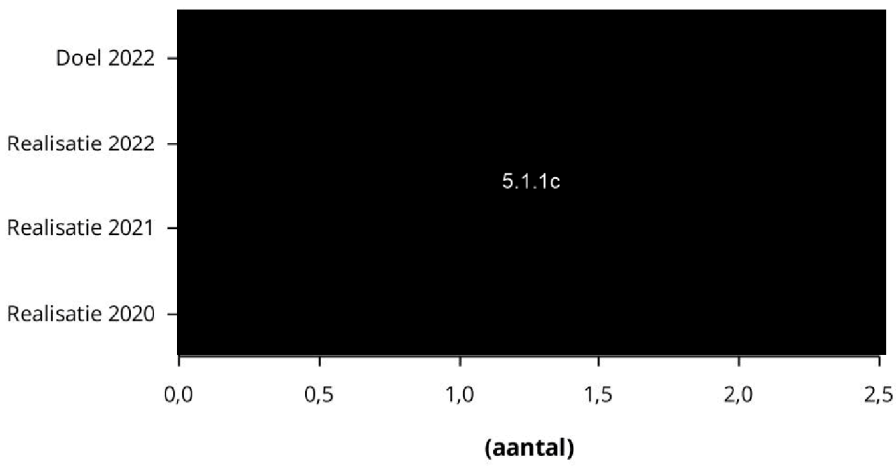

Investeringen nieuw commitment (in €)

Bedragen in € mln

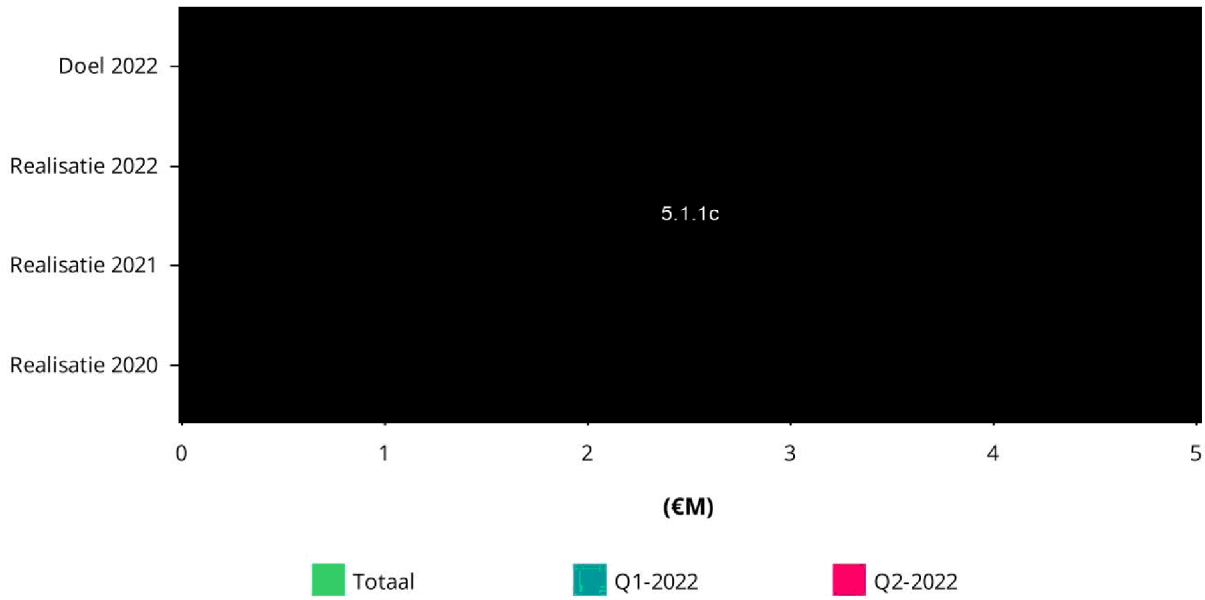
Nieuwe fondsinvesteringen (aantal)

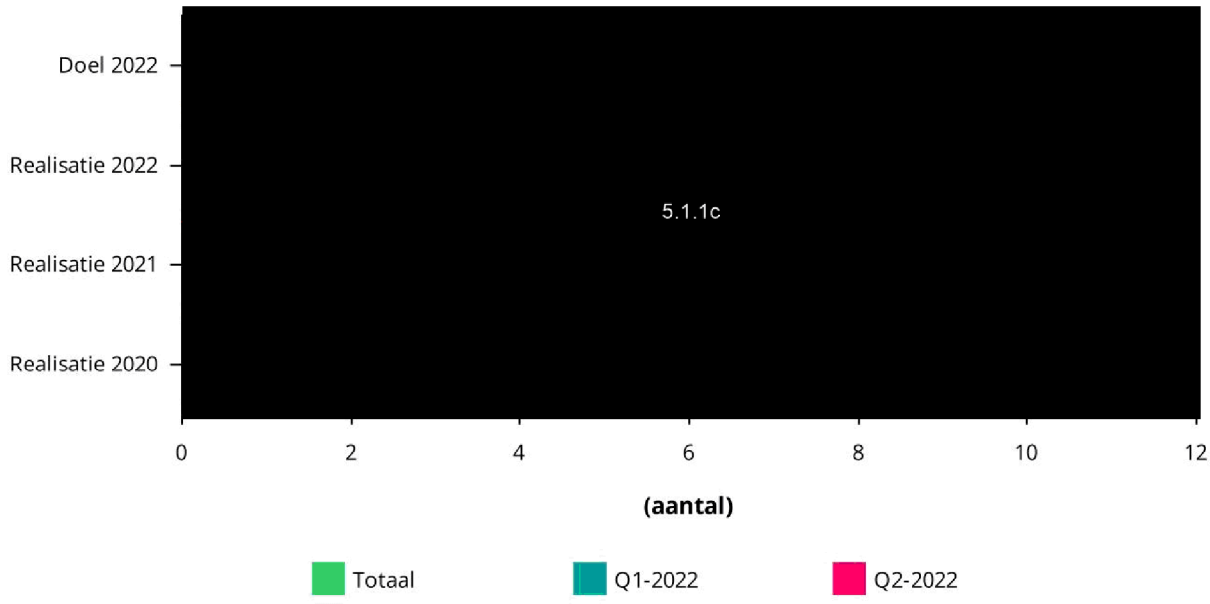

Nieuwe fondsinvesteringen (in €)

Bedragen in € mln

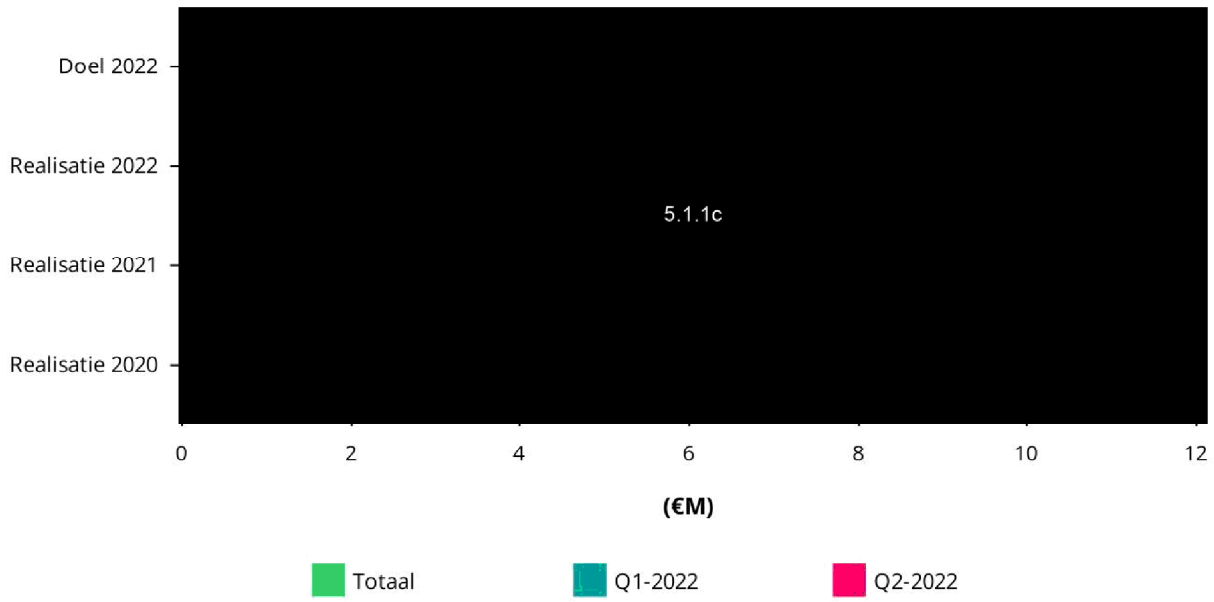

Vervolginvesteringen (aantal)

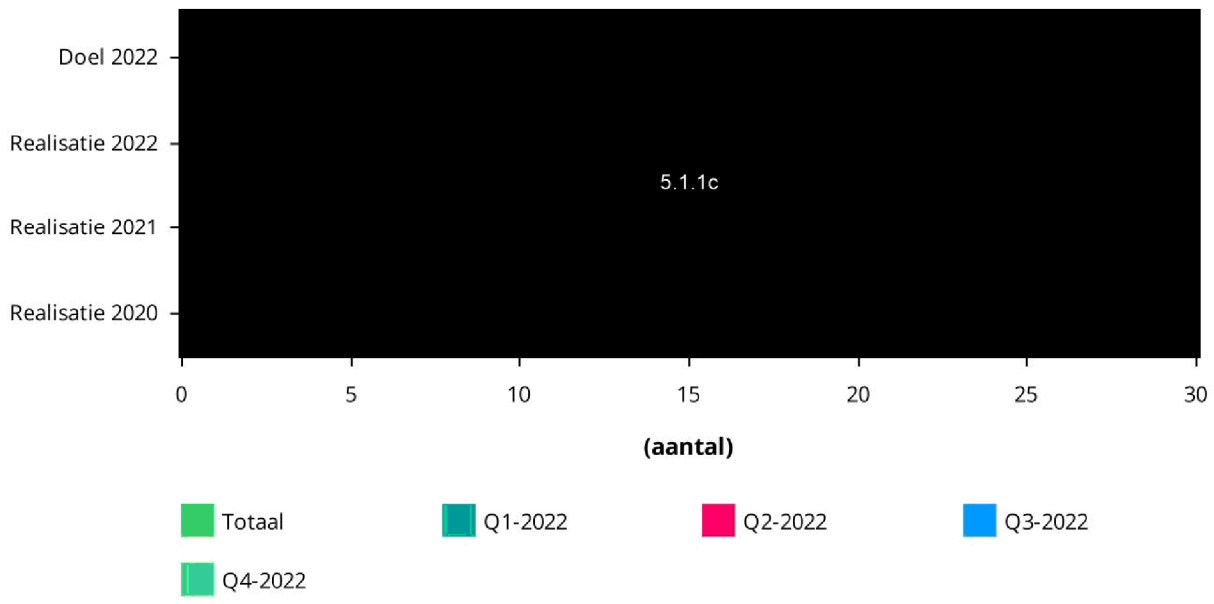

Vervolginvesteringen (in €)

Bedragen in € mln

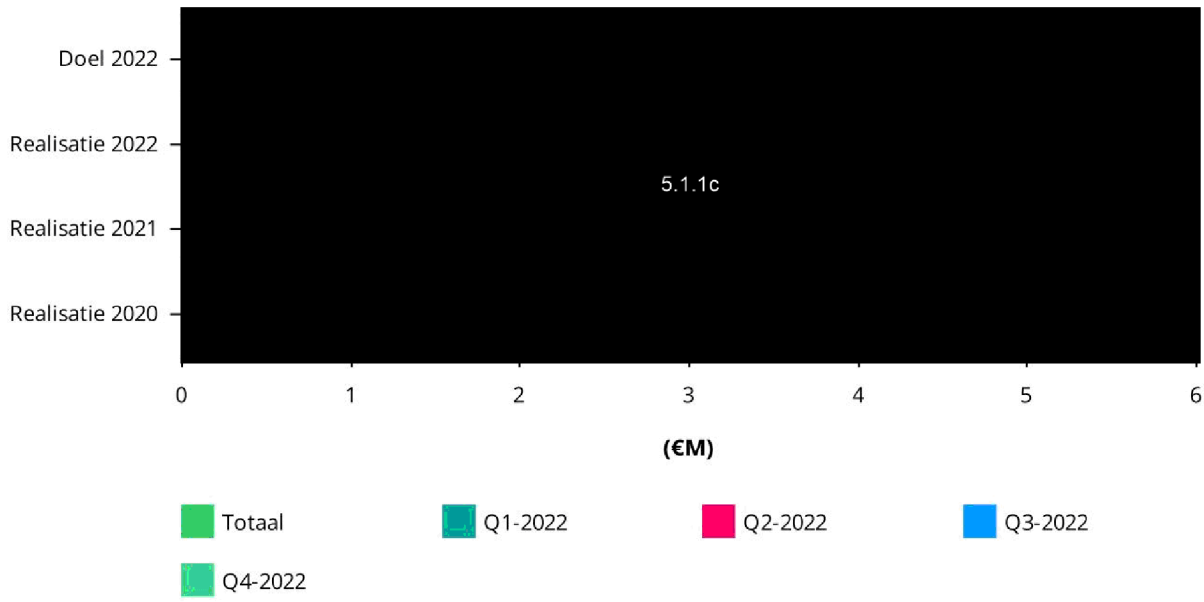
Investeringen Fondsversterking (aantal)

Corona Herstelmiddelen pas sinds 2022 beschikbaar

Investeringen Fondsversterking (in €)

Bedragen in € mln

Corona Herstelmiddelen pas sinds 2022 beschikbaar

Terug naar KPI dashboard

05 Regionale Fondsen

Regionale fondsen

Het enthousiasme van ondernemers om "na" de covid-crisis weer in te zetten op groei, innovatie en start-up is door de oorlog in Oekraïne weer on-hold gezet. De groei in leads die we bij alle fondsen zagen per H2 2021 droogde op in 2022 Q1. Dit zien we terug in het aantal financieringsvoorstellen die achter bleven bij de verwachtingen. Over de brede linie vallen de gevolgen in de portefeuille mee, maar er is uiteraard onzekerheid over leveringen van grondstoffen e.d. en de energieprijzen. Bij de FOM is als gevolg van de oorlog de offerteportefeuille van één onderneming meer dan gehalveerd en betekent dat een groot continuïteitsrisico voor de betreffende onderneming.

Per 30 april a.s. vertrekt 5.1.2e 5.1.2e als Manager Regionale Fondsen bij NOM. Zijn taken zullen worden overgenomen door 5.1.2e, waarbij de directe aansturing bij 5.1.2e 5.1.2e komt te liggen (per 1 mei Teamleider Regionale Fondsen).

In het eerste kwartaal zijn er 5 nieuwe commitments aangegaan (en deels gestort) ad € 900k.

De eerste aanvragen voor de exportfaciliteit zijn in behandeling.

OIF portefeuille (oorspronkelijk van Kredietbank NL): 2 exits (aflossingen). Nog 7 in portefeuille. FOM heeft recht op bonus van provincie.

Jaarverslag 2021 door de RvC goedgekeurd (AvA is 21 april).

In Q2 start de evaluatie van de FOM (conform M&B ovk, per 4 jaar). Plan van aanpak en offerte worden tijdens de AvA besproken.

In het eerste kwartaal zijn geen nieuwe commitments aangegaan. De eerste tranche van Hydrobag is gestort.

Nieuw product uitgewerkt. De ***Perspectiefleningen*** betreffen leningen met zekerheidsstelling voor elke MKB ondernemer die in Drenthe gevestigd is of die zich aantoonbaar gaat vestigen in Drenthe en een financieringsbehoefte heeft door investeringen in groei en/of innovatie. Rente 6%, looptijd 1 + 5 jaar. Tot € 100k versneld proces, vanaf € 100k regulier proces. Afwachten goedkeuring aandeelhouder (AvA april) en aanpassing reglementen (verhoging mandaat directie).

Jaarverslag 2021 is door de RvC goedgekeurd (AvA 14 april).

GROEIfonds
Investeert in Noord-Groningen

Er is 1 nieuw commitment ad € 43,5k aangegaan. Er is € 3,4 miljoen geïnvesteerd/gestort.

Er zijn met EBG+GroBusiness afspraken gemaakt over de uitvoering van de ***Impulsleningen*** (leningen < 100k). De (on-line) aanvraag zal door GroBusiness in behandeling worden genomen en uitgewerkt worden tot en met het voorstel. Uitbetaling na goedkeuring directie GROEIfonds uit aanvullend te storten budget ("restmiddelen EBG").

Focus op aangeven aandeelhouder(s) verschoven van grote acquisitieprojecten naar regionaal MKB. Maximaal investeringsbedrag verlaagd naar € 1 miljoen. Vanuit EBG zal marketing worden geleverd om GROEIfonds bij regionaal MKB weer op de kaart te brengen.

Jaarverslag 2021 is goedgekeurd en vastgesteld door aandeelhouders. De provincie Groningen is sinds eind 2021 mede-aandeelhouder (33%) van GROEIfonds. Tijdens AvA van 3 maart is voor gedeputeerde Rijzebol nadere toelichting op GROEIfonds en portefeuille gegeven. Hij was (positief) onder de indruk.

5.1.2e vertrekt per 20 april. Het proces van vervanging zal in samenwerking met NOM HRM worden opgestart.

INVESTERINGSFONDS GRONINGEN

Er is voor € 6 miljoen gestort in het eerste kwartaal.

In samenwerking met Beljon Westerterp loopt de procedure voor nieuw RvC lid. Definitieve voordracht vanuit RvC aan aandeelhouder wordt verwacht in april.

0756 311230

Verdere intensivering landing landelijke fondsen in werkgebied, incl versterkende koppeling aan andere regionale fondsen, in gang gezet.

Jaarverslag 2021 is door de RvC goedgekeurd (AvA 14 april).

RvA is benoemd en heeft eerste vergadering gehad:

- 5.1.2e (RUG Ventures) - voorzitter
- 5.1.2e (Rabobank)
- 5.1.2e (Stichting Bison)
- 5.1.2e (PMH Investments)
- 5.1.2e (Paques Global)

Samenwerking met de kenniscentra (pijler 1) via het Valorisatieteam verbetert. Opwerking naar leads voor fonds kost tijd.

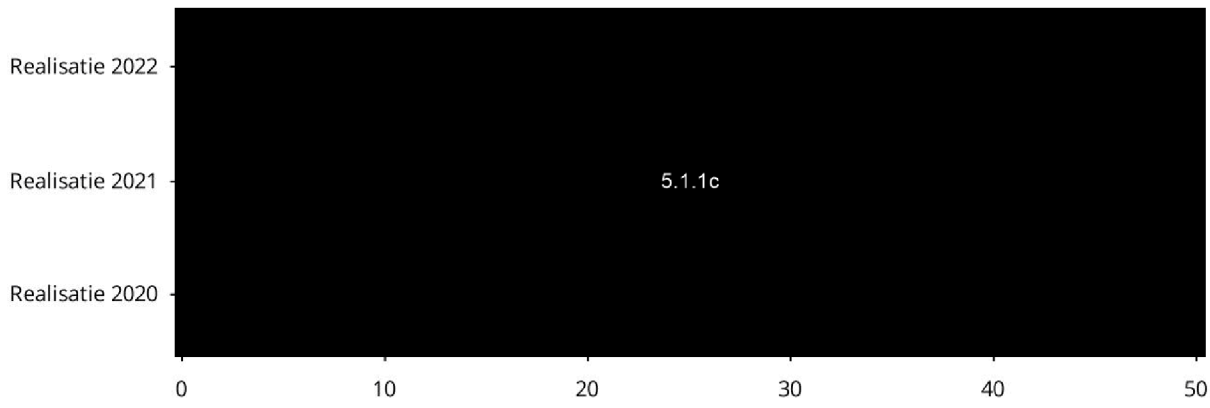
KPI's Regionale Fondsen

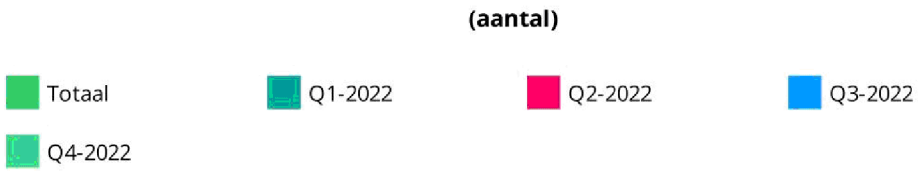
Onderstaande tabellen biedt u de mogelijkheid om een nadere verdiepingsslag te maken op onze KPI's. De tabellen bieden u de mogelijkheid om kwartalen met elkaar te vergelijken en, per KPI, de resultaten uit voorgaande jaren te evalueren. De resultaten zijn correct, maar de tabellen zijn nog in ontwikkeling en zullen in het 2e kwartaal in een nieuw jasje worden gestoken.

Terug naar Regionale fondsen »

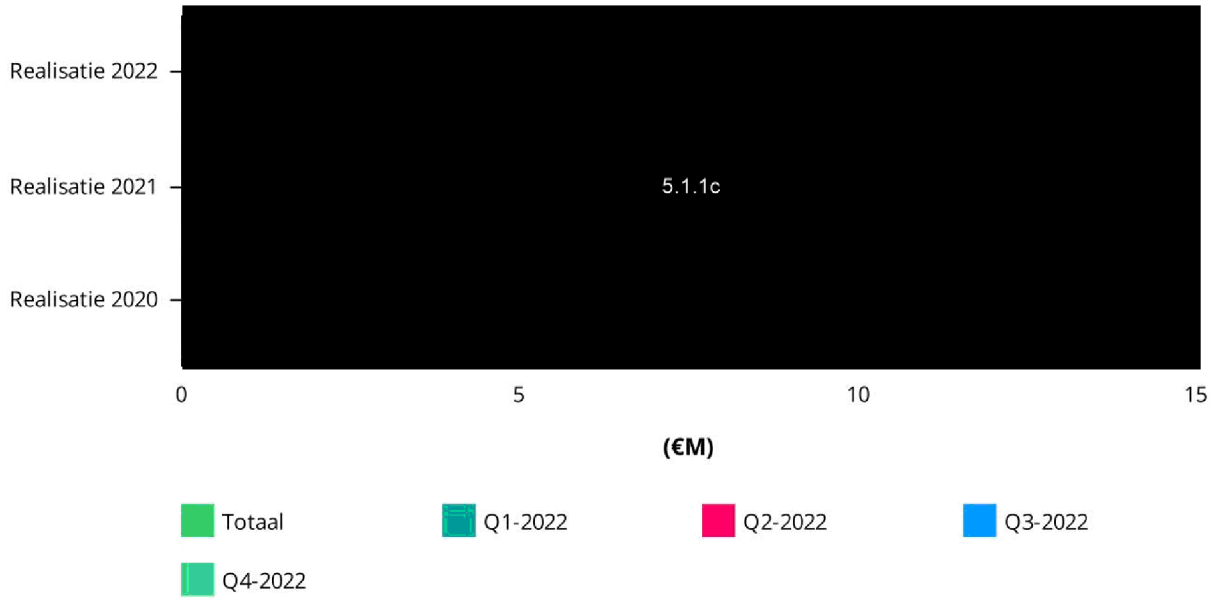
Aantal Investeringen Regionale Fondsen

Aantal nieuwe investeringen

Waarde (€) Investeringen Regionale Fondsen

06 MarCom

Thought leadership

Top 5 meest gelezen media

- Kennisartikel - Groeien met je bedrijf: 10 uitdagingen waar je zeker mee te maken krijgt (891)

https://www.nom.nl/media/kennisblogs/groeien-met-je-bedrijf-10-uitdagingen-waar-je-zeker-mee-te-maken-krijgt/

- Actueel - Nieuwe NOM-manager [redacted] kijkt door ondernemersbril (667)

https://www.nom.nl/media/actueel/nieuwe-nom-manager-[redacted]kijkt-door-ondernemersbril/

- Verhaal - Gevelpanelen van de toekomst komen uit Roden (500)
  https://www.nom.nl/media/verhalen/gevelpanelen-van-de-toekomst-komen-uit-roden/
- Kennisartikel - Zo zorg je voor een goede bedrijfscultuur (440)
  https://www.nom.nl/media/kennisblogs/zo-zorg-je-voor-een-goede-bedrijfscultuur/
- Kennisartikel - Tips, tools en modellen voor een succesvol innovatieproces (341)
  https://www.nom.nl/media/kennisblogs/tips-tools-en-modellen-voor-een-succesvol-innovatieproces/

Podcasts
Aflevering 8 over Reshoring is in maart gepubliceerd. Binnenkort wordt Aflevering 9 opgenomen met de voedseltransitie als onderwerp.

Tevens zijn erin Q1 drie ondernemersverhalen en twee kennisblogs gepubliceerd.

Webinar
Op 17 maart organiseerden wij het webinar *Groeien met je bedrijf.* Dit webinar was de eerste in de campagne gericht op het promoten van de brede propositie van de NOM. [redacted] [redacted] en [redacted] vertellen wat de NOM kan betekenen bij het verder ontwikkelen van bedrijven.

Aantal eNOMMER (NOM nieuwsbrief) abonnees: 1628

Abonnees NOMMER(magazine): 974 (digitaal) en 2733 (papier)

MS Teams en Sharepoint

Op 25 januari hebben we een workshop MS Teams en SharePoint georganiseerd voor collega's. Hierin kregen de deelnemers handige tips over wat de mogelijkheden binnen deze programma's zijn en hoe we ze kunnen gebruiken om slimmer samen te werken. Wat er nog meer kan in Teams (behalve online vergaderen), en hoe dit samenwerkt met SharePoint pagina's, zoals ons Intranet en de projectensites van de sectorcommunities.

Marketing module Dynamics

Begin dit jaar hebben we de overstap gemaakt van het marketing automation programma Sharpspring naar de marketing module van Microsoft Dynamics. Dit heeft als voordeel dat wij de marketinglijsten, leadgeneratie en crm in één systeem hebben en dit levert een compleet overzicht op per contactpersoon.

Corona herstel lening

In samenwerking met collega's van Investeren is het onlineaanvraagformulier van de Corona Herstel lening gerealiseerd. Bezoekers kunnen makkelijk via de NOM website een Corona Herstel lening online aanvragen. De aanvragen worden rechtstreeks in ons CRM systeem geregistreerd, dankzij de nieuwe marketing module (zie hierboven).

Samenwerking Daar-om (online marketing)

- De eerste eNOMMER met het nieuwe ontwerp is in februari gepubliceerd.
- De adwords campagnes 'Merknaam NOM', 'Investeren' en 'Herstel lening' zijn op dit moment actief.
- Samen met Daar-om zijn we met een campagne bezig om bezoekers bekend te krijgen met de brede propositie van de NOM. In februari en maart hebben we een campagne gedraaid over business development bij de NOM. We hebben tips en video's over groeien met je bedrijf op social media gedeeld en we hebben een webinar hierover georganiseerd (zie webinar). Na afloop van deze campagne wordt een eboek gepubliceerd, getiteld: 'Toe aan de volgende stap met jouw bedrijf? Ontdek hoe de NOM jou kan helpen groeien'.

Nieuw teamlid MarCom Smart Industry Hub

Met ingang van 14 maart 2022 vervult 5.1.2e de rol van 5.1.2e voor de Smart Industry Hub.

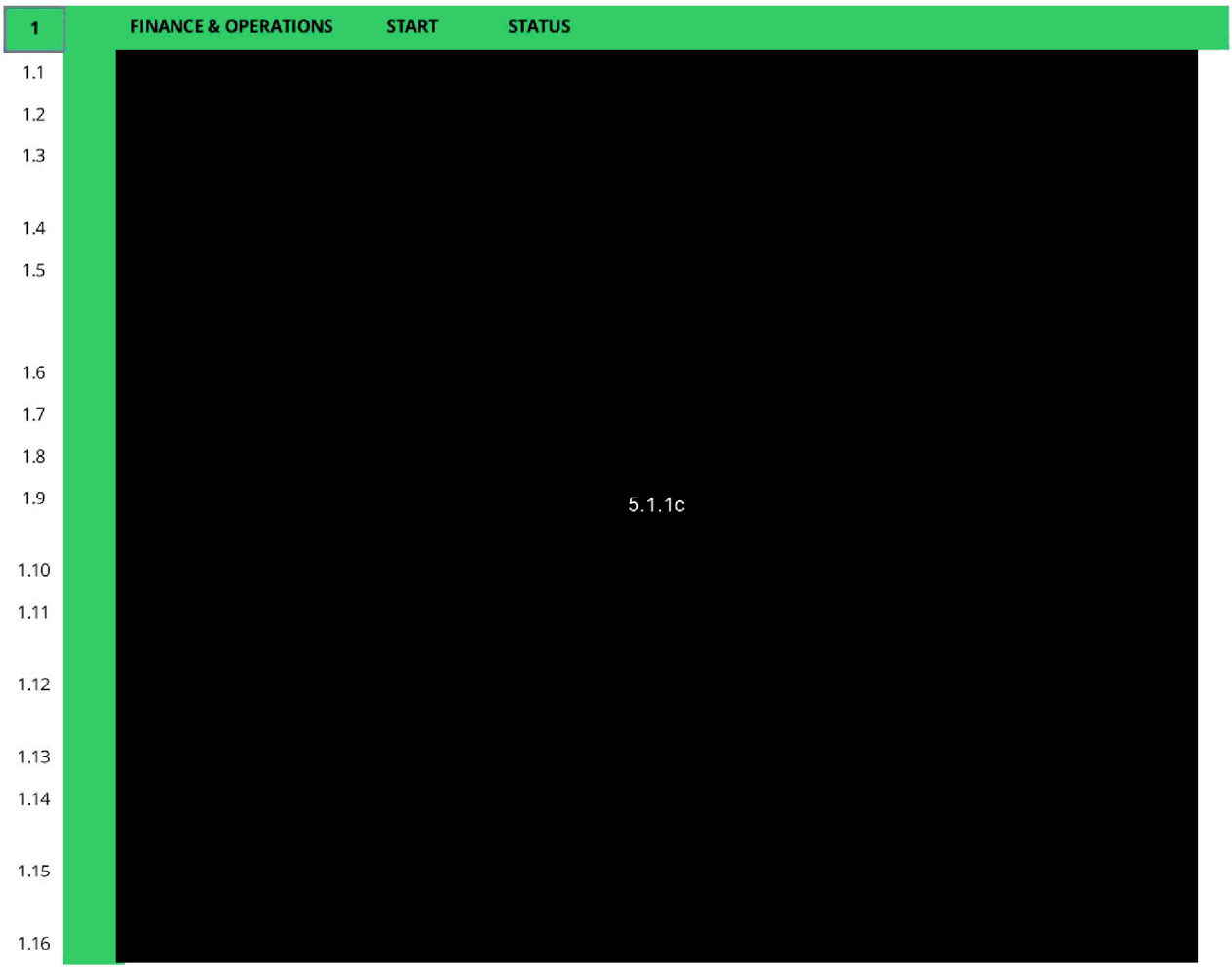
Chemport

- Lancering vernieuwde website www.chemport.eu
- Lancering consortium Decom North, volledige waardeketen rondom recycling van windmolenbladen (artikelen in 24 media-kanalen, incl RTLZ reportage, Reformatorisch Dagblad, Change Inc, Innovation Origins)
- Artikel in Agro&Chemie – Getec.Park Emmen https://www.agro-chemie.nl/artikelen/getec-park-emmen-heeft-een-waterstoftreinstation/
- Artikel in Bijlage Financieele Dagblad – Noord-Nederand is de springplank voor groene Chemie
  Download Chemport - Noord Nederland is de springplank voor groene chemie - FD bijlage - 23 maart 2022.pdf
- Integratie Chemport database met CRM systeem van de NOM

07 Finance & Operations

Voor het team van Finance & Operations (F&O) heeft het eerste kwartaal in het teken gestaan van de samensmelting. Diverse afdelingen, die in voorgaande jaren nog separaat werden aangestuurd, opereren sinds 1 januari vanuit één team. Deze nieuwe situatie wordt voortvarend opgepakt en diverse processen en andere vormen van samenwerking hebben reeds een verbeterslag ondergaan.

Naast bovenstaande is er gestart met de invulling van het strategische jaarplan van F&O, bestaande uit de volgende onderdelen:

Om de strategische jaaragenda succesvol uit te kunnen voeren, dient het team op orde te zijn. We zullen moeten investeren in IT personeel om de onderdelen **data-analyse** en de **IT agenda** te kunnen realiseren. De groeiende organisatie heeft tevens zijn weerslag op de backoffice. Er is een toenemende vraag naar ondersteuning bij onze primaire processen (Investeren, Internationaliseren en Innoveren) en de komende maanden wordt er nader bekeken op welke manier hier invulling aangegeven kan worden.

HRM

AANTAL FTE

57,4 FTE

2021: 55,5

ZIEKTEVERZUIMPERCE

4,26 %

2021: 2,53%

MELDINGSFREQUENTI

1,60

2021: 0,51

Het ziekteverzuimpercentage is 4,26%. Dit is een stijging ten opzichte van Q4 2021 (3,39%) en is ongekend hoog voor de NOM. De meldingsfrequentie* is 1,60. De gemiddelde meldingsfrequentie in Nederland schommelt rond de 1. Het relatief hoge verzuimpercentage van de NOM wordt met name veroorzaakt door langdurige ziekte. Tevens speelt kortdurende ziekte een rol (terug te zien in de meldingsfrequentie).

*Meldingsfrequentie: geeft aan hoe vaak werknemers zich gemiddeld ziekmelden. De meldingsfrequentie wordt het meest beïnvloed door kortdurend verzuim. Het aantal ziekmeldingen in een verslagperiode wordt gedeeld door het aantal werknemers in die periode.

INSTROOM PERSONEEL

5

DOORSTROOM PERSONEEL

2

UITSTROOM PERSONEEL

4

Er zijn vijf nieuwe medewerkers gestart.

- Manager Investeren (1 FTE) – per 1 januari 2022
- 5.1.2e (0,9 FTE) – per 1 januari 2022
- Investment Analist (1 FTE) – per 17 januari 2022
- 5.1.2e (0,5 FTE) – per 1 maart 2022
- Communicatieadviseur Smart Industry Hub (0,4 FTE) – per 14 maart 2022

Aan de NOM is gevraagd een offerte uit te brengen voor het inrichten van een campagneorganisatie voor de uitvoering van internationale brandingactiviteiten voor onze Noordelijke regio onder de noemer TopDutch. De verwachting was dat in januari 2022 hierover meer duidelijk zou zijn. Een medewerker met een tijdelijke arbeidsovereenkomst heeft zich de afgelopen periode al bezig gehouden met TopDutch activiteiten. Deze medewerker hebben we – na drie tijdelijke contracten - een arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd aangeboden per 1 januari 2022 (0,6 FTE).

Verder is per 1 maart 2022 een medewerker doorgestroomd van Investment Analist naar Investment Manager (0,9 FTE).

Vier medewerkers hebben afscheid genomen van de NOM:

- Investment Manager (0,9 FTE) – uit dienst 31 januari 2022
- Communicatieadviseur Smart Industry Hub (0,4 FTE) – uit dienst 28 februari 2022

0756 311230

- Accountmanager Trade IBDO (0,6 FTE) – uit dienst 28 februari 2022
- Junior Projectmanager Internationaliseren (1 FTE) – uit dienst 31 maart 2022

De adviesactiviteiten op het gebied van handels- en exportbevordering worden per 1 maart 2022 tijdelijk op opdrachtbasis uitgevoerd tot 1 augustus 2022.

Vacatures

De volgende vacatures zijn uitgezet:

- Specialist Leningen (1 FTE) - ter uitbreiding
- Investment Manager (1,9 FTE) - 2 vacatures: ter vervanging + ter uitbreiding
- Business Analist Internationaliseren (1 FTE) - ter vervanging i.v.m. vertrek medewerker in Q2
- Investment Analist (0,9 tot 1 FTE) - i.v.m. doorgroei van medewerker naar Investment Manager
- Junior Projectmanager Internationaliseren (1 FTE) - ter vervanging

De vacature van Ecosysteemontwikkelaar HTSM (specialisatie AI) is eind 2021 uitgezet. De vacature is nog niet ingevuld, het profiel wordt aangepast naar 5.1.2e 5.1.2e

Diversiteit en Inclusiviteit

Er is een inclusief werving- en selectieproces ontwikkeld met bijbehorende toolkit. Deze informatie is vastgesteld en gedeeld met de organisatie. Vervolgstap is het opstellen en vaststellen van een werving- en selectiebeleid in Q2 in samenwerking met de Ondernemingsraad. Daarnaast gaan we vanaf Q2 aan de slag met het in kaart brengen van onze wervingskanalen en nemen we onze vacatureteksten onder de loep.

Conclusies afstudeeronderzoek Inclusief Werkgeverschap:

Er dient meer aandacht aan diversiteit te worden gegeven (verschillende achtergronden, cultuur, religies, mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt en in verschillende opleidingsniveaus). Medewerkers willen meer feedback van en dialoog met de leidinggevende. Medewerkers willen graag meer betrokken worden bij beslissingen en meer invloed hebben op besluitvorming

2DAYSMOOD

Er is een enquête via 2DAYSMOOD uitgezet over welzijn als onderdeel van Thuiswerken & Verbinding. Vervolgstap is dat deze onderwerpen terugkomen in de werkoverleggen en waar nodig op individueel niveau. Welzijn is tevens onderdeel van het nog vast te stellen hybride werken beleid.

Werknemerswelzijn	--
Buiten officiële werktijden kan ik mij goed afsluiten van mijn werk in deze periode	2,9
Ik heb een goede balans tussen werk en niet-werk gerelateerde activiteiten in deze periode	3,2
Mijn werk geeft me voldoening in deze periode	3,5
Ik heb een comfortabele (thuis)werkomgeving	4,1
Ik kan goed omgaan met stress in deze periode	3,4
Steun van de organisatie	--

Mijn directe leidinggevende laat zien dat hij/zij geeft om mijn welzijn	3,7

tussen 3,5 en 5 = Goed bezig! Geen onmiddellijke actie vereist.

tussen 2,5 en 3,4 = Overweeg actie te ondernemen en / of blijf het monitoren.

< 2,4 = Oeps! Onmiddellijke actie wordt aanbevolen.

Beloning

De groep medewerkers in het oude salarishuis heeft nader juridisch advies gevraagd. Directie en HR hebben tevens met de ingeschakelde juristen gesproken. De conclusie is als volgt:

- De huidige situatie waarin twee salarishuizen naast elkaar bestaan binnen de NOM, blijft vooralsnog ongewijzigd. Mocht er in de toekomst sprake zijn van gewijzigde omstandigheden, dan behoudt de NOM zich het recht voor om de situatie opnieuw te bekijken en de verschillende belangen af te wegen.
- Bij alle vacatures die ontstaan binnen de NOM, is het salarishuis ROM (NV NOM nieuw) van toepassing.

Dit is schriftelijk gecommuniceerd met de desbetreffende medewerkers. Voorafgaand heeft er een bespreking plaatsgevonden met twee medewerkers (namens de groep), directie en HR om de conclusies mondeling toe te lichten.

Fiscale regels reiskosten- en thuiswerkvergoedingen 2022

Vanaf 1 januari 2022 is het niet meer toegestaan om een vaste reiskostenvergoeding voor woon-werkkilometers te verstrekken op het moment dat een medewerker thuiswerkt. Er is voor gekozen om alle medewerkers van de NOM een thuiswerkvergoeding van €2,- per thuiswerkdag te verstrekken. De ingangsdatum die hiervoor gehanteerd wordt is 1 februari 2022.

Als gevolg van deze fiscale wijziging is de vaste reiskostenvergoeding voor woon-werkkilometers te beëindigd per 1 februari 2022. De reiskosten woon-werk en de thuiswerkdagen worden vanaf die datum op declaratiebasis vergoed aan medewerkers. De vergoeding voor woon-werk was gemaximeerd op maximaal € 200,- per maand o.b.v. van 5 reisdagen per week. Deze maximumgrens is per 1 februari 2022 komen te vervallen.

Hybride werken

Het concept hybride werken beleid is besproken met een aantal NOMMERS en twee OR-leden. Naar verwachting wordt het beleid begin Q2 2022 vastgesteld door de OR.

OR

De directie heeft ingestemd met het aantrekken van een ambtelijk secretaris voor de OR.

Financiële resultaten

Een woord vooraf

De weergave van de financiële cijfers is in een nieuw jasje gestoken. Dit is echter nog niet op het niveau die wij voor ogen hebben. Zo wordt er gewerkt aan een component, waarmee de toelichting op afwijkende cijfers rechtstreeks in de balans en de W&V wordt geplaatst en de lezer de mogelijkheid krijgt om vooraf hier vragen over te noteren. We hopen dit gereed te hebben in de rapportage over Q2. In deze rapportage wordt er nog een separate tekstuele toelichting op de cijfers gegeven.

Geconsolideerde balans

Toelichting balans

Het eerste kwartaal van 2022 is afgesloten. Het verschil ten opzichte van Q4 2021 is relatief beperkt gebleven en zit met name op de volgende onderdelen:

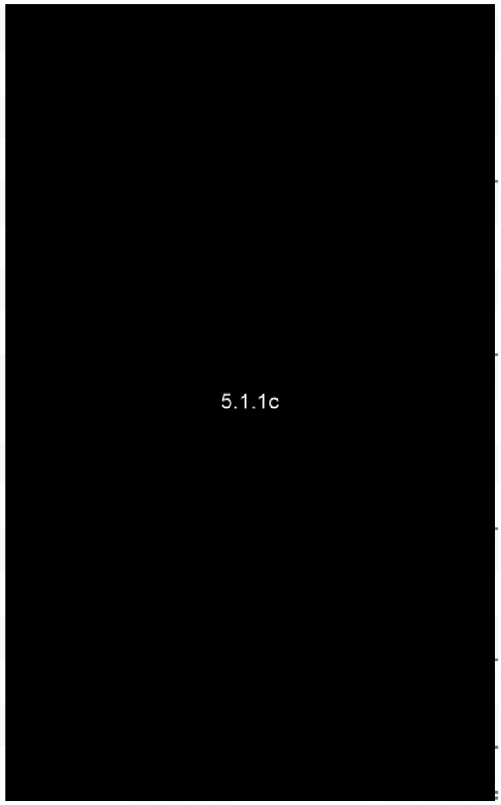
- Stijging van de Financiële Vaste Activa door een goed investeringskwartaal (+ €5.1.1c miljoen)
- Daling van de liquide middelen als gevolg van het hierboven genoemde punt (- €5.1.1c miljoen)
- Stijging van de overige reserves door vaststelling van de jaarrekening 2021 en het toevoegen van ruim €5.1.1c miljoen aan deze overige reserves
- Stijging van de langlopende schulden (schuld aan EZK) door ontvangst van aflossing en rente op de uitgezette COL gelden in Q1
- Daling van de kortlopende schulden door met name de afwikkeling van de openstaande schuld inzake de loonbelasting over Q4 2021

31 maart 2022

Activa	31-03-2022		31-12-2021	
	€	€	€	€
Financiele vaste activa				
Deelnemingen				
Participaties				
Leningen aan participaties				
Overige leningen				
Aanjaagfonds				
Vlottende activa				
Vorderingen en overlopende activa				
Liquide middelen				
Totaal activa				

5.1.1c

Passiva	31-03-2022		31-12-2021	
	€	€	€	€
Eigen vermogen				
Gestort aandelenkapitaal				
Bestemmingsreserves				
Overige reserves				
Onverwerkt resultaat				
Voorzieningen				
Personeelsvoorziening				
Langlopende schulden				
Langlopende schulden				
Kortlopende schulden				
Kortlopende schulden				
Totaal passiva				

Geconsolideerde W&V

Toelichting W&V

Over het algemeen lopen de resultaten conform begroting. Op de plekken waar de realisatie afwijkt van de begroting is het de verwachting dat het resultaat zich in het verloop van het jaar normaliseert. In Q1 hebben we op één plek een wijziging in de prognose gemaakt, te weten:

- Subsidiebijdrage Staat der Nederlanden. Door indexatie is de boekjaarsubsidie € 22k hoger vastgesteld. De prognose is hier op aangepast.

(bedragen in EUR)

	2022 Realisatie	2022 Begroot	Realisatie t.o.v. begroot	2022 Prognose	Prognose t.o.v. realisatie	2021 Realisatie
Investeren						
Opbrengsten						
Rente- en provisiebaten financieringen						
Rentebaten depositos						
Ontvangen dividenden						
Opbrengst commissariaten						
Resultaat verkopen participaties						
Beheer Fondsen						
Voorziening voor financiele vaste activa						
Subtotaal Investeren						
Kosten						
Personeelskosten						
Overige kosten						
Subtotaal kosten Investeren						
Resultaat Investeren						

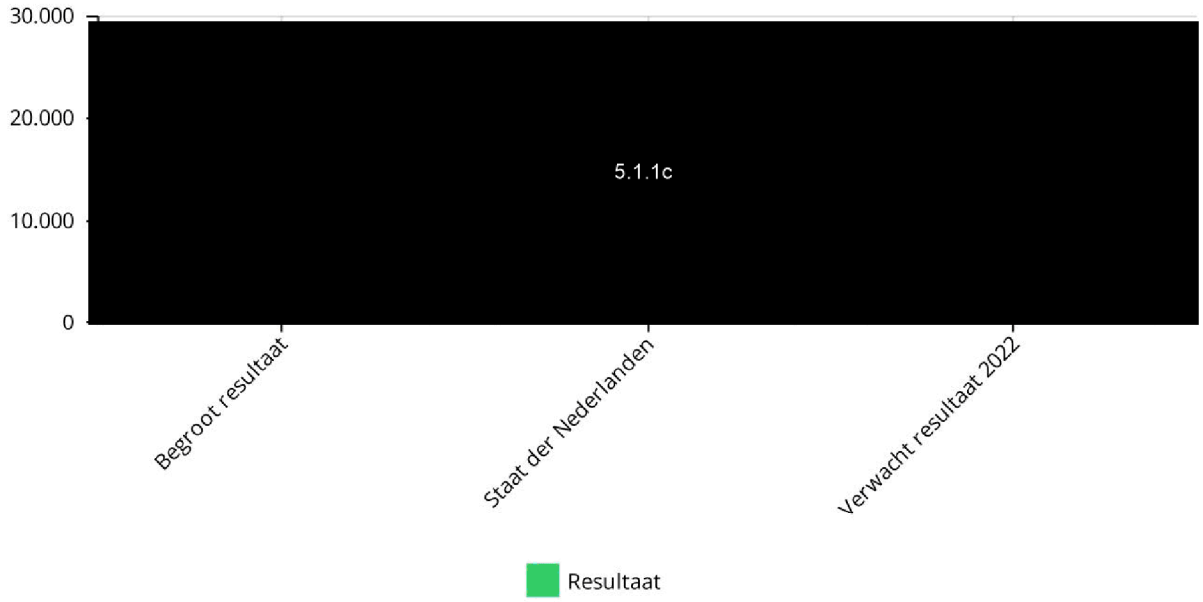
5.1.1c

Ontwikkelen	2022 Realisatie	2022 Begroot	Realisatie t.o.v. begroot	2022 Prognose	Prognose t.o.v. realisatie	2021 Realisatie
Opbrengsten / vergoedingen						

	2022 Realisatie	2022 Begroot	Realisatie t.o.v. begroot	2022 Prognose	Prognose t.o.v. realisatie	2021 Realisatie
Staat der Nederlanden						
Bijdrage Provincies						
Bijdrage acquisitie Gemeenten						
Opbrengst Detachering						
Diensten aan derden						
Subtotaal opbrengsten Ontwikkelen						
Kosten						
Personeelskosten						
Personeelskosten Projecten						
Overige kosten						
Overige kosten Projecten						
Subtotaal kosten Ontwikkelen						
Resultaat Ontwikkelen						
Resultaat voor belastingen						
Belastingen						
Resultaat na belastingen						

5.1.1c

NOM Winst- en Verlieschart 2022

08 **Vooruitblik**

Vooruitblik

In het 1e kwartaal is de strategie vertaald naar concrete acties, waarvan een deel in gang is gezet. In het 2e kwartaal wordt dit verder geïntensiveerd. Dit doen we o.a. door de verschillende thema's uit de strategische jaarplanning op te pakken, waaronder:

- Ontwikkeling van nieuwe (investering)producten;
- Strategische personeelsplanning;
- Ontwikkelen van een strategie op de investeringsportefeuille;
- Concretiseren van de samenwerking met New Energy Coalition;
- Concretiseren van de samenwerking met Invest NL inzake projecten grondstoffenschaarste en energietransitie;
- Opstellen van werving & selectiebeleid en functieprofielen;
- Voorbereiden op komst Just Transition Fund.

Daarnaast staat het 2e kwartaal in het teken van het afscheid van 5.1.2e 5.1.2e en wordt de opvolging van 5.1.2e 5.1.2e / 5.1.2e nader uitgewerkt en kijken we uiteraard reikhalzend uit naar de toekenning van de EDIH subsidiemiddelen op 26 mei.

To: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @drenthe.nl]
Cc: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @drenthe.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Mon 5/23/2022 8:14:57 AM
Subject: FW: GS Nota TopDutch
Received: Mon 5/23/2022 8:15:01 AM
22020517 GS-nota Vervolg TopDutch 17 mei 2022 V1.1.docx
OfferteTopDutch rev 1.docx
00986781.PDF

Goedemorgen 5.1.2e,

Zonet de GS nota en de offerte van de NOM aan Groningen ontvangen van 5.1.2e, we zien wel een paar punten waar we nog wat vraagtekens bij hebben.

Advies aan GS is om in te stemmen met een bedrag van totaal 3 ton, maar uit hetzelfde stuk lijkt het alsof Groningen de penvoerder is, dan zouden we het geld moeten overmaken aan Groningen?
In GS nota gaat het om een bijdrage van 900.000 ton voor 2 jaar, in de offerte van de NOM wordt gesproken over een bedrag van 469.000 euro per jaar voor een periode van 4 jaar. De doet er zelf ook nog geld bij voor de 1e 2 jaar en dan betaalt de NOM de laatste 2 jaar zelf?

Wij kunnen, qua inkoop niet op basis van een offerte die gericht is aan Groningen een opdrachtbrief maken aan de NOM, dan zouden wij een offerte moeten krijgen van de Nom (en dus eerste zelf een offerte aanvraag moeten sturen aan de NOM).
Of we moeten geld overmaken aan Groningen, omdat zij de penvoerder zijn voor deze opdracht / subsidie.

We (de Provincie Drenthe) hebben dit jaar een subsidie verleend van 1.950.000,- euro aan de NOM voor allerlei werkzaamheden, waaronder communicatie over Noord-Nederland via topdutch campagnes.(zie bijlage 00986781.PDF)
Dit lijken dan aanvullende werkzaamheden te zijn die de NOM gaat doen, daarom lijkt een aanvullende subsidie ook voor de hand liggend. Maar dan zou de NOM wel een subsidie aanvraag moeten doen bij ons.

Jij hebt vanmiddag overleg met Groningen en Friesland over de bijdrage aan de NOM. We zijn zeer benieuwd naar de argumenten om het een subsidie of een inkoop te laten zijn.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

Team Subsidie en Inkoop

provincie Drenthe

+31 592 5.1.2e

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>
Verzonden: maandag 23 mei 2022 09:15
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>
Onderwerp: FW: GS Nota TopDutch

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

Team Subsidies en Inkoop

provincie Drenthe

+31 592 5.1.2e

werkdagen: maandag t/m donderdag

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>
Verzonden: maandag 23 mei 2022 08:41
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>
Onderwerp: GS Nota TopDutch

Beste 5.1.2e,

Al geruime tijd zijn wij i.s.m. de drie provincies en de NOM in gesprek over een vervolg van de brandingscampagne TopDutch.
[redacted]mag ik mij tijdelijk over dit dossier buigen.
Mede gezien het verloop van de eerste campagne is dit een (zeer) politiek gevoelig dossier.

Vorige week hebben de drie gedeputeerden aangegeven op basis van bijgevoegde offerte van de NOM, een opdracht te willen verstrekken voor 24 maanden (totale omvang € 900k; €300k provincie Drenthe).
Groningen zal namens de drie provincies optreden als penvoerder. Namens de drie provincies zal na positieve besluitvorming een opdrachtbrief worden opgesteld, met een bijlage waarin de governance onder de opdracht wordt geregeld. Voor Drenthe geldt dat er een toezegging ligt dat er een Statenbrief komt voordat de opdracht definitief wordt gegund. In Groningen en Friesland is dit niet het geval waardoor het besluitvormingsproces bij ons enigszins onder druk staat.

Gelet op bovenstaande heb ik alvast een GS-nota opgesteld. Vanmiddag heb ik een overleg met Friesland en Groningen staan om het besluitvormingsproces af te stemmen.
Zodat we daarna e.e.a. snel in het proces kunnen brengen.

Zou jij willen meelezen, en is het haalbaar uiterlijk einde van de dag/dinsdagochtend een reactie te geven?
Specifiek aandachtspunt is of het hier om een subsidie of inkoop gaat. Insteek is nu nog een voorhangprocedure (dus subsidie) alleen bij nader inzien denk ik dat het hier feitelijk om een inbesteding gaat.

Hartelijke groet,

5.1.2e

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

1 - 9

Concept: (ID 336046)

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

1 - 4

Concept (ID 310183)

Aan:
NOM
t.a.v. de directie
Postbus 424
9700 AK GRONINGEN

Assen, 17 februari 2022
Ons kenmerk 202101680-00986781
Behandeld door de heer 5.1.2e (0592) 5.1.2e
Verplichtingennummer 5.1.2i
Onderwerp: Verlening subsidie per boekjaar NOM 2022

Geachte directie,

Op 27 december 2021 ontvingen wij uw subsidieaanvraag voor de uitvoering van uw jaarlijkse activiteiten in 2022. Uw jaarplan is gebaseerd op de uitgangspunten zoals geformuleerd in het Strategisch Kader en het daaruit afgeleide Meerjarenplan 2022-2025. In deze brief informeren wij u over ons besluit op uw aanvraag.

Besluit
Wij hebben besloten u, mede namens de provincies Groningen en Fryslân, een subsidie van maximaal € 1.950.000,00 te verlenen. Dit betreft de cumulatie van drie individuele subsidies van maximaal € 650.000,00 per provincie.

Voorschot
Wij hebben besloten u een voorschot te verstrekken van € 487.500,00, zijnde 25% van de verleende subsidie. Dit voorschot maken wij over op bankrekeningnummer 5.1.5, onder vermelding van het kenmerk van deze brief. Het resterende subsidiebedrag maken wij verdeeld over de maanden maart 2022 tot en met december 2022 aan u over. Dit betreft een bedrag van € 146.250,00 per maand.

Prestatieverplichtingen
Bij het uitvoeren van de activiteiten bent u gebonden aan de volgende prestatieverplichtingen:

- De door u voorgestelde activiteiten passen binnen de doelstellingen van de provincies Groningen, Fryslân en Drenthe, het Strategisch Kader en het Meerjarenplan 2021-2024 en worden uitgevoerd conform de afspraken die wij hierover met u hebben gemaakt;

- Voor deze subsidie moet u de volgende prestaties uitvoeren overeenkomstig uw activiteitenplan en de volgende drie kerntaken binnen de organisatie:

  - ontwikkelen en versterken van regionale bedrijvenclusters en kennisnetwerken (ecosystemen);
  - ondersteunen van bedrijven bij het opstellen van een sluitende business case en het optreden als 'durf-investeerder';
  - stimuleren van groei door het aantrekken van buitenlandse (en bovenregionale) bedrijven, het ondersteunen van de uitbreiding van deze bedrijven en het aanjagen van internationale handel.

  Op het vlak van communicatie voert u de volgende acties uit:

  - Versterking van de communicatie over de NOM en haar activiteiten met de externe stakeholders. Daarnaast communicatie ook gericht zijn op de randvoorwaarden die nodig zijn om de economie van Noord-Nederland structureel te versterken. U maakt deze randvoorwaarden toegankelijk via de website www.krachtvanhetnoorden.nl.
  - In overleg met de provincies vult de NOM de communicatie over Noord-Nederland verder in via de TopDutch-campagnes. Daarnaast versterken u de relatie met het NFIA door regelmatig contact met de buitenkantoren, up-to-date proposities in Achilles (datanetwerk NFIA) en aandacht voor accountmanagement.
  - U voert conform uw jaarplan de voorgestelde actiepunten uit op het vlak van communicatie zoals de kennisdeling en de bekendheid van de NOM onder de ondernemers.

  De NOM werkt aan vier verschillende programma's. Hierbij gaat het om Chemport Europe, Smart Industry Hub, Fascinating Agrifood en Health en een nog nader in te vullen programma. Wij vragen u ons op de hoogte te houden van de ontwikkelingen rondom de invulling daarvan.

  Daarnaast neemt de NOM in samenwerking met de New Energy Coalition deel aan projecten rondom de Energietransitie. De diverse activiteiten binnen de programma's voert u uit zoals vermeld in uw jaarplan en in afstemming met de New Energy Coalition. De NOM neemt verder deel aan diverse kleinere projecten zoals PGO Netwerk Noord, Medicijnresten uit afvalwater en Business development MedTech. U neemt alleen deel aan projecten als dat past in de transities en de diensten die de NOM levert.

  De doelstellingen van de NOM voor 2022 worden in onderstaand schema samengevat:

Doelstellingen NOM			
			2022
Internationaliseren			
	Aantal nieuwe arbeidsplaatsen door (buitenlandse) investeringen *)	FTE	250
	Totale investering in € *)	M€	150
	Investor Relations doelstelling wordt behaald in 2022		
Ecosysteemontwikkeling			
	Aantal nieuwe innovatieprogramma's		1
	Waarde (€) innovatieprojecten en BD cases *)	M€	16
Business Development (Investor Readiness + BD nieuwe stijl)			
	Aantal succesvolle projecten*		40
	Aantal gefinancierde innovatieve MKB bedrijven *)		21
	Totaal opgehaalde financiering innovatieve MKB bedrijven*)	M€	10 mln
	Aantal nieuw te creëren arbeidsplaatsen innovatieve MKB bedrijven *)	FTE	> 150 fte

*gemiddeld per 4 jaar

Voor meer details over de door u uit te voeren activiteiten en te behalen prestaties verwijzen wij naar het door u ingediende jaarplan 2022.

De projectactiviteiten starten op 1 januari 2022 en worden uitgevoerd uiterlijk op 31 december 2022. Indien hierin wijzigingen plaatsvinden, dient u dit bij ons aan te geven;

U levert uiterlijk vóór 1 mei van het jaar na het kalenderjaar waarvoor de subsidie is verleend, een verzoek tot vaststelling in;

U bewaart de stukken die betrekking hebben op de besteding van de subsidie en de uitvoering van de activiteiten tot zes maanden nadat de activiteiten zijn uitgevoerd.

Aanvullend verzoek
Daarnaast verzoeken wij u om in uw communicatie over de activiteiten tot uitdrukking te brengen dat deze mede mogelijk worden gemaakt door de provincies Groningen, Fryslân en Drenthe. Dit met het oog op het informeren van de burgers over de besteding van belastinggelden.

Meldingsplicht
Als blijkt dat u de gesubsidieerde activiteiten niet zult uitvoeren of dat u niet aan alle verplichtingen zult voldoen, stelt u ons daarvan direct schriftelijk of per mail op de hoogte.

Daarnaast stelt u ons zo spoedig mogelijk op de hoogte van:
- relevante wijzigingen in de financiële en organisatorische verhouding met derden;
- wijzigingen van de statuten betreffende de vorm van de rechtspersoon, de persoon van de bestuurder(s) en het doel van de rechtspersoon.

Indien u niet voldoet aan de meldingsplicht, kunnen wij dit besluit tot subsidieverlening in uw nadeel wijzigen of intrekken en het uitbetaalde subsidiebedrag geheel of gedeeltelijk terugvorderen.

Vaststelling
In het verzoek tot vaststelling toont u aan dat de activiteiten zijn verricht en dat aan de opgelegde prestatieverplichtingen is voldaan. Het verzoek tot vaststelling bevat in ieder geval:
- een activiteitenverslag met daarin op basis van de inhoud van het jaarplan 2022 een overzicht welke acties en prestaties zijn uitgevoerd en welke resultaten zijn behaald;
- een financieel verslag of jaarrekening.

U geeft verder in uw verantwoording aan op welke wijze u de toetsing op staatssteun heeft uitgevoerd voor wat betreft de inzet van provinciale middelen en de eventuele gevolgen daarvan.

Het niet tijdig indienen van het verzoek tot vaststelling kan gevolgen hebben voor de hoogte waarop de subsidie wordt vastgesteld. Als u geen verzoek tot vaststelling indient, stellen wij de subsidie ambtshalve vast. Wij doen dat op grond van de informatie die wij op dat moment hebben, waardoor de subsidie vaak lager of op nihil wordt vastgesteld. U ontvangt binnen 22 weken na ontvangst van uw verzoek tot vaststelling onze beslissing hierop.

Het verzoek tot vaststelling kunt u per e-mail toesturen naar post@drenthe.nl of per post naar het college van Gedeputeerde Staten van Drenthe, ter attentie van team Subsidies en Inkoop, Postbus 122, 9400 AC Assen.

Juridisch kader
Op dit besluit is de volgende wet- en regelgeving van toepassing:
- de Algemene wet bestuursrecht
- de Algemene subsidieverordening Drenthe 2017

- het Sanctie en handhavingsbeleid bij subsidies

Staatssteun
Voor uw aanvraag hebben we gekeken of er sprake is van staatssteun. Dat is bij u niet het geval omdat uw activiteiten een overwegend niet-economisch karakter hebben. Daardoor is er geen sprake van een economische activiteit, waardoor er geen sprake is van staatssteun. Wij vragen u bij het aangaan van verplichtingen waarbij provinciale subsidies aan de orde zijn, een afzonderlijke risicoanalyse uit te voeren en te toetsen of de activiteiten voldoen aan de geldende wet- en regelgeving. Daar waar nodig past u de activiteiten aan zodat er geen sprake is van staatsteun.

Nadere informatie
Mocht u nog vragen hebben, dan kunt u contact opnemen met 5.1.2e telefoonnummer (0592) 5.1.2e 5.1.2e

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,
namens dezen,

5.1.2e

ir. R. Bakker,
Teammanager Subsidies en Inkoop

Bezwaar
Bent u het niet eens met dit besluit, dan kunt u binnen zes weken na de dag van verzending ervan hiertegen een bezwaarschrift indienen bij het college van gedeputeerde staten van Drenthe. De dag van verzending is de dagtekening van het besluit. Voor meer informatie over het indienen van een bezwaarschrift verwijzen wij u naar: www.provincie.drenthe.nl/bezwaarprocedure

To: [redacted]@drenthe.nl]
Cc: [redacted]@drenthe.nl]
From: [redacted]
Sent: Tue 5/24/2022 5:40:19 PM
Subject: RE: GS Nota TopDutch
Received: Tue 5/24/2022 5:40:00 PM
22020517 GS-nota Vervolg TopDutch 17 mei 2022 V1.1 brief Staten.docx
Afwegingskader subsidie versus overheidsopdracht (inkoop) TopDutch compagne door NOM.docx
22020517 GS-nota Vervolg TopDutch 17 mei 2022 V1.1.docx
00986781.PDF
Publiek-publieke samenwerking checklist NOM.docx

Dag [redacted],

Heb naar de stukken gekeken. Een aantal opmerkingen vind je in de bijlagen. Hieronder ga ik nog op een aantal specifieke punten in.

Subsidie versus inkoop, verplichtingen moeten afdwingbaar zijn
In de bijlage heb ik een afwegingskader subsidie versus inkoop ingevuld. Ik kom uit op een overheidsopdracht mits de verplichtingen afdwingbaar zijn. Is dat zo? Zijn de verplichtingen richting de NOM afdwingbaar? Dit is een belangrijke voorwaarde wil er sprake zijn van een inkoopopdracht. Dit blijkt niet uit de stukken.

Terminologie aanpassen naar opdracht
Ook dient de terminologie hier en daar te worden aangepast. Opdracht en bijdrage/subsidie worden door elkaar heen gebruikt. Ik adviseer om alleen de terminologie te gebruiken die bij een opdracht past. 'Bijdrage' en 'subsidie' zou ik vermijden. Ik zou alle stukken erop nalopen en het aanpassen.

Contractsvoorwaarden afspreken
Bij een inkoopopdracht horen contractsvoorwaarden. Ik zie die nergens. Wat dan weer duidt op een subsidie. Ik zou onze Algemene inkoopvoorwaarden van toepassing verklaren richting de NOM.

Inbesteden
In de bijlage heb ik een checklist inbesteden toegevoegd voor de NOM. Die is in het verleden ingevuld. Klopt die nog steeds? Als dat zo is, dan kan er inbesteed worden richting de NOM. Je kunt dan de opdracht één op één verstrekken aan de NOM.

Niet via provincie Groningen, maar rechtstreeks aan NOM
Ik zag dat de geldstroom via de provincie Groningen loopt. Is daar een speciale reden voor? Voor het inbestedingsverhaal is het meest zuiver om de NOM rechtstreeks een opdracht te verstrekken en niet via de provincie Groningen. Met de NOM kunnen we namelijk inbesteden, maar dat geldt niet voor de provincie Groningen. Tenslotte houden wij geen toezicht op de provincie Groningen. Ik adviseer daarom om de geldstroom rechtstreeks naar de NOM te laten lopen.

Twee sporen subsidiebeschikking en opdracht wordt afgeraden
Als ik de subsidiebeschikking van begin dit jaar bekijk, dan staat TopDutch daar ook in genoemd, zie bijlage. Er lijken twee sporen te lopen, een subsidiespoor en een inkoopspoor. Dit is niet echt handig als het over hetzelfde gaat. Je hebt dan het risico dat de accountant aangeeft dat we het verkeerde spoor hebben gekozen. Dat heeft dan weer het risico in zich dat je het verkeerde juridische kader hebt gevolgd. Om een voorbeeld te noemen. Stel dat alles wordt aangemerkt als een subsidie door de accountant, dan kan staatssteun een probleem vormen. Daar hebben we nu geen rekening mee gehouden. Andersom is het probleem wat minder. Als we alles als een inkoopopdracht aanmerken, dan kunnen we alsnog beroep doen op inbesteden, we zitten toch al boven de Europese aanbestedingsdrempel.

Mijn advies is daarom om maar met één spoor te werken, of subsidie of inkoop. Wil je toch 2 sporen aanhouden, dan zul je goed gemotiveerd moeten aangeven, waarom het één een subsidie is en het ander een inkoop. Ik vind dat nog wel lastig als het over hetzelfde gaat.

Informeren Staten niet op basis van ASV
In de brief las ik dat de Staten geïnformeerd worden op basis van de ASV. De ASV gaat over een subsidie, die geldt bij een inkoopopdracht niet. Hier zie je weer twee sporen door elkaar lopen. Dat kan voor verwarring zorgen hoe we het hebben weggezet. Bij een inkoop hoeven we alleen bij 3 ton of meer poho te informeren. Natuurlijk kun je de staten informeren, maar ik zou dat niet op basis van de ASV doen, omdat die alleen van toepassing is bij een subsidie.

NOM zou aanbestedingsplichtig kunnen zijn
Houd er rekening mee dat de NOM aanbestedingsplichtig zou kunnen zijn. Publiekrechtelijke instellingen hebben een aanbestedingsplicht boven bepaalde drempels. Het zou goed kunnen dat de NOM als publiekrechtelijke instelling in de zin van de Aanbestedingswet kwalificeert. Ik ben dat zelf nog niet nagegaan. Hieronder staan de voorwaarden (artikel 1.1 Aanbestedingswet 2012):

publiekrechtelijke instelling: een instelling die specifiek ten doel heeft te voorzien in behoeften van algemeen belang, anders dan van industriële of commerciële aard, die rechtspersoonlijkheid bezit en waarvan:

a.de activiteiten in hoofdzaak door de staat, een provincie, een gemeente, een waterschap of een andere publiekrechtelijke instelling worden gefinancierd,

b.het beheer is onderworpen aan toezicht door de staat, een provincie, een gemeente, een waterschap of een andere publiekrechtelijke instelling of

c.de leden van het bestuur, het leidinggevend of toezichthoudend orgaan voor meer dan de helft door de staat, een provincie, een gemeente, een waterschap of een andere publiekrechtelijke instelling zijn aangewezen;

Je komt al gauw over de Europese drempel heen van € 215.000 excl. BTW bij diensten. Het geld aan de NOM verstrekken kan alsnog tot een aanbesteding leiden.

Tot slot
Als je nog vragen hebt, dan hoor ik het graag.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

Team Subsidies en Inkoop

provincie Drenthe

+31 592 5.1.2e

werkdagen: maandag t/m donderdag

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>
Verzonden: maandag 23 mei 2022 19:59
Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>
Onderwerp: RE: GS Nota TopDutch

Dag 5.1.2e,

Geen probleem. Ik heb inmiddels ook al even contact gehad met 5.1.2e naar aanleiding van zijn mail van vanochtend.
Van 5.1.2e begreep ik dat zowel een opdrachtverstrekking in de vorm van een aanvullende subsidie (bovenop bestaande boekjaar) als een inkoopopdracht (inbesteding) tot de mogelijkheden behoord.

Ik heb vanmiddag ambtelijk overleg gehad met FRL en GR.
GR is in de lead gezien zij zullen fungeren als penvoerder.
Mocht jij een voorkeur hebben m.b.t. bovenstaande dan hoor ik het graag, dan geef ik dat nog richting GR mee.
Ook zullen we even moeten kijken naar wat 'onder' de opdracht moet liggen aan overeenkomst tussen de penvoerder en FRL en GR. Ook benieuwd hoe jij hier naar kijkt.

Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>
Verzonden: maandag 23 mei 2022 16:57
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>
Onderwerp: RE: GS Nota TopDutch

Goedemidddag 5.1.2e,

Excuus, ben er niet eerder aan toegekomen om je te mailen. Ik ga er morgenochtend naar kijken.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

Team Subsidies en Inkoop

5.1.2e

provincie Drenthe

+31 592 5.1.2e

werkdagen: maandag t/m donderdag

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>
Verzonden: maandag 23 mei 2022 08:41
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>
Onderwerp: GS Nota TopDutch

Beste 5.1.2e,

Al geruime tijd zijn wij i.s.m. de drie provincies en de NOM in gesprek over een vervolg van de brandingscampagne TopDutch.
[redacted]
Mede gezien het verloop van de eerste campagne is dit een (zeer) politiek gevoelig dossier.

Vorige week hebben de drie gedeputeerden aangegeven op basis van bijgevoegde offerte van de NOM, een opdracht te willen verstrekken voor 24 maanden (totale omvang € 900k; €300k provincie Drenthe).
Groningen zal namens de drie provincies optreden als penvoerder. Namens de drie provincies zal na positieve besluitvorming een opdrachtbrief worden opgesteld, met een bijlage waarin de governance onder de opdracht wordt geregeld. Voor Drenthe geldt dat er een toezegging ligt dat er een Statenbrief komt voordat de opdracht definitief wordt gegund. In Groningen en Friesland is dit niet het geval waardoor het besluitvormingsproces bij ons enigszins onder druk staat.

Gelet op bovenstaande heb ik alvast een GS-nota opgesteld. Vanmiddag heb ik een overleg met Friesland en Groningen staan om het besluitvormingsproces af te stemmen.
Zodat we daarna e.e.a. snel in het proces kunnen brengen.

Zou jij willen meelezen, en is het haalbaar uiterlijk einde van de dag/dinsdagochtend een reactie te geven?
Specifiek aandachtspunt is of het hier om een subsidie of inkoop gaat. Insteek is nu nog een voorhangprocedure (dus subsidie) alleen bij nader inzien denk ik dat het hier feitelijk om een inbesteding gaat.

Hartelijke groet,

5.1.2e

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

1 - 9

Concept (ID 336046)

Afwegingskader subsidie versus overheidsopdracht (inkoop) TopDutch campagne door NOM

Hieronder staan de verschillen tussen subsidie en een overheidsopdracht. Om te bepalen of een financiering een subsidie of overheidsopdracht is, kijken we naar alle aspecten in z'n geheel.

Aanleiding: De drie provincies willen een opdracht verstrekken aan de NOM om een TopDutch campagne uit te voeren. Hieronder wordt ingegaan of het om een inkoopopdracht gaat of een subsidie.
Conclusie: Op basis van onderstaande punten lijkt het meer op een overheidsopdracht. De afdwingbaarheid van verplichtingen is nog niet duidelijk. Als de verplichtingen afdwingbaar zijn, dan is dit een sterke aanwijzing voor inkoop. Dit zou dan nog moeten worden nagegaan.
Datum: 24-5-2022
Ingevuld door: 5.1.2e 5.1.2e

Subsidie	Overheidsopdracht
OSubsidie is een aanspraak op financiële middelen door een bestuursorgaan verstrekt met het oog op bepaalde activiteiten van de aanvrager, anders dan als betaling voor aan het bestuursorgaan geleverde diensten (artikel 4:21 Awb). *Er is sprake van betaling voor geleverde diensten.*	O Een overheidsopdracht is een schriftelijke overeenkomst onder bezwarende titel die tussen één of meer ondernemers en één of meer aanbestedende diensten zijn gesloten en betrekking hebben op de uitvoering van werken, de levering van producten of de verlening van diensten (artikel 2 lid 5 richtlijn 2014/24/EU). *Er is sprake van een schriftelijke overeenkomst onder bezwarende titel. Het gaat om de verlening van diensten.*
O Subsidie is een eenzijdige handeling (subsidiebeschikking). *Er ligt een offerte.*	O Bij een overheidsopdracht is sprake van een tweezijdige handeling (aanbod en aanvaarding). *Er is een offerte vanuit de NOM.*
O Subsidie wordt doorgaans verstrekt voor activiteiten die te maken hebben met het algemeen belang, waarbij de verstrekker van de subsidie vaak belang heeft bij het in stand houden van activiteiten van de aanvrager ten behoeve van derden. *Het heeft te maken met algemeen belang.*	O De overeenkomst ziet op het uitvoeren van werken, leveren van diensten of goederen door derden aan de overheid, meestal ten behoeve van de uitvoering van de eigen taken van het bestuursorgaan.[1] *Er worden diensten geleverd.*
O Concurrentiestelling (aanbesteden) op een markt vaak niet goed mogelijk.	O Er is vaak een markt voor de activiteiten. Concurrentiestelling (aanbesteden) in principe mogelijk. Voor de opdrachtnemer gaat het om een commerciële activiteit.

Nee, is wel mogelijk.	*Er is een markt voor campagnes en branding activiteiten. Het gaat om marketing activiteiten. Er zijn CPV-codes voor, wat duidt op een inkoop (bijvoorbeeld Reclame- en marketingdiensten 79340000-9 Reclamecampagnediensten 79341400-0). De Common Procurement Vocabulary (CPV-codes) is een gemeenschappelijke woordenlijst van de EU, alle mogelijke soorten overheidsopdrachten voor diensten, leveringen en werken hebben een eigen code gekregen. Aanbestedende diensten moeten bij Europese aanbestedingen dit classificatiesysteem toepassen.* *Er zijn marktpartijen die dat kunnen uitvoeren. Concurrentiestelling zou mogelijk moeten zijn. Een aanwijzing hiervoor is, dat wij in het verleden dit hebben aanbesteed.* *Weet nog niet of het om een commerciële activiteit gaat voor NOM.*
○ Er geldt bij het aangaan van een subsidierelatie geen expliciete aanbestedingsverplichting op grond van de Awb of subsidieverordening. *Waarschijnlijk wel een aanbestedingsplicht.*	○ Bij het aangaan van de overeenkomst geldt vaak een aanbestedingsplicht op grond van bestuurlijk aanbestedingsbeleid of Europese aanbestedingsrichtlijn. *Gezien het bedrag van € 300.000 (in totaal met de provincie Groningen en Fryslân samen € 900.000) en het gaat om leveren van diensten, zou dit door de provincie aanbesteed moeten worden. Niet duidelijk is of het excl. BTW of incl. BTW is. Het bedrag gaat boven de Europese aanbestedingsdrempel van € 215.000 excl. BTW.*
○ Bij het voldoen aan de subsidiecriteria bestaat recht op betaling van subsidie. *Er zijn geen subsidiecriteria.*	○ Er bestaat geen plicht tot gunnen opdracht/aangaan overeenkomst bij voldoen aan vereisten inzake selectie en gunning in de aanbesteding (onder voorbehoud van precontractuele eisen van redelijkheid en billijkheid en goede trouw). *Ja, er bestaat geen plicht tot aangaan van de overeenkomst.*
○ Subsidie is gericht op het hoe dan ook laten verrichten van activiteiten. Daar kan een meer of minder dan marktconforme vergoeding voor noodzakelijk zijn zodat de activiteit die in het algemeen belang is wordt uitgevoerd. ***?***	○ Aanbesteding gericht op verrichten activiteiten tegen het gunningscriterium laagste prijs of economisch voordeligste inschrijving/meest scherpe en marktconforme vergoeding. *Is niet echt aan de orde, omdat wij het via inbesteden willen wegzetten bij NOM.*

○ Bij een subsidie is een veelal een subsidieregeling,- criteria en -voorwaarden van toepassing. *Zijn hier niet van toepassing.*	○ Branchevoorwaarden, inkoopvoorwaarden en contractvoorwaarden zijn van toepassing. *Waarschijnlijk wel, maar heb die nog niet gezien. De offerte is daarvoor nog te summier.*
○ Op een subsidie is het bestuursrecht van toepassing. Bij bezwaar en beroep administratieve rechtsgang via beschikkend bestuursorgaan en bestuursrechter. *Dit is het gevolg van de keuze.*	○ Op een overheidsopdracht is het burgerlijk recht van toepassing. Burgerlijk rechter is geschilbeslechtende instantie. *Dit is het gevolg van de keuze.*
○ Bij het niet nakomen van de subsidiecriteria kan de subsidie lager of op nihil worden vastgesteld en bestaat er een terugvorderingsmogelijkheid vanwege onverschuldigde betaling. Het afdwingen van een prestatie is niet of beperkt mogelijk. Hoe meer resultaatverplichtingen zijn vereist of zijn vastgelegd in een aan de subsidiebeschikking gekoppelde uitvoeringsovereenkomst hoe eerder een subsidie de richting van een overeenkomst opgaat. *Is nog de vraag, zie hiernaast.*	○ Bij het niet nakomen van de overeenkomst kan nakoming worden gevorderd. Er is sprake van afdwingbaarheid van de overeenkomst. Afspraken zijn gemaakt onder bezwarende titel, d.w.z. tegen betaling van geld of op geld waardeerbaar. *Dit is nog de vraag. Willen we prestaties bij de NOM echt kunnen afdwingen (juridisch)? Dit blijkt ook niet uit de offerte. Dit bepaalt in belangrijke mate of het om een subsidie of inkoop gaat. De afspraken zijn gemaakt onder bezwarende titel, tegen betaling van geld (5 300.000).*
○ Bij subsidie is vaak sprake van bevoorschotting op basis van de liquiditeitsbehoefte van de subsidievrager. Zonder voorschot is het vaak moeilijk om te starten met de werkzaamheden waarvoor de subsidie is gegeven of om de instelling in stand te houden. *Is nog de vraag.*	○ Betaling vindt plaats op basis van facturen. Op grond van de overeenkomst wordt vaak betaald na het verrichten van (deel) prestatie. *Nog niet duidelijk.*
○ Bij subsidie is geen vergoeding van winst mogelijk. Er is vooral sprake van een stimuleringsbijdrage ter ondersteuning van beleid of bevordering van algemeen belang. De levering hoeft niet per se aan de subsidieverstrekker. *Volgens mij gaat het hier meer om dan een stimuleringsbijdrage.*	○ In principe vergoeding van de kostprijs van de opdrachtnemer plus een winstmarge mogelijk.[2] Er is sprake van betaling voor de aan de opdrachtgever geleverde goederen of diensten. *Er is sprake van betaling aan opdrachtgever voor geleverde diensten.*

Afdwingbaarheid

Een belangrijk aspect wat een subsidie onderscheidt van een overheidsopdracht is de afdwingbaarheid. Bij een overheidsopdracht kunnen we prestaties zelf afdwingen. Bij een subsidie kunnen we alleen de subsidie verlagen of terugvorderen.

Belang van het maken van onderscheid tussen subsidies en overheidsopdrachten (inkopen)

Voor subsidies en overheidsopdrachten (inkopen) gelden andere wetten en regels, die wij als provincie moeten volgen. Subsidies vallen onder de Algemene wet bestuursrecht en daarvoor gelden de Europese staatssteunregels. Overheidsopdrachten vallen onder het aanbestedingsrecht. Het niet volgen van de wet- en regelgeving kan tot een aantal sancties leiden.

De consequenties van een onjuist gebruik van het instrumentarium is dat wij de wet- en regelgeving niet naleven. Bijvoorbeeld dat wij ten onrechte niet hebben aanbesteed of dat sprake is van subsidieverlening waarbij de Europese staatssteunregels niet in acht zijn genomen. Dit kan leiden tot financiële onrechtmatigheden in de jaarrekening met mogelijke gevolgen voor het verkrijgen van een goedkeurende verklaring van de accountant of in relatie tot de toekomstige rechtmatigheidsverantwoording door het college. Hieronder worden nog andere mogelijke sancties genoemd.

Sancties niet nakomen aanbestedingsregels

Overheidsopdrachten moeten boven bepaalde grenzen aanbesteed worden. Het niet nakomen van de Europese aanbestedingsregels kan tot diverse sancties leiden. Zoals een door de rechter opgelegd gebod tot staking van de uitvoering en aanbesteding, schadevergoeding, vernietiging van de overeenkomst, onthouding van een goedkeurende accountantsverklaring enzovoort. Daarnaast kan niet nakomen van aanbestedingsregels in de praktijk soms leiden tot civiele schadevergoedingsacties van benadeelden, administratieve kosten voor het herstel van fouten of het voeren van nieuwe aanbestedingsprocedures. Oneigenlijk gebruik - bewust of onbewust - van het subsidie of opdrachtinstrumentarium dient derhalve zoveel mogelijk te worden voorkomen.[3]

Sancties niet nakomen staatssteunregels

De sanctie die de provincie opgelegd kunnen krijgen wanneer zij onrechtmatige steun verleent, is het herstellen van de situatie zoals die was vóór de steunverlening. Meestal betekent terugvordering van de steun terugvordering vanaf het moment dat de steun beschikbaar kwam tot de datum van de terugbetaling en alle genoten rentevoordelen.

In het algemeen geldt, dat mocht de decentrale overheid de juiste naleving van de staatssteunregels niet in gang zetten, de rijksoverheid het generieke toezichtsinstrumentarium richting decentrale overheid of als dit niet mogelijk is, de Wet Nerpe (Wet Naleving Europese regelgeving publieke entiteiten) kan inzetten. Als de terugvorderingsplicht niet wordt nagekomen, kan de Europese Commissie zich rechtstreeks tot het Hof van Justitie wenden. Dit kan zelfs leiden tot een boete of dwangsom, opgelegd door het Hof van Justitie van de EU.[4]

Wat te doen als het onderscheid niet helder is? En de financiering kenmerken van beide in zich heeft?

Als provincie mogen wij zelf kiezen hoe wij iets financieren. De financiering moet daarbij wel voldoen aan de kenmerken van de betreffende financiering. Wat niet mag, is dat wij het een subsidie noemen, terwijl het in de praktijk de kenmerken heeft van een overheidsopdracht of andersom. Het is dan zaak om de financiering in de praktijk zo aan te passen, dat zij duidelijk onder een subsidie of onder een overheidsopdracht valt. Het is daarom van belang dat S&I zoveel mogelijk aan de voorkant wordt betrokken, zodat de financiering goed weggezet kan worden.

---

[1] Het algemeen belang is niet bepalend of er sprake is van een overheidsopdracht, zie Commissie/Duitsland-arrest ECLI:EU:C:2004:728, r.o. 18.

[2] Een overheidsopdracht hoeft niet altijd kostendekkend te zijn, zie o.a. ECLI:EU:C:2012:817.

[4] Handreiking-Staatssteun-2016.pdf (europadecentraal.nl), p. 29.

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

1 - 9

Concept (ID 336046)

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

1 - 4

Duplicaat (ID 336372)

Publiek-publieke samenwerking NOM (Investerings- en Ontwikkelingsmaatschappij voor Noord-Nederland)

Ingevuld door: 5.1.2e 5.1.2e **(team economie) en** 5.1.2e 5.1.2e (5.1.2e).
Datum invullen: 30-1-2018

Update 23-1-2020: 5.1.2e 5.1.2e **werkt niet meer bij de provincie.** 5.1.2e 5.1.2e **heeft het overgenomen. Met haar gebeld. Er is qua omstandigheden niks veranderd voor het Inbesteden. Het vergroten van het aandelendeel heeft plaatsgevonden in 2016.**
Update 15-2-2022: 5.1.2e 5.1.2e **heeft bij** 5.1.2e 5.1.2e **geverifieerd, dat er niets is gewijzigd.**

Er is geen sprake van een opdracht. **Uitzonderingen waarbij geen overeenkomst onder bezwarende titel worden gesloten.**	**Ja/nee + toelichting**
1) Inbesteden (zuiver inbesteden) / inhouse aanbesteden Opdrachten binnen 1 rechtspersoon. Aan de orde als opdracht wordt verstrekt aan afdeling van eigen organisatie of afdeling buiten de organisatie die deel uitmaakt van dezelfde rechtspersoon.	Nee, zijn twee verschillende rechtspersonen.
2) Openbare taken vervullen met eigen middelen	Nee

Uitzonderingen waarbij geen overeenkomst onder bezwarende titel worden gesloten:	**Ja/nee + toelichting**
1) Overdracht van bevoegdheden (Art. 1 lid 6 Richtlijn, considerands ov. 34)	Nee
2) Uitsluitend recht (Art. 11 Richtlijn, art. 2.24 sub a Aw)	Nee

Verticale/horizontale samenwerking		
	Uitleg	**Criterium van toepassing**
Quasi-inbesteden 1 enkelvoudig toezicht: ook wel **verticale samenwerking** **art. 2.24a Aanbestedingswet**	Aan de orde als opdracht wordt verstrekt aan een rechtspersoon waarop: **1.** **de aanbestedende dienst** houdt **toezicht** uit op de betrokken rechtspersoon zoals op zijn eigen diensten. Dit toezicht kan ook worden uitgeoefend door een andere rechtspersoon. **2.** de gecontroleerde rechtspersoon oefent **meer dan 80 % van de activiteiten die hem zijn toegewezen** door de controlerende aanbestedende dienst (of door andere, door diezelfde aanbestedende dienst gecontroleerde rechtspersonen), en **3.** er is **geen directe participatie van privékapitaal** in de gecontroleerde rechtspersoon. Met uitzondering wanneer er sprake is van geen controle of blokkerende macht opleverende vormen van participatie van privékapitaal (vereist krachtens de nationale wet- en regelgeving, in overeenstemming met de Verdragen), die geen beslissende invloed uitoefenen op de gecontroleerde rechtspersoon.	Nee, is geen sprake van enkelvoudig toezicht, zie hieronder.
	Bovenstaande werkt beide kanten op. Er hoeft ook niet te worden aanbesteed, indien een gecontroleerde rechtspersoon als bedoeld in de eerste voorwaarde een overheidsopdracht gunt aan de aanbestedende dienst die hem controleert of aan een andere rechtspersoon die door dezelfde aanbestedende dienst wordt gecontroleerd ▪ die **tevens een aanbestedende dienst** is, ▪ mits **er geen directe participatie van privékapitaal** is in de rechtspersoon aan wie de overheidsopdracht wordt gegund, met uitzondering van vormen van participatie van privékapitaal die geen controle of blokkerende macht inhouden, die vereist zijn krachtens nationale regelgeving welke verenigbaar is met het Verdrag betreffende de Europese Unie en het Verdrag betreffende de werking	▪ Nee, niet van toepassing.

	▪ van de Europese Unie en door middel waarvan geen beslissende invloed kan worden uitgeoefend op de gecontroleerde rechtspersoon. *Voorbeeld: Er mogen dan mensen worden gedetacheerd uit de controlerende rechtspersoon, maar ook uit de gecontroleerde rechtspersoon bij elkaar worden gedetacheerd.*	
Quasi-inbesteden 2 meervoudig toezicht: ook wel verticale samenwerking **art. 2.24b Aanbestedingswet**	**1.** de aanbestedende dienst oefent **samen met andere aanbestedende diensten** op die rechtspersoon **toezicht** uit zoals op hun eigen diensten, **2. meer dan 80% van de activiteiten** van de rechtspersoon gaat om taken die de rechtspersoon zijn toegewezen door de controlerende aanbestedende diensten: **3.** er is **geen directe participatie van privékapitaal** (kapitaal van particuliere ondernemingen) in de gecontroleerde rechtspersoon. Met uitzondering wanneer er sprake is van geen controle of blokkerende macht opleverende vormen van participatie van privékapitaal (vereist krachtens de nationale wet- en regelgeving, in overeenstemming met de Verdragen), die geen beslissende invloed uitoefenen op de gecontroleerde rechtspersoon. Het werkt maar 1 kant op. Als provincie mag je mensen vanuit de controlerende rechtspersoon bij ons laten detacheren (dus dat ze voor ons werkzaamheden verrichten), maar niet andersom. Tenzij er aan één van de andere uitzonderingen wordt voldaan.	Ja, voldoet aan verticale samenwerking. Let op het gaat alleen om opdrachten die wij aan de NOM verstrekken en niet andersom. 1. Ja, voldoet. 50% van de aandelen is in eigendom van het Rijk en de andere 50% is eigendom van de provincies Groningen, Drenthe en Fryslân. Vroeger was de verhouding 99,97% Rijk en 0,03% provincies[1]. 2. Ja, voldoet. Alle taken zijn toewezen door het Rijk en de drie provincies. NOM voert op drie gebieden taken uit: financiering, acquisitie en business development. 3. Ja, voldoet. Alle aandelen (100%) zijn in handen van de overheid. Er is geen privékapitaal.
Publiek-publieke samenwerking, ook wel horizontale samenwerking	**1.** Het moet gaan om een **Aanbestedende dienst**: **2.** de opdracht voorziet in of uitvoering geeft aan samenwerking tussen de deelnemende aanbestedende diensten, om te bewerkstelligen dat de openbare diensten die zij moeten uitvoeren, worden verleend met het oog op de verwezenlijking van hun **gemeenschappelijke doelstellingen**; **3.** de invulling van die samenwerking uitsluitend berust op overwegingen in verband met het	Nee, niet van toepassing.

	openbaar belang, en **4.** de deelnemende aanbestedende diensten op de open markt **niet meer dan 20%** van de onder die samenwerking vallende activiteiten voor hun rekening nemen.	

[1] http://jaarverslag2016.nom.nl/verslag-van-de-raad-van-commissarissen

To: Henk Brink[5.1.2e@drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e@drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e@drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e@drenthe.nl]
Cc: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e@nom.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e@nom.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Wed 6/1/2022 3:57:40 PM
Subject: Input tbv overleg NOM-Prov.Drenthe 7 juni a.s.
Received: Wed 6/1/2022 3:57:54 PM
20220607 NOM activiteiten Drenthe.pdf

Beste allemaal,

Bijgevoegd treffen jullie het overzicht aan van de NOM-projecten in Drenthe ten behoeve van het overleg dinsdag 7 juni om 16.00 uur.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

N.V. NOM

Investerings- en ontwikkelingsmaatschappij

voor Noord-Nederland

T +31 5.1.2e

M 5.1.2e

E 5.1.2e@nom.nl

W www.nom.nl

Meer weten over de NOM en de ontwikkelingen in Noord-Nederland?

Lees ons NOMMER magazine!

De informatie in dit e-mailbericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde.

Verstrekking aan en gebruik door anderen is niet toegestaan. Door de elektronische

verzending van het bericht kunnen geen rechten ontleend worden aan de informatie.

Welkom.

NOM Investerings- en Ontwikkelingsmaatschappij voor Noord-Nederland

Groeien begint hier.

NOM in Drenthe: overzicht projecten

7 juni 2022

Projecten

Overzicht

Projecten

Overzicht

Projecten

Overzicht

Bedankt.

To: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]
Cc: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Wed 6/8/2022 11:53:00 AM
Subject: RE: Vervolg TopDutchcampagne en inbesteden NOM
Received: Wed 6/8/2022 11:52:00 AM
Opdrachtbrief - reactie 5.1.2e .docx
Opm 5.1.2e 22020517 GS-nota Vervolg TopDutch 3 juni 2022 V2.docx

Dag 5.1.2e,

Dankjewel. Mijn opmerkingen vind je in de bijlagen.

Volmacht
Er zijn twee wegen. Ieder voor zich een opdracht verstrekken, dan is het inbesteden duidelijker.

De andere weg is via een volmacht en dat provincie Groningen als penvoerder optreedt namens de drie opdrachtgevers. Dan moet je dat wel duidelijk aangeven in de opdrachtbrief. Provincie Groningen kan pas de opdracht verstrekken als alle provincies bestuurlijke goedkeuring en volmacht hebben gegeven.

In ons organisatiebesluit worden de termen mandaat en volmacht door elkaar heen gebruikt, strikt juridisch is het een volmacht. De volmacht moet geregeld zijn voordat provincie Groningen de opdracht verstrekt.

Volgens het organisatiebesluit van de provincie Drenthe is het de provinciesecretaris die volmacht verleent:
Artikel 17 lid 2.
De provinciesecretaris verleent ondermandaat, volmacht en machtiging aan medewerkers buiten de ambtelijke organisatie voor het nemen van beslissingen namens GS en de vertegenwoordiging van GS in en buiten rechte en de cvdK in en buiten rechte voor zover dat voortvloeit uit een door GS en/of de cvdK goedgekeurde werkwijze.

Wellicht dat provincie Friesland een voorbeeld volmacht heeft? Anders moeten wij er zelf eentje opstellen.

Voorbehoud
Wil je de opdrachtbrief eerder verstrekken dan PS? Als dat zo is, dan zou ik in de opdrachtbrief duidelijk erbij vermelden, dat de overeenkomst pas tot stand komt als de Drentse Staten akkoord zijn. Maar dit heeft dan ook gevolgen voor de andere twee provincies. Ik zou het proces met de andere twee provincies hierin goed afstemmen, zodat duidelijk is wanneer de overeenkomst wel/niet tot stand komt.

Tot slot
Als je nog vragen hebt, dan hoor ik het graag.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

Team Subsidies en Inkoop

provincie Drenthe

+31 592 5.1.2e
werkdagen: maandag t/m donderdag

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>
Verzonden: dinsdag 7 juni 2022 19:09
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>
Onderwerp: FW: Vervolg TopDutchcampagne en inbesteden NOM

Dag 5.1.2e,

Hierbij een reactie vanuit Friesland.
Zij stellen voor, mede op basis van ervaringen uit het verleden, toch te werken met een volmacht.
Zou jij onderstaande willen meenemen als je morgen naar de stukken kijkt.

Ik heb met de statengriffie afgesproken dat e.e.a. op de statencommissie van 29 juni kan worden geagendeerd.
Mits er op 21 juni een collegebesluit ligt. Dit maakt e.e.a. in het wegzetten van de opdracht ook wat makkelijker.
Ik denk dat de opdracht per 1 juli kan ingaan en dat we daarbij een voorbehoud maken t.a.v. positieve besluitvorming in de Staten d.d. 29 juni.

Mocht je vragen of opmerkingen hebben.

Dan hoor ik het graag.

Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e@fryslan.frl>
Verzonden: dinsdag 7 juni 2022 16:28
Aan: 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e@provinciegroningen.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>
Onderwerp: FW: Vervolg TopDutchcampagne en inbesteden NOM

Hoi 5.1.2e en 5.1.2e,

Zie onderstaande reactie.
Volgens onze ervaren staatsteun en inkoopjuriste zou opdrachtverstrekking moeten kunnen dmv een volmacht aan Groningen te geven en dit op te nemen in het besluitpunt.
Dit lijkt mij altijd sneller en efficiënter dan een eigen (deel)opdracht te verstrekken en bovendien is het eerder met Drenthe als penvoerder ook zo gedaan in een ander project.

@5.1.2e zou jij dit kunnen verifieren bij jullie 5.1.2e

Gr 5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e@fryslan.frl>
Verzonden: dinsdag 7 juni 2022 15:20
Aan: 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e@fryslan.frl>
CC: 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e@fryslan.frl>; 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e@fryslan.frl>
Onderwerp: RE: Vervolg TopDutchcampagne en inbesteding NOM

Hoi 5.1.2e,

In 2018 heeft Drenthe een offerteuitvraag gedaan voor dit project namens de drie provincies. Dat is nu dan Groningen.

Vwb inbesteden: We hebben al eens uitgezocht hoe het zit met de NOM en inbesteden en de NOM voldoet aan de voorwaarden die daaraan gesteld worden. Die constructie hebben we al meerdere malen gebruikt, bv bij de uitvoering van fondsen, zoals de FOM. Het komt er dan op aan dat je een goede opdrachtverstrekking maakt tegen marktconform tarief, om staatssteun aan de NOM te voorkomen.

Omdat het een opdracht verstrekt (privaatrechtelijk) geef je geen mandaat aan Groningen maar een volmacht. Dat is een punt voor de CdK, die immers de provincie in privaatrechtelijke zaken vertegenwoordigt.

Dan staat in het GS besluit in de format onder punt 6:
GS Beslute verander je dan in:
GS en CdK besluiten ieder voor hun eigen bevoegdheid:

- De opdracht voor …. te verstrekken aan de NOM voor een bedrag van ….
- Volmacht te verstrekken aan provincie Groningen om de opdracht te verstrekken aan de NOM namens de provincie Fryslan.

Volgens mij is dit besluit voldoende om middelen over te maken aan de provincie Groningen om de opdracht te betalen aan de NOM.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e
Afd. Bestuurszaken
058- 5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e @fryslan.frl

provinsje fryslân
provincie fryslân
Tweebaksmarkt 52 (bezoekeradres)
Postbus 20120, 8900 HM Leeuwarden
(058) 292 5925 / provincie@fryslan.frl
WhatsApp: 06 10 26 88 31
www.fryslan.frl

Volg ons op social media!

Tink oan it miljeu foar 't jo beslute dizze mail te printsjen / Denk aan het milieu voor u besluit deze mail te printen.

Van: 5.1.2e, 5.1.2e < 5.1.2e @fryslan.frl>
Verzonden: dinsdag 7 juni 2022 14:10
Aan: 5.1.2e < 5.1.2e @fryslan.frl>
CC: 5.1.2e, 5.1.2e < 5.1.2e @fryslan.frl>
Onderwerp: FW: Vervolg TopDutchcampagne en inbesteding NOM

Hoi 5.1.2e,

Ik heb de vraag gekregen van 5.1.2e 5.1.2e om mee te kijken of bijgaande een opdracht of subsidie betreft. Als ik de stukken lees dan zie ik dat ze het beschouwen als inbesteden. Nu ben ik geen expert op het gebied van inbesteden en was ik benieuwd of jij mee kan kijken naar bijgaande stukken. De jurist van Groningen heeft in bijgaande mail haar bevindingen op een rijtje gezet. Dit klinkt allemaal best logisch maar zou toch graag van jou ook willen horen of we dit op deze wijze kunnen doen.

Ik heb 5.1.2e vorige week om advies gevraagd en hij gaf het volgende aan:

Inbesteden door meerdere opdrachtgevers kan als voldaan wordt aan de volgende criteria (art. 2.24b lid 1 Aw):

a. de aanbestedende dienst samen met andere aanbestedende diensten op die rechtspersoon toezicht uitoefent zoals op hun eigen diensten,

b. meer dan 80% van de activiteiten van de gecontroleerde rechtspersoon de uitvoering van taken behelst die hem zijn toegewezen door de controlerende aanbestedende diensten of door andere, door diezelfde aanbestedende diensten gecontroleerde rechtspersonen, en

c. er geen directe participatie van privékapitaal is in de gecontroleerde rechtspersoon (…)

Kan hier wel verder over uitweiden maar dat is voor jou niet zo interessant denk ik; ik zie bovenstaande in ieder geval niet terugkomen in het GS-stuk. Daar staat: *" Provincie Fryslân is één van de aandeelhouders; omdat de NOM een deelneming is van de provincie Fryslân zal de opdracht worden verstrekt door middel van een inbesteding. "*

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e
Afdeling Informatie en Facilitaire Zaken
058 5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e @fryslan.frl

provinsje fryslân
provincie fryslân
Tweebaksmarkt 52 (bezoekeradres)
Postbus 20120, 8900 HM Leeuwarden
(058) 292 5925 / provincie@fryslan.frl
WhatsApp: 06 10 26 88 31
www.fryslan.frl

Volg ons op social media!

Tink oan it miljeu foar 't jo beslute dizze mail te printsjen / Denk aan het milieu voor u besluit deze mail te printen.

Van: 5.1.2e, 5.1.2e < 5.1.2e @fryslan.frl>
Verzonden: donderdag 2 juni 2022 15:22
Aan: 5.1.2e, 5.1.2e < 5.1.2e @fryslan.frl>
Onderwerp: Vervolg TopDutchcampagne en inbesteding NOM

Hallo 5.1.2e,

Zoals afgesproken ontvang je in de bijlagen het GS Stuk en de PS Brief voor het vervolg van de TopDutch campagne.
De offerte van de NOM als beoogd opdrachtnemer voor de uitvoering is ook bijgevoegd.
De opdrachtbrief ligt nog bij Inkoop Groningen. Het laatste bericht wat ik kreeg was dat alle 3 provincies waarschijnlijk een eigen deelopdracht moeten uitvoeren.
Inhoudelijk kun je schakelen met 5.1.2e van Groningen tel 5.1.2e en 5.1.2e 5.1.2e van Drenthe tel 5.1.2e. Beiden 5.1.2e.
De eerste reactie van 5.1.2e 5.1.2e heb ik ook bijgevoegd. Zij werkt niet op vrijdag.
Ik wacht jouw advies/reactie af.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e ***MBA***

5.1.2e
Economische Zaken
058 5.1.2e
5.1.2e @fryslan.frl

provinsje fryslân
provincie fryslân
Tweebaksmarkt 52 (besikersadres)
Postbus 20120, 8900 HM Leeuwarden
www.fryslan.nl

<< Disclaimer >>

Persoansgegevens en privacy
De provinsje Fryslân giet sekuer mei jo persoansgegevens om en hannelet neffens de Algemene verordening gegevensbescherming en de Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming. Lês hjir ús Privacyferklearring.

Persoonsgegevens en privacy
De provincie Fryslân gaat zorgvuldig om met uw persoonsgegevens en handelt overeenkomstig de Algemene verordening gegevensbescherming en de Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming. Lees hier onze Privacyverklaring.

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

1 - 2

Concept (ID 310254)

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

1 - 11

Concept (ID 336046)

To: 5.1.2e (5.1.2e)[5.1.2e @minezk.nl]; 5.1.2e (5.1.2e)[5.1.2e @minezk.nl]; 5.1.2e @provinciegroningen.nl'[5.1.2e @provinciegroningen.nl]; 5.1.2e @provinciegroningen.nl'[5.1.2e @provinciegroningen.nl]; 5.1.2e @fryslan.frl'[5.1.2e @fryslan.frl]; 5.1.2e @fryslan.frl'[5.1.2e @fryslan.frl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e (5.1.2e)[5.1.2e @minezk.nl]
Cc: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @nom.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @nom.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @nom.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @nom.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Thur 6/16/2022 2:15:05 PM
Subject: Agenda kwartaaloverleg NOM 21 juni 2022
Received: Thur 6/16/2022 2:15:58 PM
20220621 Agenda kwartaaloverleg.pdf

Goedemiddag!

Bijgevoegd treffen jullie de agenda aan voor het kwartaaloverleg op 21 juni om 11.00 uur ten kantore van de NOM in Groningen. Aansluitend staat er een lunch klaar.
Indien jullie nog punten hebben voor de agenda, vernemen we dat graag.
Tot dinsdag!

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

N.V. NOM

Investerings- en ontwikkelingsmaatschappij

voor Noord-Nederland

T +31 5.1.2e

M 5.1.2e

E 5.1.2e @nom.nl

W www.nom.nl

Meer weten over de NOM en de ontwikkelingen in Noord-Nederland?

Lees ons NOMMER magazine!

Groeien begint **hier.**

De informatie in dit e-mailbericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde.

Verstrekking aan en gebruik door anderen is niet toegestaan. Door de elektronische

verzending van het bericht kunnen geen rechten ontleend worden aan de informatie.

AGENDA

Agenda voor het kwartaaloverleg tussen EZK, Provincies en NOM
op dinsdag 21 juni 2022 van 11.00-12.30 uur in Zaal 't Wad, kantoor NOM Groningen

1. Opening en vaststelling agenda

2. Rapportages
   a) Rapportage Q1 2022
   https://nomrapportages.sites.kirra.nl/rapporten/nv-nom-rapportage-1e-kwartaal-2022

3. Rondvraag

4. Sluiting

Aansluitend lunch.

Groeien begint hier.

Rapportage MKB Fonds Drenthe

Periode: Q1-2022

Strikt persoonlijk en vertrouwelijk

14 juni 2022

Inhoud

1. Leeswijzer 3
2. Verslag 8
3. Financiële informatie 10
4. Niet-financiële informatie 17

Leeswijzer

Deze leeswijzer bevat een toelichting op de gebruikte definities in de kwartaalrapportage. De leeswijzer zal elk jaar bij kwartaalrapportage Q1 worden herzien en verstrekt.

Algemeen

Op 15 mei 2014 heeft de provincie Drenthe de fondsen Drentse Holding B.V., Drents Ontwikkelfonds B.V. en Drents Innovatiefonds B.V. opgericht. De provincie Drenthe stelt via deze revolverende fondsen € 23,1 miljoen beschikbaar voor kansrijke investeringen en innovaties. Doel is het ondersteunen en versterken van de Drentse economie en werkgelegenheid. Drents Ontwikkelfonds (hierna: D.O.F.) en Drents Innovatiefonds (hierna: D.I.F.) zijn de uitvoerende werkmaatschappijen die tezamen handelen onder de naam MKB Fonds Drenthe.

Het MKB Fonds Drenthe (hierna: MKB F. Dr.) is bedoeld voor zowel starters als bestaande ondernemingen. Financiering kan in de vorm van een (achtergestelde) lening en participatie. Hierbij gelden de volgende investeringsbedragen per onderneming:

Innovatie
- Microkredieten € 10.000 – € 50.000
- Innovatiekrediet € 50.000 – € 250.000

Ontwikkeling en groei
- Ontwikkelkrediet € 100.000 - € 2.500.000

Definities

De volgende definities worden gebruikt in de rapportage:

Aflossingen	Nominale bedragen die zijn terugbetaald op verstrekte leningen. De nog niet ontvangen gefactureerde aflossingstermijnen zijn geen onderdeel.
Benaderde marktwaarde (BMW)	Het benaderde bedrag waartegen de financiering door een private marktinvesteerder in een zakelijke transactie zou worden overgedragen op waarde-peildatum. Halfjaarlijks (30 juni en 31 december) wordt een benadering van de marktwaarde (BMW) van de portefeuille (her-)beoordeeld. Hierbij wordt gebruik gemaakt van FISTA. De uitkomsten zijn door de verantwoordelijke investment manager met de directie besproken.
Boekwaarde aandelen	De waarde op de balans van MKB F. Dr. van de door MKB F. Dr. gehouden aandelen van portefeuillebedrijven. De boekwaarde van de aandelen wordt bepaald op basis van geïnvesteerd(e) bedrag(en) minus de waarde van gedesinvesteerde aandelen. Daar waar van toepassing wordt de boekwaarde gecorrigeerd met een voorziening voor waardevermindering.

Boekwaarde leningen	De waarde op de balans van MKB F. Dr. van de door MKB F. Dr. verstrekte (achtergestelde) leningen aan portefeuillebedrijven. De boekwaarde van de leningen wordt bepaald op basis van het saldo van en ontvangen aflossingen vermeerderd met het saldo van (gefactureerde) rentetermijnen en ontvangen rentetermijnen en gecorrigeerd met eventuele voorziening voor waardevermindering.
Commitment	Financieringsbedragen voor nieuwe en bestaande portefeuillebedrijven, die door de directie zijn goedgekeurd, maar nog niet zijn gestort.
Desinvesteringen	De boekwaarde van de aandelen bij verkoop of de boekwaarde van niet (volledig) voorziene gefailleerde ondernemingen waarin MKB F. Dr. een aandelenbelang hield. In geval van verkoop van een deel van het door MKB F. Dr. aangehouden aandelenpakket, wordt het pro rato deel van de boekwaarde opgenomen. De eventuele hogere of lagere opbrengstwaarde van verkoop komt tot uiting in de post “resultaat verkoop participaties”.
Directe werkgelegenheid	Aantal werknemers (in fte) bij de gefinancierde ondernemingen.
Exit	Bedrijven die uit de portefeuille van het MKB F. Dr. zijn gelopen, door bijvoorbeeld door het voldoen van haar betalingsverplichtingen, faillissement of liquidatie of verkoop van aandelen.
Indirecte werkgelegenheid	Werkgelegenheid die niet direct ontstaat door de gefinancierde onderneming, maar die ontstaat bij ondernemingen die afnemen van of leveren aan de portefeuilleonderneming en hiervan profiteren.
Intake	Een intake is een korte beschrijving van de investeringscasus met daarin opgenomen de globale dealstructuur. Op basis van de intake besluit de directie of de investeringscasus binnen de doelstellingen en uitgangspunten van het MKB F. Dr. valt en of er voldoende aanleiding is om een uitgebreider onderzoek op te starten. Een onderzoek kan leiden tot een investeringsvoorstel.
Investeringen	Gestorte bedragen op aandelen en (achtergestelde) leningen voor nieuwe portefeuillebedrijven en uitbreidingen dan wel stortingen van het openstaande commitment (tranches) op aandelen en leningen van de bestaande portefeuillebedrijven.

Investeringsvoorstel

Een investeringsvoorstel is een beschrijving van de investeringscasus, met onder andere de definitieve dealstructuur en een beoordeling van de markt, product en management. Een investeringsvoorstel wordt voorgelegd aan de investeringscommissie, die na een positief advies en goedkeuring van de directie kan uitmonden tot een financiering.

Leads

Leads betreffen financieringsverzoeken welke op basis van eerste informatie in principe binnen de beleidskaders van het MKB F. Dr. lijken te vallen. Na verdere kennismaking met de ondernemer/onderneming/fonds wordt bij een positieve grondhouding door de investment manager een intake opgesteld.

Maatschappelijk rendement

Het maatschappelijk rendement wordt onder andere afgemeten aan de mutatie van directie en indirecte werkgelegenheid en de mate van cofinanciering.

Multiplier co-financiering

De multiplier wordt berekend door de totale overeengekomen financiering van het portefeuillebedrijf te delen door de gecommitteerde bijdrage van het MKB F. Dr. Reeds gerealiseerde exits worden ook meegenomen in deze berekening.

Perspectieflening

De perspectiefleningen betreffen leningen (NB géén achtergestelde leningen) voor elke MKB ondernemer die in Drenthe gevestigd is of die zich aantoonbaar gaat vestigen in Drenthe en een financieringsbehoefte heeft door investeringen in groei en/of innovatie. De perspectieflening kan worden aangevraagd door ondernemingen uit alle sectoren, met uitzondering van de primair agrarische sector, conform de bepalingen hierover in de reeds geldende investeringsreglementen.

MKB F. Dr. biedt twee soorten perspectiefleningen aan:

1. Perspectieflening Light
   - financieringsbedragen tussen ad € 25k en € 100k;
   - een gestandaardiseerd proces; en
   - een gelabeld budget ad € 1 miljoen.

2. Perspectieflening
   - financieringsbedragen groter dan ad € 100k;
   - het bestaande MKB Fonds Drenthe proces, waarbij maatwerk mogelijk is; en
   - een gelabeld budget ad € 3 miljoen.

Portefeuilleresultaat

Het resultaat van rentebaten, ontvangen dividenden, verkopen van participaties, provisies en mutatie voorziene waardeverminderingen.

Rente leningen u/g

Gefactureerde rentes op de verstrekte leningen aan portefeuillebedrijven.

Revolverendheid

De geïnvesteerde bedragen in ondernemingen die terugvloeien naar MKB F. Dr., middels bijvoorbeeld renteontvangsten, aflossingen en desinvesteringen. Deze bedragen kunnen opnieuw geïnvesteerd worden.

Risicoprofiel

Bij de bepaling van het risicoprofiel van een onderneming wordt naast een financiële beoordeling, kwaliteit van het management, marktpositie en ontwikkeling, management informatie systeem, uniekheid product en productontwikkeling meegewogen. Tevens wordt beoordeeld in hoeverre binnen de financieringsafspraken risico's zijn gemitigeerd. De risicoprofielen zijn ingedeeld in vier klassen:

- A: laag risico
- B: gemiddeld risico
- C: hoog risico
- D: zeer hoog risico

De indeling komt tot stand binnen de context van de doelgroep van MKB F. Dr. In het investeringsvoorstel wordt de initiële indeling bepaald en derhalve ook met de IC besproken. Vervolgens wordt halfjaarlijks het profiel opnieuw beoordeeld. De risicoprofielen worden op ondernemingsniveau toebedeeld, waarbij aan één onderneming meerdere financieringen verstrekt kunnen zijn.

Subtotaal in bedrijf

De boekwaarde van de lening of het aandelenkapitaal voor voorziening.

Top- Sectoren

De negen landelijke topsectoren (Agri & Food, Chemie, Creatieve Industrie, Energie, High Tech, Logistiek, Life Science & Health, Tuinbouw en Water), aangevuld met de sectoren ICT, Toerisme en Cultuur en Overig.

Voorzieningen

Het bedrag dat is afgezonderd voor bepaalde in de toekomst te verwachten lagere opbrengsten op de versterkte financieringen (de benaderde marktwaarde is lager dan subtotaal in bedrijf). Voorzieningen worden bepaald op financiële gronden, zoals de waarde van het aandelenkapitaal t.o.v. aanschafwaarde en het wel of niet kunnen voldoen aan de (betalings-) verplichtingen. De waarderingen worden op basis van het door fondsbeheerder

NOM ter beschikking gestelde model FISTA uitgevoerd. De voorzieningen op achtergestelde leningen bevat zowel de voorziening op de hoofdsom als op de openstaande rentetermijnen.

1. Verslag

In deze rapportage wordt een toelichting gegeven op de portefeuille en resultaten van MKB Fonds Drenthe van 2022.

Overzicht belangrijkste kerngetallen per 31 maart 2022

	D.I.F.	D.O.F.	Totaal
Aantal uitzettingen	-	4	4
Bedrag uitzettingen (x € 1.000,-)	-	542	542
Aantal commitments	-	-	-
Bedrag gecommitteerd (x € 1.000,-)	-	-	-
Aantal bedrijven in portefeuille	8	21	29
Boekwaarde portefeuille (x € 1.000,-)	206	3.604	3.809
Actuele waarde portefeuille (x € 1.000,-)	206	3.933	4.139
In bedrijf (x € 1.000,-)	544	4.282	4.826
Resultaat (x € 1.000,-)			-343

Algemeen

Daar waar we in het begin van het jaar nog spraken over de gevolgen van Covid-19, ontstond in het eerste kwartaal een nieuwe onzekerheid door de Russische inval in Oekraïne eind februari 2022. We keken eind 2021 hoopvol naar het nieuwe jaar omdat het vertrouwen in de economie en de daar op volgende groei- en investeringsstappen weer langzaam op gang begon te komen. Maar de oorlog heeft ondernemers geconfronteerd met hogere (energie-) prijzen, leveringsproblematieken en terugvallende orders. Voor veel ondernemers is dit reden genoeg om wederom een pas op de plaats te maken en plannen uit te stellen. Daarnaast leidt de mondiale onrust in een aantal gevallen ook tot continuïteitsvraagstukken. Het baart ons zorgen dat er vanuit RIVM en het kabinet al wordt voorgesorteerd op een nieuwe coronagolf en de mogelijke gevolgen die dit kan hebben voor ondernemingen.

Opvallend is dat de laatste maanden de financiële posities met name door de fiscus zijn/worden overgenomen. In de sectoren die het hardst door de coronacrisis zijn getroffen, lijken daarom ogenschijnlijk nauwelijks liquiditeitsissues. In onze optiek is dit een niet risicoloze oplossing aangezien a) het financiële probleem vooruit wordt geschoven, b) de afspraken over de aflossingen naar de fiscus nog niet definitief zijn en c) een (aanzienlijke) liquiditeitsdruk zal gaan veroorzaken. Wij verwachten dat op moment dat er meer duidelijkheid komt, in het tweede halfjaar de vraag zal verschuiven naar risicokapitaal behoefte. Een andere belangrijke bron voor korte termijn financiering voor ondernemers lijkt op dit moment de groep van familie, vrienden en informals te zijn. Dit zijn over het algemeen financieringen die voor ons en andere financiële instellingen, zoals banken, moeilijk zichtbaar zijn.

Als fonds richten we op financieel én maatschappelijk rendement. Zoals eerder al gemeld zijn we, samen met NOM en de andere regionale ontwikkelingsmaatschappijen, druk bezig met de integratie van “impact reporting”. Het breder inzichtelijk maken van ons maatschappelijk rendement, bovenop werkgelegenheid en diversiteit, zien wij als een belangrijke taak. Om impact goed te meten, moet het al in de lead- en onderzoeksfase een goed en betrouwbaar

onderdeel van het proces te zijn. Dit wordt opgezet middels een zogeheten impact pathway. De investment managers zullen hierover in het tweede halfjaar nader geïnstrueerd worden. Vanuit de landelijke samenwerking is er begeleiding van Impact Institute.

De marketingcampagne blijft leiden tot nieuwe leads. Het MKB Fonds Drenthe is dus zichtbaar voor ondernemers. Er zijn voldoende contacten, maar de kwaliteit van aanlevering en voorbereiding is over het algemeen slecht. We verwijzen in veel gevallen door naar IBDO en andere adviseurs. Het veroorzaakt echter lange doorlooptijden, en is tijdrovend voor het team. Daarnaast zijn we betrokken bij de financieringstafel. Dit heeft tot nu toe nog niet geleid tot leads.

De Perspectieflening is definitief uitgewerkt in is ten tijde van dit schrijven tijdens de AvA (april) voorgelegd. In het tweede kwartaal zal de relevante juridische documentatie worden opgesteld, zodat we voor de zomer de markt kunnen gaan bedienen met deze lening.

De ambities die we in het jaarplan op basis van “het einde van Covid-19” uitspraken, 13 financieringen voor in totaal € 3 miljoen, is door de blijvende economische onzekerheden onder spanning komen te staan. Er staan ultimo Q1 een aantal financieringsaanvragen in de steigers waarvan we verwachten die in het tweede kwartaal nog aan het IC ter advisering voor te kunnen leggen. In algemene zin zien we voldoende kansen voor het fonds in 2022 en kunnen we een belangrijke rol blijven spelen bij de realisatie van de ambities van Drentse ondernemingen. Wij blijven hen uitdagen om in actie te komen en de ambities op te pakken.
Per 30 april neemt 5.1.2e 5.1.2e afscheid bij de NOM. Daarmee zal ook zijn betrokkenheid bij het MKB Fonds Drenthe beëindigen. Zijn taken zullen per die datum volledig door 5.1.2e 5.1.2e (5.1.2e Regionale Fondsen) worden overgenomen. 5.1.2e was vanaf de eerste ideeën voor het opzetten van een fonds betrokken. Namens het volledige team, danken wij 5.1.2e voor zijn betrokkenheid bij en inzet voor het Drentse MKB.

2. Financiële informatie

Financiële samenvatting

BALANS

MKB F. Dr.

ACTIVA	2020 -R	2021 -R	2022 Q1
Stand 1 januari	**4.643.986**	**3.518.405**	**3.789.901**
Investering	300.000	1.360.000	250.000
Aflossing/desinvestering	-564.445	-854.476	-237.849
Rentebijschrijving	352.972	338.295	87.139
Renteontvangsten	-309.925	-291.357	-70.707
Voorziening/afboeking	-904.183	-280.966	-301.540
Tot. Financiële vaste activa	**3.518.405**	**3.789.901**	**3.516.944**
Debiteuren		22.264	43
Overige vorderingen			
Overlopende activa			
Tot. vlottende activa	**0**	**22.264**	**43**
Liquide middelen	5.001.423	4.163.192	4.089.558
TOTAAL ACTIVA	**8.519.828**	**7.975.357**	**7.606.545**

PASSIVA	2020 -R	2021 -R	2022 Q1
Geplaatst kapitaal	100.000	100.000	100.000
Agioreserve	13.000.000	13.000.000	13.000.000
Overige reserves	-4.753.127	-5.287.621	-5.630.867
Tot. Eigen vermogen	**8.346.873**	**7.812.379**	**7.469.133**
Overige langlopende schulden			
Voorzieningen			
Tot. Langlopende schulden	**0**	**0**	**0**
Rekening courant bank			
Crediteuren	155.908	143.500	125.429
Overige schulden	17.047	19.481	11.984
Overlopende passiva		-3	-1
Tot. Kortlopende schulden	**172.955**	**162.978**	**137.412**
TOTAAL PASSIVA	**8.519.828**	**7.975.357**	**7.606.545**

WINST- EN VERLIESREKENING

MKB F. Dr.

	2020 -R	2021 -R	2022 Q1
Omzet			
Renteopbrengsten leningen u/g	352.971	338.295	87.139
Dividendopbrengsten			
Verkoopresultaat	1.724		
Provisie			
Overige omzet			13.750
Totaal Omzet	**354.695**	**338.295**	**100.889**
Operationele kosten			
Beheervergoeding NOM	517.827	477.049	121.787
Accountantskosten	14.550	22.165	0
Kosten RvC / IC	47.187	37.682	7.750
Overige beheerkosten	18.763	54.927	13.058
Totaal Operationele kosten	**598.327**	**591.823**	**142.595**
Voorziening fin. vaste activa	904.183	280.966	301.540
Bedrijfsresultaat	**-1.147.815**	**-534.494**	**-343.246**
Buitengewone baten (+) en lasten (-)			
Financiële lasten (baten = -/-)			
Rente rekening courant			
Totaal financiële lasten	**0**	**0**	**0**
Resultaat voor belastingen	**-1.147.815**	**-534.494**	**-343.246**
Vennootschapsbelasting			
Netto winst	**-1.147.815**	**-534.494**	**-343.246**

KASSTROOMOVERZICHT

MKB F. Dr.

	2020 -R	2021 -R	2022 Q1
Bedrijfsresultaat	-1.147.815	-534.494	-343.246
Aanpassingen voor:			
Voorziening fin. vaste activa	904.183	280.966	301.540
Mutatie voorzieningen	0	0	0
Mutaties netto werkkapitaal:			
Debiteuren	0	-22.264	22.221
Overige vorderingen / overl. activa	0	0	0
Crediteuren	19.606	-12.408	-18.071
Overige schulden / overl. passiva	-8.001	2.431	-7.495
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	-232.027	-285.769	-45.051
Vennootschapsbelasting	0	0	0
Buitengewone baten (+) en lasten (-)	0	0	0
Kasstroom uit operationele activ.	**-232.027**	**-285.769**	**-45.051**
Investering	-300.000	-1.360.000	-250.000
Aflossing/desinvestering	564.445	854.476	237.849
Saldo rentebijschrijving	-43.047	-46.938	-16.432
Kasstroom uit investeringsactiv.	**221.398**	**-552.462**	**-28.583**
Mutaties langlopende schulden	0	0	0
Saldo ontvangen/betaalde rente r/c	0	0	0
Storting/uitkering nominaal en/of agio	0	0	0
Uitkering dividend	0	0	0
Kasstroom uit financieringsactiv.	**0**	**0**	**0**
Toe-/afname geldmiddelen	**-10.629**	**-838.231**	**-73.634**
Rekening courant bank	0	0	0
Liquide middelen	5.001.423	4.163.192	4.089.558
Totaal geldmiddelen	**5.001.423**	**4.163.192**	**4.089.558**
Toe-/afname geldmiddelen	-10.629	-838.231	-73.634

Note: De investeringen via conversie (ad € 292k) zijn niet opgenomen in bovenstaande grafiek. De lening moet immers nog worden geformaliseerd. Hierdoor valt de boekwaarde ad € 292k lager uit. De rente over deze lening wordt wel ontvangen en is ook meegenomen in bovenstaande grafiek.

Boekwaarde en benaderde marktwaarde

Verloop waarde t/m 31 maart 2022 (x € 1.000,-)	D.I.F.	D.O.F.	Totaal
Boekwaarde 1 januari 2022	**223**	**3.567**	**3.790**
Bij:			
Investeringen	-	250	250
Investeringen door conversie	-	*292*	*292*
Dividendbijschrijvingen	-	-	-
Rentebijschrijvingen	13	74	87
	13	617	630
Af:			
Desinvesteringen	-	-	-
Aflossingen	18	220	238
Aflossingen/desinvestering door conversie	-	-	-
Ontvangen bijgeschreven dividenden	-	-	-
Ontvangen rentetermijnen	5	65	71
Voorzieningen	7	295	302
	30	580	610
Boekwaarde 31 maart 2022	**206**	**3.604**	**3.809**
Aandelenkapitaal	-	557	557
Cumulatief preferente aandelen	-	-	-
Leningen	206	3.047	3.253
Boekwaarde 31 maart 2022	**206**	**3.604**	**3.809**

			Totaal
Actuele waarde 1 januari 2022	223	3.567	3.790
Actuele waarde 31 maart 2022	206	3.933	4.139
Mutatie	-17	366	349

Note: De investeringen via conversie (ad € 292k) worden meegenomen in de boekwaarde van 31 maart 2022.

Resultaat

Resultaat (x € 1.000,-)	31 maart 2022		31 december 2022	
	Realisatie	Begroting	Begroting	Prognose
Rente leningen u/g	87	81	324	324
Dividend	-	-	-	-
Resultaat verkoop participaties	-	-	-	-
Provisies	-	-	-	-
Overige omzet	14	-	-	-
Portefeuilleresultaat vóór kosten	**101**	**81**	**324**	**324**
Kosten	143	153	614	570
Portefeuilleresultaat na kosten	**-42**	**-72**	**-290**	**-246**
Mutatie voorziening	*-302*	*-93*	*-372*	*-372*
Resultaat na voorziening	*-343*	*-165*	*-662*	*-618*

Liquiditeit

Verloop beschikbaar gestelde gelden per 31 maart 2022 (x 1.000)

		Totaal
Gestort door Provincie Drenthe		**13.100**
Resterend committment Provincie Drenthe		**10.000**
AF:		
Geïnvesteerd	11.160	
Openstaand commitment	375	
Kosten	3.822	
	15.356	
		7.744
BIJ		
Provisie	25	
Ontvangen rente	1.578	
Aflossing en desinvestering	4.218	
	5.820	
Totaal beschikbaar		**13.564**

Investeringen

Aantal verstrekte financieringen t/m 31 maart 2022

	D.I.F.	D.O.F.	Totaal	Totaal bedrag (x € 1.000,-)
Nieuw	-	-	-	-
Conversie	-	1	1	292
Uit commitment	-	-	-	-
Uitbreiding	-	3	3	250
Herstructurering	-	-	-	-
	-	**4**	**4**	**542**

Aflossingen

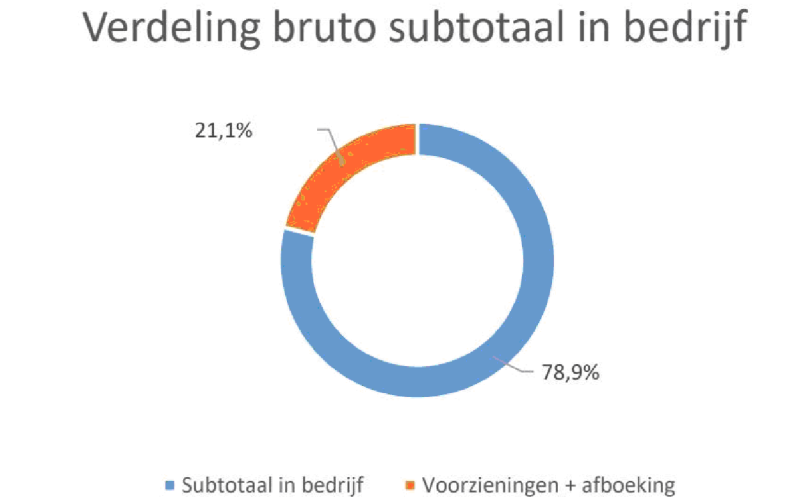
In het eerste kwartaal van 2022 is € 238k aan aflossingen ontvangen van 21 bedrijven.

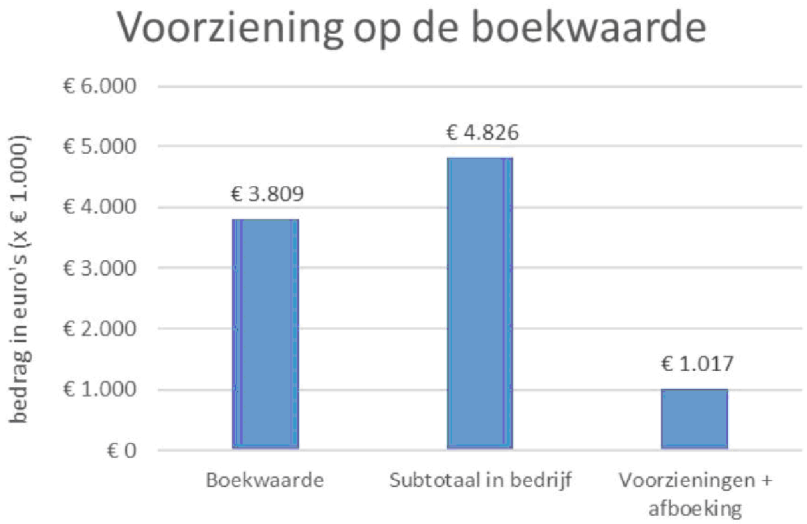
Exits

Aantal financieringen uit portefeuille gelopen t/m 31 maart 2022

	D.I.F.	D.O.F.	Totaal
Aflossingen	-	2	2
Desinvesteringen	-	-	-
Faillissement	-	-	-
Kwijtscheldingen	-	-	-
Liquidaties	-	-	-
Conversie	-	-	-
Herstructurering	-	-	-
	-	**2**	**2**

Voorzieningen

Risicoprofielen

Verloop risicoclassificatie-indeling in aantallen

	2021	2022-03
A	2	2
A-	6	6
B	7	7
B-	1	1
C	5	5
C-	5	4
D	4	4
	30	29

Verloop risicoclassificatie-indeling (x € 1.000,-)

	2021	2022-03
A	529	90
A-	268	872
B	858	1.092
B-	162	29
C	182	891
C-	1.935	1.172
D	1.105	680
	5.040	4.826

Note: Bovenstaande risicotabel geeft het risicoprofiel per onderneming aan, echter aan één onderneming kunnen meerdere financieringen zijn verstrekt.

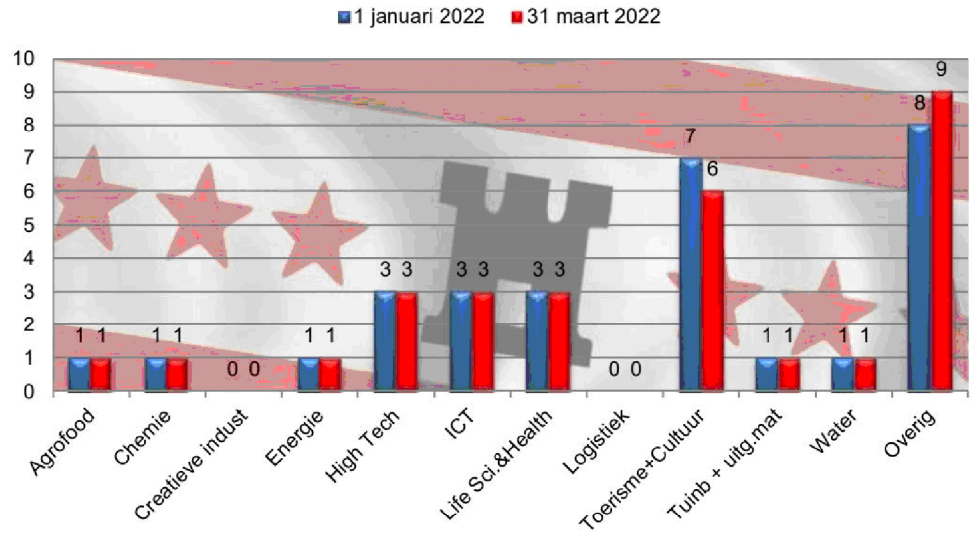
Boekwaarde en resultaat per subcategorie

Topsectoren

Investeringen per sector t/m 31 maart 2022

	D.I.F.	D.O.F.	Totaal	Totaal bedrag (x € 1.000,-)
Agrofood	-	1	1	100
Chemie	-	-	-	-
Creatieve indust	-	-	-	-
Energie	-	1	1	50
High Tech	-	-	-	-
ICT	-	-	-	-
Life Sci.&Health	-	-	-	-
Logistiek	-	-	-	-
Toerisme+Cultuur	-	-	-	-
Tuinb + uitg.mat	-	-	-	-
Water	-	1	1	100
Overig	-	1	1	292
	-	**4**	**4**	**542**

Aantal ondernemingen per sector per 31 maart 2022

Totaal uitstaande positie (subtotaal in bedrijf) per sector per 31 maart 2022

	1 januari 2022	31 maart 2022		
		D.I.F.	D.O.F.	Totaal
Agrofood	95	-	190	190
Chemie	100	-	100	100
Creatieve indust	-	-	-	-
Energie	101	-	151	151
High Tech	178	-	148	148
ICT	1.093	8	1.078	1.087
Life Sci.&Health	490	19	472	491
Logistiek	-	-	-	-
Toerisme+Cultuur	1.217	55	1.043	1.098
Tuinb + uitg.mat	32	29	-	29
Water	200	-	302	302
Overig	998	433	797	1.230
	4.505	**544**	**4.282**	**4.826**

Financieringen per type aanvraag uit portefeuille t/m 31 maart 2022

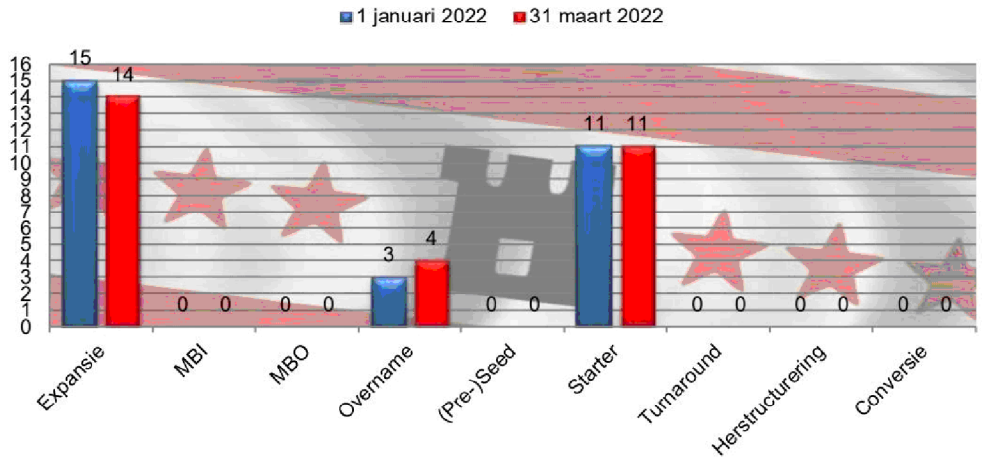
	D.I.F.	D.O.F.	Totaal
Expansie	-	2	2
MBI	-	-	-
MBO	-	-	-
Overname	-	-	-
(Pre-)Seed	-	-	
Starter	-	-	-
Turnaround	-	-	-
Herstructurering	-	-	-
Conversie	-	-	-
Overig	-	-	-
	-	**2**	**2**

Initiële aanvraag

Investeringen per type aanvraag t/m 31 maart 2022

	D.I.F.	D.O.F.	Totaal	1.000,-)
Expansie	-	1	1	100
MBI	-	-	-	-
MBO	-	-	-	-
Overname	-	1	1	292
(Pre-)Seed	-	-	-	-
Starter	-	2	2	150
Turnaround	-	-	-	-
Herstructurering	-	-	-	-
Conversie	-	-	-	-
	-	**4**	**4**	**542**

Aantal ondernemingen per type aanvraag per 31 maart 2022

Revolverendheid

Op de totaal verstrekte financieringen ad € 11,2 miljoen is tot en met 31 maart 2022 ontvangen aan rente (€ 1.578k), provisie (€ 25k), aflossingen (€ 4.018k) en verkoop van aandelen (€ 200k). Dit staat gelijk aan 52,16%. Na kosten (€ 3.822k) komt dit uit op 17,91%.

Note: Bovenstaande bedragen (aflossingen, verkoop van aandelen en totaal geïnvesteerd vermogen) is inclusief herstructureringen en conversies met een bedrag in totaal € 1,2 miljoen.

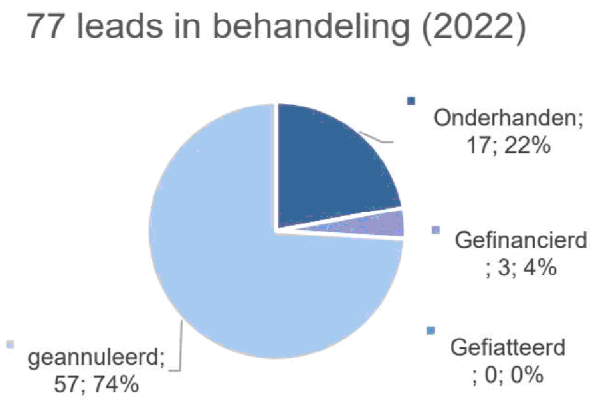
Overzicht faillissementen en niet uit de balans blijkende verplichtingen

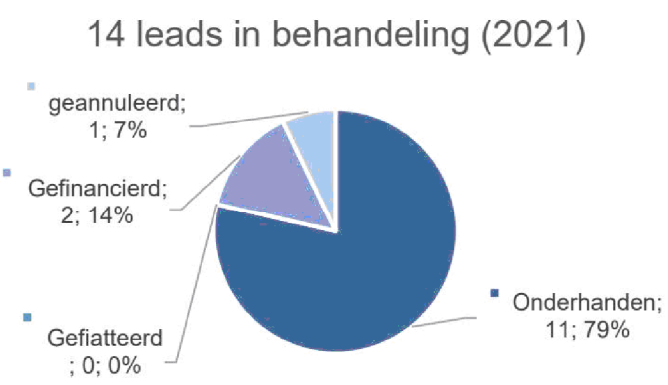
In het eerste kwartaal van 2022 hebben er geen faillissementen plaatsgevonden.

3. Niet-financiële informatie

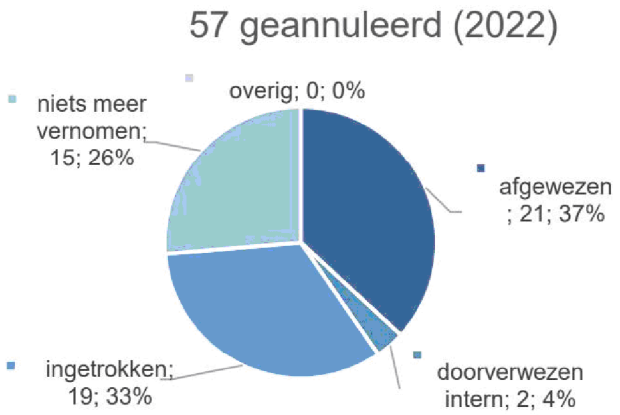
Leads

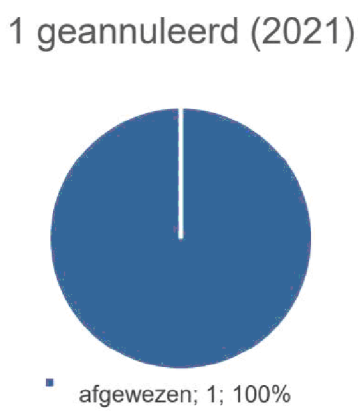
In het eerste kwartaal van 2022 zijn 77 leads behandeld, waarvan 26 nieuw in 2022 zijn ontvangen. Het cirkeldiagram (met een vergelijking t.o.v. het eerste kwartaal van 2021) geeft de status weer van deze leads per 31 maart 2022.

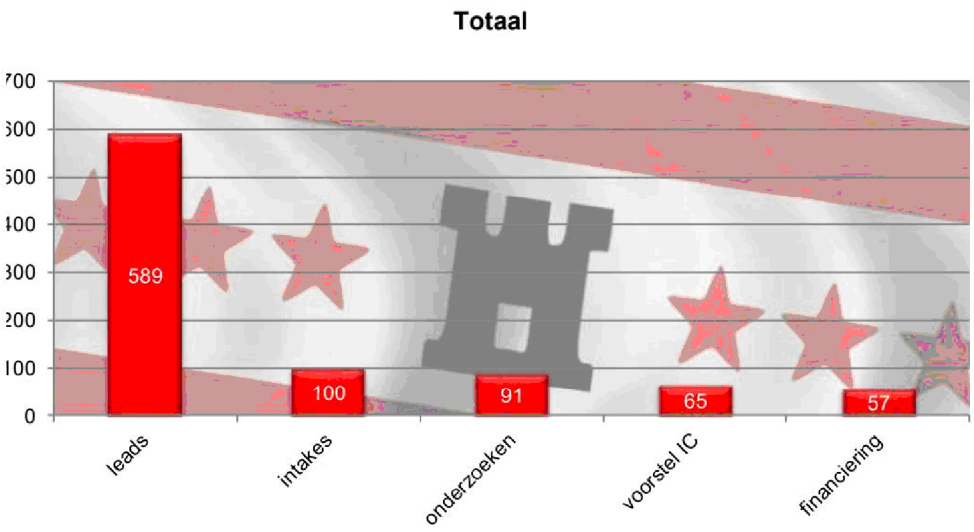
57 aanvragen zijn geannuleerd, waarvan 12 nieuw in 2022. Het cirkeldiagram (met een vergelijking t.o.v. het eerste kwartaal van 2022) geeft de reden van annulering weer per 31 maart 2022.

De conversiegraad van lead naar financiering over de gehele looptijd bedraagt 10%.

Conversie aanvragen naar financiering over gehele looptijd MKB F. Drenthe

Maatschappelijk rendement

Directe werkgelegenheid in fte's

	# aanvang financiering	# per 1 januari 2022	# per 31 maart 2022	Oorspr. verwachting
Al in portefeuille per 1 januari 2022	300,2	351,5	322,2	454,0
Nieuwe ondernemingen 2022	0,0	0,0	0,0	0,0
Subtotaal huidige portefeuille	*300,2*	*351,5*	*322,2*	*454,0*
Realisatie uit port. gehele looptijd	160,0	270,5	258,8	394,0
Totaal	**460,2**	**622,0**	**581,0**	**848,0**

GROEI DIRECTE FTE'S:	**121**
AANTAL GEFINANCIERDE FTE	**581**

Bovenstaande tabel is op basis van de gehele looptijd van het MKB F. Drenthe.

overzicht co-financiers

	Bank	Marktpartij	Informal	Overig	Totaal
aantal	29	16	26	37	108
bedrag x €1.000,-	22.727	4.206	3.262	6.961	37.156

Over de gehele looptijd van het MKB Fonds Drenthe is een multiplier cofinanciering van 3,9 gerealiseerd. Dit betekent dat voor elke **€ 1,--** die MKB Fonds Drenthe heeft gefinancierd **€ 2,90** door overige financiers aanvullend beschikbaar is gesteld.

To: 5.1.2e (5.1.2e)[5.1.2e @minezk.nl]; 5.1.2e (5.1.2e)[5.1.2e @minezk.nl]; 5.1.2e @provinciegroningen.nl'[5.1.2e @provinciegroningen.nl]; 5.1.2e @provinciegroningen.nl'[5.1.2e @provinciegroningen.nl]; 5.1.2e @fryslan.frl'[5.1.2e @fryslan.frl]; 5.1.2e @fryslan.frl'[5.1.2e @fryslan.frl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e (5.1.2e)[5.1.2e @minezk.nl]
Cc: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @nom.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @nom.nl]; 5.1.2e 5.1.2e @nom.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @nom.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Wed 6/22/2022 9:03:16 AM
Subject: Verdeling RvO subsidies.pdf
Received: Wed 6/22/2022 9:04:04 AM
Verdeling RvO subsidies.pdf

Goedemorgen allen,

Zoals toegezegd gisteren in het kwartaaloverleg, ontvangen jullie hierbij de sheet over verdeling RvO subsidies.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

N.V. NOM

Investerings- en ontwikkelingsmaatschappij

voor Noord-Nederland

T +31 5.1.2e

M 5.1.2e

E 5.1.2e @nom.nl

W www.nom.nl

Meer weten over de NOM en de ontwikkelingen in Noord-Nederland?

Lees ons NOMMER magazine!

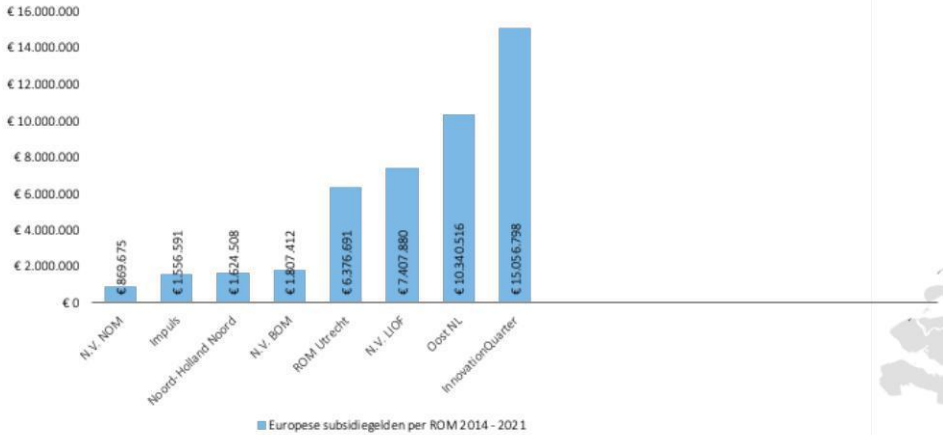
Groeien begint **hier.**

De informatie in dit e-mailbericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde.

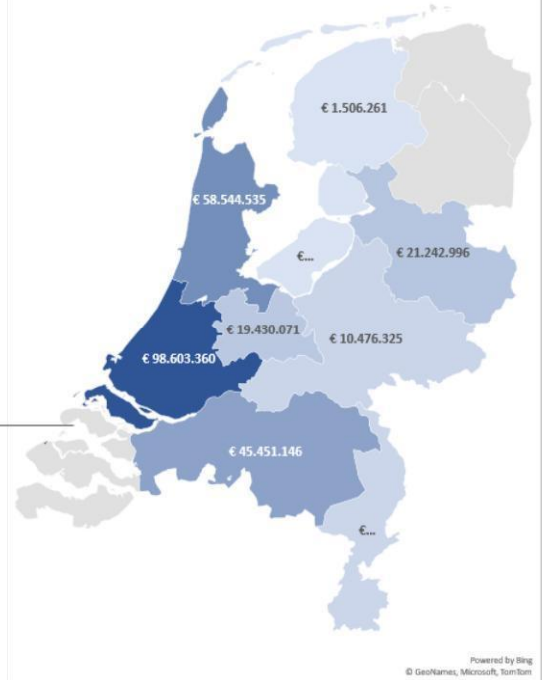
Verstrekking aan en gebruik door anderen is niet toegestaan. Door de elektronische

verzending van het bericht kunnen geen rechten ontleend worden aan de informatie.

Verdeling RVO Subsidies

Een vergelijking in Europese subsidiegelden met andere grote en kleine ROM's.
Stand per december 2021. Totaalbedrag: €45mio

Nederlandse hightech scale-ups die afgelopen jaren financiering uit het European Innovation Council Accelerator programma ontvingen. (bron RvO)
Slechts eén bedrijf uit Noord-Nederland op 97 deelnemers. voor 0,8% van de totale subsidie.

0776

315704

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

1 - 3

Reeds openbaar
(https://www.drentsparlement.nl/Vergaderingen/Statencommissie-Financien-Cultuur-Bestuur-en-Economie-FCBE/2022/18-mei/09:30/FCBE180522-A5-AvA-NV-NOM-jaarverslag-COMPL.pdf, zie p. 1-3)

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

1 - 1

Reeds openbaar:
(https://www.drentsparlement.nl/Vergaderingen/Statencommissie-Financien-Cultuur-Bestuur-en-Economie-FCBE-1/2017/08-november/13:00/FCBE081117-A7-NV-NOM-Actualisering-aandeelhoudersinstructie.pdf)

30 AUG. 2017 /Eqp

Ministerie van Economische Zaken

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

College van Gedeputeerde Staten
van de Provincie Groningen
Postbus 610
9700 AP Groningen

Directoraat-generaal
Bedrijfsleven & Innovatie
Directie Ondernemerschap

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/ez

Behandeld door
5.1.2e MSc

T 070 5.1.2e
5.1.2e @minez.nl

Ons kenmerk
DGBI-O / 17129666

Uw kenmerk

Bijlage(n)
1

Datum - 29 AUGUSTUS 2017 -
Betreft Aandeelhoudersinstructie ROM's

Geacht college,

In goed overleg tussen de betreffende Provincies en het Ministerie van Economische Zaken is de afgelopen maanden op ambtelijk niveau intensief gewerkt aan een nieuwe aandeelhoudersinstructie voor de Regionale Ontwikkelingsmaatschappijen (ROM's). Ook de ROM's zelf zijn in dit proces geconsulteerd. De aanleiding voor het aanpassen van de aandeelhoudersinstructie is de evaluatie van de ROM's welke in 2016 is gepubliceerd.

Het financieringsbedrijf van de ROM's is een belangrijke pijler in de totale financieringsketen die door EZ en de Provincies is opgezet om kenlpunten in de verstrekking van risicodragend en vreemd vermogen aan het (innovatieve) MKB aan te pakken, in die situaties en segmenten waarin private partijen niet of onvoldoende acteren, met andere woorden, daar waar sprake is van 'markt falen'. Dit laat overigens onverlet dat de ROM's als 'market economy operator' moeten handelen, bij voorkeur gezamenlijk met private partijen participeren, dat het publieke belang (in beginsel) altijd een minderheidsbelang zal zijn en dat de ROM's al bij de start van het participatietraject nadenken over de exit-strategie.

Genoemde aspecten (en nog meer) zijn alle in bijgevoegde (vernieuwde) aandeelhoudersinstructie opgenomen. Ik verzoek u thans ook bestuurlijk met deze instructie in te stemmen. Na uw akkoord zal de instructie formeel aan de ROM's worden aangeboden als het kader dat tot en met de eerstvolgende evaluatie (in 2021) van kracht zal zijn. Tenzij nieuwe ontwikkelingen aanleiding geven om de instructie eerder aan te passen.

Zoals u bekend is, vindt in de komende maanden verdere besluitvorming plaats over de oprichting van Invest-NL. Een groot aantal werkgroepen houdt zich bezig met verschillende deelonderwerpen die in dat kader verder uitgewerkt moeten worden. Een van deze werkgroepen houdt zich bezig met de positionering van het aandeelhouderschap van de ROM's en de wijze waarop de samenwerking tussen Invest-NL, ROM's, Provincies en EZ het beste geregeld zou kunnen worden.
De Provincies en de ROM's zijn in deze werkgroep vertegenwoordigd.

0779 310550

Directoraat-generaal
Bedrijfsleven & Innovatie
Directie Ondernemerschap

Ons kenmerk
DGBI-O / 17129666

De oprichting van Invest-NL geeft in mijn optiek echter geen aanleiding om de vaststelling van de nieuwe aandeelhoudersinstructie ROM's uit te stellen.

Tot slot maak ik van de gelegenheid gebruik om u en uw medewerkers te bedanken voor uw constructieve bijdrage aan de totstandkoming van dit document.

De Minister van Economische Zaken,
Namens deze [redacted]
5.1.2e

drs. P.M. Waasdorp
Directeur Ondernemerschap

Aandeelhoudersinstructie (versie 09 augustus 2017)

Inleiding

Deze aandeelhoudersinstructie heeft betrekking op het kapitaal (aandelenkapitaal plus agio) alsmede het daarmee behaalde resultaat (algemene reserve) dat door de aandeelhouders aan de Regionale Ontwikkelingsmaatschappijen (ROM's) ter beschikking is gesteld en vervangt de bestaande aandeelhoudersinstructie uit 2012. Deze instructie geeft richting aan de vorm en de inhoud van het investeringsbeleid van de participatiebedrijven. De nieuwe instructie treedt per ..... in werking, met dien verstande dat voor de beoordeling van het rendement in meerjarig perspectief de ingangsdatum gesteld wordt op 1 januari 2016 (aansluitend op de evaluatie ROM's 2011- 2015 door Ecorys); zie onder 1, sub m.

De participatiebedrijven van de ROM's hebben als taak om met het door de aandeelhouders ter beschikking gestelde kapitaal een bijdrage te leveren aan de realisatie van het door de overheden periodiek vast te stellen economisch beleid, derhalve met primaire aandacht voor de beleidsspeerpunten die gelden voor de regio. De ROM's hebben daarvoor een uitgebreid financieringsinstrumentarium tot hun beschikking.
Dit impliceert dat de participatiebedrijven te maken hebben met enerzijds een algemeen en anderzijds een regionaal verschillend beleidskader.
Deze nieuwe aandeelhoudersinstructie voorziet hierin en is opgedeeld in twee onderdelen: een algemeen deel -waaraan alle ROM's zich dienen te conformeren- en een deel waarin het regionale beleidskader wordt beschreven. Dit betreft de deelterreinen waarop de betreffende ROM zich primair dient te richten. Deze verschillen per ROM.

Deze aandeelhoudersinstructie is een 'levend' document. Bij verandering van (regionaal) beleid wordt de aandeelhoudersinstructie van de desbetreffende ROM aangepast. Daar waar het algemeen kader wijzigt, worden alle ROM's bij de verandering betrokken.

Bij de opstelling van de instructie is de vigerende Europese regelgeving inzake staatssteun in acht genomen. Indien de instructie als gevolg van aanpassing van EU-regelgeving tot conflictsituaties leidt, wordt de instructie aangepast.

1. Het algemeen kader

In het algemeen kader wordt het beleidsmatige speelveld voor de participatiebedrijven van de ROM's beschreven. Dit speelveld geldt voor alle participatiebedrijven van de ROM's en dient te allen tijde nageleefd te worden.

a. De ROM's investeren in innovatieve (door)startende MKB-bedrijven resp. snelle groeiers die actief zijn op de speerpunten en cross-overs van het landelijk en regionaal (innovatie)beleid zoals beschreven in paragraaf 2 van deze instructie.
   Onder **MKB-bedrijven** wordt verstaan: ondernemingen die voldoen aan de definitie van Kleine, middelgrote en micro-ondernemingen ("kmo's") in Bijlage I van Verordening (EG) 651/2014 van de Commissie van 17 juni 2014 waarbij bepaalde categorieën steun op grond van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag met de

interne markt verenigbaar worden verklaard of in een verordening die deze vervangt.
Onder **(door)starter** wordt verstaan: een niet-beursgenoteerde onderneming die op het moment van het tekenen van de eerste overeenkomst tot verstrekking van risico)kapitaal maximaal vijf jaar ondernemingsactiviteiten in stand houdt en die niet is ontstaan uit een fusie.
Verzelfstandigde resp. nieuwe eenheden van bestaande bedrijven, mits ondergebracht in een nieuwe rechtspersoon die aan genoemd uitgangspunt voldoet, worden eveneens als starter aangemerkt. De ROM's mogen, ter bescherming van hun financieel belang, participeren op (sub)holding niveau, mits de investering aantoonbaar te maken heeft met de nieuwe ontwikkeling, bijvoorbeeld door het benoemen van mijlpalen die daarmee te maken hebben.
Onder **snelle groeier** wordt verstaan: een bedrijf met 10 – 250 werknemers, waarbij de werkgelegenheid of omzet in de afgelopen vijf jaar met tenminste 60% is toegenomen dan wel dat (op grond van het aan de ROM's ter beoordeling voorgelegde businessplan) in de komende vijf jaar een toename van de werkgelegenheid en/of omzet van minimaal 60% verwacht.
NB. Deze definitie is daarmee ruimer dan de definitie van 'scale-up' die door de OESO wordt gebruikt en biedt de ROM's daarmee een ruimer speelveld.

b. De ROM's opereren met inachtneming van alle Europese regelgeving inzake staatssteun en risicokapitaal, ongeacht of een ROM rechtstreeks of via een tussenfonds (bijvoorbeeld via een technofonds) in een onderneming participeert.
c. De ROM's handelen als een Marktdeelnemer in een markteconomie (market economy operator), zoals bedoeld in hoofdstuk 4.2 van de Mededeling van de Commissie betreffende het begrip „staatssteun" in de zin van artikel 107, lid 1, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (2016/C 262/01).
d. Bij voorkeur wordt, gelijktijdig en onder vergelijkbare condities en voorwaarden, gezamenlijk geparticipeerd met private partijen en waarbij de participatie van de private partij een reële economische betekenis heeft (zie Mededeling begrip staatssteun, nr. 87 en voetnoot 142). Per participatie kan aannemelijk gemaakt worden dat voldaan is aan het uitgangspunt, genoemd onder c. Dit vraagt in elk geval dat er (per participatie) een deugdelijk bedrijfsplan aanwezig is met nadere informatie over het product / de dienst alsmede de geraamde ontwikkeling van de omzet en het resultaat. Uit dit document en eventueel aanvullende correspondentie dient de levensvatbaarheid van de onderneming te blijken. De ROM dient aannemelijk te kunnen maken dat het geraamde aandeelhoudersrendement zich vanuit het oogpunt van een verstandige particuliere investeerder op een juiste wijze verhoudt ten opzichte van het risicoprofiel van de participatie.
e. Indien niet gelijktijdig en onder vergelijkbare voorwaarden en condities samen met andere partijen wordt geparticipeerd, kan op grond van andere, algemeen aanvaarde standaard waarderingsmethoden worden bepaald of een transactie marktconform is. De door de ROM gekozen methode is gebaseerd op beschikbare objectieve, verifieerbare en betrouwbare gegevens die voldoende gedetailleerd zijn en die de economische situatie tot uiting brengen zoals die bestond op het tijdstip waarop tot de

transactie werd besloten, rekening houdende met de risicograad en toekomstige verwachtingen.

f. De maximale omvang voor deelnemingen bedraagt per onderneming c.q. concern € 5,0 miljoen. Het gaat daarbij om de optelsom van aandelenkapitaal en (al dan niet converteerbare, achtergestelde) leningen. Eventuele (bijgeschreven) aanspraken op dividend en rente blijven buiten beschouwing en vallen ook niet onder de onder q genoemde (40%) vrije beleidsruimte. Bij overschrijdingen om andere dan de hiervoor genoemde reden, komt alleen het meerdere boven € 5,0 miljoen ten laste van de 40% vrije beleidsruimte.

g. Als een ROM in een fonds participeert, wordt voor een overschrijding van het in lid f genoemde plafond van € 5,0 miljoen per onderneming c.q. concern gekeken naar de individuele participaties van het fonds. Dus als een ROM voor 10% in een fonds participeert en dit fonds vervolgens € 10 miljoen in een individuele onderneming investeert, wordt de participatie van de ROM gesteld op € 1,0 miljoen (10%) en is er geen sprake van een overschrijding van het in lid f genoemde plafond.

h. Het publieke aandelenbelang (van ROM's en eventuele andere publieke organisaties samen) vormt minder dan 50% van de totale participatie in een onderneming. Onder 'publiek aandelenbelang' wordt verstaan het door (beleids)deelnemingen van overheden gehouden belang. Hieronder vallen de ROM's, Invest-NL in oprichting e.d. maar niet de private equity partijen die hun fondsen cofinancieren met overheidsinstrumenten zoals Seedfondsen, DVI e.d.. (Tijdelijke) afwijkingen van deze bepaling behoeven de expliciete, voorafgaande schriftelijke goedkeuring van de Raad van Commissarissen van de betreffende ROM.

i. De financieringsinstrumenten waarvan de ROM's gebruik mogen maken zijn (al dan niet gecombineerd):
   i. participatie in aandelenkapitaal;
   ii. converteerbare achtergestelde leningen;
   iii. achtergestelde leningen;
   iv. overige leningen.

j. Voor de (al dan niet converteerbare, achtergestelde) leningen dient een marktconforme vergoeding in rekening te worden gebracht. Daarbij wordt voor overige leningen uitgegaan van de Europese referentierente verhoogd met een opslag conform de tabel in Mededeling (2008/C 14/02) van de Commissie over de herziening van de methode waarmee de referentie- en disconteringspercentages worden vastgesteld of een mededeling die haar vervangt; voor achtergestelde leningen dient N 55/2008 (de zogenoemde Brandenburg scheme) in achtgenomen te worden (zie Bijlage 1). Bepalend is de Europese referentierente op het moment van de investeringsbeslissing c.q. het moment van besluitvorming over de aanpassing van het rentetarief. De bandbreedte van de opslag kan variëren van 100 (rating A en hoger) tot 1.000 (CCC en lager) basispunten, afhankelijk van de creditrating van een onderneming.

Voor de bepaling van de creditrating van een (bestaande) onderneming wordt uitgegaan van de interest-coverage-ratio (Damodaran model) dan wel een andere in de participatiepraktijk algemeen toegepaste methode.

Rating op basis van de uitkomst van de Interest-coverage-ratio (for smaller and riskier firms)		
Vanaf	Tot en met	Creditrating
	0,499	D
0,5	1,499	C / CC / CCC
1,5	2,999	B- / B / B+
3,0	3,999	BB / BB+
4,0	4,499	BBB
4,5		A- / A / A+ / AA / AAA

k. Indien er sprake is van een startende onderneming zonder enige kredietthistorie wordt bij het verstrekken van een 'overige' lening uitgegaan van een opslag van tenminste 400 basispunten; bij het verstrekken van een achtergestelde lening van tenminste 650 basispunten.

l. De duur van een participatie is in beginsel niet langer dan acht jaar. Dit uitgangspunt impliceert dat de ROM's reeds bij het aangaan van een participatieovereenkomst afspraken maken over een exit strategie. Het vorenstaande betekent overigens niet dat de ROM's verplicht zijn om na het verstrijken van genoemde periode de betreffende participaties geforceerd en tegen ongunstige voorwaarden te verkopen. De ROM's informeren de aandeelhouders jaarlijks over alle participaties die op balansdatum langer dan acht jaar in de portefeuille zijn opgenomen. Er wordt in openbare (jaar)verslagen niet over individuele participaties gerapporteerd.

m. De aandeelhouders hanteren als richtlijn dat de koopkracht van het doelvermogen van het participatiebedrijf in meerjarig perspectief in stand blijft. Onder 'koopkracht van het doelvermogen' wordt verstaan de koopkracht van het door de aandeelhouders ter beschikking gestelde kapitaal (kapitaal, agio en de per 1 januari 2016 aanwezige reserves) verminderd met de per 1 januari 2016 aanwezige liquide middelen.
Het meerjarig perspectief betreft een periode van vijf jaar. De (vigerende) periode vangt aan per 1 januari 2016 en betreft dus de periode 1 januari 2016 tot en met 31 december 2020. Voor de uitwerking van een rekenvoorbeeld als illustratie wordt verwezen naar Bijlage 2.

n. De ROM's rapporteren jaarlijks over het maatschappelijk rendement van de participatieportefeuille. Maatschappelijk rendement wordt niet alleen bepaald aan de hand van het aantal participaties en de financiële resultaten, maar ook aan de hand

van de bijdrage van het bedrijf aan (de ontwikkeling van) innovatieve netwerkomgevingen in de regio, het versterken van de regionale economische structuur en mogelijk andere maatschappelijke relevante grootheden (waaronder het aantal gerealiseerde arbeidsplaatsen, groei van de R&D-uitgaven, omzetgroei e.d.) die in overleg met de aandeelhouders vastgesteld kunnen worden.

o. De ROM's trekken zonder goedkeuring van de aandeelhouders geen risicokapitaal van derden respectievelijk bancair krediet aan om daarmee de participatieactiviteiten te financieren.

p. De ROM's mogen onder de navolgende voorwaarden (al dan niet tijdelijk) fondsbeheer voor individuele aandeelhouders uitvoeren:

   i. de beheerkosten komen voor rekening van de 'opdrachtgever' en weerspiegelen volledig de op de markt geldende vergoeding voor vergelijkbare situaties;
   ii. de resultaten komen ten laste / ten goede van de 'opdrachtgever'; en
   iii. de fondsen en het beheer ervan zijn in overeenstemming met de Europese staatssteunregels. Dit betekent dat:
      1. het fonds en het beheer ervan voldoen aan de eisen van de marktdeelnemer in een markteconomie zodat geen sprake is van staatssteun; dan wel
      2. het fonds en het beheer ervan voldoen aan de vereisten uit de Algemene Groepsvrijstellingsverordening (Verordening (EG) nr. 651/2014); dan wel
      3. het fonds en het beheer ervan voldoen aan de vereisten van een van toepassing zijnde goedkeuring door de Europese Commissie.

   De ROM's kunnen met de fondsverstrekker een winstdelingsregeling overeenkomen. Indien de ROM's gevraagd wordt fondsen voor derden (niet zijnde de individuele aandeelhouders) te beheren, is voorafgaande schriftelijke instemming van de aandeelhouders vereist.

q. De ROM's mogen maximaal 40% van het geplaatste kapitaal plus agiostortingen maar exclusief de (overige) reserves investeren in afwijking van het gestelde onder a, g, i en s, met dien verstande dat nooit in strijd met Europese regelgeving inzake staatssteun en risicokapitaal gehandeld mag worden. Deze verruiming van de beleidsruimte wordt toegestaan om het de ROM's mogelijk te maken te kunnen voldoen aan de door de aandeelhouders gestelde rendementsnorm zoals beschreven onder m. Voor de duidelijkheid: dit laat onverlet dat voor investeringen buiten het werkingsgebied van de ROM's (zie onder s) altijd voorafgaande schriftelijke instemming van de aandeelhouders nodig is.

r. Tijdelijk belegde gelden in de vorm van deposito's e.d. mogen uitsluitend aangehouden worden bij in Nederland gevestigde financiële instellingen met tenminste een A+ (codering Fitch) of daarmee vergelijkbare status (volgens de codering van Standard & Poor resp. Moody's).

s. Tenzij de aandeelhouders voorafgaande schriftelijke instemming hebben verleend voor een investering buiten het geografische werkgebied van de ROM wordt er uitsluitend

geïnvesteerd in bedrijven die een bijdrage leveren aan (het genereren van) economische en/of maatschappelijke ontwikkelingen in het geografische werkgebied van de ROM. Bedrijven die statutair gevestigd zijn buiten het werkgebied van de betreffende ROM, maar waarvan de activiteiten die door de ROM zijn / worden gefinancierd, neerslaan binnen het werkgebied, worden tot het werkgebied van de betreffende ROM gerekend. Omgekeerd, bedrijven die statutair gevestigd zijn binnen het werkgebied van de betreffende ROM maar waarvan de activiteiten die door de ROM zijn / worden gefinancierd, neerslaan buiten het werkgebied, worden niet tot het werkgebied van de betreffende ROM gerekend.

t. Gelijktijdig met het uitbrengen van het jaarverslag brengen de ROM's schriftelijk verslag uit aan de aandeelhouders over de aard en omvang van de afwijkingen als bedoeld onder q.

2. Beleidskader

Deze paragraaf beschrijft de aangewezen speerpuntsectoren, generiek vanuit het Rijk, geldend voor alle ROM's en vervolgens, per ROM, nader ingekleurd met de provinciale prioriteiten.
Voor zover sprake is van overlap tussen de speerpunten van het Rijk en de Provincies is die er omwille van de duidelijkheid niet uitgehaald.

De ROM's investeren in innovatieve MKB ondernemingen actief op de voor de betreffende regio geldende nationale en provinciale speerpuntsectoren in het economisch beleid. Innovatie wordt hier gedefinieerd als 'zich richtend op een nieuw product, productieproces en/of een nieuwe markt en/of in algemene zin de economische structuur versterkend.

Door de Rijksoverheid zijn de topsectoren Agro & Food, Chemie, Creatieve Industrie, Energie, High Tech Systems en Materialen, Life Sciences & Health, Logistiek, Tuinbouw en Uitgangsmaterialen alsmede Water als nationaal kader aangewezen.

Voor de **BOM** kan het werkveld van provinciale prioritaire thema's / sectoren als volgt worden omschreven: High Tech Systems en Materialen (inclusief Automotive en Solar), Life Sciences & Medische Technologie (inclusief Pharma), Logistiek, Maintenance, Agro, Food & Nutrition en Biobased Economy alsmede cross-overs tussen de genoemde thema's en sectoren.
Daarnaast zoekt Brabant aansluiting bij de topsectoren Hoofdkantoren en Creatieve Industrie.

Provinciale speerpunten voor **LIOF.**
High Tech Systems en Materialen (inclusief Energy), Life Sciences, Medische Technologie (inclusief Pharma), Care en Cure, Chemie, Logistiek, Maintenance, Agro, Food & Nutrition, Biobased Technology / Economy en Grootschalige Leisure, alsmede cross overs tussen de genoemde thema's en sectoren.

Provinciale speerpunten voor de **NOM.**
Watertechnologie, Energie (inclusief Duurzame Energie), Agribusiness / Biobased Economy / Circulaire Economie, High Tech Systems & Materials (HTSM) en Healthy Ageing alsmede cross overs tussen de genoemde thema's en sectoren.

NOM mag, voor zover dat niet strijdig is met het als Market Economy Operator handelen, eveneens investeren in 'sociale ondernemingen' waaronder verstaan worden bedrijven die ondernemen vanuit een maatschappelijke missie en die dat doen op basis van een op winstgericht verdienmodel.

Voor Drenthe geldt dat ook geïnvesteerd kan worden in Grootschalige Vrijetijdseconomie; Friesland heeft tevens Toerisme en Zorgeconomie als speerpunt aangewezen.

Provinciale speerpunten voor **Oost NL.**
De Gelderse speerpunten zijn beschreven in het beleidskader "Werken aan de economie voor de toekomst" zoals vastgesteld door Provinciale Staten in de vergadering van 29 juni 2016 (PS2016-385), inclusief eventuele nadien vast te stellen wijzigingen van die nota.
Ter toelichting zij opgemerkt dat de focus onder meer ligt bij economisch stuwende sectoren zoals Health, Food, EMT, Circulair, Logistiek en de Maakindustrie alsmede cross-overs tussen de genoemde speerpunten.

De Overijsselse speerpunten zijn opgenomen in het beleidskader "Overijssel innoveert en internationaliseert" zoals vastgesteld door Provinciale Staten in de vergadering van 9 november 2016 (PS/2016/871), inclusief eventuele nadien vast te stellen wijzigingen van dat kader.
Ter toelichting zij vermeld dat de focus met name ligt op High Tech Systems en Materialen en haar belangrijkste toepassingsgebieden, zoals Agro & Food, Chemie, Logistiek, Energie en Life Sciences & Health, met dien verstande dat andere toepassingsgebieden niet worden uitgesloten.

Speerpunten voor **InnovationQuarter.**
Cleantech (Biobased Economy, Water/Deltatechnologie, Infra & Mobiliteit, Duurzaam Bouwen), Life Sciences & Health alsmede Safety & Security en cross-overs tussen de genoemde speerpunten en topsectoren van het Rijk, waaronder Hortitech en HTSM.

Het is IQ verboden te participeren buiten de hierboven aangegeven beleidskaders.
De onder paragraaf 1 onder q geboden 'vrije ruimte' laat dus uitsluitend participaties toe die actief zijn binnen de beleidskaders, maar die zich in een verdere fase in de levenscyclus bevinden dan genoemd onder a (starters, snelle groeiers).
Ook zal IQ niet actief acquireren buiten de aangewezen speerpunten.

Bijlage 1

Tabel Referentierente volgens de mededeling van de Commissie over de herziening van de methode waarmee de referentie- en disconteringspercentages worden vastgesteld (2008/C 14/02)

Opslagen voor 'gewone' leningen in basispunten (exclusief de basisrente)			
Ratingcategorie (conform Standard & Poor)	Zekerheidstelling		
	Hoog	Normaal	Laag
Zeer goed (AAA t/m A-)	60	75	100
Goed (BBB+ t/m BBB-)	75	100	220
Bevredigend (BB+ t/m BB-)	100	220	400
Zwak (B+ t/m B-)	220	400	650
Slecht/Financiële moeilijkheden CCC en lager)	400	650	1000

In document N 55/2008 (het zogenoemde Brandenburg scheme) heeft de Commissie aangegeven welke opslagen gehanteerd moeten worden bij het verstrekken van (converteerbare) achtergestelde leningen.

Opslagen voor achtergestelde leningen in basispunten (exclusief de basisrente)			
Ratingcategorie (conform Standard & Poor)			
AAA t/m A	100		
A- t/m BBB	220		
BBB- t/m BB	400		
BB- t/m B	650		
B-	1000		
CCC en lager	n.v.t.		

Bovenstaande impliceert dat de Europese Commissie het verstrekken van achtergestelde leningen aan bedrijven met een rating CCC en lager niet erkent en als staatssteun aanmerkt.

Met betrekking tot de toepassing van bovenstaande tabellen wordt nog opgemerkt dat als er een private cofinancier (niet zijnde de initiatiefnemer / bestaande (groot)aandeelhouder zelf) is die op hetzelfde moment en onder dezelfde voorwaarden als een ROM financiert en waarbij de participatie van de private partij een reële economische betekenis heeft (zie Mededeling begrip staatssteun, nr. 87 en voetnoot 142) de ROM het door de private cofinancier gehanteerde opslag rentepercentage kan hanteren, ook als dit afwijkt van de in bovenstaande tabel genoemde opslagen. Deze uitzonderingsregel geldt ook voor het verstrekken van een achtergestelde lening aan een onderneming met een rating van CCC of lager.

Bijlage 2.

Illustratie uitwerking Algemeen Kader, onder m, instandhouding doelvermogen.

Stel: beschikbaar gesteld kapitaal, inclusief agio en reserves per 1 januari 2016: € 50.000.000,
Aan de activa zijde van de balans: liquide middelen: € 20.000.000.
Doelvermogen per 1 januari 2016: € 30.000.000.

Stel verder: inflatie 2016 t/m 2020 jaarlijks 2%
In 2017: een kapitaalstorting door de aandeelhouders van € 15.000.000
In 2019: een dividenduitkering van € 10.000.000
Resultaten:

- 2016: + € 3 miljoen
- 2017: ./. € 2 miljoen
- 2018: + € 8 miljoen
- 2019: ./. € 5 miljoen
- 2020: + € 2 miljoen

Op basis van het vorenstaande is de feitelijke ontwikkeling van het Beschikbaar gestelde kapitaal als volgt.

Kapitaal op 1 januari 2016 (bedragen x € 1.000)	€ 50.000
Bij: resultaat 2016	3.000
Kapitaal ultimo 2016	€ 53.000
Af: resultaat 2017	./. 2.000
Bij: kapitaalstorting 2017	15.000
Kapitaal ultimo 2017	€ 66.000
Bij: resultaat 2018	8.000
Kapitaal ultimo 2018	€ 74.000
Af resultaat 2019	./. 5.000
Af: dividenduitkering 2019	./.10.000
Kapitaal ultimo 2019	€ 59.000
Bij: resultaat 2020	2.000
Kapitaal ultimo 2020 (Feitelijk Beschikbaar Kapitaal)	€ 61.000

Ontwikkeling van het Doelvermogen

Kapitaal op 1 januari 2016 (bedragen x € 1.000)	€ 50.000
Bij: inflatiecorrectie 2016: 2% van € 30.000 [€ 50.000 ./. € 20.000]	600
Doelvermogen ultimo 2016	€ 50.600
Bij: inflatiecorrectie 2017: 2% van € 30.600	612
Bij: kapitaalstorting 2017	15.000
Doelvermogen ultimo 2017	€ 66.212
Bij: inflatiecorrectie 2018: 2% van [€ 30.600+ € 612 + € 15.000]	924
Doelvermogen ultimo 2018	€ 67.136
Bij: inflatiecorrectie 2019: 2% van [€ 30.600 + € 612 + € 15.000 + € 924]	943
Af: dividenduitkering 2019	./. 10.000
Doelvermogen ultimo 2019	€ 58.079
Bij: inflatiecorrectie 2020: 2% van [€ 47.136 + € 943 ./. € 10.000]	761
Doelvermogen ultimo 2020	€ 58.840
Feitelijke Beschikbaar Vermogen ultimo 2020	€ 61.000

Conclusie: er wordt aan de rendementsdoelstelling voldaan.

Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

College van Gedeputeerde Staten
van de Provincie Groningen
Postbus 610
9700 AP Groningen

22 NOV. 2017
ECP

Directoraat-generaal
Bedrijfsleven & Innovatie
Directie Ondernemerschap

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/ezk

Behandeld door
5.1.2e MSc

T 070 5.1.2e
F 0
5.1.2e minez.nl

Ons kenmerk
DGBI-O / 17178798

Uw kenmerk

Bijlage(n)
2

Datum - 2 1 NOVEMBER 2017 -
Betreft Kopie van brief aan ROM's inzake aandeelhoudersinstructie

Geacht college,

Bijgaand treft u een kopie aan van de brief van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat aan de ROM's inzake de formele toezending van de nieuwe aandeelhoudersinstructie. Deze aandeelhoudersinstructie is in goed overleg tussen de betreffende Provincies en het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat tot stand gekomen. Ook de ROM's zelf zijn in dit proces geconsulteerd.

De Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat,
Namens deze:

5.1.2e

drs. P.M. Waasdorp
Directeur Ondernemerschap

Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

NV NOM
T.a.v. de heer 5.1.2e
Postbus 424
9700 AK GRONINGEN

Directoraat-generaal
Bedrijfsleven & Innovatie
Directie Ondernemerschap

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/ez

Behandeld door
5.1.2e MSc

T 070 5.1.2e
F 0
5.1.2e minez.nl

Ons kenmerk
DGBI-O / 17177287

Uw kenmerk

Bijlage(n)
1

Datum
Betreft Aandeelhoudersinstructie ROM's

Geachte heer 5.1.2e

In goed overleg tussen de betreffende Provincies en het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat is de afgelopen maanden intensief gewerkt aan een nieuwe aandeelhoudersinstructie voor de Regionale Ontwikkelingsmaatschappijen (ROM's). Ook de ROM's zelf zijn in dit proces geconsulteerd. De aanleiding voor het aanpassen van de aandeelhoudersinstructie is de evaluatie van de ROM's welke in 2016 is gepubliceerd.

Het financieringsbedrijf van de ROM's is een belangrijke pijler in de totale financieringsketen die door EZK en de Provincies is opgezet om knelpunten in de verstrekking van risicodragend en vreemd vermogen aan het (innovatieve) MKB aan te pakken, in die situaties en segmenten waarin private partijen niet of onvoldoende acteren, met andere woorden, daar waar sprake is van 'markt falen'. Dit laat overigens onverlet dat de ROM's als 'market economy operator' moeten handelen, bij voorkeur gezamenlijk met private partijen participeren, dat het publieke belang (in beginsel) altijd een minderheidsbelang zal zijn en dat de ROM's al bij de start van het participatietraject nadenken over de exit-strategie.

Genoemde aspecten (en nog meer) zijn alle in bijgevoegde (vernieuwde) aandeelhoudersinstructie opgenomen. Graag bied ik deze aandeelhoudersinstructie dan ook formeel aan als het kader dat tot en met de eerstvolgende evaluatie (2021) van kracht zal zijn. Tenzij nieuwe ontwikkelingen aanleiding geven om de instructie eerder aan te passen.

Tot slot maak ik van de gelegenheid gebruik om u en uw medewerkers te bedanken voor hun constructieve bijdrage aan de totstandkoming van dit document.

Een kopie van deze brief stuur ik aan het College van Gedeputeerde Staten van de provinciale medeaandeelhouder(s).

De Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat,
Namens deze: 5.1.2e

drs. P.M. Waasdorp
Directeur Ondernemerschap

Aandeelhoudersinstructie (versie 1 november 2017)

Inleiding

Deze aandeelhoudersinstructie heeft betrekking op het kapitaal (aandelenkapitaal plus agio) alsmede het daarmee behaalde resultaat (algemene reserve) dat door de aandeelhouders aan de Regionale Ontwikkelingsmaatschappijen (ROM's) ter beschikking is gesteld en vervangt de bestaande aandeelhoudersinstructie uit 2012. Deze instructie geeft richting aan de vorm en de inhoud van het investeringsbeleid van de participatiebedrijven. De nieuwe instructie treedt per 1 november 2017 in werking, met dien verstande dat voor de beoordeling van het rendement in meerjarig perspectief de ingangsdatum gesteld wordt op 1 januari 2016 (aansluitend op de evaluatie ROM's 2011- 2015 door Ecorys); zie onder 1, sub m.

De participatiebedrijven van de ROM's hebben als taak om met het door de aandeelhouders ter beschikking gestelde kapitaal een bijdrage te leveren aan de realisatie van het door de overheden periodiek vast te stellen economisch beleid, derhalve met primaire aandacht voor de beleidsspeerpunten die gelden voor de regio. De ROM's hebben daarvoor een uitgebreid financieringsinstrumentarium tot hun beschikking.
Dit impliceert dat de participatiebedrijven te maken hebben met enerzijds een algemeen en anderzijds een regionaal verschillend beleidskader.
Deze nieuwe aandeelhoudersinstructie voorziet hierin en is opgedeeld in twee onderdelen: een algemeen deel -waaraan alle ROM's zich dienen te conformeren- en een deel waarin het regionale beleidskader wordt beschreven. Dit betreft de deelterreinen waarop de betreffende ROM zich primair dient te richten. Deze verschillen per ROM.

Deze aandeelhoudersinstructie is een 'levend' document. Bij verandering van (regionaal) beleid wordt de aandeelhoudersinstructie van de desbetreffende ROM aangepast. Daar waar het algemeen kader wijzigt, worden alle ROM's bij de verandering betrokken.

Bij de opstelling van de instructie is de vigerende Europese regelgeving inzake staatssteun in acht genomen. Indien de instructie als gevolg van aanpassing van EU-regelgeving tot conflictsituaties leidt, wordt de instructie aangepast.

1. Het algemeen kader

In het algemeen kader wordt het beleidsmatige speelveld voor de participatiebedrijven van de ROM's beschreven. Dit speelveld geldt voor alle participatiebedrijven van de ROM's en dient te allen tijde nageleefd te worden.

a. De ROM's investeren in innovatieve (door)startende MKB-bedrijven resp. snelle groeiers die actief zijn op de speerpunten en cross-overs van het landelijk en regionaal (innovatie)beleid zoals beschreven in paragraaf 2 van deze instructie.
   Onder **MKB-bedrijven** wordt verstaan: ondernemingen die voldoen aan de definitie van Kleine, middelgrote en micro-ondernemingen ("kmo's") in Bijlage I van Verordening (EG) 651/2014 van de Commissie van 17 juni 2014 waarbij bepaalde categorieën steun op grond van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag met de

interne markt verenigbaar worden verklaard of in een verordening die deze vervangt.
Onder **(door)starter** wordt verstaan: een niet-beursgenoteerde onderneming die op het moment van het tekenen van de eerste overeenkomst tot verstrekking van risico)kapitaal maximaal vijf jaar ondernemingsactiviteiten in stand houdt en die niet is ontstaan uit een fusie.
Verzelfstandigde resp. nieuwe eenheden van bestaande bedrijven, mits ondergebracht in een nieuwe rechtspersoon die aan genoemd uitgangspunt voldoet, worden eveneens als starter aangemerkt. De ROM's mogen, ter bescherming van hun financieel belang, participeren op (sub)holding niveau, mits de investering aantoonbaar te maken heeft met de nieuwe ontwikkeling, bijvoorbeeld door het benoemen van mijlpalen die daarmee te maken hebben.
Onder **snelle groeier** wordt verstaan: een bedrijf met 10 – 250 werknemers, waarbij de werkgelegenheid of omzet in de afgelopen vijf jaar met tenminste 60% is toegenomen dan wel dat (op grond van het aan de ROM's ter beoordeling voorgelegde businessplan) in de komende vijf jaar een toename van de werkgelegenheid en/of omzet van minimaal 60% verwacht.
NB. Deze definitie is daarmee ruimer dan de definitie van 'scale-up' die door de OESO wordt gebruikt en biedt de ROM's daarmee een ruimer speelveld.

b. De ROM's opereren met inachtneming van alle Europese regelgeving inzake staatssteun en risicokapitaal, ongeacht of een ROM rechtstreeks of via een tussenfonds (bijvoorbeeld via een technofonds) in een onderneming participeert.
c. De ROM's handelen als een Marktdeelnemer in een markteconomie (market economy operator), zoals bedoeld in hoofdstuk 4.2 van de Mededeling van de Commissie betreffende het begrip „staatssteun" in de zin van artikel 107, lid 1, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (2016/C 262/01).
d. Bij voorkeur wordt, gelijktijdig en onder vergelijkbare condities en voorwaarden, gezamenlijk geparticipeerd met private partijen en waarbij de participatie van de private partij een reële economische betekenis heeft (zie Mededeling begrip staatssteun, nr. 87 en voetnoot 142). Per participatie kan aannemelijk gemaakt worden dat voldaan is aan het uitgangspunt, genoemd onder c. Dit vraagt in elk geval dat er (per participatie) een deugdelijk bedrijfsplan aanwezig is met nadere informatie over het product / de dienst alsmede de geraamde ontwikkeling van de omzet en het resultaat. Uit dit document en eventueel aanvullende correspondentie dient de levensvatbaarheid van de onderneming te blijken. De ROM dient aannemelijk te kunnen maken dat het geraamde aandeelhoudersrendement zich vanuit het oogpunt van een verstandige particuliere investeerder op een juiste wijze verhoudt ten opzichte van het risicoprofiel van de participatie.
e. Indien niet gelijktijdig en onder vergelijkbare voorwaarden en condities samen met andere partijen wordt geparticipeerd, kan op grond van andere, algemeen aanvaarde standaard waarderingsmethoden worden bepaald of een transactie marktconform is. De door de ROM gekozen methode is gebaseerd op beschikbare objectieve, verifieerbare en betrouwbare gegevens die voldoende gedetailleerd zijn en die de economische situatie tot uiting brengen zoals die bestond op het tijdstip waarop tot de

transactie werd besloten, rekening houdende met de risicograad en toekomstige verwachtingen.

f. De maximale omvang voor deelnemingen bedraagt per onderneming c.q. concern € 5,0 miljoen. Het gaat daarbij om de optelsom van aandelenkapitaal en (al dan niet converteerbare, achtergestelde) leningen. Eventuele (bijgeschreven) aanspraken op dividend en rente blijven buiten beschouwing en vallen ook niet onder de onder q genoemde (40%) vrije beleidsruimte. Bij overschrijdingen om andere dan de hiervoor genoemde reden, komt alleen het meerdere boven € 5,0 miljoen ten laste van de 40% vrije beleidsruimte.

g. Als een ROM in een fonds participeert, wordt voor een overschrijding van het in lid f genoemde plafond van € 5,0 miljoen per onderneming c.q. concern gekeken naar de individuele participaties van het fonds. Dus als een ROM voor 10% in een fonds participeert en dit fonds vervolgens € 10 miljoen in een individuele onderneming investeert, wordt de participatie van de ROM gesteld op € 1,0 miljoen (10%) en is er geen sprake van een overschrijding van het in lid f genoemde plafond.

h. Het publieke aandelenbelang (van ROM's en eventuele andere publieke organisaties samen) vormt minder dan 50% van de totale participatie in een onderneming. Onder 'publiek aandelenbelang' wordt verstaan het door (beleids)deelnemingen van overheden gehouden belang. Hieronder vallen de ROM's, Invest-NL in oprichting e.d. maar niet de private equity partijen die hun fondsen cofinancieren met overheidsinstrumenten zoals Seedfondsen, DVI e.d.. (Tijdelijke) afwijkingen van deze bepaling behoeven de expliciete, voorafgaande schriftelijke goedkeuring van de Raad van Commissarissen van de betreffende ROM.

i. De financieringsinstrumenten waarvan de ROM's gebruik mogen maken zijn (al dan niet gecombineerd):
    i. participatie in aandelenkapitaal;
    ii. converteerbare achtergestelde leningen;
    iii. achtergestelde leningen;
    iv. overige leningen.

j. Voor de (al dan niet converteerbare, achtergestelde) leningen dient een marktconforme vergoeding in rekening te worden gebracht. Daarbij wordt voor overige leningen uitgegaan van de Europese referentierente verhoogd met een opslag conform de tabel in Mededeling (2008/C 14/02) van de Commissie over de herziening van de methode waarmee de referentie- en disconteringspercentages worden vastgesteld of een mededeling die haar vervangt; voor achtergestelde leningen dient N 55/2008 (de zogenoemde Brandenburg scheme) in achtgenomen te worden (zie Bijlage 1). Bepalend is de Europese referentierente op het moment van de investeringsbeslissing c.q. het moment van besluitvorming over de aanpassing van het rentetarief. De bandbreedte van de opslag kan variëren van 100 (rating A en hoger) tot 1.000 (CCC en lager) basispunten, afhankelijk van de creditrating van een onderneming.

Voor de bepaling van de creditrating van een (bestaande) onderneming wordt uitgegaan van de interest-coverage-ratio (Damodaran model) dan wel een andere in de participatiepraktijk algemeen toegepaste methode.

Rating op basis van de uitkomst van de Interest-coverage-ratio (for smaller and riskier firms)		
Vanaf	Tot en met	Creditrating
	0,499	D
0,5	1,499	C / CC / CCC
1,5	2,999	B- / B / B+
3,0	3,999	BB / BB+
4,0	4,499	BBB
4,5		A- / A / A+ / AA / AAA

k. Indien er sprake is van een startende onderneming zonder enige kredietthistorie wordt bij het verstrekken van een 'overige' lening uitgegaan van een opslag van tenminste 400 basispunten; bij het verstrekken van een achtergestelde lening van tenminste 650 basispunten.

l. De duur van een participatie is in beginsel niet langer dan acht jaar. Dit uitgangspunt impliceert dat de ROM's reeds bij het aangaan van een participatieovereenkomst afspraken maken over een exit strategie. Het vorenstaande betekent overigens niet dat de ROM's verplicht zijn om na het verstrijken van genoemde periode de betreffende participaties geforceerd en tegen ongunstige voorwaarden te verkopen. De ROM's informeren de aandeelhouders jaarlijks over alle participaties die op balansdatum langer dan acht jaar in de portefeuille zijn opgenomen. Er wordt in openbare (jaar)verslagen niet over individuele participaties gerapporteerd.

m. De aandeelhouders hanteren als richtlijn dat de koopkracht van het doelvermogen van het participatiebedrijf in meerjarig perspectief in stand blijft. Onder 'koopkracht van het doelvermogen' wordt verstaan de koopkracht van het door de aandeelhouders ter beschikking gestelde kapitaal (kapitaal, agio en de per 1 januari 2016 aanwezige reserves) verminderd met de per 1 januari 2016 aanwezige liquide middelen.
Het meerjarig perspectief betreft een periode van vijf jaar. De (vigerende) periode vangt aan per 1 januari 2016 en betreft dus de periode 1 januari 2016 tot en met 31 december 2020. Voor de uitwerking van een rekenvoorbeeld als illustratie wordt verwezen naar Bijlage 2.

n. De ROM's rapporteren jaarlijks over het maatschappelijk rendement van de participatieportefeuille. Maatschappelijk rendement wordt niet alleen bepaald aan de hand van het aantal participaties en de financiële resultaten, maar ook aan de hand

van de bijdrage van het bedrijf aan (de ontwikkeling van) innovatieve netwerkomgevingen in de regio, het versterken van de regionale economische structuur en mogelijk andere maatschappelijke relevante grootheden (waaronder het aantal gerealiseerde arbeidsplaatsen, groei van de R&D-uitgaven, omzetgroei e.d.) die in overleg met de aandeelhouders vastgesteld kunnen worden.

o. De ROM's trekken zonder goedkeuring van de aandeelhouders geen risicokapitaal van derden respectievelijk bancair krediet aan om daarmee de participatieactiviteiten te financieren.

p. De ROM's mogen onder de navolgende voorwaarden (al dan niet tijdelijk) fondsbeheer voor individuele aandeelhouders uitvoeren:

   i. de beheerkosten komen voor rekening van de 'opdrachtgever' en weerspiegelen volledig de op de markt geldende vergoeding voor vergelijkbare situaties;
   ii. de resultaten komen ten laste / ten goede van de 'opdrachtgever'; en
   iii. de fondsen en het beheer ervan zijn in overeenstemming met de Europese staatssteunregels. Dit betekent dat:
      1. het fonds en het beheer ervan voldoen aan de eisen van de marktdeelnemer in een markteconomie zodat geen sprake is van staatssteun; dan wel
      2. het fonds en het beheer ervan voldoen aan de vereisten uit de de-minimis verordening (Verordening (EU) nr. 1407/2013) en de Algemene Groepsvrijstellingsverordening (Verordening (EU) nr. 651/2014); dan wel
      3. het fonds en het beheer ervan voldoen aan de vereisten van een van toepassing zijnde goedkeuring door de Europese Commissie.

   De ROM's kunnen met de fondsverstrekker een winstdelingsregeling overeenkomen. Indien de ROM's gevraagd wordt fondsen voor derden (niet zijnde de individuele aandeelhouders) te beheren, is voorafgaande schriftelijke instemming van de aandeelhouders vereist.

q. De ROM's mogen maximaal 40% van het geplaatste kapitaal plus agiostortingen maar exclusief de (overige) reserves investeren in afwijking van het gestelde onder a, f en s, met dien verstande dat nooit in strijd met Europese regelgeving inzake staatssteun en risicokapitaal gehandeld mag worden. Deze verruiming van de beleidsruimte wordt toegestaan om het de ROM's mogelijk te maken te kunnen voldoen aan de door de aandeelhouders gestelde rendementsnorm zoals beschreven onder m. Voor de duidelijkheid: dit laat onverlet dat voor investeringen buiten het werkingsgebied van de ROM's (zie onder s) altijd voorafgaande schriftelijke instemming van de aandeelhouders nodig is.

r. Tijdelijk belegde gelden in de vorm van deposito's e.d. mogen uitsluitend aangehouden worden bij in Nederland gevestigde financiële instellingen met tenminste een A+ (codering Fitch) of daarmee vergelijkbare status (volgens de codering van Standard & Poor resp. Moody's).

s. Tenzij de aandeelhouders voorafgaande schriftelijke instemming hebben verleend voor een investering buiten het geografische werkgebied van de ROM wordt er uitsluitend geïnvesteerd in bedrijven die een bijdrage leveren aan (het genereren van) economische en/of maatschappelijke ontwikkelingen in het geografische werkgebied van de ROM. Bedrijven die statutair gevestigd zijn buiten het werkgebied van de betreffende ROM, maar waarvan de activiteiten die door de ROM zijn / worden gefinancierd, neerslaan binnen het werkgebied, worden tot het werkgebied van de betreffende ROM gerekend. Omgekeerd, bedrijven die statutair gevestigd zijn binnen het werkgebied van de betreffende ROM maar waarvan de activiteiten die door de ROM zijn / worden gefinancierd, neerslaan buiten het werkgebied, worden niet tot het werkgebied van de betreffende ROM gerekend.

t. Gelijktijdig met het uitbrengen van het jaarverslag brengen de ROM's schriftelijk verslag uit aan de aandeelhouders over de aard en omvang van de afwijkingen als bedoeld onder q.

2. Beleidskader

Deze paragraaf beschrijft de aangewezen speerpuntsectoren, generiek vanuit het Rijk, geldend voor alle ROM's en vervolgens, per ROM, nader ingekleurd met de provinciale prioriteiten. Voor zover sprake is van overlap tussen de speerpunten van het Rijk en de Provincies is die er omwille van de duidelijkheid niet uitgehaald.

De ROM's investeren in innovatieve MKB ondernemingen actief op de voor de betreffende regio geldende nationale en provinciale speerpuntsectoren in het economisch beleid. Innovatie wordt hier gedefinieerd als 'zich richtend op een nieuw product, productieproces en/of een nieuwe markt en/of in algemene zin de economische structuur versterkend.

Door de Rijksoverheid zijn de topsectoren Agro & Food, Chemie, Creatieve Industrie, Energie, High Tech Systems en Materialen, Life Sciences & Health, Logistiek, Tuinbouw en Uitgangsmaterialen alsmede Water als nationaal kader aangewezen.

Voor de **BOM** kan het werkveld van provinciale prioritaire thema's / sectoren als volgt worden omschreven: High Tech Systems en Materialen (inclusief Automotive en Solar), Life Sciences & Medische Technologie (inclusief Pharma), Logistiek, Maintenance, Agro, Food & Nutrition en Biobased Economy alsmede cross-overs tussen de genoemde thema's en sectoren.
Daarnaast zoekt Brabant aansluiting bij de topsectoren Hoofdkantoren en Creatieve Industrie.

Provinciale speerpunten voor **LIOF.**
High Tech Systems en Materialen (inclusief Energy), Life Sciences, Medische Technologie (inclusief Pharma), Care en Cure, Chemie, Logistiek, Maintenance, Agro, Food & Nutrition, Biobased Technology / Economy en Grootschalige Leisure, alsmede cross overs tussen de genoemde thema's en sectoren.

Provinciale speerpunten voor de **NOM.**
Watertechnologie, Energie (inclusief Duurzame Energie), Agribusiness / Biobased Economy / Circulaire Economie, High Tech Systems & Materials (HTSM) en Healthy Ageing alsmede cross overs tussen de genoemde thema's en sectoren.

NOM mag, voor zover dat niet strijdig is met het als Market Economy Operator handelen, eveneens investeren in 'sociale ondernemingen' waaronder verstaan worden bedrijven die ondernemen vanuit een maatschappelijke missie en die dat doen op basis van een op winstgericht verdienmodel.

Voor Drenthe geldt dat ook geïnvesteerd kan worden in Grootschalige Vrijetijdseconomie; Friesland heeft tevens Toerisme en Zorgeconomie als speerpunt aangewezen.

Provinciale speerpunten voor **Oost NL.**
De Gelderse speerpunten zijn beschreven in het beleidskader "Werken aan de economie voor de toekomst" zoals vastgesteld door Provinciale Staten in de vergadering van 29 juni 2016 (PS2016-385), inclusief eventuele nadien vast te stellen wijzigingen van die nota.
Ter toelichting zij opgemerkt dat de focus onder meer ligt bij economisch stuwende sectoren zoals Health, Food, EMT, Circulair, Logistiek en de Maakindustrie alsmede cross-overs tussen de genoemde speerpunten.

De Overijsselse speerpunten zijn opgenomen in het beleidskader "Overijssel innoveert en internationaliseert" zoals vastgesteld door Provinciale Staten in de vergadering van 9 november 2016 (PS/2016/871), inclusief eventuele nadien vast te stellen wijzigingen van dat kader.
Ter toelichting zij vermeld dat de focus met name ligt op High Tech Systems en Materialen en haar belangrijkste toepassingsgebieden, zoals Agro & Food, Chemie, Logistiek, Energie en Life Sciences & Health, met dien verstande dat andere toepassingsgebieden niet worden uitgesloten.

Speerpunten voor **InnovationQuarter.**
Cleantech (Biobased Economy, Water/Deltatechnologie, Infra & Mobiliteit, Duurzaam Bouwen), Life Sciences & Health alsmede Safety & Security en cross-overs tussen de genoemde speerpunten en topsectoren van het Rijk, waaronder Hortitech en HTSM.

Het is IQ verboden te participeren buiten de hierboven aangegeven beleidskaders.
De onder paragraaf 1 onder q geboden 'vrije ruimte' laat dus uitsluitend participaties toe die actief zijn binnen de beleidskaders, maar die zich in een verdere fase in de levenscyclus bevinden dan genoemd onder a (starters, snelle groeiers).
Ook zal IQ niet actief acquireren buiten de aangewezen speerpunten.

Bijlage 1

Tabel Referentierente volgens de mededeling van de Commissie over de herziening van de methode waarmee de referentie- en disconteringspercentages worden vastgesteld (2008/C 14/02)

Opslagen voor 'gewone' leningen in basispunten (exclusief de basisrente)			
Ratingcategorie (conform Standard & Poor)	Zekerheidstelling		
	Hoog	Normaal	Laag
Zeer goed (AAA t/m A-)	60	75	100
Goed (BBB+ t/m BBB-)	75	100	220
Bevredigend (BB+ t/m BB-)	100	220	400
Zwak (B+ t/m B-)	220	400	650
Slecht/Financiële moeilijkheden CCC en lager)	400	650	1000

In document N 55/2008 (het zogenoemde Brandenburg scheme) heeft de Commissie aangegeven welke opslagen gehanteerd moeten worden bij het verstrekken van (converteerbare) achtergestelde leningen.

Opslagen voor achtergestelde leningen in basispunten (exclusief de basisrente)			
Ratingcategorie (conform Standard & Poor)			
AAA t/m A	100		
A- t/m BBB	220		
BBB- t/m BB	400		
BB- t/m B	650		
B-	1000		
CCC en lager	n.v.t.		

Bovenstaande impliceert dat de Europese Commissie het verstrekken van achtergestelde leningen aan bedrijven met een rating CCC en lager niet erkent en als staatssteun aanmerkt.

Met betrekking tot de toepassing van bovenstaande tabellen wordt nog opgemerkt dat als er een private cofinancier (niet zijnde de initiatiefnemer / bestaande (groot)aandeelhouder zelf) is die op hetzelfde moment en onder dezelfde voorwaarden als een ROM financiert en waarbij de participatie van de private partij een reële economische betekenis heeft (zie Mededeling begrip staatssteun, nr. 87 en voetnoot 142) de ROM het door de private cofinancier gehanteerde opslag rentepercentage kan hanteren, ook als dit afwijkt van de in bovenstaande tabel genoemde opslagen. Deze uitzonderingsregel geldt ook voor het verstrekken van een achtergestelde lening aan een onderneming met een rating van CCC of lager.

Bijlage 2.

Illustratie uitwerking Algemeen Kader, onder m, instandhouding doelvermogen.

Stel: beschikbaar gesteld kapitaal, inclusief agio en reserves per 1 januari 2016: € 50.000.000,
Aan de activa zijde van de balans: liquide middelen: € 20.000.000.
Doelvermogen per 1 januari 2016: € 30.000.000.

Stel verder: inflatie 2016 t/m 2020 jaarlijks 2%
In 2017: een kapitaalstorting door de aandeelhouders van € 15.000.000
In 2019: een dividenduitkering van € 10.000.000
Resultaten:

- 2016: + € 3 miljoen
- 2017: ./. € 2 miljoen
- 2018: + € 8 miljoen
- 2019: ./. € 5 miljoen
- 2020: + € 2 miljoen

Op basis van het vorenstaande is de feitelijke ontwikkeling van het Beschikbaar gestelde kapitaal als volgt.

Kapitaal op 1 januari 2016 (bedragen x € 1.000)	€ 50.000
Bij: resultaat 2016	3.000
Kapitaal ultimo 2016	€ 53.000
Af: resultaat 2017	./. 2.000
Bij: kapitaalstorting 2017	15.000
Kapitaal ultimo 2017	€ 66.000
Bij: resultaat 2018	8.000
Kapitaal ultimo 2018	€ 74.000
Af resultaat 2019	./. 5.000
Af: dividenduitkering 2019	./.10.000
Kapitaal ultimo 2019	€ 59.000
Bij: resultaat 2020	2.000
Kapitaal ultimo 2020 (Feitelijk Beschikbaar Kapitaal)	€ 61.000

Ontwikkeling van het Doelvermogen

Kapitaal op 1 januari 2016 (bedragen x € 1.000)	€ 50.000
Bij: inflatiecorrectie 2016: 2% van € 30.000 [€ 50.000 ./. € 20.000]	600
Doelvermogen ultimo 2016	€ 50.600
Bij: inflatiecorrectie 2017: 2% van € 30.600	612
Bij: kapitaalstorting 2017	15.000
Doelvermogen ultimo 2017	€ 66.212
Bij: inflatiecorrectie 2018: 2% van [€ 30.600+ € 612 + € 15.000]	924
Doelvermogen ultimo 2018	€ 67.136
Bij: inflatiecorrectie 2019: 2% van [€ 30.600 + € 612 + € 15.000 + € 924]	943
Af: dividenduitkering 2019	./. 10.000
Doelvermogen ultimo 2019	€ 58.079
Bij: inflatiecorrectie 2020: 2% van [€ 47.136 + € 943 ./. € 10.000]	761
Doelvermogen ultimo 2020	€ 58.840
Feitelijke Beschikbaar Vermogen ultimo 2020	€ 61.000

Conclusie: er wordt aan de rendementsdoelstelling voldaan.

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

1 - 12

Reeds openbaar: (https://www.eerstekamer.nl/overig/20160608/evaluatie_van_de_regionale/document)

N.V. NOM
Investerings- en Ontwikkelingsmaatschappij voor Noord-Nederland

Correspondentieadres
Postbus 424
9700 AK Groningen

Bezoekadres
Paterswoldseweg 810
9728 BM Groningen

Provincie Groningen
T.a.v. 5.1.2e
Sint Jansstraat 4
9712 JN Groningen

Groningen, 2 juni 2022
Betreft: Offerte TopDutch

Geachte heer 5.1.2e beste 5.1.2e

Op 29 september jl. ontvingen wij uw e-mail namens de gedeputeerden Economische Zaken van Drenthe, Fryslân en Groningen, met het verzoek om offerte uit te brengen voor de uitvoering van internationale branding-activiteiten voor onze noordelijke regio onder de noemer TopDutch. We zijn verheugd om na anderhalf jaar TopDutch volgens het skeleton-model, de uitwerking nu concreet vorm te kunnen gaan geven en u het onderstaande te kunnen aanbieden.

Strategie

Strategisch gezien wordt ingezet op de volgende twee zaken:

- De doorlopende activatie van het merk TopDutch samen met alle noordelijke partijen om de noordelijke regio te positioneren als een zeer aantrekkelijke vestigingsplek; met daarbinnen
- Verschillende thematische campagnes (on- en offline) gericht op specifieke sectoren en/of bedrijven en passend binnen de gekozen focus.

Resultaat

Volgend op de aanbevelingen uit de evaluatie van ERAC (2020) willen wij meetbare resultaten boeken in het genereren van een continue stroom nieuwsfeiten die bijdragen aan de merkbekendheid en het imago van TopDutch, en de algemene vindbaarheid van TopDutch.com. We adviseren voor aanvang van de campagne een nulmeting te laten uitvoeren onder relevante intermediaire partijen. Vervolgens kan na twee jaar een tussenmeting plaatsvinden en na vier jaar een eindmeting onder dezelfde doelgroepen. Daarnaast streven wij ernaar om alle activiteiten in Noord-Nederland die gericht zijn op internationale bedrijven zoveel mogelijk onder het TopDutch-merk te laten plaatsvinden.

Resultaten per campagne
Doorlopende campagne: vanuit nulmeting doelen stellen die TopDutch Operations team voorlegt aan TopDutch Kernteam. Bijvoorbeeld: x nieuwe relaties waar concreet contact mee is geweest, x nieuwe nieuwsbrief abonnees, openrate of click-through rate (klikfrequentie) nieuwsbrief verhogen, x extra volgers social kanalen, x extra websitebezoekers en x whitepaper downloads.

Twee themacampagnes per jaar: doelen per campagne worden bepaald binnen TopDutch Kernteam op basis van de inhoud. Voorbeeld: er wordt een campagne ingezet op Food. De vervolgstap is het bepalen van het aantal suspects (middels eigen crm en via search data science bedrijf). Op basis van dit aantal wordt het doel bepaald en voorgelegd aan het TopDutch Kernteam. Doel vertaalt zich in: x aantal contacten.

Inhoud campagnes
Voor zowel de doorlopende als de themacampagnes wordt gewerkt volgens het volgende stappenplan:

- ANALYSE
  Analyse van situatie voor doorontwikkeling van marketingstrategie en concept
- STRATEGIE
  Ontwikkeling van marketingstrategie met als doel waardevolle leads te genereren.
- MARKETINGCONCEPT
  Ontwikkeling overkoepelend campagneconcept (woorden, beelden, kanalen en middelen) dat terugkomt in alle communicatiedragers en touchpoints.
- CREATIE CAMPAGNEBEELDEN
  In deze fase worden de (key)visuals gecreëerd. Dit kan zijn door middel van fotografie, video's, animaties, illustraties, enz. passend bij de visuele identiteit van TopDutch.
- PRODUCTIEMIDDELEN
  Uitwerking inzet communicatiemiddelen. Nu nog niet te bepalen maar denk aan: SEO, contentmarketing, social media, blogs, e-mail marketing, advertenties in offline media en bidbooks.

In overleg met het kernteam wordt bepaald welke thema's gekozen worden voor het voeren van de campagnes. Zie ook 'Organisatie & Team'.

Doelgroepen
De **primaire** doelgroep wordt gevormd door internationale ondernemers waarvan wij weten of wensen dat zij zich in Noord-Nederland gaan vestigen. Om de primaire doelgroep te bereiken, zal meer aandacht worden besteed aan intermediaire partijen (bijvoorbeeld buitenlandse consultants).

De **secundaire** doelgroep voor TopDutch wordt gevormd door alle noordelijke en nationale ondernemers, ambassades, belangenverenigingen, organisaties en (kennis)instellingen die TopDutch kunnen helpen bij het uitvoeren van haar missie. De ervaring met TopDutch 1.0 heeft ons geleerd dat het belangrijk is hier al in de beginfase extra aandacht aan te besteden. In het budget is dit opgenomen onder de noemer 'Noordelijke ambassadeurs (interne communicatie/brand training)'.

Organisatie & Team

Ons belangrijkste advies is om de kernorganisatie klein en wendbaar te houden en daarom gebruik te maken van alle expertise die al aanwezig is bij de NOM en de drie provincies. Hierbij gaat het concreet om een TopDutch Kernteam (NOM plus provincies) en een TopDutch Operations team van 3 NOM-medewerkers. Het TopDutch Operations team rapporteert de voortgang en resultaten tweemaandelijks aan het Kernteam. De campagneleider uit het TopDutch Operations Team zorgt ervoor dat de uitvoering past binnen de door het Kernteam bepaalde strategie. Het Kernteam is te allen tijde in de gelegenheid lopende zaken op ambtelijk en bestuurlijk niveau terug te koppelen.

Uitgangspunten hierbij zijn:

- Het Kernteam (provincies/NOM) stelt jaarlijks vast op welke thema's extra campagnes gevoerd gaan worden en geven de campagneleider de opdracht die campagne te organiseren;
- De campagneleider (1.0 fte) van het Operations Team is verantwoordelijk voor de uitvoering van de doorlopende positionering van het merk en twee jaarlijkse deelcampagnes en zorgt samen met verantwoordelijken voor internationale acquisitie, dat de groep van ondernemers en potentiële ondernemers up-to-date blijft;
- De webredacteur (0.8 fte) is verantwoordelijk voor het bijhouden van de website, SEO, het maken en versturen van de nieuwsbrief, het maken en plaatsen van social media posts, het community management en het verspreiden van toolkits (bijv bidbooks) aan het netwerk. De webredacteur is niet alleen uitvoerend, maar heeft ook expertise op de relevante onderwerpen;
- Het derde teamlid (0.6 fte) vult aan om content te maken, onderzoek te doen naar de doelgroepen voor de deelcampagnes en ondersteunt zowel de campagneleider als de webredacteur bij diverse werkzaamheden;
- Daarnaast wordt specifieke expertise ingehuurd;
- Een vormgevingsbureau wordt aangesteld voor het ontwerpen en produceren van de basismaterialen.

Middelen

De huidige online-middelen en kanalen bestaan uit de TopDutch website (www.topdutch.com), een nieuwsbrief en socials (Facebook, Twitter, LinkedIn, YouTube en Instagram). Daarnaast worden er regelmatig bidbooks gemaakt: algemene bidbooks per sector en custom-made bidbooks voor individuele leads. In samenspraak met het nieuw te vormen TopDutch Operations Team worden eventuele aanvullende middelen bepaald.

Tijdens de opdracht in 2021 heeft NOM een aantal marketing automation systemen onderzocht. Om de aansluiting en samenwerking te kunnen waarborgen met andere merken en partijen, waaronder NOM en Chemport, geven wij de voorkeur aan Microsoft Dynamics 365. Dit systeem heeft ook een marketingmodule die bij de NOM in gebruik is, zodat handelingen en opvolging kunnen worden bijgehouden in één geïntegreerd systeem.

Budget en planning

Om de continuïteit van deze regiobranding te kunnen waarborgen, is in de eerste plaats een budget benodigd voor 4 jaar, aan te vragen via Provinciale Staten. In onderstaande tabel hebben we het budget uitgewerkt op hoofdlijnen:

Onderwerp	Jaarlijkse kosten
Personeelskosten	5.1.1c
Overige operationele kosten NOM	
Websitebeheer (hosting etc)	
Websitebeheer (aanpassingen en onderhoud)	
Middelen algemeen (video's, bidbooks ed)	
Contentcreatie (tekst en beeld)	
Vertalingen	
Doorlopende campagne	
Themacampagne (2x per jaar)	
Advertising (online/offline)	
Noordelijke ambassadeurs (interne communicatie/brand training)	In kind door team Internationaliseren NOM
Totaal	**449.000**

Afsluitend

Wij hopen u hiermee een passende aanbieding gedaan te hebben en kijken ernaar uit om hier met alle betrokkenen een groot succes voor Noord-Nederland van te maken.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

provincie groningen

N.V. NOM
t.a.v. mw. 5.1.2e
Postbus 424
9700AK Groningen

Datum	:	1 juli 2022
Documentnr.	:	2022-060656
Dossiernummer	:	K30246
Behandeld door	:	5.1.2e
Telefoonnr.	:	5.1.2e
Antwoord op	:	Uw offerte voor de uitvoering van TopDutch 2 juni 2022
Bijlage	:	geen
Onderwerp	:	Opdracht TopDutch campagne 2022-2024

Geachte mevrouw 5.1.2e

Op 02 juni jl. heeft u een offerte uitgebracht voor de internationale branding activiteiten onder de noemer TopDutch voor een periode van vier jaar. Hierbij geven wij u opdracht voor het uitvoeren van deze brandingactiviteiten voor een periode van twee jaar. De drie opdrachtgevers zijn de provincies Groningen, Drenthe en Fryslân. Provincie Groningen treedt op als penvoerder en is opdrachtgever namens de drie Noordelijke provincies. De provincie Groningen verstrekt u de opdracht voor een periode van twee jaar, met ingangsdatum 1 juli 2022,voor een bedrag van maximaal € 900.000,- exclusief btw. Zoals reeds mondeling door ons is aangegeven, hebben de drie provincies de intentie om de regiobranding onder de naam TopDutch te ontwikkelen voor een periode van vier jaar. Er is gekozen om eerst een opdracht voor twee jaar te verstrekken en na deze periode op basis van een (lichte) tussenevaluatie een besluit te nemen of en op welke wijze, de opdracht zal worden gecontinueerd.

Ten aanzien van de resultaatverplichtingen en de governance van het project zijn de volgende aanvullende voorwaarden van toepassing op onze opdracht:

Meetbaarheid effecten
Uit de evaluatie van bureau ERAC over de effecten van de eerder uitgevoerde TopDutch campagne bleek een causaal verband tussen de campagnes en het aantal leads en nieuw gevestigde bedrijven in de regio, moeilijk aantoonbaar. Daarom zal er voor deze opdracht met name de marketingeffecten van de TopDutch campagne worden gemeten. Om de marketingeffecten van de campagne gestructureerd te kunnen meten, hebben wij een opdracht verstrekt aan bureau Marklinq van de Hanzehogeschool. De opdracht richt zich op het uitvoeren van een nulmeting naar het bereik en de merkbekendheid van TopDutch op dit moment. De meetmethode dient zodanig te zijn ontworpen dat er over twee en vier jaar een identieke meting kan worden uitgevoerd om de ontwikkeling te kunnen beoordelen. Wij verwachten de uitkomsten van de nulmeting uiterlijk begin september. Op basis van de uitkomsten kunnen de inspanningen en resultaten in uw offerte verder worden geconcretiseerd

Meetbaarheid resultaten
De inspanning die u voor deze opdracht zult verrichten betreft de uitvoering van één doorlopende campagne en vier themacampagnes. De keuzes voor de themacampagnes zullen voorafgaand worden bepaald door de opdrcahtgevers. Nadat de meetmethode van de nulmeting bekend is, zullen de prestatieindicatoren verder uitgewerkt kunnen worden. Gedurende de uitvoering van de campagne zal de voortgang van de campagne en de ontwikkeling van de prestatieindicatoren periodiek door u worden gerapporteerd.

Martinikerkhof 12 | Sint Jansstraat 4 | Postbus 610 | Telefoon | www.provinciegroningen.nl
9712 JG Groningen | 9712 JN Groningen | 9700 AP Groningen | 050 316 4911 | info@provinciegroningen.nl

De provincie Groningen werkt volgens normen die zijn vastgelegd in een handvest voor dienstverlening. Dit handvest vindt u op onze website of kunt u opvragen bij de afdeling Bestuur, Juridische Zaken & Communicatie: 050 3164160. BTW: NL0019.32.822.B01 / KvK: 01182023 / IBAN: NL84 ABNA 0446 0456 91 / BIC: ABNANL2A

Gov*ernance*
Voorafgaand aan de start van de campagnes zal de governance worden bepaald. In samenspraak met u zullen o.a. de verantwoordelijkheden opdrachtgever/opdrachtnemer, mandaten, besluitvorming, budget controls en rapportagestructuren worden beschreven. Tevens zal er over de communicatie nadere afspraken met u worden gemaakt.

Wij wensen u veel succes bij het uitvoeren van de opdracht en zien de resultaten van onze samenwerking met vertrouwen tegemoet.

Voor deze opdracht is een verplichtingennummer (VPL) vastgesteld: **VPL** 5.1.2i. Wij verzoeken u dit nummer te vermelden op de nota's ten laste van deze opdracht. Facturen zonder de gevraagde informatie worden niet in behandeling genomen. Deze nota's dient u bij voorkeur digitaal in XML-formaat (met kopie PDF) inclusief eventuele bijlage(n), te mailen naar: 5.1.2i @provinciegroningen.nl. De tenaamstelling moet zijn:

Provincie Groningen
Crediteurenadministratie
t.b.v. team programma's en projectfinanciering
t.a.v. 5.1.2e
Postbus 610
9700 AP GRONINGEN

Op deze opdracht zijn de Algemene Inkoopvoorwaarden provincie Groningen 2019 van toepassing. Deze voorwaarden zijn te vinden via: https://www.provinciegroningen.nl/inkoop-en-aanbesteding/. Alle overige voorwaarden worden nadrukkelijk van de hand gewezen.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. Voor eventuele vragen kunt u contact opnemen met de heer 5.1.2e 5.1.2e

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Groningen:

5.1.2e , voorzitter.

5.1.2e , secretaris.

*Beleids*brief aan Gedeputeerde Staten van Drenthe 1

Agendapunt voor de vergadering van Gedeputeerde Staten van Drenthe

Statenbrief

Algemene gegevens	
Opsteller	5.1.2e 5.1.2e, tst. 5.1.2e
Team	Economie
Datum	30 juni 2022
Uiterste behandeldatum in GS: 12 juli 2022 *Toelichting: Beantwoording van de gestelde vragen over het vervolg van de TopDutch-campagne tijdens de Statencommissie FCBE d.d. 29 juni dient voor het zomerreces plaats te vinden.*	

Teammanager
5.1.2e 5.1.2e
Paraaf *Bespreken:*

Verwijzing naar speerpunt coalitieakkoord/programma begroting
3. Regionale economie en werkgelegenheid: kansen benutten

Akkoord portefeuillehouder
Henk Brink

Intern voorbereid met
1. 5.1.2e 5.1.2e (B&C)

Akkoord provinciesecretaris
Wim Brenkman

Archivering	
Soort overeenkomst:	Niet van toepassing
Datum:	*Registratienummer:*
	nr.
	nr.

Communicatie
Openbaar: Ja
Persbericht: Nee
Bekendmaking: Niet van toepassing

Onderwerp

Beantwoording vragen TopDutch Statencommissie FCBE d.d. 29 juni

Advies

1. In te stemmen met de brief aan Provinciale Staten waarin de gestelde vragen tijdens de Statencommissie FCBE d.d. 29 juni over het vervolg van de TopDutch-campagne worden beantwoord.

*Beleids*brief aan Gedeputeerde Staten van Drenthe 2

Beslissing GS

Inleiding

a. Algemeen
Op 21 juni heeft GS ingestemd met het voornemen om, onder penvoering van de provincie Groningen en in samenwerking met provincie Fryslân, een opdracht te verlenen aan NV NOM ten behoeve van de uitvoer van een nieuwe vervolgcampagne TopDutch. Op 29 juni zijn Provinciale Staten tijdens de Statencommissie FCBE in de gelegenheid gesteld te reageren op dit voornemen.

In aanloop naar de Stagencommissie van 29 juni zijn vanuit de PVDA fractie schriftelijke vragen gesteld. Deze vragen zijn tijdens de Statencommissie mondeling door GS beantwoord. Mede naar aanleiding van de beantwoording zijn ter vergadering aanvullende vragen door Provinciale Staten gesteld. GS heeft toegezegd deze vragen voor het zomerreces schriftelijk te beantwoorden. Middels bijgevoegde Statenbrief wordt invulling gegeven aan deze toezegging.

b. Europese aspecten
Niet van toepassing.

c. Economie/werkgelegenheid
De TopDutch-campagne heeft als doel om Noord-Nederland te promoten zodat meer internationale bedrijven die de economische structuur van de regio kunnen versterken zich hier willen vestigen.

d. Participatie
Niet van toepassing.

Advies

1. In te stemmen met de brief aan Provinciale Staten waarin de gestelde vragen tijdens de Statencommissie FCBE d.d. 29 juni over het vervolg van de TopDutch-campagne worden beantwoord.

Doelstelling uit de begroting

3. Regionale economie en werkgelegenheid: kansen benutten

22.3.1.02	Profilering van Drenthe als groene economische provincie
20.3.8.01	Vergroten van de zichtbaarheid van Drenthe voor interessante doelgroepen
22.3.10.01	Drenthe is mkb-provincie

Argumenten

1.1 Tijdens de Statencommissie FCBE d.d. 29 juni is toegezegd dat de vragen over het vervolg van de TopDutch-campagne schriftelijk zullen worden beantwoord door GS.

Gezien het feit dat de gestelde vragen in de Statencommissie FCBE voortborduren op de eerste gestelde schriftelijke vragen van de PvdA-fractie, is er voor gekozen ook de beantwoording van deze reeds mondeling ter vergadering beantwoorde vragen in de voorliggende Statenbrief mee te nemen.

Tijdsplanning

Na positieve besluitvorming in uw College zullen Provinciale Staten middels de Statenbrief nog voor het zomerreces de beantwoording ontvangen.

Financiën

Niet van toepassing.

Bijlagen

0. Statenbrief

*Kant*tekeningen

aan Gedeputeerde Staten van Drenthe

Risico's

Niet van toepassing

Kanttekeningen vanuit de organisatie

Niet van toepassing

Tekst openbare besluitenlijst

Onderwerp: Beantwoording vragen TopDutch Statencommissie FCBE d.d. 29 juni

Gedeputeerde Staten hebben Provinciale Staten (PS) ter informatie een brief gestuurd waarin gestelde vragen tijdens de Statencommissie FCBE d.d. 29 juni over het vervolg van de TopDutch-campagne worden beantwoord.

Provinciehuis Westerbrink 1, Assen
Postadres Postbus 122, 9400 AC Assen

www.provincie.drenthe.nl

+31 592 365555
post@drenthe.nl

Volg ons op

provincie Drenthe

Aan:
de voorzitter en leden van
Provinciale Staten van Drenthe

Assen ,
Ons kenmerk
Behandeld door team Economie
Onderwerp: Beantwoording vragen TopDutch n.a.v. Statencommissie FCBE d.d. 29 juni
Status: Ter informatie

Geachte voorzitter/leden,

Op 21 juni jl. zijn uw Staten per brief geïnformeerd over ons voornemen om, onder penvoering van de provincie Groningen en in samenwerking met provincie Fryslân, een opdracht te verlenen aan de NV NOM ten behoeve van de uitvoer van een nieuwe vervolgcampagne TopDutch. In de Statencommissie FCBE d.d. 29 juni bent u in de gelegenheid gesteld te reageren. In de reactie op ons voornemen zijn door uw Staten aanvullende vragen gesteld. In deze brief wordt, op basis van de door u gestelde vragen, een aanvullende toelichting gegeven op ons besluit.

Noodzaak internationale promotie van het vestigingsklimaat

Het voeren van (actief en structureel) internationaal acquisitie- en promotiebeleid is van belang voor het op peil houden van de concurrentiekracht van de regio. Juist internationale bedrijven die zich hier vestigen zijn bovengemiddeld in staat het innovatie- en verdienvermogen in de regionale economie te versterken. Veelal omdat deze bedrijven van een dusdanige omvang of betekenis zijn, dat zij specifieke eisen kunnen stellen in haar productieketen en zo het innovatievermogen in een hele keten stimuleren. Dit is dan ook een reden dat alle regio's in Nederland zich, in meer of mindere mate, inzetten op de internationale promotie van het vestigingsklimaat.

Mede gezien de huidige concurrentiepositie van de noordelijke economie kan het Noorden het zich niet permitteren om de promotie langer op het huidige 'waakvlam' niveau te houden. Bovendien vraagt een instantie als de NFIA (de instantie die vanuit het Rijk verantwoordelijk is gesteld voor de internationale promotie van heel Nederland) aan regio's om de regionale propositie op orde te hebben en te houden.

De drie Noordelijke provincies geven gezamenlijk met de NV NOM invulling aan bovenstaande en de gezamenlijke brandingscampagne, onder de noemer TopDutch, vormt hierin een essentiële schakel. Op basis van voornoemde en de aanbeveling uit de evaluatie om de inzet te continueren, hebben de drie noordelijke provincies en de NV NOM dan ook gezamenlijk besloten dat het tijd is de promotiecampagne te vervolgen.

Doel van de vervolg TopDutch-campagne

Het achterliggende doel van de promotiecampagne is om internationale bedrijven, die de economische structuur van Noord-Nederland kunnen versterken, te verleiden zich hier te vestigen. Structuurversterkende bedrijven zijn bedrijven die van toegevoegde waarde zijn voor de regionale economie. Bijvoorbeeld omdat ze het verdienvermogen van de regio bovengemiddeld versterken, de

concurrentiekracht van specifieke ketens versterken of het innovatievermogen van de regio kunnen versnellen.

Eventuele belangstellenden die zich naar aanleiding van de TopDutch campagne melden bij de NV NOM, worden daarbij langs de meetlat gelegd van ons huidige economisch beleid. De NV NOM is reeds verantwoordelijk voor de uitvoer van de internationale acquisitie voor de drie Noordelijke provincies. De NV NOM is derhalve goed bekend met onze inhoudelijke beleidsambities zoals beschreven in de Economische Koers van Drenthe en stemt haar acquisitie inspanningen voor Drenthe hier dan ook reeds op af.

Internationale promotie i.r.t. veranderingen in het economisch landschap

Net als u constateren ook wij dat het economisch landschap aan verandering onderhevig is. De huidige situatie op de arbeidsmarkt, woningmarkt, de milieu- en stikstofproblematiek en de toenemende druk op milieu, natuur en omgeving zijn allen factoren die de economische groei en ontwikkeling onder druk zetten. In de opzet van de campagnes zal hier nadrukkelijk rekening mee gehouden worden.

Het aantrekken van meer internationale bedrijvigheid in Drenthe, door middel van promotie, draagt niet bij aan het oplossen van opgaven die met deze veranderingen gepaard gaan. Het doel van de nieuwe TopDutch campagne is dan ook niet (primair) om meer bedrijvigheid/werkgelegenheid naar Noord-Nederland te trekken.

De promotie campagne is wel bedoeld om Noord-Nederland proactief onder de aandacht te brengen bij die internationale bedrijven die van toegevoegde waarde zijn voor de Noordelijke economie. Dit betekent concreet dat wij de promotiecampagne onder meer zullen richten op:

- het aantrekken van innovatieve bedrijven die kunnen bijdragen in het op een kleiner geografisch schaalniveau sluiten van ketens en zo transitie naar een circulaire economie kunnen versnellen;
- het aantrekken van jonge, snelgroeiende, internationale bedrijven die het innovatievermogen in specifieke sectoren (o.a. health, chemie, energie, industrie) kunnen versnellen. Innovatie die onder andere nodig is om met minder mensen hetzelfde werk te kunnen blijven doen en productiewijzen te verduurzamen;
- het aantrekken van kapitaalintensieve internationale bedrijven die, met een beperkte inzet van de productiefactor arbeid, voor een aanzienlijke impuls van het regionale verdienvermogen kunnen zorgen;
- het aantrekken van arbeidsintensievere internationale bedrijven in stuwende sectoren die passende en duurzame werkgelegenheid kunnen bieden voor de regionale beroepsbevolking (specifiek in die gebieden waar nog ruimte op de regionale arbeidsmarkt is).

Door de promotie van Noord-Nederland op bovengenoemde wijze, via TopDutch, te richten, wordt rekening gehouden met beschreven veranderingen en kan het (in)direct bijdragen aan de realisatie van de opgaven die met deze verandering gepaard gaan.

Rol en opdracht van NV NOM

De huidige inzet van de NV NOM is gericht op het versterken van de economische structuur in Noord-Nederland. Dat doet de NV NOM onder andere door het tijdelijk verstrekken van risicodragend kapitaal, internationale acquisitie en het begeleiden van startups naar financiering.

Voor een periode van twee jaar krijgt NV NOM de verantwoordelijkheid de internationale promotie van het vestigingsklimaat van het Noorden te verzorgen. Dit betreft een additionele opdracht, bovenop de reguliere activiteiten waarin proactieve internationale promotie van het vestigingsklimaat op deze schaal geen onderdeel van is. Het beleggen van deze additionele taak bij de NV NOM, ligt in lijn met de aanbevelingen uit de evaluatie naar aanleiding van de eerste TopDutch campagne.

Zoals hierboven reeds is aangegeven vormen structuur versterkende internationale ondernemers, waarvan wij wensen dat zij zich in Noord-Nederland gaan vestigen, de primaire doelgroep van de TopDutch campagnes. Het betreft een specifieke doelgroep die niet vanuit andere inspanningen (zoals Marketing Drenthe) op het gebied van promotie en marketing in het Noorden wordt benaderd.

Om de primaire doelgroep te bereiken zal de NV NOM een doorlopende campagne uitvoeren en jaarlijks een tweetal thematische campagnes uitvoeren. De themacampagnes zullen inhoudelijk aansluiten bij de huidige economische beleidsambities van de drie noordelijke provincies. Voor de eerste themacampagnes wordt momenteel gedacht aan: Groene Chemie, Medische Technologie, Watertechnologie en Voedselproductie (AgriFood). Mede afhankelijk van de uitkomsten van de nulmeting en externe ontwikkelingen zal nog bepaald worden met welke themacampagne wordt gestart.

Om de campagnes uit te kunnen voeren zal de NOM de benodigde personele uitbreiding realiseren en daarnaast specifieke expertise inhuren. Vanuit de additionele opdracht wordt de NV NOM daarnaast onder meer in staat gesteld noodzakelijke promotiematerialen content (door) te ontwikkelen, themacampagnes te ontwikkelen, vertalingen uit te voeren, benodigde online advertentieruimte in te komen en het websitebeheer uit te voeren.

Beoogde resultaten en evaluatiecriteria

Uit de evaluatie van bureau ERAC over de effecten van de eerder uitgevoerde TopDutch-campagne bleek een causaal verband tussen de campagnes en het aantal leads en nieuwgevestigde bedrijven in de regio moeilijk aantoonbaar. Daarom zullen voor deze opdracht met name de marketingeffecten van de TopDutch-campagne worden gemeten: facetten waar de NV NOM zelf direct invloed op heeft.

Om de marketingeffecten van de campagne gestructureerd te kunnen meten wordt momenteel een onafhankelijke nulmeting uitgevoerd naar het bereik en de merkbekendheid van TopDutch. De meetmethode wordt zodanig ontworpen dat er over twee en vier jaar een identieke meting kan worden uitgevoerd om de ontwikkeling te kunnen beoordelen.

De resultaten van de nulmeting zullen gebruikt worden om na de zomer (voorafgaand aan de uitvoeringsfase) nader prestatieafspraken met de NOM te maken. U moet daarbij bijvoorbeeld denken aan prestatieafspraken die betrekking hebben op: het aantal nieuwe relaties waar contact mee is geweest, het aantal nieuwe nieuwsbrief abonnees, klikfrequentie van websitebezoekers en nieuwsbrieflezers en het aantal volgers op de social media kanalen. Uit de nulmeting zal tevens blijken welke merkassociaties de doelgroep momenteel heeft bij het merk TopDutch. Ook deze informatie zal worden gebruikt in de verdere inhoudelijke opzet van de campagnes.

Besluitvorming over een eventueel vervolg én inrichting voor de langere termijn, zal plaats vinden op basis van een tussenevaluatie waarin de output (ervaren kwaliteit geleverde producten) en de outcome (marketingeffecten m.b.t. bereik en merkbekendheid van TopDutch) centraal zullen staan. De economische impact van de campagne, bijvoorbeeld in termen van aantal nieuwe vestigers of werkgelegenheidseffecten, zullen conform de aanbevelingen uit het evaluatierapport geen onderdeel van de evaluatiecriteria zijn. Voor deze campagne zullen dan ook geen prestatieafspraken t.a.v. de beoogde economische impact worden gemaakt.

De concrete evaluatiecriteria zijn in dit stadium nog niet bekend. Deels komen deze voort uit de nog nader te bepalen prestatieafspraken op basis van de nulmeting en de nadere inhoudelijke uitwerking van de campagnes op basis hiervan.

Tot slot

Vooralsnog zien wij geen noodzaak om u buiten de reguliere planning en control documenten vertrouwelijk te informeren over de resultaten en voortgang van TopDutch. In de reguliere planning en

control documenten worden uw Staten reeds door ons geïnformeerd over reguliere activiteiten van NV NOM. Vanaf heden zullen wij via deze documenten uw Staten ook informeren over de voortgang en resultaten van de TopDutch-campagne.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,

, voorzitter , secretaris

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

1 - 3

Reeds openbaar: (
https://www.drentsparlement.nl/Vergaderingen/Statencommissie-Financien-Cultuur-Bestuur-en-Economie-FCBE/2022/29-juni/09:30/FCBE290622-A7-Vervolg-TopDutch-campagne.pdf)

provincie Drenthe

Besluit van de commissaris van de Koning in de provincie Drenthe tot volmachtverlening in het kader van een overheidsopdracht TopDutch

De commissaris van de Koning in Drenthe;

gelet op het overeengekomen penvoerderschap;

overwegende dat een volmacht noodzakelijk is als partijen gezamenlijk een opdracht inzetten;

BESLUIT:

volmacht te verlenen aan:

de publiekrechtelijke rechtspersoon respectievelijk het bevoegde bestuursorgaan van de provincie Groningen, gevestigd Sint Jansstraat 4 te Groningen, hierna te noemen "**provincie Groningen**",

om namens provincie Drenthe, hierna te noemen "**volmachtgever**",

in het kader van de overheidsopdracht TopDutch,

als "penvoerder" c.q. gevolmachtigde de volgende (rechts)handelingen in het kader van de overheids-opdracht te verrichten:

- het verstrekken van een opdracht aan de NV NOM ten behoeve van de uitvoering van een nieuwe brandingscampagne TopDutch voor een periode 24 maanden

Deze volmacht treedt in werking met ingang van de dag van ondertekening.

Assen, 29 juni 2022
Kenmerk 5.6/2022000940

commissaris van de Koning voornoemd,

[redacted]
5.1.2e

mevrouw drs. J. Kuijnsma

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

1 - 1

Reeds openbaar:
https://www.provincie.drenthe.nl/actueel/nieuwsberichten/2022/juni/noord-nederland-zet-branding-noord/)

To: 5.1.2e @minezk.nl'[5.1.2e @minezk.nl]; 5.1.2e (5.1.2e)[5.1.2e @minezk.nl]; 5.1.2e @provinciegroningen.nl'[5.1.2e @provinciegroningen.nl]; 5.1.2e @provinciegroningen.nl'[5.1.2e @provinciegroningen.nl]; 5.1.2e @fryslan.frl'[5.1.2e @fryslan.frl]; 5.1.2e @fryslan.frl'[5.1.2e @fryslan.frl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]
Cc: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @nom.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @nom.nl]; 5.1.2e 5.1.2e @nom.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @nom.nl]; 'secr_gs_douwstra 5.1.2i @fryslan.frl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e @provinciegroningen.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Mon 7/25/2022 8:02:32 AM
Subject: Q2-rapportage 2022 NOM
Received: Mon 7/25/2022 8:02:43 AM

Goedemorgen aandeelhouders,

Hieronder treffen jullie de gegevens aan om toegang te krijgen tot de Q2-rapportage 2022.
Link: https://nomrapportages.sites.kirra.nl/rapporten/nv-nom-rapportage-2e-kwartaal-2022
Wachtwoord: 5.1.5

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

N.V. NOM

Investerings- en ontwikkelingsmaatschappij

voor Noord-Nederland

T +31 5.1.2e

M 5.1.2e

E 5.1.2e @nom.nl

W www.nom.nl

Meer weten over de NOM en de ontwikkelingen in Noord-Nederland?

Lees ons NOMMER magazine!

Groeien begint **hier.**

De informatie in dit e-mailbericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde.

Verstrekking aan en gebruik door anderen is niet toegestaan. Door de elektronische

verzending van het bericht kunnen geen rechten ontleend worden aan de informatie.

To: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Thur 8/25/2022 9:50:51 AM
Subject: Zaaknummer 202101497 NOM jaarplan 2021
Received: Thur 8/25/2022 9:52:07 AM
body.msg
NOM Jaarverslag 2021 def.pdf
Provincies Vaststellingsverzoek NOM 2021.pdf
Resultaten FDI-BD-FLINC 2021.pdf
Beschikking NOM boekjaar 2021.pdf

Hallo 5.1.2e en 5.1.2e,

Hierbij het jaarverslag/jaarrekening van de NOM over 2021 als verzoek tot vaststelling. Ik heb in de bijlage ook nog even onze beschikking gedaan (jaartal 2020 moet 2021 zijn. De getallen kloppen voor 2021). Hierin worden prestatieverplichtingen genoemd die wij moeten kunnen controleren bij de vaststelling.
Daarvoor moeten wij eigenlijk hun hele jaarverslag en jaarrekening door. Net als vorig jaar ben ik jullie daarbij nodig. Vorig jaar hebben wij naar aanleiding van dit verslag en jaarrekening de subsidie vastgesteld.
Nu vraag ik mij af of wij hun niet moeten vragen om een verslag in te leveren die ingaat op onze verplichtingen uit de beschikking. Zodat het direct duidelijk is wat er gehaald is en wat niet en waarom.

Graag hoor ik even van jullie wat wenselijk is.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

Team Subsidies en Inkoop

Postbus 122
9400 AC Assen
Tel (0592) 5.1.2e

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

1 - 116

Reeds openbaar (https://jaarverslag2021.nom.nl/)

Provincie Drenthe
T.a.v. mw. 5.1.2e
Postbus 122
9400 AC Assen

Betreft: vaststelling boekjaarsubsidie 2021
Uw kenmerk: 27/5.14/2021001274

Groningen, 11 mei 2022

Geachte mevrouw 5.1.2e

Hierbij ontvangt u een financieel overzicht van onze gerealiseerde prestaties in 2021, alsmede het, door onze accountant, goedgekeurde jaarverslag NV NOM 2021.

Met het opleveren van beide stukken verwachten wij aan uw vraag m.b.t. de vaststelling van de verleende subsidie 2021 te hebben voldaan en willen we u ook graag vragen over te gaan op deze subsidievaststelling.

In afwachting van uw reactie, verblijf ik.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e
NV NOM
T: 5.1.2e
E: 5.1.2e nom.nl

To: subsidieloket[5.1.2i @drenthe.nl]
From: provincie Drenthe
Sent: Wed 5/11/2022 9:19:29 AM
Subject: FW: Vaststellingsverzoek subsidie NV NOM 2021
Received: Wed 5/11/2022 9:19:31 AM

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Team Communicatie afdeling Klanten Contact Centrum

Medewerker Klanten Contact Centrum

provincie Drenthe

+31 592 5.1.2e

werkdagen: Maandag,Dinsdag,Woensdag en Vrijdag

www.post@drenthe.nl

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @nom.nl>
Verzonden: woensdag 11 mei 2022 11:05
Aan: provincie Drenthe <post@drenthe.nl>
Onderwerp: Vaststellingsverzoek subsidie NV NOM 2021

Powered by SmartLockr

NOM

Download bestand(en)

Geldig tot: 8-6-2022 11:01:47

Goedemorgen,
Hierbij ontvangt u ons vaststellingsverzoek voor de ontvangen subsidie over 2021, alsmede de onderbouwende stukken.
De stukken zijn te benaderen via de meegestuurde beveiligde link, waarmee de NOM op een veilige manier bestanden kan versturen.
Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

N.V. NOM

Investerings- en ontwikkelingsmaatschappij

voor Noord-Nederland

T +31 50 521 4444

M 5.1.2e

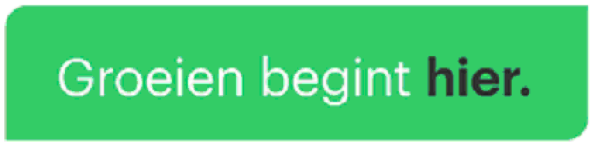
E 5.1.2e @nom.nl

Wwww.nom.nl

Meer weten over de NOM en de ontwikkelingen in Noord-Nederland?

Lees ons NOMMER magazine!

De informatie in dit e-mailbericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde.

Verstrekking aan en gebruik door anderen is niet toegestaan. Door de elektronische

verzending van het bericht kunnen geen rechten ontleend worden aan de informatie.

Mocht de knop niet werken, dan kunt u onderstaande URL kopiëren en openen in uw browser.

https://secure.nom.nl/channels/868bfb5d-2788-4614-b6a9-416aacff939b#c879a9d012374ab581b4b85b2ea827c5

REALISATIE PRESTATIE INDICATOREN 2021

Verantwoording N.V. NOM in het kader van de beschikking afgegeven door de Provincies Groningen, Fryslân, Drenthe en Min v. EZK
Kenmerk Provincie Drenthe: 27/5.14/2021001274

	Business Development			
	Investeringsimpuls	**Arbeidsplaatsen fte**		**Gerealiseerde projecten**
2021	€ 6.859.856	Nieuw	-	6
Totaal	**€ 6.859.856**			
Doel (cf Jaarplan 2021)	€ 15.000.000	Doel (cf Jaarplan 2021)	-	-

	Foreign Direct Investment			
	Investeringen	**Arbeidsplaatsen fte**		**Gerealiseerde projecten**
2021	€ 253.200.000	Nieuw: Behoud:	360 90	5
Totaal	**€ 253.200.000**		**450**	**5**
Doel (cf Jaarplan 2021)	€ 150.000.000	Nieuwe arbeidsplaatsen Behoud	250 -	-

	Investor Readiness		
	Aantal gefinancierde Startups	**Totaal opgehaalde financiering**	**Aantal nieuwe Arbeidsplaatsen**
2021	13	€ 5.240.000	120
Totaal	**13**	**€ 5.240.000**	**120**
Doel (cf Jaarplan 2021)	20	€ 4.750.000	175

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

1 - 6

Duplicaat (ID 315517)

To: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Tue 9/6/2022 1:46:34 PM
Subject: RE: Zaaknummer 202101497 NOM jaarplan 2021
Received: Tue 9/6/2022 1:46:36 PM

Hoi 5.1.2e,

Zoals vanmiddag besproken ga ik akkoord met het voorliggende verzoek tot vaststelling. Voor 2023 (en natuurlijk ook verzoek tot vaststelling 2022) proberen we het proces dan verder te verbeteren.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
Team Subsidies en Inkoop
+31 592 5.1.2e
Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
https://eur01.safelinks.protection.outlook.com/?url=http%3A%2F%2Fwww.provincie.drenthe.nl%2F&data=05%7C01%7C 5.1.2e
5.1.2e%40drenthe.nl%7Cb45212d256d749c67a6308da900e36b8%7Cc79a514efddd4604a413d82f1aa74b13%7C0%7C0%7C63798068795
7510064%7CUnknown%7CTWFpbGZsb3d8eyJWIjoiMC4wLjAwMDAiLCJQIjoiV2luMzIiLCJBTiI6Ik1haWwiLCJXVCI6Mn0%3D
%7C3000%7C%7C%7C&sdata=51VxvnS%2Bo7LegKcwADH34O6eHS4X1H%2B4R56IrFsRmG0%3D&reserved=0
Volg ons op
Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.
-----Oorspronkelijk bericht-----
Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>
Verzonden: vrijdag 2 september 2022 09:26
Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>
Onderwerp: RE: Zaaknummer 202101497 NOM jaarplan 2021

Goedemorgen,

Volgens mij het ik nog geen reactie van jullie ontvangen. Graag hoor ik even wat jullie bedoeling is.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
Team Subsidies & Inkoop
+31 592 5.1.2e
werkdagen: maandag t/m vrijdag
Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
https://eur01.safelinks.protection.outlook.com/?url=http%3A%2F%2Fwww.provincie.drenthe.nl%2F&data=05%7C01%7C 5.1.2e
5.1.2e%40drenthe.nl%7Cb45212d256d749c67a6308da900e36b8%7Cc79a514efddd4604a413d82f1aa74b13%7C0%7C0%7C63798068795
7666309%7CUnknown%7CTWFpbGZsb3d8eyJWIjoiMC4wLjAwMDAiLCJQIjoiV2luMzIiLCJBTiI6Ik1haWwiLCJXVCI6Mn0%3D
%7C3000%7C%7C%7C&sdata=ATvz%2BrNmrlnzLZjijNTlIpt1nZ8wBPIud%2ByMhFtjH1g%3D&reserved=0
Volg ons op
Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.
-----Oorspronkelijk bericht-----
Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>
Verzonden: donderdag 25 augustus 2022 11:51
Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>
Onderwerp: Zaaknummer 202101497 NOM jaarplan 2021

Hallo 5.1.2e en 5.1.2e,

Hierbij het jaarverslag/jaarrekening van de NOM over 2021 als verzoek tot vaststelling. Ik heb in de bijlage ook nog even onze beschikking gedaan (jaartal 2020 moet 2021 zijn. De getallen kloppen voor 2021). Hierin worden prestatieverplichtingen genoemd die

wij moeten kunnen controleren bij de vaststelling.
Daarvoor moeten wij eigenlijk hun hele jaarverslag en jaarrekening door. Net als vorig jaar ben ik jullie daarbij nodig. Vorig jaar hebben wij naar aanleiding van dit verslag en jaarrekening de subsidie vastgesteld.
Nu vraag ik mij af of wij hun niet moeten vragen om een verslag in te leveren die ingaat op onze verplichtingen uit de beschikking. Zodat het direct duidelijk is wat er gehaald is en wat niet en waarom.

Graag hoor ik even van jullie wat wenselijk is.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

Team Subsidies en Inkoop

Postbus 122
9400 AC Assen
Tel (0592) 5.1.2e

Memo POHO Economie	provincie Drenthe
Gedeputeerde	Henk Brink
Afschrift	
Datum	8 september 2022
Poho datum	12 september 2022
Opsteller	5.1.2e 5.1.2e
Afgestemd met	5.1.2e 5.1.2e
Onderwerp	Investeringsagenda: MKB Fonds Drenthe
Doel memo	☐Ter discussie ☒Ter informatie
Bijlage	
Naar GS	nee

Advies/Vraag
Graag kennisnemen van de stand van zaken m.b.t. het onderdeel MKB uit de Investeringsagenda.

Inleiding
Op 29 september 2021 heeft PS ingestemd met een lening (het wordt een 'incidentele subsidie in de vorm van een lening' genoemd) van €10 mln. aan het MKB Fonds Drenthe (Drentse Holding). Naast het voorstel voor de lening, werd ook een evaluatie aan PS aangeboden, uitgevoerd door E&E Advies. Als risicoafdekking is €1 mln. (10%) uit de Investeringsagenda gebruikt om aan de Reserve Revolverend Financieren toe te voegen. Anders dan bij de initiële storting bij de oprichting van het MKB Fonds verwachten we dit geld wel terug. Het doel van de lening is dat het Fonds de komende jaren financieringen kan blijven verstrekken en dat het MKB Fonds op eigen benen kan komen te staan.

Het geld kan in tranches van € 2.500.000,-- opgenomen worden en de looptijd van de overeenkomst is 15 jaar. Er wordt geen rente gevraagd en vervroegd aflossen is mogelijk.

Tot nu toe is er nog geen geld opgenomen, maar het Fonds heeft nog wel even de tijd. Uitgaande van een terugverdientijd van 7-10 jaar van financieringen is er nog 4-6 jaar om het geld te besteden.
Het MKB Fonds rapporteert in de gebruikelijke kwartaalrapportages en jaarverslagen over de voortgang.

To: 5.1.2e (5.1.2e)[5.1.2e @minezk.nl]; 5.1.2e (5.1.2e)[5.1.2e @minezk.nl]; 5.1.2e @provinciegroningen.nl'[5.1.2e @provinciegroningen.nl]; 5.1.2e , 5.1.2e [5.1.2e @provinciegroningen.nl]; 5.1.2e @fryslan.frl'[5.1.2e @fryslan.frl]; 5.1.2e @fryslan.frl'[5.1.2e @fryslan.frl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e (5.1.2e)[5.1.2e @minezk.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]
Cc: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @nom.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @nom.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @nom.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Thur 9/15/2022 2:33:39 PM
Subject: Agenda kwartaaloverleg NOM 20 september 2022
Received: Thur 9/15/2022 2:34:57 PM
20220920 Agenda kwartaaloverleg.pdf
Bijlage 1. Verdeling RvO subsidies.pdf
Bijlage 2. Lijst energie intensieve bedrijven NoordNederland.pdf

Goedemiddag,

Bijgevoegd treffen jullie de agenda en bijlagen aan voor het kwartaaloverleg op dinsdag 20 september om 11.00 uur. Bijlage 1 is dezelfde sheet die in het vorig overleg is besproken en is nagestuurd.
De vergadering vindt hybride plaats, dus jullie kunnen zowel fysiek als digitaal deelnemen.

Indien je fysiek aanwezig bent hoor ik dat graag, dan kan ik hiermee rekening houden voor de lunch.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

N.V. NOM

Investerings- en ontwikkelingsmaatschappij

voor Noord-Nederland

T +31 5.1.2e

M 5.1.2e

E 5.1.2e @nom.nl

W www.nom.nl

Meer weten over de NOM en de ontwikkelingen in Noord-Nederland?

Lees ons NOMMER magazine!

Groeien begint **hier.**

De informatie in dit e-mailbericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde.

Verstrekking aan en gebruik door anderen is niet toegestaan. Door de elektronische

verzending van het bericht kunnen geen rechten ontleend worden aan de informatie.

AGENDA

Agenda voor het kwartaaloverleg tussen EZK, Provincies en NOM
op dinsdag 20 september 2022 van 11.00-12.30 uur

Hybride - zaal 't Wad, kantoor NOM Groningen of MS Teams:

Microsoft Teams-vergadering

Deelnemen op uw computer of via de mobiele app
Klik hier om deel te nemen aan de vergadering
Meer informatie | Opties voor vergadering

---

1. Opening en vaststelling agenda

2. Rapportage Q2-2022

   Link: https://nomrapportages.sites.kirra.nl/rapporten/nv-nom-rapportage-2e-kwartaal-2022
   Wachtwoord: [redacted]

3. RVO-subsidies - update — bijlage 1

4. Voorbereiding AvA

5. Bezoldiging RvC / IC

6. Procedure vacature extra IC-lid

7. Gevolgen energiesituatie — bijlage 2

8. Onderzoek Noordelijke Rekenkamer

9. Trade and Innovate

10. Rondvraag

11. Sluiting

Groeien begint hier.

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

1 - 1

Duplicaat (ID 315704)

Lijst energie intensieve bedrijven Noord-Nederland

Energietafel Midden en Oost-Groningen:

- Nedmag
- Eska Graphic Board
- Smurfit Kappa
- Solidus Solutions
- Avebe
- Steenfabriek Strating
- Kisuma

Veel bedrijven in het Chemport cluster, o.m.

- Aldel
- Teijin

BioMCN

Aldel

(Staan beide stil)

Daarnaast alles in Delfzijl:

- Nobian
- Teijin
- Evonik
- DOW
- PPG (ook last van vraaguitval)
- Delamine
- ChemCom (ook last van vraaguitval)

Marne

To: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @nom.nl]
Cc: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Mon 9/19/2022 4:33:31 PM
Subject: Afmelding Kwartaaloverleg NOM - EZK - Provincies
Received: Mon 9/19/2022 4:33:33 PM

Geachte mw. 5.1.2e
Helaas lukt het mij vanwege een dubbele afspraak niet om morgen aanwezig te zijn bij het kwartaaloverleg van de NOM. Vanwege de subsidierelatie met de NOM zou ik wel graag betrokken willen blijven bij de voortgang en schuif dan aan bij het volgende kwartaaloverleg.
Via 5.1.2e wordt ik dit keer wel bijgepraat over de uitkomsten.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

Team Subsidies en Inkoop

provincie Drenthe

+31 592 5.1.2e

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

-----Oorspronkelijke afspraak-----
Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl> **Namens** 5.1.2e 5.1.2e
Verzonden: dinsdag 6 september 2022 16:25
Aan: 5.1.2e 5.1.2e; 5.1.2e 5.1.2e
Onderwerp: FW: Kwartaaloverleg NOM - EZK - Provincies
Tijd: dinsdag 20 september 2022 11:00-12:30 (UTC+01:00) Amsterdam, Berlijn, Bern, Rome, Stockholm, Wenen.
Locatie: MS Teams, zie link
Dag 5.1.2e,
Zoals besproken de uitnodiging voor het kwartaaloverleg,
@ 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e is bij de provincie Drenthe de subsidieverlener van de NOM. Hij wil graag vaker tussentijds op de hoogte worden gebracht van de voortgang van de resultaten m.b.t. de subsidiebeschikking. Vandaar dat ik hem heb uitgenodigd voor dit overleg.
Groeten, 5.1.2e
-----Oorspronkelijke afspraak-----
Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @nom.nl>
Verzonden: woensdag 2 februari 2022 16:01
Aan: 5.1.2e 5.1.2e; 5.1.2e 5.1.2e)'; 5.1.2e 5.1.2e); 5.1.2e 5.1.2e; 5.1.2e 5.1.2e); 5.1.2e 5.1.2e; 5.1.2e 5.1.2e; 5.1.2e 5.1.2e; 5.1.2e @provinciegroningen.nl'; 5.1.2e @provinciegroningen.nl'; 5.1.2e @fryslan.frl'; 5.1.2e @fryslan.frl'; 5.1.2e 5.1.2e; 5.1.2e 5.1.2e
CC: 5.1.2e 5.1.2e
Onderwerp: Kwartaaloverleg NOM - EZK - Provincies

Tijd: dinsdag 20 september 2022 11:00-12:30 (UTC+01:00) Amsterdam, Berlijn, Bern, Rome, Stockholm, Wenen.
Locatie: MS Teams, zie link

Microsoft Teams-vergadering

Deelnemen op uw computer of via de mobiele app
Klik hier om deel te nemen aan de vergadering
Meer informatie | Opties voor vergadering

To: 5.1.2e (5.1.2e)[5.1.2e @minezk.nl]; 5.1.2e (5.1.2e)[5.1.2e @minezk.nl]; 5.1.2e @provinciegroningen.nl'[5.1.2e @provinciegroningen.nl]; 5.1.2e , 5.1.2e [5.1.2e @provinciegroningen.nl]; 5.1.2e @fryslan.frl'[5.1.2e @fryslan.frl]; 5.1.2e @fryslan.frl'[5.1.2e @fryslan.frl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e)[5.1.2e @minezk.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @nom.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @nom.nl]
Cc: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @nom.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @nom.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @nom.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Tue 9/20/2022 8:18:52 AM
Subject: NAZENDING BIJLAGEN: Agenda kwartaaloverleg NOM 20 september 2022
Received: Tue 9/20/2022 8:19:53 AM
Bijlage 2. Lijst energie intensieve bedrijven NoordNederland.pdf
Bijlage 2.1 Memo inzake de energie impact op portfolio NOM Investeren.pdf

Beste allemaal,

Bijgevoegd treffen jullie een aangepaste versie van bijlage 2 (Friese bedrijven toegevoegd) en een extra bijlage energie-impact van NOM Investeren (vertrouwelijk) aan.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

N.V. NOM

Investerings- en ontwikkelingsmaatschappij

voor Noord-Nederland

T +31 5.1.2e

M 5.1.2e

E 5.1.2e @nom.nl

W www.nom.nl

Meer weten over de NOM en de ontwikkelingen in Noord-Nederland?

Lees ons NOMMER magazine!

Groeien begint **hier.**

De informatie in dit e-mailbericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde.

Verstrekking aan en gebruik door anderen is niet toegestaan. Door de elektronische

verzending van het bericht kunnen geen rechten ontleend worden aan de informatie.

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @nom.nl>
Verzonden: donderdag 15 september 2022 16:34
Aan: 5.1.2e (5.1.2e) < 5.1.2e @minezk.nl>; 5.1.2e (5.1.2e) < 5.1.2e @minezk.nl>; 5.1.2e @provinciegroningen.nl' < 5.1.2e @provinciegroningen.nl>; 5.1.2e @provinciegroningen.nl' < 5.1.2e @provinciegroningen.nl>; 5.1.2e @fryslan.frl' < 5.1.2e @fryslan.frl>; 5.1.2e @fryslan.frl' < 5.1.2e @fryslan.frl>; 5.1.2e @drenthe.nl' < 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e @drenthe.nl' < 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e , 5.1.2e) < 5.1.2e @minezk.nl>; 5.1.2e @drenthe.nl' < 5.1.2e @drenthe.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @nom.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @nom.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @nom.nl>
Onderwerp: Agenda kwartaaloverleg NOM 20 september 2022

Goedemiddag,

Bijgevoegd treffen jullie de agenda en bijlagen aan voor het kwartaaloverleg op dinsdag 20 september om 11.00 uur. Bijlage 1 is dezelfde sheet die in het vorig overleg is besproken en is nagestuurd.
De vergadering vindt hybride plaats, dus jullie kunnen zowel fysiek als digitaal deelnemen.

Indien je fysiek aanwezig bent hoor ik dat graag, dan kan ik hiermee rekening houden voor de lunch.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

N.V. NOM

Investerings- en ontwikkelingsmaatschappij

voor Noord-Nederland

T +31 5.1.2e

M 5.1.2e

E 5.1.2e @nom.nl

W www.nom.nl

Meer weten over de NOM en de ontwikkelingen in Noord-Nederland?

Lees ons NOMMER magazine!

Groeien begint **hier.**

De informatie in dit e-mailbericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde.

Verstrekking aan en gebruik door anderen is niet toegestaan. Door de elektronische

verzending van het bericht kunnen geen rechten ontleend worden aan de informatie.

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

1 - 4

5.1.2b

5.1.2i

Lijst energie intensieve bedrijven Noord-Nederland

Energietafel Midden en Oost-Groningen:

- Nedmag
- Eska Graphic Board
- Smurfit Kappa
- Solidus Solutions
- Avebe
- Steenfabriek Strating
- Kisuma

Veel bedrijven in het Chemport cluster, o.m.

- Aldel
- Teijin

BioMCN

Aldel

(Staan beide stil)

Daarnaast alles in Delfzijl:

- Nobian
- Teijin
- Evonik
- DOW
- PPG (ook last van vraaguitval)
- Delamine
- ChemCom (ook last van vraaguitval)

Marne

Friesland Campina

MCL

Thialf

A-ware Fonterra

Ausnutria

Smilde Foods

Tjongerschans

Nij Smellinge

Antonius

To: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Thur 9/22/2022 9:57:52 AM
Subject: Stukken lening MKB Fonds
Received: Thur 9/22/2022 9:57:00 AM
34-5.4-2021001520 Drentse Holding - MKB Fonds Drenthe beschikking getekend.pdf
getekende GS Nota lening MKB Fonds.pdf
2021-11-09 leenovereenkomst MKB Fonds getekend.pdf

Hoi 5.1.2e,
Zoals afgesproken stuur ik je hierbij de GS nota met Statenstuk, de subsidiebeschikking (omdat een lening ook als een subsidie wordt gezien) en de leenovereenkomst.
Als je er nog vragen over hebt dan roep je maar.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

Team Economie

provincie Drenthe

+31 592 5.1.2e

werkdagen: ma, di, do-ochtend

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

provinciehuis Westerbrink 1, Assen
postadres Postbus 122, 9400 AC Assen

www.drenthe.nl
0592 - 36 55 55

provincie Drenthe

Aan:
de directie van Drentse Holding BV
Paterswoldseweg 810
9728 BM GRONINGEN

Assen, 29 oktober 2021
Ons kenmerk 34/5.4/2021001520
Behandeld door de heer 5.1.2e (0592) 5.1.2e
Onderwerp: MKB Fonds Drenthe

Geachte directie,

Op 16 augustus 2021 ontvingen wij uw subsidieaanvraag ten behoeve van het fondsvermogen van het MKB-fonds. Wij hebben uw aanvraag geregistreerd onder zaaknummer 202102477. In deze brief informeren wij u over ons besluit op uw aanvraag.

Besluit
Provinciale Staten hebben op 29 september 2021 besloten u een incidentele subsidie te verlenen van maximaal € 10.000.000,00 in de vorm van een lening. Deze subsidie is bedoeld voor de aanvulling van uw fondsvermogen in de periode 2021-2036. Ten aanzien van dit besluit geldt de opschortende voorwaarde dat u meewerkt aan de totstandkoming van een leningsovereenkomst, zoals bedoeld in de artikelen 4:36, juncto 4:33, aanhef en onderdeel a, van de Algemene wet bestuursrecht (Awb). De overeenkomst maakt deel uit van deze beschikking en wordt door u en door ons in tweevoud ondertekend op uiterlijk 1 december 2021.

Voorschot
Wij hebben besloten u, als eerste termijn, een voorschot te verstrekken van € 2.500.000,00. Dit bedrag maken wij binnen vijf dagen na ondertekening van de leningsovereenkomst over op IBAN 5.1.5 onder vermelding van het kenmerk van deze brief.

Verplichtingen
Aan deze subsidieverlening verbinden wij de volgende verplichtingen:

- u verstrekt leningen enkel met inachtneming van de bestaande fondsdocumentatie waaronder in ieder geval:
  - de statuten van de Drentse Holding BV
  - de statuten van het Drents Innovatiefonds BV
  - de statuten van het Drents Ontwikkelfonds BV
  - door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders goedgekeurde investeringsreglementen van respectievelijk het Drents Innovatiefonds BV en Drents Ontwikkelfonds BV
  - het beleid zoals door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders vastgesteld de meerjarenvisie van het Drents Innovatiefonds B.V. en Drents Ontwikkelfonds BV
  - het jaarlijkse vastgestelde jaarplan en begroting
  - Directiereglement van de Drentse Holding BV en haar dochtervennootschappen
  - Reglement Raad van Commissarissen van Drentse Holding BV
  - Reglement van de Investeringscommissie van Drents Innovatiefonds BV en Drents Ontwikkelfonds BV
- u voert uw fondsactiviteiten zodanig uit dat u op de einddatum van de lening de kredietsubsidie volledig kunt aflossen;
- ten aanzien van de evaluatie, monitoring, rapportage en overleg over uw activiteiten die u in het kader van deze subsidieverlening uitvoert, is hetgeen hierover is bepaald in relevante fondsdocumentatie leidend;
- de leningsovereenkomst loopt tot het moment dat de subsidie door ons wordt vastgesteld. Op dat moment dient aan alle verplichtingen uit de leningsovereenkomst te zijn voldaan.

Vaststelling
De vaststelling van de subsidie wordt op grond van artikel 4:44, eerste lid en onderdeel c, van de Awb geregeld in de leningsovereenkomst.

Juridisch kader
Op dit besluit is de volgende wet- en regelgeving van toepassing:

- de Algemene wet bestuursrecht
- de Algemene subsidieverordening Drenthe 2017

Staatssteun
Uw vennootschap en dochtervennootschappen hebben als doel om financiële middelen van de provincie Drenthe te verstrekken aan derden. Het volledige subsidiebedrag moet hiervoor worden aangewend. Aangezien u zelf hierbij geen financieel voordeel heeft, is er daarom ten opzichte van u geen sprake van staatssteun.

Van staatssteun kan wel sprake zijn bij de uiteindelijke begunstigden van door u verstrekte leningen en participaties. Dit dient u te doen in lijn met de Europese staatssteunregels en conform de daarover in de fondsdocumentatie opgenomen procedures. Bij concrete investeringsverzoeken dient aan de hand van deze reglementen en informatie van de aanvrager getoetst te worden of de projecten 'staatssteunproof' zijn.

Nadere informatie
Mocht u nog vragen hebben, dan kunt u contact opnemen met de heer 5.1.2e telefoonnummer (0592) 0592 5.1.2e

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,

5.1.2e , voorzitter 5.1.2e , secretaris

wa.coll.

Bezwaar
Bent u het niet eens met dit besluit, dan kunt u binnen zes weken na de dag van verzending ervan, hiertegen een bezwaarschrift indienen bij het college van Gedeputeerde Staten van Drenthe. De dag van verzending is de dagtekening van het besluit. Voor meer informatie over het indienen van een bezwaarschrift verwijzen wij u naar www.provincie.drenthe.nl/bezwaarprocedure.

Agendapunt voor de vergadering van Gedeputeerde Staten van Drenthe

Statenstuk

Algemene gegevens	
Opsteller	5.1.2e 5.1.2e tst. 5.1.2e
Team	Economie
Datum	dinsdag 17 augustus 2021
Uiterste behandeldatum in GS: 24 augustus 2021 *Toelichting: in verband met bestuurlijke toezegging aan PS om de evaluaties zo snel mogelijk te versturen.*	

Teammanager
Ria Lahuis
Paraaf *Bespreken:* 5.1.2e

Verwijzing naar speerpunt coalitieakkoord/programma begroting
3. Regionale economie en werkgelegenheid: kansen benutten 7. Middelen en mensen

Akkoord portefeuillehouder
Henk Brink

Intern voorbereid met
1. 5.1.2e 5.1.2e / 5.1.2e (BC)
2. 5.1.2e 5.1.2e / 5.1.2e 5.1.2e (FPC)
3. 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e (S&I)

Akkoord provinciesecretaris
Wim Brenkman

Archivering	
Soort overeenkomst: Looptijd overeenkomst:	Financiële overeenkomst 1 oktober 2021 tot 1 oktober 2036
Datum:	Registratienummer:
24 augustus 2021	nr. 5.4/2021001520
	nr.

Communicatie
Openbaar: Ja
Persbericht: Ja
Bekendmaking: Niet van toepassing

Onderwerp

Verstrekken van een subsidie in de vorm van een lening van € 10 miljoen aan het MKB Fonds Drenthe

Advies

1. Provinciale Staten voor te stellen om:
   - Kennis te nemen van de twee evaluaties van het MKB Fonds Drenthe, uitgevoerd door de NOM en E&E Advies;
   - In te stemmen met het verstrekken van een lening van € 10 miljoen aan de Drentse Holding BV (beter bekend als het MKB Fonds Drenthe);
   - Hiertoe:
     a) een bedrag van € 1.000.000,-- toe te voegen aan de Reserve opvang revolverend financieren, ter afdekking van het risico op oninbaarheid;
     b) dit bedrag te dekken uit de Reserve Investeringsagenda 2019-2023, als onderdeel van het thema Midden- en kleinbedrijf;

5.1.2e

c) de begroting op programmaniveau overeenkomstig te wijzigen.

2. Onder voorbehoud van een positief besluit van Provinciale Staten in te stemmen met de overeenkomst voor de lening.
3. Gedeputeerde Brink onder voorbehoud van een positief besluit van Provinciale Staten aan te wijzen om de overeenkomst voor de lening namens GS te ondertekenen.
4. In te stemmen met het Statenstuk.

Beslissing GS

5.1.2e

Risico's

Een financieel risico is dat de lening aan het eind van de looptijd niet terugbetaald kan worden door het MKB Fonds. Ter afdekking van dit risico wordt een storting van 10% ofwel € 1 miljoen in de Reserve opvang revolverend financieren passend geacht. Het fonds is in de afgelopen jaren steeds meer opbrengsten gaan genereren. Uitbreiding van het fonds zal (verder) bijdragen aan het rendement, de revolverendheid en het terugbetalingsperspectief ten aanzien van de lening.
Het risico wordt gemonitord door de financiële resultaten van het fonds te volgen en beoordelen zoals gebruikelijk is. Tussentijdse beoordeling van het risico zal plaatsvinden middels de overeengekomen rapportagemomenten.

Kanttekeningen vanuit de organisatie

Niet van toepassing.

Aanvullende informatie voor GS

Niet van toepassing.

Tekst openbare besluitenlijst

Onderwerp: Extra impuls MKB Fonds Drenthe
Tekst: Gedeputeerde Staten stellen Provinciale Staten voor om een lening ter waarde van € 10 miljoen aan het MKB Fonds Drenthe te verstrekken. Met deze middelen kan het fonds risicofinanciering blijven verstrekken aan Drentse mkb-bedrijven die willen groeien of innoveren. Dit voorstel is een uitwerking van het onderdeel 'MKB' in de Investeringsagenda PLUS 2020-2023.

Bijlagen alleen voor Gedeputeerde Staten

1. Leenovereenkomst MKB Fonds Drenthe
2. Beschikking subsidieverlening MKB Fonds Drenthe

NB. Het Statenstuk en de eventuele daarbij horende bijlagen worden standaard mee gekopieerd voor GS.

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

4 - 12

Reeds openbaar
(https://www.drentsparlement.nl/Vergaderingen/Statencommissie-Financien-Cultuur-Bestuur-en-Economie-FCBE-1/2021/15-september/09:30/PS290921-FCBE150921-2021-22-Investeringsagenda-PLUS-MKB-Fonds-Drenthe-COMPL.pdf, p. 1-9)

OVEREENKOMST VAN GELDLENING EX ARTIKEL 4:36 ALGEMENE WET BESTUURSRECHT

TUSSEN

DE PROVINCIE DRENTHE

ALS KREDIETGEVER

EN

DRENTSE HOLDING B.V.

ALS KREDIETNEMER

provincie Drenthe

De ondergetekenden

1. **De provincie Drenthe**, een publiekrechtelijke rechtspersoon, gevestigd te (9405 BJ) Assen aan de Westerbrink 1, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door gedeputeerde H. Brink,
   hierna te noemen: de "**Kredietgever**";

en

2. **Drentse Holding B.V.**, een besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid statutair gevestigd te Assen, kantoorhoudende te 9728 BM Groningen, Paterswoldseweg 810 en ingeschreven in het handelsregister onder nummer 60682396, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door N.V. NOM, Investerings- en Ontwikkelingsmaatschappij voor Noord-Nederland, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door mevrouw 5.1.2e algemeen directeur,
   hierna te noemen: de "**Kredietnemer**";

Hierna gezamenlijk te noemen: "**Partijen**"

NEMEN HET VOLGENDE IN AANMERKING

A. Kredietnemer is in 2014 opgericht met als doel de Drentse economie en werkgelegenheid te ondersteunen en te versterken. Kredietnemer verstrekt hiertoe risicofinanciering aan het Drentse MKB.

B. Kredietnemer komt voort uit een besluit van Provinciale Staten (Statenstuk 2013-579), waarbij middelen ter beschikking zijn gesteld voor een mix van revolverende beleidsinstrumenten.

C. Kredietnemer heeft twee dochtermaatschappijen, te weten Drents Ontwikkelfonds B.V. en Drents Innovatiefonds B.V.

D. Kredietnemer heeft op 16 augustus 2021 een aanvraag tot een Subsidie in de vorm van een geldlening ter grootte van € 10 miljoen (zegge: tien miljoen euro) ingediend, ter aanvulling van haar middelen teneinde haar rol te kunnen blijven vervullen in de financiering van het Drentse MKB.

E. Kredietgever heeft de aanvraag van de Kredietnemer getoetst en een besluit genomen als bedoeld in artikel 4:29 Awb ("Beschikking GS") tot verstrekking van een subsidie in de vorm van een geldlening van maximaal € 10 miljoen (zegge: tien miljoen euro).

Paraaf Kredietgever:

Paraaf Kredietnemer: 5.1.2e

F. Ter uitvoering van de Beschikking GS wensen Partijen de voorwaarden van de onder E. bedoelde geldlening in deze overeenkomst op schriftelijke wijze vast te leggen.

KOMEN OVEREEN ALS VOLGT

1. DEFINITIES

Onder de volgende met een hoofdletter aangeduide begrippen, wordt in deze overeenkomst het volgende verstaan:

Beschikking GS	de beschikking van 29 oktober 2021 van het college van Gedeputeerde Staten van de Kredietgever zoals bedoeld in artikel 4:29 Awb ter zake van de toekenning van een Subsidie in de vorm van een Lening
Einddatum	heeft de betekenis die daaraan is toegekend in artikel 3
Lening	de door de Kredietgever aan de Kredietnemer te verstrekken geldlening als vermeld in artikel 2.1, welke geldlening tevens kwalificeert als Subsidie
Subsidie	een door de Kredietgever te verstrekken subsidie in de zin van artikel 4:21 Awb in de vorm van een Lening
Totale Uitstaande Bedrag	het totale bedrag dat de Kredietnemer op enig moment verschuldigd is aan de Kredietgever uit hoofde van deze overeenkomst

Paraaf Kredietgever:

Paraaf Kredietnemer: 5.1.2e

Vaststelling	de vaststelling van de kredietsubsidie, welke zal plaatsvinden op aanvraag van Kredietnemer.

De considerans vormt een integraal en onlosmakelijk deel van deze overeenkomst.

2. LENING

2.1. Onder de voorwaarden van deze overeenkomst stelt Kredietgever aan de Kredietnemer een lening beschikbaar van in totaal maximaal € 10.000.000,-- (zegge: tien miljoen euro) (de "Lening").

2.2. De Kredietnemer dient de Lening aan te wenden voor de uitvoering van de Beschikking GS.

2.3. De Kredietgever zal na ondertekening van deze overeenkomst en nadat aan alle opschortende voorwaarden genoemd in artikel 5 van deze overeenkomst is voldaan op eerste verzoek van Kredietnemer een eerste termijn van € 2.500.000,-- aan de Kredietnemer uitbetalen.

2.4. Uitbetaling van het resterende deel van de Lening geschiedt conform de Beschikking GS en op basis van verzoeken van Kredietnemer. Uitbetaling geschiedt in bedragen van € 2.500.000,--, tot aan het maximale bedrag van de lening. Bij het verzoek om uitbetaling dient Kredietnemer naar het oordeel van Kredietgever genoegzaam aan te tonen dat het eerder verstrekte deel van de Lening inmiddels is aangewend voor de uitvoering van de Beschikking GS.

3. LOOPTIJD

3.1. De Lening heeft een looptijd van maximaal 15 jaren en gaat in op de dag dat Kredietnemer het bedrag genoemd in artikel 2.3. heeft ontvangen op zijn bankrekening en eindigt automatisch op het moment van verstrijken van deze periode (de Einddatum). Op het moment van beëindiging van deze overeenkomst is het Totale Uitstaande Bedrag volledig opeisbaar en dient alsdan volledig door de Kredietnemer aan de Kredietgever te worden terugbetaald, mits terugbetaling de doelstelling van de Kredietnemer niet schaadt en passend is bij het provinciaal beleid.

Paraaf Kredietgever:

Paraaf Kredietnemer: 5.1.2e

3.2. Deze overeenkomst eindigt in ieder geval van rechtswege na aflossing van de gehele Lening.

4. AFLOSSING EN RENTE

4.1. Kredietnemer is over de Lening geen rente verschuldigd.

4.2. Kredietnemer dient de Lening ineens af te lossen op de Einddatum.

4.3. Vervroegde aflossing van de Lening is toegestaan, mits:

a. Dit geschiedt in ronde bedragen van € 5.000, - (vijfduizend euro) of een veelvoud daarvan en

b. de Kredietgever van de vervroegde aflossingen ten minste 30 dagen voor de aflossing op de hoogte is gesteld.

4.4. Volledige terugbetaling van het Totale Uitstaande Bedrag ineens op enig moment gedurende de financieringsperiode is toegestaan.

4.5. Aflossing dient door de Kredietnemer zonder enige korting, verrekening of opschorting aan de Kredietgever betaald te worden door overmaking daarvan op de bankrekening NL04 ABNA 0439 0704 06 t.n.v. provincie Drenthe, onder vermelding van "aflossing kredietsubsidie MKB Fonds Drenthe".

5. VOORWAARDEN VERSTREKKING LENING

5.1. De verplichting van de Kredietgever tot het verstrekken van (ieder deel van) de Lening aan de Kredietnemer geldt onder de opschortende voorwaarde dat de Beschikking GS onherroepelijk is.

6. INFORMATIE

6.1 Indien de Kredietnemer voorziet dat zij niet aan haar verplichtingen uit deze overeenkomst zal kunnen voldoen, zal zij de Kredietgever daarover terstond informeren.

6.2 De Kredietnemer is verplicht de Kredietgever inzage te geven in de financiële positie van de Kredietnemer en aan de Kredietgever de informatie te verstrekken die de Kredietgever redelijkerwijs nodig heeft ter bepaling van haar positie onder deze

Paraaf Kredietgever:

Paraaf Kredietnemer [redacted] 5.1.2e

overeenkomst. Dit dient te geschieden overeenkomstig het bepaalde in de managementovereenkomst d.d. 15 mei 2014 tussen N.V. NOM en Kredietnemer.

7. ALGEMENE BEPALINGEN

7.1 De Kredietnemer kan zich niet beroepen op verrekening of haar verplichtingen uit deze overeenkomst opschorten.

7.2 Deze overeenkomst wordt pas van kracht op het moment van rechtsgeldige ondertekening daarvan door Partijen.

7.3 Afstand van recht uit of in verband met deze overeenkomst kan slechts geschieden door een daartoe strekkende kennisgeving. Indien een Partij haar rechten uit hoofde van deze overeenkomst niet uitoefent mag dit niet worden opgevat als rechtsverwerking.

7.4 Wijzigingen in deze overeenkomst hebben geen rechtskracht tenzij deze schriftelijk zijn aangegaan en door Partijen zijn ondertekend.

7.5 Deze overeenkomst bevat de gehele overeenkomst tussen Partijen met betrekking tot de hierin genoemde onderwerpen en vervangt alle eerdere overeenkomsten en overeenstemmingen, mondeling, schriftelijk of anderszins, tussen Partijen.

7.6 Indien één of meerdere bepalingen uit deze overeenkomst onverbindend zijn of worden, dan blijven de overige bepalingen van deze overeenkomst onverminderd van kracht. Partijen verbinden zich over en weer jegens elkaar om de onverbindende bepalingen te vervangen door verbindende bepalingen en wel op een zodanige wijze dat deze naar aard, doel en strekking zoveel mogelijk aansluiten bij de te vervangen bepalingen.

7.7 De rechten of verplichtingen van de Kredietnemer uit hoofde van deze overeenkomst (of een deel daarvan) zijn niet overdraagbaar, tenzij de Kredietgever daarvoor haar toestemming verleent. Deze bepaling heeft slechts verbintenisrechtelijke werking.

7.8 De kosten voor het opstellen van en uitvoering geven aan deze overeenkomst komen voor rekening van de Kredietgever (waaronder niet zijn begrepen kosten die de Kredietgever dient te maken ter uitoefening en handhaving van haar rechten uit deze overeenkomst).

7.9 De Kredietgever, als verstrekker van de Subsidie, zal de aanvraag tot Subsidie en de daarbij behorende bijlagen van de Kredietnemer niet aan derden openbaar maken, tenzij zij daartoe door de rechter op basis van Europese en/of Nederlandse wet- en regelgeving gehouden is.

Paraaf Kredietgever:

Paraaf Kredietnemer [redacted] 5.1.2e

8. VERKLARINGEN EN GARANTIES

8.1 De Kredietnemer verklaart dat zij aan de Kredietgever alle informatie heeft verschaft die zij redelijkerwijs aan de Kredietgever had dienen te verstrekken en/of die de Kredietgever redelijkerwijs van haar kan verlangen teneinde zich een juist en volledig beeld te vormen van de risico's die gepaard gaan met het verstrekken van de Lening aan de Kredietnemer en dat haar geen feiten en/of omstandigheden bekend zijn, die ertoe zouden kunnen leiden dat de Kredietgever, als zij van deze feiten en/of omstandigheden had geweten, de Lening niet of niet onder dezelfde voorwaarden zou hebben verstrekt.

8.2 Alle door of namens de Kredietnemer aan de Kredietgever verstrekte inlichtingen en gegevens zijn juist en volledig.

8.3 De Kredietnemer heeft geen inlichtingen of gegevens achtergehouden of verzwegen die zij aan de Kredietgever had dienen te verstrekken en waarvan zij wist of redelijkerwijs had moeten begrijpen dat zij voor de Kredietgever zo wezenlijk zouden zijn dat de Kredietgever, als zij met de verzwegen feiten of gegevens bekend was geweest, de Lening niet of niet onder dezelfde voorwaarden zou hebben verstrekt.

8.4 De Kredietnemer garandeert hierbij dat ieder van de bepalingen in deze overeenkomst zichzelf en in onderlinge samenhang beschouwd in alle opzichten juist, volledig, nauwkeurig en niet misleidend is op de ondertekeningsdatum.

9. VASTSTELLING

9.1 De Beschikking GS zal bij het einde van deze overeenkomst worden vastgesteld aan de hand van de op dat moment aan Kredietgever bekende stukken en informatie, waaronder maar niet uitsluitend de op grond van deze overeenkomst aangeleverde verslagen, rapportages en overige (financiële) informatie.

10. TOEPASSELIJK RECHT EN FORUM

10.1 Op deze overeenkomst is Nederlands recht van toepassing.

10.2 Alle geschillen voortvloeiende uit deze overeenkomst dienen te worden voorgelegd aan de Rechtbank Noord-Nederland.

11. SLOTBEPALINGEN

Paraaf Kredietgever:

Paraaf Kredietnemer [redacted] 5.1.2e

11.1 Alle bijlagen waarnaar in deze overeenkomst wordt verwezen, alsmede de considerans vormen een integraal en onlosmakelijk deel van deze overeenkomst.

11.2 Geen van de bepalingen van deze overeenkomst kan worden uitgelegd ten nadele van een Partij vanwege het feit dat deze verantwoordelijk was voor het (doen) opstellen van de desbetreffende bepaling.

(Handtekeningenpagina volgt)

Paraaf Kredietgever:

Paraaf Kredietnemer: 5.1.2e

(Handtekeningenpagina)

Namens de Kredietgever

Plaats: Assen

Datum: 9 november 2021

Handtekening: [redacted]

Naam: H. Brink

Namens de Kredietnemer

Plaats: Assen

Datum: 9 november 2021

Handtekening: [redacted]

Naam:

Paraaf Kredietgever: [redacted]

Paraaf Kredietnemer

To: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @nom.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @nom.nl]
Cc: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Mon 10/3/2022 11:38:03 AM
Subject: FW: Brief Halfjaarrapportages 2022 NOM en MKB Fonds Drenthe
Received: Mon 10/3/2022 11:38:11 AM
39-5.6-2022001481 Bijlage 1. NOM Rapportages Q2 2022.pdf
39-5.6-2022001481 Bijlage 2. MKB Fonds kwartaalrapportage Q2.pdf
39-5.6-2022001481 Bijlage 3. Leeswijzer MKB Fonds Drenthe 2022.pdf
39-5.6-2022001481 PS Halfjaarrapportages 2022 NOM en MKB Fonds Drenthe.pdf

Dag 5.1.2e en 5.1.2e,

Zie in de bijlage ter informatie de stukken die wij naar PS hebben verstuurd zojuist.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

Team Economie

provincie Drenthe

+31 5.1.2e

werkdagen: ma, di, do-ochtend

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>
Verzonden: maandag 3 oktober 2022 13:34
Aan: PostbusPS-Stukken < 5.1.2i @drentsparlement.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>
Onderwerp: Brief Halfjaarrapportages 2022 NOM en MKB Fonds Drenthe

Met vriendelijke groet,

provincie Drenthe

5.1.2e 5.1.2e

Bestuur en Concernzaken

5.1.2e

+31 5.1.2e

werkdagen: maandag tot en met vrijdag

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

1 - 48

Reeds openbaar
(https://www.drentsparlement.nl/Vergaderingen/Statencommissie-Financien-Cultuur-Bestuur-en-Economie-FCBE/2022/26-oktober/09:30/FCBE261022-A5-halfjaarrapportages-2022-NOM-MKB-Fonds-Drenthe-COMPL.pdf, zie p. 4-51)

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

1 - 14

Reeds openbaar
(https://www.drentsparlement.nl/Vergaderingen/Statencommissie-Financien-Cultuur-Bestuur-en-Economie-FCBE/2022/26-oktober/09:30/FCBE261022-A5-halfjaarrapportages-2022-NOM-MKB-Fonds-Drenthe-COMPL.pdf, zie p. 52-65)

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

1 - 5

Reeds openbaar
(https://www.drentsparlement.nl/Vergaderingen/Statencommissie-Financien-Cultuur-Bestuur-en-Economie-FCBE/2022/26-oktober/09:30/FCBE261022-A5-halfjaarrapportages-2022-NOM-MKB-Fonds-Drenthe-COMPL.pdf, zie p. 66-70)

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

1 - 3

Reeds openbaar
(https://www.drentsparlement.nl/Vergaderingen/Statencommissie-Financien-Cultuur-Bestuur-en-Economie-FCBE/2022/26-oktober/09:30/FCBE261022-A5-halfjaarrapportages-2022-NOM-MKB-Fonds-Drenthe-COMPL.pdf)

Agendapunt voor de vergadering van Gedeputeerde Staten van Drenthe

Statenbrief

Algemene gegevens		**Teammanager**
Opsteller	5.1.2e 5.1.2e, tst. 5.1.2e	Christine Wijshake
Team	Economie	
Datum	20 september 2022	*Paraaf* *Bespreken:*
Uiterste behandeldatum in GS: *Toelichting:*		

Verwijzing naar speerpunt coalitieakkoord/programma begroting	**Akkoord portefeuillehouder**
3. Regionale economie en werkgelegenheid: kansen benutten	Henk Brink

Intern voorbereid met		**Akkoord provinciesecretaris**
1. 5.1.2e 5.1.2e (BC) 2. 5.1.2e 5.1.2e (FPC) 3.		Wim Brenkman
Archivering		**Communicatie**
Soort overeenkomst:	Niet van toepassing	*Openbaar:* Ja, later. Na de vergadering van de RvC van de NOM op 30 september.
Datum:	*Registratienummer:*	*Persbericht:* Nee
	nr.	*Bekendmaking:* Niet van toepassing
	nr.	

Onderwerp

Halfjaarrapportages 2022 NOM en MKB Fonds Drenthe

Advies

1. In te stemmen met de brief aan Provinciale Staten.

Beslissing GS

Inleiding

a. Algemeen
De provincie Drenthe heeft 16,7% van de aandelen in N.V. NOM en de provincie is 100% eigenaar van het MKB Fonds Drenthe. In het kader van de sturing op verbonden partijen is eind 2014 met PS de afspraak gemaakt dat PS van alle verbonden partijen in de exploitatiefase het jaarverslag ontvangen. In lijn met deze afspraak ontvangen zij nu ook vanaf 2020 de halfjaarrapportages van beide partijen. De rapportage van de NOM is door de RvC op 30 september vastgesteld en de MKB rapportage is in de RvC-vergadering van het MKB Fonds van 19 september vastgesteld.

b. Europese aspecten
Niet van toepassing

c. Economie/werkgelegenheid
Niet van toepassing

d. Participatie
Betrokken zijn de medeaandeelhouders van de NV NOM, het Ministerie van EZK (50%) en de provincies Groningen en Fryslân (elk 16,7%). En van het MKB Fonds is de provincie Drenthe 100% eigenaar.

Advies

1. In te stemmen met de brief aan Provinciale Staten.

Doelstelling uit de begroting

3. Regionale economie en werkgelegenheid: kansen benutten
22.3.10.01 Drenthe is mkb-provincie

Argumenten

1.1 Vanuit de rol van actieve informatieplicht is het gewenst om de Provinciale Staten van deze rapportages op de hoogte te brengen.
Met PS is naar aanleiding van de extra kapitaalstorting in NOM afgesproken hen intensiever te betrekken bij het MKB Fonds en de NOM. Vandaar dat nu naast de jaarrekeningen ook de halfjaarrapportages ter informatie worden toegezonden. Met de NOM en de medeaandeelhouders van de NOM is afgestemd dat de halfjaarrapportages worden gedeeld met Provinciale Staten.

Tijdsplanning

Niet van toepassing

Financiën

Niet van toepassing

Bijlagen

0. Statenbrief
1. Rapportage NOM Investeren Q2 2021
2. Rapportage MKB Fonds Drenthe Q2 2021
3. Leeswijzer MKB Fonds Drenthe

*Kant*tekeningen

aan Gedeputeerde Staten van Drenthe

Risico's

Niet van toepassing

Kanttekeningen vanuit de organisatie

Niet van toepassing

Tekst openbare besluitenlijst

Onderwerp: Halfjaarrapportages 2022 NOM en MKB Fonds Drenthe

Tekst: GS stelt PS in kennis van de aan de aandeelhouders aangeboden rapportages. Hierin zijn de voorlopige resultaten van het eerste halfjaar 2022 van beide verbonden partijen opgenomen.

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

5 - 6

Concept (ID 315655)

van het nieuwe instrument ‘perspectieflening’ hopen we dat het Fonds aantrekkelijker wordt voor innovatieve en groeiende ondernemers.

Op woensdag 2 november 2022 wordt een informatiesessie voor leden van uw Staten georganiseerd bij een portefeuillebedrijf Senbis Polymer Innovations in Emmen. Hier ontvangt u binnenkort meer informatie over.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,

, voorzitter , secretaris

Bijlagen:
1. Rapportage NOM Investeren Q2 2022
2. Rapportage MKB Fonds Drenthe Q2 2022
3. Leeswijzer MKB Fonds Drenthe

To: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]
Cc: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Wed 10/12/2022 11:58:30 AM
Subject: RE: concept gs-nota
Received: Wed 10/12/2022 11:58:00 AM

Hallo 5.1.2e,

Ter aanvulling. 5.1.2e herinnerde mij er terecht aan, dat de NOM ervoor moet waken dat ze niet meer dan 20% van hun taken voor derden uitvoeren, omdat je anders geen beroep meer kan doen op quasi-inbesteden. Is dat nog iets om aan de NOM mee te geven? Dat probleem hebben wij bijvoorbeeld nu met een GR van ons.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

Team Subsidies en Inkoop

provincie Drenthe

+31 592 5.1.2e

werkdagen: maandag t/m donderdag

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: 5.1.2e 5.1.2e
Verzonden: woensdag 12 oktober 2022 13:26
Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>
Onderwerp: RE: concept gs-nota

Dag 5.1.2e,

Vraag
Via 5.1.2e en 5.1.2e kreeg ik de vraag of ik naar het volgende kon kijken:

het probleem is het toetreden van Heerenveen. Die gemeente is geen aandeelhouder van de NOM en kent daarbij geen betrokkenheid. Kort door de bocht kan inbesteding kan alleen door een eigenaar. Of onze opdracht in gevaar komt, kan ik niet inschatten. Volgens mij moet je het als één opdracht vanuit een samenwerking zien en niet een opdracht van een deel. Dat zou tot gevolg hebben dat het hele project een risico loopt. Maar als dat niet zo wordt gezien, is het nog steeds een risico voor het project als het deel Heerenveen wegvalt. Een deskundig voor inkoop zou hierna moeten kijken.

Volgens mij is de vraag is het een probleem dat de provincie Drenthe namens de gemeente Heerenveen opdracht verstrekt?

Uitgangssituatie
Er is een samenwerking tussen verschillende partijen voor Chemport, waarbij provincie Drenthe penvoerder. De opdracht wordt via de provincie Drenthe als opdracht verstrekt aan de NOM. De aandeelhouders van de NOM zijn het ministerie van Economische zaken, provincies Fryslân, Groningen en Drenthe. Vanuit de provincie konden we onder andere daarom quasi-inbesteden richting de NOM en hoeven wij niet met een aanbestedingsplicht rekening te houden.

De samenwerkingsovereenkomst wordt aangepast en de provincie Fryslân en gemeente Heerenveen treden toe. Dat betekent dat er ook namens hen een opdracht richting de NOM verstrekt wordt.

De gemeente Heerenveen levert een bijdrage van € 10.000 per jaar. Dit gaat in per 1 januari 2023, de samenwerkingsovereenkomst loopt nog tot en met 2024. Het gaat om € 20.000 in totaal.

Advies
Quasi-inbesteden kan alleen door de toezichthoudende aanbestedende diensten, in dit geval het ministerie van Economische zaken, provincies Fryslân, Groningen en Drenthe. Dat de opdracht namens de provincie Fryslân wordt verstrekt is dan ook geen probleem, omdat zij een toezichthoudende aanbestedende dienst is op de NOM.

Voor de gemeente Heerenveen ligt dit anders, zij is geen toezichthoudende aanbestedende dienst en kan daarom geen gebruik maken van quasi-inbesteden. Ik begrijp dat het bedrag van gemeente Heerenveen marginaal is, maar helaas maakt de wetgever daar geen uitzondering voor.

Aanbestedingsrechtelijk is het daarom het meest zuiver als de provincie Drenthe alleen namens de toezichthoudende aanbestedende diensten de opdracht verstrekt. Alleen dan kan er gebruik worden gemaakt van quasi-inbesteden en hoef je geen rekening te houden met de aanbestedingsplicht.

Gemeente Heerenveen zou zelf opdracht kunnen verstrekken aan de NOM. De andere weg is dat de provincie Drenthe een aparte opdracht verstrekt namens gemeente Heerenveen, los van de eerdergenoemde opdracht in de vorige alinea. Gemeente Heerenveen dient dan een volmacht aan de provincie Drenthe te verstrekken voor het verstrekken van de opdracht aan de NOM. Wij zijn dan min of meer een doorgeefluik van de gemeente Heerenveen. Volgens mij gaat het om € 20.000 in totaal. Ik ga ervan uit dat dit geen problemen oplevert voor de aanbestedingsplicht. Voor ons als provincie in ieder geval niet. Voor de gemeente Heerenveen hangt het af welke grens zij hanteert voor een meervoudig onderhandse aanbesteding.

Tot slot
Als je nog vragen hebt, dan hoor ik het graag.

Met vriendelijke groet,
Team Subsidies en Inkoop
5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e

+31 592 5.1.2e
werkdagen: maandag t/m donderdag

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>
Verzonden: dinsdag 11 oktober 2022 14:47

Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>
Onderwerp: FW: concept gs-nota

Hoi 5.1.2e,

Ik hoop dat je tijd hebt om hier naar te kijken, voor mij gevoel is het niet zo lang geleden dat je 5.1.2e hierover ook hebt geadviseerd?

Nu willen 2 partijen toetreden tot die samenwerking en dan die werkzaamheden door de NOM laten doen, maar Heerenveen zit niet in het bestuur van de NOM.

5.1.2e vraagt zich af of dit zo maar kan en mag?

Ik las net dat de bijdrage van Herenveen marginaal is(zie reactie van 5.1.2e wat onder het rood staat)

Met vriendelijke groet,
Team Subsidie en Inkoop

provincie Drenthe

5.1.2e 5.1.2e
+31 592 5.1.2e

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl
Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>
Verzonden: dinsdag 11 oktober 2022 14:11
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>
Onderwerp: FW: concept gs-nota

Dag 5.1.2e,

Zoals aangekondigd in het belletje zojuist, hierbij de mail en vraag van 5.1.2e. Dit blijkt toch een inkoopvraag. Kun jij 5.1.2e verder helpen?

Mvg 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>
Verzonden: dinsdag 11 oktober 2022 13:41
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>
Onderwerp: concept gs-nota

Hoi 5.1.2e,

Zou jij eens naar de volgende casus willen kijken? In het kort:

In 2020 is een samenwerkingsovereenkomst Chemport ondertekend door diverse partijen, waaronder wij als provincie. Onze

jaarlijkse bijdrage is toen weggezet als quasi-aanbesteden (inkoop) bij penvoerder NOM. Daar is toen uitgebreid over gediscussieerd binnen ons provinciehuis en er was brede consensus over dat dit de te bewandelen weg was. Looptijd was t/m eind 2024. So far so good.

Er treden nu tussentijds 2 nieuwe partijen toe (prov. Fryslân en gem. Heerenveen), waardoor de samenwerkingsovereenkomst wordt geupdate en opnieuw ter ondertekening wordt voorgelegd. Inhoudelijk verandert er bijna niets, het gaat vooral om de toetreding van de 2 nieuwe partners. (Heb voor de volledigheid de laatste conceptversie van de nieuwe overeenkomst toegevoegd). GS moet instemmen met de overeenkomst en Henk Brink moet gemandateerd worden om de overeenkomst te ondertekenen. Daartoe heb ik bijgevoegde GS-nota opgesteld.

5.1.2e (5.1.2e) stelt de vraag of met de toetreding van m.n. Heerenveen geen risico ontstaat en stelt voor dit aan jou voor te leggen. Zie daarvoor onderstaande toelichting van 5.1.2e.

Hoi 5.1.2e*,*

het probleem is het toetreden van Heerenveen. Die gemeente is geen aandeelhouder van de NOM en kent daarbij geen betrokkenheid. Kort door de bocht kan inbesteding kan alleen door een eigenaar. Of onze opdracht in gevaar komt, kan ik niet inschatten. Volgens mij moet je het als één opdracht vanuit een samenwerking zien en niet een opdracht van een deel. Dat zou tot gevolg hebben dat het hele project een risico loopt. Maar als dat niet zo wordt gezien, is het nog steeds een risico voor het project als het deel Heerenveen wegvalt. Een deskundig voor inkoop zou hierna moeten kijken.

Groet,
5.1.2e

Mijn standpunt is dat er geen probleem is, omdat:

- de bijdrage van Heerenveen marginaal is (jaarlijks 10k op een totale jaarlijkse begroting van 460k). Het wegvallen van die 10k vormt geen enkele bedreiging voor de samenwerking en haar activiteiten.
- Al vanaf het begin de 3 andere participerende gemeenten jaarlijks 10k bijdragen. M.a.w. het risico dat nu voor Heerenveen geschetst wordt was toentertijd ook al van toepassing. Toen vormde dat geen belemmering.

Zie daarom bijgevoegde GS-nota. Mijn vraag: kun je je vinden in de formulering?

Groeten 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>
Verzonden: maandag 10 oktober 2022 12:29
Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>; AdviseringGS-stukken < 5.1.2e @drenthe.nl>
Onderwerp: RE: concept gs-nota

Hoi 5.1.2e,

In reactie op het onderstaande, het probleem is het toetreden van Heerenveen. Die gemeente is geen aandeelhouder van de NOM en kent daarbij geen betrokkenheid. Kort door de bocht kan inbesteding kan alleen door een eigenaar. Of onze opdracht in gevaar komt, kan ik niet inschatten. Volgens mij moet je het als één opdracht vanuit een samenwerking zien en niet een opdracht van een deel. Dat zou tot gevolg hebben dat het hele project een risico loopt. Maar als dat niet zo wordt gezien, is het nog steeds een risico voor het project als het deel Heerenveen wegvalt. Een deskundig voor inkoop zou hierna moeten kijken.

Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>
Verzonden: maandag 10 oktober 2022 11:58
Aan: AdviseringGS-stukken < 5.1.2i @drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>
Onderwerp: concept gs-nota

Hoi, hierbij een concept GS-nota rond de ondertekening van een overeenkomst.

@ 5.1.2e graag reactie op bijgevoegde GS-nota.

@ 5.1.2e, ik heb hier de volgende versie van de overeenkomst bijgevoegd. Ik heb je opmerkingen verwerkt, voor 2 specifieke vragen/opmerkingen hieronder een toelichting. Het is nog steeds een concept, het schijnt dat er vanuit Fryslan nog 1 specifieke vraag beantwoord moet worden.

Dank voor meedenken!

Dit is een opdracht aan de NOM via inbesteding? Zal al een tijdje geregeld zijn maar wij moeten er scherp op zijn dat het goed geregeld is. Inderdaad een opdracht via inbesteding. Hier is in 2020 uitvoerig over gesproken en na juridische toetsing akkoord bevonden. Sindsdien is er - m.u.v. toetreding Fryslân en Heerenveen - niets veranderd

Dit schuurt al wel aan tegen adviesdiensten die ook in de markt bestaan. Het moet vooral vanuit de rol van overheid worden gedaan. Snap je punt. Het heeft ook eerder betrekking op een voorstadium, namelijk het informeren over subsidies ed.. Het concrete vervolg, bijv. middels begeleiding door adviesbureaus als Aska e.d., blijft gewoon daar en komt niet bij de NOM te liggen. Daarom heb ik 'begeleiden' nu vervangen door 'informeren'.

Groeten 5.1.2e

To: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Wed 10/12/2022 1:04:17 PM
Subject: FW: concept gs-nota
Received: Wed 10/12/2022 1:04:00 PM

Hallo 5.1.2e en 5.1.2e,

Zie hieronder de reactie van 5.1.2e 5.1.2e. Wat mij betreft is er dan geen probleem. Ze moeten alleen nog die 20% in de gaten houden bij de NOM.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

Team Subsidies en Inkoop

provincie Drenthe

+31 592 5.1.2e

werkdagen: maandag t/m donderdag

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: 5.1.2e 5.1.2e
Verzonden: woensdag 12 oktober 2022 15:03
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>
Onderwerp: RE: concept gs-nota

Hoi 5.1.2e,

Graag gedaan! Helemaal goed, dan is er geen probleem.

Met vriendelijke groet,

provincie Drenthe

5.1.2e 5.1.2e

Team Subsidies en Inkoop

+31 592 5.1.2e

werkdagen: maandag t/m donderdag

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>
Verzonden: woensdag 12 oktober 2022 14:52
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>
Onderwerp: Re: concept gs-nota

Hoi 5.1.2e,

Allereerst dank voor je reactie.

Ik denk dat er sprake is van een misverstand. Het is zeker niet zo dat wij de opdracht namens Heerenveen verstrekken. Dat hebben we enkele jaren geleden ook niet gedaan voor de andere participerende gemeenten die toen al participeerden. De gemeente Heerenveen verstrekt zelf opdracht aan de NOM, wij staan hier buiten.

Groeten 5.1.2e

Outlook voor Android downloaden

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>
Verstuurd: woensdag 12 oktober 2022 13:26
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>
Onderwerp: RE: concept gs-nota

5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e

Duplicaat (ID 336034)

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

3 - 6

Duplicaat (ID 336034)

To: 5.1.2e @minezk.nl'[5.1.2e @minezk.nl]; 5.1.2e (5.1.2e)[5.1.2e @minezk.nl];
5.1.2e @provinciegroningen.nl'[5.1.2e @provinciegroningen.nl]; 5.1.2e , 5.1.2e [5.1.2e @provinciegroningen.nl];
5.1.2e @fryslan.frl'[5.1.2e @fryslan.frl]; 5.1.2e @fryslan.frl'[5.1.2e @fryslan.frl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl];
5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]
Cc: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @nom.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @nom.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @nom.nl]; 5.1.2e
5.1.2e [5.1.2e @nom.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Tue 10/18/2022 2:52:25 PM
Subject: Stukken vooroverleg AvA NOM- 25 oktober 2022
Received: Tue 10/18/2022 2:53:36 PM

Agenda vooroverleg AvA NOM 25-10-2022.pdf
CONCEPT Agenda AvA NOM 18-11-2022.pdf
Concept notulen AvA NOM 7 april 2022.pdf
NOM Jaarplan 2023-concept.pdf

Goedemiddag allemaal,

In de bijlagen treffen jullie de stukken aan voor het vooroverleg AvA op dinsdag 25 oktober om 11.00 uur op kantoor NOM, met mogelijkheid tot digitaal aansluiten.
Na afloop wordt er een lunch verzorgd. Indien je hiervan gebruik wilt maken, dan hoor ik dat graag.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

N.V. NOM

Investerings- en ontwikkelingsmaatschappij

voor Noord-Nederland

T +31 5.1.2e

M 5.1.2e

E 5.1.2e @nom.nl

W www.nom.nl

Meer weten over de NOM en de ontwikkelingen in Noord-Nederland?

Lees ons NOMMER magazine!

Groeien begint **hier.**

De informatie in dit e-mailbericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde.

Verstrekking aan en gebruik door anderen is niet toegestaan. Door de elektronische

verzending van het bericht kunnen geen rechten ontleend worden aan de informatie.

AGENDA

Agenda voor het vooroverleg AvA NOM
op dinsdag 25 oktober 2022 van 11.00-12.30 uur op kantoor NOM, zaal 't Wad
(met mogelijkheid om digitaal aan te sluiten)

1. Opening en vaststelling agenda

2. Conceptstukken AvA NOM d.d. 18 november 2022 van 12.00-13.00 uur
   - Agenda bijlage
   - Notulen AvA 7 april 2022 bijlage
   - Jaarplan en begroting 2023 bijlage

3. Fysieke of digitale AvA
   Gezien de tijdsduur van een uur verzoekt de directie de aandeelhouders om aan te geven of een fysieke AvA nog steeds de voorkeur heeft of dat een een digitale vergadering beter past.

4. Rondvraag

5. Sluiting

Groeien begint hier.

AGENDA

Agenda voor de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van N.V. NOM
op vrijdag 18 november 2022 van 12.00 – 13.00 uur (locatie NOM of digitaal)

1. Opening en vaststellen agenda

2. Korte kennismaking met 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e

3. Notulen van de AvA van 7 april 2022 — Bijlage 1
   Ter vaststelling.

4. Jaarplan en begroting 2023 — Bijlage 2
   Ter vaststelling.

5. Procedure vijfde IC-lid
   Ter informatie.
   De directie geeft een toelichting.

6. Impact energie- en grondstoffen crisis
   Ter informatie.
   De directie geeft een toelichting.

7. Rondvraag

8. Sluiting

Groeien begint hier.

Algemene Vergadering Van Aandeelhouders 2022

Notulen van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van de N.V. NOM, Investerings- en Ontwikkelingsmaatschappij voor Noord-Nederland gehouden op 7 april 2022.

Aandeelhouders

Namens de Staat der Nederlanden:	de heer 5.1.2e
	mevrouw 5.1.2e
Namens de provincie Groningen:	de heer IJ. Rijzebol
	de heer 5.1.2e
Namens de provincie Fryslân:	de heer 5.1.2e
	de heer 5.1.2e
Namens de provincie Drenthe:	de heer H. Brink
	de heer 5.1.2e
	de heer 5.1.2e
RvC NOM	de heer 5.1.2e (voorzitter)
	de heer 5.1.2e
	de heer 5.1.2e
	mevrouw 5.1.2e
N.V. NOM	mevrouw 5.1.2e
	de heer 5.1.2e
	de heer 5.1.2e
	de heer 5.1.2e
	mevrouw 5.1.2e
	mevrouw 5.1.2e (notulen)
Baker Tilly (tm agendapunt 6)	de heer 5.1.2e
	de heer 5.1.2e

1. Opening en vaststelling agenda

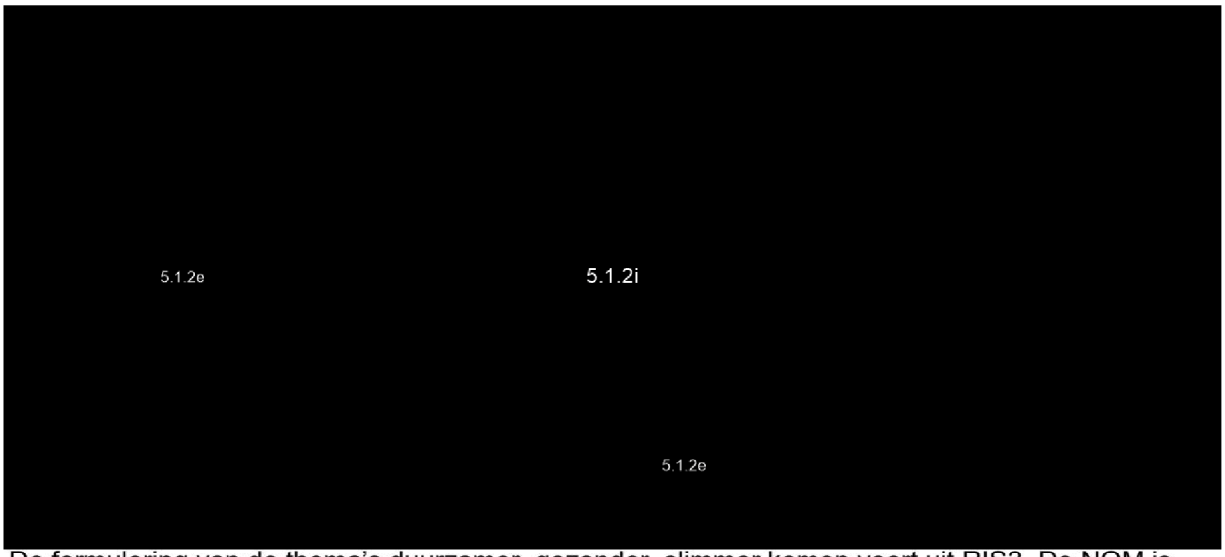
De voorzitter opent de vergadering en heet alle aanwezigen van harte welkom op deze aandeelhoudersvergadering die plaatsvindt in het Van der Valk hotel Hoogkerk te Eelderwolde. Mevrouw 5.1.2e en de heer 5.1.2e zijn met kennisgeving afwezig. Na een korte voorstelronde constateert de voorzitter dat het volledige kapitaal rechtsgeldig is vertegenwoordigd. De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

2. Notulen van de vorige vergadering d.d. 3 december 2021

De notulen worden ongewijzigd vastgesteld.

3. Jaarverslag en jaarrekening 2021

Mevrouw 5.1.2e verwijst naar de voorpagina waarop de TopDutch regio en de thema's duurzamer, gezonder en slimmer worden genoemd.
Baker Tilly licht toe de controle te hebben afgerond. Vandaag wordt de goedkeurende verklaring afgegeven. De jaarrekening is uitgebreid besproken met directie en RvC. Het eerste jaar van de controle is zowel Baker Tilly als de NOM goed bevallen. Er is een aantal zaken dat aangescherpt kan worden. De administratieve organisatie en de interne beheersing liggen op een goed niveau. Er zijn geen verontrustende zaken geconstateerd.

De formulering van de thema's duurzamer, gezonder, slimmer komen voort uit RIS3. De NOM is actief bezig met impact en er wordt ook gekeken naar KPI's en social development goals. De inclusiviteit is gemeten uit het fundright document dat specifiek inging op de man/vrouw situatie. Inclusie houdt voor de NOM mede in dat je mag zijn wie je bent in alle opzichten. Voor investeringsmiddelen wordt met name gekeken naar man/vrouw verhouding, passend bij het FundRight statement.
De heer Brink vraagt wat dit voor de uitvoering betekent. Mevrouw 5.1.2e licht toe dat de NOM extra moeite doet om ook gevonden te worden door vrouwelijke ondernemers. Diversiteit lokt diversiteit uit. Daarnaast vindt ook een gesprek met de ondernemer plaats over de samenstelling van het managementteam. Diversiteit en inclusiviteit is bij de NOM een gespreksonderwerp in brede zin.

Het aantal fte is gestegen. De verklaring hiervan is dat de middelen die de NOM ter beschikking heeft om te investeren fors zijn toegenomen waardoor meer slagkracht nodig is in de organisatie. Enerzijds zijn dit middelen uit de zgn. beheervergoeding, anderzijds heeft de NOM meer middelen ter beschikking gekregen uit gesubsidieerde activiteiten waar ook fte aan gekoppeld is. De heer 5.1.2e complimenteert de NOM met het feit hoe de groei is gerealiseerd en hiermee is omgegaan gezien de compacte organisatie in vergelijking met de andere ROM's.

Er is een aantal innovatieprojecten achter gebleven bij de doelstellingen. Er worden gemiddeld per jaar zes grote innovatieprojecten gerealiseerd. Flinc heeft de doelstellingen vorig jaar niet gehaald en dit was mede te wijten aan het verstrekken van COL-leningen aan deze bedrijven. De NOM rapporteert op programmaniveau.

De voorzitter concludeert dat geen aanvullende opmerkingen meer zijn. Het jaarverslag en de jaarrekening 2021 worden door de algemene vergadering vastgesteld.

4. Resultaatsbestemming

De algemene vergadering stemt in met het voorstel het resultaat van 2021 toe te voegen aan de overige reserve.

5. Decharge van de directie

De algemene vergadering stemt met dank in met het voorstel decharge te verlenen aan de directie voor het in 2021 gevoerde beleid.

6. Decharge van de Raad van Commissarissen

De algemene vergadering stemt in met dank in met het voorstel decharge te verlenen aan de directie voor het in 2021 gevoerde beleid.

7. Herbenoemingen IC-leden

De algemene vergadering wordt gevraagd de heren 5.1.2e en 5.1.2e met ingang van 1 november 2022 te herbenoemen voor een tweede termijn van vier jaar, conform artikel 17 van de akte van statutenwijziging N.V. NOM.

De heer 5.1.2e merkt op dat het Ministerie van EZK een voorbehoud en kanttekening heeft. Men wil extra tijd krijgen om een intern proces te kunnen uitvoeren en vraagt hiervoor een maand ruimte. De huidige man/vrouw verhouding is onvoldoende en EZK ziet dan ook graag dat een (extra) vrouwelijk lid wordt benoemd in de IC. Dit geldt eveneens voor de opvolging van de heer 5.1.2e in 2024. EZK verzoekt de NOM dan ook om de diversiteit hoog in het vaandel te stellen. Mevrouw 5.1.2e licht toe dat er bij de samenstelling van de IC in het kader van de diversiteit ook wordt gekeken naar leeftijd. Directie en RvC nemen genoemde opmerkingen voor toekomstige benoemingen in overweging mee.

EZK stemt in met de herbenoemingen maar onder voorbehoud en kanttekening zoals genoemd.

De heer Rijzebol vult aan dat de provincie Groningen in navolging op het coalitieprogramma, de diversiteit bij verbonden partijen wil optimaliseren.
De provincie Groningen kan akkoord gaan met het voorstel omdat het herbenoemingen betreffen. Bij een eventuele nieuwe benoeming wordt verwacht dat bij de NOM de diversiteit hoog in het vaandel staat.

De provincie Drenthe gaat ook akkoord met de herbenoemingen mits bij volgende benoemingen diversiteit voorop staat zonder daarbij de kwaliteit uit het oog te verliezen. Kijk vooral naar wat je wilt zijn, wilt toevoegen en wat je wilt uitstralen. Op voorhand heeft ook de Drentse aandeelhouder nu geen behoefte aan uitbreiding van de IC.

Voor de provincie Fryslân is diversiteit ook een belangrijk issue. Het profiel van beide IC-leden sluit goed aan op het meerjarenplan. Men gaat ook akkoord met de herbenoemingen.

De voorzitter stelt vast dat de algemene vergadering akkoord is met de herbenoemingen van de twee IC-leden, met de uitdrukkelijke wens van het Ministerie van EZK om te kijken naar de samenstelling van de investeringscommissie in de toekomst en na te streven dat de diversiteit wordt vergroot.

8. Evaluatie strategisch kader

De directie licht toe dat is afgesproken om het strategisch kader na twee jaar te evalueren. Dat moment is dit jaar aangebroken. De directie stelt voor om dit mee te nemen in de evaluatie van het meerjarenplan. Dit houdt in een gezamenlijke evaluatie van zowel het kader als het meerjarenplan in 2023 op basis van het strategisch plan.
De directie stelt voor om voordien een opzet te maken en deze met de aandeelhouders te bespreken. De heer Brink suggereert om met elkaar kaders te stellen hoe te evalueren en dit vorm te geven. De algemene vergadering gaat hiermee akkoord.

10. TopDutch

De directie heeft onlangs een sessie gehad met de gedeputeerden en daarin is afgesproken dat er nog een antwoord zou volgen. De heer Brink legt uit dat TopDutch voorheen een campagnenaam was voor heel Noord-Nederland welke daarna wat is bedoezeld. De drie gedeputeerden vinden de naam echter nog steeds fantastisch en zijn van mening dat de branding opnieuw moet plaatsvinden. De campagne kan voor een jaar worden gestart, daarna zal een mogelijk nieuw college een evaluatie uitvoeren. Vooralsnog mag TopDutch tot eind 2023 vorm worden gegeven.
De heer Rijzebol meldt dat de provincie Groningen het budget nog wel moet inpassen in de merkenstrategie. Er is een mooie stap gemaakt en de gedeputeerden zijn unaniem tot overeenstemming gekomen. De definitieve besluitvorming moet nog plaatsvinden in de Staten en wordt daarna aan de NOM bevestigd.

11. Stand van zaken uitvoeren meerjarenplan 2022-2025

De directie heeft de hoofdpunten uit het meerjarenplan in een presentatie verwerkt en licht het volgende toe.

- Ecosysteemontwikkeling: Noord-Nederland verdient Circulair is gestart
- Fondsversterking:
  - CoronaHerstelLening geïntroduceerd, elf aanvragen
  - Grote projecten: Van Merksteijn
  - Energie en circulair: in ontwikkeling, samen met energiefondsen en InvestNL
  - Digitaliseringslening: in ontwikkeling met SNN, komt ook terug in kapitaalmarktonderzoek
- NOM-breed werken in sectoren aan transities
- Leadgeneration: kwaliteit en aantallen leads groeit, funnel goed gevuld, uitzettingen Investeren op driekwart 2021
- Project Workflowmanagement is gestart
- Project gezamenlijke data-analyse is gestart
- NFIA: from volume to value sluit aan bij NOM werkwijze
- Exportbevordering voor Groningen en Fryslân in gang gezet

Voor dit laatste punt moet nog worden gesproken over de rol van de NOM en waarop moet worden gefocust. Het is de bedoeling om aan te sluiten bij het Trade&Innovate netwerk.

12. Evaluatie ROM's en bezoldigingsonderzoek

De directie licht middels een presentatie de samenvatting van de voorlopige bevindingen van de ROM evaluatie toe. Deze is inmiddels met de aandeelhouders gedeeld. Buck Consultants heeft het onderzoek uitgevoerd.

De beloningsstructuur voor de RvC en IC is in een afzonderlijke opdracht verstrekt aan een bureau. Hierop is nog geen terugkoppeling ontvangen. Het Ministerie van EKZ geeft aan dat zij uit dit onderzoek hebben vernomen dat de salarissen van de commissarissen binnen de ROM's niet veel uiteen liepen, echter de beloningen van de directeuren wel. Volgende week staat dit onderwerp op de agenda bij het Ministerie. De wens van de NOM is om aan het verzoek gehoor te geven aangezien de vergoedingen van de commissarissen en investeringscommissieleden al jaren niet zijn verhoogd.

13. Aankondigingen

- Kapitaalonderzoek (invloed op aandeelhoudersinstructie en strategisch kader).
- De evaluatie van het Trade Programma wordt op korte termijn verwacht.
- Raad van Commissarissen: Na het zomerreces start de wervingsprocedure voor de opvolger van de heer 5.1.2e (einde 2e termijn per 26 april 2023).
- Op 28 september a.s. vindt de volgende Ronde Tafel bijeenkomst plaats met als thema Voedselproductie 2.0.

14. Rondvraag en sluiting

Naar aanleiding van het voorstel van de directie van de NOM om de locatie van de AvA te rouleren, stelt de heer 5.1.2e voor om de volgende jaarvergadering in Fryslân plaats te laten vinden. De heer Brink suggereert om de vergaderingen ook eens op locatie van een portefeuillebedrijf te laten plaatsvinden. De directie neemt deze suggesties in overweging.

Het team Innoveren van de NOM is nauw betrokken bij het proces rondom de Lelylijn.
De bereikbaarheid van Noord-Nederland is essentieel voor vestiging van nieuwe bedrijven.
De vergadering geeft de NOM de gedachte mee om een kwartiermaker aan te stellen die gelden op kan halen voor de andere helft van de funding. Een eerste stuk verbinding Randstad, Noord-Nederland naar bijv. Scandinavië zou een mooie ambitie zijn om na te streven.

De voorzitter dankt ieder voor de aanwezigheid en constructieve bijdrage waarna hij de vergadering sluit.

Voor akkoord:

Staat der Nederlanden:	P.M. Waasdorp	.....
Provincie Groningen:	IJ. Rijzebol	.....
Provincie Fryslân:	F. Douwstra	.....
Provincie Drenthe:	H. Brink	.....
5.1.2e (voorzitter)		.....

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

1 - 22

Concept (ID 315558)

To: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @nom.nl]; 5.1.2e @minezk.nl'[5.1.2e @minezk.nl]; 5.1.2e @provinciegroningen.nl'[5.1.2e @provinciegroningen.nl]; 5.1.2e , 5.1.2e [5.1.2e @provinciegroningen.nl]; 5.1.2e , 5.1.2e [5.1.2e @fryslan.frl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]
Cc: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @nom.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @nom.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @nom.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @nom.nl]
From: 5.1.2e , 5.1.2e
Sent: Mon 10/24/2022 9:38:21 AM
Subject: RE: Fonds-in-Fonds investeringen NOM
Received: Mon 10/24/2022 9:38:44 AM
Notitie NOM FinF.pdf
FiF strategie NOM.pdf

Beste allemaal,

Bedankt voor de info. Graag wil ik dit voor morgen op de agenda zetten.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e) 5.1.2e

5.1.2e
Financiën & personeelszaken
5.1.2e
5.1.2e @fryslan.frl

provinsje fryslân
provincie fryslân
Tweebaksmarkt 52 (bezoekeradres)
Postbus 20120, 8900 HM Leeuwarden
(058) 292 5925 / provincie@fryslan.frl
WhatsApp: 06 10 26 88 31
www.fryslan.frl

Volg ons op social media!

Tink oan it miljeu foar 't jo beslute dizze mail te printsjen / Denk aan het milieu voor u besluit deze mail te printen.

Ps.
Ik heb het stuk ook doorgestuurd naar 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @nom.nl>
Verzonden: zaterdag 15 oktober 2022 14:03
Aan: 5.1.2e @provinciegroningen.nl' < 5.1.2e @provinciegroningen.nl>; 5.1.2e @provinciegroningen.nl' < 5.1.2e @provinciegroningen.nl>; 5.1.2e , 5.1.2e van < 5.1.2e @fryslan.frl>; 5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @fryslan.frl>; 5.1.2e @drenthe.nl' < 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e @drenthe.nl' < 5.1.2e @drenthe.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @nom.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @nom.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @nom.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @nom.nl>
Onderwerp: Fonds-in-Fonds investeringen NOM

Beste allemaal,

Namens de directie ontvangen jullie bijgevoegde informatie over fondsinvesteringen.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

N.V. NOM

Investerings- en ontwikkelingsmaatschappij

voor Noord-Nederland

T +31 5.1.2e

M 5.1.2e

E 5.1.2e @nom.nl

W www.nom.nl

Meer weten over de NOM en de ontwikkelingen in Noord-Nederland?

Lees ons NOMMER magazine!

Groeien begint **hier.**

De informatie in dit e-mailbericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde.

Verstrekking aan en gebruik door anderen is niet toegestaan. Door de elektronische

verzending van het bericht kunnen geen rechten ontleend worden aan de informatie.

<< Disclaimer >>

Persoansgegevens en privacy
De provinsje Fryslân giet sekuer mei jo persoansgegevens om en hannelet neffens de Algemene verordening gegevensbescherming en de Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming. Lês hjir ús Privacyferklearring.

Persoonsgegevens en privacy
De provincie Fryslân gaat zorgvuldig om met uw persoonsgegevens en handelt overeenkomstig de Algemene verordening gegevensbescherming en de Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming. Lees hier onze Privacyverklaring.

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

1 - 1

Concept (ID 311156)

NOM Investerings- en Ontwikkelingsmaatschappij voor Noord-Nederland

Groeien begint hier.

Fonds in Fonds strategie NOM

5.1.2e juli 2022

Agenda

- Waarom investeert de NOM in andere fondsen?
- Hoe verhoudt dit zich met onze strategie en aandeelhoudersinstructie?
- Wat zijn de spelregels die we hebben afgesproken?
- Op welke wijze kan de Investeringscommissie fondsinvesteringen toetsen?

0824 315595

Waarom fondsinvesteringen?

- Om haar positie als impact-investeerder te versterken investeert de NOM ook in landelijke sectorfondsen die zelfstandig investeringskeuzes maken
- Door die positie verbinden we dergelijke fondsen, hun expertise en kapitaal, aan de regio
- Daarmee versterken we als NOM onze sectorkennis en –netwerk
- Ook organiseren we daarmee ‘follow-up’ financiering voor de NOM-investeringen
- Hierdoor zijn we vaker in staat om ‘door te investeren’ en bedrijven in de regio vast te houden
- Fondsinvesteringen versterken door hun goede rendement de revolverendheid van de NOM

0824 315595

Relatie met NOM-strategie en de aandeelhoudersinstructie

- Investeren in specialistische sectorfondsen sluit aan bij onze sectorstrategie: sectorkennis en netwerk wordt sterker
- In MJP (pag. 59) zijn fondsinvesteringen als 1 van de 6 prioriteiten benoemd
- Onze interpretatie is dat fondsinvesteringen binnen de regels van de aandeelhoudersinstructie passen
- Aandeelhouder EZK is die mening ook toegedaan
- Op grond daarvan doen vrijwel alle ROM's fondsinvesteringen

Spelregels en beheerafspraken

- We zullen maximaal 15% van ons fondsvermogen in fondsen investeren
- Sectorteam heeft actieve taken in de relatie tot het externe fonds
- Rapportage vanuit het fonds op portfolioniveau
- Directe investering in een bedrijf door NOM blijft mogelijk (naast investering via het fonds)
- Deelname in de governance door NOM (toezicht, Investment Board etc.)
- Afspraken over regelmatige afstemming met fondsmanagement maken onderdeel uit van de overeenkomst (side letter)

0824 315595

Toetsing door Investeringscommissie

- Fondsperformance
  - Revolverendheid
  - Werkgelegenheid Noord-Nederland
  - Inspanningsverplichting mbt %fondsvermogen in Noord NL
- Management
  - Kwaliteit/commitment
  - Vergoedingen/inleg/belangen
  - Span of control
- Fondskenmerken
  - Vestigingsplaats vh fonds
  - Relevante sector-focus/-kennis/-netwerk
- Risico's
  - Omvang van de investering in relatie tot belang van de NOM
  - Keuze voor fonds in vergelijking tot alternatieven

0824 315595

To: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]
Cc: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Mon 10/31/2022 1:28:10 PM
Subject: RE: Fonds-in-Fonds investeringen NOM
Received: Mon 10/31/2022 1:28:12 PM

Hoi 5.1.2e,

5.1.2e en ik zijn hier op aangehaakt. Het idee van 5.1.2e en mij was om via poho Henk hierover te informeren. Maar het is vorige week besproken in het vooroverleg AvA (ambtelijk) en Friesland hangt er nogal zwaar aan. Friesland zegt dat dit een aandeelhoudersbesluit zou vragen en heeft het laten agenderen voor de AvA. Groningen vindt het geen probleem (doet fonds in fonds al met IFG). Na overleg met 5.1.2e lijkt het ons toch goed dat de NOM hier uitleg over geeft aan de gedeputeerden (als dit agendatechnisch nog lukt). De onderbouwing die de NOM nu heeft toegestuurd is wat kort.
Wellicht kan Friesland dan onderbouwen of er daadwerkelijk toestemming nodig is van de aandeelhouders of dat het mag op basis van de aandeelhoudersinstructie (zoals de NOM zegt).

Groeten, 5.1.2e

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

Team Economie

provincie Drenthe

+31 5.1.2e

werkdagen: ma, di, do-ochtend

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>
Verzonden: maandag 31 oktober 2022 09:55
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>
Onderwerp: FW: Fonds-in-Fonds investeringen NOM

Hi 5.1.2e,
Ben jij hier op aangehaakt?
Zo op het oog lijkt het mij goed om dit met de EZ-gedeputeerden te overleggen – liefst een gezamenlijk overlegje?

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Van: 5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @fryslan.frl>
Verzonden: vrijdag 28 oktober 2022 15:48
Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @provinciegroningen.nl>
CC: 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>
Onderwerp: FW: Fonds-in-Fonds investeringen NOM

Hallo 5.1.2e en 5.1.2e

Is dit ook een onderwerp dat we in de HEZ nog even moeten voorbespreken om het daarna in de GEZ voor te leggen. Ook gezien de discussies rondom de NOM.

Op 18 november is er een AVA NOM. Deze hebben we deze week voorbesproken met provincies, EZK en NOM. Op de ava-agenda was het enige onderwerp het vaststellen van het jaarplan NOM 2023 wat tevens een wensenlijst is van de NOM voor 2023. Goed om te weten waar de NOM mee aan de slag wil voor de subsidies die ze ontvangen. Er zaten wel een paar zaken tussen waar discussie over is.

Eén daarvan was het automatisme waarop de NOM concludeert dat ze fonds in fonds (FiF) kan investeren. De NOM wil dat breder trekken naar fondsen die niet in het Noorden zijn gevestigd maar mogelijk wel in de toekomst zullen investeren in het Noorden. Eén hebben ze dit jaar al gedaan in Cottonwood (ism IFG). Voor 2023 staat één met JTF op de agenda die eerder al in het GEZ was met Efro als subsidie (zie copie mail in deze mail).

Behalve dat de NOM al bij EZK heeft nagevraagd of ze ermee instemmen en dan pas het stuk sturen naar de provincies. Het staat nu op de expliciet op de AvA-agenda.
Ons advies is om het FiF goed inhoudelijk af te stemmen met de gedeputeerden in het GEZ-overleg, dan wel via de mail.

2 vragen van mijn kant:
Vinden jullie dat we dit voor 18 nov nog met de gedeputeerden samen moeten bespreken?
Zo ja redden we dat qua tijd dan nog?

Alvast bedankt voor jullie reactie en goed weekend.

Mei freonlike groetnis,

5.1.2e

5.1.2e
Economie
5.1.2e
5.1.2e @fryslan.frl

provinsje fryslân
provincie fryslân
Tweebaksmarkt 52 (besikersadres)
Postbus 20120, 8900 HM Leeuwarden
(058) 292 5925 / provincie@fryslan.frl
WhatsApp: 06 10 26 88 31
www.fryslan.frl

Folgje ús op social media!

Tink oan it miljeu foar 't jo beslute dizze mail te printsjen / Denk aan het milieu voor u besluit deze mail te printen.

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @nom.nl>
Verzonden: zaterdag 15 oktober 2022 14:03
Aan: 5.1.2e @provinciegroningen.nl' < 5.1.2e @provinciegroningen.nl>; 5.1.2e @provinciegroningen.nl' < 5.1.2e @provinciegroningen.nl>; 5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @fryslan.frl>; 5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @fryslan.frl>; 5.1.2e @drenthe.nl' < 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e @drenthe.nl' < 5.1.2e @drenthe.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @nom.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @nom.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @nom.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @nom.nl>
Onderwerp: Fonds-in-Fonds investeringen NOM

Beste allemaal,

Namens de directie ontvangen jullie bijgevoegde informatie over fondsinvesteringen.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

N.V. NOM

Investerings- en ontwikkelingsmaatschappij

voor Noord-Nederland

T +31 5.1.2e

M 5.1.2e

E 5.1.2e @nom.nl

W www.nom.nl

Meer weten over de NOM en de ontwikkelingen in Noord-Nederland?

Lees ons NOMMER magazine!

Groeien begint **hier.**

De informatie in dit e-mailbericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde.

Verstrekking aan en gebruik door anderen is niet toegestaan. Door de elektronische

verzending van het bericht kunnen geen rechten ontleend worden aan de informatie.

<< Disclaimer >>

Persoansgegevens en privacy
De provinsje Fryslân giet sekuer mei jo persoansgegevens om en hannelet neffens de Algemene verordening gegevensbescherming en de Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming. Lês hjir ús Privacyferklearring.

Persoonsgegevens en privacy
De provincie Fryslân gaat zorgvuldig om met uw persoonsgegevens en handelt overeenkomstig de Algemene verordening gegevensbescherming en de Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming. Lees hier onze Privacyverklaring.

AGENDA

Agenda voor de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van N.V. NOM
op vrijdag 18 november 2022 van 12.00 – 13.00 uur digitaal via MS Teams

---

Microsoft Teams-vergadering

Deelnemen op uw computer of via de mobiele app
Klik hier om deel te nemen aan de vergadering
vergaderings-id: 5.1.5
Wachtwoordcode: 5.1.5
Teams downloaden | Deelnemen op het web
Meer informatie | Opties voor vergadering

---

1. Opening en vaststellen agenda

2. Korte kennismaking met 5.1.2e 5.1.2e

3. Notulen van de AvA van 7 april 2022 — Bijlage 1
   Ter vaststelling.

4. Impact energie- en grondstoffen crisis
   Ter informatie.
   De directie geeft een toelichting.

5. Jaarplan en begroting 2023 — Bijlage 2
   Ter vaststelling.

6. Procedure werving vijfde IC-lid en RvC-lid
   Ter informatie.
   De directie geeft een toelichting.

7. Fonds-in-Fonds investeringen — Bijlage 3 - nazending
   Ter informatie.
   De directie geeft een toelichting.

8. Rondvraag

9. Sluiting

Groeien begint hier.

Agendapunt voor de vergadering van Gedeputeerde Staten van Drenthe

Statenbrief

Algemene gegevens		**Teammanager**
Opsteller	5.1.2e 5.1.2e, tst. 5.1.2e	Valérie van den Berg
Team	Bestuur en Concernzaken	
Datum	23 november 2021	*Paraaf* *Bespreken:*
Uiterste behandeldatum in GS: 30 november 2021 *Toelichting: De AvA is op 3 december 2021 gepland.*		

Verwijzing naar speerpunt coalitieakkoord/programma begroting	**Akkoord portefeuillehouder**
3. Regionale economie en werkgelegenheid: kansen benutten	Henk Brink

Intern voorbereid met		**Akkoord provinciesecretaris**
1. 5.1.2e 5.1.2e (ECO) 2. 5.1.2e 5.1.2e (FPC) 3.		Wim Brenkman
Archivering		**Communicatie**
Soort overeenkomst:	Niet van toepassing	*Openbaar:* Ja, later Openbaar vanaf 3 december 2021, m.u.v. de bijlagen 4b en 4c
Datum:	*Registratienummer:*	*Persbericht:* Nee
	nr.	*Bekendmaking:* Niet van toepassing
	nr.	

Onderwerp

Algemene vergadering van Aandeelhouders (AvA) NV NOM op 3 december 2021

Advies

1. Gedeputeerde Brink aan te wijzen om namens de provincie op te treden in de AvA van de NV NOM op 3 december 2021.
2. In te stemmen met de annotatie bij de agenda voor deze aandeelhoudersvergadering.
3. In te stemmen met de brief aan Provinciale Staten.

Beslissing GS

Inleiding

a. Algemeen
Statutair vond tot op heden slechts één AvA per jaar plaats ter verantwoording van de resultaten van het voorgaande jaar. Naar aanleiding van het door de provinciale aandeelhouders reeds vastgestelde Strategisch Kader NOM, is een extra AvA toegevoegd om aan het einde van een jaar met directie, RvC en politieke bestuurders vooruit te blikken op de plannen van het daarop volgende jaar. Naast de zaken die vennootschapsrechtelijk aan de orde moeten komen in een AvA, vinden de deelnemende overheden het wenselijk dat in deze extra AvA vooral uitgebreid op bestuurlijk niveau stil wordt gestaan bij de meer inhoudelijke kant van de plannen en doelstellingen voor de NOM tussen aandeelhouders en onderneming.

In verband met het coronavirus vindt de geplande aandeelhoudersvergadering van vrijdag 3 december 2021 digitaal plaats en heeft voor deze vergadering een uitnodiging en vergaderstukken ontvangen op 16 november 2021. Op 11 november 2021 heeft een ambtelijk vooroverleg plaatsgevonden. Ter voorbereiding op deze aandeelhoudersvergadering leggen wij de stukken aan u voor, met bijbehorende annotatie en een Statenbrief.

b. Europese aspecten
Niet van toepassing.

c. Economie/werkgelegenheid
Niet van toepassing.

d. Participatie
De andere aandeelhouders van de NV NOM zijn het Ministerie van EZK (50%) en de provincies Groningen en Fryslân (elk 16,7%).

Advies

1. Gedeputeerde Brink aan te wijzen om namens de provincie op te treden in de AvA van de NV NOM op 3 december 2021.
2. In te stemmen met de annotatie bij de agenda voor deze aandeelhoudersvergadering.
3. In te stemmen met de brief aan Provinciale Staten.

Doelstelling uit de begroting

3. Regionale economie en werkgelegenheid: kansen benutten
3.2.01 Zorgen voor een goed vestigings- en ondernemersklimaat ook op (sub)regionaal niveau

Argumenten

1.1 Gedeputeerde Brink heeft de NV NOM in zijn portefeuille.

2.1 In deze annotatie wordt per agendapunt een korte toelichting gegeven en wordt ingegaan op

de aandachtspunten en beslispunten tijdens de aandeelhoudersvergadering.

3.1 Hiermee worden Provinciale Staten in staat gesteld hun kaderstellende en controlerende rol uit te voeren.
Eind december 2014 is met PS afgesproken (Statenstuk 2014-644 HERZIEN) dat tijdens de exploitatiefase PS standaard een jaarverslag (en eventueel de begroting) van alle verbonden partijen ontvangen.

Tijdsplanning
Niet van toepassing

Financiën
Wordt uit de bestaande begroting gedekt. De bijdrage aan de NOM betreft een bedrag van € 650.000,- ten laste van het budget 3700501 Beleidskaders en programmabeheer, kostensoort 440035 Noordelijke Ontwikkelingsmaatschappij (NOM) voor het begrotingsjaar 2022. Hiervoor wordt overigens nog een jaarplan 2022 opgesteld en wordt nog een beschikking 2022 voor afgegeven.

Bijlagen
0. Statenbrief
1. Agenda AvA NOM 03-12-2021
2. Bijlage 1 – Concept notulen AvA NOM 9 april 2021
3. Bijlage 2 - 20211203 MJP NOM 2022-2025 versie AvA
4. Bijlage 3 - 20211203 Wijzigingen MJP nav Vooroverleg AvA
5. Bijlage 4 – 20211112 AvA NOM voordracht en benoeming 5.1.2e
6. Bijlage 4a _ Profielschets Lid RvC NOM 2 september 2021
7. Bijlage 4b _Motivatie 5.1.2e
8. Bijlage 4c _CV 5.1.2e
9. Bijlage 5 – Strategisch kader NOM
10. Bijlage 6 – Instemmingsverzoek AvA beheer NEW fonds
11. Bijlage 7 - 20211014 Brief Philips Noordelijke betrokkenheid bij het groeifonds voorstel AI en NextGen

*Kant*tekeningen

aan Gedeputeerde Staten van Drenthe

Risico's

Niet van toepassing

Kanttekeningen vanuit de organisatie

Niet van toepassing

Tekst openbare besluitenlijst

Onderwerp: Meerjarenplan 2022-2025 en Meerjarenbegroting van de NV NOM en benoeming nieuw lid RvC

Tekst: GS hebben kennisgenomen van het Meerjarenplan 2022-2025 en de Meerjarenbegroting van de NV NOM en hebben deze ter informatie toegezonden aan Provinciale Staten. GS hebben ingestemd met de voordracht van de Raad van Commissarissen NV NOM om mevrouw 5.1.2e per 1 januari 2022 voor een periode van vier jaar te benoemen als lid van de Raad van Commissarissen van de NV NOM.

Provinciehuis Westerbrink 1, Assen
Postadres Postbus 122, 9400 AC Assen

www.provincie.drenthe.nl

+31 592 365555
post@drenthe.nl

Volg ons op

provincie Drenthe

Aan:
de voorzitter en leden van
Provinciale Staten van Drenthe

Assen ,
Ons kenmerk
Behandeld door team Bestuur en Concernzaken (0592) 36 55 55
Onderwerp: Aandeelhoudersvergadering van de NV NOM op 3 december 2021
Status: Ter informatie

Geachte voorzitter/leden,

In het kader van de sturing op verbonden partijen is eind 2014 met uw Staten de afspraak gemaakt dat u van verbonden partijen in de exploitatiefase het jaarverslag en begroting ontvangt In lijn met deze afspraak en naar aanleiding van uw verzoek in 2020 om u intensiever te betrekken bij de NOM, zijn u eerder dit jaar de Halfjaarrapportage 2021 en de Jaarrekening 2020 toegestuurd.
Hierbij treft u aan het Meerjarenplan 2022-2025 en de Meerjarenbegroting. Deze zijn op 3 december 2021 door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders goedgekeurd.

De highlights in het Meerjarenplan NOM 2022-2025 zijn:

- De NOM blijft inzetten op de transities naar Duurzamer, Gezonder en Slimmer (en Wendbaarder);
- Lead generation: om meer leads te krijgen, gaat de NOM meer samenwerken tussen afdelingen en komen er sectorteams met medewerkers? uit verschillende afdelingen;
- Samenwerking tussen ROM's wordt structureler opgepakt;
- Fondsversterking: de NOM wil jaarlijks meer investeringen doen en de dealflow (van leads naar investeringen) versnellen, vergroten en verbeteren;
- Innovatieprogramma's: men gaat elk jaar één nieuw innovatieprogramma ontwikkelen.

Tevens willen wij u informeren over de benoeming van een nieuw lid van de Raad van Commissarissen (RvC). De RvC heeft voorgesteld om mevrouw drs. 5.1.2e te benoemen als commissaris van NV NOM. Zij beschikt over zeer relevante ervaring in de financiële sector en heeft in haar functie bij Alliade frequent contact met vertegenwoordigers van het openbaar bestuur van gemeenten en provincie. De aandeelhouders hebben ingestemd met het voorstel. De RvC vult de profielen nu als volgt in:

- De heer 5.1.2e profiel President-Commissaris
- De heer 5.1.2e profiel Innovatie & Business Development en profiel Marketing & Acquisitie
- Mevrouw 5.1.2e profiel Bedrijfsfinancieringen & Venture Capital
- Mevrouw 5.1.2e profiel Openbaar Bestuur en profiel HRM

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,

, voorzitter , secretaris

Bijlagen: Meerjarenplan 2022-2025 en de Meerjarenbegroting NV NOM

To: 5.1.2e , 5.1.2e 5.1.2e @fryslan.frl]
Cc: 5.1.2e [5.1.2e @nom.nl]; 5.1.2e , 5.1.2e [5.1.2e @provinciegroningen.nl]; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @nom.nl]; 5.1.2e (5.1.2e)[5.1.2e @minezk.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @nom.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Fri 11/4/2022 3:07:42 PM
Subject: RE: Voorbespreking ava NOM
Received: Fri 11/4/2022 3:07:53 PM

Beste 5.1.2e ,

In onderstaande mail hebben we in het rood onze reactie geplaatst.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

N.V. NOM

Investerings- en ontwikkelingsmaatschappij

voor Noord-Nederland

T +31 50 521 4444

M 5.1.2e

E 5.1.2e @nom.nl

W www.nom.nl

Meer weten over de NOM en de ontwikkelingen in Noord-Nederland?

Lees ons NOMMER magazine!

Groeien begint **hier.**

De informatie in dit e-mailbericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde.

Verstrekking aan en gebruik door anderen is niet toegestaan. Door de elektronische

verzending van het bericht kunnen geen rechten ontleend worden aan de informatie.

Van: 5.1.2e, 5.1.2e 5.1.2e @fryslan.frl
Verzonden: woensdag 2 november 2022 11:56
Aan: 5.1.2e 5.1.2e @nom.nl; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @nom.nl
CC: 5.1.2e (5.1.2e @provinciegroningen.nl) 5.1.2e @provinciegroningen.nl; 5.1.2e 5.1.2e (5.1.2e @drenthe.nl) 5.1.2e @drenthe.nl; 5.1.2e @minezk.nl' 5.1.2e @minezk.nl
Onderwerp: Voorbespreking ava NOM

Beste 5.1.2e en 5.1.2e,

Ter voorbereiding op de besluitvorming in GS over de ava loop ik nog even door het jaarplan en de afspraken die zijn gemaakt in het vooroverleg en daar valt mij in eerste instantie het volgende op:

- Tekst over TCNN is aangepast en er wordt nu duidelijk per keer gekeken of TCNN de juiste partij is. Lijkt mij een goede verbetering. Kunnen jullie nog zeggen voor welke projecten TCNN sowieso geschikt achten?

  Op de website van TCNN benoemen ze de focusgebieden (https://www.tcnn.nl/focusgebieden). Een logische samenwerking zien wij dus vooral op deze gebieden, maar zoals aangegeven bekijken we in 2023 of dit interessant is en lijkt het ons prima om dit ook terug te laten komen in de kwartaaloverleggen.
  Aanvullend is het nog wel even goed om te vermelden dat er maar weinig N-NL partijen zijn die als leadpartner willen optreden in subsidieprojecten, vanwege de risico's die hieraan verbonden zijn. In de praktijk wordt er dikwijls gekeken naar partijen als de NOM, RUG of TCNN.
- Wat betreft de subsidiedeskundig zie ik geen verandering in de tekst. Groningen en Fryslân hebben daar in het vooroverleg duidelijk hun twijfels laten blijken over zoals het nu is opgeschreven. Ik ga er vanuit dat de afspraak in het vooroverleg nog steeds geldt dat als de NOM dit heeft uitgezocht hoe en waarvoor ze het willen inzetten dit eerst nog wordt besproken in het kwartaaloverleg voordat er een definitieve keuze wordt gemaakt?

  De tekst is inderdaad niet gewijzigd, omdat het idee voor ons nog overeind staat. Zoals afgesproken nemen we dit mee in een kwartaaloverleg, zodra we er zelf ook een ei over hebben gelegd. Overigens herinner ik mij de opmerking van 5.1.2e iets anders. Hij had m.i. de tekst meer geïnterpreteerd als zijnde dat wij weer subsidieadvies voor individueel MKB willen optuigen. Dit is zeker niet het geval.
- Mis nog steeds in de inleiding dat de aandacht voor het MKB als basis voor de NOM. Of lees ik hier overheen?

  Ik denk dat je hier overheen leest. We benoemen het (innovatief) MKB 3x in de inleiding (was 2x).
- Mooi dat ook de rente op liquide middelen wordt begroot, scheelt toch weer 6 ton.

  Zeker. Met de huidige renteontwikkelingen zou dit nog hoger uit kunnen vallen.
- Er was de afspraak om de (incidentele) subsidie zichtbaar te maken in de begroting is volgens mij niet gebeurd. Nog een reden waarom hier niet voor is gekozen? Graag nog een mail met een overzicht van de bedragen in 2023.

  Wat ik mij kan herinneren is dat je hebt aangegeven dat het je goed lijkt om inzichtelijk te krijgen welke additionele (incidentele) middelen zijn meegenomen in de begroting. Dit overzicht kunnen we jullie zeker separaat aanleveren.
- Ik mis nog de aangepaste tabel exits (uit het MJP).

  Deze ontvangen jullie inderdaad nog separaat van ons. Wat ons betreft niet direct van belang voor in het jaarplan. Al is het al vanwege het feit dat we geen grote exits in 2023 verwachten ☺.
- In de tabel op blz 7 zou nog de verwachtte uitzettingen worden opgenomen.

We verwachten 2/3e van de commitments ook daadwerkelijk uit te zetten in 2023. We brengen jullie via de kwartaalrapportages op de hoogte van het uitgezette bedrag.

Wat betreft de ava-agenda was de afspraak dat FiF als besluitvorming er op zou komen waarom wordt hier nu van afgeweken? Krijgen we vandaag dit stuk gezien onze planning naar GS!

Ik zie niet direct dat hiervan wordt afgeweken of ik heb het niet goed gelezen. We hebben iets langer nodig om het stuk helemaal goed op te maken en alle informatie erin te verwerken. We sturen dit uiterlijk maandag as.

Van 5.1.2e kregen we nog een overzicht welk deel van de begroting naar F&O gaat.
Klopt. Dit overzicht gaan wij maken.

Misschien goed om nog een jaarplan te mailen waarin de wijzigingen zichtbaar zijn gemaakt scheelt ons veel werk.
Wij gaan er vanuit dat er geen verdere wijzigingen worden doorgevoerd in het reeds gestuurde jaarplan.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

provinsje fryslân
provincie fryslân
Tweebaksmarkt 52 (bezoekeradres)
Postbus 20120, 8900 HM Leeuwarden
(058) 292 5925 / provincie@fryslan.frl

Volg ons op social media!

Tink oan it miljeu foar 't jo beslute dizze mail te printsjen / Denk aan het milieu voor u besluit deze mail te printen.

<< Disclaimer >>

Persoansgegevens en privacy
De provinsje Fryslân giet sekuer mei jo persoansgegevens om en hannelet neffens de Algemene verordening gegevensbescherming en de Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming. Lês hjir ús Privacyferklearring.

Persoonsgegevens en privacy
De provincie Fryslân gaat zorgvuldig om met uw persoonsgegevens en handelt overeenkomstig de Algemene verordening gegevensbescherming en de Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming. Lees hier onze Privacyverklaring.

MEMO

N.V. NOM
Investerings- en Ontwikkelingsmaatschappij voor Noord-Nederland

Correspondentieadres
Postbus 424
9700 AK Groningen

Bezoekadres
Paterswoldseweg 810
9728 BM Groningen

AAN : Aandeelhouders NOM

AFKOMSTIG VAN : Directie NOM

DATUM : 8 november 2022

BETREFT : Fonds-in-Fonds investeringen NOM

Sinds geruime tijd investeert de NOM in andere investeringsfondsen. Voorbeelden daarvan zijn de regionale specialistische fondsen Carduso Capital (Life Sciences en Energie, sinds 2016) en Future Tech Ventures (Proof of Concept Fonds met RUG en Triade/UMCG, een fonds dat in 2023 van start zal gaan. Van beide fondsen was de NOM medeoprichter.
In 2021 is in het meerjarenplan van de NOM en het jaarplan 2022 besloten om de fondsinvesteringen uit te breiden met investeringen in sectorspecifieke nationale fondsen. Voor de NOM zelf is het een logische volgende stap en wel om de volgende redenen:

- Sectorfocus
- Verdieping van sectorkennis
- Aansluiting bij vervolginvesteringen
- Aansluiting bij relevante nationale netwerken

Investeren in andere fondsen past binnen het mandaat van onze aandeelhoudersinstructie. Collega ROM-bedrijven maken reeds sinds vele jaren gebruik van die mogelijkheid. Ondanks dat geldt voor de NOM dat we kaders stellen aan onze investeringen in fondsen. Op hoofdlijnen zijn die:

- Passend binnen de sectoren waarin de NOM actief is
- Naar verwachting zal de NOM de komende jaren voor de versterking van ieder van haar (cluster van) sectoren enkele fondsinvesteringen doen
- Financieel begrensd op 15% van het fondsvermogen

Omdat in het afgelopen jaar is recent gebleken dat fondsinvesteringen moeilijk te toetsen zijn door de investeringscommissie van de NOM vanwege de verschillen ten opzichte van directe investeringen waarvoor een aantal van de bepalingen uit onze aandeelhoudersinstructie lastig te toetsen is.
Op grond hiervan is door het de RvC in samenspraak met IC en MT afgesproken dat:

- we de komende maanden deze criteria nader gaan uitwerken tot een vorm die werkbaar is voor de IC en congruent aan de aandeelhoudersinstructie
- we gedurende die periode geen nieuwe fondsinvesteringen doen
- we onze wensen ten aanzien van de (voor 2023 geplande) revisie van de aandeelhoudersinstructie op dit specifieke terrein kenbaar zullen maken aan EZK via een ROM-brede werkgroep
- we de fonds-in-fonds doelen in het jaarplan zullen bijstellen op het punt van geplande fondsinvesteringen

Bijgevoegd treft u een uitgebreidere presentatie aan over onze fondsinvesteringen. Wij hopen u hiermee een volledig beeld te hebben geschetst van nut en noodzaak voor de NOM om deze investeringen te doen.

Groeien begint hier.

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

2 - 7

Duplicaat (ID 315595)

5.1.2e

5.1.2e

Groeien
begint hier.

5.1.2e

5.1.2e

NV NOM Rapportage 3e kwartaal 2022

5.1.2e

5.1.2e

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave 2

KWARTAALRAPPORTAGE Q3-22

00 **Voorwoord** 3

Inleiding 3

01 **KPI dashboard** 4

KPI dashboard 4

02 **Innoveren** 9

Innoveren 9

KPI's Innoveren 11

03 **Internationaliseren** 14

Internationaliseren 14

KPI's Internationaliseren 14

04 **Investeren** 16

Investeren 16

KPI's Investeren 21

05 **Regionale Fondsen** 25

Regionale fondsen 25

KPI's Regionale Fondsen 26

06 **MarCom** 28

MarCom 28

07 **Finance & Operations** 31

Finance & Operations 31

HRM 31

Financiële resultaten 34

08 **Vooruitblik** 40

Vooruitblik 41

0830 311234

00 Voorwoord

Beste lezer,

Voor u ligt de rapportage over het derde kwartaal van 2022.

In het derde kwartaal werden we nadrukkelijk geconfronteerd met de stijging van de energieprijzen en de schaarste aan grondstoffen en personeel. In onze investeringsportefeuille hebben energie-intensieve bedrijven het zwaar. Enkelen staan op omvallen. Samen met een tweetal andere ROM directeuren vond er een gesprek plaats met minister Jetten over de rol die ROM's kunnen spelen in het Klimaatbeleid. De minister gaf aan dat in de komende weken in gezamenlijke werkgroepen concreet te willen maken. Het gaat daarbij o.a. om Warmtenetten, Groen Gas en Batterijtechnologie.

Er is ook goed nieuws in de investeringsportefeuille. Door de verkoop van twee portefeuillebedrijven ziet het er naar uit dat 2022 financieel zeer positief zal eindigen. Het zijn bedrijven waar de NOM vele jaren in participeerde.

In dit kwartaal konden we de benoeming bekendmaken van 5.1.2e als 5.1.2e 5.1.2e Ze start 1-11-2022.

De langverwachte kamerbrief inzake de ROM-evaluatie is verzonden. Het kamerdebat over deze brief heeft nog niet plaatsgevonden. Er is contact met diverse kamerleden over dit onderwerp. Minister Adriaansens heeft aangegeven zich in te spannen om verdubbeling van de jaarlijkse exploitatiebijdrage van EZK te organiseren. Kamerleden wordt gevraagd om in te zetten op de concrete afspraak in de EZK begroting ipv de inspanningsverplichting. Inmiddels is wel een toezegging gedaan voor een klein bedrag waarvoor de ROM's Groeifondsvoorstellen opwerken.

Het TopDutch marketing-communicatieteam is inmiddels compleet.

De OR is er in geslaagd om meerdere kandidaten te vinden voor de OR en zijn er verkiezingen aanstaande. Daarnaast is er voor enkele uren per week een ervaren ambtelijk secretaris aangetrokken.

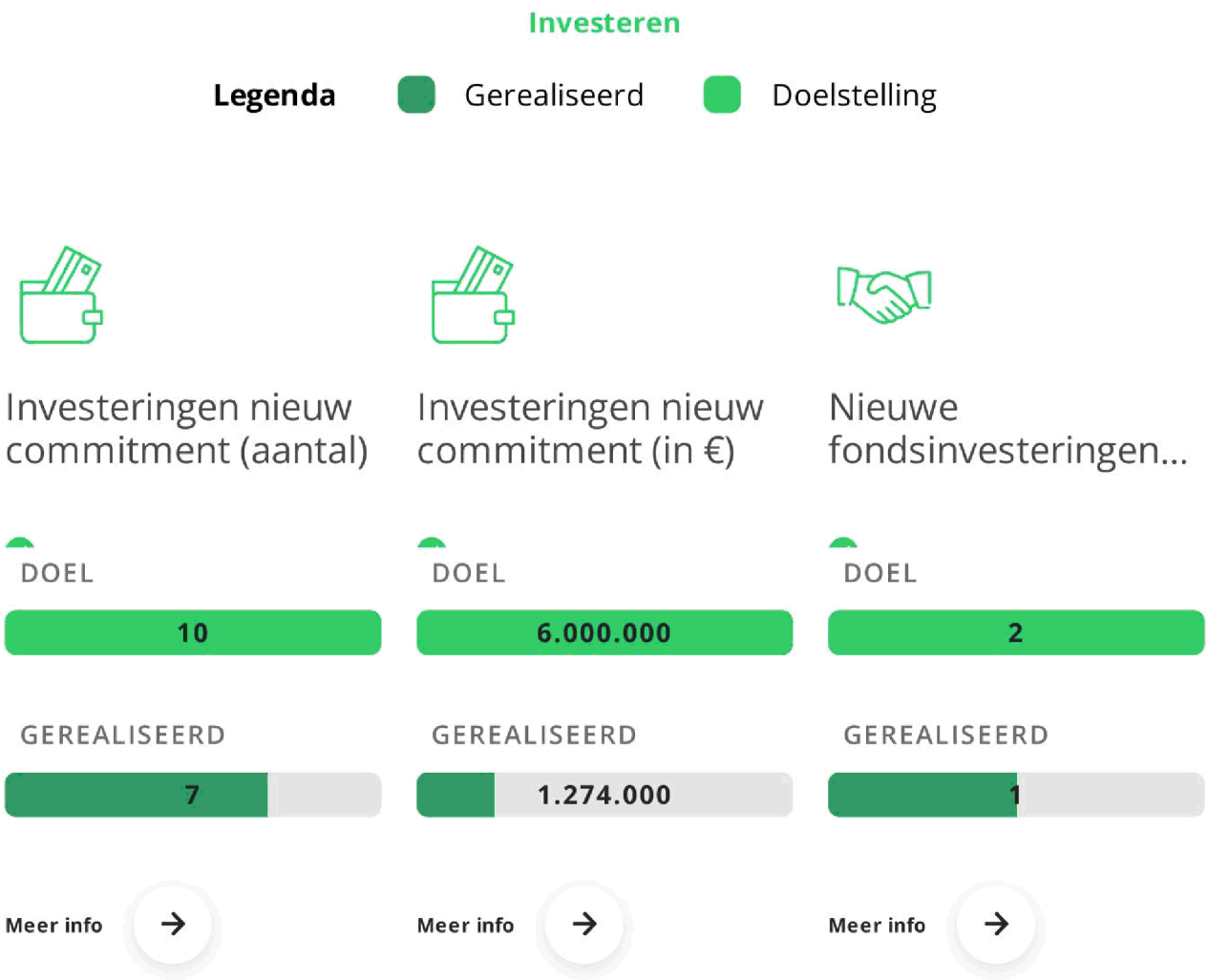
5.1.2e

01 KPI dashboard

KPI dashboard

In onderstaand KPI dashboard worden de doelstellingen en realisaties (t/m Q2) weergegeven.

In het 2e kwartaal zijn de definities van de verschillende 'potjes' aan Corona Herstel Middelen scherper neergezet. Dit heeft geleid tot een verschuiving van een tweetal uitzettingen uit het eerste kwartaal (nieuwe commitments en vervolginvesteringen) naar de investeringen uit Corona Herstel Middelen.

DOEL

4.000.000

GEREALISEERD

663.000

Meer info

DOEL

10

GEREALISEERD

4

Meer info

DOEL

10.000.000

GEREALISEERD

1.000.000

Meer info

Investeringen uit Corona Herstel...

DOEL

25

GEREALISEERD

15

Meer info

Investeringen uit Corona Herstel...

DOEL

5.000.000

GEREALISEERD

6.323.000

Meer info

Investeringen (€) commitment uit...

DOEL

0

GEREALISEERD

921.000

Internationaliseren

Legenda Gerealiseerd Doelstelling

Aantal nieuwe arbeidsplaatsen do...

DOEL

250

GEREALISEERD

172

Meer info

Totale investering in € (mln)

DOEL 2022

150

GEREALISEERD 2022

136,8

Meer info

Innoveren

Innoveren is onderverdeeld in Ecosysteemontwikkeling en Business Development.

Ecosysteemontwikkeling

Legenda Gerealiseerd Doelstelling

Aantal nieuwe innovatie-...

DOEL

1

GEREALISEERD

Waarde innovatieprogramm...

DOEL

16.000.000

GEREALISEERD

Meer info

Meer info

Business Development

Legenda Gerealiseerd Doelstelling

Aantal succesvolle projecten

DOEL

40

GEREALISEERD

33

Aantal gefinancierde innovatieve MKB...

DOEL

21

GEREALISEERD

5

Totaal opgehaalde financiering...

DOEL

10.000.000

GEREALISEERD

2.325.000

Aantal nieuwe arbeidsplaatsen...

DOEL (FTE)

150

GEREALISEERD (FTE)

02 Innoveren

Ecosysteemontwikkeling

Het team Ecosysteemontwikkeling heeft in het derde kwartaal grotendeels zonder Manager gefunctioneerd. 5.1.2e 5.1.2e is halverwege juli vertrokken en zijn opvolger 5.1.2e start op 1 november as.

Na het akkoord op het innovatieprogramma EDIH in het tweede kwartaal, hebben we het derde kwartaal benut om het project verder vorm te geven. De meeste hobbels voor de officiële indiening in het Europese portal zijn genomen en samen met de FME zijn de werkprogramma's en de begroting opgemaakt. Hier zit o.a. een stevige samenwerking met de eerstelijns organisaties in opgenomen. We verwachten in het vierde kwartaal de Grant Agreement te ontvangen, waarna we officieel op 1 januari 2023 met het project verwachten te starten.

Bij het programma Fascinating zijn veel noordelijke mkb-ers enthousiast om mee te doen.

Door het Programmateam Noord-Nederland Verdient Circulair zijn presentaties gehouden tijdens de beurs van de European Water Technology Week in Leeuwarden

Sub KPI's Ecosysteemontwikkeling

AANTAL LOPENDE INNOVATIEPROGRAM DUURZAMER

3

Q1: 3

AANTAL LOPENDE INNOVATIEPROGRAM GEZONDER

1

Q1: 1

AANTAL LOPENDE INNOVATIEPROGRAM SLIMMER

5

Q1: 3

Business Development

Kapitaal

De resultaten van het aantal gefinancierde bedrijven en het bijbehorende opgehaalde financieringsvolume blijven achter bij de geformuleerde doelstelling voor 2022. De focus van Business Development ligt niet meer sec op het realiseren van financieringen zoals in voorgaande jaren (onder het label Flinc). De activiteiten zijn verschoven naar meer ontwikkelgerichte werkzaamheden. Daarbij kun je denken aan het tweemaal per jaar uitvoeren van een Market Readiness Program (MRP) tot het leveren van een actieve bijdrage aan de NOM innovatieprogramma's op business case niveau.

Er heeft een evaluatie plaatsgevonden van het ROM brede Investor Readiness Program; binnen het programma zullen in de toekomst meer fysieke bijeenkomsten worden gepland. Doel hiervan is om de onderlinge verbindingen tussen ondernemers en de commitment richting het programma te bevorderen. In Q4 zal een derde ROM brede editie starten.

0830 311234

De voorbereidingen worden getroffen voor een tweede Pitch Event voor innovatieve startups in Q4. Net zoals in het voorjaar van 2022 zal er 15k prijzengeld beschikbaar worden gesteld voor de winnaar.

Markt

In Q3 is een tweede editie van het Market Readiness Program (MRP) gestart. Acht bedrijven houden zich binnen dit programma (10 weken) bezig met o.a. probleemvalidatie, marktvalidatie, aanscherping van het verdienmodel en het optimaliseren van het verkoopproces. Het hogere doel is een succesvolle markentree, dan wel opschaling van verkopen.

Het MRP is een mooi voorbeeld van integrale samenwerking; naast de peer-to-peer sessies, worden de ondernemers binnen het programma 1-op-1 begeleid door collega's vanuit de drie verschillende NOM disciplines (Investeren, Internationaliseren en Innoveren).

Team Business Development zal zich nóg meer sectorspecifiek gaan inzetten voor innovatieve ondernemers op business case niveau. Het doel is om rond innovatieve producten/diensten, processen en/of bedrijfsmodellen nieuwe zakelijke kansen te realiseren voor ondernemers. Al dan niet binnen de NOM innovatieprogramma's. Op dit moment leveren wij op business case niveau een actieve bijdrage aan de volgende innovatieprogramma's: PGO Noord, Noord-Nederland verdient Circulair, Smart Industry Hub, European Digital Innovation Hub, AI Hub Noord-Nederland en Versterking ecosysteem startups en scale-ups Noord-Nederland.

Een voorbeeld van een actieve bijdrage binnen Innovatieprogramma's is het adviseren van maakbedrijven binnen de Smart Industry Hub. Het betreft de opvolging van de Smart Industry assessments die een bijdrage leveren aan de verdere digitalisering en verbetering van kwaliteit van de bedrijfsvoering. Vanuit Business Development werken wij gezamenlijk met de ondernemer toe naar de implementatie hiervan en onderzoeken we of andere producten/diensten van de NOM hier een bijdrage aan kunnen leveren.

Talent

De D&I toolkit welke in Q2 is ontwikkeld is opgenomen in de D&I ROM nieuwsbrief. In Q3 is de stap gezet om de toolkit aan te dragen richting bedrijven in Noord-Nederland en zorg te dragen voor het omarmen van deze toolkit. Ook door onze interne organisatie.

Versterking ecosysteem startups en scale-ups Noord Nederland

Met het ontwikkelen van dit Innovatieprogramma willen we het volgende ten doel stellen voor de regio: "Noord-Nederland is dé regio waar startups en scale-ups regionaal werken aan de wereldwijde uitdagingen van de toekomst en is daarmee een katalysator van transities, draagt bij aan een versteviging van het toekomstig verdienvermogen, een verhoging van regionale productiviteit en een vergroting van het innovatievermogen van de regio. Kwantitatief beogen we een jaarlijkse verhoging van het aantal startups in de regio én een verhoging van het aantal startups welke doorgroeien naar een scale-up".

Het plan van aanpak zal in Q4 definitief worden gemaakt; in Q4 staat daarnaast een stakeholdersessie gepland waarin verschillende partijen (o.a. overheid, onderwijsinstellingen, ondernemers, investeerders en sector specifieke partijen) zullen worden bijgepraat over de plannen en doelstellingen die we hebben geformuleerd voor het noordelijk startup en scale-up ecosysteem.

KPI's Innoveren

Onderstaande tabellen biedt u de mogelijkheid om een nadere verdiepingsslag te maken op onze KPI's. De tabellen bieden u de mogelijkheid om kwartalen met elkaar te vergelijken en, per KPI, de resultaten uit voorgaande jaren te evalueren.

Terug naar Innoveren »

Ecosysteemontwikkeling

Aantal nieuwe innovatieprogramma's

Waarde (€) Innovatieprojecten

Business Development

De KPI's van Business Development moet over een 4-jaars gemiddelde bekeken worden.

Aantal succesvolle projecten

Aantal gefinancierde innovatieve MKB bedrijven

Totaal opgehaalde financiering innovatieve MKB bedrijven

Aantal nieuw te creëren arbeidsplaatsen innovatieve MKB bedrijven

03 Internationaliseren

FDI Foreign Direct Investments en Trade Relations

Het team Internationaliseren heeft in het derde kwartaal grotendeels zonder Manager gefunctioneerd. 5.1.2e 5.1.2e is halverwege juli vertrokken en zijn opvolger 5.1.2e start op 1 november as.

In het derde kwartaal hebben we de confirmation letter van New Age Industries ontvangen. New Age Industries zal haar eerste Europese locatie voor de productie van hoogwaardige slangen en buizen op bedrijventerrein De Hare in Coevorden vestigen. Het nieuwe bedrijf opereert onder de naam NewAge Europe B.V en zal op termijn aan zo'n 65 medewerkers werk bieden.

Er vinden momenteel gesprekken plaats met een aantal bedrijven op het gebied van batterijentechnologie. Mede om die reden hebben we ons aangesloten bij het Battery Competence Cluster.

De Provincies Groningen en Fryslân hebben zich positief uitgelaten over de aansluiting bij het landelijke Trade & Innovate programma. Naast Drenthe gaat de NOM, vanuit dit programma, ook graag voor beide Provincies aan het werk. We hopen hier spoedig akkoord op te krijgen.

We merken steeds vaker dat in alle provincies het gebrek aan ruimte steeds nijpender wordt. In Fryslân speelt dit het sterkst.

AANTAL LANDINGEN IN DUURZAMER

2

Q2: 2

AANTAL LANDINGEN IN GEZONDER

0

Q2: 0

AANTAL LANDINGEN IN SLIMMER

3

Q2: 2

KPI's Internationaliseren

Ook bij Internationaliseren werd in de ROM-evaluatie stilgestaan bij de behoefte aan harmonisatie van de KPI's, temeer omdat ROM's, regio's en de Netherlands Foreign Investment Agency soms nauw samenwerken bij de acquisitie van buitenlandse ondernemingen. De opdracht van het Ministerie van EZK aan het NFIA om meer focus aan te brengen op hoogwaardige sectorspecifieke innovatieve bedrijven ('volume-to-value) versterkt die harmonisatie alleen maar meer. Zo wordt er door de krapte op de arbeidsmarkt anders naar een kpi als werkgelegenheid gekeken. Het pleit is nog niet beslecht en ook hier blijft de NOM meer dan betrokken bij alle relevante (sector)werkgroepen en in het NAP (Nationale Acquisitie Platform).

Onderstaande tabellen bieden u de mogelijkheid om een nadere verdiepingsslag te maken op onze KPI's. De tabellen bieden u de mogelijkheid om kwartalen met elkaar te vergelijken en, per KPI, de resultaten uit voorgaande jaren te evalueren.

0830 311234

Terug naar Internationaliseren »

Aantal nieuwe arbeidsplaatsen door (buitenlandse) investeringen

Totale investering in € mln

04 Investeren

Het uitzettingsniveau tot en met 30 september bedraagt € 10,2 miljoen. In vergelijkbare periode 2021 bedroeg het gefinancierde bedrag ruim € 3,7 miljoen. Bij de investeringsactiviteiten lijkt de realisatie op sommige plekken achter te lopen ten opzichte van de gestelde doelen. Dat geeft een wat vertekend beeld, omdat we ervoor hebben gekozen om, waar mogelijk, de investering uit de beschikbaar gestelde Corona Herstel Middelen te financieren.

In totaal zijn er in de eerste drie kwartalen 13 voorstellen voorgelegd aan de Investeringscommissie die allen positief zijn geadviseerd. Daarnaast zijn er 4 exitvoorstellen voorgelegd aan de Investeringscommissie, die eveneens positief zijn geadviseerd. Een extra vergadering in juli heeft plaats gevonden. De Investeringscommissie is in het derde kwartaal drie keer bijeen geweest.

Tot en met het derde kwartaal zijn er 13 ondernemingen gefinancierd vanuit de Corona Herstellening (CHL). Een extra product die is ontstaan, na de storting van de Corona Herstel Middelen. Het betreffen hier ondernemingen die schade hebben geleden door de Coronacrisis. In de komende periode zullen we monitoren hoeveel bedrijven zich met dergelijke problematiek blijven melden en aanspraak kunnen maken op deze vorm van leningen.

In onderhavig kwartaal is zowel de rente als de inflatie sterk gestegen. De hogere euribor-rente resulteert via onze staatssteuncalculaties in zeer hoge (10+) rentevoorstellen. Vooral als ondernemers ons geen zekerheden bieden moeten we daar veel uitleggen.

De renteopbrengsten lopen achter ten opzichte van een (wellicht) te ambitieuze begroting. De prognose is reeds in het tweede kwartaal aangepast. Hiertegenover staan twee mooie exits in het derde kwartaal, waarvan één officieel is afgerond in het vierde kwartaal. Graag verwijs ik u naar het volgende nieuwsbericht:

https://www.nom.nl/media/actue...

De financiële impact van deze exits op het resultaat van de NOM ziet u in de prognose voor 2022 in het hoofdstuk van Finance & Operations.

TOTAAL UITZETTINGEN T/M Q3

10,2 (€ mln)

Q2: € 6,5 mln

OPENSTAANDE COMMITTERINGEN

20,1 (€ mln)

Q2: € 20,5 mln

BENADERDE MARKTWAARDE

51,3 (€ mln)

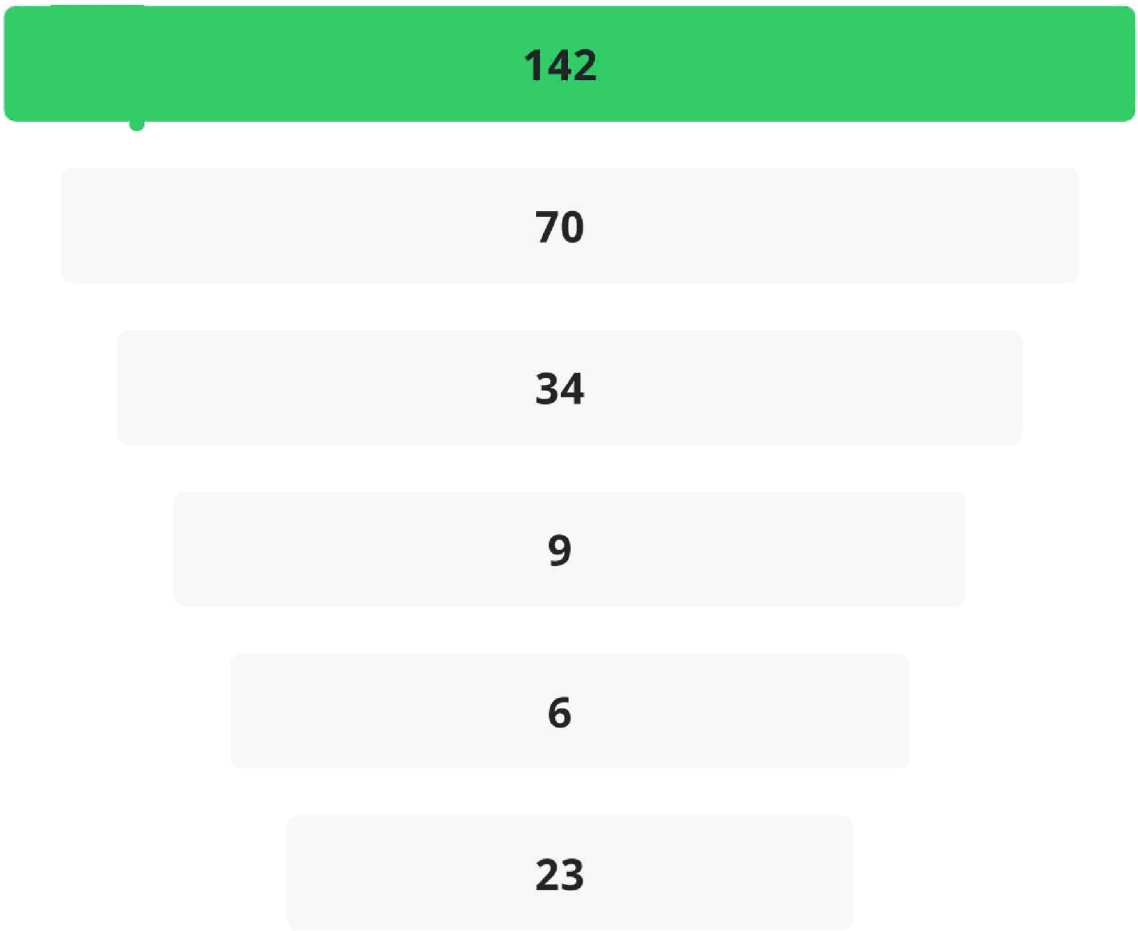
Q2: € 53,1 mln

Met een bedrag van € 20,1 miljoen aan commiteringen zit de pijplijn goed gevuld. We verwachten hiervan een flink deel in het vierde kwartaal definitief uit te zetten.

Funnel per 30 september 2022

0830 311234

Hieronder vindt u de investeringsfunnel over 2022. Door te klikken op een getal verschijnt er aan de rechterkant de bijbehorende toelichting.

INVESTERINGEN IN DUURZAMER

7

Totaal: 29

INVESTERINGEN IN SLIMMER

8

Totaal: 37

INVESTERINGEN IN GEZONDER

3

Totaal: 13

In lijn met onze strategie streven we ernaar om middels onze investeringen bij te dragen aan de transitie naar een duurzamere, slimmere en gezondere economie in onze regio. Ook vanuit het goed presterende LS&H sectorteam zijn op het thema 'gezonder' de eerste drie financieringen gerealiseerd.

WERKGELEGENHEID IN PORTEFEUILLE

2.229 FTE

Q2: 2.193

OPBRENGST VERKOPEN

€ 4,0 mln

Q2: € 0,4 mln.

ONTVANGEN DIVIDENDEN

€ 1,4 mln

Q2: € 1,4 mln

In Q3 heeft NOM acht nieuwe bedrijven aan haar portefeuille toegevoegd.

Faillissementen

In het derde kwartaal heeft er één liquidatie plaatsgevonden (Q2: 0).

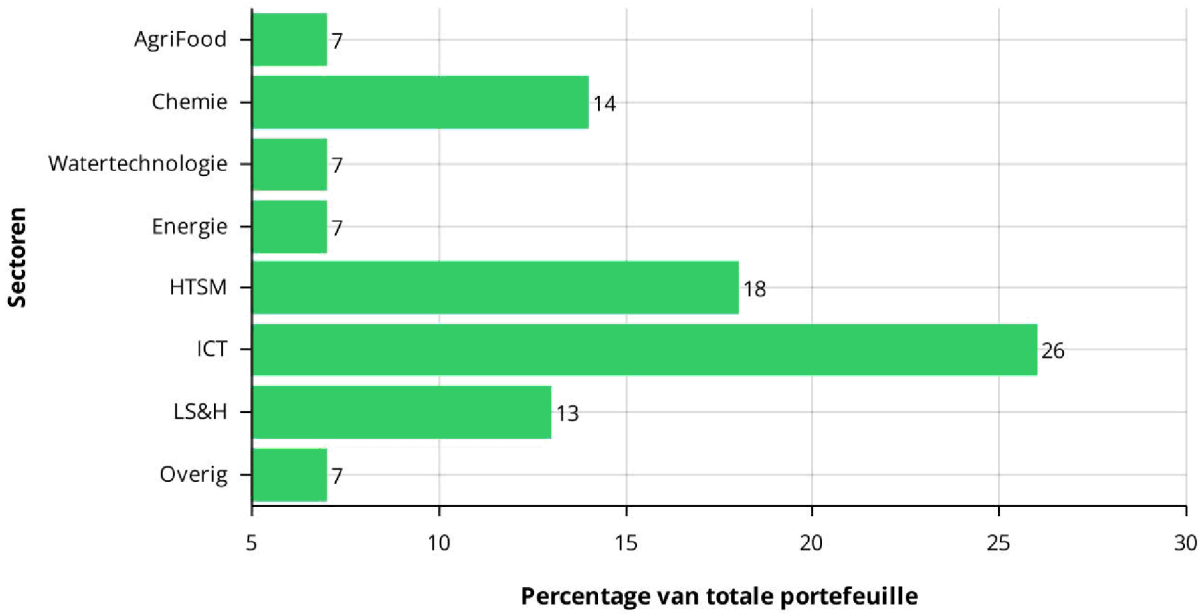
Aflossingen

In het derde kwartaal zijn er geen leningen afgelost. (Q2: 2).

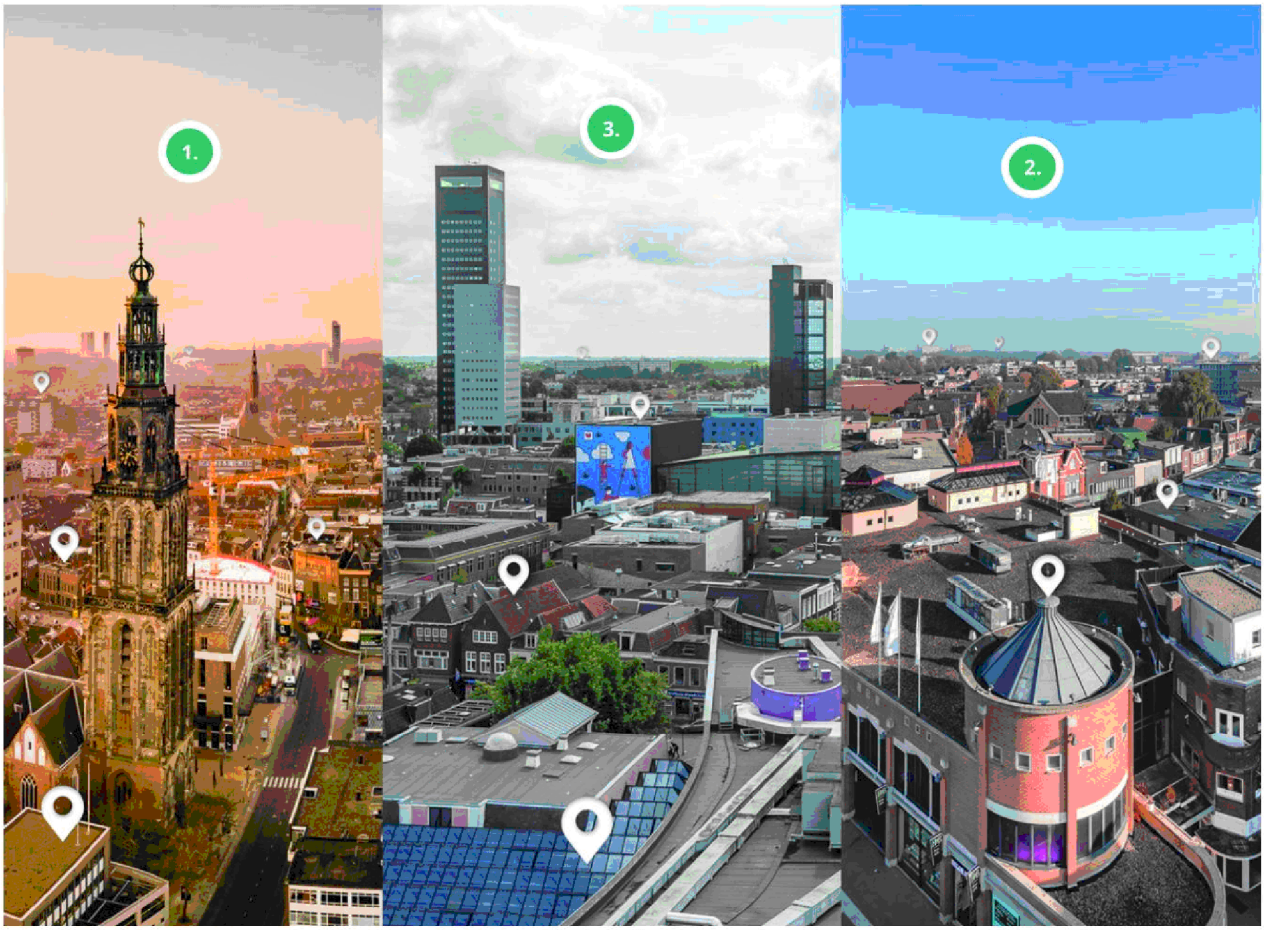
Verdeling naar sectoren

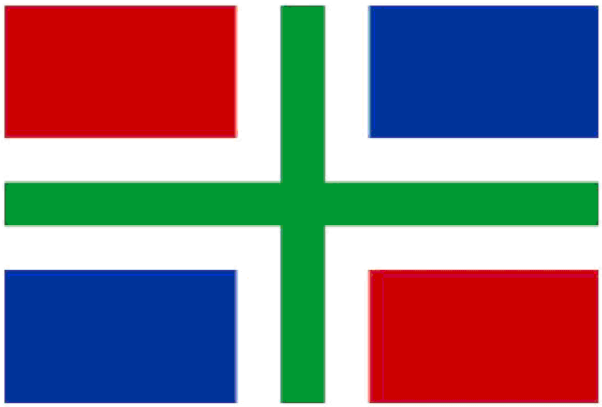
De percentuele verdeling van de huidige investeringsportefeuille naar onze focussectoren is als volgt:

In de update op ons meerjarenplan zullen we nader ingaan op de gewenste investeringsportefeuille passend bij onze strategie.

Investeringen per Provincie

1. Groningen

Aantal investeringen 2022: 17

Waarde (€) investeringen 2022: € 5,7 miljoen

Aantal Groningse ondernemingen in portefeuille: 42

Totaal waarde (€) investeringen in portefeuille: € 31,5 miljoen

Volledige NOM Portfolio ›

2. Drenthe

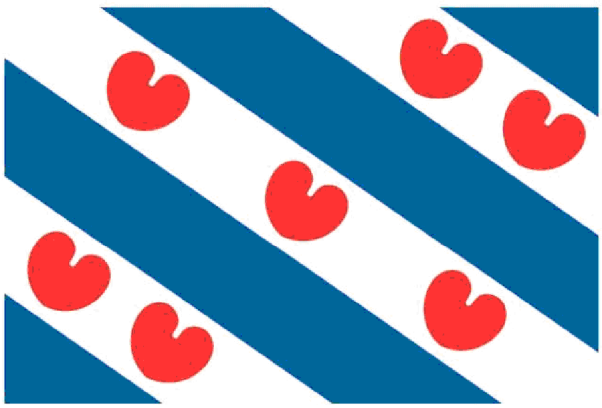
Aantal investeringen 2022: 5

Waarde (€) investeringen 2022: € 0,9 miljoen

Aantal Drentse ondernemingen in portefeuille: 15

Totaal waarde (€) investeringen in portefeuille: € 11,9 miljoen

Volledige NOM Portfolio ›

3. Friesland

Aantal investeringen 2022: 13

Waarde (€) investeringen 2022: € 3,0 miljoen

Aantal Friese ondernemingen in portefeuille: 26

Totaal waarde (€) investeringen in portfolio: € 8,5 miljoen

Volledige NOM Portfolio ›

0830 311234

KPI's Investeren

Onderstaande tabellen biedt u de mogelijkheid om een nadere verdiepingsslag te maken op onze KPI's. De tabellen bieden u de mogelijkheid om kwartalen met elkaar te vergelijken en, per KPI, de resultaten uit voorgaande jaren te evalueren.

Lees meer informatie op de pagina: "Investeren" (onder het hoofdstuk: "Investeren").

Terug naar KPI dashboard

Investeringen nieuw commitment (aantal)

Investeringen nieuw commitment (in € mln)

Vervolginvesteringen (aantal)

Vervolginvesteringen (in € mln)

Nieuwe fondsinvesteringen (aantal)

Investeringen Fondsinvesteringen (in € mln)

Investeringen Fondsversterking (aantal)

Investeringen Fondsversterking (in € mln)

05 Regionale Fondsen

Regionale fondsen

De investeringsresultaten van de regionale fondsen laten op totaalniveau zien dat er minder nieuwe investeringen worden gerealiseerd. Het totaal geïnvesteerde bedrag is tot en met het derde kwartaal echter reeds € 10,2 miljoen en hiermee € 0,6 miljoen hoger ten opzichte van geheel 2021.

De oproep voor nieuwe IC leden voor regionale fondsen heeft meer dan 25 reacties opgeleverd. Uit deze reacties wordt een selectie gemaakt. Per fonds wordt op basis van een rooster voor aftreden een profiel van een nieuw IC lid opgesteld. Op korte termijn start de zoektocht naar IC leden voor de FOM (voorzitter) en het MKB Fonds Drenthe.

De evaluatie van de FOM, uitgevoerd door K+V, is afgerond en het evaluatierapport is gedeeld met de Directie en de aandeelhouder. In het vierde kwartaal wordt het rapport nader besproken.

De FOM heeft een succesvolle portefeuillemiddag gehad met een stevige afvaardiging vanuit de ondernemers en de aandeelhouders.

In het derde kwartaal is de perspectieflening gelanceerd. De Perspectiefleningen betreffen leningen (NB géén achtergestelde leningen) voor elke MKB-ondernemer die in Drenthe gevestigd is of die zich aantoonbaar gaat vestigen in Drenthe. En een financieringsbehoefte heeft door investeringen in groei en/of innovatie. De perspectieflening kan worden aangevraagd door ondernemingen uit alle sectoren, met uitzondering van de primair agrarische sector. Voor meer informatie: https://www.mkbfondsdrenthe.nl...

Hiernaast is er in het derde kwartaal een vacature voor een nieuw RvC lid uitgezet. In oktober vinden er gesprekken plaats met 2 kandidaten.

0830 311234

Op 1 oktober zijn 5.1.2e 5.1.2e en 5.1.2e gestart als Investmentmanagers van het Groeifonds. Hiermee is een volledig nieuw team geïnstalleerd.

Met de aandeelhouders (EBG en Provincie Groningen) is een nieuwe koers besproken, waaronder de uitbreiding van het investeringsgebied en het uitbreiden van fondskapitaal.

5.1.2e is op 1 juli gestart als nieuw lid van de Raad van Commissarissen.

KPI's Regionale Fondsen

Onderstaande tabellen biedt u de mogelijkheid om een nadere verdiepingsslag te maken op onze KPI's. De tabellen bieden u de mogelijkheid om kwartalen met elkaar te vergelijken en, per KPI, de resultaten uit voorgaande jaren te evalueren.

Terug naar Regionale fondsen »

Aantal Investeringen Regionale Fondsen

Aantal nieuwe investeringen

Waarde (€) Investeringen Regionale Fondsen

06 MarCom

Thought leadership

Top 5 meest gelezen media

- Actueel: Startup-ecosysteem: klaar voor de grote sprong (871)
- Actueel: Gezocht: binnenkort invloedrijk persoon M/V (735)
- Kennisblog: Groeien met je bedrijf: 10 uitdagingen waar je zeker mee te maken krijgt (471)
- Kennisblog: 5.1.2e 'Vakantiestress' (369)
- Ondernemersverhaal: 5.1.2e, softwarebedrijf MyEmma 'Het was één grote uitputtingsslag' (312)

Webinar

In september hebben we een webinar georganiseerd over de Eiwitfabriek: uithangbord van de voedseltransitie. 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e neemt de kijker mee in de eiwittransitie. Tijdens zijn webinar legt hij uit wat de uitdagingen en kansen zijn, wat in zijn ogen de voeding van de toekomst is. Met de eiwitfabriek als zichtbaar baken van de toekomst. Belangrijkste vraag daarbij is: wat kun je zelf doen en wat levert het je op? Dit webinar sluit aan op de Ronde Tafel (zie 50 jaar NOM) en de eerste video die gemaakt is onder het label TopDutch. Een mooi voorbeeld van verbinding tussen verschillende content activiteiten.

eNOMMER & NOMMER magazine

Aantal eNOMMER (NOM nieuwsbrief) abonnees: 1650

Abonnees NOMMER (magazine): 985 (digitaal) en 2670 (papier)

Evenementen

Startup Festival of the Northern Netherlands

Samen met het Cottonwood Technology Fund en het IFG hebben we op 15 september jl. een Startup Festival georganiseerd. Naar de mening van de organisatoren en de ongeveer 150 deelnemers was het een succes. Er waren jonge ondernemers, investeerders, ondernemende studenten, adviseurs en anderen die met de startup-wereld begaan zijn.

0830 311234

FOM Netwerkbijeenkomst

Tijdens de netwerkbijeenkomst op vrijdagmiddag 23 september jl. hebben ondernemers, medewerkers van de Provincie Friesland en het team van de FOM elkaar ontmoet onder het genot van een hapje en een drankje. Het was een gezellige, informele middag met voldoende tijd en ruimte om elkaar te leren kennen of bij te praten. Het was mogelijk om een ritje te maken in de elektrische FOM Carver, en de elektrische motor van NXT Motors stond er ter bewondering.

Smart Industry Hub

- 7 en 28 september zijn de 1e en 2e masterclasses uit een serie van 4 Masterclasses over Datamanagement georganiseerd. Masterclasses met 10 enthousiaste deelnemers, een goede inhoudelijke presentatie en een bijzondere locatie in het kantoor van NorthChain en 28 september bij de Gasunie.
- 13 september een interessant inhoudelijk Webinar gerealiseerd over de volgende generatie van Solution Providers, waarin drie jonge bedrijven (Researchable, Klippa Data North en NorthChain) overtuigend lieten zien hoe zij productiebedrijven helpen om sneller en beter te digitaliseren.
- 28 & 29 september - Forum Produktion & IT beurs (te Leer, DL) met een SIH- Noord stand om bedrijven uit Noord Duitsland te treffen.
- Nieuwe/ geupdate SIH-Noord brochure.

Chemport Europe

Events

- Prinsjesfestival Den Haag – onderdeel "Green Chemistry and Circularity Cast" vanuit Provincie Groningen, samen met Chemport en 12 ondernemers uit de regio

- Chains 2-daags chemie congres in Veldhoven – Chemport had een stand samen met 5 bedrijven uit de regio, met inzet om jong talent te interesseren voor de regio

Nieuwsartikelen

- Paques Biomaterials – locatiekeuze Emmen
- Holland Circular Hotspot – samenwerking met Chemport en Groningen Seaports
- Clariter BioBTX Bollegraaf – grondstoffen sorteerfabriek voor chemische recycling van plastics

TopDutch

De werving voor TopDutch teamleden heeft geresulteerd in het aannemen van een campagneleider plus online marketeer. Samen met de reeds aanwezige online marketeer vormen zij het TopDutch Operations Team. Gedurende dit proces is ook reeds het eerste TopDutch product opgeleverd zijnde een video in het kader van de Ronde Tafel over de eiwittransitie.

50 jaar NOM

De tweede Ronde Tafel heeft plaatsgevonden. De eerste betrof de energietransitie. De tweede Ronde Tafel stond in het teken van de eiwittransitie. Deze Ronde Tafel organiseerden we samen met de Campus Groningen bij Avebe. Doel van de Ronde Tafels is om toe te werken naar acties met de aanwezige ondernemers. Toekomstgericht op basis van de sterkten van Noord-Nederland resulterend in acties.

Daarnaast is in samenwerking met de RUG door een groep internationale masterstudenten Economic Geography een start gemaakt naar de 6 sterkten. Per sterkte zullen structuuranalyses en toekomstscenario's uitgewerkt worden.

07 Finance & Operations

Met de uitbreiding op financiële administratie heeft de NOM een belangrijke vacature in weten te vullen. Gezien de start van het 'cijferseizoen' is de timing hiervan zeer prettig. Naast de werving van een financiële collega is het ook gelukt om een Data Analist te werven. Per 1 januari start [redacted] op deze functie, waarbij hij zich in het begin gaat richten op het opstellen van dashboards en het creëren van een Noord-Nederlandse samenwerking op het gebied van data uitwisseling.

Noordelijke Rekenkamer

In het derde kwartaal hebben er een tweetal interviews plaatsgevonden met de Noordelijke Rekenkamer. Het onderzoek van de Rekenkamer richt zich op de informatieverstrekking over de NOM van GS aan PS. Halverwege november verwachten we mee te mogen kijken met de conceptresultaten.

ICT

Op aanbeveling van Baker Tilly heeft de NOM i.s.m. Brisk een volledige restore test uitgevoerd. Hiermee is enerzijds getest hoe lang het duurt om het netwerk weer online te krijgen na een crash en anderzijds bekeken of alle bestanden benaderbaar blijven. De restore test is succesvol uitgevoerd en de resultaten zijn positief.

In het vierde kwartaal verwachten we een penetratie test uit te laten voeren door externe ethische hackers. Door middel van deze test wordt er gecheckt of er kwetsbaarheden zijn op onze server, netwerk en/of communicatiemiddelen.

HRM

AANTAL FTE	ZIEKTEVERZUIMPERCE	MELDINGSFREQUENTI
58,14 FTE	**1,23 %**	**0,89**
Q2: 55,2	**Q2: 2,76%**	**Q2: 1,03**

Het ziekteverzuimpercentage is 1,23%, waarvan 0,62% kort verzuimen 0,27% langdurig verzuim. Dit is een daling ten opzichte van Q2 2022 (2,76%). De meldingsfrequentie* is 0,89. De gemiddelde meldingsfrequentie in Nederland schommelt rond de 1.

*Meldingsfrequentie: geeft aan hoe vaak werknemers zich gemiddeld ziekmelden. De meldingsfrequentie wordt het meest beïnvloed door kortdurend verzuim. Het aantal ziekmeldingen in een verslagperiode wordt gedeeld door het aantal werknemers in die periode.

0830 311234

INSTROOM PERSONEEL	DOORSTROOM PERSONEEL	UITSTROOM PERSONEEL
5	2	3

Er zijn vijf nieuwe medewerkers gestart.

- Specialist Leningen (1 FTE) per 1 juli 2022
- 5.1.2e (0,7 FTE) per 1 juli 2022
- 5.1.2e (1 FTE) per 1 september 2022
- Investment Analist (1 FTE) per 1 september 2022
- Investment Manager NOM (1 FTE) per 1 september 2022

Drie medewerkers hebben afscheid genomen van de NOM.

- Investment Manager FOM uitdienst 30 juni 2022
- Investment Manager GROEIfonds uitdienst 31 juli 2022
- Investment Manager NOM uitdienst 31 augustus 2022

Er heeft een aantal interne wisselingen plaatsgevonden:

- Per 1/7/22 is een Investment Manager NOM voor de FOM gaan werken.
- Per 1/7/22 is een Investment Manager GROEIfonds voor de NOM gaan werken.
- Per 1/10/22 is een Specialist Leningen doorgegroeid naar de functie van Investment Manager GROEIfonds.

Vacatures

De volgende vacatures zijn ontstaan:

- Ambtelijk Secretaris OR (0,13 FTE)
- 5.1.2e 5.1.2e Agri&Food (0,8 FTE)
- Data analist (0,9 – 1 FTE)
- Specialist Leningen (1 FTE)
- Investment Manager NOM (1 FTE)
- Investment Manager GROEIfonds (1 FTE)

Een aantal vacatures wordt in Q4 ingevuld:

- Junior online content marketeer TopDutch
- Campagneleider TopDutch
- Investment Manager GROEIfonds
- Ambtelijk Secretaris OR
- Specialist Leningen
- 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e
- 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e
- Manager Innoveren en Internationaliseren
- Office assistent / projectsecretaresse SIH

De vacature van Data Analist wordt per 1 januari 2023 ingevuld.

De volgende vacatures staan nog open:

0830 311234

- Investment Manager NOM (1 FTE) – ter uitbreiding
- 5.1.2e 5.1.2e HTSM/AI (sinds eind 2021)

Strategische Personeelsplanning

Na drie sessies is een aantal speerpunten geformuleerd. Tijdens de derde SPP sessie hebben leidinggevenden en een afvaardiging van het personeel samen activiteiten vastgesteld die relevant zijn voor de speerpunten. Aan elk speerpunt is een werkgroep gekoppeld. De werkgroepen zijn in september gestart met het maken van een plan van aanpak.

- Diepgaande sectorkennis en kennisoverdracht (hebben we samengevoegd tot één speerpunt)
- Integraal samenwerken
- Impact maken

Landelijk Jong Talentenprogramma Investment Management

ROM-breed ontwikkelen we een Jong Talentenprogramma gericht op Investment Management. Het Jong Talentenprogramma richt zich op net afgestudeerden en starters op de arbeidsmarkt met maximaal 2 jaar werkervaring met een afgeronde HBO of WO studie én een sterke affiniteit met maatschappelijke transities, technische innovatie, finance of investment.

De ROM-directeuren hebben inmiddels goedkeuring gegeven. Dit betekent dat het programma verder wordt uitgewerkt. Het programma gaat van start per 6 maart 2023. Vanuit de NOM wordt één plek beschikbaar gesteld.

Nadat we zijn gestart voor Investment Management, kunnen we ook vaststellen of en hoe we invulling hieraan gaan geven voor de andere kernactiviteiten binnen de NOM.

CAO Rijk

De NOM heeft een eigen arbeidsvoorwaardenregeling, maar volgt de salarisontwikkelingen van CAO Rijk.

- Met ingang van 1 juli 2022 zijn de salarisbedragen met eerst 2,5 % geïndexeerd plus daarna met een bedrag van €5.1.1c verhoogd . Deze €5.1.1c verhoging is gebaseerd op een 40-urige werkweek (naar rato arbeidsduur).
- Met ingang van 1 april 2023 worden de salarisbedragen met 3% geïndexeerd.
- Met ingang van 1 januari 2024 worden de salarisbedragen nog eens met 1,5% geïndexeerd.
- In december 2022 en in april 2023 ontvangen alle werknemers die op respectievelijk 1 december 2022 en op 1 april 2023 een arbeidsovereenkomst met de NOM hebben, een eenmalige uitkering van € 5.1.1c (bruto). Deze bedragen gelden bij een volledige arbeidsduur van gemiddeld 40 uur per week (naar rato arbeidsduur)

Mobiliteit

Vanuit de NOM werken we gezamenlijk aan de transities Duurzamer, Gezonder en Slimmer. Vanzelfsprekend vinden we het belangrijk dat we als NOM hierin het goede voorbeeld geven, ook dus als het gaat om mobiliteit.

We hebben een enquête uitgezet onder alle medewerkers om onze huidige regeling te evalueren. Hieruit kwam naar voren dat het stimuleren van duurzaamheid een kans is voor een eventuele herziening van het huidige beleid. Het huidige beleid biedt volgens een aantal respondenten flexibiliteit. De stijgende brandstofprijzen kwam regelmatig terug als aandachtspunt.

0830 311234

Tijdens de personeelsbijeenkomst op 6 september hebben we Groningen Bereikbaar uitgenodigd om alle medewerkers bij te praten over trends en ontwikkelingen op het gebied van duurzame mobiliteit.

Vervolgstap is dat we een sessie organiseren met Groningen Bereikbaar en een aantal medewerkers waarin mogelijke opties voor de NOM op het gebied van duurzame mobiliteit besproken worden. Afhankelijk van deze input, kan vastgesteld worden of er voldoende aanleiding is om het huidige beleid te herzien.

Collectieve ADV dagen 2023

De collectieve ADV dagen voor 2023 zijn vastgesteld. Het zijn in totaal 8 dagen.

- Dag na Nieuwjaarsdag - maandag 2 januari 2023
- Goede vrijdag - vrijdag 7 april 2023
- Dag na Koningsdag - vrijdag 28 april 2023
- Bevrijdingsdag - vrijdag 5 mei 2023
- Dag na Hemelvaart - vrijdag 19 mei 2023
- Tussen Kerst en oud en nieuw - woensdag 27 december t/m vrijdag 29 december 2023

Financiële resultaten

De NOM cijfers over het eerste halfjaar 2022

De cijfers over het derde kwartaal zijn opgemaakt en geven duidelijke contouren van het uiteindelijke resultaat over 2022 weer. Door de exits van [redacted] en [redacted] realiseren we wederom een mooi positief resultaat. We houden daarnaast echter wel rekening met de effecten van de grondstoffen- en energiecrisis op onze investeringsportefeuille. Een nadere toelichting op de cijfers vindt u hieronder.

0830 311234

Geconsolideerde balans

Toelichting balans

De cijfers t/m het derde kwartaal zijn opgemaakt. De volgende onderdelen verdienen een toelichting:

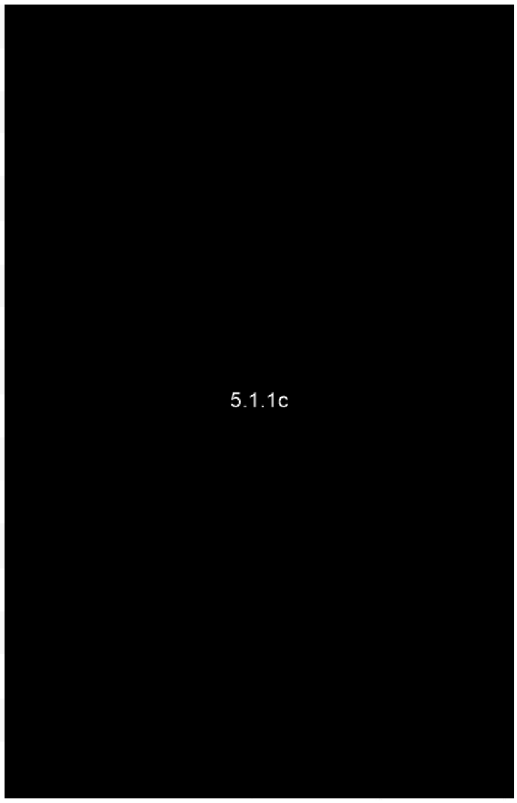
- De FVA zijn gestegen t.o.v. het tweede kwartaal. Dit is te wijten aan het gestegen uitzettingenniveau, waar met name de nieuwe uitzettingen vanuit de Corona Herstel Middelen debet aan zijn.
- De liquide middelen zijn met € 5.1.1c gestegen, vanwege de verkoop van 5.1.1c De opbrengst uit de verkoop van 5.1.1c verwachten we in het vierde kwartaal.
- De langlopende schuld van de NOM is gestegen door een stijging van de COL schuld aan het Ministerie van EZK.

30 september 2022

Activa	30-09-2022		30-06-2022	
	€	€	€	€
Financiele vaste activa				
Deelnemingen				
Participaties				
Leningen aan participaties				
Overige leningen				
Leningen Corona Herstel Gelden				
Aanjaagfonds				
Vlottende activa				
Vorderingen en overlopende activa				
Liquide middelen				
Totaal activa				

5.1.1c

Passiva	30-09-2022		30-06-2022	
	€	€	€	€
Eigen vermogen				
Gestort aandelenkapitaal				
Bestemmingsreserves				
Overige reserves				
Onverwerkt resultaat				
Voorzieningen				
Personeelsvoorziening				
Langlopende schulden				
Langlopende schulden				
Kortlopende schulden				
Kortlopende schulden				
Totaal passiva				

Geconsolideerde W&V

Toelichting W&V

In het derde kwartaal zijn een aantal prognosewijzigingen doorgevoerd, die zowel positief als negatief van aard zijn.

- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]

In de huidige prognose van 2022 verwachten we een positief resultaat van € [redacted] miljoen te realiseren t.o.v. een begroot positief resultaat van € [redacted] Hieronder vindt u de geconsolideerd winst- en verliesrekening, waarbij de cijfers t/m Q3 2021 ter vergelijking zijn weergegeven.

(bedragen in EUR)

	2022 Realisatie t/m Q3	2022 Begroot	Realisatie t.o.v. begroot	2022 Prognose	Prognose t.o.v. realisatie	2021 Realisatie t/m Q3
Investeren						
Opbrengsten						
Rente- en provisiebaten (gefactureerd)	[redacted]					
Rentebaten depositos						
Ontvangen dividenden						
Opbrengst commissariaten						
Resultaat verkopen participaties						
Beheer Fondsen						

	2022 Realisatie	2022 Begroot	Realisatie t.o.v. begroot	2022 Prognose	Prognose t.o.v. realisatie	2021 Realisatie
Voorziening voor financiele vaste activa						
Subtotaal Investeren						
Kosten						
Personeelskosten						
Overige kosten						
Subtotaal kosten Investeren						
Resultaat Investeren						

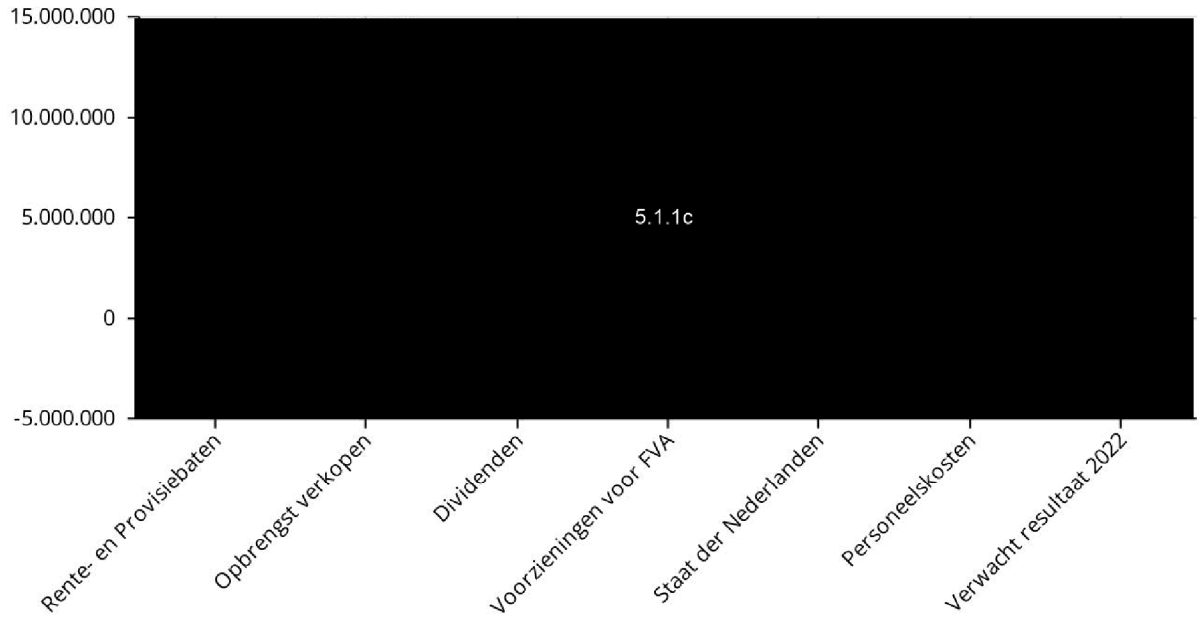
5.1.1c

	2022 Realisatie	2022 Begroot	Realisatie t.o.v. begroot	2022 Prognose	Prognose t.o.v. realisatie	2021 Realisatie
Ontwikkelen	**t/m Q3**					**t/m Q3**
Opbrengsten / vergoedingen						
Staat der Nederlanden						
Bijdrage Provincies						
Bijdrage acquisitie Gemeenten						
Opbrengst Detachering						
Subtotaal opbrengsten Ontwikkelen						
Kosten						
Personeelskosten						
Overige kosten						
Subtotaal kosten Ontwikkelen						
Resultaat Ontwikkelen						
Resultaat voor belastingen						

5.1.1c

	2022 Realisatie	2022 Begroot	Realisatie t.o.v. begroot	2022 Prognose	Prognose t.o.v. realisatie	2021 Realisatie
Belastingen						
Resultaat na belastingen	5.1.1c					

NOM Winst- en Verlieschart 2022

08 **Vooruitblik**

Vooruitblik

In het vierde kwartaal verwachten we de volgende activiteiten:

- Per 1-11 start [redacted] als [redacted]
- Jaarplan 2023 met een financieel doorkijkje naar 2026 wordt opgemaakt;
- We geven uitvoering aan het opwerken van Nationale Groeifonds voorstellen. Hiervoor heeft EZK een budget beschikbaar gesteld;
- Besluitvorming rondom NL Trade activiteiten in Fryslân en Groningen;
- Eerste congres van AI Hub NN;
- Uitgestelde start Just Transition Fund, waarbij de NOM een bijdrage levert aan de klankbordgroep om hiermee de regeling zo geschikt mogelijk te maken voor (ook) het kleinere MKB;
- Team TopDutch is compleet in Q4. Uitrollen eerste activiteiten onder het 'merk' Top Dutch;
- Voordracht AvA 5e IC lid;
- OR verkiezingen;
- 4e personeelsbijeenkomst met als speciaal onderwerp: Waardecreatiemodel;
- Realiseren ondernemerswens om vacatures van portefeuillebedrijven op de NOM site te plaatsen via het platform van onze samenwerkingspartner New Energy Coalition;
- Onderzoeken ondernemerswens om programma te ontwikkelen voor ondernemers die een proeffabriek willen bouwen;
- Start interimcontrole door Baker Tilly;
- Uitvoeren Pen test door ethische hackers.

ALGEMENE VERGADERING VAN AANDEELHOUDERS NV NOM

Datum **Tijd**	**Vrijdag 18 november 2022** **12.00 uur tot 13.00 uur**
Locatie	**Wordt een online bijeenkomst**

AGENDA	**ANNOTATIE + ADVIES**
1. Opening en vaststelling agenda	n.v.t.
2. Kennismaking 5.1.2e 5.1.2e.	Zij is onlangs benoemd tot Manager Innoveren & Internationaliseren (opvolger 5.1.2e 5.1.2e).
3. Notulen van de vorige vergadering d.d. 7 april 2022 **Bijlage 1**	De notulen geven een waarheidsgetrouw beeld van datgene dat besproken en besloten is. **Voorstel**: In te stemmen met vaststelling van de notulen en ter vergadering tekenen voor akkoord.
4. Impact energie- en grondstoffen crisis	De directie zal een toelichting geven op de impact van de energie- en grondstoffencrisis. Ook in het jaarplan is hier aandacht voor. Zij geeft daarin aan dat de aandeelhouders zich moeten voor te bereiden op het verstrekken van ondersteuningsleningen, vanwege de huidige mondiale problematiek die veel ondernemingen in (Noord-)Nederland raken. Vanwege de effecten energie- en grondstoffencrisis op de portefeuille is er extra aandacht voor bedrijven die direct of indirect hierdoor worden geraakt. **Voorstel:** Voor kennisgeving aan te nemen.
5. Jaarplan en begroting 2023 **Bijlage 2**	Dit jaarplan is gebaseerd op meerjarenplan 2022-205 dat weer gebaseerd is op het strategisch kader dat de aandeelhouders hebben vastgesteld. Ook de RIS3 en de economische beleidsprogramma's van de provincies zijn als input gebruikt voor dit plan. O.b.v. het strategisch kader en meerjarenplan stellen de aandeelhouders het jaarplan in de AvA vast. Het jaarplan wordt gebruikt ter onderbouwing van de subsidietoekenning.

- In het document wordt toegelicht hoe de NOM de reeds ingezette strategie verder wil uitwerken. Highlights jaarplan NOM 2023 zijn: Het werken in integrale sectorteams wordt versterkt.
- Er wordt ROM-breed samengewerkt in de pilot ROM 3.0. Deze samenwerking begint steeds meer vorm te krijgen. EZK wil de ROM's hier extra subsidie voor geven (voortkomend uit de ROM-evaluatie).
- Innovatieprojecten drie nieuw innovatieprojecten ontwikkelen.
- Op het gebied van acquisitie wordt een nieuwe strategie uitgewerkt: from volume to value. Vanwege de uitdagingen op het gebied van arbeidsmarkt, energie en stikstof wordt er minder ingezet op het aantrekken van (grote) bedrijven die veel werkgelegenheid met zich meebrengen, maar meer gekeken naar de missende schakels in onze innovatie-ecosystemen en zal men proberen meet startups aan te trekken.

Aandachtspunten/ vragen AVA:

- Complimenten voor het heldere waardecreatiemodel op pagina 4 en het vertalen van de resultaten naar impact.
- Op pagina 7 wordt 'maritiem' genoemd als een thema dat de NOM komend jaar wil onderzoeken. Dit thema past goed bij de wensen van EZK, maar is voor Drenthe minder relevant dan de reeds aanwezige thema's. We willen de NOM vragen ons komend jaar goed te informeren over de uitkomsten van deze verkenning, mocht de NOM dit thema structureel op willen nemen.
- In het hele jaarplan wordt het sterkere opdrachtgeverschap van EZK genoemd. Drenthe is van mening dat het in de basis positief is dat de NOM versterkt wordt door EZK, echter vragen we wel op te passen met het aannemen van extra opdrachten. De capaciteit is beperkt en nieuwe goede ecosysteemontwikkelaars/business developers zijn moeilijk te vinden. Graag de focus op de huidige werkzaamheden en pas extra opdrachten aannemen als daar ook capaciteit voor is.
- Bij Internationaliseren op pagina 10 wordt de nieuwe koers 'from Volume to value' aangegeven. Drenthe is blij met deze inzet. Er wordt aangegeven dat per case wordt beoordeeld wat de toegevoegde waarde is voor Noord-Nederland. Wij vragen de NOM deze manier van beoordelen goed af te stemmen met de provincies.
- In de begroting wordt een flink bedrag voor Voorzieningen begroot (€ 5.1.1c Kan de NOM

	• dit toelichten? **Voorstel:** • Vaststellen van het jaarplan 2023.
6. Procedure werving vijfde IC-lid en RvC-lid.	De directie zal een toelichting geven. **Voorstel:** • Voor kennisgeving aan te nemen
7. Fonds-in-Fonds investeringen **Bijlage 3**	Gevraagd wordt om in te stemmen het doen van fondsinvesteringen door de NOM conform de beschreven richtlijnen. De NOM wil in 2023 en verder in nationale sectorfondsen gaan investeren. Dit deed men reeds in de regionale specialistische fondsen Carduso Capital (Life Sciences en Energie, sinds 2016) en Future Tech Ventures (een fonds dat in 2023 van start zal gaan), maar nationale fondsen zijn nieuw. De NOM is van mening dat dit mag volgens de aandeelhoudersinstructie (Fonds-in-fonds is toegestaan) en EZK en wij delen die mening. Echter staat in de aandeelhoudersinstructie ook dat investeringen buiten Noord-Nederland zijn uitgesloten, tenzij de aandeelhouders hiermee instemmen. In lid 1s staat namelijk: *Tenzij de aandeelhouders voorafgaande schriftelijke instemming hebben verleend voor een investering buiten het geografische werkgebied van de ROM wordt er uitsluitend geïnvesteerd in bedrijven die een bijdrage leveren aan (het genereren van) economische en/of maatschappelijke ontwikkelingen in het geografische werkgebied van de ROM.* Om die reden staat het nu op de agenda ter besluitvorming. De uitgangspunten zijn: - Passend binnen de sectoren waarin de NOM actief is - Naar verwachting zal de NOM de komende jaren voor de versterking van ieder van haar (cluster van) sectoren enkele fondsinvesteringen doen - Financieel begrensd op 15% van het fondsvermogen **Voorstel:** In te stemmen met de vaststelling de volgende kanttekeningen:

	- 15% van het fondsvermogen lijkt een groot bedrag. Een vast bedrag afspreken voor nationale fondsen is handiger. De vraag stellen wat nu precies het fondsvermogen is, maakt dit ook duidelijker. - NOM rapporteert duidelijk wat deze investeringen opleveren voor bedrijven uit Noord-Nederland en voor de sectorfocus. Dat mag via de normale rapportages maar wel apart aangeven. - Duidelijke exit strategie hebben voordat NOM gaat participeren Argumenten: - Sectorspecifieke fondsen hebben veel kennis en netwerk, door deel te nemen ontsluit je dit voor bedrijven uit Noord-Nederland - Het past bij de sectorbenadering van de NOM - Vervolginvesteringen worden makkelijker te realiseren. - Deze fondsen hebben vaak een goed rendement Risico's - Noordelijk geld wordt elders in Nederland geïnvesteerd, komt niet 1 op 1 in het Noorden terecht (andersom geldt dit natuurlijk ook). - Beperkte zeggenschap over individuele investeringen (je geeft de beoordeling uit handen) - Het is een 'makkelijke' manier om de (te) ambitieuze targets van de NOM te halen.
8. Rondvraag	n.v.t.
9. Sluiting	n.v.t.

Agendapunt voor de vergadering van Gedeputeerde Staten van Drenthe

Statenbrief

Algemene gegevens		**Teammanager**
Opsteller	5.1.2e 5.1.2e, tst. 5.1.2e	Liesbeth Brouwer
Team	Bestuur en Concernzaken	
Datum	8 november 2022	*Paraaf* *Bespreken:*
Uiterste behandeldatum in GS: 15 november 2022 *Toelichting: De AvA is op 18 november 2022 gepland*		

Verwijzing naar speerpunt coalitieakkoord/programma begroting	**Akkoord portefeuillehouder**
3. Regionale economie en werkgelegenheid: kansen benutten	Henk Brink

Intern voorbereid met		**Akkoord provinciesecretaris**
1. 5.1.2e 5.1.2e (ECO) 2. 5.1.2e 5.1.2e (FPC) 3.		Wim Brenkman
Archivering		**Communicatie**
Soort overeenkomst:	Niet van toepassing	*Openbaar:* Ja, later Openbaar vanaf 18 november 2022
Datum:	*Registratienummer:*	*Persbericht:* Nee
	nr.	*Bekendmaking:* Niet van toepassing
	nr.	

Onderwerp

Algemene vergadering van Aandeelhouders (AvA) NV NOM op vrijdag 18 november 2022

Advies

1. Gedeputeerde Brink aan te wijzen om namens de provincie op te treden in de AvA van de NV NOM op 18 november 2022.
2. In te stemmen met de annotatie bij de agenda voor deze aandeelhoudersvergadering.
3. In te stemmen met de brief aan Provinciale Staten.

Beslissing GS

Inleiding

a. Algemeen
Voor de tweede keer is nu een AvA ingepland naar aanleiding van het door de aandeelhouders vastgestelde Strategisch Kader NOM, om aan het einde van een jaar met directie, RvC en politieke bestuurders vooruit te blikken op de plannen van het daarop volgende jaar. Naast de zaken die vennootschapsrechtelijk aan de orde moeten komen in een AvA, vinden de deelnemende overheden het wenselijk dat in deze extra AvA vooral uitgebreid op bestuurlijk niveau stil wordt gestaan bij de meer inhoudelijke kant van de plannen en doelstellingen voor de NOM tussen aandeelhouders en onderneming.

De geplande aandeelhoudersvergadering van vrijdag 18 november 2022 vindt digitaal plaats. Voor deze vergadering zijn een uitnodiging en vergaderstukken ontvangen op 1 november 2022. Op 25 oktober 2022 heeft een ambtelijk vooroverleg plaatsgevonden. Ter voorbereiding op deze aandeelhoudersvergadering leggen wij de stukken aan u voor, met bijbehorende annotatie en een Statenbrief.

b. Europese aspecten
Niet van toepassing.

c. Economie/werkgelegenheid
Niet van toepassing.

d. Participatie
De andere aandeelhouders van de NV NOM zijn het Ministerie van EZK (50%) en de provincies Groningen en Fryslân (elk 16,7%).

Advies

1. Gedeputeerde Brink aan te wijzen om namens de provincie op te treden in de AvA van de NV NOM op 18 november 2022.
2. In te stemmen met de annotatie bij de agenda voor deze aandeelhoudersvergadering.
3. In te stemmen met de brief aan Provinciale Staten.

Doelstelling uit de begroting

3. Regionale economie en werkgelegenheid: kansen benutten
22.3.10.01 Drenthe is mkb-provincie

Argumenten

1.1 Gedeputeerde Brink heeft de NV NOM in zijn portefeuille.

2.1 In deze annotatie wordt per agendapunt een korte toelichting gegeven en wordt ingegaan op de aandachtspunten en beslispunten tijdens de aandeelhoudersvergadering.

3.1 Hiermee worden Provinciale Staten in staat gesteld hun kaderstellende en controlerende rol uit te voeren. Op 28 september 2022 heeft PS (Statenstuk 2022-69) een vernieuwd Protocol Verbonden Partijen vastgesteld, waarin is opgenomen dat tijdens de exploitatiefase PS

jaarlijks worden geïnformeerd door middel van een jaarverslag en begroting van alle verbonden partijen. De verbonden partij gaat hierbij tevens in op toekomstige ontwikkelingen, mogelijke risico's en dilemma's.

Tijdsplanning

Niet van toepassing.

Financiën

Wordt uit de bestaande begroting gedekt. De bijdrage aan de NOM betreft een bedrag van € 650.000,- ten laste van het budget 3700501 Beleidskaders en programmabeheer, kostensoort 440035 Noordelijke Ontwikkelingsmaatschappij (NOM) voor het begrotingsjaar 2023. Hiervoor wordt overigens nog een subsidieaanvraag voor ingediend door de NOM en een beschikking 2023 voor afgegeven.

Bijlagen

0. Statenbrief
1. Annotatie
2. Agenda AvA NOM 18-11-2022
3. Bijlage 1 – Concept notulen AvA NOM 7 april 2022
4. Bijlage 2 – Jaarplan NV NOM 2023
5. Bijlage 3 – Fonds in Fonds investeringen

*Kant*tekeningen

aan Gedeputeerde Staten van Drenthe

Risico's

Niet van toepassing.

Kanttekeningen vanuit de organisatie

Niet van toepassing

Tekst openbare besluitenlijst

Onderwerp: Meerjarenbegroting van de NV NOM.
Tekst: GS hebben kennisgenomen van het Jaarplan NV NOM 2023 en hebben deze ter informatie toegezonden aan Provinciale Staten.

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

5 - 6

Concept (ID 315570)

To: [redacted]
From: [redacted]
Sent: Thur 11/10/2022 2:39:35 PM
Subject: Getekende nota Chemport
Received: Thur 11/10/2022 2:39:37 PM
scan_MFP38_4628_001.pdf

Van: "[redacted]" <[redacted]@drenthe.nl>
Verzonden: donderdag 10 november 2022 15:39
Aan: [redacted] <[redacted]@drenthe.nl>
Onderwerp: Bijlage

Agendapunt voor de vergadering van Gedeputeerde Staten van Drenthe

Statenbrief

Algemene gegevens	
Opsteller	5.1.2e 5.1.2e tst. 5.1.2e
Team	Economie
Datum	24 oktober 2022
Uiterste behandeldatum in GS: 1 november 2022 *Toelichting: De samenwerkingsovereenkomst wordt 8 november door alle partijen in een gezamenlijke bijeenkomst ondertekend.*	

Teammanager	
Christine Wijshake	
Paraaf Bespreken:	5.1.2e

Verwijzing naar speerpunt coalitieakkoord/programma begroting
3. Regionale economie en werkgelegenheid: kansen benutten

Akkoord portefeuillehouder
Henk Brink

Intern voorbereid met
1. 5.1.2e 5.1.2e BC
2. 5.1.2e 5.1.2e S&I

Akkoord provinciesecretaris
Wim Brenkman

Archivering	
Soort overeenkomst: *Looptijd overeenkomst:*	Samenwerkingsovereenkomst Van 8 november 2022 tot en met 31 december 2024
Datum:	*Registratienummer:*
1 november 2022	nr. 5.10/2022 00674
	nr.

Communicatie
Openbaar: Ja, later 8 november
Persbericht: Nee
Bekendmaking: Niet van toepassing

Onderwerp

Chemport Europe Samenwerkingsovereenkomst 2022-2024

Advies

1. In te stemmen met de Chemport Europe Samenwerkingsovereenkomst 2022-2024.
2. Gedeputeerde Brink aan te wijzen om namens GS de overeenkomst te ondertekenen.
3. In te stemmen met de brief aan Provinciale Staten.

Beslissing GS

5.1.2e

Inleiding

a. Algemeen
In 2020 is een samenwerkingsoverkomst rond Chemport Europe ondertekend. Het betreft hier een tripartite samenwerking op het gebied van chemie en kunststoffen. Onlangs hebben de provincie Fryslân en de gemeente Heerenveen te kennen gegeven ook aan te willen sluiten. Een besluit dat door alle betrokken partijen omarmd wordt. Ondertekening van de bijgevoegde samenwerkingsovereenkomst 2022-2024 zal deze deelname formeel bekrachtigen.

b. Europese aspecten
Niet van toepassing

c. Economie/werkgelegenheid
Niet van toepassing.

d. Participatie
Provincies Drenthe, Fryslân en Groningen, Gemeenten Emmen, Eemsdelta, het Hogeland en Heerenveen, NOM, GSP, GETEC, SBE, NHL-Stenden, Hanzehogeschool Groningen, Rijksuniversiteit Groningen.

Advies

1. In te stemmen met de Chemport Europe Samenwerkingsovereenkomst 2022-2024.
2. Gedeputeerde Brink aan te wijzen om namens GS de overeenkomst te ondertekenen.
3. In te stemmen met de brief aan Provinciale Staten.

Doelstelling uit de begroting

3. Regionale economie en werkgelegenheid: kansen benutten
22.3.1.01 Versterken groen ondernemerschap

Argumenten

1.1. Ondertekening van de overeenkomst is een (her)bevestiging van de samenwerking tussen de partijen die deel uitmaken van Chemport Europe.
U heeft in 2020 ingestemd met participatie in Chemport Europe. Middels ondertekening van een samenwerkingsovereenkomst is deze samenwerking toentertijd bekrachtigd. Met de toetreding van de provincie Fryslân en gemeente Heerenveen is een nieuwe situatie ontstaan, die ondertekening van een aangepaste samenwerkingsovereenkomst vereisen.

2.1. Gedeputeerde Brink is als portefeuillehouder bevoegd deze overeenkomst te ondertekenen.

3.1. Middels de Statenbrief wordt PS geïnformeerd over de laatste stand van zaken rond Chemport.

Tijdsplanning
Niet van toepassing

Financiën
Niet van toepassing

Bijlagen
0. Statenbrief
1. Chemport Europe Samenwerkingsovereenkomst 2022-2024
2. Geactualiseerd Strategisch Plan Chemport

Risico's
Niet van toepassing

Kanttekeningen vanuit de organisatie
Niet van toepassing

Tekst openbare besluitenlijst
Onderwerp: ondertekening samenwerkingsovereenkomst Chemport Europe
Tekst: In 2020 is een samenwerkingsoverkomst rond Chemport Europe ondertekend. Onlangs hebben de provincie Fryslân en de gemeente Heerenveen te kennen gegeven ook aan te willen sluiten. Ondertekening van de samenwerkingsovereenkomst 2022-2024 zal deze deelname formeel bekrachtigen.

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

5 - 6

Concept (ID 336021)

To: PostbusPS-Stukken[5.1.2i @drentsparlement.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Tue 11/15/2022 12:51:47 PM
Subject: AvA NV NOM
Received: Tue 11/15/2022 12:52:32 PM
46-5.6-2022001789 Bijlage 4 NOM Jaarplan 2023 def.pdf
46-5.6-2022001789 PS AvA NV NOM op vrijdag 18 november 2022 .pdf

Dag 5.1.2e,

Het college heeft conform beslist op bovengenoemde nota.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

Bestuur en Concernzaken

5.1.2e

provincie Drenthe

+31 5.1.2e

werkdagen: maandag tot en met vrijdag

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

1 - 22

Duplicaat (ID 315558)

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

1 - 2

Duplicaat (ID 315570)

To: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e (5.1.2e @provinciegroningen.nl)[5.1.2e @provinciegroningen.nl]; 5.1.2e (5.1.2e)[5.1.2e @minezk.nl]; 5.1.2e , 5.1.2e van (5.1.2e @fryslan.frl) (5.1.2e @fryslan.frl)[5.1.2e @fryslan.frl]; 5.1.2e @minezk.nl[5.1.2e @minezk.nl]; 5.1.2e 5.1.2e Prov. Groningen[5.1.2e @provinciegroningen.nl]; 5.1.2e @fryslan.frl"[5.1.2e @fryslan.frl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @nom.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Fri 11/18/2022 3:12:49 PM
Subject: brief AvA NV NOM
Received: Fri 11/18/2022 3:12:00 PM
46-5.6-2022001789 Bijlage 4 NOM Jaarplan 2023 def.pdf
46-5.6-2022001789 PS AvA NV NOM op vrijdag 18 november 2022 .pdf

Hallo Allemaal,

Ter informatie de brief die vandaag naar ons PS is verzonden n.a.v. de AvA.

Leuk dat je er weer bij bent 5.1.2e.

Goed weekend allemaal.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

Team Bestuur en Concernzaken

5.1.2e.

provincie Drenthe

+31 5.1.2e

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

1 - 22

Reeds openbaar
(https://www.drentsparlement.nl/Vergaderingen/Statencommissie-Financien-Cultuur-Bestuur-en-Economie-FCBE/2022/30-november/09:30/INGEKOMEN-STUKKEN/FCBE301122-A13-AvA-NV-NOM-18-11-2022-COMPL.pdf; p. 3-24)

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

1 - 2

Reeds openbaar
(https://www.drentsparlement.nl/Vergaderingen/Statencommissie-Financien-Cultuur-Bestuur-en-Economie-FCBE/2022/30-november/09:30/INGEKOMEN-STUKKEN/FCBE301122-A13-AvA-NV-NOM-18-11-2022-COMPL.pdf; p. 1-2)

To: 5.1.2e 5.1.2e | 5.1.2e @drenthe.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Tue 11/29/2022 7:58:42 AM
Subject: RE: 8 december overleg Henk Brink
Received: Tue 11/29/2022 7:56:00 AM

Hoi 5.1.2e,
Goed van je om ze vast voor te bereiden.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

Team Bestuur en Concernzaken

5.1.2e .

provincie Drenthe

+31 592 5.1.2e

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>
Verzonden: maandag 28 november 2022 11:30
Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @nom.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @nom.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>
Onderwerp: 8 december overleg Henk Brink

Goedemorgen dames,

Volgende week donderdag hebben we om 9 uur overleg met Henk Brink.
Ik wil graag van tevoren een lijstje met gesprekspunten naar Henk opsturen die hij eventueel nog aan kan vullen.

Actuele onderwerpen:

- Korte toelichting welke ecosysteemprojecten er lopen en aantal voorbeelden Drentse deelnemers. IRP/MRP programma deelname
- Stand van zaken ROM pilot 3.0 en samenwerking EZK
- Vroege fase/ Future Tech Ventures fonds
- Acquisitie leads/ Volume to value strategie
- Start TopDutch

Ik denk dat Henk n.a.v. de kwartaalrapportage ook nog wat zal aangeven over de hoge rentestand.

Hebben jullie nog aanvullingen die jullie graag in dit overleg aan de orde willen hebben?

Met vriendelijke groet,
Team Economie

provincie Drenthe

5.1.2e 5.1.2e
+31 5.1.2e
werkdagen: ma, di, do-ochtend

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl
Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Memo POHO Economie		
Gedeputeerde	Henk Brink	
Afschrift		
Datum	29 november 2022	
Poho datum	5 december 2022	
Opsteller	5.1.2e 5.1.2e	Toestelnummer: 5.1.2e
Afgestemd met	5.1.2e 5.1.2e	
Onderwerp	Overleg met NOM op 8 december aanstaande	
Doel memo	☑ Ter discussie ☑ Ter informatie	
Bijlage		
Naar GS		

Advies/Vraag

- Graag hoor ik of jij de gesprekonderwerpen voor het overleg met de NOM nog aan wilt passen/aan wilt vullen.
- Daarnaast stel ik voor om voor 2023 een nieuwe reeks van deze overleggen in te plannen. Is dat akkoord wat jou betreft?

Inleiding

Op donderdag 8 december spreek jij 5.1.2e 5.1.2e en 5.1.2e 5.1.2e van de NOM. Ik heb voor dit overleg de volgende onderwerpen op de agenda staan:

Actuele onderwerpen:

- Korte toelichting welke ecosysteemprojecten er lopen en aantal voorbeelden Drentse deelnemers. Investor Readiness Programma/Market Readiness Programma deelname.
- Stand van zaken ROM pilot 3.0 en samenwerking EZK
- Vroege fase financiering/ Future Tech Ventures fonds
- Acquisitie leads (waaronder Meppel)/ Volume to value strategie
- Start TopDutch

To: Henk Brink[5.1.2e @drenthe.nl]
Cc: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Mon 12/5/2022 10:13:26 AM
Subject: FW: Bestuurlijk overleg NOM - Provincie Drenthe donderdag 8 december
Received: Mon 12/5/2022 10:13:30 AM
20221208 NOM activiteiten Drenthe.pdf

Dag Henk,

Ik ontving zojuist nog een aangepaste versie. Bij deze.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

Team Economie

provincie Drenthe

+31 5.1.2e

werkdagen: ma, di, do-ochtend

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: 5.1.2e <5.1.2e @nom.nl>
Verzonden: maandag 5 december 2022 11:11
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>
Onderwerp: RE: Bestuurlijk overleg NOM - Provincie Drenthe donderdag 8 december

Goedemorgen 5.1.2e,

Er is last minute nog een aanvulling gekomen.
Bijgaand een nieuwe versie van het bestand.

Zou je die naar Henk en 5.1.2e kunnen doorsturen?
Alvast bedankt!

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

Aanwezig op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag

N.V. NOM

Investerings- en ontwikkelingsmaatschappij

voor Noord-Nederland

T +31 5.1.2e

M 5.1.2e

E 5.1.2e @nom.nl

W www.nom.nl

Meer weten over de NOM en de ontwikkelingen in Noord-Nederland?

Lees ons NOMMER magazine!

Groeien begint **hier.**

De informatie in dit e-mailbericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde.

Verstrekking aan en gebruik door anderen is niet toegestaan. Door de elektronische

verzending van het bericht kunnen geen rechten ontleend worden aan de informatie.

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>
Verzonden: maandag 5 december 2022 11:02
Aan: 5.1.2e < 5.1.2e @nom.nl>
Onderwerp: RE: Bestuurlijk overleg NOM - Provincie Drenthe donderdag 8 december

Goedemorgen 5.1.2e

Hartelijk dank! Ik heb het doorgestuurd naar Henk en 5.1.2e.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

Team Economie

provincie Drenthe

+31 5.1.2e

werkdagen: ma, di, do-ochtend

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: 5.1.2e <5.1.2e@nom.nl>
Verzonden: vrijdag 2 december 2022 11:12
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>
Onderwerp: Bestuurlijk overleg NOM - Provincie Drenthe donderdag 8 december

Dag 5.1.2e,

Ter voorbereiding op het bestuurlijk overleg NOM – Provincie Drenthe van donderdag 8 december a.s. stuur ik je bijgaand document toe.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

Aanwezig op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag

N.V. NOM

Investerings- en ontwikkelingsmaatschappij

voor Noord-Nederland

T +31 5.1.2e

M 5.1.2e

E 5.1.2e @nom.nl

W www.nom.nl

Meer weten over de NOM en de ontwikkelingen in Noord-Nederland?

Lees ons NOMMER magazine!

NOM

Groeien begint **hier.**

De informatie in dit e-mailbericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde.

Verstrekking aan en gebruik door anderen is niet toegestaan. Door de elektronische

verzending van het bericht kunnen geen rechten ontleend worden aan de informatie.

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

1 - 9

Concept (ID 311148)

Welkom.

NOM Investerings- en Ontwikkelingsmaatschappij voor Noord-Nederland

Groeien begint hier.

NOM in Drenthe: overzicht projecten

8 december 2022

Projecten

Overzicht

Projecten

Overzicht

Projecten

Overzicht

Projecten

Overzicht

Projecten

Overzicht

MRP 2022 - marktvalidatie. Output: naar launching customer / opschaling verkopen

Twee edities
18 deelnemers (totaal)
5 Drentse bedrijven

<u>Bedrijven</u>
STARil.eu (portefeuille bedrijf)
Ter Bron
Hubert IJs
The Pink Penguin Project
Avayo

0845 311148

Projecten

Overzicht

IRP 2022 - maatwerk naar investor readiness. Output: naar financiering

33 deelnemers tm Q3 (totaal)
10 Drentse bedrijven

Bedrijven
BMTEC
IAC Geometrical
Avayo
SunChip
Stichting de nieuwe leefstijl
Comforest
AFS Solar
Rebuild-it
Natuchem
Ter Bron

0845 311148

Bedankt.

To: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e @fryslan.frl'[5.1.2e @fryslan.frl]; 5.1.2e, 5.1.2e [5.1.2e @provinciegroningen.nl]
Cc: 5.1.2e (5.1.2e)[5.1.2e @minezk.nl]
From: 5.1.2e (5.1.2e)
Sent: Wed 12/7/2022 11:34:06 AM
Subject: FW: Kwartaaloverleg NOM - EZK - Provincies
Received: Wed 12/7/2022 11:34:11 AM

Hi heren,

Zouden jullie in het vervolg 5.1.2e (CC) kunnen opnemen in de mailwisseling? Dank alvast.

Groeten,

5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>
Verzonden: woensdag 7 december 2022 12:12
Aan: 5.1.2e, 5.1.2e < 5.1.2e @fryslan.frl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @nom.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @minezk.nl>; 5.1.2e (5.1.2e) < 5.1.2e @minezk.nl>; 5.1.2e (5.1.2e) < 5.1.2e @minezk.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e) < 5.1.2e @minezk.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @nom.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @nom.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @nom.nl>; 5.1.2e @provinciegroningen.nl' < 5.1.2e @provinciegroningen.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e < 5.1.2e @provinciegroningen.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e < 5.1.2e @fryslan.frl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @nom.nl>
Onderwerp: RE: Kwartaaloverleg NOM - EZK - Provincies

Hallo 5.1.2e,
Goed idee. Wat mij betreft zetten we daar dan ook het onderwerp kandidaat voor de Investeringscommissie NV NOM op. Ons gaat dat volgens de normale procedure niet meer lukken. Ik ben benieuwd hoe dat bij de andere aandeelhouders zit.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

Team Bestuur en Concernzaken

5.1.2e.

provincie Drenthe

+31 5.1.2e

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: 5.1.2e, 5.1.2e < 5.1.2e @fryslan.frl>

Verzonden: woensdag 7 december 2022 10:44
Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @nom.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @minezk.nl>; 5.1.2e (5.1.2e) < 5.1.2e @minezk.nl>; 5.1.2e (5.1.2e) < 5.1.2e @minezk.nl>; 5.1.2e (5.1.2e) < 5.1.2e @minezk.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @nom.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @nom.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @nom.nl>; 5.1.2e @provinciegroningen.nl' < 5.1.2e @provinciegroningen.nl>; 5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @provinciegroningen.nl>; 5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @fryslan.frl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @nom.nl>
Onderwerp: RE: Kwartaaloverleg NOM - EZK - Provincies

Beste Allen,

Misschien is het handig om even een agenda te maken voor het kwartaaloverleg hierbij vast van mijn kant een aantal punten:

1. Bespreken kwartaalverslag
2. Bespreken laatste ava op basis van het conceptverslag
3. Verdere afspraken over inbreng provinciale en EZK criteria bij besluitvorming FiF
4. Eventueel vast een NOM programma bespreken

Misschien nog even kijken naar afzenders in de mail want dit zijn de namen die bij de uitnodiging staan.

Vast tot volgende week,

Met vriendelijke groet,

5.1.2e) 5.1.2e
5.1.2e

provinsje fryslân
provincie fryslân
Tweebaksmarkt 52 (bezoekeradres)
Postbus 20120, 8900 HM Leeuwarden
(058) 292 5925 / provincie@fryslan.frl

Volg ons op social media!

Tink oan it miljeu foar 't jo beslute dizze mail te printsjen / Denk aan het milieu voor u besluit deze mail te printen.

-----Oorspronkelijke afspraak-----
Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @nom.nl>
Verzonden: woensdag 2 februari 2022 16:01
Aan: 5.1.2e 5.1.2e ; 5.1.2e 5.1.2e (5.1.2e); 5.1.2e 5.1.2e); 5.1.2e (5.1.2e); 5.1.2e 5.1.2e ; 5.1.2e 5.1.2e ; 5.1.2e 5.1.2e ; 5.1.2e @provinciegroningen.nl'; 5.1.2e @provinciegroningen.nl'; 5.1.2e , 5.1.2e 5.1.2e , 5.1.2e ; 5.1.2e @drenthe.nl'; 5.1.2e @drenthe.nl'
CC: 5.1.2e 5.1.2e
Onderwerp: Kwartaaloverleg NOM - EZK - Provincies
Tijd: dinsdag 13 december 2022 11:00-12:30 (UTC+01:00) Amsterdam, Berlijn, Bern, Rome, Stockholm, Wenen.
Locatie: MS Teams, zie link

Microsoft Teams-vergadering

Deelnemen op uw computer of via de mobiele app
Klik hier om deel te nemen aan de vergadering
Meer informatie | Opties voor vergadering

<< Disclaimer >>

Persoansgegevens en privacy
De provinsje Fryslân giet sekuer mei jo persoansgegevens om en hannelet neffens de Algemene verordening gegevensbescherming en de Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming. Lês hjir ús Privacyferklearring.

Persoonsgegevens en privacy
De provincie Fryslân gaat zorgvuldig om met uw persoonsgegevens en handelt overeenkomstig de Algemene verordening gegevensbescherming en de Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming. Lees hier onze Privacyverklaring.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.
De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.
The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

To: 5.1.2e @minezk.nl'[5.1.2e @minezk.nl]; 5.1.2e (5.1.2e)[5.1.2e @minezk.nl]; 5.1.2e 5.1.2e)[5.1.2e @minezk.nl]; 5.1.2e @provinciegroningen.nl'[5.1.2e @provinciegroningen.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @provinciegroningen.nl]; 5.1.2e @fryslan.frl'[5.1.2e @fryslan.frl]; 5.1.2e @fryslan.frl'[5.1.2e @fryslan.frl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]
Cc: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @nom.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @nom.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @nom.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @nom.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Wed 12/7/2022 3:15:07 PM
Subject: Agenda kwartaaloverleg NOM 13 december 2022
Received: Wed 12/7/2022 3:16:56 PM
20221213 Agenda kwartaaloverleg.pdf

Goedemiddag allen,

Bijgevoegd treffen jullie de agenda aan voor het kwartaaloverleg op dinsdag 13 december om 11.00 uur.
Bijlage 1, de conceptnotulen AvA van 18 november, wordt nagestuurd.

De vergadering vindt hybride plaats, dus jullie kunnen zowel fysiek als digitaal deelnemen.
Indien je fysiek aanwezig bent hoor ik dat graag, dan houd ik daar rekening mee voor de lunch.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

N.V. NOM

Investerings- en ontwikkelingsmaatschappij

voor Noord-Nederland

T +31 5.1.2e

M 5.1.2e

E 5.1.2e @nom.nl

W www.nom.nl

Meer weten over de NOM en de ontwikkelingen in Noord-Nederland?

Lees ons NOMMER magazine!

Groeien begint **hier.**

De informatie in dit e-mailbericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde.

Verstrekking aan en gebruik door anderen is niet toegestaan. Door de elektronische

verzending van het bericht kunnen geen rechten ontleend worden aan de informatie.

AGENDA

Agenda voor het kwartaaloverleg tussen EZK, Provincies en NOM
op dinsdag 13 december 2022 van 11.00-12.30 uur

Hybride - zaal 't Wad, kantoor NOM Groningen of MS Teams:

Microsoft Teams-vergadering

Deelnemen op uw computer of via de mobiele app
Klik hier om deel te nemen aan de vergadering
Meer informatie | Opties voor vergadering

---

1. Opening, agendavoering en vaststelling agenda

2. Rapportage Q3-2022

   Link: https://nomrapportages.sites.kirra.nl/rapporten/nv-nom-rapportage-3e-kwartaal-2023
   Wachtwoord: [redacted]

3. Bespreking AvA 18 november 2022 bijlage 1

4. Verdere afspraken over inbreng provinciale en EZK criteria bij besluitvorming FiF

5. Proces aandeelhoudersinstructie

6. ROM 3.0 pilot

7. Procedure extra IC-lid

8. Programma's en projecten ecosysteemontwikkeling/BD die lopen of in ontwikkeling zijn
   - Initiatief circulair HuB
   - Start EDIH

9. Voorstel kwartaaloverleggen 2023
   - 28 maart 2023 van 11.00-12.30 uur
   - 20 juni 2023 van 11.00-12.30 uur
   - 10 oktober 2023 van 11.00-12.30 uur
   - 12 december 2023 van 11.00-12.30 uur

10. Voorstel vooroverleggen AvA 2023
    - 7 maart 2023 van 11.00-12.30 uur
    - 31 oktober 2023 van 11.00-12.30 uur

11. Rondvraag

12. Sluiting

Groeien begint hier.

To: [redacted] [redacted] [redacted] [redacted] @drenthe.nl]; [redacted] [redacted] [redacted] @provinciegroningen.nl]; [redacted] [redacted] [redacted] @provinciegroningen.nl]; [redacted] [redacted] [redacted] @fryslan.frl]; [redacted] @fryslan.frl"[redacted] @fryslan.frl]
From: [redacted]
Sent: Mon 12/12/2022 11:54:41 AM
Subject: Notulen eerste overleg aandeelhoudersinstructie
Received: Mon 12/12/2022 11:55:34 AM

Notulen eerste sessie aandeelhoudersinstructie

Dag collega's,

In de bijlage de notulen van het eerste landelijke overleg over de aandeelhoudersinstructie. Omdat er 'intern gebruik' bij staat, stuur ik dit alleen even naar jullie.
We bespreken dit onderwerp morgen bij het kwartaaloverleg.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Team Economie

provincie Drenthe

+31 592 [redacted]

werkdagen: ma, di, do-ochtend

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: [redacted] <[redacted]@ipo.nl>
Verzonden: donderdag 8 december 2022 10:49
Aan: [redacted] <[redacted]@drenthe.nl>
CC: [redacted] <[redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@fryslan.frl; [redacted]@provinciegroningen.nl
Onderwerp: RE: Agendabundel regiegroep overleg 28.11

[redacted]
Ben nog even de lijst aan het bijwerken. Volgens mij had ik jouw mail verkeerd begrepen. [redacted] blijft dus namens het noorden actief in het zogeheten voortgangsoverleg met de ROM's. Staat er op 18.1 weer 1 gepland.
Voor [redacted] ging het om deelname vanuit de NOM over de aandeelhoudersinstructrie. Die derde plek was inmiddels al ingevuld door ik meen Utrecht. Ik stuur jullie nog even de notulen van de eerste werksessie. Voor vragen zou ik vanuit de provincies conttact opnemen met [redacted], voor de ROM's met een van de "delegatieleden" in mail.

Groet,
[redacted]

[redacted]

Interprovinciaal Overleg

5.1.2e

Herengracht 23

2511EG Den Haag

Tel: 5.1.2e

Email: 5.1.2e @ipo.nl

Interprovinciaal Overleg
van, voor en door provincies

Nieuws

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @ipo.nl>
Verzonden: dinsdag 29 november 2022 15:11
Aan: 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e @fryslan.frl; 5.1.2e @provinciegroningen.nl
Onderwerp: RE: Agendabundel regiegroep overleg 28.11

Ok, dank. Betekent dat dat 5.1.2e wordt vervangen door 5.1.2e ?
Zal morgen nog wel even aan jou en 5.1.2e tkoppelen aan jou vwb functie regiegroep. 5.1.2e is helaas ook verhinderd, en gaat ivm nieuw pohoschap regiegroep sowieso verlaten.
Groet,
5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e

Interprovinciaal Overleg

5.1.2e

Herengracht 23

2511EG Den Haag

Tel: 5.1.2e

Email: 5.1.2e @ipo.nl

Interprovinciaal Overleg
van, voor en door provincies

Nieuws

Van: 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>
Verzonden: dinsdag 29 november 2022 14:34
Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @ipo.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e @fryslan.frl; 5.1.2e @provinciegroningen.nl
Onderwerp: RE: Agendabundel regiegroep overleg 28.11

Hoi 5.1.2e ,

Ik zie net dat ik vergeten was mij af te melden voor vanmiddag, excuses. Helaas heb ik gelijktijdig een overleg staan wat ik voorrang moet geven.

Wel heb ik nog input mbt bijlage 4 werkgroep overleggen: de NOM zou graag de vacante positie in het tijdelijke overleg delegatie aandeelhoudersinstructie willen invullen. 5.1.2e manager investeren is daarvoor de aangewezen persoon. Misschien zou je dit de vergadering straks kunnen meegeven. Ik heb onze accounthouder NOM, 5.1.2e 5.1.2e, meegenomen in de cc. Zij is bereikbaar voor verdere info of vragen.

Wat betreft het voorstel voor het vervolg op de regiegroep: allereerst dank voor het werk wat jullie hierin gestoken hebben. Ik wil de mogelijke scenario's graag nog even bespreken met mijn "innovatie" collega's en ook met 5.1.2e (Fr) en 5.1.2e (Gr) voordat ik de Drentse voorkeur aan kan geven. Donderdag hebben wij een noordelijke afspraak staan.

Graag tot snel.
Vriendelijke groeten, 5.1.2e

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Team Economie

provincie Drenthe

+31 592 5.1.2e | Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

werkdagen: ma t/m do en vrij-ochtend | +31 592 365555 | post@drenthe.nl

M 5.1.2e | www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @ipo.nl>
Verzonden: maandag 28 november 2022 17:12
Aan: 5.1.2e @prvlimburg.nl; 5.1.2e @gelderland.nl; 5.1.2e @noord-holland.nl; 5.1.2e @zeeland.nl; 5.1.2e @flevoland.nl; 5.1.2e < 5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e @provincie-utrecht.nl; 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e @provinciegroningen.nl; 5.1.2e @overijssel.nl>; 5.1.2e @brabant.nl; 5.1.2e @flevoland.nl; 5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @fryslan.frl>
CC: 5.1.2e | 5.1.2e < 5.1.2e @ipo.nl>; 5.1.2e @ipo.nl>; 5.1.2e @brabant.nl>; 5.1.2e @brabant.nl' < 5.1.2e @brabant.nl>
Onderwerp: Agendabundel regiegroep overleg 28.11

Beste leden van de regiegroep,

Bijgaand de agendabundel voor ons overleg morgen tussen 15.30 en 17.00 uur. Stukken staan ook in de teamsafspraak.
Tot morgen!

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

Interprovinciaal Overleg

5.1.2e
5.1.2e

Herengracht 23

2511EG Den Haag

Tel: 5.1.2e

Email: 5.1.2e @ipo.nl

Interprovinciaal Overleg
van, voor en door provincies

Het nieuws van, voor en door provincies ontvangen? Meld je dan nu aan voor de IPO-Newsroom

Nieuws

Naar een duurzaam Nederland: bekijk hier wat provincies in de praktijk doen op het gebied van de energietransitie.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. IPO, the Association of the provinces of the Netherlands, accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent to the electronic transmission of messages.

To: [redacted]
Cc: [redacted]
From: [redacted]
Sent: Tue 11/29/2022 4:19:58 PM
Subject: Notulen eerste sessie aandeelhoudersinstructie
Received: Tue 11/29/2022 4:20:15 PM
Startnotitie aandeelhoudersinstructie notulen sessie 17-11.docx

Beste allen,

Zie bijgevoegd de notulen van de eerste sessie van de aandeelhoudersinstructie. Deze notulen zijn een samenvatting van de besproken punten aan tafel vorige week. Let op: tijdens deze sessie zijn nog geen definitieve beslissingen zijn gemaakt, maar worden de besproken punten enkel samengevat. We gaan ervan uit dat de vertegenwoordiging deze notulen met de achterban deelt. Voor de tweede sessie, gepland op 14 december, delen we volgende week nog een tweede startnotitie.

Graag tot de 14e!

Met vriendelijke groet,

[redacted]

.....

[redacted]
Directie Ondernemerschap
DG Bedrijfsleven en Innovatie
Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Bezuidenhoutseweg 73 | 2500 EK| Den Haag

.....

E [redacted]@minezk.nl
T [redacted]

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.
De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.
The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Startnotitie inclusief notulen aanpassen aandeelhoudersinstructie ROM's

Inleiding

De aandeelhoudersinstructie heeft betrekking op het kapitaal dat door de aandeelhouders aan de Regionale Ontwikkelingsmaatschappijen (ROM's) ter beschikking is gesteld. De instructie geeft richting aan het investeringsbeleid van de participatiebedrijven en de wijze waarop de participatiebedrijven met het ter beschikking gestelde kapitaal een bijdrage leveren aan het economisch beleid van de overheden (en tevens aandeelhouders).

Een van de aanbevelingen uit de onlangs uitgevoerde evaluatie van de ROM's is het opnieuw tegen het licht houden van de aandeelhoudersinstructie. De huidige aandeelhoudersinstructie dateert uit 2017 en is door de dynamiek op de kapitaalmarkt en het speelveld van de ROM's niet meer passend. Deze startnotitie bevat suggesties waarop de aandeelhoudersinstructie aangepast kan worden.

1. Looptijd investeringen

Huidige bepaling in de aandeelhoudersinstructie (artikel 1l): *de duur van een participatie is in beginsel niet langer dan acht jaar. Dit uitgangspunt impliceert dat de ROM's reeds bij het aangaan van een participatieovereenkomst afspraken maken over een exit strategie. Het vorenstaande betekent overigens niet dat de ROM's verplicht zijn om na het verstrijken van genoemde periode de betreffende participaties geforceerd en tegen ongunstige voorwaarden te verkopen. De ROM's informeren de aandeelhouders jaarlijks over alle participaties die op balansdatum langer dan acht jaar in de portefeuille zijn opgenomen. Er wordt in openbare (jaar)verslagen niet over individuele participaties gerapporteerd.*

In de evaluatie is aangegeven dat deze termijn mogelijk kan knellen voor deep tech investeringen. Tegelijkertijd biedt de huidige bepaling ruimte om investeringen langer aan te houden dan acht jaar indien verkoop tegen ongunstige voorwaarden zou geschieden.

Bespreekpunten:

- *Op welke manier beknelt deze bepaling de investeringen van de participatiebedrijven?*
- *Is een langere looptijd alleen gewenst voor deep tech investeringen, of is dit breder?*
- *Wat zou een betere hanteerbare termijn kunnen zijn? En in het verlengde daarvan: hoe wordt tegelijkertijd geborgd dat investeringen onnodig lang in de portefeuille blijven.*

Notulen

- ROM's zien twee trends: 1) Investeringen vinden steeds meer in een eerder stadium plaats (lager TRL niveau) en 2) De participaties moeten ook langer aangehouden worden om een goede exit te realiseren.
- Verwachting van de ROM's is dat de richtlijn op termijn 'beknellend' kan gaan werken. Er is niet letterlijk sprake van een beknelling omdat de huidige passage niet dwingend is geformuleerd, maar de richtlijn kan een vertekent beeld gaan geven van de werkelijkheid. De huidige richtlijn gaat uit van 8 jaar, terwijl 10 jaar een realistischer uitgangspunt is met het oog op de toekomst.
- Provincies en EZK stippen het belang aan van het streven naar een zo kort mogelijke periode voor participaties. ROM's geven aan dat ze dit altijd proberen te waarborgen, maar dit ook heel erg afhangt van de marktomstandigheden en ontwikkeling. Op dit moment ziet het er bijvoorbeeld niet rooskleurig uit.
- Op de vraag of verlening van de looptijd alleen voor deep tech relevant is of voor meerdere sectoren geven de ROM's aan dat het koppelen van de looptijd aan specifieke sectoren ingewikkeld is vanwege definitiekwesties. Daarnaast zien ze de trend niet alleen bij deep tech maar ook breder.
- Geconcludeerd wordt dat het wellicht ook een optie is om de mogelijke langere looptijd als uitgangspunt aan te vullen met een passage over het waarborgen van het streven naar een zo kort mogelijke participatietermijn.

2. Maximale omvang

Huidige bepaling in de aandeelhoudersinstructie (artikel 1f): *de maximale omvang voor deelnemingen bedraagt per onderneming c.q. concern € 5,0 miljoen. Het gaat daarbij om de optelsom van aandelenkapitaal en (al dan niet converteerbare, achtergestelde) leningen. Eventuele (bijgeschreven) aanspraken op dividend en rente blijven buiten beschouwing en vallen ook niet onder de onder q genoemde (40%) vrije beleidsruimte. Bij overschrijdingen om andere dan de hiervoor genoemde reden, komt alleen het meerdere boven € 5,0 miljoen ten laste van de 40% vrije beleidsruimte.*

In de evaluatie is aangegeven dat deze omvang mogelijk kan knellen voor deep tech investeringen. Tegelijkertijd biedt de huidige bepaling ruimte middels de 40% vrije beleidsruimte.

Bespreekpunten:

- *Op welke manier beknelt deze bepaling de investeringen van de participatiebedrijven?*
- *Is een grotere omvang alleen gewenst voor deep tech investeringen, of is dit breder?*
- *Wat zou een betere hanteerbare omvang kunnen zijn en hoe verhoudt dit zich tot Invest-NL die zich doorgaans op grotere tickets (>€5 miljoen) richt?*

Notulen

- De ROM's vinden niet de omvang van de vrije beleidsruimte knellend, maar artikel 1q : 'Deze verruiming van de beleidsruimte wordt toegestaan om het de ROM's mogelijk te maken te kunnen voldoen aan de door de aandeelhouders gestelde rendementsnorm zoals beschreven onder m'. De ROM's lezen daarin dat in principe gebruik van de vrije ruimte alleen is toegestaan om het gestelde rendementsnorm te behalen.
- Op de vraag hoe investeringen boven de €5 miljoen zich verhouden tot Invest-NL (die in principe is opgericht voor investeringen boven de €5 miljoen) geven de ROM's aan dat het vaak gaat om investeringen waarin ze al participeren en het nodig om in vervolgrondes mee te blijven doen zodat een goede exit behaald kan worden. Daarnaast kan ook voor tickets boven de €5 miljoen sprake zijn van marktfalen.
- EZK geeft aan dat een mogelijke oplossing kan zijn om de passage in artikel 1q te herformuleren en 'onder meer' aan de passage toe te voegen.
- Provincies merken op dat een dergelijke wijziging wel het risicoprofiel van het fonds verandert. In het kader hiervan wordt geconcludeerd dat een maximering van de omvang van een individuele investering ten opzichte van het fondsvermogen mogelijk een oplossing kan zijn.

3. Investeringen buiten regio

Huidige bepaling in de aandeelhoudersinstructie (artikel 1s): *tenzij de aandeelhouders voorafgaande schriftelijke instemming hebben verleend voor een investering buiten het geografische werkgebied van de ROM wordt er uitsluitend geïnvesteerd in bedrijven die een bijdrage leveren aan (het genereren van) economische en/of maatschappelijke ontwikkelingen in het geografische werkgebied van de ROM. Bedrijven die statutair gevestigd zijn buiten het werkgebied van de betreffende ROM, maar waarvan de activiteiten die door de ROM zijn / worden gefinancierd, neerslaan binnen het werkgebied, worden tot het werkgebied van de betreffende ROM gerekend. Omgekeerd, bedrijven die statutair gevestigd zijn binnen het werkgebied van de betreffende ROM maar waarvan de activiteiten die door de ROM zijn / worden gefinancierd, neerslaan buiten het werkgebied, worden niet tot het werkgebied van de betreffende ROM gerekend.*

Aangezien de ROM's nu een landsdekkend netwerk vormen, is het relevant om dit punt in de aandeelhoudersinstructie te herzien.

Bespreekpunten:

- *Zijn deze beperkingen gegeven het landsdekkend netwerk nog steeds nodig?*

Notulen

- EZK geeft aan dat het signalen ontvangt van start en scale ups die aangeven dat ze niet door de ROM's kunnen worden geholpen. Soms ligt dit aan het feit dat expertise bij een ROM mist en de andere ROM dan ook niet instapt, vanwege beperkingen in investeringen buiten de regio. ROM's geven aan dan eerder expertise uit te wisselen en niet snel een investering zelf te doen.
- De provincies geven aan dat ze belang hechten aan het alleen investeren in de eigen regio. Een mogelijke verruiming is daarom ingewikkeld omdat dit onwenselijk is vanuit het regio perspectief.
- Kanttekening ROM's: wanneer bedrijven verhuizen, wil je wel je financiële positie veiligstellen. Dan is de stap naar de provincie wel een grote stap. Dit duurt soms te lang, terwijl wij het beste voor hebben met de desbetreffende investering.

4. Besluitvorming door aandeelhouders

Huidige bepaling in de aandeelhoudersinstructie (artikel 1o): *de ROM's trekken zonder goedkeuring van de aandeelhouders geen risicokapitaal van derden respectievelijk bancair krediet aan om daarmee de participatieactiviteiten te financieren.*

Huidige bepaling in de aandeelhoudersinstructie (artikel 1p): de *ROM's kunnen met de fondsverstrekker een winstdelingsregeling overeenkomen. Indien de ROM's gevraagd wordt fondsen voor derden (niet zijnde de individuele aandeelhouders) te beheren, is voorafgaande schriftelijke instemming van de aandeelhouders vereist.*

Huidige bepaling in de aandeelhoudersinstructie (artikel 1s):t*enzij de aandeelhouders voorafgaande schriftelijke instemming hebben verleend voor een investering buiten het geografische werkgebied van de ROM wordt er uitsluitend geïnvesteerd in bedrijven die een bijdrage leveren aan (het genereren van) economische en/of maatschappelijke ontwikkelingen in het geografische werkgebied van de ROM.*

De ROM's hebben aangegeven de wijze van besluitvorming te willen bespreken. Belangrijk om hierin ook rekening te houden met de statuten.

Bespreekpunten:

- *Op welke manier knelt de huidige manier van besluitvorming?*

Notulen

- ROM's: Dit werkt alleen beknellend voor investeringen buiten de regio. Bestaande bedrijven die verhuizen naar een andere regio. Je moet dan je financiële belang kunnen beschermen. Het voelt dan overbodig om hier nog extra toestemming op aan te vragen.
- Oplossingsrichting (vanuit de provincies): Wellicht dat achteraf inlichten van de provincies voldoende is, indien er sprake is van een verhuizing.
- De punten O en P zijn logisch dat hier goedkeuring voor gevraagd moet worden. Dit mag zo blijven.

5. Revolverendheid (risicoprofiel)

Huidige bepaling in de aandeelhoudersinstructie (artikel 1m): *de aandeelhouders hanteren als richtlijn dat de koopkracht van het doelvermogen van het participatiebedrijf in meerjarig perspectief in stand blijft. Onder 'koopkracht van het doelvermogen' wordt verstaan de koopkracht van het door de aandeelhouders ter beschikking gestelde kapitaal (kapitaal, agio en de per 1 januari 2016 aanwezige reserves) verminderd met de per 1 januari 2016 aanwezige liquide middelen. Het meerjarig perspectief betreft een periode van vijf jaar. De (vigerende) periode vangt aan per 1 januari 2016 en betreft dus de periode 1 januari 2016 tot en met 31 december 2020.*

De ROM's hebben aangegeven de revolverendheid te willen bespreken. Dit is van belang met oog op de huidige inflatiecijfers. De revolverendheidseis is in de vorige herziening al eens aangepast en houdt nu de liquide middelen buiten beschouwing.

Bespreekpunten:

- *Wat zijn de verwachtingen omtrent het rendement van de ROM's voor de komende jaren?*

Welke aanvullende aanpassing stellen de ROM's voor?

Notulen

- ROM's: Vanwege de stijgende inflatie is dit een onhaalbare eis, met name voor de nieuwere ROM's. Zij hebben nu nog minder exits. Hierbij heb je kans dat de ROM's risicomijdend gaan acteren. Het is met de huidige markt een onrealistische eis.
- Provincies: Het naar beneden bijstellen van de rendementsnorm is wel iets wat echt formeel besproken moet worden binnen de provincie.
- EZK: Wellicht is het oprekken van de termijn hierin een oplossing. De richtlijn is nu genoteerd als 'streven naar' dit creëert wel ruimte.
- Provincies: ROM's moeten natuurlijk wel kunnen uitleggen indien ze de rendementsnorm niet halen, maar het is geen harde eis.

6. financieringsinstrumenten

Huidige bepaling in de aandeelhoudersinstructie (artikel 1i): *de financieringsinstrumenten waarvan de ROM's gebruik mogen maken zijn (al dan niet gecombineerd):*

i. participatie in aandelenkapitaal;

ii. converteerbare achtergestelde leningen;

iii. achtergestelde leningen;

iv. overige leningen.

Vanuit EZK belangrijk om vast te stellen dat deze lijst volledig is.

Bespreekpunten:

- *Zijn bovengenoemde vier instrumenten volledig?*

Notulen

- geconcludeerd wordt dat het volledig is.

7. Lijst van participaties

Momenteel niet opgenomen in de aandeelhoudersinstructie.

In de huidige aandeelhoudersinstructie is vermeld dat de ROM's jaarlijks een overzicht delen van de participaties die langer lopen dan 8 jaar. Aanvullend hierop zouden we graag jaarlijks een overzicht ontvangen van alle participaties waaraan de ROM deelneemt. Deze hoeven niet openbaar te zijn.

Bespreekpunten:

- *Gaan de ROM's hiermee akkoord?*

Notulen

- ROM's: Vanwege bedrijfsgevoelige informatie willen we dit niet doen. Bedrijfsbelangen moeten hierbij goed beschermd worden binnen de regio. Procedures WOO dat dit niet goed afgelakt zit, zien wij daarbij ook als een risico.
- Provincies: Vragen zich af of het een goed idee is om dit op te nemen.

- EZK: Zou wel graag enige vorm van informatie willen hebben. Wellicht per sector in plaats van per participatie. Afspraak is dat EZK aangeeft waar de informatie voor nodig is en een nieuw verzoek formuleert.

8. Doel van de ROM

Momenteel niet opgenomen in de aandeelhoudersinstructie.

In de evaluatie werd benoemd dat de drie vormen van falen de relevantie van de ROM's benadrukken en deze verwachtingen van de ROM vastgelegd zouden moeten worden in de aandeelhoudersinstructie. We willen daarom de verschillende vormen van falen benoemen als rol van de ROM's in de inleiding van de aandeelhoudersinstructie. Het gaat dan om de rol in marktfalen; het oplossen van informatiegebreken, het reduceren van externe effecten en het leggen van verbindingen. De rol in transitiefalen; falen door maatschappelijke uitdagingen zoals klimaatverandering, vergrijzing, duurzame mobiliteit en duurzame voedselvoorziening. De rol in systeemfalen; wanneer bepaalde actoren ontbreken, onvoldoende ontwikkeld zijn of elkaar niet of onvoldoende kunnen vinden.

Bespreekpunten:

- *Zijn de ROM's en provincies hiermee akkoord?*

Notulen

- ROM's: Wij hebben investeringsbedrijf, participatiebedrijf en ontwikkelbedrijf. De aandeelhoudersinstructie zit op het investeringsbedrijf. Deze doelstelling zit meer op het ontwikkelbedrijf. De aandeelhouderinstructie zou zich vooral moeten toespitsen op het investeringsbedrijf. Het falen gaat om het falen in de investeringsmarkt. Afgesproken is om het te houden bij de tekst die er nu ligt.

9. Crises als reden voor betrokkenheid ROM

Momenteel niet opgenomen in de aandeelhoudersinstructie.

Aanvullend op het bovengenoemde punt over de vormen van falen hebben de ROM's ook relevantie getoond door het optreden tijdens crises, zoals bij de COL en de CHL. Wij stellen daarom voor om activiteiten gedurende een crises toe te voegen in de inleiding als reden voor betrokkenheid van de ROM's.

Bespreekpunten:

- *Zijn de ROM's en provincies hiermee akkoord?*

Notulen

- Hetzelfde standpunt als bij punt 8. Afgesproken is om dit niet erin op te nemen.

To: 5.1.2e @minezk.nl'[5.1.2e @minezk.nl]; 5.1.2e (5.1.2e)[5.1.2e @minezk.nl]; 5.1.2e 5.1.2e)[5.1.2e @minezk.nl]; 5.1.2e @provinciegroningen.nl'[5.1.2e @provinciegroningen.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @provinciegroningen.nl]; 5.1.2e @fryslan.frl'[5.1.2e @fryslan.frl]; 5.1.2e @fryslan.frl'[5.1.2e @fryslan.frl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]
Cc: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @nom.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @nom.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @nom.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @nom.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Mon 12/12/2022 1:01:01 PM
Subject: RE: Agenda kwartaaloverleg NOM 13 december 2022
Received: Mon 12/12/2022 1:01:32 PM
bijlage 1. Concept notulen AvA NOM 18 november 2022.pdf

Goedemiddag,

Hierbij treffen jullie de concept notulen van de AvA 18 november aan voor het overleg morgen.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

N.V. NOM

Investerings- en ontwikkelingsmaatschappij

voor Noord-Nederland

T +31 5.1.2e

M 5.1.2e

E 5.1.2e @nom.nl

W www.nom.nl

Meer weten over de NOM en de ontwikkelingen in Noord-Nederland?

Lees ons NOMMER magazine!

De informatie in dit e-mailbericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde.

Verstrekking aan en gebruik door anderen is niet toegestaan. Door de elektronische

verzending van het bericht kunnen geen rechten ontleend worden aan de informatie.

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @nom.nl>
Verzonden: woensdag 7 december 2022 16:15
Aan: 5.1.2e @minezk.nl' < 5.1.2e @minezk.nl>; 5.1.2e (5.1.2e) < 5.1.2e @minezk.nl>; 5.1.2e 5.1.2e) < 5.1.2e @minezk.nl>; 5.1.2e @provinciegroningen.nl' < 5.1.2e @provinciegroningen.nl>; 5.1.2e @provinciegroningen.nl' < 5.1.2e @provinciegroningen.nl>; 5.1.2e @fryslan.frl' < 5.1.2e @fryslan.frl>; 5.1.2e @fryslan.frl' < 5.1.2e @fryslan.frl>; 5.1.2e @drenthe.nl' < 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e @drenthe.nl' < 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e @drenthe.nl' < 5.1.2e @drenthe.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @nom.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @nom.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @nom.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @nom.nl>
Onderwerp: Agenda kwartaaloverleg NOM 13 december 2022

Goedemiddag allen,

Bijgevoegd treffen jullie de agenda aan voor het kwartaaloverleg op dinsdag 13 december om 11.00 uur.
Bijlage 1, de conceptnotulen AvA van 18 november, wordt nagestuurd.

De vergadering vindt hybride plaats, dus jullie kunnen zowel fysiek als digitaal deelnemen.
Indien je fysiek aanwezig bent hoor ik dat graag, dan houd ik daar rekening mee voor de lunch.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

N.V. NOM

Investerings- en ontwikkelingsmaatschappij

voor Noord-Nederland

T +31 5.1.2e

M 5.1.2e

E 5.1.2e @nom.nl

W www.nom.nl

Meer weten over de NOM en de ontwikkelingen in Noord-Nederland?

Lees ons NOMMER magazine!

NOM

Groeien begint **hier.**

De informatie in dit e-mailbericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Verstrekking aan en gebruik door anderen is niet toegestaan. Door de elektronische verzending van het bericht kunnen geen rechten ontleend worden aan de informatie.

Algemene Vergadering Van Aandeelhouders 2022

Notulen van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van de N.V. NOM, Investerings- en Ontwikkelingsmaatschappij voor Noord-Nederland gehouden op 18 november 2022 via Teams.

Aandeelhouders

Namens de Staat der Nederlanden:	de heer 5.1.2e
	de heer 5.1.2e
Namens de provincie Groningen:	de heer IJ.J. Rijzebol
	de heer 5.1.2e
Namens de provincie Fryslân:	de heer F. Douwstra
	de heer 5.1.2e
	de heer 5.1.2e
Namens de provincie Drenthe:	de heer H. Brink
	de heer 5.1.2e
	mevrouw 5.1.2e
RvC NOM	de heer 5.1.2e (voorzitter)
	de heer 5.1.2e
	mevrouw 5.1.2e
	de heer 5.1.2e
	mevrouw 5.1.2e
N.V. NOM	mevrouw 5.1.2e
	de heer 5.1. 5.1.2e
	de heer 5.1.2e
	mevrouw 5.1.2e
	mevrouw 5.1.2e
	mevrouw 5.1.2e (notulen)

1. Opening en vaststelling agenda

De voorzitter opent de vergadering en heet alle aanwezigen van harte welkom op deze aandeelhoudersvergadering die online plaatsvindt via Teams. De voorzitter constateert dat het volledige kapitaal rechtsgeldig is vertegenwoordigd. Op verzoek van de heer Douwstra wordt eerst het agendapunt over fonds-in-fonds investeringen besproken en aansluitend het jaarplan. Met deze wijzigingen wordt de agenda vastgesteld.

2. Korte kennismaking 5.1.2e

Mevrouw 5.1.2e stelt zichzelf kort voor. Ze is per 1 november jl. gestart als 5.1.2e 5.1.2e De vergadering wenst haar veel succes bij de NOM.

3. Notulen van de vorige vergadering d.d. 7 april 2022

De notulen worden ongewijzigd vastgesteld.

5. Fonds-in-Fonds Investeringen

De directie licht toe dat FiF-investeringen al geruime tijd door de ROMs worden uitgevoerd, waarbij door de NOM in beperkte zin. De NOM is van mening dat er in een meer sectorgewijze aanpak ook meer gespecialiseerde FiF-activiteiten passen. Dit onderwerp is voorbesproken met de ambtelijke ondersteuning en daar is het bijgevoegde stuk een uitvloeisel van. In de uitvoering van de FiF-strategie en het jaarplan is gebleken dat het op een aantal punten lastig is fondsinvesteringen goed te kunnen beoordelen langs een aantal criteria van de aandeehoudersinstructie. Dit heeft tot een nieuw voorstel geleid in samenspraak met de RvC. Uitgangspunt hierbij is om FiF-investeringen op een goede manier te beoordelen door duidelijke criteria te stellen. De directie en het MT is voorstander van deze strategie omdat het de NOM de mogelijkheid biedt om aan te sluiten op hele specifieke sectoren en opvolgfinanciering voor bestaande cases alsmede om aangesloten te zijn op meerdere kennisniveaus en netwerken. De NOM limiteert zich tot een percentage van 15% zodat dat het geen dominante factor wordt in de portefeuille. Directe investeringen blijven de hoofdprioriteit in het investeringsbeleid.

De heer Douwstra stelt dat de presentatie die door aandeelhouders is ontvangen om richtlijnen te ontwikkelen voor FiF, opener klinkt dan wat zojuist mondeling is gepresenteerd. Hoe verhoudt zich dat tot elkaar en is het mogelijk om de richtlijnen eerst gezamenlijk met de aandeelhouders te bespreken en op te stellen?

De heer Rijzebol geeft aan dat de provincie Groningen voorstander is van FiF-investeringen en hier ook ervaring mee heeft middels het Investeringsfonds Groningen om op een goede manier te investeren in fonds-in-fonds. Vanuit de rest van het land heerst minder animo om in Noord-Nederland te investeren. Hij vraagt hiervoor aandacht vanuit de NOM en suggereert om begeleiding in te schakelen.

De heer 5.1.2e licht toe dat de NOM zorgvuldig heeft gekeken naar de ervaringen met het IFG. De NOM zal de bewuste investeringsmanager ook inzetten om de opgedane ervaring te benutten en de synergie met IFG te vinden. Daarbij is het belangrijk om fondsinvesteringen te combineren met de sectorteams die aangesloten zijn op de relatie met een extern fonds en waar voorafgaand aan de investering al kennis wordt opgehaald. Dit maakt de sectorale positie van de NOM sterker en daarnaast maakt het idee dat er noemenswaardige partijen achter de NOM staan, de NOM een sterkere financieringspartner.
Als reactie op de vraag van de heer Douwstra licht mevrouw 5.1.2e licht toe dat de afspraak is gemaakt om vooralsnog geen nieuwe fondsinvesteringen te doen totdat de aandeelhoudersinstructie is herzien. Ook is afgesproken om gezamenlijk in gesprek te gaan over de verschillende toetsingscriteria.

De heer 5.1.2e meldt dat de mogelijkheid tot fondsinvesteringen is benoemd in de aandeehoudersinstructie. De aandeelhoudersinstructie wordt tegen het licht gehouden met een afvaardiging van de provincies. Hij roept een ieder op om mogelijke opmerkingen door te geven zodat deze suggesties kunnen worden besproken. Gezien het beperkt aan leads zijn fondsinvesteringen een welkome aanvulling voor de NOM. Aandeelhouder EZK is de mening ook toegedaan dat fonds-in-fonds-investeringen binnen de regels van de aandeelhoudersinstructie passen maar merkt hierbij op dat de vrije bestedingsruimte van 40% het onverlet laat dat investeringen buiten het werkingsgebied instemming behoeven van de aandeelhouder. Dit is bij de directie van de NOM bekend.

De heer Brink vindt het ook een goed idee om de richtlijnen gezamenlijk uit te werken alvorens aan de slag te gaan. De financiële begrenzing van fondsinvesteringen mag maximaal 15% van het fondsvermogen bedragen. De heer Rijzebol vraagt wat er onder fondsvermogen wordt verstaan. De heer 5.1.2e licht toe dat dit het totaal aan fondsmiddelen is wat de NOM ter beschikking staat, op dit moment 15% van € 120 mln. De heer Rijzebol adviseert om dit goed vast te leggen. In het jaarplan is reeds zorgvuldig geformuleerd dat het om 15% van het NOM-vermogen gaat.

De voorzitter concludeert dat de vergadering de besproken route om te komen tot een duidelijk fonds-in-fonds-beleid goedkeurt. Het is hierbij mede van belang dat het proces rondom de herziening van de aandeelhoudersinstructie vlot verloopt.

6. Jaarplan en begroting 2023

De directie licht toe dat er mogelijkheden zijn ontstaan om het ambitieniveau van de NOM te vergroten. Enerzijds door het eigen fondsvermogen, anderzijds door alle mogelijkheden in Nederland zoals het Nationaal Groeifonds en door Europese middelen. Niet alleen aan investeringszijde wordt een beweging gemaakt maar ook aan internationaliseringszijde met de stap 'from volume to value'. Aan de innovatiezijde komen een aantal grote programma's op de regio af waarin de NOM een rol wil vervullen. De NOM probeert deze nieuwe ontwikkelingen en doelstellingen meer te laten leven in het waardecreatiemodel. Heel cruciaal is de ontwikkeling die in gang is gezet om geïntegreerd te werken. Een aantal sectorteams is inmiddels aan de slag en in 2023 moeten al deze teams geïntegreerde samenhangende doelstellingen hebben geformuleerd.

De heer 5.1.2e wil graag de toezegging dat er in het volgende jaarplan anders wordt gekeken naar de KPI's zoals ook is opgenomen in de evaluatie van de ROMs. De heer 5.1.2e licht toe dat hier reeds een ROM-werkgroep mee bezig is en dat dit zeker ook wordt meegenomen in het volgende jaarplan.

De heer Rijzebol maakt een opmerking over pagina 9, het aantrekken van een subsidieadviseur. De provincie Groningen is hier geen voorstander van omdat er reeds voldoende subsidie adviseurs bestaan. Daarnaast vraagt hij of er bij de NOM een treasury beleid bestaat. Mevrouw 5.1.2e licht toe dat de subsidie-adviseur niet voor individuele bedrijven wordt ingezet maar voor Europese activiteiten waar de NOM nog onvoldoende bij is aangehaakt. Er vallen in de regio Noord-Nederland in vergelijking met andere regio's in Nederland minder subsidies.

Met SNN hebben hierover gesprekken plaatsgevonden en dit is geen activiteit die zij uitvoeren. Het doel is om als Noord-Nederland meer uit internationale fondsen te halen.
De NOM heeft een treasury statuut, die is vastgesteld door de RvC. Nu de rente oploopt, wordt hier weer actief naar gekeken. Binnen schatkistbankieren bestaat de mogelijkheid om deposito's aan te vragen. Inmiddels worden middelen rentedragend weggezet voor een periode van circa vier tot acht maanden.

De heer Brink stelt voor om aan dit laatste punt extra aandacht te besteden en te agenderen op de volgende vergadering. Hij vraagt aandacht voor de verhoudingen voor zowel Drenthe als Fryslân naar aanleiding van maritieme sector die de NOM wil aanboren.
De heer Douwstra vraagt vanuit de NOM aandacht voor investeringsvehicles op de vijf clusters waar Fryslân actief in is. Voor watertechnologie moet een extra beentje worden bijgezet.

De aandeelhouders complimenteren de directie met het heldere jaarplan. De Algemene Vergadering stelt het jaarplan inclusief begroting, met inachtneming van de gemaakte opmerkingen, vast.

7. Procedure werving vijfde IC-lid en RvC-lid

De laatste gesprekken voor de werving van het vijfde IC-lid vinden vanmiddag plaats. Op korte termijn kan dan een kandidaat door de RvC worden voorgedragen aan de AvA.

Mevrouw 5.1.2e licht toe dat voor de werving van een RvC-lid Diemen & Van Gestel is geselecteerd als bureau. Het bureau neemt contact op met de aandeelhouders voor input op de profielschets. Doel is om in maart/april de gesprekken te voeren.

Het Ministerie van EZK ontvangt graag een shortlist van de kandidaten voor de RvC-benoeming en streeft naar een evenwichtige samenstelling waarbij minimaal de helft van alle lagen bestaat uit vrouwen.
De provincie Fryslân wil graag dichter op de NOM zitten, ook qua processen, en verzoekt daarom om een longlist van de kandidaten. De diversiteit van 50% kan wat de provincie Fryslân betreft nooit een harde eis zijn als het niet zo uitkomt. Kandidaten voor zowel IC als RvC mogen op geen enkele wijze financieel of juridisch betrokken zijn bij partijen die aan de NOM of aan de provincies zijn gelieerd. De provincie Drenthe sluit zich hierbij aan.

8. Rondvraag

De heer 5.1.2e meldt dat vanaf 1 december a.s. de aandeelhoudersrol van EZK formeel overgaat van directie Ondernemingsklimaat naar de afdeling Eigenaarsadvisering. De heer Beerepoot neemt het EZK aandeelhouderschap over. Hij dankt allen voor de prettige samenwerking. De voorzitter dankt namens de vergadering de heer 5.1.2e voor zijn inbreng de afgelopen periode en wenst hem veel succes in zijn nieuwe activiteiten.

9. Sluiting

De volgende Algemene Vergadering staat gepland op donderdag 13 april 2023 op het provinciehuis in Leeuwarden.

De voorzitter dankt ieder voor de aanwezigheid en waarna hij de vergadering sluit.

Voor akkoord:

Staat der Nederlanden:	R. Beerepoot namens P.M. Waasdorp	.....
Provincie Groningen:	IJ.J. Rijzebol	.....
Provincie Fryslân:	F. Douwstra	.....
Provincie Drenthe:	H. Brink	.....
5.1.2e (voorzitter)		.....

To: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Tue 12/13/2022 8:16:32 PM
Subject: MKB Fonds jaarplan en Q3 rapp
Received: Tue 12/13/2022 8:17:27 PM
2022.11.22 Jaarplan 2023 MKBFD versie 3.pdf
2022-12-14 GS nota Jaarplan 2023 MKB Fonds.docx
2022-12-13 memo poho eco jaarplan 2023 en Q3 rapp MKB Fonds Drenthe.docx

Hoi 5.1.2e,

Bij deze een opzet voor de GS nota met PS brief en memo poho.
Hopelijk kun jij morgen aanvullen en opsturen. Als je nog dingen wilt overleggen, bel of app dan even op privé nr.

Groeten, 5.1.2e

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

Team Economie

provincie Drenthe

+31 592 5.1.2e

werkdagen: ma, di, do-ochtend

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

1 - 23

Concept van:
https://www.drentsparlement.nl/Vergaderingen/Statencommissie-Financien-Cultuur-Bestuur-en-Economie-FCBE/2023/22-februari/09:30/INGEKOMEN-STUKKEN/FCBE220223-A10-Jaarplan-2023-MKB-Fonds-Drenthe-COMPL.pdf, p. 3-25

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

1 - 5

Concept (ID 316087)

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

1 - 1

Concept (ID 312044)

MKB Fonds Drenthe rapportage Q3 2022

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave		2
01	**Voorwoord**	3
	Voorwoord	4
02	**KPI Dashboard**	7
	KPI Dashboard	8
03	**Investeren**	9
	Toelichting 3e kwartaal 2022	10
04	**Finance**	13
	Financiële informatie	14
05	**Vooruitblik**	16
	Vooruitblik	17

01 **Voorwoord**

Voorwoord

Voor u ligt de rapportage over het derde kwartaal van 2022.

In het derde kwartaal werden we nadrukkelijk geconfronteerd met de stijging van de energieprijzen en de schaarste aan grondstoffen en personeel. De heersende krapte op de arbeidsmarkt is absoluut en relatief. In absolute zin zijn er weinig werklozen te vinden in de kaartenbakken van het UWV. Een groter probleem is dat het matchingsprincipe onvoldoende zijn werk doet. Veel nieuwe vacatures vragen om andere competenties dan aanwezig bij beschikbare arbeidspotentieel. De verwachting is dat door de eerder crises er een verschuiving plaats zal vinden, waardoor er (tijdelijk) meer mensen beschikbaar komen. Voor de lange termijn zijn de voorspellingen echter dat de krapte van blijvende aard zal zijn. De energie-intensieve bedrijven hebben het zwaar, waaronder de in de provincie sterk aanwezige metaal- en chemiesector en de tuinbouw. Samen met een tweetal andere ROM directeuren heeft de NOM (onze fondsbeheerder) een gesprek gehad met minister Jetten over de rol die ROM's, en daarmee (in)direct ook wij, kunnen spelen in het Klimaatbeleid. De minister gaf aan dat in de komende weken in gezamenlijke werkgroepen concreet te willen maken. Het gaat daarbij o.a. om Warmtenetten, Groen Gas en Batterijtechnologie. Voor zover van toepassing, zullen we de uitkomsten uiteraard ook mee nemen in onze eigen portefeuille.

Nederland heeft te maken met inflatiepercentages van 15%+. De vooruitzichten zijn dat deze langzaam zullen afnemen. Salarissen stijgen, kosten van omzet lopen op, inkoop wordt duurder. Een domino-effect treedt in werking. Consumentenbestedingen blijven ver achter. Daarnaast gaan de terugbetalingen van de Corona-steunpakketten, verstrekt door de overheid en/of fiscus, vanaf het vierde kwartaal moeten starten. De verwachting is dat dit samen met de eerder genoemde punten voor veel ondernemingen een grote druk gaat leggen op de resultaten en liquiditeitspositie en daarmee de waardering van de portefeuille zal drukken. Er zijn ook ondernemingen waar het een voorspoediger gaat. In het derde kwartaal heeft een onderneming de financiering van MKBFD vervroegd volledig afgelost.

In juli zijn er drie nieuwe financieringsvoorstellen aan de IC voorgelegd. Alle drie zijn door de IC van positief advies voorzien. Een onderneming kwam met de verhuurder van de beoogde locatie niet tot overeenstemming, en zag zich gedwongen om net over de provinciegrens te vestigen. Hierdoor kon vanuit de reglementen van MKBFD geen financiering worden verstrekt. De onderneming is voor financiering doorverwezen naar onze collega's van het Groninger Groeifonds, en kon daar gelukkig verder worden geholpen. Naast dat we bij de aanvang van deze financieringsaanvraag de onderneming doorverwezen hebben naar IBDO, waar zij goed verder geholpen is, hebben we dus ook voor de definitieve financiering ons netwerk ingezet. Hiermee is de onderneming uiteindelijk geholpen. Helaas voor ons niet zichtbaar in uitzettingsaantallen en uitboekingen, maar het MKBFD heeft wel een belangrijke bijdrage geleverd.

De perspectieflening is gelanceerd in het derde kwartaal. De eerste reacties vanuit ondernemingen en banken zijn positief. In oktober zal hierover een mailing naar accountants en adviseurs worden verstuurd om het ook bij hen onder de aandacht te brengen. Daarnaast is door RTV Drenthe een item rondom de perspectieflening gemaakt, waarbij ook Tiny Parks uit onze portefeuille een toelichting zal geven, die in oktober te zien zal zijn (https://www.rtvdrenthe.nl/video/De-lening-is-bedoeld-voor-ondernemers-die--DNO221023PU/perspectieflening-geeft-ondernemers-ruimte).

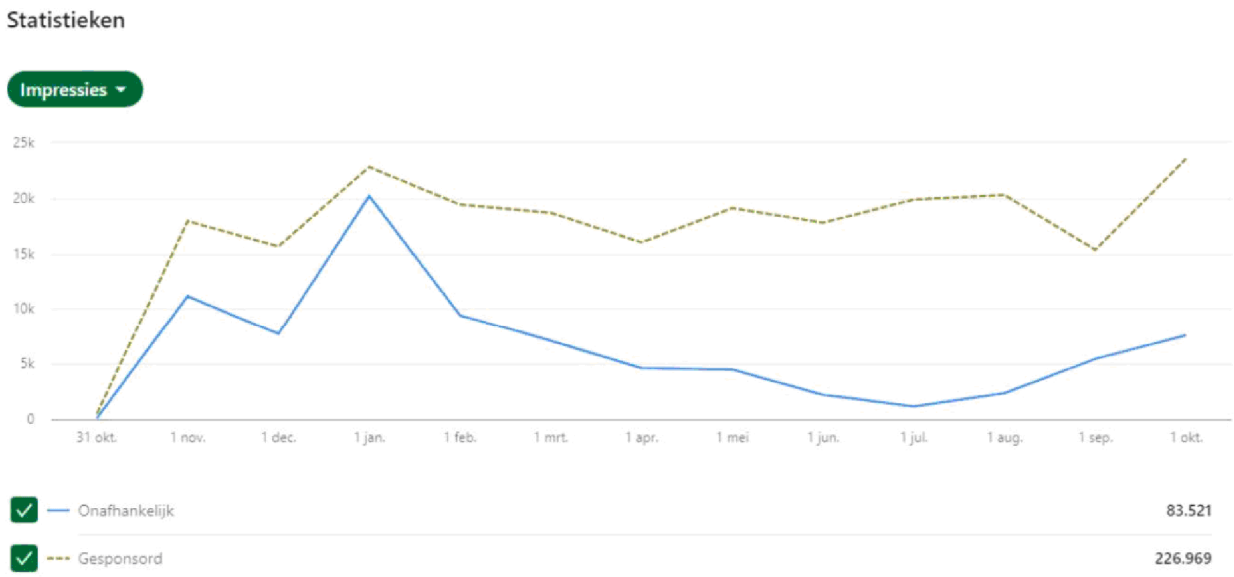
Marketing

0858 312051

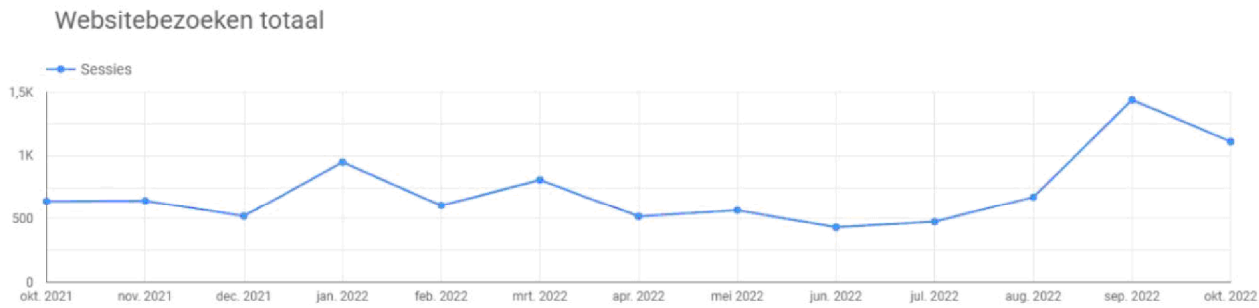
Het is opvallend, ook vergeleken met de overige provincies in Noord-Nederland, dat het aantal financieringsaanvragen in Drenthe zeer laag ligt. Dit is merkbaar bij MKBFD, maar ook navraag bij diverse andere financieringsinstituten (zoals banken, adviseurs, subsidieloketten) wijst uit dat het bij hen ook al geruime tijd "bijzonder rustig is". De oorzaak hiervan is moeilijk te doorgronden. Het MKBFD is zowel online als fysiek zichtbaar. De Investment managers zijn panellid of coach bij diverse evenementen geweest (Circulair Ondernemen, Market Readiness Program, Drentse Onderneming v/h Jaar) en hebben vaste zitting bij Financieringstafel Drenthe en Investeerderstafel Start-Up/Scale Up. Naast de reguliere contacten met banken, adviseurs accountants e.d. was het MKBFD aanwezig bij diverse netwerkbijeenkomsten voor en door ondernemers zoals Stop Talking Start Doing, Meppel Onderneemt Circulair, Vitale Vakantieparken, Installatievakbeurs, B-Home StartUp cafe Meppel en Festival Route Circulair.

Aangezien de doelgroep van het MKBFD zich voornamelijk begeeft op LinkedIn, is onze marketing vooral op dit social media platform en onze eigen website (www.mkbfondsdrenthe.nl) gericht.

Het aantal volgers staat per 30 september 2022 op 871. We hebben een vliegende start gemaakt door connecties uit het netwerk van het team uit te nodigen om de pagina van het MKBFD te volgen. Het aantal volgers neemt nog steeds toe. Momenteel bereiken we nieuwe volgers door het aanbieden van organische en gesponsorde content. We hebben als doel gesteld om minimaal 10 updates per maand op LinkedIn te plaatsen. In juli, augustus en september zijn 21 updates geplaatst. Dit betreft eigen content (bijvoorbeeld een artikel de award die Ferr-Tech heeft gewonnen, of de vacature voor de RvC), maar bijvoorbeeld ook een update over Festival Route Circulair. Het aantal updates is met name in de maanden juli en augustus lager door de zomervakantieperiode. Via de website zijn de investment managers bereikbaar via contactverzoeken. Tevens zijn er voor ondernemers diverse documenten te downloaden die hen kunnen helpen bij onderwerpen zoals "*5 tips voor een helder ondernemingsplan*" en "*Help, ik heb een investeerder nodig*". In september was er een piek in het aantal sessies op de website: 1439 keer is de website bezocht.

Weergaven updates per maand

Aantal unieke bezoekers op de website per maand

02 **KPI Dashboard**

KPI Dashboard

In onderstaand KPI dashboard worden de doelstellingen en realisaties (t/m Q3) weergegeven.

Legenda Gerealiseerd Doelstelling

Investeringen nieuw commitment (aantal)

DOEL

13

GEREALISEERD

3

Investeringen nieuw commitment (in €)

DOEL

3.400.000

GEREALISEERD

1.300.000

Vervolginvesteringen (aantal)

DOEL

0

GEREALISEERD

2

Vervolginvesteringen (in €)

DOEL

0

GEREALISEERD

400.000

Investeringen (€) commitment uit...

DOEL

0

GEREALISEERD

500.000

03 **Investeren**

Toelichting 3e kwartaal 2022

TOTAAL UITZETTINGEN T/M Q3

€ 900k

Q2: € 625k

OPENSTAANDE COMMITTERINGEN

€ 1,0 mln

Q2: € 300k

BENADERDE MARKTWAARDE

€ 4,6 mln

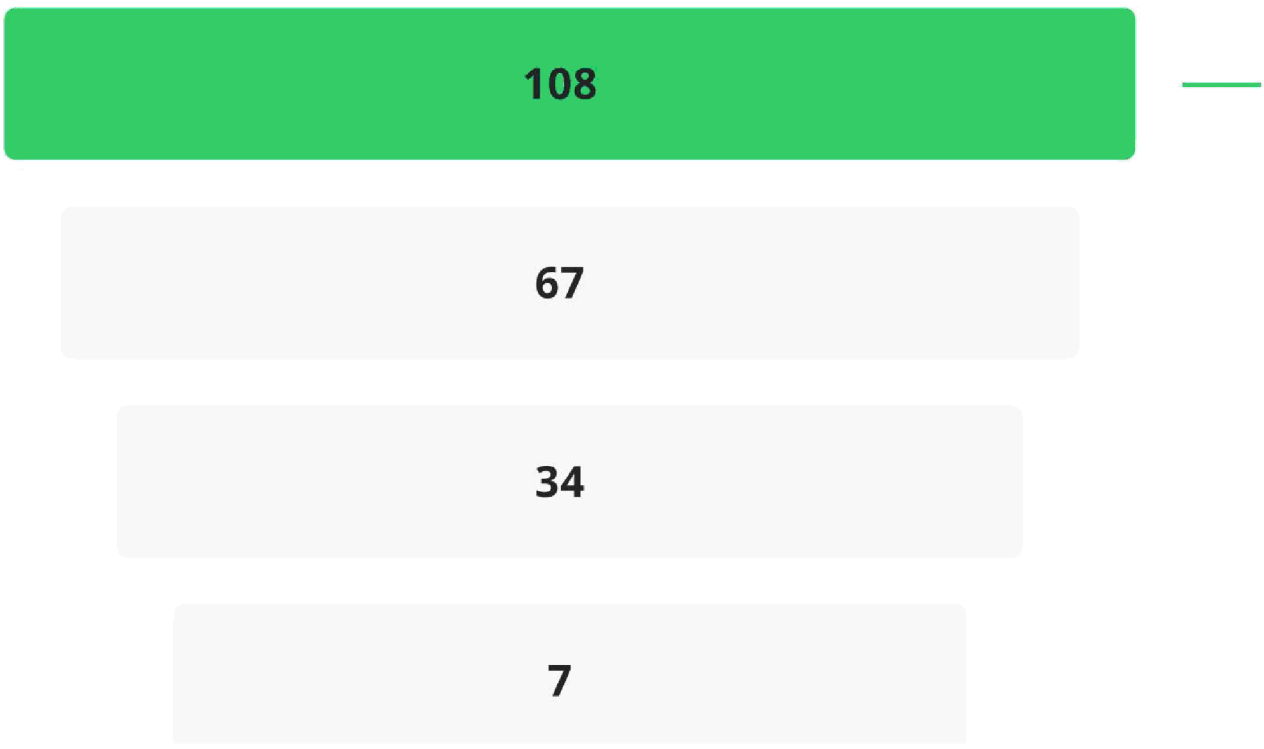
Q2: € 4,5 mln

Revolverendheid

De waarde van de gehele portefeuille was per 30 september 2022 €4.552.682,--. Gedurende de looptijd van het fonds is €6.490.598,-- aan gelden ontvangen. De fondskosten (ex. voorzieningen) bedroegen gedurende looptijd van het fonds €4.110.756,--. Totaal is er € 11.809.725,-- aan financieringen uitgezet over de gehele looptijd van het fonds, wat een revolverendheidspercentage van 58,70% oplevert.

Funnel per 30 september 2022

Hieronder vindt u de investeringsfunnel over 2022. Door te klikken op een getal verschijnt er aan de rechterkant de bijbehorende toelichting.

1

3

WERKGELEGENHEID IN PORTEFEUILLE

271,6 FTE

Q2: 271,6 FTE

OPBRENGST VERKOPEN

€ 0

Q2: € 0

OPBRENGST DIVIDENDEN

€ 0

Q2: € 0

Het aantal FTE van bedrijven uit portefeuille (over de gehele looptijd) bedroeg per 30 september 2022 586,3 FTE.

Verdeling portefeuille

Tot en met het 3e kwartaal hebben we 25 bedrijven in portefeuille. Hieronder ziet u de verdeling van de bedrijven over de thema's Duurzamer, Gezonder en Slimmer, gevolgd door de percentuele verdeling naar sectoren.

AANTAL BEDRIJVEN IN DUURZAMER

6

AANTAL BEDRIJVEN IN GEZONDER

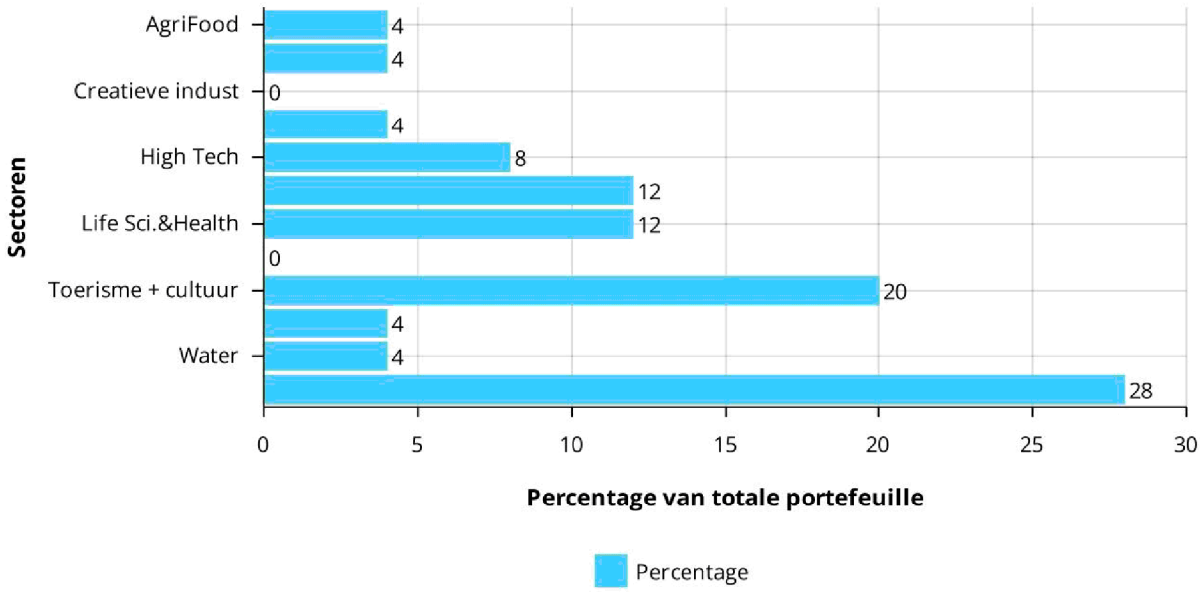
9

AANTAL BEDRIJVEN IN SLIMMER

3

Naast deze 18 bedrijven zitten er 7 bedrijven in de categorie: *overig*.

Verdeling naar sectoren (in %)

04 **Finance**

Financiële informatie

Geconsoliseerde balans 30-09-2022

Activa	**30-09-2022**		**31-12-2021**	
	€	€	€	€
Financiele vaste activa				
Stand per 1-1	*3.789.900*		*3.518.404*	
Investering	900.000		1.360.000	
Aflossing/desinvestering	-727.431		-854.476	
Rentebijschrijving	263.053		338.295	
Renteontvangsten	-231.868		-291.357	
Voorziening/afboeking	-62.916		-280.966	
		3.930.738		3.789.900
Vlottende activa				
Vorderingen en overlopende activa	2.499		22.264	
Liquide middelen	3.800.254		4.163.192	
		3.802.753		4.185.456
Totaal activa		**7.733.491**		**7.975.356**

Passiva	**30-09-2022**		**31-12-2021**	
	€	€	€	€
Eigen vermogen				
Gestort aandelenkapitaal	100.000		100.000	
Agioreserve	13.000.000		13.000.000	
Overige reserves	-5.503.059		-5.287.622	
		7.596.941		7.812.378
Kortlopende schulden				
Crediteuren	32		143.500	
Overige schulden	136.518		19.478	
		136.550		162.978
Totaal passiva		**7.733.491**		**7.975.356**

Geconsolideerde Winst- en Verliesrekening 30-09-2022

	2022 Realisatie t/m Q3	2022 Begroot	Realisatie t.o.v. begroot	2021 Realisatie
Investeren				
Omzet				
Renteopbrengsten leningen u/g	263.053	324.381	81,1%	338.295
Dividendopbrengsten	-			-
Opbrengst participaties	13.750			-
Provisie/overige baten	-			-
Totaal Omzet	**276.803**	**324.381**		**338.295**
Operationele kosten				
Beheervergoeding NOM	365.360	487.146	75,0%	477.049
Accountantskosten	-	21.780	0,0%	22.165
Kosten RvC / IC	23.250	44.500	52,2%	37.682
Overige beheerskosten	40.714	50.000	81,4%	54.929
Totaal Operationele kosten	**429.324**	**603.426**		**591.825**
Bedrijfsresultaat vóór voorzieningen	**152.521-**	**279.045-**		**253.530-**
Voorziening fin. vaste activa	62.916	372.000	16,9%	280.966
Bedrijfsresultaat vóór voorzieningen	**215.437-**	**651.045-**		**534.496-**
Resultaat voor belastingen	**215.437-**	**651.045-**		**534.496-**
Belastingen				
Resultaat na belastingen	**215.437-**	**651.045-**		**534.496-**

05 **Vooruitblik**

Vooruitblik

Aangezien ultimo oktober de maximale zittingstermijn van dhr. 5.1.2e afloopt, is er in september een vacature geplaatst voor een lid RvC. In oktober zullen de gesprekken met de eindkandidaten worden gehouden. De benoeming door de aandeelhouder staat voor eind oktober geagendeerd. In het vierde kwartaal zullen we tevens een voordracht willen doen voor een nieuw lid IC (op basis van rooster van aftreden). De IC en directie hebben gezamenlijk een profiel opgesteld.

In Q3 zijn we begonnen om de strategische lijnen voor 2023 verder uit te werken. Dit zal moeten leiden tot een jaarplan die begin november met de RvC zal worden besproken en in definitieve vorm ook aan de aandeelhouder zal worden voorgelegd.

Zoals in het voorwoord al is benoemd, is het voor veel ondernemingen een spannende tijd. Naderende faillissementen of aanvullende voorzieningen zijn moeilijk te voorspellen, maar vallen in het vierde kwartaal niet uit te sluiten. Daar waar mogelijk doen we vanuit MKBFD er alles aan (maar met gezond verstand) om ondernemingen door deze periode heen te helpen. Bijvoorbeeld door het opschorten van aflossingsverplichtingen en het bijschrijven van rentetermijnen. Op deze wijze zetten we ons ook in voor behoud van economische activiteiten én behoud werkgelegenheid in de provincie.

De leadlijst is qua aantallen nog steeds goed gevuld. Van een groot aantal zijn we echter in afwachting van nieuwe en/of aanvullende informatie. De gemiddelde duur van deze pauzestanden is ruim 6 maanden. Desondanks is onze verwachting dat we dit jaar nog een aantal nieuwe financieringen aan het IC kunnen voorleggen. Onze doelstellingen uit het jaarplan 2022 (13 financieringen, € 3,4 miljoen) zullen bijzonder uitdagend worden om te realiseren.

0858 312051

Memo POHO Economie		
Gedeputeerde	Henk Brink	
Afschrift		
Datum	14 december 2022	
Poho datum	19 december 2022	
Opsteller	5.1.2e 5.1.2e	Toestelnummer: 5.1.2e
Afgestemd met	5.1.2e 5.1.2e	
Onderwerp	MKB Fonds Drenthe: GS nota jaarplan 2023 en Q3 rapportage	
Doel memo	☑ Ter discussie ☑ Ter informatie	
Bijlage	GS nota met PS brief, Jaarplan 2023 en Q3 rapportage	
Naar GS	Ja	

Advies/Vraag
- Kennisnemen van jaarplan 2023 van het MKB Fonds
- Graag instemmen met de GS nota met PS brief
- Kennisnemen van de Q3 rapportage

Inleiding
Op 2 december 2022 hebben we het jaarplan 2023 en de Q3 rapportage van het MKB Fonds Drenthe ontvangen. We hebben met PS afgesproken hen te informeren over de begroting/jaarplan van verbonden partijen, vandaar dat er een GS nota met PS brief is opgesteld.
In dit memo tevens de highlights van de Q3 rapportage. De Q3 rapportage hoeft niet naar PS (men heeft wel de Q2 rapportage ontvangen).

De Q3 rapportage is in een PDF beschikbaar, maar ook digitaal te benaderen via KPI Dashboard » Publicaties MKB Fonds Drenthe (kirra.nl)

Highlights Q3 rapportage

- Tot en met het derde kwartaal zijn 3 nieuwe financieringen verstrekt (doel 2022: 13) voor een bedrag van € 1,3 miljoen (doel: € 3,4 miljoen). Er zijn twee vervolginvesteringen gedaan voor een bedrag van € 400.000,-. De doelstellingen voor 2022 zullen niet gehaald gaan worden.
- In juli zijn drie voorstellen positief geadviseerd door de IC aan de directie. Echter heeft één onderneming zich uiteindelijk buiten Drenthe gevestigd. De ondernemer is echter wel geholpen door hen warm over te dragen aan het Groeifonds Groningen
- De perspectieflening is gelanceerd en de eerste reacties vanuit ondernemingen en banken zijn positief.
- Er komen erg weinig leads binnen. Ook in vergelijking met andere provincies, is het aantal financieringsaanvragen van Drentse ondernemers erg laag. De oorzaak is moeilijk te doorgronden.
- Op 1 januari 2022 zijn er 55 opportunity's meegenomen uit 2021 en daar zijn in 2022 53 nieuwe opportunity's in behandeling bijgekomen. 67 hiervan zijn geannuleerd en uit de resterende mogelijkheden zijn tot nu toe 3 deals gekomen.
- De revolverendheid over de hele looptijd van het fonds is 58,7%.
- Er zitten 25 bedrijven in de portefeuille in Q3, voornamelijk uit de sectoren toerisme en cultuur, life science & health en ICT.
- Financieel: Er zijn nu € 3,8 miljoen liquide middelen beschikbaar. De lening van in totaal € 10 miljoen is nog niet aangesproken.
- Vanaf de start is het eigen vermogen per saldo met € 5,5 miljoen afgenomen. Dat is het saldo van gemaakte kosten, afboekingen verstrekt vermogen en opbrengsten van de uitzettingen.
- Het resultaat bedraagt eind Q3 € 215.437,- negatief tegen een begroot negatiefsaldo van € 651.045,- voor heel 2022. Het resultaat lijkt zich dan ook minder negatief te ontwikkelen en dat komt vooral doordat minder financieringen tot nu toe zijn voorzien.

Nieuw product.
Het MKB Fonds heeft een nieuw product opgezet: een garantieregeling. Garanties mogen op basis van het investeringsreglement al worden aangeboden. Hierbij wordt samengewerkt met Liberty Mutual (voorheen Nationale Borg). Het fonds merkte dat bij garantieverstrekkingen, bijvoorbeeld voor export, de verstrekker de te verstrekken garantie inperkt op het werkkapitaal. Dit leidt er toe dat, ingeval van export, een onderneming een mooie order heeft gescored, maar om die te kunnen produceren onvoldoende werkkapitaal heeft door de garantiebeperking. Zeker voor het MKB een steeds groter wordend probleem. Door deze regeling blijft dat werkkapitaal wel ter beschikking van de onderneming en geeft het een boost voor bedrijven om stappen te maken zonder kapitaalbeslag. Aan een onderneming kan niet meer dan € 200.000,- (cumulatief) aan garanties worden verstrekt. In geval van claim, wordt de garantie omgezet in een lening.

(Interne) Proces (voorbeeld):
- Bedrijf X wil graag exporten naar het buitenland maar heeft (bijv.) onvoldoende middelen om de order voor te financieren. Bedrijf neemt contact op met MKB Fonds;
- MKB Fonds doet onderzoek naar de casus en is positief;
- De directie van MKB Fonds mag hierover zelf (tot en met 100k) zelf een beslissing nemen, anders volgt eerst adviesvraag bij IC. Altijd met voorbehoud goedkeuring door Liberty Mutual.
- MKB Fonds voert onderneming op in Borg Online
- Liberty Mutual neemt de beoordeling van de af te geven garantie voor haar rekening, als ook de afhandeling daarvan;
- Liberty Mutual is positief en besluit de garantie te verstrekken (periode van maximaal 2 jaar);
- Bedrijf X betaalt gedurende de garantieperiode een fee aan Liberty Mutual (Dit gaat buiten MKB Fonds om maar MKB Fonds blijft wel eindverantwoordelijk) én doorlopend 5% rente per jaar (voor looptijd > 1 jaar, anders 3%) aan MKB Fonds;

Mogelijkheid 1: de garantie wordt geclaimd:
De buitenlandse afnemer van bedrijf X komt haar verplichtingen niet na (dekking van het eigen risico) of de buitenlandse afnemer vraagt om zekerheid zodat de overeengekomen afspraken worden nagekomen. Bedrijf X doet (online) een verzoek bij Liberty Mutual om de garantie te laten uitkeren; Liberty Mutual toetst de garantie aan de criteria van de MKB Fonds en legt een samenvatting van het verzoek met eventuele aandachtspunten voor aan MKB Fonds;
In het geval van een geclaimde garantie, zal Liberty Mutual het garantiebedrag uitkeren aan Bedrijf X en de garantie vervolgens verhalen op de MKB Fonds. Bedrijf X gaat vanaf nu 10% rente betalen aan MKBFD en de overeenkomst aflossen conform de overeenkomst welke aan het begin is aangegaan.

Mogelijkheid 2: de garantie wordt niet geclaimd:
Het niet geclaimde deel van de garantie (of de hele garantie) valt weer vrij aan MKB Fonds om opnieuw uit te zetten.

Met deze regeling en de perspectieflening heeft het MKB Fonds nu twee producten waarmee een lagere rente aangeboden kan worden.

Provincie Drenthe
T.a.v. Mevrouw [redacted]
Postbus 122
9400 AC Assen

N.V. NOM
Investerings- en
Ontwikkelingsmaatschappij
voor Noord-Nederland

Correspondentieadres
Postbus 424
9700 AK Groningen

Bezoekadres
Paterswoldseweg 810
9728 BM Groningen

Factuur

Factuurdatum	:	14-12-2022	Factuurnummer	:	22700105
Onze referentie	:	[redacted]	Debiteurnummer	:	500045

Omschrijving	BTW	Bedrag
Inzet mevrouw [redacted] 2022 [redacted] medtech Uw verplichtingnummer: [redacted]	21 %	66.666,67

Grondslag 21%	: €	66.666,67	Totaal exclusief BTW	: €	66.666,67
			BTW 21%	: €	14.000,00
			Totaal te voldoen	: €	80.666,67

Wij verzoeken u het verschuldigde bedrag binnen 14 dagen over te maken op IBAN Nr: [redacted] met BIC Code: RABONL2U, ten name van NV NOM onder vermelding van factuur- en debiteurnummer.

Tel. 050 - 521 44 44
Fax 050 - 521 44 00
E-mail: info@nom.nl
Internet: www.nom.nl
KvK Groningen nr. 02032331
Rabobank 34.83.58.369
IBAN: [redacted]
BIC: RABONL2U
BTW nr. NL8045.21.086.B.01

provinciehuis Westerbrink 1, Assen
postadres Postbus 122, 9400 AC Assen

www.drenthe.nl
0592 - 36 55 55

provincie Drenthe

Groningen; provincie
t.a.v. 5.1.2e
Postbus 610
9700 AP GRONINGEN

Assen, 19 december 2022
Ons kenmerk: PI0000916-1439
Behandeld door: 5.1.2e 5.1.2e
Onderwerp: TopDutch campagne 2022-2024

Geachte heer 5.1.2e

Hierbij verzoeken wij u een offerte uit te brengen voor de TopDutch campagne 2022-2024.

U dient in uw offerte rekening te houden met het volgende:
Verplichting aanmaken voor TopDutch campagne 2022, 2023 en 2024.

Uw offerte dient uiterlijk 21 december 2022 in ons bezit te zijn. Uw offerte kunt u sturen aan:
post@drenthe.nl

Voor vragen kunt u contact opnemen via e-mailadres: 5.1.2e@drenthe.nl.

Onze reactie op uw offerte kunt u uiterlijk 22 december 2022 tegemoet zien.

Op deze opdracht zijn de Algemene inkoopvoorwaarden van de provincie Drenthe van toepassing, gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel Noord-Nederland onder nummer 01179514.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,
namens dezen,

5.1.2e

mevrouw C.H.M. Wijshake
Teammanager Economie

Bijlage(n):
Algemene Inkoopvoorwaarden provincie Drenthe 2022 voor leveringen en diensten.pdf

To: 5.1.2e , 5.1.2e 5.1.2e @fryslan.frl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]
Cc: 5.1.2e , 5.1.2e [5.1.2e @provinciegroningen.nl]; 5.1.2e @fryslan.frl'[5.1.2e @fryslan.frl]; 5.1.2e 5.1.2e @provinciegroningen.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Thur 12/22/2022 9:23:17 AM
Subject: FW: afstemmingsoverleg aandeelh.instructie ROM's: 19 jan 15-16 uur
Received: Thur 12/22/2022 9:24:07 AM
Tweeede sessie aandeelhoudersinstructie inclusief notulen 14-12-22.docx

Hoi 5.1.2e en 5.1.2e ,

Ter info deze notulen.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

Team Economie

provincie Drenthe

+31 592 5.1.2e

werkdagen: ma, di, do-ochtend

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @ipo.nl>
Verzonden: dinsdag 20 december 2022 12:17
Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e @flevoland.nl; 5.1.2e @fryslan.frl; 5.1.2e @gelderland.nl; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @gelderland.nl>; 5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @provinciegroningen.nl>; 5.1.2e @provinciegroningen.nl; 5.1.2e @prvlimburg.nl; 5.1.2e @prvlimburg.nl; 5.1.2e @brabant.nl; 5.1.2e @noord-holland.nl; 5.1.2e @noord-holland.nl; 5.1.2e @overijssel.nl; 5.1.2e @provincie-utrecht.nl; 5.1.2e @zeeland.nl; 5.1.2e < 5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e , 5.1.2e <IMCEAEX-_o=Provincie+20Zuid-Holland_ou=PZH_cn=Recipients_cn=4eaff8bf-7fbab7e1-f2867ac0-fc65958b@eurprd03.prod.outlook.com>
CC: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @ipo.nl>
Onderwerp: RE: afstemmingsoverleg aandeelh.instructie ROM's: 19 jan 15-16 uur

Namens 5.1.2e, bijgaand de notulen van de 2de werksessie op 14 december.
Vriendelijke groet,
5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e

Interprovinciaal Overleg

5.1.2e

Herengracht 23

2511EG Den Haag

Tel: 5.1.2e

Email: 5.1.2e @ipo.nl

Interprovinciaal Overleg
van, voor en door provincies

Nieuws

Van: 5.1.2e 5.1.2e
Verzonden: maandag 19 december 2022 12:09
Aan: 5.1.2e @drenthe.nl; 5.1.2e @flevoland.nl; 5.1.2e @fryslan.frl; 5.1.2e @gelderland.nl; 5.1.2e @gelderland.nl; 5.1.2e @provinciegroningen.nl; 5.1.2e @provinciegroningen.nl; 5.1.2e @prvlimburg.nl; 5.1.2e @prvlimburg.nl; 5.1.2e @brabant.nl; 5.1.2e @noord-holland.nl; 5.1.2e @noord-holland.nl; 5.1.2e @overijssel.nl; 5.1.2e @provincie-utrecht.nl; 5.1.2e @zeeland.nl; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e
CC: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @ipo.nl>
Onderwerp: afstemmingsoverleg aandeelh.instructie ROM's: 19 jan 15-16 uur

Beste collega's,

De Ambtelijke Adviescommissie Regionale Economie van het IPO (AAC RE) heeft vorige week donderdag stilgestaan bij het traject met EZK/provincies/ROM's om te komen tot een nieuwe aandeelhoudersinstructie. Die moet in het voorjaar bekrachtigd gaan worden in alle AvA's van de ROM's.
AAC-lid 5.1.2e 5.1.2e (ZH) heeft als trekker ROM's 3.0 de andere AAC-leden bijgepraat over de voortgang en lopende discussiepunten. 5.1.2e vertegenwoordigt samen met 5.1.2e 5.1.2e (FL) en 5.1.2e 5.1.2e (BR) de provinciale delegatie voor het aandeelhouderstraject.
Graag willen zij jullie als accounthouders ROM's op 19 januari tussen 15.00 en 16.00 uur bijpraten over het tot dan toe gelopen traject en met jullie afstemmen over de verdere inbreng vanuit de provincies. Bijgaand alvast de notulen van de eerste werksessie op 17 november; de notulen van de 2de werksessie vorige week woensdag zal ik later nasturen, evenals een korte agenda voor ons afstemmingsoverleg op 19 januari. De teamsuitnodiging volgt zometeen.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

Interprovinciaal Overleg

5.1.2e
5.1.2e

Herengracht 23

2511EG Den Haag

Tel: 5.1.2e

Email: 5.1.2e @ipo.nl

Interprovinciaal Overleg
van, voor en door provincies

Het nieuws van, voor en door provincies ontvangen? Meld je dan nu aan voor de IPO-Newsroom

Nieuws

Naar een duurzaam Nederland: bekijk hier wat provincies in de praktijk doen op het gebied van de energietransitie.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. IPO, the Association of the provinces of the Netherlands, accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent to the electronic transmission of messages.

Startnotitie inclusief notulen aanpassen aandeelhoudersinstructie ROM's
Inleiding

De aandeelhoudersinstructie heeft betrekking op het kapitaal dat door de aandeelhouders aan de Regionale Ontwikkelingsmaatschappijen (ROM's) ter beschikking is gesteld. De instructie geeft richting aan het investeringsbeleid van de participatiebedrijven en de wijze waarop de participatiebedrijven met het ter beschikking gestelde kapitaal een bijdrage leveren aan het economisch beleid van de overheden (en tevens aandeelhouders).

Een van de aanbevelingen uit de onlangs uitgevoerde evaluatie van de ROM's is het opnieuw tegen het licht houden van de aandeelhoudersinstructie. De huidige aandeelhoudersinstructie dateert uit 2017 en is door de dynamiek op de kapitaalmarkt en het speelveld van de ROM's niet meer passend. Deze startnotitie bevat suggesties waarop de aandeelhoudersinstructie aangepast kan worden.

Op 17 november heeft een bespreking plaatsgevonden met 5.1.2e (EZK), 5.1.2e (EZK), 5.1.2e (EZK) 5.1.2e (EZK), 5.1.2e (Flevoland), 5.1.2e (PZH), 5.1.2e 5.1.2e (Oost NL), 5.1.2e (BOM), 5.1.2e (ROM InWest) en 5.1.2e. In dit overleg is de startnotitie besproken en is vanuit de aanwezigen input geleverd. De uitkomst van de bespreking is per onderdeel uitgewerkt in de ingevoegde notulen. Een vervolgbespreking is gepland op 14 december 2022.

Op 14 december heeft een bespreking plaatsgevonden met 5.1.2e (EZK), 5.1.2e (EZK), 5.1.2e (EZK), 5.1.2e (EZK), 5.1.2e (EZK) 5.1.2e (Flevoland), 5.1.2e (PZH), 5.1.2e (Oost NL), 5.1.2e (BOM) en 5.1.2e (ROM InWest). In dit overleg is de tweede startnotitie besproken en is vanuit de aanwezigen input geleverd. De uitkomst van de bespreking is per onderdeel uitgewerkt in de ingevoegde notulen. Een vervolgbespreking wordt nog gepland in afwachting van de eerstvolgende BAC van de provincies. De provincies komen met een voorstel voor een week (waarschijnlijk midden februari).

1. Looptijd investeringen

Huidige bepaling in de aandeelhoudersinstructie (artikel 1l): *de duur van een participatie is in beginsel niet langer dan acht jaar. Dit uitgangspunt impliceert dat de ROM's reeds bij het aangaan van een participatieovereenkomst afspraken maken over een exit strategie. Het vorenstaande betekent overigens niet dat de ROM's verplicht zijn om na het verstrijken van genoemde periode de betreffende participaties geforceerd en tegen ongunstige voorwaarden te verkopen. De ROM's informeren de aandeelhouders jaarlijks over alle participaties die op balansdatum langer dan acht jaar in de portefeuille zijn opgenomen. Er wordt in openbare (jaar)verslagen niet over individuele participaties gerapporteerd.*

In de evaluatie is aangegeven dat deze termijn mogelijk kan knellen voor deep tech investeringen. Tegelijkertijd biedt de huidige bepaling ruimte om investeringen langer aan te houden dan acht jaar indien verkoop tegen ongunstige voorwaarden zou geschieden.

<u>Bespreekpunten 17 november 2022:</u>

- *Op welke manier beknelt deze bepaling de investeringen van de participatiebedrijven?*
- *Is een langere looptijd alleen gewenst voor deep tech investeringen, of is dit breder?*
- *Wat zou een betere hanteerbare termijn kunnen zijn? En in het verlengde daarvan: hoe wordt tegelijkertijd geborgd dat investeringen onnodig lang in de portefeuille blijven.*

<u>Notulen 17 november 2022:</u>

- ROM's zien twee trends: 1) Investeringen vinden steeds meer in een eerder stadium plaats (lager TRL niveau) en 2) De participaties moeten ook langer aangehouden worden om een goede exit te realiseren.
- Verwachting van de ROM's is dat de richtlijn op termijn 'beknellend' kan gaan werken. Er is niet letterlijk sprake van een beknelling omdat de huidige passage niet dwingend is geformuleerd, maar de richtlijn kan een vertekent beeld gaan geven van de prestaties van de ROM's wanneer steeds uitleg gegeven moet worden over punten waarover vooraf al

bekend is dat deze reëel zijn.. De huidige richtlijn gaat uit van 8 jaar, terwijl 10 jaar een realistischer uitgangspunt is met het oog op de toekomst.

- Provincies en EZK stippen het belang aan van het streven naar een zo kort mogelijke periode voor participaties. ROM's geven aan dat ze dit altijd proberen te waarborgen, maar dit ook heel erg afhangt van de marktomstandigheden, ontwikkeling en co-investeerders. Op dit moment ziet het er bijvoorbeeld niet rooskleurig uit.
- Op de vraag of verlening van de looptijd alleen voor deep tech relevant is of voor meerdere sectoren geven de ROM's aan dat het koppelen van de looptijd aan specifieke sectoren ingewikkeld is vanwege definitiekwesties. Daarnaast zien ze de trend niet alleen bij deep tech maar ook breder.
- Geconcludeerd wordt dat het wellicht ook een optie is om de mogelijke langere looptijd als uitgangspunt aan te vullen met een passage over het waarborgen van het streven naar een zo kort mogelijke participatietermijn.

Voorstel EZK bespreking 14 december

de duur van een participatie is in beginsel niet langer dan 10 jaar. Dit uitgangspunt impliceert dat de ROM's reeds bij het aangaan van een participatieovereenkomst afspraken maken over een exit strategie en daarbij streven naar exit binnen 10 jaar. Het vorenstaande betekent overigens niet dat de ROM's verplicht zijn om na het verstrijken van genoemde periode de betreffende participaties geforceerd en tegen ongunstige voorwaarden te verkopen. De ROM's informeren de aandeelhouders jaarlijks over alle participaties die op balansdatum langer dan acht jaar in de portefeuille zijn opgenomen. Er wordt in openbare (jaar)verslagen niet over individuele participaties gerapporteerd.

Bespreekpunten:

- Zou het voor iedereen een optie zijn om het streven te wijzigen naar 10 jaar conform bovenstaand voorstel

Notulen:

- ROM's: Rapporteren over participaties graag wel ook veranderen naar na 10 jaar.

- Provincies: Hoe waarborgen de ROM's een investeringsstrategie? Reactie ROM's: zodra we gaan investeren in een bedrijf, zijn we al bezig met een investeringsstrategie. Soms is het echter van belang om toch meer ruimte te kunnen pakken.

2. Maximale omvang

Huidige bepaling in de aandeelhoudersinstructie (artikel 1f): *de maximale omvang voor deelnemingen bedraagt per onderneming c.q. concern € 5,0 miljoen. Het gaat daarbij om de optelsom van aandelenkapitaal en (al dan niet converteerbare, achtergestelde) leningen. Eventuele (bijgeschreven) aanspraken op dividend en rente blijven buiten beschouwing en vallen ook niet onder de onder q genoemde (40%) vrije beleidsruimte. Bij overschrijdingen om andere dan de hiervoor genoemde reden, komt alleen het meerdere boven € 5,0 miljoen ten laste van de 40% vrije beleidsruimte.*

Sub Q aandeelhoudersinstructie: 'Deze verruiming van de beleidsruimte wordt toegestaan om het de ROM's mogelijk te maken te kunnen voldoen aan de door de aandeelhouders gestelde rendementsnorm zoals beschreven onder m'.

In de evaluatie is aangegeven dat deze omvang mogelijk kan knellen voor deep tech investeringen. Tegelijkertijd biedt de huidige bepaling ruimte middels de 40% vrije beleidsruimte.

Bespreekpunten 17 november 2022:

- *Op welke manier beknelt deze bepaling de investeringen van de participatiebedrijven?*
- *Is een grotere omvang alleen gewenst voor deep tech investeringen, of is dit breder?*
- *Wat zou een betere hanteerbare omvang kunnen zijn en hoe verhoudt dit zich tot Invest-NL die zich doorgaans op grotere tickets (>€5 miljoen) richt?*

Notulen 17 november 2022:

- De ROM's vinden niet de omvang van de vrije beleidsruimte knellend, maar artikel 1q : 'Deze verruiming van de beleidsruimte wordt toegestaan om het de ROM's mogelijk te maken te kunnen voldoen aan de door de aandeelhouders gestelde rendementsnorm zoals beschreven onder m'. De ROM's lezen daarin dat in principe gebruik van de vrije ruimte alleen is toegestaan om het gestelde rendementsnorm te behalen.
- Op de vraag hoe investeringen boven de €5 miljoen zich verhouden tot Invest-NL (die in principe is opgericht voor investeringen boven boven € miljoen) geven de ROM's aan dat het vaak gaat om investeringen waarin ze al participeren en het nodig om in vervolgrondes mee te blijven doen zodat een goede exit behaald kan worden. Daarnaast kan ook voor tickets boven de €5 miljoen sprake zijn van marktfalen. Vaak zijn ROM's en InvestNL gezamenlijk nodig, InvestNL wil een ROM niet uitnemen.
- EZK geeft aan dat een mogelijke oplossing kan zijn om de passage in artikel 1q te herformuleren en 'onder meer' aan de passage toe te voegen.
- Provincies merken op dat een dergelijke wijziging wel het risicoprofiel van het fonds verandert. In het kader hiervan wordt geconcludeerd dat een maximering van de omvang van een individuele investering ten opzichte van het fondsvermogen mogelijk een oplossing kan zijn.

Voorstel EZK bespreking 14 december

Sub Q aandeelhoudersinstructie: 'Deze verruiming van de beleidsruimte wordt onder andere toegestaan om het de ROM's mogelijk te maken te kunnen voldoen aan de door de aandeelhouders gestelde rendementsnorm zoals beschreven onder m'.

Bespreekpunten:

- Zou het voor iedereen een optie zijn om Sub Q zoals hierboven genoteerd te wijzigen?

Notulen:

- ROM's: Er wordt altijd gekeken naar investeringsrisico's door de RVC. Het risicoprofiel wordt daarin meegenomen.

- Provincie: dit doet wel iets met je risicoprofiel. Kunnen we nog nadenken over maximering van individuele investering?

3. Investeringen buiten regio

Huidige bepaling in de aandeelhoudersinstructie (artikel 1s): *tenzij de aandeelhouders voorafgaande schriftelijke instemming hebben verleend voor een investering buiten het geografische werkgebied van de ROM wordt er uitsluitend geïnvesteerd in bedrijven die een bijdrage leveren aan (het genereren van) economische en/of maatschappelijke ontwikkelingen in het geografische werkgebied van de ROM. Bedrijven die statutair gevestigd zijn buiten het werkgebied van de betreffende ROM, maar waarvan de activiteiten die door de ROM zijn / worden gefinancierd, neerslaan binnen het werkgebied, worden tot het werkgebied van de betreffende ROM gerekend. Omgekeerd, bedrijven die statutair gevestigd zijn binnen het werkgebied van de betreffende ROM maar waarvan de activiteiten die door de ROM zijn / worden gefinancierd, neerslaan buiten het werkgebied, worden niet tot het werkgebied van de betreffende ROM gerekend.*

Aangezien de ROM's nu een landsdekkend netwerk vormen, is het relevant om dit punt in de aandeelhoudersinstructie te herzien.

Bespreekpunten 17 november 2022:

- *Zijn deze beperkingen gegeven het landsdekkend netwerk nog steeds nodig?*

Notulen 17 november 2022:

- EZK geeft aan dat het signalen ontvangt van start en scale ups die aangeven dat ze niet door de ROM's kunnen worden geholpen. Soms ligt dit aan het feit dat expertise bij een ROM mist en de andere ROM dan ook niet instapt, vanwege beperkingen in investeringen buiten de regio. ROM's geven aan dan eerder expertise uit te wisselen en niet snel een investering zelf te doen.
- De provincies geven aan dat ze belang hechten aan het alleen investeren in de eigen regio. Een mogelijke verruiming is daarom ingewikkeld omdat dit onwenselijk is vanuit het regio perspectief.
- Kanttekening ROM's: wanneer bedrijven verhuizen, wil je wel je financiële positie veiligstellen. Dan is de stap naar de provincie wel een grote stap. Dit duurt soms te lang, terwijl wij het beste voor hebben met de desbetreffende investering. Eventueel ook hier oplossing: jaarlijks melding van investeringen buiten de regio.

Voorstel EZK bespreking 14 december

Bespreekpunten:

- Hoe waarborgen de ROM's dat deze expertise onderling wordt uitgewisseld en dat het gebrek aan expertise niet leidt tot uitsluiting van bedrijven voor investeringen? Welke afspraken kunnen we hierover maken?

Notulen:

- ROM's: Als we daarin echt als één organisatie in zouden opereren, zouden daar gemeenschappelijke NDA's op getekend moeten worden. Liever een dergelijk voorstel buiten de aandeelhoudersinstructie houden. Wellicht kunnen we wel iets met de kennisdeling doen, omdat we erkennen dat niet overal dezelfde kennis zit.

- EZK: Ziet graag meer samenwerking tussen de ROM's tot stand komen en wil voorkomen dat er in een bedrijf niet geïnvesteerd wordt vanwege het gebrek aan kennis over de desbetreffende sector. EZK zoekt nog naar een oplossing.

4. Besluitvorming door aandeelhouders

Huidige bepaling in de aandeelhoudersinstructie (artikel 1o): *de ROM's trekken zonder goedkeuring van de aandeelhouders geen risicokapitaal van derden respectievelijk bancair krediet aan om daarmee de participatieactiviteiten te financieren.*

Huidige bepaling in de aandeelhoudersinstructie (artikel 1p): de *ROM's kunnen met de fondsverstrekker een winstdelingsregeling overeenkomen. Indien de ROM's gevraagd wordt fondsen voor derden (niet zijnde de individuele aandeelhouders) te beheren, is voorafgaande schriftelijke instemming van de aandeelhouders vereist.*

Huidige bepaling in de aandeelhoudersinstructie (artikel 1s):t*enzij de aandeelhouders voorafgaande schriftelijke instemming hebben verleend voor een investering buiten het geografische werkgebied van de ROM wordt er uitsluitend geïnvesteerd in bedrijven die een bijdrage leveren aan (het genereren van) economische en/of maatschappelijke ontwikkelingen in het geografische werkgebied van de ROM.*

De ROM's hebben aangegeven de wijze van besluitvorming te willen bespreken. Belangrijk om hierin ook rekening te houden met de statuten.

Bespreekpunten 17 november 2022:

- *Op welke manier knelt de huidige manier van besluitvorming?*

Notulen 17 november 2022:

- ROM's: Dit werkt alleen beknellend voor investeringen buiten de regio. Bestaande bedrijven die verhuizen naar een andere regio. Je moet dan je financiële belang kunnen beschermen. Het voelt dan overbodig om hier nog extra toestemming op aan te vragen. Kan ook uit nood/geldgebrek zijn, dan kun je vaak niet anders dan de verhuizing toestaan en zelfs nog doorinvesteren.
- Oplossingsrichting (vanuit de provincies): Wellicht dat achteraf inlichten van de provincies voldoende is, indien er sprake is van een verhuizing.
- De punten O en P zijn logisch dat hier goedkeuring voor gevraagd moet worden. Dit mag zo blijven.

Voorstel EZK bespreking 14 december

Artikel 1s:*tenzij de aandeelhouders voorafgaande schriftelijke instemming hebben verleend voor een investering buiten het geografische werkgebied van de ROM wordt er uitsluitend geïnvesteerd in bedrijven die een bijdrage leveren aan (het genereren van) economische en/of maatschappelijke ontwikkelingen in het geografische werkgebied van de ROM. Indien er sprake is van een verhuizing van een bedrijf waar de ROM al in participeert, kan dit achteraf ter informatie met de aandeelhouders gedeeld te worden en is voorafgaande schriftelijke instemming niet nodig.*

Bespreekpunten:

- Zou het voor iedereen een optie zijn om artikel 1s zoals hierboven genoteerd aan te vullen?

Notulen:

- Provincies: 'achteraf' is te vrijblijvend, graag zouden we eerder geïnformeerd willen worden, wanneer de ROM dit ook weet. Wellicht is 'vooraf' of 'op het moment van kennisneming door de ROM' beter. Daarnaast vragen de provincies zich af hoe de situatie is als er wel al rendement gemaakt kan worden bij een verhuizing. Daarnaast zouden gelden niet geïnvesteerd moeten worden, na de verhuizing. Een ander signaal vanuit de provincies is dat het belangrijk is om te kijken naar hoe we economische veiligheid opnemen, wanneer China bijvoorbeeld komt investeren.

- ROM's: Wanneer er wel al rendement gemaakt kan worden, maken we natuurlijk wel een exit, maar wanneer je hier nadeel bij hebt, dan niet. Iedere ROM wil dat de bedrijven in de regio blijven, dus wij zullen nooit op een verhuizing sturen, maar dit kan niet altijd. De ROM's staan er niet achter om de zin op te nemen 'geen gelden meer na de verhuizing investeren'. Dit zou ten nadele zijn van de publieke gelden. Wij beschermen altijd onze investeringen. In het kader van economische veiligheid kunnen we wellicht de provincies betrekken bij BTI (Bureau Toetsing Investeringen). Opmerking ROM's: de huidige aanvulling is onduidelijk verwoord. Het gaat om een investering na een verhuizing. Voor een aanvullende investering in een verhuisbedrijf is de goedkeuring nodig. Niet alleen sub S nodig maar ook in sub Q. 5.1.2e deelt hierover nog een voorzet hoe dit goed juridisch verwerkt kan worden.

- EZK: We kunne toevoegen 'en het gaat om het beschermen van je investeringen'. Economische veiligheid wordt buiten de aandeelhoudersinstructie om opgepakt.

5. Revolverendheid (risicoprofiel)

Huidige bepaling in de aandeelhoudersinstructie (artikel 1m): *de aandeelhouders hanteren als richtlijn dat de koopkracht van het doelvermogen van het participatiebedrijf in meerjarig perspectief in stand blijft. Onder 'koopkracht van het doelvermogen' wordt verstaan de koopkracht van het door de aandeelhouders ter beschikking gestelde kapitaal (kapitaal, agio en de per 1 januari 2016 aanwezige reserves) verminderd met de per 1 januari 2016 aanwezige liquide middelen. Het meerjarig perspectief betreft een periode van vijf jaar. De (vigerende) periode vangt aan per 1 januari 2016 en betreft dus de periode 1 januari 2016 tot en met 31 december 2020.*

De ROM's hebben aangegeven de revolverendheid te willen bespreken. Dit is van belang met oog op de huidige inflatiecijfers. De revolverendheidseis is in de vorige herziening al eens aangepast en houdt nu de liquide middelen buiten beschouwing.

Bespreekpunten 17 november 2022:

- *Wat zijn de verwachtingen omtrent het rendement van de ROM's voor de komende jaren?*
- *Welke aanvullende aanpassing stellen de ROM's voor?*

Notulen 17 november 2022:

- ROM's: Vanwege de stijgende inflatie is dit een onhaalbare eis, met name maar niet alleen voor de nieuwere ROM's. Zij hebben nu nog minder exits. Het is met de huidige markt een onrealistische eis en geeft daardoor een onterecht en vertekend beeld van niet-presteren van de ROM's. Hierdoor heb je kans dat de ROM's risicomijdend gaan acteren, hetgeen niet in het belang is van de doelstelling van de ROM's.
- Provincies: Het naar beneden bijstellen van de rendementsnorm is wel iets wat echt formeel besproken moet worden binnen de provincie.
- EZK: Wellicht is het oprekken van de termijn hierin een oplossing. De richtlijn is nu genoteerd als 'streven naar' dit creëert wel ruimte.
- Provincies: ROM's moeten natuurlijk wel kunnen uitleggen indien ze de rendementsnorm niet halen, maar het is geen harde eis.

Voorstel EZK bespreking 14 december

Artikel 1m: *de aandeelhouders hanteren als richtlijn dat de koopkracht van het doelvermogen van het participatiebedrijf in meerjarig perspectief in stand blijft. Onder 'koopkracht van het doelvermogen' wordt verstaan de koopkracht van het door de aandeelhouders ter beschikking gestelde kapitaal (kapitaal, agio en de per 1 januari 2016 aanwezige reserves) verminderd met de per 1 januari 2016 aanwezige liquide middelen. Het meerjarig perspectief betreft een periode van vijf jaar. De (vigerende) periode vangt aan per 1 januari 2016 en betreft dus de periode 1 januari 2016 tot en met 31 december 2020. Revolverendheid is een richtlijn en geen doelstelling waarop de ROM's worden afgerekend. Van de ROM's wordt wel een toelichting verwacht wanneer niet aan de revolverendheidsrichtlijn kan worden voldaan.*

Bespreekpunten:

- Zou het voor iedereen een optie zijn om artikel 1s zoals hierboven genoteerd aan te vullen?

Notulen:

- ROM's: 'afrekenen' is hier een vreemde woordkeuze. Als de inflatie heel hoog is heb je meer dan 100% revolverendheid. Anders ga je minder risicovol inzetten. Kan EZK eventueel een cap op inflatie verkennen? Wat is een redelijke inflatie?

- Provincies: Nu is er sprake van een bijzondere situatie. De vraag is hoe lang dat aanhoudt. Als je dit nu loslaat wordt het wel ingewikkeld. Kanttekening: Wat vinden wij er als aandeelhouders van als dit tot minder risicovolle investeringen van de ROM's leidt?

- EZK: Houden de richtlijn het liefst in stand en zijn niet bereid om inflatie helemaal weg te laten. Wellicht kunnen we beter spreken over wenselijkheid in plaats van richtlijn. Daarnaast is het wel een harde eis dat ROM's zich richten op marktfalen en is het een richtlijn om de revolverendheid te

behalen. Het zou daarom geen discussie moeten zijn dat het behalen van de revolverendheid belangrijker zou zijn dan het primaire doel van de ROM's.

6. financieringsinstrumenten

Huidige bepaling in de aandeelhoudersinstructie (artikel 1i): *de financieringsinstrumenten waarvan de ROM's gebruik mogen maken zijn (al dan niet gecombineerd):*

i. participatie in aandelenkapitaal;

ii. converteerbare achtergestelde leningen;

iii. achtergestelde leningen;

iv. overige leningen.

Vanuit EZK belangrijk om vast te stellen dat deze lijst volledig is.

Bespreekpunten 17 november 2022:

- *Zijn bovengenoemde vier instrumenten volledig?*

Notulen 17 november 2022:

- geconcludeerd wordt dat het volledig is.

Voorstel EZK bespreking 14 december

Bespreekpunten:

- Geen bespreekpunten meer. (lijst is volledig)

7. Lijst van participaties

Momenteel niet opgenomen in de aandeelhoudersinstructie.

In de huidige aandeelhoudersinstructie is vermeld dat de ROM's jaarlijks een overzicht delen van de participaties die langer lopen dan 8 jaar. Aanvullend hierop zouden we graag jaarlijks een overzicht ontvangen van alle participaties waaraan de ROM deelneemt. Deze hoeven niet openbaar te zijn.

Bespreekpunten 17 november 2022:

- *Gaan de ROM's hiermee akkoord?*

Notulen 17 november 2022:

- ROM's: De ROM's gaan akkoord met het verstrekken van een lijst met namen van de participaties. Op de vraag van EZK om meer informatie per bedrijf dan alleen de naam, zoals investeringsbedragen en waarderingen, geven de ROM's aan dit vanwege bedrijfsgevoelige informatie niet te willen doen en niet te kunnen doen in verband met geheimhoudingsverplichtingen (die standaard zijn bij venture capital) en bedrijfsgevoelige informatie. Dit leidt voor de ROM's tot wanprestatie en claims. Procedures WOO dat dit niet goed afgelakt zit, zien wij daarbij ook als een risico. Dit zal ook co-investeerders laten afhaken.
- Provincies: Vragen zich af of het een goed idee is om dit op te nemen.

- EZK: Zou wel graag enige vorm van informatie willen hebben. Wellicht per sector in plaats van per participatie. Afspraak is dat EZK aangeeft waar de informatie voor nodig is en een nieuw verzoek formuleert.

Voorstel EZK bespreking 14 december

Bespreekpunten:

- Als EZK hebben we als aandeelhouder (en beleidsmaker) graag inzicht in de ontwikkelingen van de participaties. Het gaan om inzicht in de looptijden, de sectoren en de ticket sizes (verdeeld in categorieën). De informatie die we hier van de ROM's ontvangen verschilt per ROM. We zouden dat graag gelijk willen trekken. Aangezien tijdens de vorige keer zorgen waren over vertrouwelijkheid en WOO kunnen we ook verkennen hoe de ROM's hier 'geanonimiseerd' over kunnen rapporteren.

Notulen:

- ROM's: Het is prima om een lijst te delen met namen. Maar niet met bedragen. Een andere optie is lijsten maken die niet herleidbaar zijn naar individuele participaties. Ook moet hierbij oog zijn voor de administratieve druk. Om dit in te voeren, is er wel tijd voor nodig.

- Provincies: Geen behoefte aan complete overzichten van participaties, maar wel aan enig inzicht in de sectoren. Hoeveel leads heb je nou eigenlijk en wat is de leeftijd van je portefeuille?

- EZK: Wellicht kijken naar de TOP sectoren zodat het niet terug te herleiden is. EZK komt nog met een voorstel welke informatie we exact zouden willen hebben.

8. Doel van de ROM

Momenteel niet opgenomen in de aandeelhoudersinstructie.

In de evaluatie werd benoemd dat de drie vormen van falen de relevantie van de ROM's benadrukken en deze verwachtingen van de ROM vastgelegd zouden moeten worden in de aandeelhoudersinstructie. We willen daarom de verschillende vormen van falen benoemen als rol van de ROM's in de inleiding van de aandeelhoudersinstructie. Het gaat dan om de rol in marktfalen; het oplossen van informatiegebreken, het reduceren van externe effecten en het leggen van verbindingen. De rol in transitiefalen; falen door maatschappelijke uitdagingen zoals klimaatverandering, vergrijzing, duurzame mobiliteit en duurzame voedselvoorziening. De rol in systeemfalen; wanneer bepaalde actoren ontbreken, onvoldoende ontwikkeld zijn of elkaar niet of onvoldoende kunnen vinden.

Bespreekpunten 17 november 2022:

- *Zijn de ROM's en provincies hiermee akkoord?*

Notulen 17 november 2022:

- ROM's: Wij hebben investeringsbedrijf en ontwikkelbedrijf. De aandeelhoudersinstructie zit op het investeringsbedrijf. Deze doelstelling zit meer op het ontwikkelbedrijf. De aandeelhouderinstructie zou zich vooral moeten toespitsen op het investeringsbedrijf. Het falen gaat om het falen in de investeringsmarkt. Afgesproken is om het te houden bij de tekst die er nu ligt.

Voorstel EZK bespreking 14 december

Bespreekpunten:

- Geen bespreekpunten. We voegen dit niet toe.

Notulen:

- ROM's: Wellicht investeringsmarkt falen opnemen in plaats van marktfalen.

- Provincies: Dit is een bredere discussie, op het moment kunnen we nog niet aan de andere vormen van falen voldoen. Provincies gaan hierover intern nog in gesprek, aangezien er nog geen interne eensgezindheid op dit onderwerp is.

- EZK: Vanuit Noordelijke provincies horen wij dat deze behoefte er wel is om dit toe te voegen. Goed om dit intern bij de provincies met elkaar te bespreken.

9. Crises als reden voor betrokkenheid ROM

Momenteel niet opgenomen in de aandeelhoudersinstructie.

Aanvullend op het bovengenoemde punt over de vormen van falen hebben de ROM's ook relevantie getoond door het optreden tijdens crises, zoals bij de COL en de CHL. Wij stellen daarom voor om activiteiten gedurende een crises toe te voegen in de inleiding als reden voor betrokkenheid van de ROM's.

Bespreekpunten 17 november 2022:

- *Zijn de ROM's en provincies hiermee akkoord?*

Notulen 17 november 2022:

- Hetzelfde standpunt als bij punt 8. Afgesproken is om dit niet erin op te nemen.

Voorstel EZK bespreking 14 december

Bespreekpunten:

- Geen bespreekpunten. We voegen dit niet toe.

To: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Tue 1/10/2023 3:23:11 PM
Subject: stukken poho gesprek MKB Fonds
Received: Tue 1/10/2023 3:23:14 PM
23-01-09 Memo POHO Eco gesprek MKB Fonds 19 jan 2023.pdf
Onderzoeksvoorstel MKB Fonds 5.1.2e 19-12-2022.pdf
2022.11.22 Jaarplan 2023 MKBFD versie 3.pdf

Hoi 5.1.2e,

Ter info wat ik heb opgestuurd voor het poho voor het gesprek met het MKB Fonds op 19 januari.

Groeten, 5.1.2e

Memo POHO Economie		
Gedeputeerde	Henk Brink	
Afschrift		
Datum	9 januari 2023	
Poho datum	16 januari 2023	
Opsteller	5.1.2e 5.1.2e	Toestelnummer: 5.1.2e
Afgestemd met	5.1.2e 5.1.2e is afwezig, maar het onderzoeksvoorstel is met hem afgestemd	
Onderwerp	gesprek MKB Fonds over jaarplan 2023	
Doel memo	☑ Ter discussie ☐ Ter informatie	
Bijlage	Concept onderzoeksvoorstel MKB Fonds 19-12-2022 Jaarplan 2023 MKB Fonds Drenthe	
Naar GS	nee	

Advies/Vraag
1. Aan de hand van dit memo kunnen we bespreken wat jouw doel is van het gesprek met het MKB Fonds en wat je van mij nog verwacht ter voorbereiding.
2. Ben je akkoord met het onderzoeksvoorstel?
3. Ik adviseer om het onderzoeksvoorstel nog niet toe te sturen naar het MKB Fonds maar in het gesprek de grote lijnen van het voorstel te bespreken. Het voorstel zelf kan daarna met 5.1.2e 5.1.2e afgestemd worden.

Inleiding
Komende donderdag 19 januari spreek je 5.1.2e 5.1.2e (voorzitter RvC) en 5.1.2e 5.1.2e (directie) van het MKB Fonds over het jaarplan 2023. Deze afspraak komt voort uit het laatste poho voor de kerstvakantie, waarin we hebben afgesproken om, voordat we het jaarplan 2023 naar PS versturen, eerst met hen in gesprek te gaan. We verwachtten vragen van PS hoe GS het MKB Fonds gaat bijsturen i.v.m. de aanhoudende slechte resultaten.

In 2022 heeft het Fonds t/m Q3 3 financieringen (nieuw commitment) verstrekt voor een bedrag van €1,3 miljoen (doelstelling heel 2022: 13 financieringen voor € 3,4 miljoen). Daarnaast verwachtte men in Q4 nog een aantal financieringen te realiseren (we hebben hier nog geen rapportage van ontvangen).
Het jaarplan 2023 heeft als doelstelling om 15 financieringen te verstrekken voor een totaalbedrag van € 3,7 miljoen. Het jaarplan 2023 is nog ambitieuzer dan dat van 2022 en lijkt daardoor niet realistisch, aangezien men ook schrijft een recessie te verwachten in 2023.

Het MKB Fonds presteert slecht sinds het begin van de coronapandemie. Er komen weinig leads binnen en de aanvragen die binnenkomen zijn van slechte kwaliteit. Ook in vergelijking met andere provincies, is het aantal financieringsaanvragen van Drentse ondernemers erg laag. De oorzaak is moeilijk te doorgronden.

De lening van €10 miljoen die in september 2021 is toegezegd, is nog niet opgenomen.

Welke acties zijn door het MKB Fonds ondernomen?
- Ontwikkeling van twee nieuwe instrumenten: de perspectieflening (in 2022 gestart) en de garantielening (nog in ontwikkeling). Bij deze leningen worden meer zekerheden gevraagd waardoor een lagere rente kan worden gevraagd. Hiermee schuift het MKB Fonds op richting de reguliere financiers (banken).
- Marketing campagnes om meer leads te genereren. Ook in 2023 wil men meer reclame maken.

Concept onderzoeksvoorstel

Eind 2022 is n.a.v. de Q2 rapportage van het MKB Fonds in een poho afgesproken om te kijken welke mogelijkheden we als aandeelhouder hebben om de resultaten van het MKB Fonds te verbeteren. Er is een concept onderzoeksvoorstel opgesteld door 5.1.2e 5.1.2e (inhuur E&E Advies voor team Eco). 5.1.2e heeft namens E&E Advies destijds ook de evaluatie van het MKB Fonds uitgevoerd.

Het onderzoek heeft de volgende doelstelling:

Gelet op de diagnose stellen wij de voor om in samenwerking met de fondsbeheerder (NV NOM) te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om de prestaties van het MKB Fonds te verbeteren. Gelet op het teruglopende aantal uitzettingen sinds de uitbraak van de corona pandemie, stellen wij voor het onderzoek breed in te steken en ook te kijken naar de positionering en reikwijdte van het fonds i.r.t. onder meer onze economische beleidsambities, het meerjarenprogramma van de NOM en de uitkomsten van het recent uitgevoerde kapitaalmarktonderzoek. De uitkomsten van het onderzoek kunnen aanleiding geven om de fondsstrategie van het MKB Fonds op punten te herijken.

Zie ook het complete voorstel in de bijlage. Deze is nog niet gedeeld met het MKB Fonds. Mijn advies is om het voorstel niet voorafgaand aan het gesprek naar het MKB Fonds toe te sturen, omdat je een open gesprek wilt voeren en ook de visie van 5.1.2e en 5.1.2e wilt horen op de toekomst van het MKB Fonds, zonder meteen de inhoud van het onderzoek in te duiken. De grote lijnen van het onderzoek kunnen wel besproken worden, dan kunnen wij vervolgens met 5.1.2e het voorstel finetunen. Het plan is om het onderzoek door E&E Advies uit te laten voeren.

Vervolgstappen (aanpak/uitvoering)
Gesprek op 19 januari, daarna het onderzoeksvoorstel compleet maken met feedback NOM en de opdracht aan E&E Advies uitzetten. Na het gesprek kan ook de GS nota met PS brief gewijzigd worden en het jaarplan naar PS toegestuurd worden.

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

1 - 3

Concept
(https://www.drentsparlement.nl/Vergaderingen/Statencommissie/2023/18-oktober/09:30/INGEKOMEN-STUKKEN/Cie181023-A10-Halfjaarrapportages-2023-NOM-en-MKB-Fonds-COMPL.pdf, p. 75 e.v.)

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

1 - 23

Duplicaat (ID 316056)

To: 5.1.2e @provinciegroningen.nl[5.1.2e @provinciegroningen.nl]
Cc: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @provinciegroningen.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Thur 1/19/2023 9:18:13 AM
Subject: Facturering 5.1.2e
Received: Thur 1/19/2023 9:18:00 AM

Goedmorgen mw. 5.1.2e,

Ik ontving uw bericht over de facturering van de 5.1.2e Het project is op 1 maart 2022 gestart. Mijn idee was om het eerste jaar na 1 maart 2023 te factureren.
Maar nu kunnen we ook een factuur maken voor de eerste 10 maanden. U ontvangt dan een factuur van €8.333,33 (10/12 van €10.000). Is dat akkoord?

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

Team Economie

provincie Drenthe

+31 592 5.1.2e

werkdagen: ma, di, do-ochtend

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

To: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Thur 1/19/2023 9:39:46 AM
Subject: 5.1.2e voor je dossier
Received: Thur 1/19/2023 9:39:00 AM
38-4.5 Bijlage 1 Bevestigingbrief 5.1.2e v2.docx
2021-09-06 GS nota 5.1.2e .docx
bevestiging provincie Groningen.pdf

Hoi 5.1.2e,

Hierbij de stukken voor je dossier.

De verkoopfactuur is in concept klaar, maar ik wacht nog even op reactie van provincie Groningen.

Groeten, 5.1.2e

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

Team Economie

provincie Drenthe

+31 592 5.1.2e

werkdagen: ma, di, do-ochtend

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Aan:

Assen,
Ons kenmerk
Behandeld door mevrouw 5.1.2e (0592) 5.1.2e
Uw kenmerk
Onderwerp: Bevestiging afspraken 5.1.2e

Geachte,

In het kader van een uit te zetten opdracht aan de NOM voor een tijdelijke aanstelling van een 5.1.2e heeft uw organisatie recent medewerking toegezegd in de vorm van een financiële bijdrage.
Hierbij bevestigen wij:

- Deelname aan de opdracht vanuit <uw organisatie>;
- Uw toezegging om maximaal € xx.xxx bij te dragen, verdeeld over 36 maanden;
- De inhoudelijke afspraken (zie bijlage) over de uitvoering van genoemde opdracht.

< medewerker x > zal namens uw organisatie fungeren als contactpersoon.
De provincie Drenthe heeft mandaat voor het verstrekken van de opdracht en handelt hierbij met volmacht namens en mede voor rekening en risico van de projectpartners.
Met het ondertekenen van deze brief stemt u in met het mandaat en de voorliggende afspraken en werkwijze (zie bijlage). Gelieve de ondertekende brief per ommegaande te retourneren t.a.v. mevrouw 5.1.2e.

Toelichting
Anno 2021 leven we in een tijdperk waarin we worden geconfronteerd met forse uitdagingen op het gebied van gezondheid, demografie en economische veerkracht. Ontwikkeling van kennis en bedrijvigheid in de sector Life Sciences & Health vervult hierin een sleutelrol. Daarbinnen is de bedrijfstak medische technologie ('medtech') één van de sterke economische sectoren van Noord-Nederland, waarbij het zwaartepunt van bedrijvigheid ligt in de regio Groningen-Assen. Vooral de gemeenten

Groningen, Assen en Noordenveld hebben de ambitie om deze sector verder te versterken. Om dit te kunnen realiseren, is extra c.q. tijdelijke inzet van een regionale ontwikkelmakelaar op het gebied van medische technologie onmisbaar.

Opdracht
Partijen provincie Groningen, provincie Drenthe, gemeenten Assen, Noordenveld en Groningen, Regio Groningen-Assen en de Vereniging Springboard (medtech) hebben daarop hun medewerking toegezegd aan een gezamenlijk initiatief om de NOM opdracht te verlenen om voor de duur van 36 maanden (medio 2021 – medio 2024) op het thema medische technologie tijdelijk een 5.1.2e 5.1.2e (0,5 fte) aan te stellen.
Hartelijk dank voor uw vertrouwen. Wij zien hierin wederom een mooie samenwerking waarin we ons bedrijfsleven, kennisinstellingen en zorg- en welzijnssectoren ondersteunen in hun gemeenschappelijke uitdagingen. Wij hopen van harte dat deze gezamenlijke inspanning optimaal zal bijdragen aan versterking van kennis, banen en een gezond Noord-Nederland.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe

, voorzitter , secretaris

<uw organisatie>

, (functie)

Bijlage: Opdracht 5.1.2e

Agendapunt voor de vergadering van Gedeputeerde Staten van Drenthe

GS-stuk

Algemene gegevens	
Opsteller	5.1.2e 5.1.2e, tst. 5.1.2e
Team	Economie
Datum	maandag 6 september 2021
Uiterste behandeldatum in GS: *Toelichting:*	

Teammanager
Ria Lahuis
Paraaf en advies *Akkoord:* *Bespreken:*

Verwijzing naar speerpunt coalitieakkoord/programma begroting
3. Regionale economie en werkgelegenheid: kansen benutten

Akkoord portefeuillehouder
Henk Brink

Intern voorbereid met
1. 5.1.2e 5.1.2e (BC)
2. 5.1.2e 5.1.2e (S&I)
3. 5.1.2e 5.1.2e (FPC)

Akkoord provinciesecretaris
Wim Brenkman

Archivering	
Soort overeenkomst: *Looptijd overeenkomst:*	Niet van toepassing
Datum:	*Registratienummer:*
	nr.
	nr.

Communicatie
Openbaar: Ja
Persbericht: Nee
Bekendmaking: Niet van toepassing

Onderwerp

5.1.2e 5.1.2e

Advies

1. In te stemmen met een bijdrage van € 75.000,- voor de tijdelijke inzet van een 5.1.2e 5.1.2e 2021-2024.
2. Deze bijdrage te dekken uit het budget Versterking Economische Structuur (VES).
3. Als penvoerder te fungeren voor dit project en de bijdragen van partners te beheren.

Beslissing GS

Inleiding

a. Algemeen
Medische technologie (vaak afgekort met medtech) is een bedrijfssector die bestaat uit producten, technologieën en toepassingen die bij de mens worden gebruikt voor diagnose, preventie, bewaking, behandeling, verlichting of compensatie van ziekten, verwondingen of een handicap. Het is een specifieke sector binnen de nationale en regionale topsector Life Sciences & Health (LSH) en één van de sterke economische sectoren van Noord-Nederland. Het zwaartepunt van de bedrijvigheid ligt in de regio Groningen-Assen. De medische technologie vormt dan ook een belangrijk onderdeel van het regionale acquisitieprofiel.

Specifiek rond het thema medische technologie is de gezamenlijke wens ontstaan om voor drie jaar (36 maanden) een 5.1.2e (0,5 fte) aan te stellen. De samenwerkende partijen willen - in gezamenlijk opdrachtgeverschap - de NOM opdracht geven om een 5.1.2e te werven en aan te stellen.

Waarom een 5.1.2e ? De vraag naar deze rol is oorspronkelijk gesteld door de Vereniging Springboard en Life Cooperative, twee noordelijke netwerken van bedrijven in de life science en medische technologie die zich sterk maken voor een doorontwikkeling van deze sectoren in Noord-Nederland tot nationaal complementaire topsector in kennis en kunde. De focus ligt hierbij op medische producten en toegepast onderzoek ten behoeve van actief en gezond ouder worden. Springboard signaleert dat veel kansen in het Noorden onbenut blijven, waarmee de potentie in onze regio ook onbenut blijft. Om de medtech-sector echt te kunnen versterken, is specifieke acquisitiekracht nodig, vooral rond het bedrijven- en innovatiecluster in Roden. Zo is de Health Hub Roden nu nog een locatie waar vooral onderwijs wordt gegeven, maar die veel meer potentie heeft. De samenwerkende partners omarmen dit pleidooi en willen rondom de Health Hub meer bedrijvigheid aantrekken en creëren.

De NOM is de aangewezen partij voor de ontwikkeling van bedrijvigheid in Noord-Nederland. De NOM wil de (tijdelijke) 5.1.2e daarom in eigen huis stationeren.

b. Europese aspecten
De NOM zal deze opdracht uitvoeren. Naar de NOM mag inbesteed worden, omdat de NOM een deelneming is van de provincie Drenthe.

c. Economie/werkgelegenheid
Door bedrijven te helpen met hun business development-vragen, kunnen zij groeien en wordt zo een bijdrage geleverd aan de werkgelegenheid.

d. Participatie
Naast de provincie Drenthe verstrekken ook de provincie Groningen, de gemeente Groningen, de gemeente Noordenveld, de gemeente Assen en de Regio Groningen-Assen een financiële bijdrage en zorgt de Vereniging Springboard voor een *in kind* -bijdrage.

Advies

1. In te stemmen met een bijdrage van € 75.000,- voor de tijdelijke inzet van een 5.1.2e 5.1.2e 2021-2024.

2. Deze bijdrage te dekken uit het budget Versterking Economische Structuur (VES).
3. Als penvoerder te fungeren voor dit project en de bijdragen van partners te beheren.

Doelstelling uit de begroting

3.2.01 Zorgen voor een goed vestigings- en ondernemersklimaat ook op (sub)regionaal niveau
3.3.01 Stimuleren innovatie in de zorg en medische technologie vanuit de 3 O's (ondernemers, overheid en onderwijs)

Argumenten

1.1. De activiteiten van de 5.1.2e *passen goed in ons economisch beleid om bedrijven in de gezondheidseconomie actief te versterken en het vestigingsklimaat te verbeteren.*
Door bedrijven een stap verder te helpen, wordt het cluster in Noord-Nederland sterker en wordt nieuwe werkgelegenheid gecreëerd. De medtech-sector kenmerkt zich door een sterke regulering. Dit maakt toetreding door nieuwkomers lastig. Acquisitie van nieuwe bedrijvigheid vraagt daarom om:

- een stevige inzet op het profileren en ontsluiten van kennis en faciliteiten die we al hebben;
- een actieve rol in het identificeren van nieuwe ideeën en leads;
- actieve ondersteuning aan het bedrijfsleven bij het (verder) ontwikkelen, beproeven en op de markt brengen van technologische toepassingen.

De taak van de 5.1.2e is om kansrijke nieuwe ideeën en startende bedrijven te identificeren en te ondersteunen bij het ontwikkelen en naar de markt brengen van nieuwe innovatieve producten of diensten. Niet alleen voor de Health Hub Roden (hoewel hier wel het zwaartepunt wordt verwacht), maar voor heel Noord-Nederland.

1.2 Deze 5.1.2e *kan de rol van de Health Hub versterken en ervoor zorgen dat meer bedrijven zich hier gaan vestigen.*
Het bij elkaar brengen van kennis en innovatie en het samenwerken aan complexe vraagstukken leiden tot slimme creatieve oplossingen en nieuwe kansen voor onze regio. De 5.1.2e 5.1.2e zal zorgen voor een nieuwe verbinding tussen de Health Hub Roden en Springboard.

3.1 De provincie Drenthe heeft veel ervaring met het opdrachtgeverschap aan Business Developers en de NOM en is daardoor een logische opdrachtgever/penvoerder.
De afspraken worden bekrachtigd via de bevestigingsbrief die als bijlage is toegevoegd. De 5.1.2e schrijft een plan van aanpak met input van de partners waarin de doelen worden beschreven. Er zal regulier voortgangsoverleg plaatsvinden tussen de opdrachtgevers en de verantwoording zal plaatsvinden in reguliere rapportages en jaarverslagen van de NOM.
De opdracht verstrekken aan de NOM zal zorgen voor verbinding met andere Business Developers en ook de benodigde links naar acquisitie en financiering. De NOM heeft reeds een Business Developer/acquisiteur voor (LSH), maar deze opdracht vraagt om iemand met een specifiek netwerk en kennis (bijvoorbeeld wet- en regelgeving) van de medtech-sector. Dit is een specifieke niche in de LSH-sector. De 5.1.2e zal zich in Drenthe profileren via Ik Ben Drents Ondernemer (IBDO). Deze werkwijze met de NOM en IBDO is al eerder

succesvol toegepast voor business development door de provincie Drenthe.

Tijdsplanning

De 5.1.2e zal naar verwachting in het najaar 2021 starten en t/m medio 2024 actief zijn (36 maanden).

Financiën

Door partijen is toegezegd om als volgt een (financiële) bijdrage te leveren aan de uitvoering van de werkzaamheden, volgens een vaste verdeelsleutel:

Financiers	**Bedrag**	**Bijdrage, naar rato**
Provincie Drenthe	€ 75.000,- (verdeeld over drie jaar)	31%
Regio Groningen-Assen	+/- € 60.000,- (25% van totale kosten)	25%
Provincie Groningen	€ 30.000,- (verdeeld over 36 maanden)	12%
Gemeente Groningen	€ 40.000,- (verdeeld over 36 maanden)	16%
Gemeente Assen	€ 30.000,- (verdeeld over 36 maanden)	12%
Gemeente Noordenveld	€ 7.500,- (verdeeld over 36 maanden)	3%
Vereniging Springboard	In kind	
TOTAAL	***€ 242.500,-***	***100%***

De bijdrage vanuit de provincie bedraagt € 75.000,- verdeeld over 36 maanden. Dit bedrag wordt uit de bestaande begroting gedekt, ten laste van het budget Versterking Economische Structuur (VES) (prestatie 3700501, kostensoort 440275). Voor het begrotingsjaar 2021 betreft het een bedrag van maximaal € 10.000,--. Voor het begrotingsjaren 2022 en 2023 gaat het in beide jaren om een bedrag van € 25.000,--.Voor begrotingsjaar 2024 verwachten we een bedrag van € 15.000,--. De provinciale bijdrage voor de jaren 2022, 2023 en 2024 wordt beschikbaar gesteld onder voorbehoud van de vaststelling van de begroting door PS.

Bijlagen

1. Bevestigingsbrief t.b.v. deelname, bijdrage en mandaat.

*Kant*tekeningen

aan Gedeputeerde Staten van Drenthe

Risico's

Niet van toepassing.

Kanttekeningen vanuit de organisatie

Niet van toepassing.

Tekst openbare besluitenlijst

Onderwerp: 5.1.2e

Tekst: Gedeputeerde Staten hebben besloten een bijdrage van € 75.000,-- beschikbaar te stellen voor de tijdelijke aanstelling van een 5.1.2e voor de komende drie jaar bij de NOM. De 5.1.2e 5.1.2e zal startende en groeiende bedrijven in de sector medische technologie helpen om te groeien, de juiste kennis te vinden, hun producten op de markt te krijgen en een goede vestigingsplaats te vinden.

provincie groningen

kopie → financiën

Provincie Drenthe
T.a.v. Mevr. 5.1.2e
Postbus 122
9400 AC Assen

Datum : 9 augustus 2021
Documentnr. : 2021-072897
Dossiernummer : K23386
VPL-nummer : 5.1.2i
Behandeld door : 5.1.2e
Telefoonnummer : (050) 5.1.2e 5.1.2e
Antwoord op : -
Bijlage : -
Onderwerp : 5.1.2e

Geachte mevrouw 5.1.2e

Wij hebben uw verzoek voor een bijdrage in de gezamenlijke opdracht aan de NOM ontvangen. De NOM zal zorgdragen voor het werven, aanstellen en huisvesten van een 5.1.2e. Conform eerdere besprekingen betaalt provincie Groningen een bedrag van in totaal maximaal € 30.000 euro ex. btw, evenredig verdeeld over de jaren 2021, 2022 en 2023. Provincie Drenthe factureert hiervoor, als technisch opdrachtgever, jaarlijks € 10.000,- ex. btw. aan de provincie Groningen

Voor deze opdracht is een verplichtingennummer (VPL) vastgesteld. Wij verzoeken u dit nummer (5.1.2i te vermelden op de nota's ten laste van deze opdracht. Facturen zonder de gevraagde informatie worden niet in behandeling genomen. Deze nota's dient u bij voorkeur digitaal, inclusief eventuele bijlage(n), te mailen naar: crediteurenadministratie@provinciegroningen.nl. De tenaamstelling moet zijn:

De tenaamstelling moet zijn:
Provincie Groningen
Crediteurenadministratie t.b.v. Economie, Cultuur en Projectfinanciering
T.a.v. Dhr. 5.1.2e
Postbus 610
9700 AP Groningen

Op deze opdracht zijn de Algemene Inkoopvoorwaarden provincie Groningen 2019 van toepassing. Deze voorwaarden zijn te vinden via https://www.provinciegroningen.nl/inkoop-en-aanbesteding/. Alle overige voorwaarden worden nadrukkelijk van de hand gewezen.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. Voor eventuele vragen kunt u contact opnemen met mevrouw 5.1.2e telefoon: (050) 5.1.2e

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Groningen:

Namens dezen:

J. Hermse

Hoofd afdeling Economie, Cultuur en Projectfinanciering

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.

To: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]
Cc: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Mon 1/23/2023 9:36:43 AM
Subject: RE: Update 5.1.2e
Received: Mon 1/23/2023 9:36:00 AM

Hoi 5.1.2e,

Prima afspraken. Ik zal het met 5.1.2e regelen. Er is vast wel iets te organiseren. ☺

Groeten, 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>
Verzonden: maandag 23 januari 2023 10:35
Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>
Onderwerp: Re: Update 5.1.2e

Ha 5.1.2e,

Nog even terugkomend op de inzet van 5.1.2e 5.1.2e voor de Health Hub; Ik heb net even o.a. met 5.1.2e en 5.1.2e 5.1.2e periodiek intern overleg gehad over HHR. Daar bespraken we ook de inzet van 5.1.2e 5.1.2e, met daarbij de perceptie van de HHR directie over haar inzet 'in huis'.

- 5.1.2e en ik plannen in febr. een date met 5.1.2e om hier in huis te brainstormen hoe we HHR dan wél kunnen helpen. Daarmee willen we een 'welles nietes' discussie met HHR voor zijn.
- Over de tijdelijke extra ureninzet 5.1.2e gaf aan dat NOM niet zomaar meer uren mag declareren in 2023, vanuit de onderbesteding in 2022. Daar moeten we dan afspraken over maken met NOM. 5.1.2e vraagt of jij hierover even contact met haar opneemt.

Dat was 'm weer even.

Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>
Verzonden: dinsdag 17 januari 2023 14:36
Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>
Onderwerp: Update 5.1.2e

Dag allen,

We spreken elkaar straks, maar hier alvast mijn aantekeningen van het gesprek met 5.1.2e 5.1.2e van afgelopen donderdag. Ook even naar 5.1.2e in CC ivm veel koppelingen met digitalisering/AI.

Bedrijven
NOM heeft een Market Readiness Programma (MRP) gehad in 2022. 4 van de 8 bedrijven kwamen uit de Life Science & Health sector. 1 van de bedrijven gaat nu deelnemen aan Investor Readiness Programma

1. 5.1.1c
2.
3.
4.

Veel contact met Aletta Solutions (Groningen): AI oplossing om uitval in de 4e fase van patiëntenstudies tegen te gaan.

Samenwerking met andere partijen
Er is een Dutch Health Hub, organisatie gevestigd in Utrecht. Zoekt samenwerking met ROM's, schijnen goed netwerk te hebben -> kennen we dit?
HTRIC: Health Technology Research and Innovation Cluster-> organiseert Innovation Boosters-> zijn goede contacten mee
Samenwerking met HHR verloopt stroef, is erg negatief over NOM. 5.1.2e wil dat ze er gaat zitten als een soort vraagbaak, maar dat is niet haar rol en ze werkt maar 20 u. Ze kent wel alle ondernemers die er zitten en die weten haar te vinden bij vragen. Zijn niet allemaal bedrijven in haar doelgroep. Bedrijven in HHR:

- CareUp: wordt gesprek mee gepland
- SIMCPR: wordt naar een financiering gekeken

Wat kunnen we nog doen om samenwerking NOM/ HHR te verbeteren?
Springboard lijkt niet erg actief te zijn. Ze komt hen niet tegen. Ze gaat contact opnemen met 5.1.2e .
5.1.2e zit bij VentureLab (investor readiness project) in de jury voor de panel presentations.

Markt

- Ontwikkeling van medtech producten gaat eigenlijk altijd samen met een AI oplossing.
- Startups moeten in de beginfase veel investeren in certificaten/voldoen aan regelgeving. Vaak moet dat eerst voordat er een product ontwikkeld kan worden. Lange aanlooptijd. Ik heb voucher regeling IBDO toegestuurd.
- NOM maakt nu met het sectorteam LS&H een sectorplan. Hier zullen de activiteiten en doelstellingen van 5.1.2e ook instaan (Plan van aanpak)

Opdrachtverlening
We gaan weer een oploop organiseren met alle partners zoals in juli 2022 is gebeurd. Dit gebeurt als 5.1.2e weer op stoom is (werkt nu net weer volledig=20 u).
Uitbreiding uren voorgesteld. [redacted] Ze bespreekt dit met 5.1.2e 5.1.2e en er wordt een berekening gemaakt hoeveel ruimte de NOM nog heeft.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

Team Economie

provincie Drenthe

+31 592 5.1.2e

werkdagen: ma, di, do-ochtend

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

To: postbusGS-stukken [redacted]@drenthe.nl]
Cc: Johan Geveke[[redacted]@drenthe.nl]; [redacted]@drenthe.nl]; [redacted]@drenthe.nl]; [redacted]@drenthe.nl]; [redacted]@drenthe.nl]; Henk Brink[[redacted]@drenthe.nl]
From: [redacted]
Sent: Tue 1/31/2023 8:23:32 AM
Subject: GS Nota MKB Fonds Drenthe jaarplan 2023
Received: Tue 1/31/2023 8:24:04 AM
2023-01-31 GS nota Jaarplan 2023 MKB Fonds V4.docx
Bijlage 1. Jaarplan 2023 MKB Fonds Drenthe.pdf

Goedemorgen,

In de bijlage een GS nota met PS brief over het jaarplan 2023 van het MKB Fonds Drenthe. Deze GS nota is voor de Kerst gecontroleerd door jullie, maar is iets aangepast. De tweede alinea in de PS brief is nieuw, beginnend met 'De afgelopen jaren...'.
Verder is het stuk niet gewijzigd.
Ik wil deze nota graag agenderen voor de GS vergadering van volgende week.
Als er nog vragen of wijzigingen zijn, dan hoor ik het graag.

Groeten, [redacted]

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Team Economie

provincie Drenthe

+31 592 [redacted]

werkdagen: ma, di, do-ochtend

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

1 - 23

Reeds openbaar:
(https://www.drentsparlement.nl/Vergaderingen/Statencommissie-Financien-Cultuur-Bestuur-en-Economie-FCBE/2023/22-februari/09:30/INGEKOMEN-STUKKEN/FCBE220223-A10-Jaarplan-2023-MKB-Fonds-Drenthe-COMPL.pdf)

Agendapunt voor de vergadering van Gedeputeerde Staten van Drenthe

Statenbrief

Algemene gegevens		**Teammanager**
Opsteller	5.1.2e 5.1.2e, tst. 5.1.2e	Johan Geveke
Team	Economie	
Datum	31 januari 2023	*Paraaf* *Bespreken:*
Uiterste behandeldatum in GS: *Toelichting:*		

Verwijzing naar speerpunt coalitieakkoord/programma begroting	**Akkoord portefeuillehouder**
3. Regionale economie en werkgelegenheid: kansen benutten	Henk Brink

Intern voorbereid met		**Akkoord provinciesecretaris**
1. 5.1.2e 5.1.2e (BC) 2.		Wim Brenkman
Archivering		**Communicatie**
Soort overeenkomst:	Niet van toepassing	*Openbaar:* Ja
Datum:	*Registratienummer:*	*Persbericht:* Nee
	nr.	*Bekendmaking:* Niet van toepassing
	nr.	

Onderwerp

Jaarplan 2023 MKB Fonds Drenthe

Advies

1. Kennis te nemen van het Jaarplan 2023 van het MKB Fonds Drenthe.
2. In te stemmen met de brief aan Provinciale Staten.

Beslissing GS

Inleiding

a. Algemeen
Het MKB Fonds Drenthe (formele naam: Drentse Holding) verstrekt risicofinanciering aan Drentse mkb-bedrijven. De provincie is 100% aandeelhouder van het fonds. Met PS is afgesproken dat zij de jaarplannen en jaarverslagen/jaarrekeningen ontvangen van alle verbonden partijen.

b. Europese aspecten
Niet van toepassing

c. Economie/werkgelegenheid
Door het financieren van innovatieve en snelgroeiende mkb-bedrijven, groeit de werkgelegenheid in Drenthe.

d. Participatie
Niet van toepassing

Advies

1. Kennis te nemen van het Jaarplan 2023 van het MKB Fonds Drenthe
2. In te stemmen met de brief aan Provinciale Staten.

Doelstelling uit de begroting

3. Regionale economie en werkgelegenheid: kansen benutten
22.3.10.01 Drenthe is dé mkb-provincie

Argumenten

1.1 In het Jaarplan staat welke activiteiten uitgevoerd worden en welke doelstellingen nagestreefd worden.
Hierbij is niet alleen oog voor financieel rendement, maar ook voor het maatschappelijk belang (impact) voor de provincie Drenthe om aan oplossingen te werken voor de maatschappelijke vraagstukken, zoals het ondersteunen van mensen bij een terugkeer op de arbeidsmarkt, gezondheidszorg, leefbaarheid, voedseltransitie, klimaatverandering en grondstoffenschaarste.

2.1 Hiermee worden Provinciale Staten in staat gesteld hun kaderstellende en controlerende rol uit te voeren.
Op 28 september 2022 hebben PS een vernieuwd Protocol Verbonden Partijen vastgesteld (Statenstuk 2022-69), waarin is opgenomen dat tijdens de exploitatiefase PS jaarlijks worden geïnformeerd door middel van een jaarverslag en begroting van verbonden partijen. De verbonden partij gaat hierbij tevens in op toekomstige ontwikkelingen, mogelijke risico's en dilemma's.

Tijdsplanning

Niet van toepassing

Financiën

Niet van toepassing

Bijlagen

0. Statenbrief
1. Jaarplan 2023 MKB Fonds Drenthe

*Kant*tekeningen

aan Gedeputeerde Staten van Drenthe

Risico's

Niet van toepassing

Kanttekeningen vanuit de organisatie

Niet van toepassing

Tekst openbare besluitenlijst

Onderwerp: Jaarplan 2023 MKB Fonds Drenthe
Tekst: Gedeputeerde Staten hebben kennisgenomen van het Jaarplan 2023 van het MKB Fonds Drenthe en sturen dit jaarplan ter informatie naar Provinciale Staten.

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

5 - 6

Concept van:
https://www.drentsparlement.nl/Vergaderingen/Statencommissie-Financien-Cultuur-Bestuur-en-Economie-FCBE/2023/22-februari/09:30/INGEKOMEN-STUKKEN/FCBE220223-A10-Jaarplan-2023-MKB-Fonds-Drenthe-COMPL.pdf, p. 1-2

3-2-2023/08:49:10/3009/0001

provincie groningen

Provincie Drenthe
T.a.v. Mevrouw [redacted]
Postbus 122
9400 AC Assen

Factuur

Contactpersoon:	[redacted]
Emailadres:	[redacted]@provinciegroningen.nl
Telefoonnummer:	050 - [redacted]
Factuurdatum:	**01-02-2023**
Factuurnummer:	**101955**
Dossiernummer:	**K30246**
Uw Kenmerk:	**nvt**
Debiteurnummer:	**D00004**
Betreft:	**Bijdrage juli t/m december 2022 Vervolg TopDutch (twee jarige opdracht drie provincies aan NOM)**

Omschrijving	BTW	BTW bedrag €	Bedrag €
Bijdrage juli t/m december 2022 Vervolg TopDutch (twee jarige opdracht drie provincies aan NOM)	21%	15.750,00	75.000,00

BTW	BTW omschrijving	BTW bedrag €
21%	Verkoop Hoog 21%	15.750,00

Subtotaal €	**75.000,00**
BTW €	**15.750,00**
Totaal €	**90.750,00**

Wij verzoeken u het hierboven vermelde bedrag binnen 30 dagen na dagtekening over te maken op banknummer NL84ABNA0446045691 van de Provincie Groningen onder vermelding van het factuurnummer.

Martinikerkhof 12
9712 JG Groningen
www.provinciegroningen.nl

Sint Jansstraat 4
9712 JN Groningen
info@provinciegroningen.nl

Postbus 610
9700 AP Groningen
Telefoon: 050 3164911

KvK: 01182023
BTW: NL0019.32.822.B01
IBAN: NL84 ABNA 0446 0456 91/BIC: ABNANL2a

MKB Fonds Drenthe rapportage Q4 2022

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave		2
01	**Voorwoord**	3
	Voorwoord	4
02	**KPI Dashboard**	7
	KPI Dashboard	8
03	**Investeren**	9
	Toelichting Q4 kwartaal 2022	10
04	**Finance**	13
	Financiële informatie	14
05	**Vooruitblik**	16
	Vooruitblik	17

01 **Voorwoord**

Voorwoord

Ook in de tweede helft van 2022 kromp, blijkt uit de berekeningen van het CBS, de economie. Zoals wij in de vorige rapportage al vermeldden, nam de krimp echter voorzichtig af. De gevolgen van de stijging van de energieprijzen en de schaarste aan grondstoffen en personeel (stijging loonkosten), bleven ook in het vierde kwartaal duidelijk merkbaar. Dit gekoppeld aan de aflossingsdruk richting de fiscus (corona steunmaatregelen) die moet gaan beginnen, zal er bij veel ondernemingen voor zorgen dat het eerste halfjaar 2023 erg spannend wordt. Daar komt bij dat door de stijgende mate van onzekerheid in sommige sectoren, offertes niet, nauwelijks of met grote vertraging worden omgezet in orders.

De gevolgen zien we ook terug in onze cijfers. Per ultimo 2022 hebben we, conform onze halfjaarlijkse procedures, de portefeuille per individuele financiering her-beoordeeld. Vanuit voorzichtigheidsprincipe hebben we een forse dotatie aan de voorzieningen moeten doen. Voorzieningen worden getroffen voor het verschil tussen de boekwaarde en de lagere verwachte realiseerbare waarde. Deze verwachte waarde is een momentopname (31-12-2022) en kan in de loop er tijd ook weer positief worden bijgesteld (bijvoorbeeld liquiditeitsverbeteringen, continuïteitsperspectief etc.). Een voorziening is dus geen definitieve afwaardering. Door de actieve betrokkenheid van het investment team bij de portefeuilleondernemingen, ook vanuit risicomanagement, zetten we ons samen met de onderneming en stakeholders in om een duurzame waarde-creatie te realiseren en dus ook bij te dragen aan de omslag van onzekerheid naar gezonde continuïteit. Naast de zichtbare voorzieningen zitten er in de portefeuille “onzichtbare meerwaarde”. In de gehouden aandelenbelangen zit een stille reserve van meer dan € 450k. Daarnaast zijn er in een aantal leningsovereenkomsten afspraken gemaakt over conversierechten voor het fonds of extra opbrengsten voor het fonds ingeval de onderneming of een activiteitgeheel of gedeeltelijk wordt verkocht.

In het vierde kwartaal zagen we een sterke groei van het aantal leads. Leads betreffen de eerste serieuze contacten waarbij partijen (inclusief het fonds) onderzoeken of financiering vanuit het fonds mogelijk is en/of best passend is bij de behoefte van de onderneming. Indien de leads aansluiten bij de doelstellingen van het fonds ende verkenningen leiden tot een wederzijdse intentie tot financiering, wordt de onderzoeksfase opgestart. Hierin wordt door het investeringsteam diepere analyse uitgevoerd op onder meer het product, de markt, de management kwaliteiten en de financiële realisaties en prognoses. Als deze fase positief wordt afgesloten, waarbij ook positief advies van de IC, leidt dit tot financiering. De gemiddelde conversiegraad van lead tot financiering ligt voor het fonds rond 10%.

De IC is in het vierde kwartaal drie maal ter vergadering bijeen gekomen. Hierbij is een investeringsvoorstel ter advisering voorgelegd (positief advies), een nieuw product (garantieregeling) besproken (positief advies) en een memo voorgelegd met betrekking tot een conversiemogelijkheid (positief). Daarnaast is een addendum op een eerder door de IC van positief advies voorzien investeringsvoorstel besproken. De ontwikkelingen rondom de onderneming gaven daar aanleiding toe. Door het investeringsteam is er veel tijd en moeite in gestoken om deze onderneming vanwege haar maatschappelijke impact voor Drenthe te behouden. Uiteindelijk heeft de onderneming op een andere wijze haar financieringsbehoefte kunnen invullen en bleek financiering vanuit MKBFD niet nodig. Hoewel dit niet zichtbaar is in ons uitzettingenniveau, hebben we wel degelijk een belangrijke rol gespeeld bij de voortgang van het bedrijf.

De RvC heeft twee maal vergaderd. In de vergaderingen zijn naast de periodieke onderwerpen, de garantieregeling en het jaarplan 2023 besproken en goedgekeurd. Daarnaast was de RvC aanwezig tijdens een bijeenkomst voor RvC leden van diverse regionale fondsen georganiseerd door NV NOM. Naast onderlinge kennisdeling werd die middag aandacht besteed aan fraude- en risicobeheersing via een presentatie van PwC Forensic Services.

Per ultimo 2022 is de heer 5.1.2e op basis van het vastgestelde rooster van aftreden uit de IC getreden. Hij zal met ingang van 1 januari 2023 worden opgevolgd door de heer 5.1.2e Binnen de RvC hebben we per eind oktober op basis van het rooster van aftreden afscheid genomen van de heer 5.1.2e Hij is op gevolgd door de heer 5.1.2e.

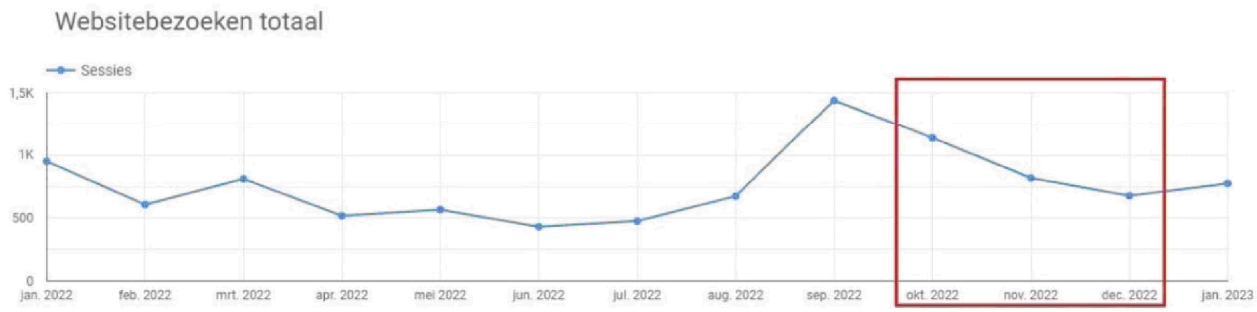
buiten verzoek

Marketing

Het MKBFD is zowel online als fysiek zichtbaar. De Investment managers zijn panellid of coach bij diverse evenementen, zoals bij het Market Readiness Program, en hebben vaste zitting bij o.a. de Financieringstafel Drenthe (Q4: één bijeenkomst, geen casussen). Naast de reguliere contacten met banken, adviseurs accountants e.d. was het MKBFD aanwezig bij diverse netwerkbijeenkomsten voor en door ondernemers zoals Vitale Vakantieparken, Bijeenkomst Bedrijfseconomie Insectenkwekerijen, Pitchevent, Ondernemend Hoogeveen en Recreatiecongres Drenthe.

Aangezien de doelgroep van het MKBFD zich voornamelijk begeeft op LinkedIn, is onze marketing vooral op dit social media platform en onze eigen website (www.mkbfondsdrenthe.nl) gericht.

Het aantal volgers staat per ultimo 2022 op 953. Het aantal volgers neemt nog steeds toe. Het doel is om minimaal 10 updates per maand op LinkedIn te plaatsen. In het vierde kwartaal zijn 35 updates geplaatst. Via de website zijn de investment managers bereikbaar via contactverzoeken. Tevens zijn er voor ondernemers diverse documenten te downloaden die hen kunnen helpen bij onderwerpen zoals "*5 tips voor een helder ondernemingsplan*" en "*Help, ik heb een investeerder nodig*". In het vierde kwartaal werd de website 2.629 keer bezocht.

Om meer verbinding te maken tussen MKBFD en onze aandeelhouder, heeft het fonds (investment managers, IC, RvC en directie) in november samen met leden van Provinciale Staten een bezoek gebracht aan Senbis Polymer Innovations in Emmen. Naast onze toelichting op de doelstellingen en de behaalde resultaten van het fonds en een presentatie en rondleiding van 5.1.2e nam 5.1.2e ons mee in de ontwikkelingen rondom Ferr-Tech (uit Meppel) en hun innovatie voor zuivering van afvalwater door middel van FerSol® -Ferraat(VI).

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

02 **KPI Dashboard**

KPI Dashboard

In onderstaand KPI dashboard worden de doelstellingen en realisaties (t/m Q4) weergegeven.

Legenda Gerealiseerd Doelstelling

Investeringen nieuw commitment (aantal)

DOEL: 13

GEREALISEERD: 3

Investeringen nieuw commitment (in €)

DOEL: 3.400.000

GEREALISEERD: 1.000.000

Vervolginvesteringen (aantal)

DOEL: 0

GEREALISEERD: 3

Vervolginvesteringen (in €)

DOEL: 0

GEREALISEERD: 725.000

Investeringen (€) commitment uit...

DOEL: 0

GEREALISEERD: 500.000

03 **Investeren**

Toelichting Q4 kwartaal 2022

TOTAAL UITZETTINGEN T/M Q4

€ 1.225k

Q3: € 900k

OPENSTAANDE COMMITTERINGEN

€ 300k

Q3: € 1.000k

BENADERDE MARKTWAARDE

€ 3,0 mln

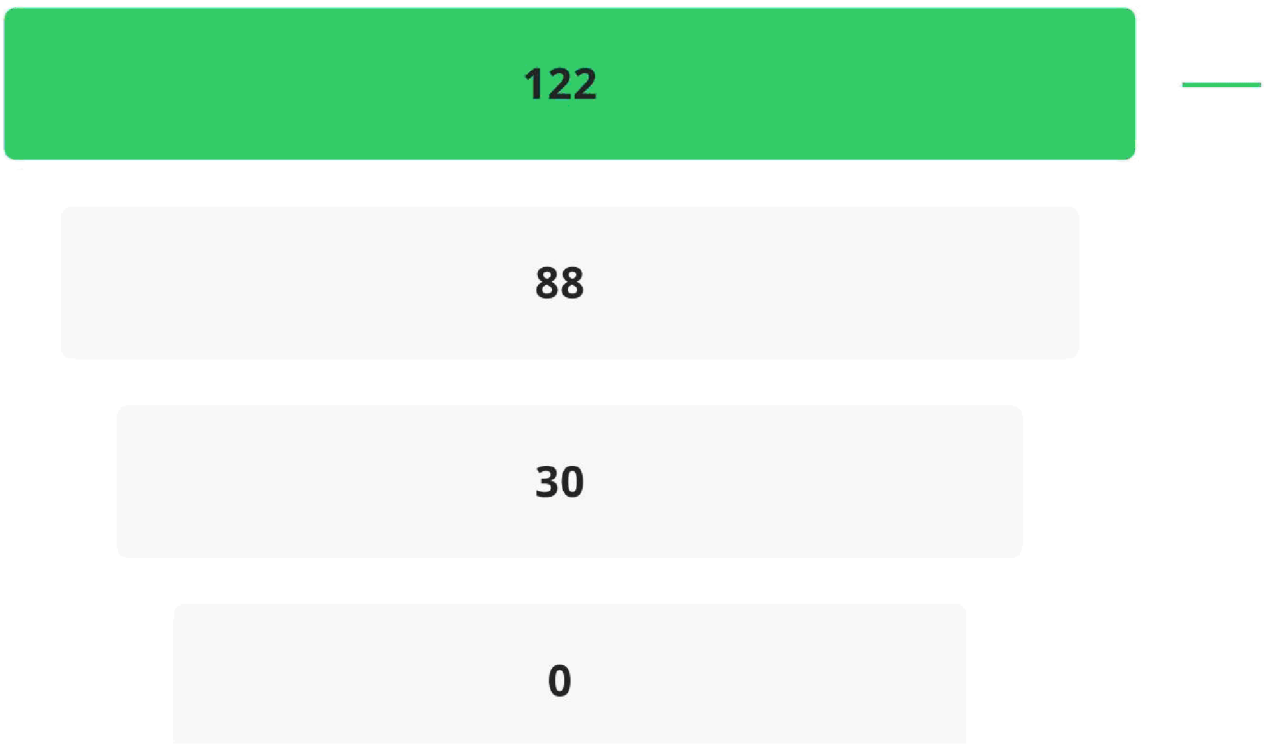
Q3: € 4,6 mln

Revolverendheid

De waarde van de gehele portefeuille was per 31 december 2022 €3.450.773. Gedurende de looptijd van het fonds is €6.873.034 aan gelden ontvangen. De fondskosten (ex. voorzieningen) bedroegen gedurende looptijd van het fonds €4.283.226. Totaal is er € 12.137.139 aan financieringen uitgezet over de gehele looptijd van het fonds, wat een revolverendheidspercentage van 49,77% oplevert.

Funnel per 31 december 2022

Hieronder vindt u de investeringsfunnel over 202. Door te klikken op een getal verschijnt er aan de rechterkant de bijbehorende toelichting.

3

WERKGELEGENHEID IN PORTEFEUILLE

270,8 FTE

Q3: 271,6 FTE

OPBRENGST VERKOPEN

€ 0

Q3: € 0

OPBRENGST DIVIDENDEN

€ 0

Q3: € 0

Het aantal FTE van bedrijven uit portefeuille (over de gehele looptijd) bedroeg per 31 december 2022 596 FTE.

Verdeling portefeuille

Tot en met het 4e kwartaal hebben we 23 bedrijven in portefeuille. Hieronder ziet u de verdeling van de bedrijven over de thema's Duurzamer, Gezonder en Slimmer, gevolgd door de percentuele verdeling naar sectoren.

AANTAL BEDRIJVEN IN DUURZAMER

5

AANTAL BEDRIJVEN IN GEZONDER

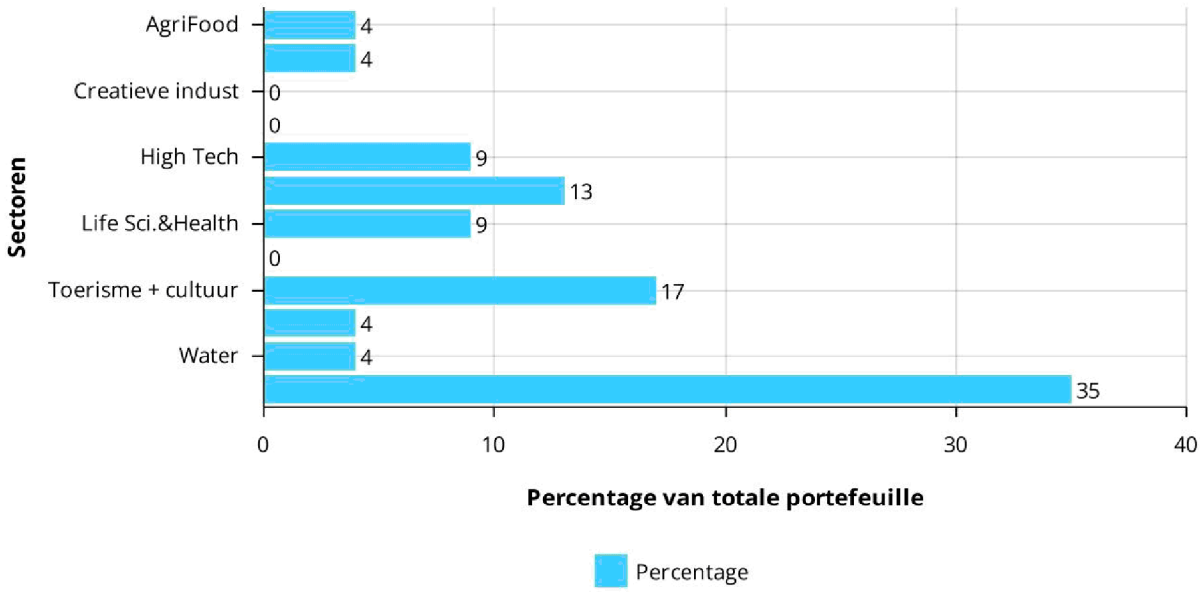
7

AANTAL BEDRIJVEN IN SLIMMER

3

Naast deze 15 bedrijven zitten er 8 bedrijven in de categorie: *overig*.

Verdeling naar sectoren (in %)

04 **Finance**

Financiële informatie

Geconsoliseerde balans 31 december 2022

Activa	**31-12-2022**		**31-12-2021**	
	€	€	€	€
Financiele vaste activa				
Stand per 1-1	*3.789.900*		*3.518.404*	
Investering	1.225.000		1.360.000	
Aflossing/desinvestering	-1.021.602		-854.476	
Rentebijschrijving	381.631		338.295	
Renteontvangsten	-320.092		-291.357	
Voorziening/afboeking	-1.056.601		-280.966	
		2.998.236		3.789.900
Vlottende activa				
Vorderingen en overlopende activa	44.468		22.264	
Liquide middelen	3.672.755		4.163.192	
		3.717.223		4.185.456
Totaal activa		**6.715.459**		**7.975.356**

Passiva	**31-12-2022**		**31-12-2021**	
	€	€	€	€
Eigen vermogen				
Gestort aandelenkapitaal	100.000		100.000	
Agioreserve	13.000.000		13.000.000	
Overige reserves	-6.550.596		-5.287.622	
		6.549.404		7.812.378
Kortlopende schulden				
Crediteuren	23.971		143.500	
Overige schulden	142.084		19.478	
		166.050		162.978
Totaal passiva		**6.715.459**		**7.975.356**

Geconsolideerde Winst- en Verliesrekening 31 december 2022

	2022 Realisatie t/m Q4	2022 Begroot	Realisatie t.o.v. begroot	2021 Realisatie
Investeren				
Omzet				
Renteopbrengsten leningen u/g	381.631	324.381	81,1%	338.295
Dividendopbrengsten	-			-
Opbrengst participaties	13.791			-
Provisie/overige baten	-			-
Totaal Omzet	**395.422**	**324.381**		**338.295**
Operationele kosten				
Beheervergoeding NOM	487.146	487.146	75,0%	477.049
Accountantskosten	25.352	21.780	0,0%	22.165
Kosten RvC / IC	36.249	44.500	52,2%	37.682
Overige beheerskosten	53.047	50.000	81,4%	54.929
Totaal Operationele kosten	**601.794**	**603.426**		**591.825**
Bedrijfsresultaat vóór voorzieningen	**206.372-**	**279.045-**		**253.530-**
Voorziening fin. vaste activa	1.056.601	372.000	16,9%	280.966
Bedrijfsresultaat vóór voorzieningen	**1.262.973-**	**651.045-**		**534.496-**
Resultaat voor belastingen	**1.262.973-**	**651.045-**		**534.496-**
Belastingen				
Resultaat na belastingen	**1.262.973-**	**651.045-**		**534.496-**

05 **Vooruitblik**

Vooruitblik

Hoewel volgens de voorspellingen van de economische bureaus van de banken geheel 2023 een economische groei zal laten zien (ABN AMRO: 0,5%), is de verwachting dat het eerste halfjaar nog een krimp zal kennen. Maar zelfs bij een afkoeling van de economie blijven een aantal structurele macro-items spelen zoals de krappe arbeidsmarkt en bindende milieunormen.De Drentse ondernemer staat voor enorme uitdagingen in 2023 en zal hierdoor gedwongen worden om keuzes te maken. Dit betekent: of veranderen/innoveren of afhaken. De afgelopen jaren hebben veel ondernemers op hun eigen middelen en de overheidssteun, de bedrijfsactiviteiten (al dan niet in afgeschaalde vorm) voortgezet. In een enkel geval wendde men zich tot de veilige vertrouwenskring zoals de huisbank of binnen bekende relaties ("family, friends and fools"). Met de stijgende rente en de toegenomen economische onzekerheden wordt het voor veel particulieren weer veiliger om te gaan sparen in plaats van risicofinanciering te verstrekken. Voor ondernemers betekent dat een kleinere vijver om in te vissen terwijl de afwikkelingsdruk van bijvoorbeeld coronasteun (fiscus, COL, NOW) wel gaat spelen.

In ons jaarplan 2022 daagden wij het Drentse MKB al uit: geef je ambitie een kans. Dit geldt in 2023 nog meer. Juist het MKB Fonds Drenthe is er voor om in de kern gezonde bedrijven verder te helpen. Daarbij moeten we ook zelf innovatief blijven. Voorbeelden hiervan zijn de ontwikkeling van de perspectieflening (2022) en de garantieregeling. Met de toevoeging van het bieden van die laatste faciliteit, willen we de ondernemingen ondersteunen, die garanties moeten stellen aan hun contractspartijen (bijvoorbeeld export uitvoerings- en/of vooruitbetalingsgaranties). Wij zien deze vraag toenemen, zeker nu met de fragiele economische omstandigheden. Met dit product blijft de liquiditeit binnen de onderneming.

In 2023 verwachten we een uitstroom van 5 ondernemingen (door aflossing financiering). In de wetenschap dat in 2022 acht ondernemingen uit portefeuille zijn gegaan en in de jaren 2021 en 2022 de instroom beperkter is geweest als gevolg van de crises, zullen we een inhaalslag moeten maken om de portefeuille weer op een gezond niveau te brengen van 25-35 bedrijven. Met onze doelstellingen van 15 committeringen spreken we een forse ambitie uit. Wij zien kansen op het gebied van onder meer innovaties, bedrijfsopvolging en toerisme. Maar ook op het gebied van verduurzaming van productielocaties en/of machineparken. Samen met onze belangrijke financiële partners (co-financiers) gaan we de ondernemingen met onze financieringsmogelijkheden hier in bijstaan. De opgaande lijn van de leads die we sinds het vierde kwartaal 2022 zien, verwachten we door te zetten in 2023 en dat biedt perspectief.

We houden de focus op aandelenbelangen, zowel bij nieuwe ondernemingen als binnen de bestaande portefeuille. Dit is een belangrijke driver om de revolverendheidsdoelstellingen te behalen. Om het opbrengstpotentieel voor het fonds te verhogen, voegen we (daar waar opportuun) in leningsovereenkomsten het volgende aan toe: conversierecht, equity kicker of een call optie recht. Aandelenbelangen leveren slechts bij verkoop een bijdrage aan de opbrengsten van het fonds en zijn daarmee van incidentelere aard. Op langere termijn levert het echter meer op.

To: [redacted]@minezk.nl'[redacted]@minezk.nl]; [redacted] ([redacted])[redacted]@minezk.nl]; [redacted]@provinciegroningen.nl'[redacted]@provinciegroningen.nl]; [redacted]@provinciegroningen.nl'[redacted]@provinciegroningen.nl]; [redacted]@fryslan.frl'[redacted]@fryslan.frl]; [redacted]@fryslan.frl'[redacted]@fryslan.frl]; [redacted]@drenthe.nl]; [redacted]@drenthe.nl]
Cc: [redacted]@nom.nl]; [redacted]@nom.nl]; [redacted]@nom.nl]; [redacted]@nom.nl]; [redacted]@nom.nl]; [redacted]@nom.nl]
From: [redacted]
Sent: Fri 2/24/2023 3:55:25 PM
Subject: Stukken vooroverleg AvA NOM- 7 maart 2023
Received: Fri 2/24/2023 3:56:42 PM
Agenda vooroverleg AvA NOM 7 maart 2023.pdf
CONCEPT Agenda AvA NOM 13-04-2023.pdf
Concept notulen AvA NOM 18 november 2022.pdf

Beste allemaal,

In de bijlagen treffen jullie de stukken aan voor het vooroverleg AvA NOM op dinsdag 7 maart 2022 om 15.00 uur.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

[redacted]

N.V. NOM

Investerings- en ontwikkelingsmaatschappij

voor Noord-Nederland

T +31 50 [redacted]

M [redacted]

E [redacted]@nom.nl

W www.nom.nl

Meer weten over de NOM en de ontwikkelingen in Noord-Nederland?

Lees ons NOMMER magazine!

Groeien begint **hier.**

De informatie in dit e-mailbericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde.

Verstrekking aan en gebruik door anderen is niet toegestaan. Door de elektronische

verzending van het bericht kunnen geen rechten ontleend worden aan de informatie.

AGENDA

Agenda voor het vooroverleg AvA NOM
op dinsdag 7 maart van 15.00-17.00 uur op kantoor NOM, zaal 't Wad

1. Opening en vaststelling agenda

2. Conceptstukken AvA NOM d.d. 13 april 2023 van 10.30-12.30 uur
   - Agenda bijlage
   - Notulen AvA 18 november 2022 bijlage
   - Jaarverslag en jaarrekening 2022
     https://jaarverslagnom2022.sites.kirra.nl/
     Wachtwoord: [redacted]

     NB. Het jaarverslag betreft een concept. De accountant is nog bezig met de controle en er kunnen mogelijk nog financiële wijzigingen ontstaan.

     De PDF-versie is nog niet optimaal opgemaakt. Dit gebeurt pas nadat het jaarverslag definitief klaar is.

3. Evenwichtige man-vrouwverhouding in besluitvormende organen NOM

4. Rondvraag

5. Sluiting

Groeien begint hier.

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

1 - 2

Concept (ID 311705)

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

1 - 5

Duplicaat (ID 315681)

To: [redacted]@minezk.nl'[redacted]@minezk.nl]; [redacted][redacted])[redacted]@minezk.nl]; [redacted]([redacted])[redacted]@minezk.nl]; [redacted]@provinciegroningen.nl'[redacted]@provinciegroningen.nl]; [redacted]@provinciegroningen.nl'[redacted]@provinciegroningen.nl]; [redacted]@fryslan.frl'[redacted]@fryslan.frl]; [redacted]@fryslan.frl'[redacted]@fryslan.frl]; [redacted][redacted][redacted]@drenthe.nl]; [redacted][redacted][redacted]@drenthe.nl]; [redacted][redacted]@drenthe.nl]
Cc: [redacted][redacted][redacted]@nom.nl]; [redacted][redacted]@nom.nl]; [redacted][redacted][redacted]@nom.nl]; [redacted][redacted]@nom.nl]
From: [redacted]
Sent: Mon 3/6/2023 3:01:34 PM
Subject: Aangepaste agenda: kwartaaloverleg NOM - 7 maart 2023
Received: Mon 3/6/2023 3:07:56 PM
20230307 Agenda kwartaaloverleg.pdf
Bijlage bij punt 8 Plan van Aanpak opbouw Export Bevordering Noord.pdf

Goedemiddag, in de bijlagen treffen jullie een aangepaste agenda aan met toegevoegd agendapunt 9: Scandinavië liaison.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

[redacted]

N.V. NOM

Investerings- en ontwikkelingsmaatschappij

voor Noord-Nederland

T +31 50 [redacted]

M [redacted]

E [redacted]@nom.nl

W www.nom.nl

Meer weten over de NOM en de ontwikkelingen in Noord-Nederland?

Lees ons NOMMER magazine!

Groeien begint **hier.**

De informatie in dit e-mailbericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde.

Verstrekking aan en gebruik door anderen is niet toegestaan. Door de elektronische

verzending van het bericht kunnen geen rechten ontleend worden aan de informatie.

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @nom.nl>
Verzonden: vrijdag 24 februari 2023 16:48
Aan: 5.1.2e @minezk.nl' < 5.1.2e @minezk.nl>; 5.1.2e . 5.1.2e) < 5.1.2e @minezk.nl>; 5.1.2e 5.1.2e (5.1.2e) < 5.1.2e @minezk.nl>; 5.1.2e @provinciegroningen.nl' < 5.1.2e @provinciegroningen.nl>; 5.1.2e @provinciegroningen.nl' < 5.1.2e @provinciegroningen.nl>; 5.1.2e @fryslan.frl' < 5.1.2e @fryslan.frl>; 5.1.2e @fryslan.frl' < 5.1.2e @fryslan.frl>; 5.1.2e @drenthe.nl' < 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e @drenthe.nl' < 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e @drenthe.nl' < 5.1.2e @drenthe.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @nom.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @nom.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @nom.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @nom.nl>
Onderwerp: Stukken kwartaaloverleg NOM - 7 maart 2023

Beste allemaal,

In de bijlagen treffen jullie de stukken aan voor het kwartaaloverleg NOM op dinsdag 7 maart 2022 om 13.30 uur.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

N.V. NOM

Investerings- en ontwikkelingsmaatschappij

voor Noord-Nederland

T +31 50 5.1.2e

M 5.1.2e

E 5.1.2e @nom.nl

W www.nom.nl

Meer weten over de NOM en de ontwikkelingen in Noord-Nederland?

Lees ons NOMMER magazine!

Groeien begint **hier.**

De informatie in dit e-mailbericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde.

Verstrekking aan en gebruik door anderen is niet toegestaan. Door de elektronische

verzending van het bericht kunnen geen rechten ontleend worden aan de informatie.

AGENDA

Agenda voor het kwartaaloverleg tussen EZK, Provincies en NOM
op dinsdag 7 maart 2023 om 13.30 uur

Zaal 't Wad, kantoor NOM Groningen

1. Opening en vaststelling agenda

2. a. Rapportage Q4-2022

   https://nomrapportages.sites.kirra.nl/rapporten/bedbf1e2-4097-58a0-9a1a-a0ff9091f4d9/

   Het wachtwoord is: [redacted]

   Mogelijk hoeft er geen wachtwoord ingevuld te worden, omdat IP adressen worden gewhitelist.

   Voor de zekerheid, indien bovenstaande link niet werkt:

   https://nomrapportages.sites.kirra.nl/rapporten/bedbf1e2-4097-58a0-9a1a-a0ff9091f4d9/voorwoord

   Voor het direct downloaden van de PDF:

   https://nomrapportages.sites.kirra.nl/rapporten/bedbf1e2-4097-58a0-9a1a-a0ff9091f4d9/downloaden-als-pdf

   b. Saldo jaarrekening en Benaderde Marktwaarde (BMW)

3. Proces aandeelhoudersinstructie

4. Fonds-in-Fonds beleid

5. Future Tech Ventures / Vroege fase financiering

6. ROM 3.0

7. Inzet corona herstelmiddelen

8. IR-programma / Trade & Innovate *bijlage*

9. Scandinavië liaison

10. Indexering boekjaarsubsidie

11. SIH bijdrage vanuit EZK

12. Status nieuw RvC-lid

13. Rondvraag

14. Sluiting

Groeien begint hier.

Plan van Aanpak opbouw Export Bevordering Noord-Nederland
Voorstel [redacted] voor MT

Belang van Export Bevordering
De verwachting is dat Exportbevordering een steeds belangrijkere taak gaat worden voor de ROM's. Door de krapper wordende arbeidsmarkt zullen we groei van onze economie steeds meer moeten halen uit groei van Nederlandse bedrijven in het buitenland. De I van Internationaliseren zal naar verwachting de komende jaren dus ook meer een mix worden van inbound (buitenlandse bedrijven naar Nederland halen) en outbound (Nederlandse bedrijven helpen om te groeien in het buitenland).

Geschiedenis Trade bij de NOM
Voor de NOM is exportbevordering een relatief nieuwe taak: we doen op dit moment alleen voor de provincie Drenthe een 80-tal Trade Relations gesprekken met Drentse ondernemers, betaald uit de middelen die RVO via het TINL-programma (Trade & Innovate NL) hiervoor beschikbaar stelt.
In het najaar van 2022 hebben de provincies het besluit genomen om samen te gaan werken op het gebied van exportbevordering en de NOM hierin een regierol te geven (Visie op noordelijke samenwerking t.b.v. stimulering internationalisering en regionale economie 2022-2028). Hierin is een knip gemaakt: eerst samenwerken op praktisch niveau (stap 1), en daarna gezamenlijk een visie ontwikkelen voor een volgende stap in de samenwerking (stap 2). Ook heeft de NOM de ruimte gekregen om de eerstelijns organisaties 'opdrachten' te kunnen geven, zodat bijvoorbeeld de Trade Relationsgesprekken of activiteiten voor de Brexit Adjustment Reserve door de 1e lijnorganisaties uitgevoerd kunnen worden 'in opdracht' van de NOM.
Sinds het besluit van de gedeputeerden EZK zijn er nog niet echt concrete stappen voorwaarts gezet. Daar wordt het nu wel tijd voor, als we het momentum niet willen verliezen. Vandaar dit 'stappenplan' om eerst de praktische samenwerking invulling te geven en toe te werken naar een gezamenlijke export-visie op Noord-Nederlands niveau.

Benodigde stappen:
Stap 1a. Eerst moet inhoud gegeven worden aan de afgesproken praktische samenwerking. Het aantal gesprekken dat we in 2023 gaan voeren in het kader van het TINL-programma worden dan ook over de 3 provincies verdeeld: ongeveer 25 in iedere provincie.
In maart wordt er een bijeenkomst georganiseerd vanuit de 3 provincies (Drenthe in the lead) met de uitvoeringsorganisaties (YnBusiness, GroBusiness, IBDO en NOM) om het besluit van de Gedeputeerden toe te lichten en praktische afspraken te maken over welke bedrijven door wie bezocht worden. In deze fase worden de officiele TR-gesprekken gevoerd door de NOM (of door mensen die door de NOM worden ingehuurd hiervoor). Bij de keuze van de te bezoeken bedrijven zijn de sectorplannen van de NOM-sectorteams sturend.
Voor de zomer organiseren we (met de nieuwe gedeputeerden) het 'officiele moment' waarbij Groningen en Fryslan toetreden tot het TINL-netwerk en het TINL-programma officieel 'landsdekkend' is. Dat moment is dan ook de aftrap voor de volgende fase van samenwerking.

Stap 1b. Een volgende stap die gezet kan worden is dat de 1e lijnorganisaties ook zelf de Trade Relationsgesprekken gaan voeren en hiervoor een vergoeding ontvangen van de NOM. Dat kan echter alleen als de 1e lijnorganisaties dan ook de gegevens uit die gesprekken opnemen in Achilles. Ook moeten de 1e lijnorganisaties in de TR-gesprekken dan de volledige 'menu-kaart' van ondersteuningsopties op het gebied van exportbevordering in (Noord)-Nederland meenemen. De afspraken over dienstverlening, kwaliteit van de gesprekken, prioritaire sectoren/bedrijven en de financiële vergoeding vanuit het TR-programma worden in een samenwerkingsovereenkomst tussen de NOM en de 1e lijnorganisaties vastgelegd.

Stap 2. Een vervolgstap is om te kijken of we met de 1e lijnorganisaties en de andere organisaties die in Noord-Nederland actief zijn op het gebied van exportbevordering tot een echt samenhangend ambitieprogramma rondom exportbevordering kunnen komen, naar het model van de samenwerking rondom het Startup Ecosysteem in Noord-Nederland of het Go4Export-programma van OostNL.
Hiervoor moeten gesprekken gevoerd worden met het WTC, FB Oranjewoud Export Academy, het IWCN, de Wateralliantie, Kennisinstellingen etc. Door de dienstverlening van alle verschillende organisaties goed op elkaar aan te laten sluiten en gezamenlijke ambities te formuleren om tot een sluitend aanbod aan trainingen, individuele begeleiding, missies e.d. te komen kan het exportpotentieel van het Noordelijke bedrijfsleven beter worden benut. Dit plan zal in 2024 opgesteld moeten gaan worden.

Planning
De ambitie is om eind Q1 stap 1a genomen te hebben: afspraken met de 1e lijnorganisaties over wie welke bedrijven gaat bezoeken in 2023. Eind juni kan dat het feestelijke 'toetredingsmoment tot TINL' gepland worden met de nieuwe gedeputeerden.
Voor de zomer van 2023 kan de samenwerking tussen de NOM en de 1e lijns geëvalueerd worden en gekeken worden of er voldoende vertrouwen is om stap 1b te maken: het echt gezamenlijk voeren van Trade Relationsgesprekken en de informatie uit die gesprekken met elkaar delen. In het najaar kan dan een samenwerkingsovereenkomst getekend worden tussen NOM en de 1e lijns rond het TR-programma.
In 2024 willen we met de provincies in gesprek over stap 2: een plan van aanpak voor een brede gezamenlijke exportagenda voor Noord-Nederland. Het opstellen van dat plan van aanpak vergt flink wat gesprekken en voorbereiding. Dat kan niet uit de reguliere tijd die er vanuit de NOM beschikbaar is voor de Trade Relationsgesprekken, maar zou een aanvullende opdracht voor Wibo van Wier kunnen zijn, betaald door de NOM en provincies gezamenlijk (meenemen in Jaarplan en Begroting 2024).

Financieel
Het TR-programma wordt volledig vergoed door RVO. De 25% cofinanciering is 'in kind' en wordt makkelijk gehaald.
Stap 1B leidt mogelijk tot verschuiving van middelen van NOM naar 1e lijns, maar zal pas vanaf najaar 2023 of 2024 gaan spelen.
Stap 2 heeft wellicht wel financiële gevolgen voor zowel de provincies als NOM, omdat er een gezamenlijk visiedocument opgesteld moet worden.

To: Henk Brink[5.1.2e@drenthe.nl]
Cc: 5.1.2e 5.1.2e[5.1.2e@drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e[5.1.2e@drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e[5.1.2e@drenthe.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Tue 3/14/2023 11:45:50 AM
Subject: Gesprek NOM komende woensdag: aandachtspunten
Received: Tue 3/14/2023 11:48:58 AM
2023-03-09 stand van zaken NOM voor GEZ.docx
NV NOM Rapportage Q4 2022.pdf

Dag Henk,

Komende woensdag heb jij een regulier overleg met de NOM (5.1.2e 5.1.2e en 5.1.2e 5.1.2e) over wat er speelt in Drenthe. Ter informatie stuur ik jou een notitie die we gemaakt hebben voor de GEZ vergadering van 22 maart (zie bijlage). Dit geeft een helder beeld van de stand van zaken. De NOM maakt een presentatie. Ik ben zelf niet bij het overleg aanwezig, maar 5.1.2e wel.

Wij hebben voor het gesprek van woensdag de komende aandachtspunten:

- **PdF:** 5.1.2e 5.1.2e van het MKB Fonds is door ons gevraagd om te adviseren over de haalbaarheid van de plannen. Het is nu wachten op meer informatie vanuit PdF (derde fase haalbaarheidsonderzoek). In het vorige overleg met jou en de NOM heeft 5.1.2e aangegeven dat de NOM geen inzet gaat leveren op het gebied van acquisitie. Dat geldt wat ons betreft niet voor een mogelijke investering en ook in de aandeelhoudersinstructie is voor Drenthe expliciet opgenomen dat de NOM mag investeren in grootschalige vrijetijdseconomie. Er is contact geweest met 5.1.2e (manager Investeren NOM) die graag betrokken wordt bij dit project.
- **De benaderde marktwaarde (BMW)** en de afwaardering van onze aandelen in de NOM (zie memo GEZ overleg)
- **Het conceptrapport van de Noordelijke Rekenkamer** is gereed (zie memo GEZ-overleg)
- **Internationalisering**: we proberen steeds meer samen te werken op Noordelijk niveau. Op 22 maart is er een overleg met alle Noordelijke eerstelijnsorganisaties, de NOM en de provincies om de eerste concrete stappen te zetten op het gebied van internationalisering en exportbevordering. We zullen dat in eerste instantie met gesloten beurs doen, maar de verwachting is wel, dat dit zal gaan leiden tot een grotere opdracht voor de NOM. Vooral NOM en Drenthe nemen de lead in de Noordelijke samenwerking. Je kunt vragen hoe de NOM haar rol ziet in deze samenwerking.
- **IBDO:** intern kijken we hoe we IBDO het beste zouden kunnen voortzetten. Hiervoor worden verschillende constructies onderzocht en er is een evaluatie geweest. Eén van de opties is om aan te haken bij het MKB Fonds Drenthe. IBDO zou dan een aparte poot onder het MKB Fonds kunnen worden. We zijn hier al eigenaar van en er is al een bestaande governance. We hebben dit idee kort aan 5.1.2e voorgelegd, zij gaat hier over nadenken. Ook 5.1.2e 5.1.2e (fondsmanager MKB Fonds) denkt graag mee. Wellicht kun jij dit nog even noemen als een mooie mogelijkheid om IBDO beter/flexibeler te organiseren, de samenwerking tussen de eerstelijns en tweedelijns dienstverlening te verbeteren en op deze manier meer leads (en financieringen) te krijgen voor het MKB Fonds.
- **Greenwise**: er heeft een ambtelijk gesprek plaatsgevonden met Erik Bos, 5.1.2e 5.1.2e, 5.1.2e (ecosysteemontwikkelaar) en 5.1.2e en dit wordt nog vervolgd. We willen de NOM graag aanhaken bij Greenwise, maar moeten nog uitwerken wat voor rol zij hier zouden kunnen spelen. We vinden het van belang voor de versterking van het (digitale) innovatie ecosysteem dat de NOM een rol speelt in Greenwise. Deze link willen we ook leggen tussen NOM en de IT Hub.
- **Rundedal**: jullie gaan de lead bezoeken en de NOM (5.1.2e) gaat mee met deze reis.
- **Versterking van het NNL startup & scaleup ecosysteem**: op dit onderwerp wordt nauw samengewerkt met de NOM. Hier word je binnenkort weer over geïnformeerd in poho en GEZ.
- **Q4 rapportage 2022** (zie bijlage): deze hebben we van de NOM ontvangen, maar omdat het jaarverslag + jaarrekening er aan komt, hebben we deze niet apart behandeld op het poho. Wellicht dat 5.1.2e hier nog naar refereert.

Succes morgen!

Met vriendelijke groet,

provincie Drenthe

5.1.2e 5.1.2e

Team Economie

+31 592 5.1.2e

werkdagen: ma, di, do-ochtend

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

5.1.2e

5.1.2e

Groeien
begint hier.

5.1.2e

NV NOM Rapportage 4e kwartaal 2022

5.1.2e

5.1.2e

Inhoudsopgave

	Inhoudsopgave	2
	KWARTAALRAPPORTAGE Q4-22	
00	**Voorwoord**	3
	Inleiding	3
02	**Innoveren**	4
	Innoveren	4
	KPI's Innoveren	6
03	**Internationaliseren**	10
	Internationaliseren	10
	KPI's Internationaliseren	13
04	**Investeren**	15
	Investeren	15
	KPI's Investeren	20
05	**Regionale Fondsen**	24
	Regionale fondsen	24
	KPI's Regionale Fondsen	26
01	**KPI dashboard**	27
	KPI dashboard	27
06	**MarCom**	32
	MarCom	32
07	**Finance & Operations**	36
	Finance & Operations	36
	HRM	36
	Financiële resultaten	38
08	**Vooruitblik**	43
	Vooruitblik	44

0887 315911

00 Voorwoord

Beste lezer,

Voor u ligt de rapportage over het vierde kwartaal van 2022.

In dit laatste kwartaal van het jaar zagen we dat Covid-19 onder controle lijkt te zijn. De grondstoffen- en energieschaarste en de ongekende prijsstijgingen nog onverminderd doorgaan en het bedrijfsleven teisteren. Eén van de gevolgen was het faillissement van Purified Metal Company (PMC), maatschappelijk zeer relevant, maar de wil om het bedrijf door de energiecrisis heen te helpen was bij een aantal grote financiers niet meer aanwezig. De curator beraadt zich op een vervolg.

Het MT van de NOM is weer compleet met de komst van 5.1.2e 5.1.2e als 5.1.2e 5.1.2e.

Het jaarplan en de begroting 2023 zijn goedgekeurd en vastgesteld in de RvC en AvA.

Voor het eerst sinds jaren vonden er echte OR verkiezingen plaats en is er inmiddels een nieuwe OR geïnstalleerd met een goede mix over de verschillende disciplines en mate van senioriteit.

Een vijfde IC lid is voorgedragen door de RvC aan de aandeelhouders. De AvA heeft inmiddels 5.1.2e 5.1.2e benoemd.

Het inmiddels complete TopDutch team heeft een campagnethema aangedragen dat door de provincies niet akkoord is bevonden. Een gezamenlijke merkensessie is in voorbereiding en we zijn in gesprek over een nieuw eerste thema.

Financieel sloten we het jaar weer zeer goed af. We verwachten tussen de 9 en 11 miljoen positief resultaat uit te komen.

Tenslotte, we vierden voor het eerst sinds drie jaar, een mooi gezamenlijk kerstfeest.

5.1.2e 5.1.2e

0887 315911

02 Innoveren

Ecosysteemontwikkeling

Versterking ecosysteem startups en scale-ups Noord Nederland

We hebben, in gezamenlijkheid met Founded in Groningen, Founded in Friesland, Universiteit van het Noorden en Provincie Drenthe, de missie geformuleerd om Noord-Nederland de plek te laten zijn waar startups en scale-ups werken aan de wereldwijde uitdagingen van de toekomst. Het doel hierbij is om het ecosysteem zó te versterken dat er meer en vooral kwalitatief hoogwaardige startups de markt betreden en een hoger percentage doorgroeit naar scale-up. Het aantal impactvolle startups moet de komende 5 jaar met 75 per jaar en het aantal scale-ups met 10 per jaar groeien.

Om deze doelstellingen te bereiken, is een integraal plan opgesteld. Alle spelers (onderwijs, bedrijfsleven, kennisinstellingen en overheden) hebben hierin een belangrijke rol. Als NOM hebben wij onszelf ten doel gesteld om de toegang tot kapitaal te verbeteren: wij nemen de regie in het creëren van een optimaal investeringsklimaat in Noord-Nederland zodat startups en scale-ups in elke fase (eenvoudiger) toegang hebben tot de beste financiering, subsidies, regelingen, financiers en kennis over hoe gefinancierd te worden. Ook zullen wij een regierol vervullen in het versterken van het aanwezige programma-aanbod voor startups en scaleups in Noord-Nederland. Daarin ligt onze focus op de incubatie en groei fase, waarbij wij streven naar een hoogwaardige programma-aanbod in de regio. Wij zullen daarin het Gritd Startup Framework als leidende startup taal hanteren.

H4C

Vanuit de provincie Fryslân is de vraag gesteld aan de NOM om te verkennen of Noord-Nederland in aanmerking komt om aangemerkt te worden als een Hub for Circularity (H4C) in het kader van het Horizon-programma van de Europese Commissie. De NOM is in het vierde kwartaal, samen met SNN, begonnen met een quick scan om te kijken of er voldoende goede projecten zijn die samen tot een aanvraag voor dit Europese programma kunnen leiden.

EDIH

Op 1 november 2022 is de European Digital Innovation Hub (EDIH) officieel door de Europese Commissie beschikt. De NOM heeft zich in het vierde kwartaal bezig gehouden met het op orde brengen van het projectteam. Daarnaast zijn we in gesprek met onze Aandeelhouders om de cofinanciering beschikt te krijgen. De nationale aanvraag is reeds goedgekeurd en vanuit EZK zijn reeds de eerste cofinancieringsmiddelen ontvangen. Vanuit de regio is een intentieverklaring ontvangen. We hopen de cofinanciering in het eerste kwartaal van 2023 definitief te rond te hebben.

Smart Industry Hub (SIH)

De Smart Industry Hub heeft flink te lijden gehad onder Covid-19, waardoor er een flinke inhaalslag noodzakelijk is. Deze inhaalslag is ook gaande, waarbij in het vierde kwartaal er net zoveel bedrijven zijn ondersteund (ca. 150) als in de volle twee jaren hiervoor. Er worden veel masterclasses, workshops en netwerkbijeenkomsten (zie foto hieronder) georganiseerd én druk bezocht. Het project loopt tot en met juni 2023. In het eerste kwartaal van 2023 wordt bepaald of een verlenging met een jaar wordt aangevraagd bij het SNN.

0887 315911

- Aftrap van de landelijke Green Chemistry Accelerator onder de vlag van GCNE i.s.m. LIOF, IQ, NOM, BOM en Impuls

Nationaal Groeifonds (NGF)

In het vierde kwartaal is er vanuit het Ministerie van EZK het verzoek binnengekomen om vanuit de ROM's een bijdrage te leveren aan de uitwerking van diverse NGF voorstellen. In tegenstelling tot een eerder verzoek in het derde kwartaal, betreft het nu een grotere inhoudelijke rol met de ruimte voor de ROM om onderdeel van de uitvoering van het project te worden. De NOM heeft een bijdrage geleverd aan:

- Bio Based Chemicals;
- Circulaire, geïntegreerde hoog-efficiënte zonnepanelen;
- Circular Battery Technology NL;
- Future Carbon NL;
- H2OpZee.

Overige zaken waar NOM Ecosysteemontwikkeling bij betrokken is

- Vier bedrijven in contact gebracht met Fascinating (Meer over Fascinating);
- Ontwikkeling Top Dutch film over de sector Agri & Food;
- Webinar gegeven over de Eiwitfabriek;
- Ronde Tafel over de Eiwittransitie (als opmaat naar 50-jarig bestaan NOM in 2024);
- Begeleiding eerste startup in het kader van BIPFood, een startup programma van de ROM's.
- Vestiging DMC in het CiC Delfzijl
- Vestiging Paques Biomaterials op GETEC in Emmen
- Aftrap van de landelijke Green Chemistry Accelerator onder de vlag van GCNE i.s.m. LIOF, IQ, NOM, BOM en Impuls

Sub KPI's Ecosysteemontwikkeling

3	1	6
Q3: 3	Q3: 1	Q3: 5

Business Development

Kapitaal

De resultaten van het aantal gefinancierde bedrijven en het bijbehorende opgehaalde financieringsvolume blijven achter bij de geformuleerde doelstelling voor 2022. Dit heeft te maken met het verbreden van de taak van Business Developement naar meer ontwikkelgerichte werkzaamheden. Voor de langere termijn moet dit juist leiden tot meer financieringen.

Wij hebben op business case / ondernemersniveau actief een bijdrage geleverd aan o.a. de volgende Innovatieprojecten: SIH, EDIH, PGO Noord, Noord-Nederland verdient Circulair en AI Hub Noord-Nederland, waarvoor een eerste en zeer succesvol congres is georganiseerd. Binnen de AI-Hub gaat de NOM zich focussen op het domein Energie. In grote lijnen bestaat onze rol binnen deze projecten uit het werven van innovatieve bedrijven en het ondersteunen van deze bedrijven bij het realiseren van hun groeiplannen.

Markt

Een tweede editie van het Market Readiness Program (MRP) is afgerond. Daarbij wordt in Q4 duidelijk dat ondernemers uit eerdere edities ook daadwerkelijk groei hebben laten zien door inmiddels sales te genereren. En daarmee naar een volgende levensfase zijn gegroeid. We laten hiermee zien dat we met het MRP impact meten én maken. Daarnaast wordt duidelijk dat een deel van de MRP deelnemers doorgroeit naar een Investor Readiness traject, hetgeen de impact nog meer vergroot.

Uit de evaluatie van de tweede editie van het MRP zijn de volgende citaten naar voren gekomen:

"Het belang van de problem-solution fit. We waren voorheen teveel gefocust op onze solution en zijn te snel voorbij gegaan aan de customer problem. De fit hiertussen heeft veel meer nuances dan wij aanvankelijk dachten."

"Een buitenkans om in zo'n korte periode zoveel te leren over marktbenadering"

"Het meedoen aan het programma heeft ons veel inzicht gebracht. Het heeft ons opnieuw doen nadenken over ons bedrijf; niet werken in, maar aan ons bedrijf."

Talent

Naast dat we het thema Diverstiteit & Inclusie graag op de agenda zetten bij ondernemers, is het ook van belang dat er ambassadeursschap binnen de organisatie NOM ontstaat. We proberen dit thema tastbaar te maken door het ontwikkelen van use cases. Een voorbeeld hiervan is de ontwikkeling van een D&I masterclass voor de maakindustrie (binnen de EDIH).

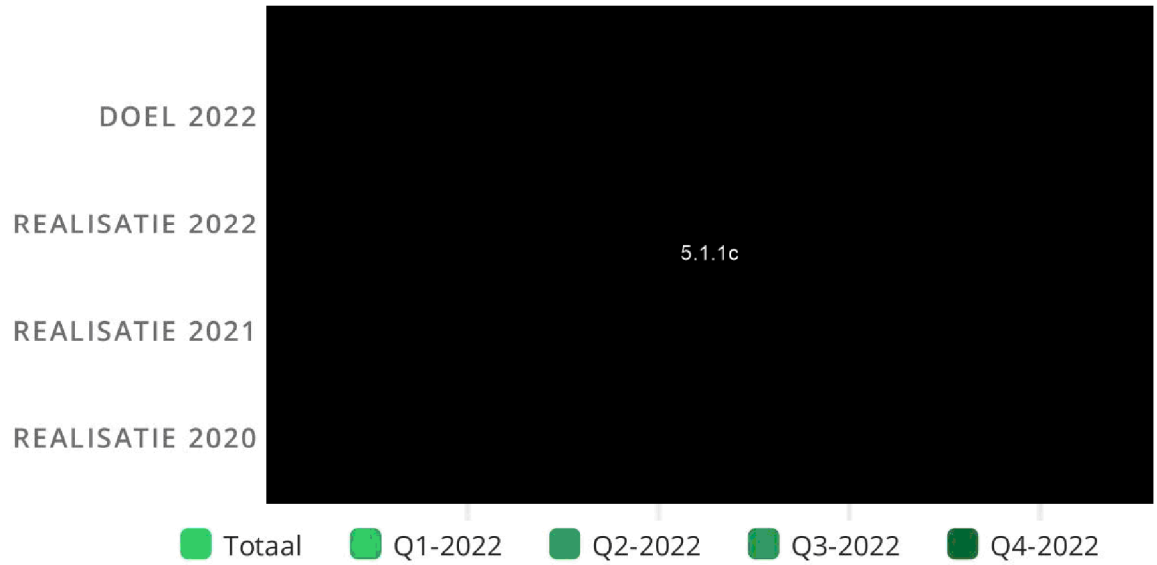
KPI's Innoveren

Onderstaande tabellen biedt u de mogelijkheid om een nadere verdiepingsslag te maken op onze KPI's. De tabellen bieden u de mogelijkheid om kwartalen met elkaar te vergelijken en, per KPI, de resultaten uit voorgaande jaren te evalueren.

Terug naar Innoveren »

Ecosysteemontwikkeling

Aantal nieuwe innovatieprogramma's

Waarde (€) Innovatieprojecten

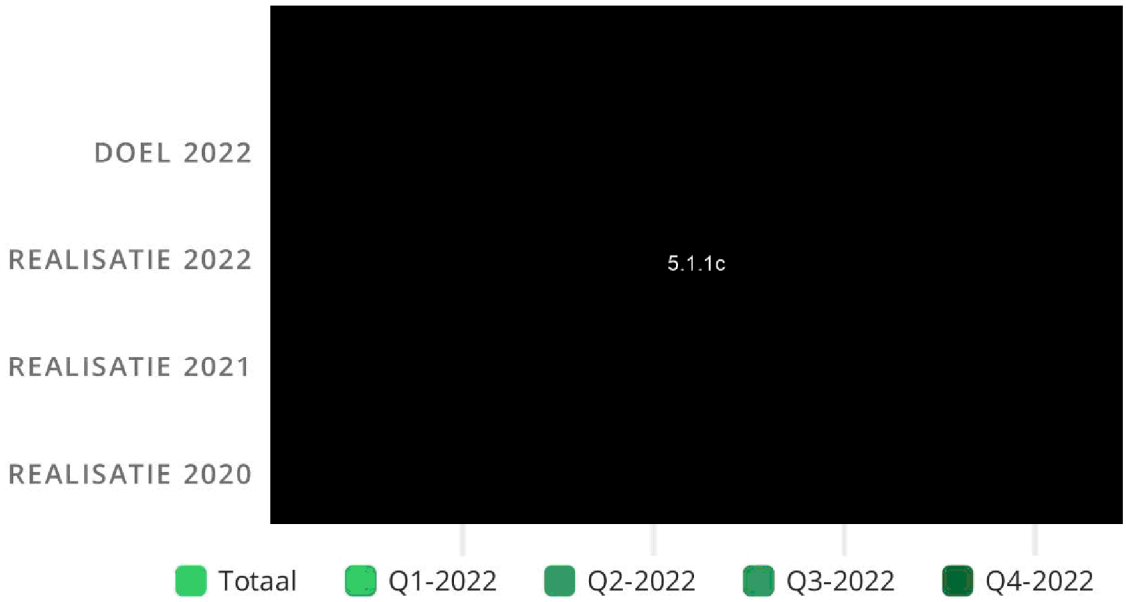

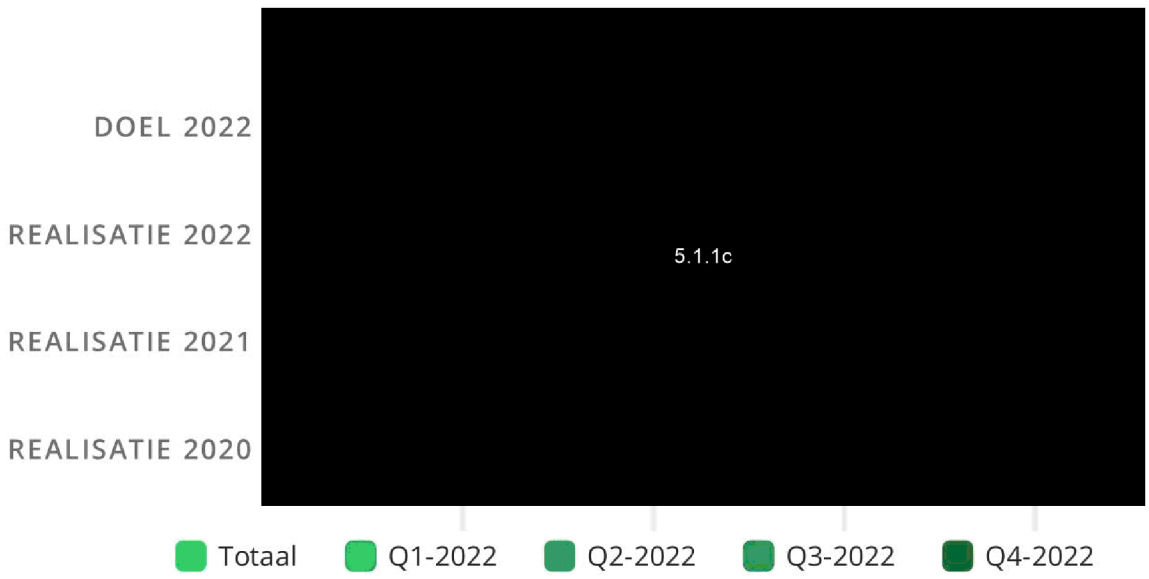
Business Development

De KPI's van Business Development moet over een 4-jaars gemiddelde bekeken worden.

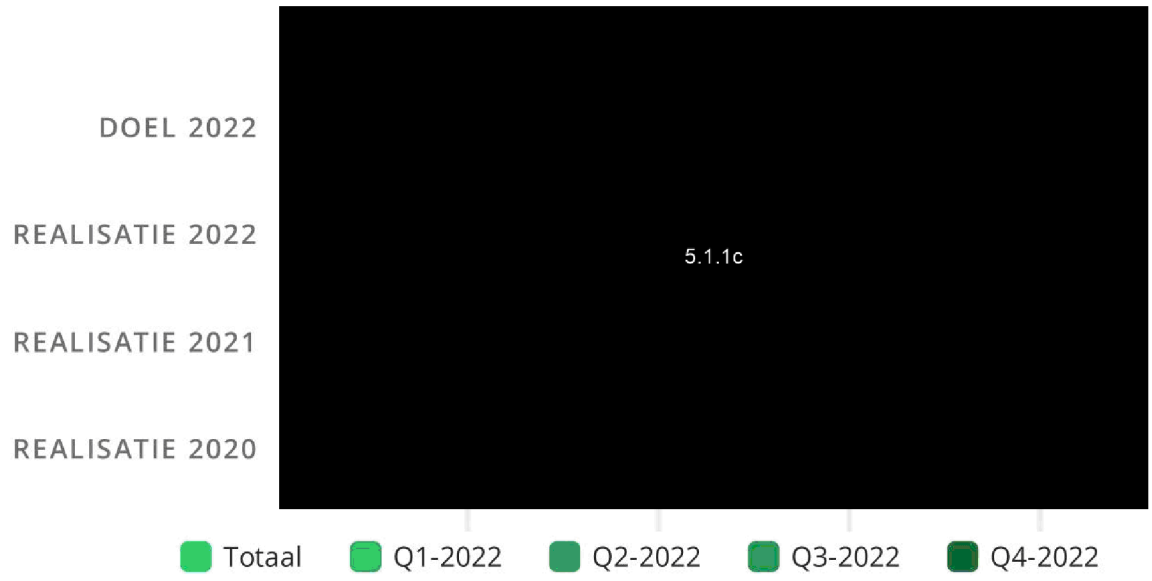
Aantal succesvolle projecten

Aantal gefinancierde innovatieve MKB bedrijven

Totaal opgehaalde financiering innovatieve MKB bedrijven

Aantal nieuw te creëren arbeidsplaatsen innovatieve MKB bedrijven

03 Internationaliseren

FDI (Foreign Direct Investments) en Trade Relations

Het aantal leads in de Watertechnologie en de Agri & Food sector is in 2022 aanzienlijk geweest. In een toenemend aantal gevallen konden aan leads geen aanbieding worden gedaan, wegens gebrek aan green of brownfield locaties. Ook op het gebied van batterijtechnologie is het aantal leads fors gestegen.

Volume to Value

De landelijke Volume to Value koerswijziging heeft in het vierde kwartaal ook een praktische vertaling gekregen naar het internationaliseringsteam binnen de NOM. Nieuwe leads worden kritisch beoordeeld op hun toegevoegde waarde voor de regio. Leads worden alleen opgepakt als ze bijdragen aan de RIS 3 transities, leiden tot versterking van regionale clusters van bedrijven of bijvoorbeeld belangrijk zijn voor het versterken van de kennispositie van Noord-Nederland op innovatie thema's.

Landingen Q4

In het vierde kwartaal hebben we met Longbloom een 'oude bekende' weten terug te halen naar onze regio (Wolvega). Een mooie samenwerking binnen de NOM, want naast de inzet van FDI is de post gefinancierd door NOM Investeren. De confirmation letter van FAGE laat helaas nog even op zich wachten. De beëindiging van de bouwvrijstelling door de Raad van State zorgt voor uitstel van de vestiging van FAGE in Hoogeveen en het opleveren van de confirmation letter. We verwachten deze alsnog in 2023 te ontvangen.

Meer over Longbloom

IR Gesprekken

In 2022 is de IR target gehaald. Vanuit het NFIA waren 16 Nationaal Strategische Accounts vastgesteld waarbij een fysiek bezoek verplicht was. Al deze NSA's zijn afgelopen jaar bezocht en de gespreksverslagen zijn vastgelegd in Achilles. Daarnaast zijn er nog 102 contactmomenten geweest met andere bedrijven in de regio om signalen op te vangen over het economisch klimaat. Ook hiervan zijn gespreksverslagen vastgelegd. In 2022 is 83% van de

contactmomenten uitgevoerd door de NOM en 17% door gemeenten in de regio (voortkomend uit een in-kind bijdrage aan het IR programma). In 2023 willen we een geoptimaliseerde koers bepalen voor de uitvoering van het IR programma, die verder wordt toegelicht in de rapportage van Q1 2023.

Samenwerking NEC/NOM

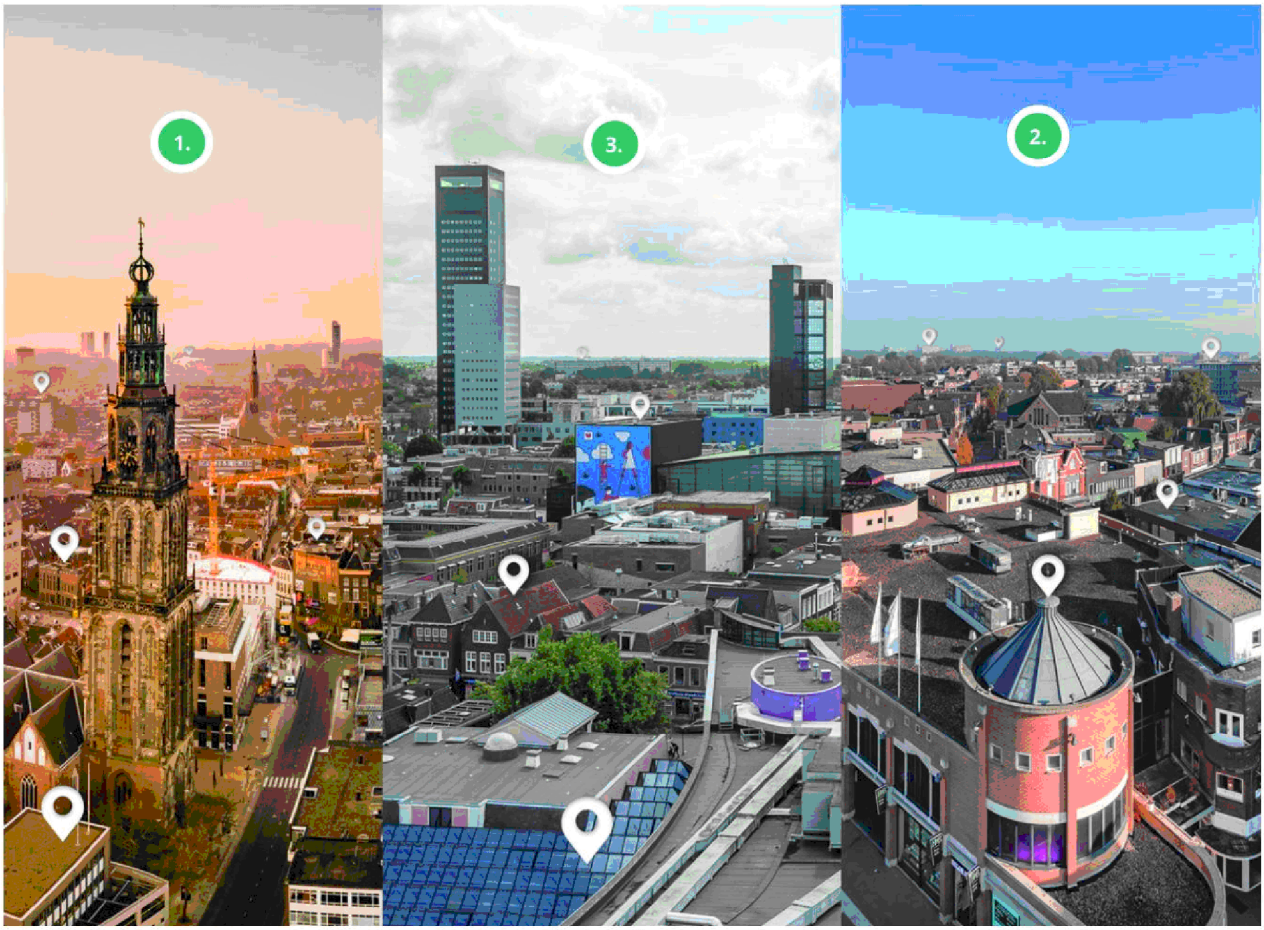
In het vierde kwartaal is er handen en voeten gegeven aan de samenwerking tussen de New Energy Coalition (NEC) en de NOM. Dit heeft geresulteerd in de ontwikkeling van een gezamenlijk Employabilityplatform, is er een NDA 2023 overeengekomen en is er een structureel overleg tussen Projectmanagers, waarbij de samenwerking op het gebied van BD, Acquistie en Investeren is overeengekomen.

Overige zaken waar NOM Internationaliseren bij betrokken is

- Beurs- en eventbezoeken: Web Summit Lissabon (IT & tech beurs) en SLUSH Helsinki (tech startups), Green Data Center conference Amsterdam, Handelsmissie Zuid-Afrika (groene waterstof);
- Nieuwe leads op het gebied van batterijtechnologie, nanotechnologie en de luchtvaart;
- Deelname innovatiemissie Denemarken en Noorwegen, georganiseerd door Provincie + Gemeente Groningen met ca. 50 vertegenwoordigers van ondernemingen, onderwijs en overheid. In Denemarken en Noorwegen bedrijven, kennisinstellingen en de ambassades bezocht rondom de thema's energy, mobility and human capital;
- Organisatie Inn2Power event: In het kader van het Inn2Power project wordt iedere deelnemende regio geacht een regionaal event te organiseren dan wel te gebruiken om de projectpartners en hun netwerken uit te nodigen. NOM + NNOW hebben hiervoor de 2-daagse Winds Meets Gas conferentie gebruikt (conferentie + B2B matchmaking) en daar enige specifieke Inn2Power activiteiten aan gekoppeld;
- Organisatie diverse Fact Finding Trips (FFT).

2	**0**	**4**
Q3: 2	**Q3: 0**	**Q3: 3**

Landingen per Provincie

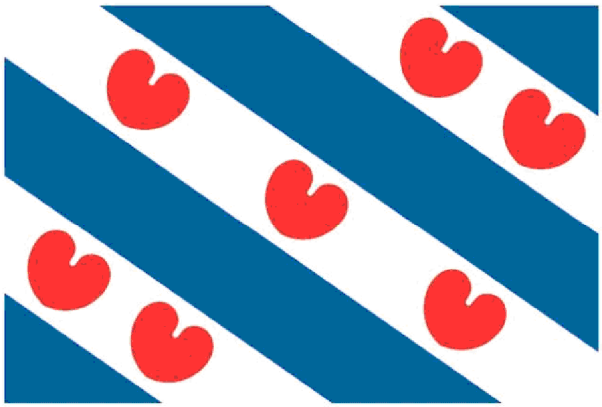
1. Groningen

Aantal landingen 2022: 1

2. Drenthe

Aantal landingen 2022: 2

3. Friesland

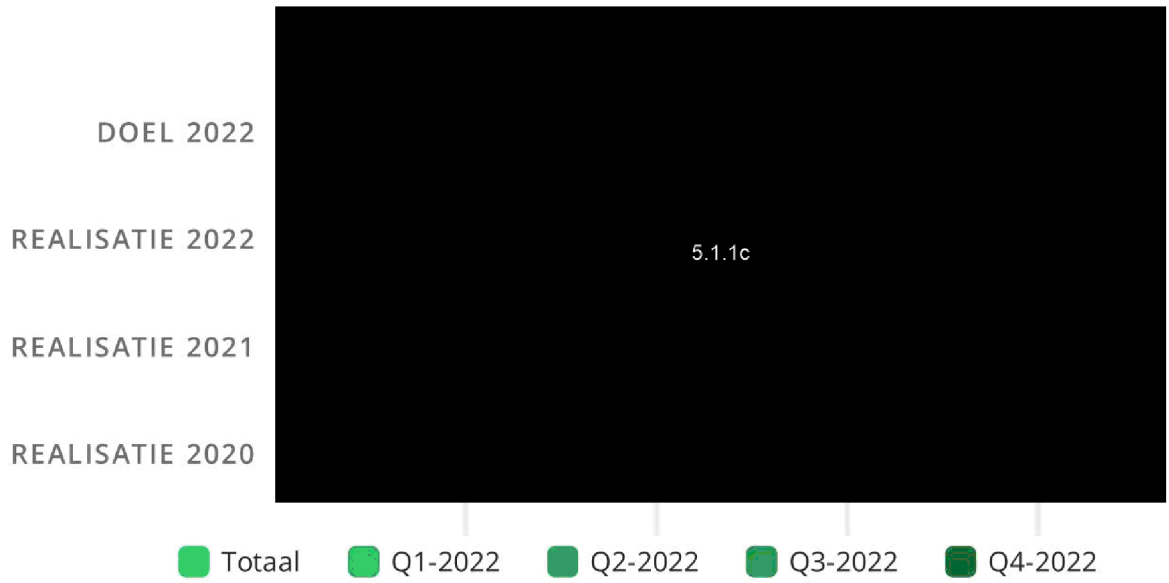
Aantal landingen 2022: 3

KPI's Internationaliseren

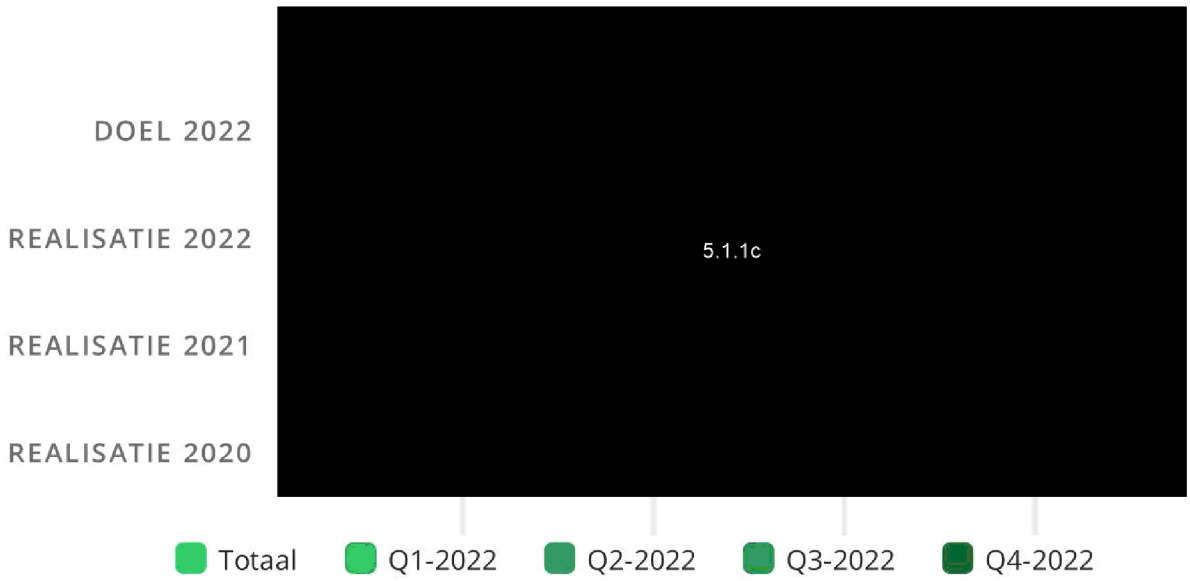
Onderstaande tabellen bieden u de mogelijkheid om een nadere verdiepingsslag te maken op onze KPI's. De tabellen bieden u de mogelijkheid om kwartalen met elkaar te vergelijken en, per KPI, de resultaten uit voorgaande jaren te evalueren.

Terug naar Internationaliseren »

Aantal nieuwe arbeidsplaatsen door (buitenlandse) investeringen

Totale investering in € mln

04 Investeren

Het uitzettingsniveau tot en met 31 december bedraagt € 14,1 miljoen. In vergelijkbare periode 2021 bedroeg het gefinancierde bedrag ruim € 6,5 miljoen. Bij de investeringsactiviteiten lijkt de realisatie op sommige plekken achter te lopen ten opzichte van de gestelde doelen. Dat geeft een wat vertekend beeld, omdat we ervoor hebben gekozen om, waar mogelijk, de investering uit de beschikbaar gestelde Corona Herstel Middelen te financieren. In 2022 zijn twee nieuwe fonds-in-fonds investeringen gerealiseerd voor een totaalbedrag van € 3,5 mln. Deze twee fondsen hebben in 2022 trekkingsverzoeken voor een totaalbedrag van € 846k gedaan bij NOM.

In totaal zijn er in 2022 20 voorstellen voorgelegd aan de Investeringscommissie die allen positief zijn geadviseerd. Daarnaast zijn er vijf (5) exitvoorstellen voorgelegd aan de Investeringscommissie, die eveneens positief zijn geadviseerd. De Investeringscommissie is in het vierde kwartaal drie keer bijeen geweest.

Tot en met het vierde kwartaal zijn er 17 ondernemingen gefinancierd vanuit de Corona Herstellening (CHL). Een extra product die is ontstaan, na de storting van de Corona Herstel Middelen. Het betreffen hier ondernemingen die schade hebben geleden door de Coronacrisis. In de komende periode zullen we monitoren hoeveel bedrijven zich met dergelijke problematiek blijven melden en aanspraak kunnen maken op deze vorm van leningen.

In onderhavig kwartaal is zowel de rente als de inflatie sterk gestegen. De hogere euribor-rente resulteert via onze staatssteuncalculaties in zeer hoge (10+) rentevoorstellen. Vooral als ondernemers ons geen zekerheden bieden moeten we daar veel uitleggen.

De renteopbrengsten lopen achter ten opzichte van een (wellicht) te ambitieuze begroting. De prognose is reeds in het tweede kwartaal aangepast. Hiertegenover staan twee mooie exits in het derde kwartaal, waarvan één officieel is afgerond in het vierde kwartaal. Graag verwijs ik u naar het volgende nieuwsbericht:

https://www.nom.nl/media/actue...

De financiële impact van deze exits op het resultaat van de NOM ziet u in de prognose voor 2022 in het hoofdstuk van Finance & Operations.

TOTAAL UITZETTINGEN T/M Q4

14,1 (€ mln)

Q3: € 10,2 mln

OPENSTAANDE COMMITTERINGEN

22,4 (€ mln)

Q3: € 20,1 mln

BENADERDE MARKTWAARDE

49,7 (€ mln)

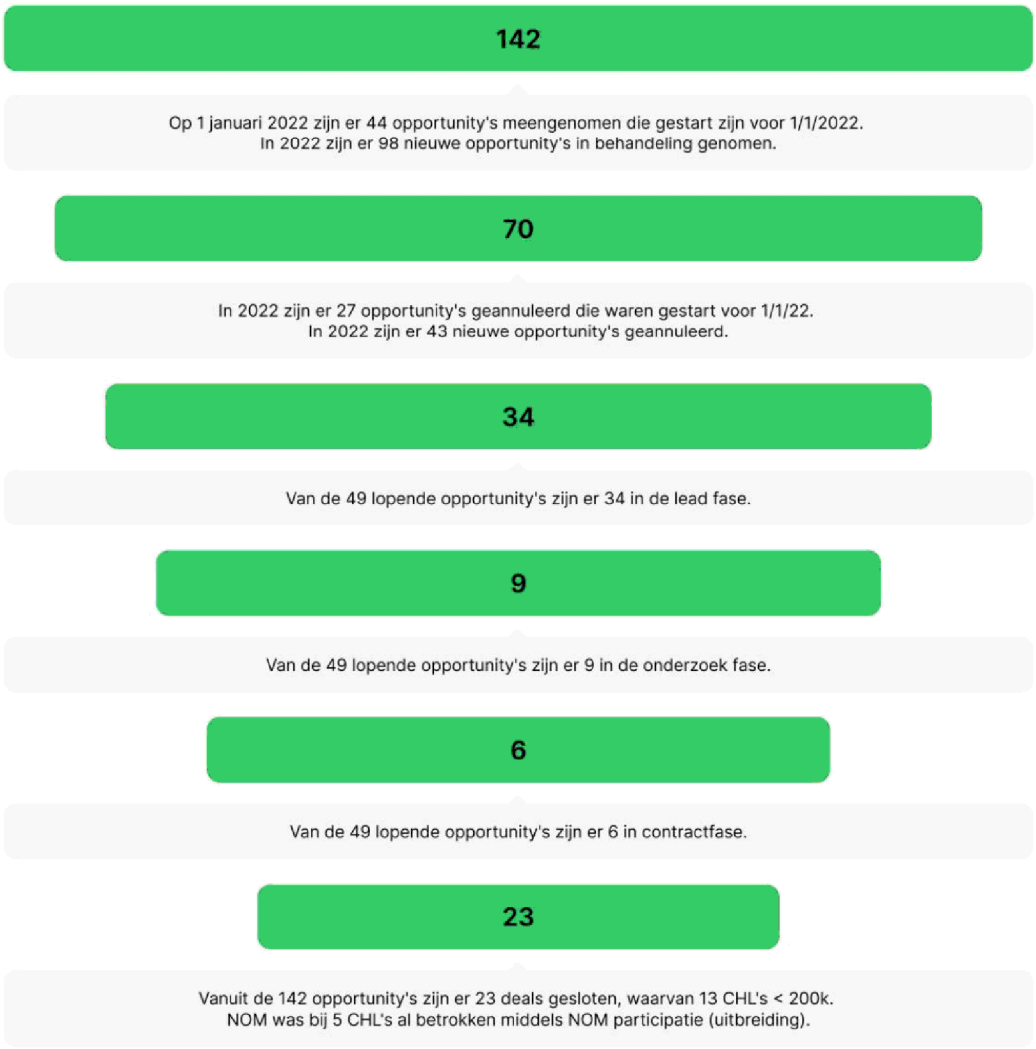
Q3: € 51,3 mln

Met een bedrag van € 22,4 miljoen aan commiteringen zit de pijplijn goed gevuld. We verwachten hiervan een flink deel in het eerste kwartaal van 2023 definitief uit te zetten.

0887 315911

Funnel per 31 december 2022

Hieronder vindt u de investeringsfunnel over 2022 met de bijbehorende toelichting.

INVESTERINGEN IN DUURZAMER

7

Totaal: 29

INVESTERINGEN IN SLIMMER

8

Totaal: 37

INVESTERINGEN IN GEZONDER

3

Totaal: 13

In lijn met onze strategie streven we ernaar om middels onze investeringen bij te dragen aan de transitie naar een duurzamere, slimmere en gezondere economie in onze regio.

WERKGELEGENHEID IN PORTEFEUILLE

2.255 FTE

Q3: 2.229

OPBRENGST VERKOPEN

€ 14,97 mln

Q3: € 4,0 mln.

ONTVANGEN DIVIDENDEN

€ 1,4 mln

Q3: € 1,4 mln

In 2022 heeft NOM 29 nieuwe bedrijven aan haar portefeuille toegevoegd.

Faillissementen

In 2022 zijn er drie faillissementen geweest waaronder PMC. Twee ondernemingen zijn geliquideerd die vooral ernstige gevolgen hebben ondervonden van de corona-crisis. Zowel de drie failissementen als de twee liquidaties waren ruim voortijdig voorzien.

Aflossingen

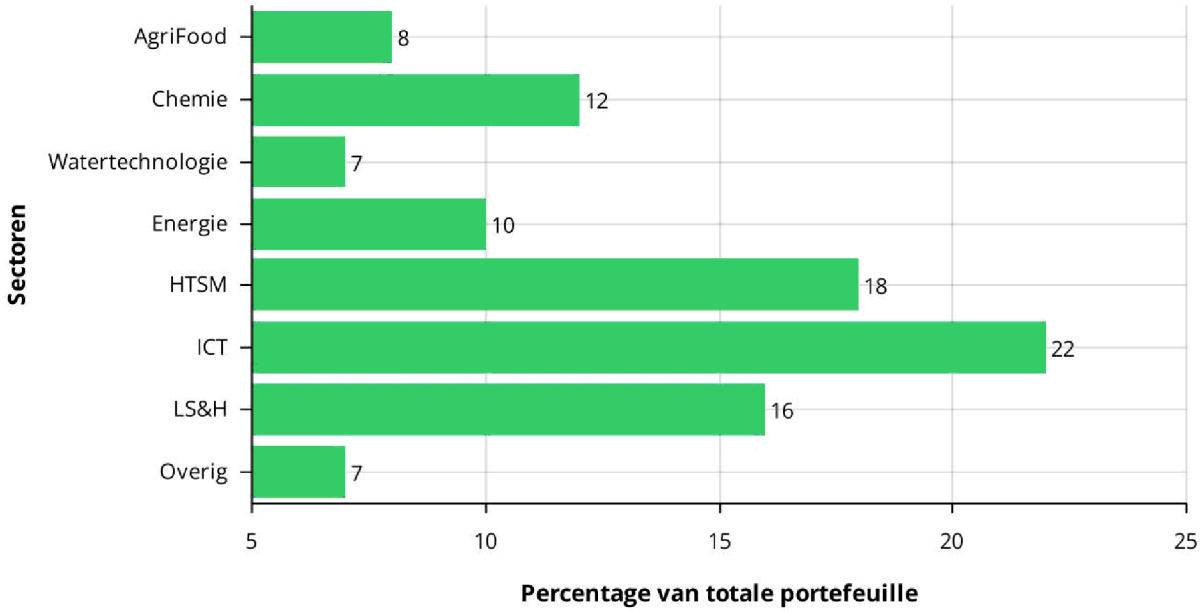
In 2022 hebben vier ondernemingen de portefeuille verlaten door aflossing van de leningen.

Verdeling naar sectoren

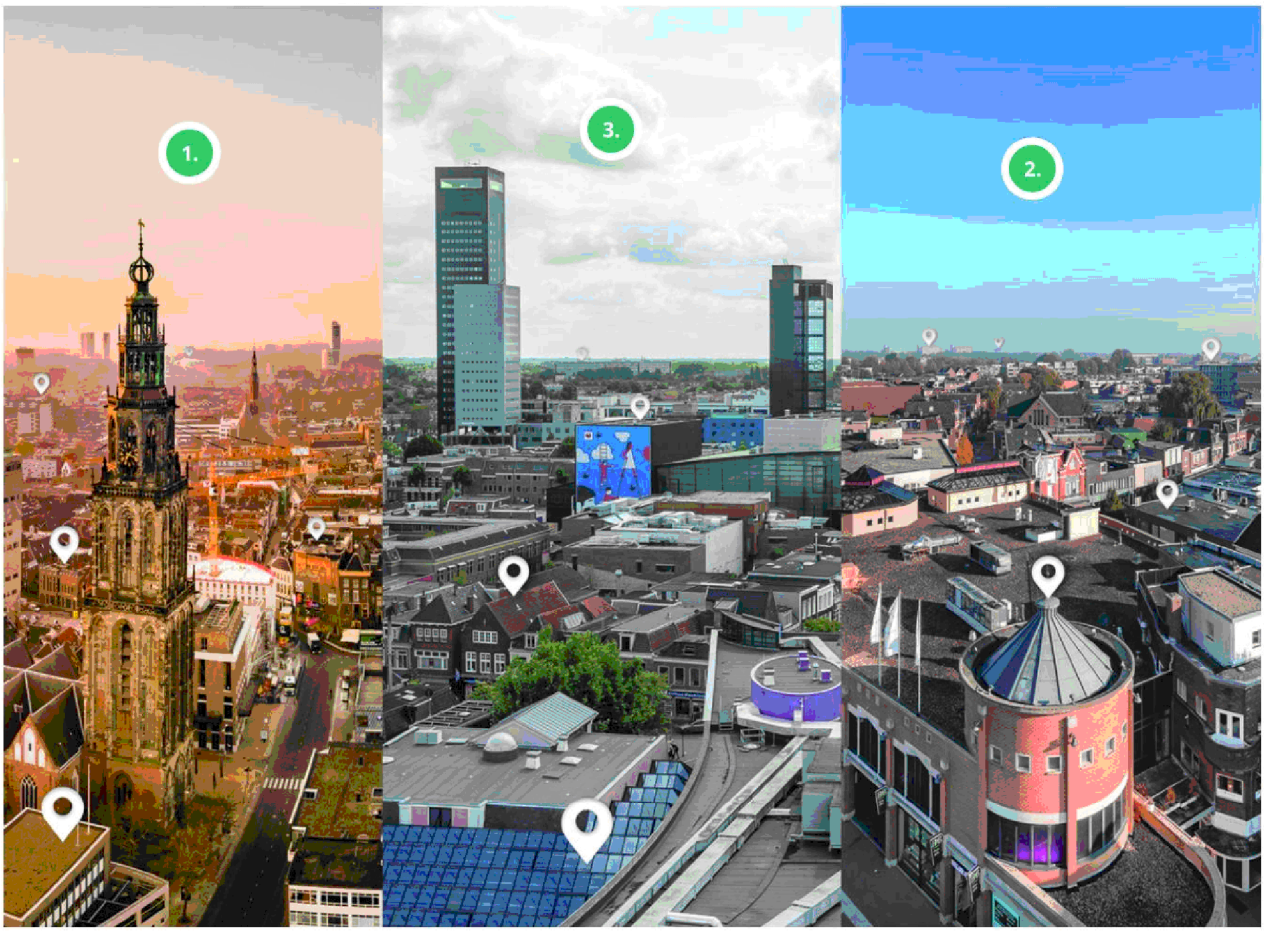
De percentuele verdeling van de huidige investeringsportefeuille naar onze focussectoren is als volgt:

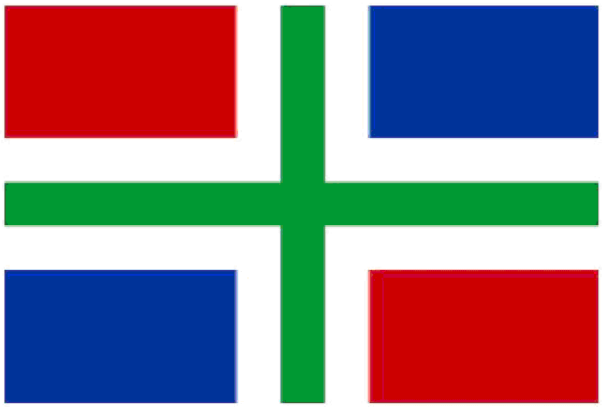
In de update op ons meerjarenplan zullen we nader ingaan op de gewenste investeringsportefeuille passend bij onze strategie.

0887 315911

Investeringen per Provincie

1. Groningen

Aantal investeringen 2022: 27

Waarde (€) investeringen 2022: € 9,1 miljoen

Aantal Groningse ondernemingen in portefeuille: 45

Totaal waarde (€) investeringen in portefeuille: € 29,6 miljoen

Volledige NOM Portfolio ›

2. Drenthe

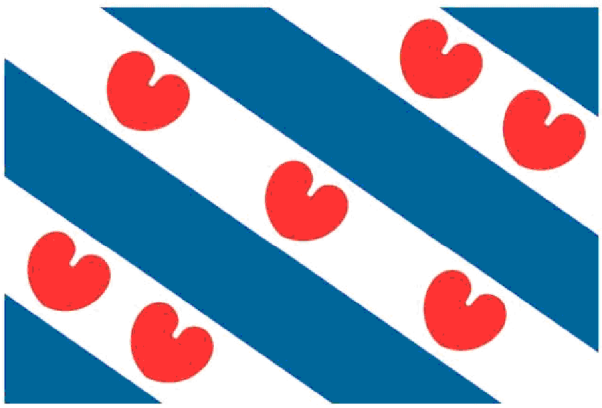
Aantal investeringen 2022: 7

Waarde (€) investeringen 2022: € 1,0 miljoen

Aantal Drentse ondernemingen in portefeuille: 15

Totaal waarde (€) investeringen in portefeuille: € 8,8 miljoen

Volledige NOM Portfolio ›

3. Friesland

Aantal investeringen 2022: 16

Waarde (€) investeringen 2022: € 4,0 miljoen

Aantal Friese ondernemingen in portefeuille: 27

Totaal waarde (€) investeringen in portfolio: € 9,4 miljoen

Volledige NOM Portfolio ›

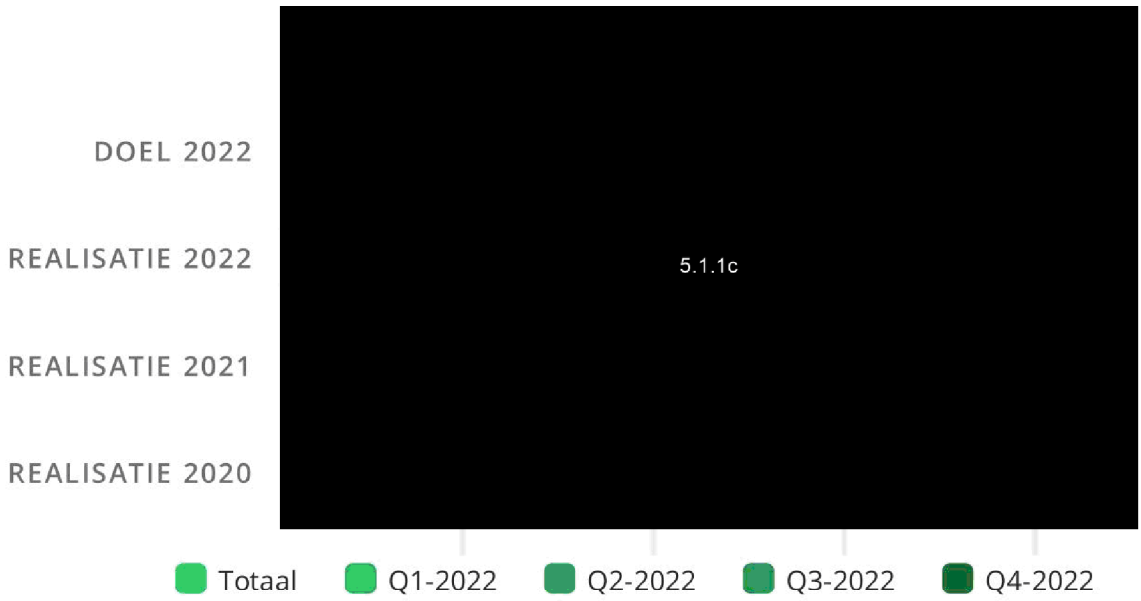
KPI's Investeren

Onderstaande tabellen biedt u de mogelijkheid om een nadere verdiepingsslag te maken op onze KPI's. De tabellen bieden u de mogelijkheid om kwartalen met elkaar te vergelijken en, per KPI, de resultaten uit voorgaande jaren te evalueren.

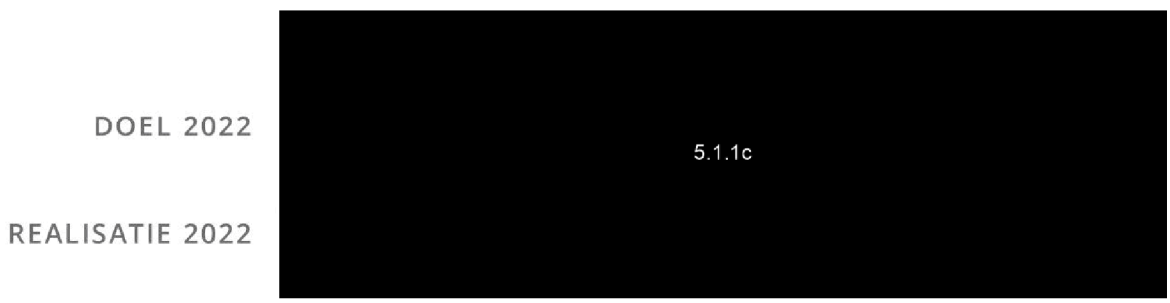
Lees meer informatie op de pagina: "Investeren" (onder het hoofdstuk: "Investeren").

Terug naar KPI dashboard

Investeringen nieuw commitment (aantal)

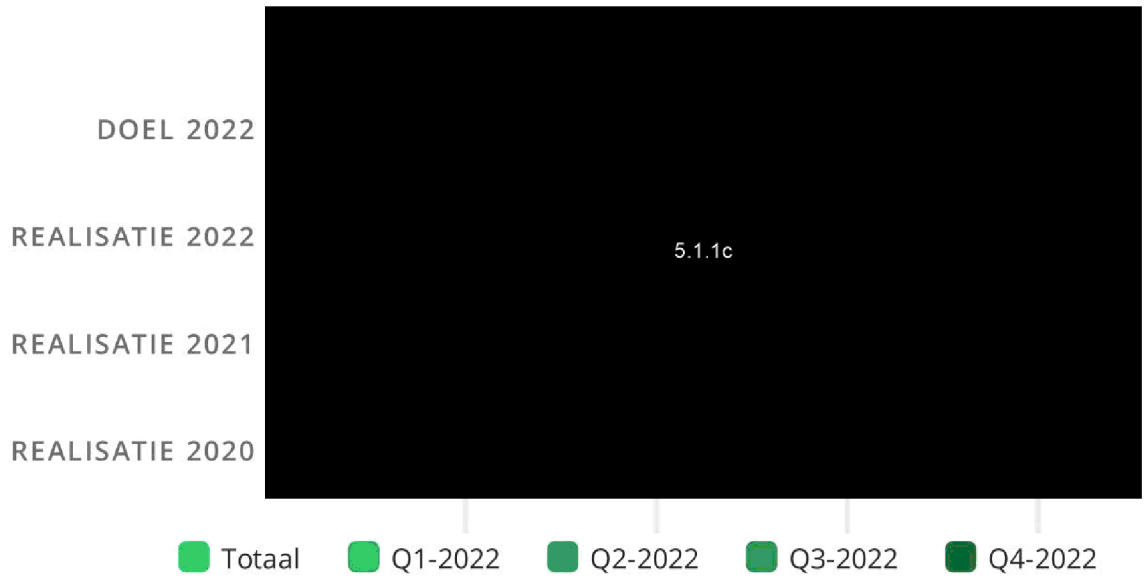
Investeringen nieuw commitment (in € mln)

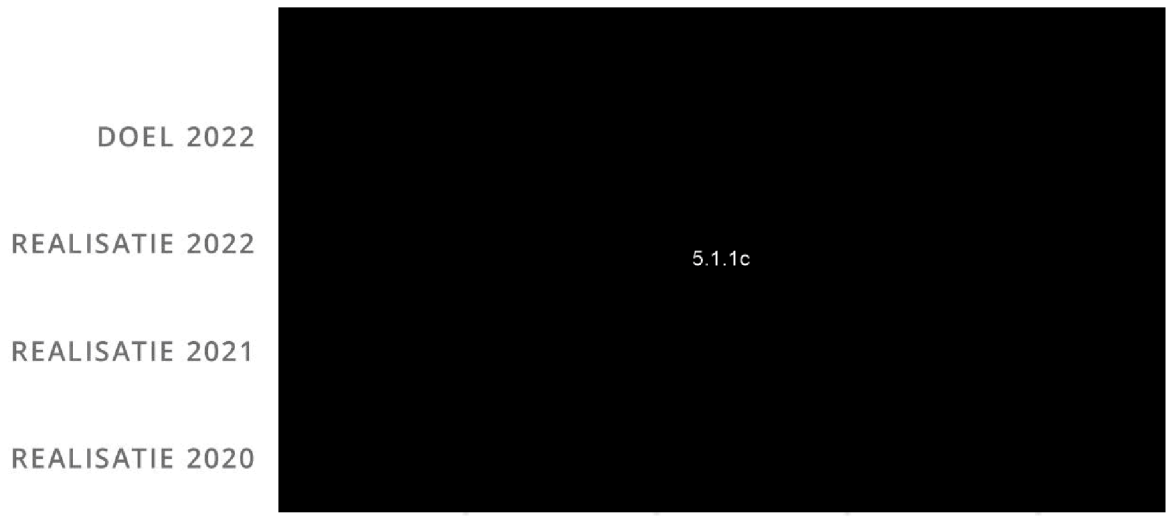
0887 315911

Vervolginvesteringen (aantal)

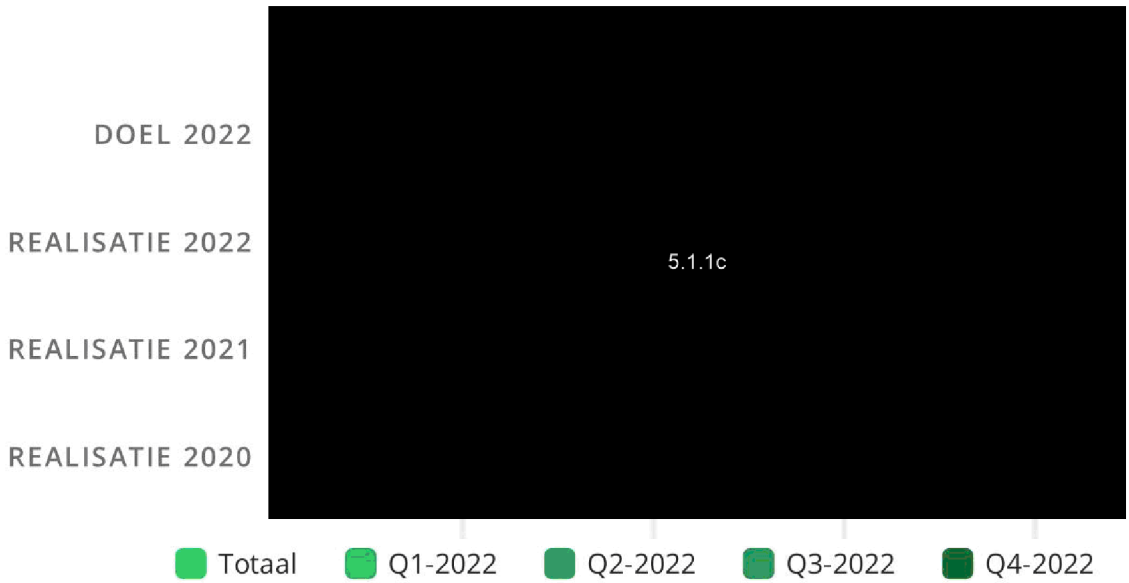

Vervolginvesteringen (in € mln)

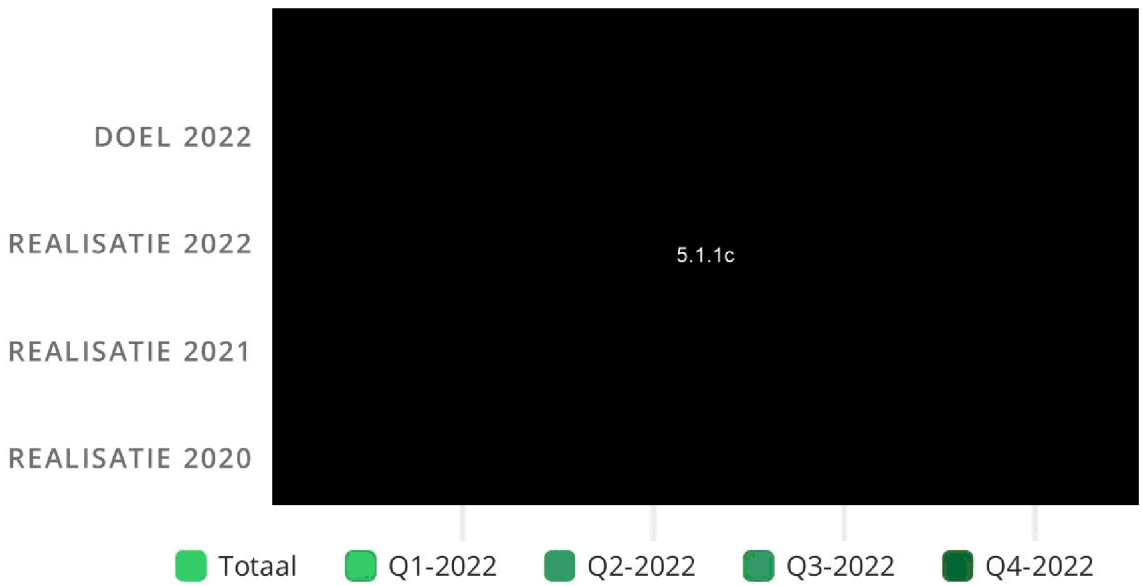

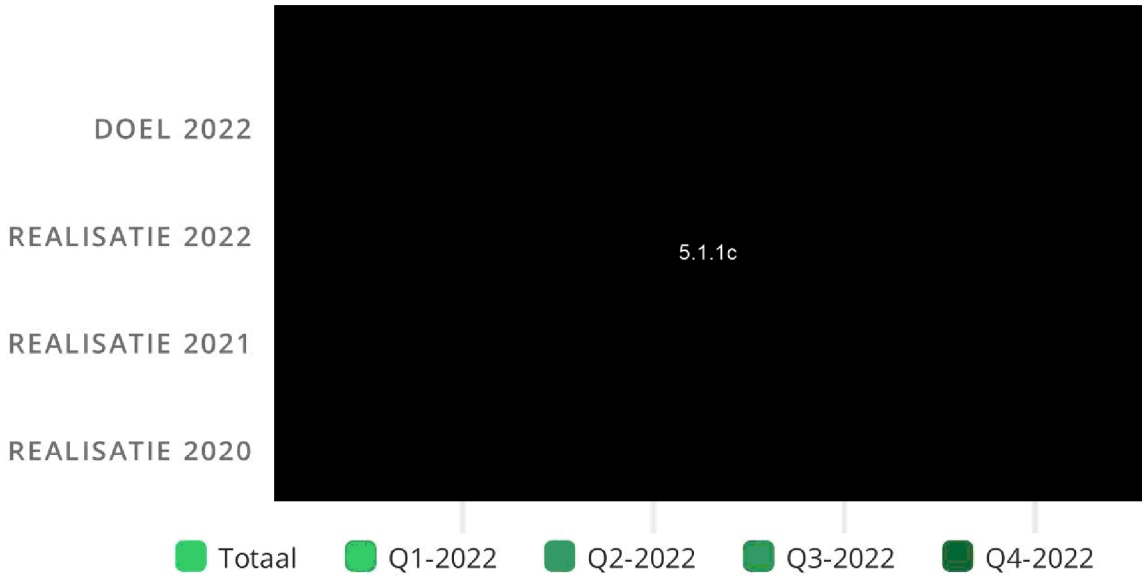
Nieuwe fondsinvesteringen (aantal)

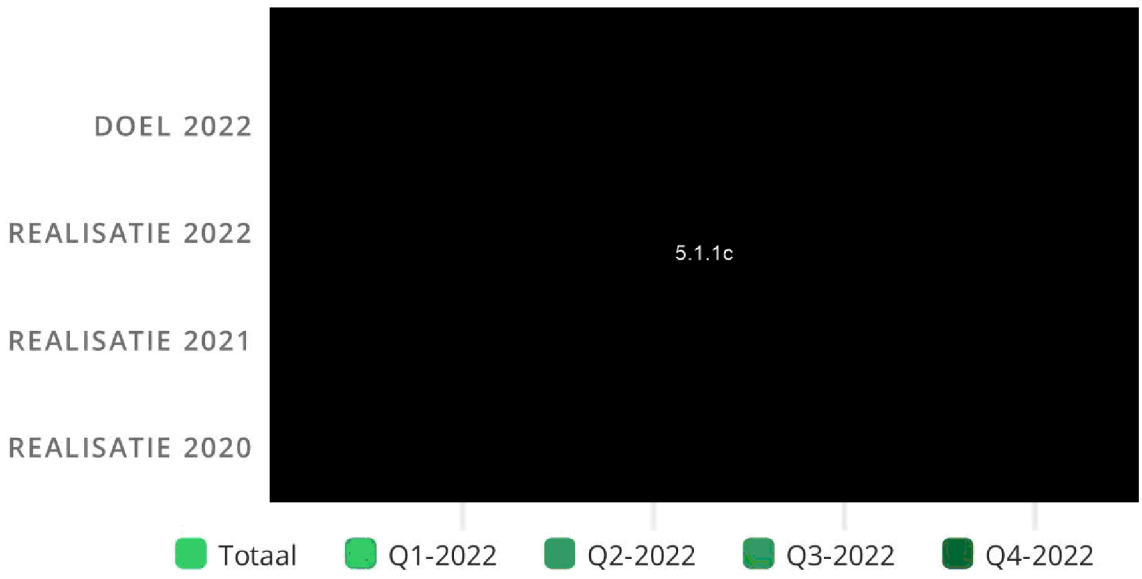
Investeringen Fondsinvesteringen (in € mln)

Investeringen Fondsversterking (aantal)

Investeringen Fondsversterking (in € mln)

05 Regionale Fondsen

Regionale fondsen

De totale investeringen vanuit de regionale fondsen bedroegen over 2022 bijna € 17 miljoen.

De gevolgen van de stijging van de energieprijzen en de schaarste aan grondstoffen en personeel (stijging loonkosten) gekoppeld aan de aflossingsdruk richting de fiscus (corona steunmaatregelen) die gaan beginnen, leidt tot een stijgende mate van onzekerheid in sommige sectoren. Hierdoor is merkbaar dat offertes niet, nauwelijks of met grote vertraging worden omgezet in orders. Dit zien zien we ook terug in de cijfers van de regionale fondsen. Per ultimo 2022 hebben we, conform onze halfjaarlijkse procedures, de portefeuille bij alle fondsen per individuele financiering her-beoordeeld. Vanuit voorzichtigheidsprincipe hebben we met uitzondering van NEW, bij elk fonds een forse dotaties aan de voorzieningen moeten doen.

Bij alle fondsen is merkbaar dat het aantal leads in het vierde kwartaal aan het toenemen is.

De management- en beheerovereenkomst tussen FOM en NOM is met één jaar verlengd. Begin 2023 zal met de aandeelhouder, RvC en de FOM de koers richting een meerjarenplan worden ingezet. Op basis daarvan zal ook de beheerovereenkomst voor een langere looptijd worden opgesteld.

Op basis van het vastgestelde rooster van aftreden is de heer 5.1.2e per ultimo 2022 afgetreden als voorzitter IC. Hij zal vanaf januari 2023 worden opgevolgd door de heer 5.1.2e .

De leads en daarmee de investeringen bleven in 2022 achter bij de verwachtingen. In Q4 namen de leads weer toe naar een voldoende kwantitatief niveau. Indien deze lijn zich doorzet kunnen de ambitieuze doelstellingen voor 2023 gerealiseerd worden.

Het fonds kan nu (conform model FOM) garanties aan ondernemingen verstrekken. Het product is in samenwerking met Liberty Mutual ontwikkeld.

0887 315911

De heer 5.1.2e is in oktober toegetreden tot de RvC van MKB Fonds Drenthe. Hij vervangt daarmee de heer 5.1.2e In de IC is per jaarultimo de heer 5.1.2e uitgetreden en per 1 janauari 2023 opgevolgd door de heer 5.1.2e In het eerste kwartaal verwachten we dat ter vervanging van de heer 5.1.2e (per 30-6) een kandidaat kunnen voordragen aan de aandeelhouder.

GRONINGER Groeifonds

Op 1 oktober zijn 5.1.2e 5.1.2e en 5.1.2e gestart als Investmentmanagers van het Groninger Groeifonds. Hiermee is een volledig nieuw team geïnstalleerd en is het fonds weer zichtbaar in de markt.

Met de aandeelhouders (EBG en Provincie Groningen) is een nieuwe koers besproken, waaronder de uitbreiding van het investeringsgebied en het uitbreiden van fondskapitaal. De doelgroep is gedefinieerd als "regionaal MKB" waardoor de vroege fase acquisitiefinancieringen buiten de focus van het fonds vallen. Het maximale investeringsbedrag is in beginsel € 1 miljoen.

INVESTERINGSFONDS GRONINGEN

De heer 5.1.2e is op basis van het rooster van aftreden per ultimo 2022 gestopt als voorzitter IC. De vacature bij IFG wordt in januari 2023 ingevuld door de heer 5.1.2e. Het huidige IC lid 5.1.2e zal in 2023 de rol van voorzitter overnemen.

De benoeming van de voorzitter RvC, de heer 5.1.2e, is met één jaar verlengd.

Begin 2023 zal een vacature voor investeringsmanager worden opengesteld.

NEW ttt Netherlands Enabling Watertechnology

Het NEW fonds heeft in Q4 een nieuwe financieringsaanvraag geaccordeerd; de contractuele afhandeling zal naar verwachting in 2023 plaatsvinden. De samenwerking tussen pijler 1 en pijler 2 binnen NEW verloopt steeds beter met als resultaat dat er steeds meer bruikbare leads naar voren komen en nu ook onderhanden zijn. Pijler 1 is de begeleiding, coaching etc van de prille kennisstarters in het watertechnologie wat onder de verantwoordelijkheid valt van de kennisinstellingen Wetsus , RUG en Deltarus. Pijler 2 is het financierings/ investerings deel van het NEW fonds wat onder de uitvoering door de NOM valt.

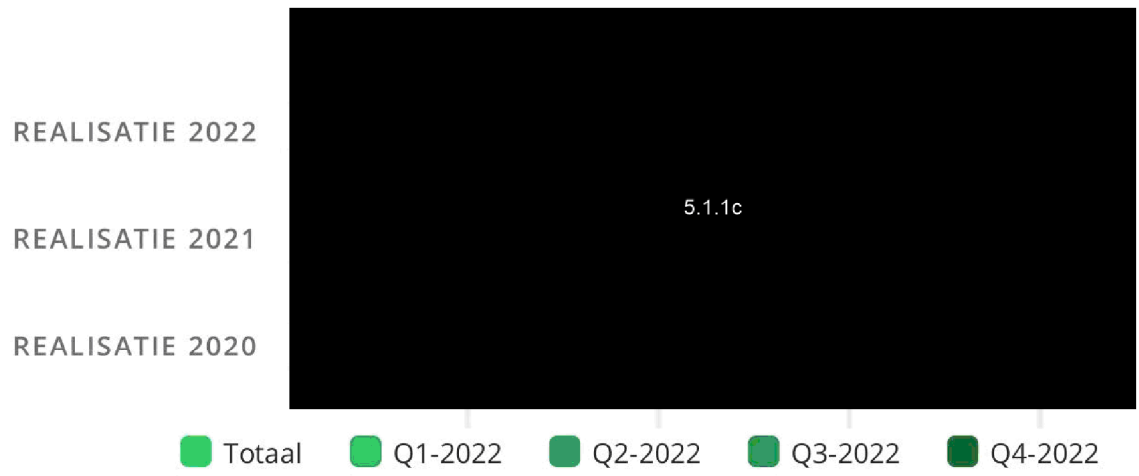
KPI's Regionale Fondsen

Onderstaande tabellen biedt u de mogelijkheid om een nadere verdiepingsslag te maken op onze KPI's. De tabellen bieden u de mogelijkheid om kwartalen met elkaar te vergelijken en, per KPI, de resultaten uit voorgaande jaren te evalueren.

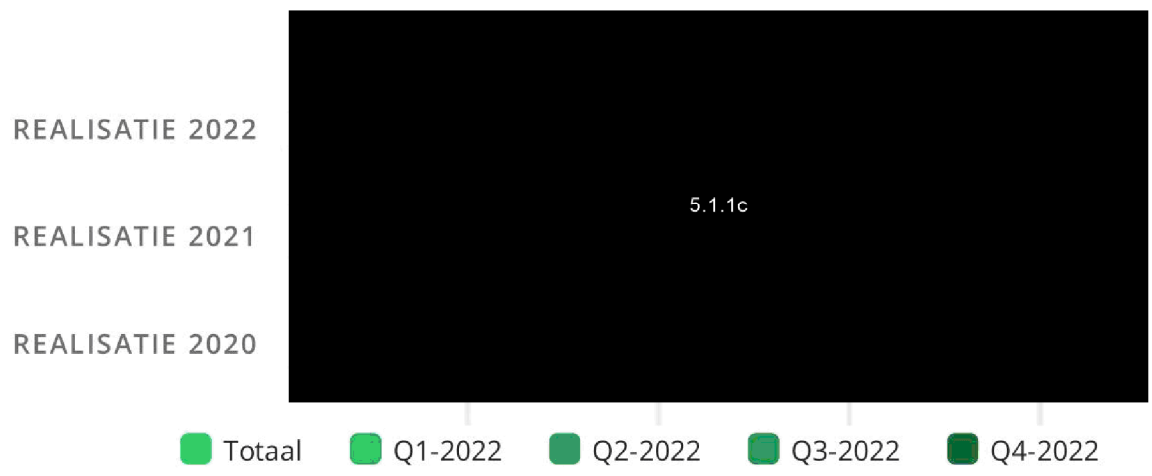
Terug naar Regionale fondsen »

Aantal Investeringen Regionale Fondsen

Aantal nieuwe investeringen

Waarde (€) Investeringen Regionale Fondsen

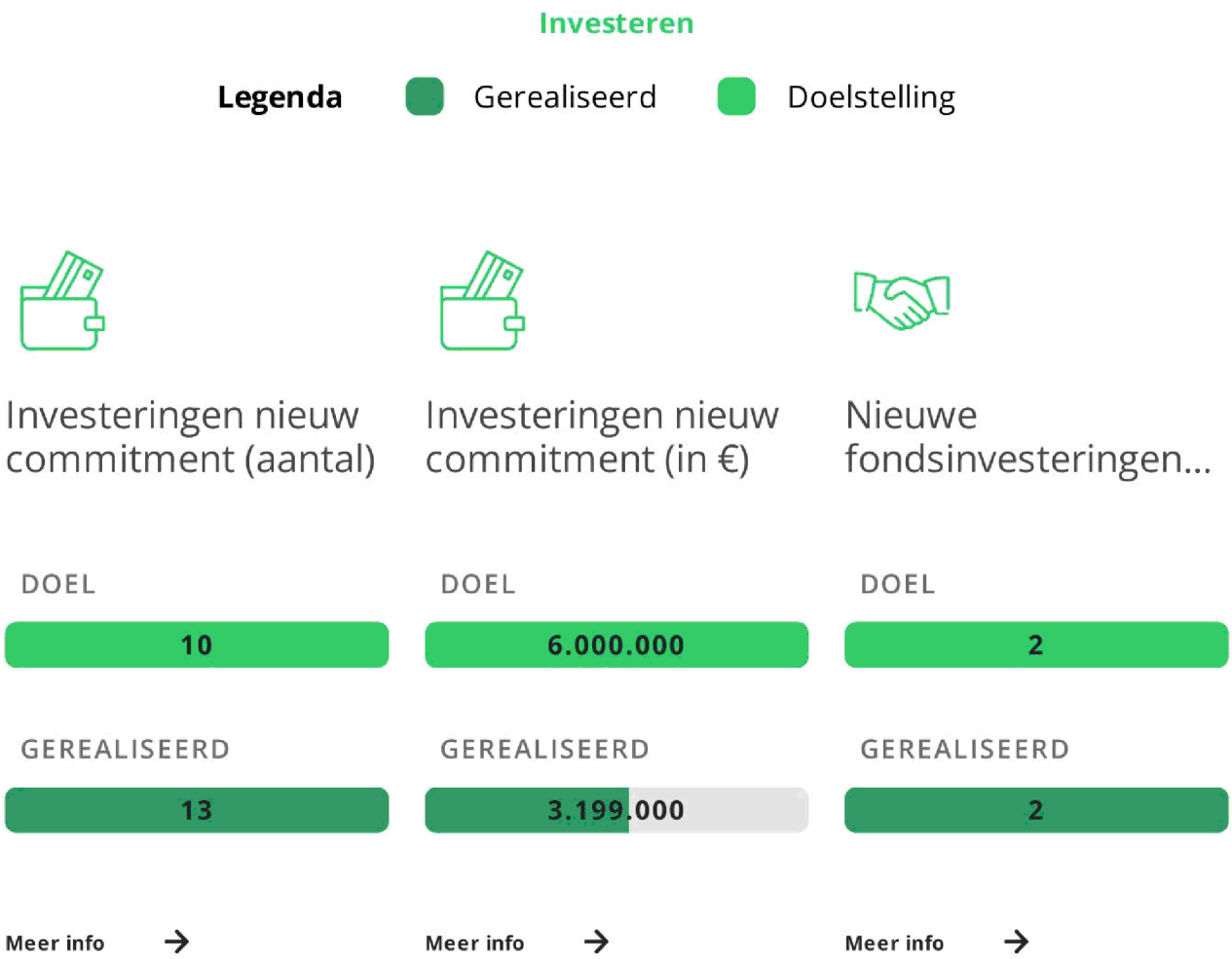

01 KPI dashboard

KPI dashboard

In onderstaand KPI dashboard worden de doelstellingen en realisaties (t/m Q4) weergegeven.

In het 2e kwartaal zijn de definities van de verschillende 'potjes' aan Corona Herstel Middelen scherper neergezet. Dit heeft geleid tot een verschuiving van een tweetal uitzettingen uit het eerste kwartaal (nieuwe commitments en vervolginvesteringen) naar de investeringen uit Corona Herstel Middelen.

DOEL

4.000.000

GEREALISEERD

846.000

Meer info →

DOEL

10

GEREALISEERD

5

Meer info →

DOEL

10.000.000

GEREALISEERD

1.163.000

Meer info →

Investeringen uit Corona Herstel...

DOEL

25

GEREALISEERD

20

Meer info →

Investeringen uit Corona Herstel...

DOEL

5.000.000

GEREALISEERD

7.606.000

Meer info →

Investeringen (€) commitment uit...

DOEL

0

GEREALISEERD

1.335.000

Internationaliseren

Legenda Gerealiseerd Doelstelling

Aantal nieuwe arbeidsplaatsen do...

DOEL

250

GEREALISEERD

182

Meer info →

Totale investering in € (mln)

DOEL 2022

150

GEREALISEERD 2022

137,8

Meer info →

Innoveren

Innoveren is onderverdeeld in Ecosysteemontwikkeling en Business Development.

Ecosysteemontwikkeling

Legenda Gerealiseerd Doelstelling

Aantal nieuwe innovatie-...

DOEL

1

GEREALISEERD

Waarde innovatieprogramm...

DOEL

16.000.000

GEREALISEERD

Meer info → Meer info →

Business Development

Legenda Gerealiseerd Doelstelling

Aantal succesvolle projecten

DOEL

40

GEREALISEERD

36

Aantal gefinancierde innovatieve MKB...

DOEL

21

GEREALISEERD

8

Totaal opgehaalde financiering...

DOEL

10.000.000

GEREALISEERD

3.041.000

Aantal nieuwe arbeidsplaatsen...

DOEL (FTE)

150

GEREALISEERD (FTE)

06 MarCom

Thought leadership

Top 5 meest gelezen media

- Ondernemersverhaal- [redacted] en [redacted] Valtes 'De problematiek vormt in alles de basis' (787)
- Actueel- NOM verkoopt Polyganics aan CMI (703)
- Kennisblog- Groeien met je bedrijf: 10 uitdagingen waar je zeker mee te maken krijgt (533)
- Kennisblog- Zo zorg je voor een goede bedrijfscultuur (512)
- Ondernemersverhaal- [redacted] FlowView Diagnostics 'Als ondernemer moet je zelf de kansen scheppen' (309)

Podcasts

Er zijn in oktober twee podcasts opgenomen over diversiteit en inclusie in het kader van Diversity Day op 4 oktober:

- NOM Talks Aflevering 10a – Diversiteit en Inclusie in Noord-Nederland
- NOM Talks Aflevering 10b – Diversiteit en Inclusie bij de NOM

Webinar

In september hebben we een webinar georganiseerd over de Eiwitfabriek: uithangbord van de voedseltransitie. [redacted] neemt de kijker mee in de eiwittransitie. Tijdens zijn webinar legt hij uit wat de uitdagingen en kansen zijn, wat in zijn ogen de voeding van de toekomst is. Met de eiwitfabriek als zichtbaar baken van de toekomst. Belangrijkste vraag daarbij is: wat kun je zelf doen en wat levert het je op? Dit webinar sluit aan op de Ronde Tafel (zie 50 jaar NOM) en de eerste video die gemaakt is onder het label TopDutch. Een mooi voorbeeld van verbinding tussen verschillende content activiteiten.

eNOMMER & NOMMER magazine

Aantal eNOMMER (NOM nieuwsbrief) abonnees: 1645

Abonnees NOMMER (magazine): 995 (digitaal) en 2615 (papier)

0887 315911

5.1.2e

Evenementen

NOM Pitch Camp

Op 24 november heeft het NOM Pitch Camp plaatsgevonden. Een beproefd concept dat eerder vanuit Flinc werd georganiseerd. Vier startups pitchten hun plannen voor een zaal vol investeerders. Young Heroes ging met de hoofdprijs van € 15.000 naar huis!

5.1.2e

Investeringsregeling Laaghangend fruit

De overheid stelt voor de komende twee jaar ruim 50 miljoen euro beschikbaar om melkveehouders in Drenthe, Friesland en Groningen te faciliteren bij aanpassingen in de bedrijfsvoering die de stikstofemissie op het eigen bedrijf verlagen. Middels een vijftal praktische managementmaatregelen kunnen melkveehouders het heft in eigen

handen nemen om hun stikstofemissie te reduceren. Deze investeringsregeling gaat naar verwachting op 1 maart aanstaande open. ERAMM (Emissie Reductie Ammoniak met Magnesiumchloride) is één van de maatregelen die onder deze subsidieregeling valt. Vanuit onze ERAMM projectgroep organiseren wij op 6 februari 2023 een bijeenkomst voor bestuurders en belangenbehartigers en op 13 maart een voor boeren en erfbetreders. De voorbereidingen en het uitsturen van de save the date voor de eerste bijeenkomst zijn in Q4 al gestart.

Smart Industry Hub

- 7 en 28 september zijn de 1e en 2e masterclasses uit een serie van 4 Masterclasses over Datamanagement georganiseerd. Masterclasses met 10 enthousiaste deelnemers, een goede inhoudelijke presentatie en een bijzondere locatie in het kantoor van NorthChain en 28 september bij de Gasunie.
- 13 september een interessant inhoudelijk Webinar gerealiseerd over de volgende generatie van Solution Providers, waarin drie jonge bedrijven (Researchable, Klippa Data North en NorthChain) overtuigend lieten zien hoe zij productiebedrijven helpen om sneller en beter te digitaliseren.
- 28 & 29 september - Forum Produktion & IT beurs (te Leer, DL) met een SIH- Noord stand om bedrijven uit Noord Duitsland te treffen.
- Nieuwe/ geupdate SIH-Noord brochure.

Chemport Europe

Samenwerking

- Toetreding Provincie Fryslân en gemeente Heerenveen, met bijbehorende aangepaste Samenwerkingsovereenkomst 2022 t/m 2024

Events

- Greener Manufacturing Show in Keulen, met 8 bedrijven uit de regio
- Opening Chemport Innovation Center in Delfzijl, een belangrijke schakel voor de opschaling van technologie (technology readiness level 6/7/8)

Nieuwsartikelen over

- Noord-Nederland: Europees koploper in circulaire plastics – Kijk op het Noorden
- Foamplant maakt als eerste ter wereld 100 procent afbreekbaar schuim - Change inc
- Senbis zoekt heilige graal in afbreekbaar plastic - Change inc

TopDutch

In oktober 2022 is het TopDutch team gecompleteerd (2.2fte) en begonnen met een introductie en hernieuwde kennismakingsronde met de belangrijkste stakeholders. De website www.topdutch.com is inmiddels gelanceerd op een nieuw platform en middels een SEO analyse en een UX/UI (User experience en interface) advies wordt de opbouw, inhoud en gebruikersvriendelijkheid van de website geoptimaliseerd. Een content strategie moet zorg dragen voor relevante en up-to-date informatie op de website en socials.

Vanuit de provincies is een o-meting naar het bereik en de merkbekendheid uitgezet onder intermediairs en onder de belangrijkste en directe stakeholders is een survey uitgezet om tot de KPI's te komen waarop de TopDutch campagnes gemonitord en bijgestuurd kunnen worden.

Het TopDutch campagneplan zal zich op korte termijn richten op het vergroten van de zichtbaarheid van het merk, het versterken van de verbindingen (intern) en marketing activiteiten ontplooien ter ondersteuning van de acquisitie van specifieke doelgroepen (extern). Hiervoor wordt aansluiting gezocht bij de acquisitieplannen en activiteiten

0887 315911

kalenders van de sectorteams binnen de NOM en de provinciale en regionale initiatieven.

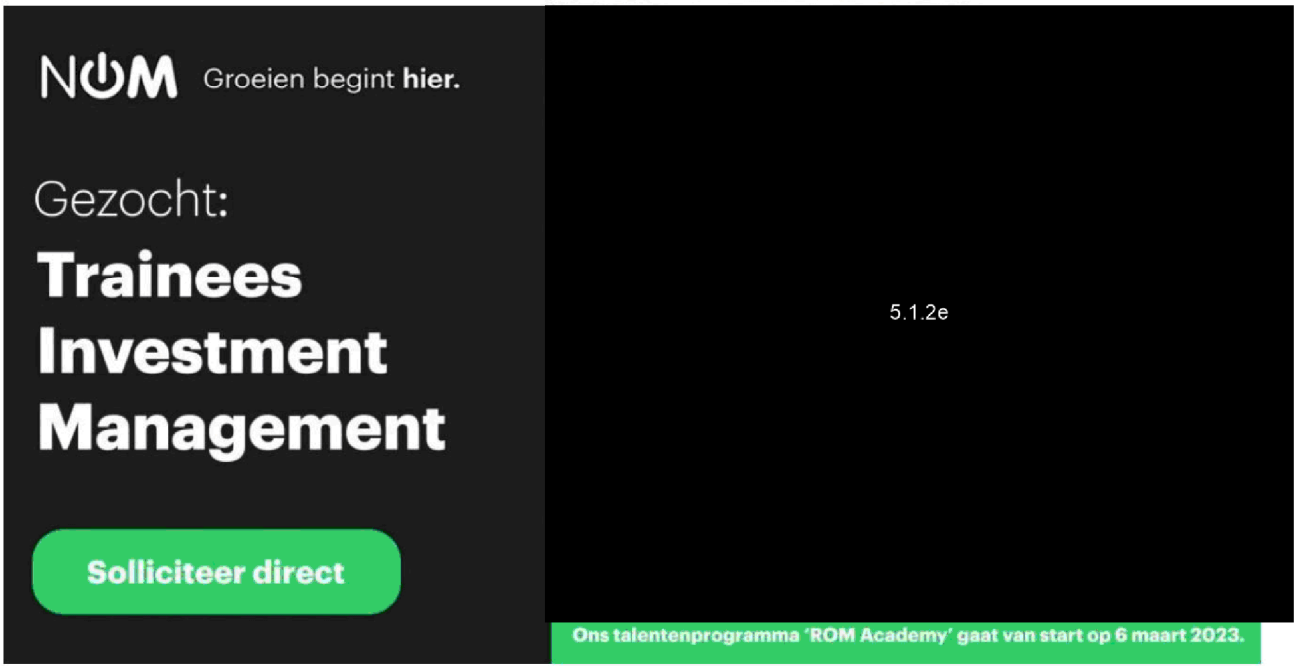
Een strategisch campagneplan met daarin een eenduidige merkstrategie, de kernpropositie en kernwaarden van TopDutch, als wel een voorstel voor de hoofd- en deelcampagnes zal de komende periode worden uitgewerkt en worden voorgelegd aan de provincies.

50 jaar NOM

- onderzoek RUG-studenten Economic Geography naar de 6 sterkten: per sterkte een structuuranalyse en toekomstscenario's;
- verkenning Musea en Theater makers in het kader om de sterkten van het Noorden en de transities voor een groter publiek inzichtelijk te maken.

ROM-Academy: the development of talent

MarCom NOM was verantwoordelijk voor de communicatie van dit ROM-brede Jong Talentenprogramma. Voor de NOM heeft dit geresulteerd in een trainee die met ingang van 1 januari 2023 is gestart en vanaf 6 maart gaat meedraaien in de ROM academy.

07 Finance & Operations

Het financiële boekjaar is officieel op 31 december afgesloten. De cijfers voor de NOM en alle fondsen zijn opgemaakt en Baker Tilly is in de 3e week van 2023 gestart met haar accountantscontrole.

Noordelijke Rekenkamer

De Noordelijke Rekenkamer heeft haar nota van bevindingen opgeleverd, waarbij de NOM de ruimte heeft gekregen om een ambtelijke reactie te geven. De nota van bevindingen bevat met name een reeks van opsommingen over de feitelijke werkzaamheden die binnen de disciplines van de NOM plaatsvinden. Afgezien van een aantal kleine correcties, kan de NOM zich vinden in de nota van bevindingen. In het eerste kwartaal van 2023 wordt het onderzoek afgerond.

Workflow Management Systeem (WMS)

In zowel het jaarplan van 2022 en 2023 staat de implementatie van een WMS vermeld. Middels dit systeem willen we de processen, van een lead tot investering en van een investering tot een exit, eenduidig inrichten én afdwingen. Tevens moet dit systeem een oplossing zijn voor de arbeidsintensieve processen, zoals de portefeuilleadministratie en de FISTA's, waarmee de waarderingen van onze portefeuille in beeld wordt gebracht. Onder leiding van een externe specialist zijn er in het vierde kwartaal flinke stappen gemaakt in dit project. In het eerste kwartaal van 2023 verwachten we een definitieve oplossing te kiezen.

Management Letter

Aan het begin van het vierde kwartaal heeft Baker Tilly de jaarlijkse interimcontrole uitgevoerd. In december is er een concept Management Letter opgeleverd. De definitieve versie wordt in de RvC vergadering van 17 februari besproken.

HRM

AANTAL FTE	ZIEKTEVERZUIMPERCE	MELDINGSFREQUENTI
65,87 FTE	**3,54 %**	**2,19**
Q3: 58,14	**Q3: 1,23%**	**Q3: 0,89**

Het ziekteverzuimpercentage is 3,54%, waarvan 1,97% kort verzuim en 1,29% langdurig verzuim. Dit is een stijging ten opzichte van Q3 2022 (1,23%). De meldingsfrequentie* is 2,19. De gemiddelde meldingsfrequentie in Nederland schommelt rond de 1.

0887 315911

*Meldingsfrequentie: geeftaan hoe vaak werknemers zich gemiddeld ziekmelden. De meldingsfrequentie wordt het meest beïnvloed door kortdurend verzuim. Het aantal ziekmeldingen in een verslagperiode wordt gedeeld door het aantal werknemers in die periode.

INSTROOM PERSONEEL	DOORSTROOM PERSONEEL	UITSTROOM PERSONEEL
9	1	0

Er zijn negen nieuwe medewerkers gestart.

- Junior online content marketeer TopDutch per 1 oktober 2022
- Investment Manager GROEIfonds per 1 oktober 2022
- Ambtelijk Secretaris OR per 1 oktober 2022
- Specialist Leningen per 1 oktober 2022
- 5.1.2e 5.1.2e Circulaire Kunststoffen per 1 oktober 2022
- 5.1.2e 5.1.2e AgriFood per 17 oktober 2022
- Campagneleider TopDutch per 17 oktober 2022
- Manager Internationaliseren en Innoveren per 31 oktober 2022
- Office assistent / projectsecretaresse SIH per 1 december 2022

Per 1 oktober 2022 is een Specialist Leningen doorgegroeid naar de functie van Investment Manager GROEIfonds.

Er heeft geen uitstroom plaatsgevonden.

Vacatures

De volgende vacatures zijn ontstaan:

- Trainee Investment Management (1 FTE)
- Projectmedewerker (1 FTE)
- Ecosysteemontwikkelaar Energie (1 FTE)

Een aantal vacatures wordt in Q1 2023 ingevuld:

- Trainee Investment Management per 1 januari 2023
- Data Analist per 1 januari 2023
- Investment Manager per 16 januari 2023

De volgende vacatures staan nog open:

- Projectmedewerker (1 FTE)
- Ecosysteemontwikkelaar Energie (1 FTE)
- 5.1.2e HTSM/AI (sinds eind 2021)

Verder zijn we in Q4 gestart met de werving van zowel een lid voor de Investeringscommissie als een lid voor de Raad van Commissarissen. Er is een kandidaat voorgedragen aan de aandeelhouders voor de Investeringscommissie van de NOM. Na goedkeuring van de aandeelhouders, start deze persoon op 1 februari

0887 315911

2023. De werving en selectieprocedure voor een lid van de Raad van Commissarissen is uitbesteed aan Diemen & van Gestel. Deze vacature is in verband met het eindigen van de tweede termijn van Ben Woldring in april 2023.

Landelijk Jong Talentenprogramma Investment Management

ROM-breed ontwikkelen we een Jong Talentenprogramma gericht op Investment Management. Het Jong Talentenprogramma richt zich op net afgestudeerden en starters op de arbeidsmarkt met maximaal 2 jaar werkervaring met een afgeronde HBO of WO studie én een sterke affiniteit met maatschappelijke transities, technische innovatie, finance of investment.

Het programma gaat van start per 6 maart 2023. Vanuit de NOM is één plek beschikbaar gesteld. De trainee is al eerder gestart, namelijk per 1 januari 2023.

Nadat we zijn gestart voor Investment Management, kunnen we ook vaststellen of en hoe we invulling hieraan gaan geven voor de andere kernactiviteiten binnen de NOM.

CAO Rijk

De NOM heeft een eigen arbeidsvoorwaardenregeling, maar volgt de salarisontwikkelingen van CAO Rijk.

In december 2022 hebben alle werknemers die op respectievelijk 1 december 2022 een arbeidsovereenkomst met de NOM hadden, een eenmalige uitkering ontvangen van€ 5.1.1c (bruto). Dit bedrag geldt bij een volledige arbeidsduur van gemiddeld 40 uur per week (naar rato arbeidsduur)

Eenmalige energiecompensatie

In de maand december hebben alle medewerkers een energiecompensatie ontvangen van € 5.1.1c- netto. In januari 2023 wordt wederom aan alle medewerkers een energiecompensatie verstrekt van € 5.1.1c- netto.

Mobiliteit

Nadat we op 6 september 2022 tijdens de personeelsbijeenkomst een presentatie hebben gehad van Groningen Bereikbaar over de trends en ontwikkelingen op het gebied van duurzame mobiliteit, heeft er een aantal sessies plaatsgevonden met een werkgroep bestaande uit een aantal medewerkers en een OR-lid. Elk team van de NOM is vertegenwoordigd in de werkgroep. De werkgroep heeft op basis van drijfveren een advies opgesteld richting het MT over een eventuele herziening van het huidige mobiliteitsbeleid. Het advies aan het MT wordt in Q1 2023 door twee leden van de werkgroep toegelicht aan het MT. Het MT neemt vervolgens een besluit over de vervolgstappen.

Financiële resultaten

De NOM cijfers over 2022

Investeren

5.1.1c

In de kosten zien we het effect van de de hogere salarisindexaties, de uitbreiding van het personeelsbestand en een aantal personele ontwikkelingen. Daarnaast is de NOM ook niet ontkomen aan de prijsstijgingen in nagenoeg alle producten en diensten waar de NOM gebruik van maakt.

Ontwikkelen

Voor de afdeling Ontwikkelen, bestaande uit Innoveren en Internationaliseren, is het niet gelukt om een nihil resultaat te realiseren. De opbrengsten vallen hoger uit dan begroot, met name door een hogere bijdrage van het Ministerie van EZK. Door een jaarlijkse EZK-indexatie van de subsidiebijdrage hebben we een deel van de stijging van personeelskosten op kunnen vangen. Daarnaast is er een aanvullende bijdrage ontvangen voor de ondersteuning van de NOM in het opwerken van projectplannen in het Nationale Groeifonds.

Zoals bij Investeren reeds gemeld heeft de hogere salarisindexaties en de stijging van de algemene kosten ook effect op de kosten binnen Ontwikkelen. Daarnaast vallen de personeelskosten hoger uit vanwege een overeengekomen VSO en de inhuur van een interimmanager voor 6 maanden. Hiertegenover staat dat we de personeelskosten hebben kunnen laten dalen door kosten door te belasten aan diverse gesubsidieerde innovatieprogramma's.

Het verwachte resultaat voor 2022 komt voorlopig uit op € 10,8 miljoen. Disclaimer is echter wel dat de accountantscontrole nog bezig is en eventuele bevindingen van invloed kunnen zijn op dit resultaat.

Een nadere toelichting op de cijfers vindt u hieronder.

Geconsolideerde balans

31 december 2022

Activa	31-12-2022		30-09-2022	
	€	€	€	€
Financiele vaste activa				
Deelnemingen	-		-	
Participaties				
Leningen aan participaties				
Overige leningen				
Leningen Corona Herstel Gelden				
Aanjaagfonds				
Vlottende activa				
Vorderingen en overlopende activa				
Liquide middelen				
Totaal activa				

5.1.1c

Passiva	31-12-2022		30-09-2022	
	€	€	€	€
Eigen vermogen				
Gestort aandelenkapitaal				
Bestemmingsreserves				
Overige reserves				
Onverwerkt resultaat				
Voorzieningen				
Personeelsvoorziening				
Langlopende schulden				
Langlopende schulden				
Kortlopende schulden				
Kortlopende schulden				
Totaal passiva				

5.1.1c

Geconsolideerde W&V

(bedragen in EUR)

	2022 Realisatie t/m Q4	2022 Begroot	Realisatie t.o.v. begroot	2021 Realisatie t/m Q4
Investeren				
Opbrengsten				
Rente- en provisiebaten (gefactureerd)				
Rentebaten depositos				
Ontvangen dividenden				
Opbrengst commissariaten				
Resultaat verkopen participaties				
Beheer Fondsen				
Voorziening voor financiele vaste activa				
Subtotaal Investeren				
Kosten				
Personeelskosten				
Overige kosten				
Subtotaal kosten Investeren				
Resultaat Investeren				

5.1.1c

Ontwikkelen	2022 Realisatie t/m Q4	2022 Begroot	Realisatie t.o.v. begroot	2021 Realisatie t/m Q4
Opbrengsten / vergoedingen				
Staat der Nederlanden				
Bijdrage Provincies				
Bijdrage acquisitie Gemeenten				
Opbrengst Detachering				
Subtotaal opbrengsten Ontwikkelen				

5.1.1c

	2022 Realisatie	2022 Begroot	Realisatie t.o.v. begroot	2021 Realisatie
Kosten				
Personeelskosten				
Overige kosten				
Subtotaal kosten Ontwikkelen				
Resultaat Ontwikkelen				
Resultaat voor belastingen				
Belastingen				
Resultaat na belastingen				

08 **Vooruitblik**

Vooruitblik

In het eerste kwartaal van 2023 verwachten we de volgende zaken.

Als gezamenlijke ROM's zetten we flinke stappen. De tussenrapportage in het kader van de evaluatie van de pilot ROM 3.0 wordt verwacht. Een gezamenlijke koers en jaarplan wordt gemaakt met speciale aandacht voor gezamenlijk positionering gericht op nationale stakeholders.

Er is een ROM's Nederland Next Level Startup plan in de maak waarin het Noordelijk startup-ecosysteem als voorbeeld dient.

De partijen in het het Noordelijke startup ecosysteem, waaronder de NOM, hebben een gezamenlijk versterkingsplan opgesteld waarvoor bij EFRO of JTF subsidie wordt aangevraagd.

Opdrachtformulering om te komen tot een plan van aanpak voor Trade&Innovate voor de gezamenlijke Noordelijke provincies.

Start onderzoek naar de mogelijkheden voor Noord- Nederland naar de Hubs for Circularity (EU programma).

Een gesprek met de provincies over de financiering van de Investor Relations gesprekken. Dit op verzoek van de NFIA.

Onderzoeksstage naar een ondernemerswens om te komen tot een digitaal platform om financiers en ondernemers bij elkaar te brengen.

De eerste JTF subsidie-aanvragen worden ingediend, waaronder die voor Future Tech Ventures.

Samen met de RUG bereiden we ons voor op hoe we Noord-Nederland steviger op de kaart van het Nationaal Groeifonds kunnen zetten. Dit op verzoek van de directie Nationaal Groeifonds.

Van het merk Flinc wordt definitief afscheid genomen. De activiteiten worden ondergebracht bij Business Development/Innoveren.

Er komt een verdiepingsslag op de eerder besproken Fonds-in Fonds plannen.

De aandeelhoudersinstructie wordt vernieuwd. De eerste contouren worden zichtbaar.

Gesprekken tussen Groninger Groeifonds en de NOM over de gezamenlijke portefeuillebedrijven. Deze verkenning kan leiden tot een transactie later in het jaar.

We bereiden ons voor op de Wet Investeringen, Fusies en Overnames (VIFO).

0887 315911

MEMO

Aan	: Gedeputeerden EZ Noord-Nederland
Afschrift	: Hoofden EZ Noord-Nederland
Van	: 5.1.2e 5.1.2e (toestelnummer: 5.1.2e)
Afgestemd met	: 5.1.2e 5.1.2e (DR), 5.1.2e 5.1.2e (GR) en 5.1.2e 5.1.2e (FR)
Datum	: 9 maart 2023
Onderwerp	: Stand van zaken NOM

Inleiding
Door de HEZ is gevraagd om ter voorbereiding van het GEZ overleg op 22 maart een kort memo te maken waarin de stand van zaken NOM wordt toegelicht.

1. **ROM 3.0 pilot en aandeelhoudersinstructie**

Na aanleiding van de ROM evaluatie (in opdracht van EZK) is in 2022 een pilot gestart waarin de ROM's bovenregionaal samenwerken op een aantal onderwerpen. Deze pilot wordt voor het overgrote deel gefinancierd door EZK. De planning is om in mei 2023 de pilot te evalueren.
Eén van de andere aanbevelingen uit de ROM evaluatie was om de aandeelhoudersinstructie aan te passen. EZK geeft dit proces vorm waarbij (naast de ROM's) ook een vertegenwoordiging van de provincies betrokken is. Deze vertegenwoordiging van de provincies heeft ons geïnformeerd over welke artikelen van de aandeelhoudersinstructie men aan wil passen. Wij hebben hier een gezamenlijke Noordelijke reactie op gegeven (ambtelijk). Zoals het nu lijkt worden er geen grote aanpassingen voorgesteld.

2. **Vroege fase financiering en Future Tech Ventures**

De NOM is al enige tijd betrokken bij het oprichten van een nieuw fonds voor Vroege Fase financiering: Future Tech Ventures (FTV). Na het opheffen van IFNN zijn de mogelijkheden voor vroege fase financiering beperkter geworden in Noord-Nederland. IFNN was destijds een apart fonds maar is opgeheven omdat het fonds bepaalde voorwaarden had waardoor er nauwelijks financieringen werden verstrekt. Uit het Kapitaalmarktonderzoek dat in 2022 is uitgevoerd blijkt dat er op het gebied van vroege fase te weinig financieringsmogelijkheden in het Noorden zijn.
Aangezien investeren in vroege fase een hoger risico met zich meebrengt en daardoor investeringen waarschijnlijk niet revolverend zullen zijn, mag de NOM zelf niet deelnemen aan het fonds volgens de aandeelhoudersinstructie. Investeringsfonds Groningen, Triade, UMCG en RUG Ventures zijn de partners en er wordt een aanvraag ingediend bij JTF om subsidie te ontvangen. Echter kan JTF alleen initiatieven steunen die ten goede komen aan of plaatvinden in de provincie Groningen of gemeente Emmen. Dit is een groot nadeel omdat dan de provincies Fryslân en (een groot deel van) Drenthe buiten de boot zouden vallen. Echter lijken er kansen te liggen:
EZK heeft een eigen Vroege Fase Financiering (VFF) instrument. EZK wil dit instrument graag regionaal gaan beleggen en doet dit al in verschillende provincies. Aangezien de doelgroepen van FTV en VFF

hetzelfde zijn, zijn er gesprekken opgestart om te kijken of we tot één fonds/instrument kunnen komen dat het hele Noorden bedient. EZK lijkt een open houding te hebben. Het kan zijn dat er nog een kleine cofinancieringsbijdrage nodig is van Fryslân en Drenthe, maar daarvoor kijken we eerst naar bestaande middelen. Zodra meer duidelijkheid komt over de meest geschikte constructie worden de gedeputeerden hier over geïnformeerd.
In de laatste NOM AvA van november 2022 is besproken dat er een duidelijker beleid voor Fonds-in-Fonds investeringen moet komen voordat de NOM gaat investeren in andere fondsen. Bij de AvA van 13 april wil de NOM hier meer duidelijkheid over geven.

3. NOM/TCNN verkenning samenwerking – VERTROUWELIJK

E&E Advies heeft van de NOM en Technologiecentrum Noord-Nederland (TCNN) de opdracht gekregen om een verkenning uit te voeren naar een eventuele intensievere samenwerking. TCNN is een stichting (ontstaan vanuit de RUG en SNN) die projectmanagement en -ontwikkeling doet en voert veel INTERREG projecten uit. TCNN zit bij de NOM in het pand aan de Paterswoldseweg en de directeur wordt gedetacheerd vanuit de NOM. NOM en TCNN zijn in de veronderstelling dat het Noorden beter in zou kunnen spelen op én profiteren van (subsidie)middelen voor regionale innovatie- en internationaliseringsprojecten die landelijk en in Europa beschikbaar zijn. Bovendien wordt vanuit het landsdeel in toenemende mate een beroep gedaan op de NOM als het gaat om het managen van grote projecten. De NOM en de stichting TCNN willen verkennen of en in welke vorm een intensivering van de samenwerking tussen NOM en TCNN kan bijdragen aan een ambitie meer middelen naar het Noorden te halen voor het regionale MKB en om de functie van projectontwikkeling en -management verder te professionaliseren.

Met de ambtelijk opdrachtgevers van de NOM is een gesprek geweest op 6 maart waarbij de uitkomst is dat er eerst een heldere diagnose moet komen: haalt het Noorden inderdaad te weinig middelen voor innovatie binnen? Vervolgens moet de vraag beantwoord worden of de NOM daar dan een rol in zou moeten spelen en ten slotte of een samenwerking met TCNN daarvoor een oplossing zou bieden. E&E Advies komt hier op terug.

4. Onderzoek Noordelijke Rekenkamer naar NOM

De Noordelijke Rekenkamer heeft een onderzoek uitgevoerd of de drie Provinciale Staten van Groningen, Fryslân en Drenthe voldoende informatie krijgen en sturingsmogelijkheden hebben m.b.t. de NOM. Op het conceptrapport hebben de drie provincies een ambtelijke reactie gegeven. Over het algemeen vonden we er weinig onvolkomenheden in staan. We wachten nu op het definitieve rapport waarop we nog een bestuurlijke reactie kunnen geven.

5. Concept jaarrekening 2022

De concept Jaarrekening 2022 is ambtelijk reeds gedeeld. Het concept-rekening resultaat is ruim € 10 miljoen positief. Toch moeten wij als provinciale aandeelhouders o.b.v. de conceptcijfers een verlies van in totaal € 1,3 miljoen per provincie in de jaarrekening 2022 opnemen (Eerder hadden we al een bedrag

van € 473.000,- voorzien als verlies en daar komt dan een bedrag van € 834.000,- bij). Wij als provincies dienen de deelneming in de NOM te waarderen op de aanschafwaarde of de lagere marktwaarde. Wij hebben destijds bij het kopen van de aandelen van het rijk de aanschafwaarde vastgesteld o.b.v. van de stille reserves (de Benaderde marktwaarde (BMW), die destijds door de NOM is bepaald) plus het eigen vermogen van de NOM. Als die som nu lager is dan de aanschafwaarde moeten we onze waardering bijstellen volgens de regels die voor ons gelden (het BBV).

Het te nemen verlies komt doordat de BMW lager is geworden (de daling komt vooral door de afwaardering van de voormalige groot dividendbrenger) is uit te leggen en dat die daling wordt niet goed gemaakt door de winst die de NOM heeft gemaakt. 5.1.1c 5.1.1c 5.1.1c Daar mag meer aandacht aan worden besteed in de jaarrekening.

To: Henk Brink[5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Wed 3/15/2023 8:49:49 AM
Subject: FW: 20230315 NOM activiteiten Drenthe
Received: Wed 3/15/2023 8:50:47 AM
20230315 NOM activiteiten Drenthe.pdf

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @nom.nl>
Verzonden: dinsdag 14 maart 2023 14:36
Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @nom.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @nom.nl>
Onderwerp: 20230315 NOM activiteiten Drenthe

Hoi 5.1.2e,

Bij deze de input van de NOM voor het overleg morgen met Henk Brink.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

N.V. NOM

Investerings- en ontwikkelingsmaatschappij

voor Noord-Nederland

T +31 50 5.1.2e

M 5.1.2e

E 5.1.2e @nom.nl

W www.nom.nl

Meer weten over de NOM en de ontwikkelingen in Noord-Nederland?

Lees ons NOMMER magazine!

Groeien begint **hier.**

De informatie in dit e-mailbericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde.

Verstrekking aan en gebruik door anderen is niet toegestaan. Door de elektronische

verzending van het bericht kunnen geen rechten ontleend worden aan de informatie.

Welkom.

NOM Investerings- en Ontwikkelingsmaatschappij voor Noord-Nederland

Groeien begint hier.

NOM in Drenthe: overzicht projecten

15 maart 2023

Projecten

Overzicht

Projecten

Overzicht

0890 315902

Projecten

Overzicht

0890 315902

Projecten

Overzicht

Noord Nederland verdient Circulair:

Vanuit NNVC zijn er 2 Drentse organisaties betrokken als consortiumpartners: Ik Ben Drents Ondernemer (IBDO) en Noordelijk Innovatielab Circulaire Economie (NICE).

- Drentse bedrijven die via de consortium zijn aangehaakt aan het netwerk zijn o.a. Bork, VEPA, Brink, Technologies Added, Hotlkamper, etc. etc.
- Met Technologies Added en Holtkamper verkennen we de ontwikkeling van Living Lab Circulaire Maakindustrie

0890 315902

Projecten

Overzicht

[redacted] 5.1.1c,5.1.2i

BO Zandprovincies en sectoren

Door voorzitter [redacted] 5.1.2e is het programma gepresenteerd aan de landelijke ROMs Agri&Food en zijn we gevraagd om bij volgende stappen te ondersteunen. De NOM staat hier positief tegenover.

0890 315902

MRP 2022 - marktvalidatie. Output: naar launching customer / opschaling verkopen

Projecten

Overzicht

Twee edities
18 deelnemers (totaal)
5 Drentse bedrijven

<u>Bedrijven</u>
STARil.eu (portefeuille bedrijf)
Ter Bron
Hubert IJs
The Pink Penguin Project
Avayo

0890 315902

Projecten

Overzicht

IRP 2022 - maatwerk naar investor readiness. Output: naar financiering

33 deelnemers tm Q4 (totaal)
10 Drentse bedrijven

Bedrijven
BMTEC
IAC Geometrical
Avayo
SunChip
Stichting de nieuwe leefstijl
Comforest
AFS Solar
Rebuild-it
Natuchem
Ter Bron

0890 315902

Bedankt.

To: Henk Brink[5.1.2e@drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e@drenthe.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Wed 3/15/2023 9:30:10 AM
Subject: Fwd: 5.1.2e 5.1.2e heeft 20230315 NOM activiteiten Drenthe met u gedeeld.
Received: Wed 3/15/2023 9:30:23 AM

Hierbij het lijstje met investeringen als aanvulling op de presentatie.

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e
NOM N.V.
5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@nom.nl>
Verzonden: Tuesday, March 14, 2023 5:33:36 PM
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@nom.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@nom.nl>
Onderwerp: FW: 5.1.2e 5.1.2e heeft 20230315 NOM activiteiten Drenthe met u gedeeld.

5.1.2e,

5.1.2e kwam met de volgende namen waarmee momenteel serieuze gesprekken zijn voor investeringen in Drenthe (vnl Emmen):

1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.

5.1.1c

En we zijn betrokken bij Puy du Fous (primair via MKB fonds maar NOM kijkt mee) waar ik separaat bericht heb gestuurd

Vr groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e <no-reply@sharepointonline.com>
Verzonden: dinsdag 14 maart 2023 13:38
Aan: 5.1.2e 5.1.2e
CC: 5.1.2e 5.1.2e
Onderwerp: 5.1.2e 5.1.2e heeft 20230315 NOM activiteiten Drenthe met u gedeeld.

5.1.2e 5.1.2e **heeft een bestand met u gedeeld**

Wil je gedeelte NOM Investeren toevoegen, bij voorkeur voor 14.20 uur!

20230315 NOM activiteiten Drenthe

Deze koppeling werkt voor iedereen in NOM N.V..

Openen

Microsoft

Privacyverklaring

To: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Mon 3/20/2023 11:37:11 AM
Subject: Advies IBDO MKB-fonds
Received: Mon 3/20/2023 11:37:00 AM

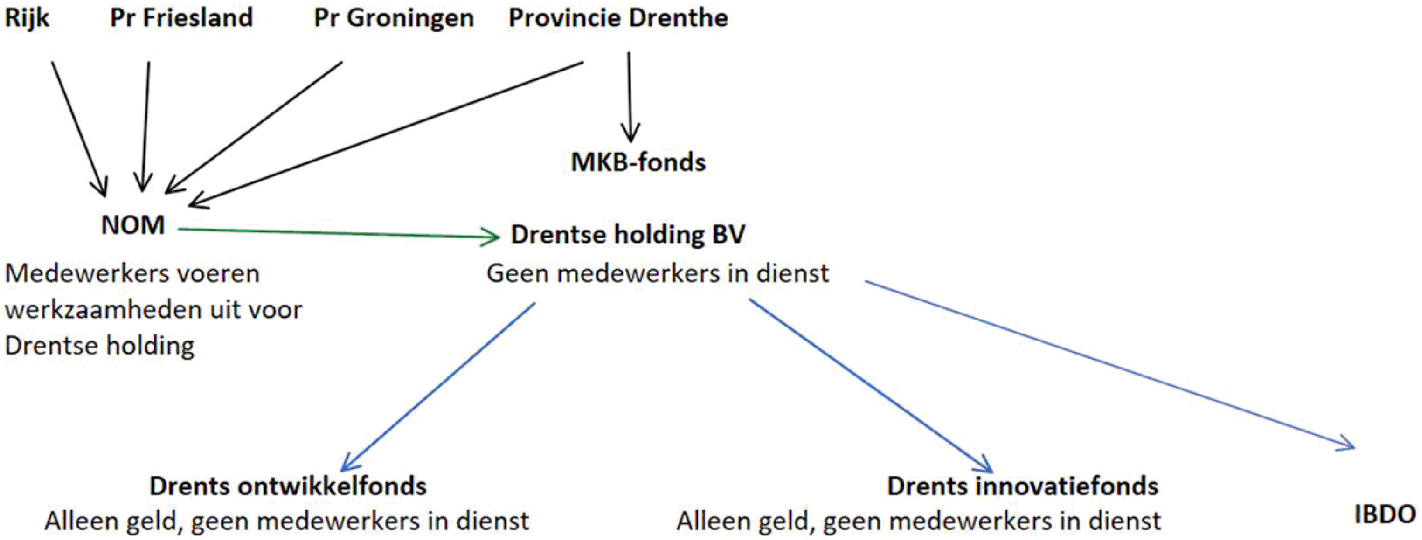
Beste 5.1.2e, 5.1.2e en 5.1.2e,
Hieronder mijn advies voor IBDO onder het MKB-fonds.

Vraag

Kan IBDO aanbestedingsrechtelijk onder het MKB-fonds worden gebracht?

Uitgangssituatie

De huidige IBDO structuur is nu ingewikkeld. Er zijn heel veel stakeholders.
Voor langere periode, een aantal jaren een constructie die houdbaar is.
Het moet geen verlegging zijn van de aanbestedingsplicht.
MKB-fonds bestaat uit een Drentse holding B.V., daar onder hangen het Ontwikkelfonds B.V. en Innovatiefonds B.V.

Advies

Beide scenario's zijn aanbestedingsrechtelijk goede opties. Met de kanttekening dat personeel in dienst moet worden genomen, omdat een mogelijke aanbestedingsplicht een probleem kan vormen.

- **Scenario 1: IBDO wordt in de Drentse holding opgenomen (dus niet als aparte rechtspersoon).**

Voordelen:

- Apart toezicht hoeft niet meer geregeld worden.
- Er hoeft geen aparte rechtspersoon te worden opgericht.

Nadelen/risico's:

- Risico opdrachtverstrekking aan de NOM

In de Drentse holding zit geen personeel. Aanbestedingsrechtelijk adviseren wij dat de Drentse holding personeel aanneemt voor de uitvoering van IBDO. Anders moet de Drentse holding aanbesteden om personeel in te huren.
De andere optie is dat opdrachten aan de NOM worden verstrekt voor personeel. Aan laatste zitten aanbestedingsrechtelijke risico's.
Volgens de Aanbestedingswet mogen dochters onderling opdrachten uitwisselen als ze elk één moeder hebben en er sprake is van enkelvoudig toezicht (artikel 2.24a lid 2 Aanbestedingswet 2012). Diezelfde bepaling staat er niet in voor dochters met

meerdere moeders en waarbij er sprake is van meervoudig toezicht (artikel 2.24c Aanbestedingswet 2012). Het is juridisch onduidelijk of dit een vergissing is van de wetgever of een bewuste keuze is geweest. Er is bij mijn weten geen jurisprudentie bekend waar hier helderheid over wordt gegeven. De meningen in de rechtsgeleerdheid zijn erover verdeeld of het juridisch mag of niet.
Misschien goed om dit nog eens aan onze huisadvocaat Trip voor te leggen hoe die dat ziet.

- Risico 80/20% NOM

Er is nog een ander groter risico. De moeders van de NOM maken nu gebruik van een uitzondering op de aanbestedingsplicht: quasi-inbesteden, ook wel verticale samenwerking genoemd. Eén van de voorwaarden om er beroep op te mogen doen, is dat de moeders meer dan 80% van de taken moeten toewijzen. Dat betekent in de praktijk dat de NOM voor maximaal 20% aan werkzaamheden voor derden - die geen moeder zijn - mogen uitvoeren. Als de NOM te veel opdrachten aanneemt van de Drentse holding BV door IBDO, dan is het risico dat we de 20% overschrijden. Drentse holding houdt namelijk geen toezicht op de NOM en wordt juridisch gezien als een derde. Het gevolg hiervan is dat de moeders van de NOM niet meer ongelimiteerd opdrachten kunnen verstrekken aan de NOM. Dit lijkt mij een zeer onwenselijke situatie. Wij hebben bij SNN gezien, hoe dit kan uitpakken. Het zorgt voor risico's voor de goedkeurende verklaring van de accountant en het zorgt voor heel veel werk om het te repareren. Elke opdracht aan de NOM moet dan ineens als een 'normale' overheidsopdracht beoordeeld worden op de aanbestedingsplicht.

- 5.1.2e gaf het volgende aan. Er vindt een vermenging plaats van de activiteiten van het Drents MKB-fonds en IBDO. IBDO heeft veel stakeholders die betrokken moeten worden. Het is de vraag hoe we die een plek gaan geven als we IBDO onder het MKB-fonds brengen. De vraag is of deze situatie wenselijk is.

- **Scenario 2: IBDO wordt als aparte rechtspersoon onder de Drentse holding gehangen.**

Aanbestedingsrechtelijk is het mogelijk om opdrachten vanuit de provincie via de Drentse holding aan een aparte rechtspersoon IBDO te verstrekken. Voorwaarde is dat de Drentse holding en de rechtspersoon IBDO aan de regels van quasi-inbesteden wordt voldaan (zie uitspraak rechter ECLI:NL:RBROT:2020:12395):

- De provincie houdt toezicht op de entiteit.

Van toezicht is sprake, als de provincie beslissende invloed heeft op de strategische doelstellingen en belangrijke beslissingen.

- De toezichthoudende organisatie (provincie of Drentse holding) wijst meer dan 80% van de taken van de entiteit toe.

Dat betekent omgekeerd, dat de rechtspersoon niet meer dan 20% voor anderen dan de moeder(s) mag verrichten. De rechtspersoon is een verlengstuk van de provincie en mag niet of alleen in zeer beperkte mate in concurrentie treden met de markt.

- Er is geen directe privékapitaal. Of als die er wel is, dan heeft die geen blokkerende of controle invloed.

De gedachte is hier achter dat een marktpartij geen voordeel mag hebben door de samenwerking. Anders zou de rechtspersoon onbedoeld de markt verstoren.
Dit is een punt van aandacht als je het consortium wil onderbrengen in een stichting. Er mag in beginsel geen sprake zijn van privékapitaal.
Voordelen:

- Er vindt geen vermenging plaats van de werkzaamheden van de Drentse holding en IBDO. IBDO is een aparte rechtspersoon.
- Vanuit de provincie hoeft er geen apart toezicht meer geregeld te worden.

Nadelen/risico's:

- Een aparte rechtspersoon moet opgericht worden.
- Toezicht vanuit de Drentse holding moet geregeld worden.
- De rechtspersoon IBDO moet zelf personeel in dienst nemen. Anders lopen zij het risico om zelf ook weer te moeten aanbesteden.

Personeel inhuren vanuit de NOM is risicovol en wordt niet geadviseerd. Aanbestedingsrechtelijk kan dit lastig zijn, omdat ze niet onder dezelfde toezichthoudende moeder vallen. IBDO valt onder toezicht van de Drentse holding. NOM onder Rijk en de drie noordelijke provincies.

Tot slot
Als je nog vragen hebt, dan hoor ik het graag.

Met vriendelijke groet,

provincie Drenthe

5.1.2e 5.1.2e

Team Subsidies en Inkoop

5.1.2e

+31 592 5.1.2e

werkdagen: maandag t/m donderdag

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

17-3-2023/09:11:17/3341/0006

provincie groningen

Provincie Drenthe
Mevrouw 5.1.2e
Postbus 122
9400 AC ASSEN

Datum : 16-03-2023
Documentnr. : 2023-029030
Dossiernummer : K30246
Behandeld door : 5.1.2e
Telefoonnr. : (050) 5.1.2e
Antwoord op :
Bijlage : Factuur bijdrage 2023 Vervolg TopDutch
Onderwerp : Bijdrage Vervolg TopDutch

Geachte mevrouw 5.1.2e

Hierbij verzoeken wij u, om de bijdrage voor de opdracht 'Vervolg TopDutch' (twee jarige opdracht drie provincies aan NOM), voor 2023, een totaalbedrag van € 150.000,- (ex btw.) over te maken. De gegevens voor het overmaken van uw bijdrage vindt u in bijgevoegde factuur. Graag ontvangen wij uw bijdrage binnen 30 dagen na dagtekening van deze brief.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Groningen:

Namens dezen:

J. Hermse

Team leider Programma- en Projectfinanciering

Domein Beleid

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.

Martinikerkhof 12
9712 JG Groningen

Sint Jansstraat 4
9712 JN Groningen

Postbus 610
9700 AP Groningen

Telefoon
050 3164911

www.provinciegroningen.nl
info@provinciegroningen.nl

17-3-2023/09:11:17/3341/0007

provincie groningen

Provincie Drenthe
T.a.v. mevrouw [redacted]
Postbus 122
9400 AC Assen

Factuur

Contactpersoon: [redacted]
Emailadres: [redacted]@provinciegroningen.nl
Telefoonnummer: 050 - [redacted]
Factuurdatum: **15-03-2023**
Factuurnummer: **102020**
Dossiernummer: **K30246**
Uw Kenmerk: **nvt**
Debiteurnummer: **D00004**
Betreft: **Bijdrage opvragen 2023 project 'Vervolg TopDutch'.**

Omschrijving	BTW	BTW bedrag €	Bedrag €
Bijdrage 2023 opdracht NOM vervolg TopDutch.	21%	15.750,00	75.000,00
Bijdrage 2023 opdracht NOM vervolg TopDutch.	21%	15.750,00	75.000,00

BTW	BTW omschrijving	BTW bedrag €
21%	Verkoop Hoog 21%	31.500,00

Subtotaal €	**150.000,00**
BTW €	**31.500,00**
Totaal €	**181.500,00**

Wij verzoeken u het hierboven vermelde bedrag binnen 30 dagen na dagtekening over te maken op banknummer NL84ABNA0446045691 van de Provincie Groningen onder vermelding van het factuurnummer.

Martinikerkhof 12
9712 JG Groningen
www.provinciegroningen.nl

Sint Jansstraat 4
9712 JN Groningen
info@provinciegroningen.nl

Postbus 610
9700 AP Groningen
Telefoon: 050 3164911

KvK: 01182023
BTW: NL0019.32.822.B01
IBAN: NL84 ABNA 0446 0456 91/BIC: ABNANL2a

AGENDA

Agenda voor de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van N.V. NOM
op donderdag 13 april 2023 van 10.30-12.30 uur op het kantoor van de NOM, zaal 't Wad

1. Opening en vaststellen agenda

2. Notulen van de AvA van 18 november 2022 — Bijlage 1
   Ter vaststelling.

3. Jaarverslag en jaarrekening 2022
   Conform artikel 23, vierde lid van de Statuten worden het jaarverslag en de jaarrekening ter vaststelling voorgelegd aan de algemene vergadering.

   Link: https://jaarverslagnom2022.sites.kirra.nl/
   Wachtwoord: [redacted]

4. Resultaatsbestemming
   Ter besluitvorming.
   Voorgesteld wordt het resultaat 2022 toe te voegen aan/ten laste te brengen van de algemene reserve.

5. Decharge van de directie
   Ter besluitvorming.
   Voorgesteld wordt decharge te verlenen aan de directie voor het in 2022 gevoerde beleid.

6. Decharge raad van commissarissen
   Ter besluitvorming.
   Voorgesteld wordt decharge te verlenen aan de raad van commissarissen voor het toezicht op de directie in 2022.

7. Benoeming nieuw lid raad van commissarissen — Bijlage 2
   Conform artikel 13, lid 1 van de statuten wordt op voordracht van de raad van commissarissen voorgesteld om de heer [redacted] te benoemen als commissaris van N.V. NOM

8. Future Tech Ventures — Bijlage 3
   Conform artikel 1 lid, p van de aandeelhoudersinstructie wordt de algemene vergadering verzocht in te stemmen met het uitvoeren van het fondsbeheer

Groeien begint hier.

9. Fonds-in-fonds investeringen Bijlage 4
   Ter bespreking.
   De directie geeft een toelichting.

10. Stand van zaken aandeelhoudersinstructie
    Ter bespreking.
    De directie geeft een toelichting.

11. Stand van zaken bezoldiging raad van commissarissen en investeringscommissie
    Ter bespreking.

12. Gevolgen energiecrisis
    Ter bespreking. Naar aanleiding van de vorige vergadering
    De directie geeft een toelichting.

13. Mededelingen directie en RvC

14. Rondvraag

15. Sluiting

Groeien begint hier.

N.V. NOM
Investerings- en Ontwikkelingsmaatschappij voor Noord-Nederland

Correspondentieadres
Postbus 424
9700 AK Groningen

Bezoekadres
Paterswoldseweg 810
9728 BM Groningen

Aan aandeelhouders NV NOM:
Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Provincie Groningen
Provincie Fryslân
Provincie Drenthe

Groningen, 13 april 2023

Betreft: instemming uitvoer administratief beheer Future Tech Ventures

Geachte aandeelhouders,

Conform de aandeelhoudersinstructie NV NOM (artikel 1 lid p) vragen wij u hierbij instemming voor het voeren van het fondsbeheer (voor derden, zijnde niet aandeelhouders) van het Future Tech Ventures i.o. (hierna: FTV). Naar verwachting ontvangen we in het tweede kwartaal 2023 een officieel verzoek van het FTV om het financieel administratieve beheer uit te voeren. Hiervoor wordt er een marktconforme beheervergoeding in rekening gebracht aan FTV.

Over FTV

Het FTV richt zich op het investor ready maken van-, investeren in- en het eventueel door-investeren in duurzame, innovatieve vroege fase startups die actief zijn in de 'RIS 3 -sterktes' en die zich bevinden in de 'Tweede Valley of Death' / proof-of-concept fase (TRL 3 t/m 6). De aandeelhouders van FTV zijn het Investeringsfonds Groningen, Rug Ventures en Stichting Triade (Hanzepoort). Daarnaast is de NOM als gecommitteerd co-investeerder nauw betrokken bij FTV.

Uitgangspunten FTV

- Fondsomvang: € 20 miljoen (waarvan € 10 miljoen JTF gelden);
- Financiering van 50 startups via CLA's;
- Follow-on tussen 8 en 12 bedrijven (equity CLA);
- Opbrengsten verplicht herinvesteren;
- Gesprekken over toetreding Pr. Fryslân en Pr. Drenthe lopen nog;
- Mogelijke koppeling met Vroege Fase Faciliteit (VFF) van RvO.

Groeien begint **hier.**

MEMO

N.V. NOM
Investerings- en Ontwikkelingsmaatschappij voor Noord-Nederland

Correspondentieadres
Postbus 424
9700 AK Groningen

Bezoekadres
Paterswoldseweg 810
9728 BM Groningen

AAN : Aandeelhouders NOM

AFKOMSTIG VAN : Directie NOM

DATUM : 28 maart 2023

BETREFT : Oplegger fonds-in-fonds investeringen NOM

Sinds geruime tijd investeert de NOM in andere investeringsfondsen. Voorbeelden daarvan zijn de regionale specialistische fondsen Carduso Capital (Life Sciences en Energie, sinds 2016) en Future Tech Ventures (Proof of Concept Fonds met RUG en Triade/UMCG, een fonds dat in 2023 van start zal gaan). Van beide fondsen was de NOM medeoprichter.

In 2021 is in het meerjarenplan van de NOM en het jaarplan 2022 besloten om de fondsinvesteringen uit te breiden met investeringen in sectorspecifieke nationale fondsen. Ook voor het jaarplan 2023 zijn een aantal fondsinvesteringen begroot.

Voor de NOM zijn fondsinvesteringen een logische volgende stap en wel om de volgende redenen:

- Sectorfocus
- Aansluiting bij vervolginvesteringen
- Aansluiting bij relevante nationale netwerken

Investeren in andere fondsen past binnen het mandaat van onze aandeelhoudersinstructie. Collega ROM-bedrijven maken reeds sinds vele jaren gebruik van die mogelijkheid. Ondanks dat geldt voor de NOM dat we kaders stellen aan onze investeringen in fondsen. Op hoofdlijnen zijn die:

- Passend binnen de sectoren waarin de NOM actief is
- Naar verwachting zal de NOM de komende jaren voor de versterking van ieder van haar (cluster van) sectoren enkele fondsinvesteringen doen. De komende 3 jaar zullen dat er naar verwachting 10 zijn.
- Financieel wordt het totaal van onze fondsinvesteringen begrensd op 15% van het fondsvermogen

In het afgelopen jaar (2022) is gebleken dat fondsinvesteringen moeilijk te toetsen zijn door de Investeringscommissie van de NOM. Vanwege de verschillen ten opzichte van directe investeringen waarvoor een aantal van de bepalingen uit onze aandeelhoudersinstructie lastig te toetsen zijn. Op grond hiervan is in november 2022 door de RvC in samenspraak met IC en MT afgesproken dat:

Groeien begint hier.

1. we deze criteria zouden uitwerken tot een vorm die werkbaar is voor de IC en congruent aan de aandeelhoudersinstructie
2. we gedurende die periode geen nieuwe fondsinvesteringen doen
3. we onze wensen ten aanzien van de (voor 2023 geplande) revisie van de aandeelhoudersinstructie op dit specifieke terrein kenbaar zullen maken aan EZK via een ROM-brede werkgroep
4. de fonds-in-fonds doelen in het jaarplan zullen bijstellen op het punt van geplande fondsinvesteringen

Inmiddels is ten aanzien van punt 3 duidelijk geworden dat noch EZK noch de andere ROM's enige noodzaak zien om aanvullende bepalingen ten aanzien van de FiF-investeringen op te nemen in de nieuwe aandeelhoudersinstructie voor de ROM's, omdat deze daar reeds voldoende mogelijkheden voor biedt.

Ten aanzien van het eerste punt is een eerdere presentatie uitgebreid met gerichte fonds-in-fonds criteria die als richtlijnen voor de beoordelingen door de Investeringscommissie kunnen dienen. Deze informatie is deels gebaseerd op de praktijk van één van onze grotere collega-ROM's, Oost.nl.

Bijgevoegd treft u een die meest actuele presentatie aan over onze fondsinvesteringen. Wij hopen u hiermee een volledig beeld te hebben geschetst van nut en noodzaak voor de NOM om deze investeringen te doen en op uw instemming met deze keuze.

0896 311709

NOM Investerings- en Ontwikkelingsmaatschappij voor Noord-Nederland

Groeien begint hier.

Fonds in Fonds beleid NOM

5.1.2e maart 2023

Agenda

- Waarom investeert de NOM in andere fondsen?
- Hoe verhoudt dit zich met onze strategie en aandeelhoudersinstructie?
- Wat zijn de spelregels die we hebben afgesproken?
- Op welke wijze kan de Investeringscommissie fonds-investeringen toetsen?

0896 311709

Waarom fonds-investeringen?

- Om haar positie als impact-investeerder te versterken investeert de NOM ook in landelijke sector-fondsen die zelfstandig investeringskeuzes maken.
- Door die positie verbinden we dergelijke fondsen, hun expertise en kapitaal, aan de regio.
- Daarmee versterken we als NOM onze sector-kennis en –netwerk
- Ook organiseren we daarmee ‘follow-up’ financiering voor de NOM-investeringen.
- Hierdoor zijn we vaker in staat om ‘door te investeren’ en bedrijven in de regio vast te houden.
- Fondsinvesteringen kennen vrijwel altijd een goed rendement en versterken daarmee de revolverendheid van de NOM.

0896 311709

Toetsing door Investeringscommissie (algemeen)

Fondsperformance
- Revolverendheid
- Werkgelegenheid Noord Nederland
- Inspanningsverplichting mbt %fondsvermogen in Noord NL

Fonds management:
- Kwaliteit/commitment
- Vergoedingen/inleg/belangen
- Span of control

Fondskenmerken
- Vestigingsplaats vh fonds
- Relevante sector-focus/-kennis/-netwerk

Risico
- Omvang van de investering irt belang van de NOM
- Keuze voor fonds in vergelijking tot alternatieven

0896 311709

Toetsing door Investeringscommissie (aandeelhouders-instructie)

Branches en uitgesloten partijen

- Past de doelgroep van het fonds ook in de doelgroepen zoals die voor de NOM zijn benoemd in de aandeelhoudersinstructie?
- Vindt er overleg plaats met de NOM (bijv via een investor- of advisory board) over investeringskeuzes?

Staatssteun en marktconformiteit

Betreft het een commercieel fonds dwz een fonds waarvan de meerderheid van het vermogen bestaat uit commercieel kapitaal?

Maximale omvang

Hier gelden dezelfde richtlijnen als voor een directe investering:

- Absoluut: blijft de deelname in het fonds onder de 5 mln euro?
- Relatief: blijft het belang onder de 50% van het gehele fonds?

0896 311709

Relatie met NOM-strategie en de aandeelhouders-instructie

- Investeren in specialistische sectorfondsen sluit aan bij onze sectorstrategie: onze sectorkennis en -netwerk worden sterker
- In MJP (pag 59) zijn fondsinvesteringen als 1 van de 6 prioriteiten benoemd
- Fondsinvesteringen passen binnen de regels van de aandeelhoudersinstructie.
- Op grond daarvan doen vrijwel alle ROM's fondsinvesteringen. Sommigen doen dat vanuit de vrije ruimte maar dat is alleen als het niet aansluit op hun focus (transities en sectoren. De NOM wil alleen fondsinvesteringen doen binnen haar focus-gebieden
- Aandeelhouder EZK is die mening ook toegedaan.

0896 311709

Status fonds investeringen NOM per ultimo 2022

Regionaal:

- Carduso
- Pharmaconnect Capital
- Future Tech Ventures (binnenkort)

Nationaal

- Cotton Woods (diverse leads samen)
- Holland Capital
- Future Food Fund (reeds 2 investeringen samen)

Sinds november 2022: nationale fondsinvesteringen bevroren in verband met heroverwegingen RvC en wens om toetsingskader van FiF-beleid verder uit te werken.

0896 311709

Toetsing Fondsinvesteringen door IC

Spelregels en beheersafspraken

- We zullen maximaal 15% van ons fondsvermogen in fondsen investeren (richtlijn 20 mln)
- Onze sector-teams hebben actieve taken in de relatie tot het externe fonds
- Rapportage vanuit het fonds vindt plaats op portfolio-niveau
- NOM blijft de mogelijkheid houden om rechtstreeks te investeren in een bedrijf dat ook financiering krijgt van een van onze fondsen.
- Deelname in de governance door NOM (toezicht, Investment Board etc.)
- Beheersafspraken van de NOM met de fondsen over regelmatige afstemming met het fonds-management maken onderdeel uit van de overeenkomst (side letter)
- Onderdeel van de afspraken zijn ook targets over te investeren gelden in onze regio: multiplier-afspraken.

0896 311709

Procesafspraken

Intake

Voorstel

IC presentatite en advies

Intake

Bevat feitelijk alle elementen die we in een intake van een directe investering hanteren:

- profiel en contouren van fonds
- aansluiting bij focus en strategie NOM
- fondsmanagement
- indicatie omvang fonds en onze investering daarin
- inzicht in co-investors
- planning (oa ‘closing date’ van het fonds)

IC ontvangt de intake per mail en reageert binnen afgesproken termijn met aandachtspunten voor verder onderzoek/DD en eventuele ‘red flags’ ten aanzien van betrokken personen en/of partijen

0896 311709

Procesafspraken

Intake

Voorstel

IC presentatie en advies

Voorstel

Betreft een uitgewerkt investeringsvoorstel conform format zoals dat in 2022 is gebruikt voor onze fondsinvesteringen. Onderwerpen zijn daarbij:

- analyse markt en dealflow
- idem over bedragen die in de regio geïnvesteerd zullen worden (best effort)
- afspraken over co-investeringen door de NOM
- financiële forecast van het fonds
- team samenstelling en organisatie fonds
- fondsmanagement: track-record, beloning
- governance

0896 311709

Procesafspraken

Intake

Voorstel

IC presentatie en advies

IC presentatie en advies

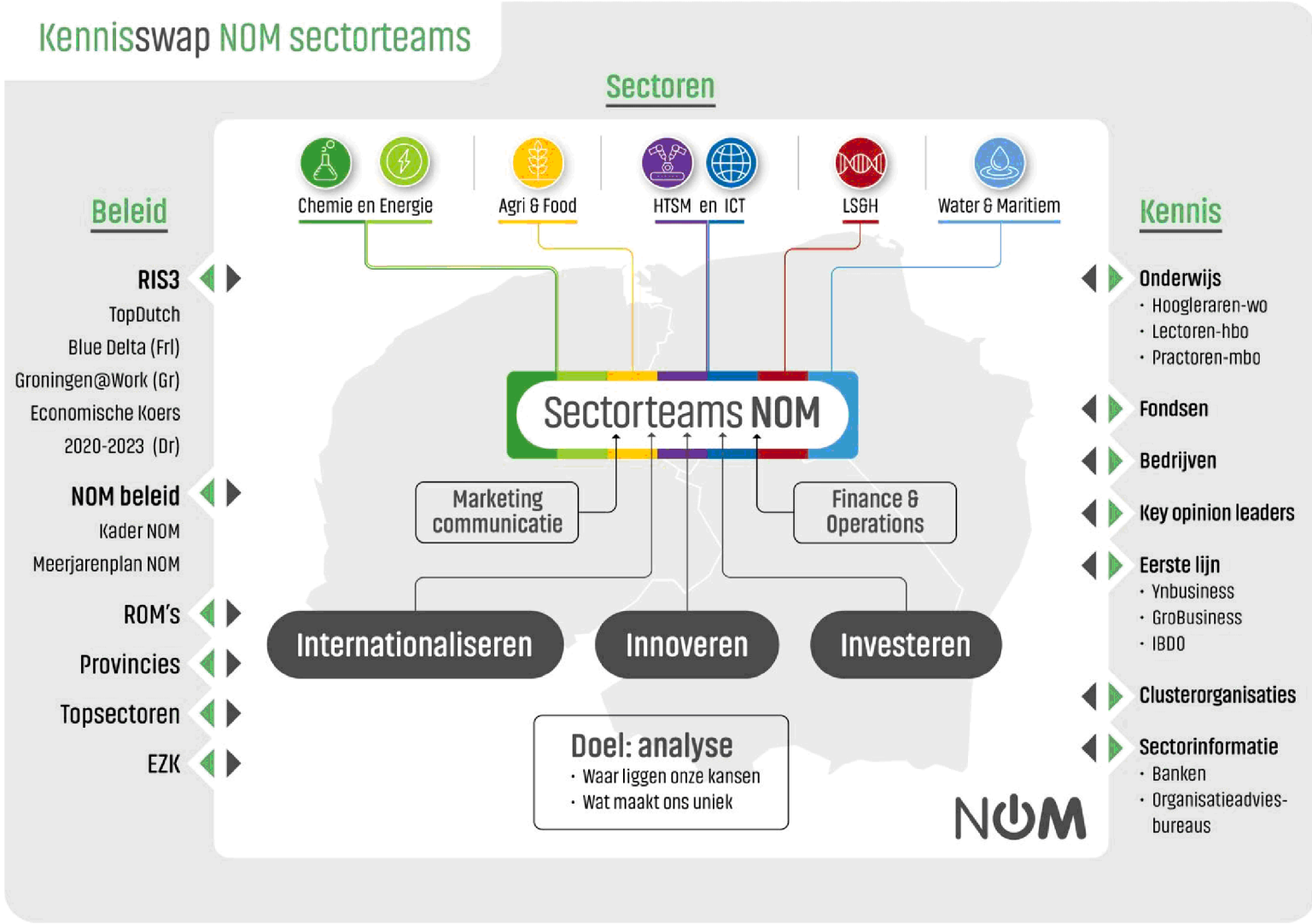
Fonds presenteert zich in bijzijn MT NOM aan de IC met korte pitch en gelegenheid tot vragen stellen.

Daarna bespreekt de IC het investeringsvoorstel met de Investerings Manager van de NOM

Op grond hiervan brengt IC advies uit aan het management van de NOM ten aanzien van de voorgenomen (fonds)investering

0896 311709

Kennisswap NOM sectorteams

ALGEMENE VERGADERING VAN AANDEELHOUDERS NV NOM

Datum	**Donderdag 13 april 2023**
Tijd	**10.30 uur tot 12.30 uur**
Locatie	**NOM, Groningen in de zaal 't Wad,**

AGENDA	**ANNOTATIE + ADVIES**
1. Opening en vaststellen agenda	n.v.t.
2. Notulen van de AvA van 18 november 2022 **Bijlage 1. Concept notulen AvA NOM 18 november 2022**	De notulen geven een waarheidsgetrouw beeld van datgene dat besproken en besloten is. **Aandachtspunten/ vragen AVA:** [redacted: 5.1.2i] **Voorstel**: • In te stemmen met vaststelling van de notulen en ter vergadering tekenen voor akkoord.
3. Jaarverslag en Jaarrekening 2022 **Zie Bijlage jaarverslag**	**Annotatie Jaarverslag 2022 (stand 24 maart 2023)** • <u>Financiële resultaten:</u> • De NOM sluit 2022 af met een winst van € 10,8 miljoen, met name dankzij de verkopen van 2 portfoliobedrijven te weten Smit Kwekerijen en Polyganics. • Hiermee zit het resultaat boven een gemiddelde positieve resultaat vanaf 2011. Wel minder dan de € 40,2 miljoen van 2021, [redacted: 5.1.2b,5.1.2i] [redacted: 5.1.2b,5.1.2i] • In 2022 is ruim € 700.000,- meer aan dividenden ontvangen dan in 2021 en er is bijna

	• € 2,8 miljoen op participaties en vorderingen waaronder nu voor het eerst ook Corona Herstelleningen (CHL) voorzien, in 2021 was dat ook al ruim € 2,3 miljoen, terwijl in 2020 nog een vrijval van de voorzieningen kon worden verwerkt. De personeelslasten waren in 2022 ruim € 900.000,- hoger dan in 2021. • Het Eigen Vermogen van de NOM is toegenomen van € 140,5 miljoen naar € 151,2 miljoen. Het is toegenomen door de toevoeging van het positieve resultaat over 2022. • De benaderde marktwaarde (BMW) van de participaties bedroeg ultimo 2022 circa € 35 miljoen (2021: 46 miljoen en 2020: € 88 miljoen). De daling komt vooral door de afwaardering van de voormalige groot dividendbrenger en de verkopen van Smit Kwekerijen en Polyganics. De daling wordt niet goed gemaakt door de winst die de NOM heeft gemaakt door de verkoop van participaties. • De liquide middelen zijn mede door de verkoop van participaties en aflossingen van verstrekte leningen flink hoger. Het saldo liquide middelen van de NOM is gedurende het boekjaar 2022 met bijna € 17 miljoen gestegen, tot € 129,5 miljoen. Van de totaal aanwezige liquide middelen is ultimo 2022 € 111,7 miljoen ondergebracht in een Schatkistbankierenfaciliteit • Om risicodragend kapitaal te kunnen verstrekken is door de aandeelhouders kapitaal ingebracht. De aandeelhouders stellen als eis dat de koopkracht van het door hen beschikbaar gestelde vermogen in stand blijft. Dit wordt berekend in voor een 5-jaarsperiode, de huidige periode loopt van 1 januari 2021 tot 1 januari 2026. Het doelvermogen per 1 januari 2021 is vastgesteld op € 76,9 miljoen en is tevens het vermogen was bij aanvang in 2021. Ultimo 2021 is het vermogen gegroeid tot € 151,2 miljoen. Dit is inclusief een agiostorting in de NOM van € 23,4 miljoen in 2021. De agiostorting en positieve resultaten in 2021 en 2022 hebben ertoe geleid dat het totale vermogen ultimo 2022 boven het geïndexeerde doelvermogen ultimo 2021 (€ 77,6 miljoen) is gebleven, waarmee aan de doelstelling van de aandeelhouders wordt voldaan. • Er kunnen nog aanpassingen door de accountant gemaakt worden en er wordt een goedkeurende verklaring versterkt.

- Resultaat investeringen:
  - In 2022 zijn er 29 nieuwe ondernemingen aan de portefeuille toegevoegd voor een totaalbedrag van € 14,1 miljoen. Van die 29 ondernemingen zijn 20 (doel 2022: 25) gefinancierd uit de Corona Herstel Middelen (onderdeel van de fondsversterkingsmiddelen).
  - 5 bedrijven hebben een vervolginvestering ontvangen van € 1,1 miljoen. Dit is fors minder dan begroot voor 2022: 10 bedrijven voor een bedrag van € 10 miljoen.
  - Ook hebben ze in 2022 twee fondsinvesteringen gedaan met een investeringsniveau van ruim € 800.000,-.
  - Eind 2022 bestaat de portefeuille uit 89 bedrijven (eind 2021 waren het 72 bedrijven).
  - [redacted] 5.1.1c,5.1.2i
  - Er zijn vijf exits geweest voor een bedrag van € 14,97 miljoen waarvan twee grote exits van Groningse participaties: Smit Kwekerijen en Polyganics. Deze zaten al geruime tijd in de portefeuille.
  - De fondsen die de NOM beheert (o.a. het MKB Fonds Drenthe) hebben gezamenlijk 45 financieringen verstrekt.
- Resultaten Internationaliseren
  - Op het gebied van acquisitie zijn 6 innovatieve bedrijven aangetrokken. Deze bedrijven zorgen voor een investering van in totaal € 137,8 miljoen (doel 2022: € 150 miljoen) en zullen 172 arbeidsplaatsen genereren (doel 2022: 250 arbeidsplaatsen). Zowel het doel van uitgelokte investeringen als het doel van arbeidsplaatsen is niet behaald. Dit komt doordat er steeds minder grote kavels beschikbaar zijn in Noord-Nederland, maar ook doordat de focus op acquisitie in de loop van het jaar is verschoven van 'volume to value' (nieuwe strategie ROM's en NFIA). Noord-Nederland heeft een krapte op de arbeidsmarkt en ook een gebrek aan ruimte, stikstofrechten en elektriciteit. Hierdoor zijn we kritischer geworden op welke bedrijven we willen aantrekken.

- De komst van New Age naar Coevorden is één van de succesvolle acquisities. Het bedrijf is flink aan het investeren in het pand om de fabriek in Coevorden te kunnen openen. De provincie Drenthe wordt op de hoogte gehouden van de voortgang.
- Op het gebied van exportbevordering voert de NOM al een aantal jaren het Trade Relations programma uit in Drenthe als partner van Trade en Innovate. In 2022 zijn hiervoor zo'n 80 gesprekken gevoerd met Drentse ondernemers om hen te adviseren over hun exportplannen. Groningen en Friesland gaan zich in de loop van 2023 aansluiten bij dit programma. Daarnaast in een start gemaakt met het Brexit Adjustment Reserve (BAR). Dit is een Europees fonds ter compensatie van de verliezen die sommige bedrijven hebben door de Brexit.

- <u>Resultaten Innoveren (Ecosysteemontwikkeling en Business Development):</u>
  - De ecosysteemontwikkelaars hebben in 2022 vier innovatieprogramma's (mede)ontwikkeld voor een totaalbedrag van € 13,4 miljoen: de European Digital Innovation Hub (EDIH), NEXTGEN HIGHTECH (autonome productieprocessen), het NGF programma Bio Based Circular en het ERAMM project 'Laaghangend Fruit'. Hiermee zijn de doelstellingen ruim behaald. Daarnaast was de NOM betrokken bij een aantal lopende programma's zoals Fascinating (voedseltransitie) en Chemport en actief op thema's zoals Smart Industry en circulair.
  - Door EZK zijn de ROM's gevraagd om mee te helpen bij het Nationale Groeifonds, door voorstellen te beoordelen en aanvragen te helpen ontwikkelen.
  - Bij Business development helpt de NOM individuele mkb-ers met ontwikkelvraagstukken en tevens startups en scale-ups. Dit doet men o.a. met het Market Readiness Program en het Investor Readiness Program. Dit heeft geleid tot 36 succesvolle projecten, 8 gefinancierde ondernemingen voor een bedrag van € 3 miljoen waarbij 63 nieuwe arbeidsplaatsen gecreëerd zijn. Al deze KPI's blijven achter bij de doelstellingen. In 2022 heeft de NOM de activiteiten van het oude Flinc (Investor Readiness) verbreed naar Business Development. Daarom sluiten de KPI's van het jaarplan 2022 niet goed aan bij

	• de behaalde resultaten. In het jaarplan van 2023 zijn de KPI's hierop aangepast. • De NOM is betrokken bij het ontwikkelen van een Noordelijk startup en scale-up ecosysteem samen met de provincie Drenthe. Hier is een gezamenlijk plan voor ontwikkeld. • <u>Interne organisatie</u> • In 2022 waren gemiddeld 55,52 FTE in dienst van de NOM, in 2021 waren dat gemiddeld 52,2 FTE. De NOM geeft aan met bijna 20% gegroeid te zijn naar 74 medewerkers en hebben veel nieuwe collega's verwelkomd. De verhouding vrouw/man is 45,9% / 54,1 % • In 2022 nam het ziekteverzuimpercentage weer iets toe ten opzichte van 2021, maar net als in de afgelopen jaren lag het met 2,89% ruim onder het landelijk gemiddelde (2021 2,53% en 2020 1,05%). • De NOM past vrijwillig de Wet Normering Topinkomens toe. De beloning van de directeur is € 179.803,- met als norm 2021: € 216.000,-. • Hoewel de NOM geen beursgenoteerde onderneming is, volgt zij de Nederlandse Corporate Governance Code waar van toepassing. • NOM heeft risico's in beeld gebracht en in een risicomatrix opgenomen. Er zijn niet direct risico's benoemd die zeer groot zijn en/of met een grote impact. Het meest grote risico's zijn op het gebied van data- en cybersecurity net als vorig jaar en ook het niet kunnen invullen van vacatures. Er zijn beheersmaatregelen getroffen. **Aandachtspunten/ vragen AVA:** • Doorontwikkeling NOM is goed te zien in jaarverslag. Flinke groei van medewerkers en mooi dat de NOM nu meer vanuit sectorteams gaat werken. • De nieuwe strategie op het gebied van acquisitie (from volume to value) past goed bij de provincie Drenthe. We zijn wel benieuwd hoe de NOM leads gaat beoordelen (wie biedt ons meerwaarde?) en willen de NOM vragen de provincies goed mee te nemen in de afweging. • Overigens wel goed om te weten dat ondanks dat het eigen vermogen van de huidige

	• participatieportefeuille van de NOM in 2022 fors gestegen mag zijn, de waardering van de NOM aandelen bij de provincies naar beneden moest worden bijgesteld. • De opmaak van het jaarverslag is mooi en ook de digitale versie kan handig zijn. Het is vlot en er zijn veel voorbeelden in verwerkt. • De gerealiseerde doelstellingen (KPI) voor 'Ontwikkelen van ecosystemen' zijn hoger dan de beoogde doelstellingen uit het jaarplan. Kan de NOM dit verklaren én hoe zijn de verwachtingen voor het lopende boekjaar? • De omvang van het verstrekte kapitaal aan investeringen blijft per sado achter bij de beoogde doelstellingen uit het jaarplan, ondanks dat het aantal succesvolle financieringen vaak wel hoger ligt dan de beoogde doelstellingen. Wat is de achterliggende verklaring en wat zijn de verwachtingen richting toekomst? De jaarstukken zijn ook digitaal te bekijken via: Link: https://jaarverslagnom2022.sites.kirra.nl/ Wachtwoord [redacted] **Voorstel:** • In te stemmen met vaststelling van het Jaarverslag en de Jaarrekening 2022.
4. Resultaatsbestemming	Voorgesteld wordt het resultaat 2022 toe te voegen aan/ ten laste te brengen van de algemene reserve. Dat kan natuurlijk niet. Ik de jaarrekening zelf op blz. 102 staat: De directie stelt voor om de winst ad € 10.769.665 aan de overige reserves toe te voegen. **Voorstel:** • In te stemmen met het voorstel om het resultaat toe te voegen aan de Overige reserves.
5. Decharge van de directie	**Voorstel:**

	• In te stemmen met het verlenen van decharge aan de directie voor het in 2022 gevoerde beleid.
6. Decharge Raad van Commissarissen	**Voorstel:** • In te stemmen met het verlenen van decharge aan de raad van Commissarissen voor het toezicht op de directie in 2022.
7. Benoeming nieuw lid raad van commissarissen. **Zie bijlage 2. 20230321_aanvullend bericht voordracht RvC lid NV NOM**	Met het regulier aftreden van de heer 5.1.2e als lid van de Raad van Commissarissen van de NV NOM per 26 april 2023 (na drie termijnen niet herbenoembaar) is een vacature binnen de Raad van Commissarissen ontstaan. Om die reden is nu het voorstel ingediend op in te stemmen met de benoeming van de heer 5.1.2e voor een periode van vier jaar. De honorering zal plaatsvinden overeenkomstig de door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders vastgestelde vergoeding voor commissarissen. **Voorstel:** • In te stemmen met de voorgestelde benoeming per 1 mei 2023.
8. Future Tech Ventures **Zie Bijlage 3. 20230413 Instemming beheer FTV**	Wanneer de NOM een nieuw fonds wil gaan beheren dat niet van één van de aandeelhouders is, is hier toestemming van de aandeelhouders voor nodig (aandeelhoudersinstructie artikel 1 lid p). De NOM verwacht het Future Tech Ventures (FTV) fonds te gaan beheren. Dit is een nieuw fonds gericht op Vroege Fase Financiering van startups die actief zijn in de proof-of-concept fase (TRL 3 t/m 6) dat in 2023 van start zal gaan. De aandeelhouders van FTV zijn het Investeringsfonds Groningen, Rug Ventures en Stichting Triade (Hanzepoort). Daarnaast is de NOM als gecommitteerd co-investeerder nauw betrokken bij FTV. Het fonds zal bij de start een omvang hebben van € 20 miljoen. Omdat het fonds mede met JTF subsidie wordt gevuld, zijn er alleen financieringen mogelijk in de provincie Groningen en gemeente Emmen. Uit het Kapitaalonderzoek uit 2022 (in opdracht van SNN uitgevoerd door KplusV) kwam de bevinding dat er te weinig kapitaal beschikbaar is voor de financiering van de 'vroege fase' van bedrijven in Noord-Nederland. Ambtelijk lopen er daarom gesprekken om te kijken hoe we dit fonds voor alle Noordelijke ondernemers beschikbaar kunnen maken. Daarnaast wil EZK haar eigen Vroege Fase Financiering (uitgevoerd door RVO) graag in de regio beleggen. Er wordt daarom

	ook gekeken hoe we dit kunnen koppelen. **Voorstel:** • In te stemmen met het beheer van dit fonds door de NOM.
9. Fonds-in-fonds investeringen **Zie Bijlage 4. Fonds in fonds investeringen**	Tijdens de vorige AvA op 18 november 2022 stond dit onderwerp ook op de agenda. Nu geeft de directie een nadere toelichting. In november is het volgende geannoteerd: de NOM wil in 2023 en verder in nationale sectorfondsen gaan investeren. Dit deed men reeds in de regionale specialistische fondsen Carduso Capital (Life Sciences en Energie, sinds 2016) en Future Tech Ventures (een fonds dat in 2023 van start zal gaan), maar nationale fondsen zijn nieuw. De NOM is van mening dat dit mag volgens de aandeelhoudersinstructie (Fonds-in-fonds is toegestaan) en EZK en wij delen die mening. Echter staat in de aandeelhoudersinstructie ook dat investeringen buiten Noord-Nederland zijn uitgesloten, tenzij de aandeelhouders hiermee instemmen. In lid 1s staat namelijk: *Tenzij de aandeelhouders voorafgaande schriftelijke instemming hebben verleend voor een investering buiten het geografische werkgebied van de ROM wordt er uitsluitend geïnvesteerd in bedrijven die een bijdrage leveren aan (het genereren van) economische en/of maatschappelijke ontwikkelingen in het geografische werkgebied van de ROM.* De uitgangspunten in november waren : - Passend binnen de sectoren waarin de NOM actief is - Naar verwachting zal de NOM de komende jaren voor de versterking van ieder van haar (cluster van) sectoren enkele fondsinvesteringen doen - Financieel begrensd op 15% van het fondsvermogen Het lijkt goed om in te stemmen met de vaststelling met daarbij de volgende kanttekeningen: Argumenten voor: - Sectorspecifieke fondsen hebben veel kennis en netwerk, door deel te nemen ontsluit je dit voor

	bedrijven uit Noord-Nederland - Het past bij de sectorbenadering van de NOM - Vervolginvesteringen worden makkelijker te realiseren. - Deze fondsen hebben vaak een goed rendement Risico's - Noordelijk geld wordt elders in Nederland geïnvesteerd, komt niet 1 op 1 in het Noorden terecht (andersom geldt dit natuurlijk ook). - Beperkte zeggenschap over individuele investeringen (je geeft de beoordeling uit handen) - Het is een 'makkelijke' manier om de (te) ambitieuze targets van de NOM te halen. **Aandachtspunten/ vragen AVA:** Tijdens de AvA van november gaf mevrouw 5.1.2e aan dat de afspraak is gemaakt om vooralsnog geen nieuwe fondsinvesteringen te doen totdat de aandeelhoudersinstructie is herzien. Ook is afgesproken om gezamenlijk in gesprek te gaan over de verschillende toetsingscriteria. Tevens is toen ook besproken om duidelijk op te nemen wat precies onder fondsvermogen wordt verstaan. Beide zaken zijn nog niet geregeld. De NOM heeft in de jaarrekening 2022 een vermogen van ruim € 151 miljoen en dan is 15% bijna € 23 miljoen dat dan ingezet zou kunnen worden. Wat doet de NOM als het vermogen in de toekomst daalt door verliezen en/of dividenduitkeringen? **Voorstel:** • Kennis nemen van de toelichting en informeren naar de verschillende toetsingscriteria en te vragen om duidelijk op te nemen wat precies onder fondsvermogen wordt verstaan. 15% van het fondsvermogen lijkt een groot bedrag. Een vast bedrag afspreken voor nationale fondsen is handiger, ook omdat het fondsvermogen schommelt over de jaren heen.
10. Stand van zaken aandeelhoudersinstructie	**Voorstel:** Kennis nemen van de toelichting die de directie gaat geven.

11. Stand van zaken bezoldiging raad van commissarissen en investeringscommissie	Het ministerie heeft een evaluatieonderzoek gedaan, zoals ze dat ook in 2016 heeft gedaan en heeft tevens naar de bezoldiging binnen de ROM's gekeken. De directie geeft daar een toelichting op. Er zijn geen stukken meegenomen. **Voorstel:** Kennis nemen van de toelichting die de directie gaat geven.
12. Gevolgen energiecrisis	In de AvA van november is dit onderwerp ook besproken. Toen is aangegeven dat er een onderzoek loopt onder alle portfoliobedrijven naar energie-, ketenproblemen en stikstofvertragingen van nieuwbouw van fabrieken. De directie zou later uitgebreider terugkomen met impact-analyse van het gehele portofolio. **Voorstel:** Kennis nemen van de toelichting die de directie gaat geven.
13. Mededelingen directie en RvC	 **Voorstel:** Kennis nemen van de mededelingen.
14. Rondvraag	
15. Sluiting	

Agendapunt voor de vergadering van Gedeputeerde Staten van Drenthe

Statenbrief

Algemene gegevens		**Teammanager**
Opsteller	5.1.2e 5.1.2e, tst. 5.1.2e	Valérie van den Berg
Team	Bestuur en Concernzaken	
Datum	30 maart 2023	*Paraaf* *Bespreken:*
Uiterste behandeldatum in GS: 4 april 2023 *Toelichting: De AvA is op 13 april 2023 gepland en op 11 april is geen GS gepland.*		

Verwijzing naar speerpunt coalitieakkoord/programma begroting	**Akkoord portefeuillehouder**
3. Regionale economie en werkgelegenheid: kansen benutten	Henk Brink

Intern voorbereid met		**Akkoord provinciesecretaris**
1. 5.1.2e 5.1.2e (ECO) 2. 5.1.2e 5.1.2e (FPC) 3.		Wim Brenkman
Archivering		**Communicatie**
Soort overeenkomst:	Niet van toepassing	*Openbaar:* Ja, later Openbaar vanaf 13 april 2023 als de Jaarrekening 2022 met accountantsverklaring beschikbaar is gesteld.
Datum:	*Registratienummer:*	*Persbericht:* Nee
	nr.	*Bekendmaking:* Niet van toepassing
	nr.	

Onderwerp

Algemene vergadering van Aandeelhouders (AvA) NV NOM op 13 april 2023

Advies

1. Gedeputeerde Brink aan te wijzen om namens de provincie Drenthe op te treden in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van de NV NOM op 13 april 2023.
2. In te stemmen met de annotatie bij de agenda voor deze aandeelhoudersvergadering.
3. In te stemmen met de brief aan Provinciale Staten.

Beslissing GS

Inleiding

a. Algemeen

De provincie is aandeelhouder van de NOM en heeft voor deze vergadering een uitnodiging en vergaderstukken ontvangen op 24 maart 2023, met nazendingen op 27 en 28 maart 2023. Op 7 maart 2023 heeft een ambtelijk vooroverleg plaatsgevonden. Ter voorbereiding op deze aandeelhoudersvergadering leggen wij de stukken aan u voor, met bijbehorende annotatie en een Statenbrief. Op de agenda staan zaken met betrekking tot de jaarrekening, het benoemen van een nieuw lid van de Raad van Commissarissen (RvC) en diverse onderwerpen waarop de directie een toelichting zal geven. Die onderwerpen zijn: Fonds-in-fonds investeringen, aandeelhoudersinstructie, bezoldiging RvC en investeringscommissie en de gevolgen van de energiecrisis.

De jaarrekening heeft op het moment van schrijven nog geen goedkeurende verklaring van de accountant, omdat tussen nu en het vaststellen mogelijk nog een paar wijzigingen in de portefeuille zullen plaatsvinden die betrekking hebben op het boekjaar 2022. De verwachting is dat de verklaring op of rond 13 april 2023 zal worden afgegeven.

De NOM heeft over het boekjaar 2022 een positief resultaat van € 10,8 miljoen behaald, mede door de verkoop van twee portfoliobedrijven, te weten Smit Kwekerijen en Polyganics. In 2021 was het resultaat € 40,2 miljoen positief wegens [redacted] en in 2020 werd een positief resultaat behaald van € 4,7 miljoen. Over 2019 werd er een verlies gerealiseerd van € 5,3 miljoen. De verschillen in het resultaat zijn de afgelopen jaren fors. In 2019 kwamen de verliezen o.a. voort uit te nemen voorzieningen en lagere dividendopbrengsten die niet door verkopen konden worden goedgemaakt.
De oorzaak van het positieve saldo nu is, zoals hiervoor aangegeven, de behaalde winst bij verkoop van participaties, waarbij tevens meer dividend is verantwoord dan in 2021. Het bedrag dat opgenomen is in 2022 vanwege te treffen voorzieningen op financiële vaste activa is vergelijkbaar met het jaar ervoor. De totale personeelslasten waren in 2022 ruim € 900.000,- hoger dan in 2021. De directie stelt voor om de winst aan de reserves toe te voegen. De liquiditeitspositie van de NOM is in 2022 weer flink toegenomen door de verkoop van participaties en aflossingen van de door de NOM verstrekte leningen.

De benaderde marktwaarde (BMW) van de huidige participatieportefeuille van de NOM is dit jaar fors afgenomen; deze was ultimo 2021 € 46 miljoen en is nu € 35 miljoen. De daling komt vooral door de afwaardering van een portefeuillebedrijf dat voorheen veel de dividend inbracht en de verkoop van Smit Kwekerijen en Polyganics. De daling wordt niet goed gemaakt door de winst die de NOM heeft gemaakt door de verkoop van participaties.
De BMW wordt door de NOM berekend door toepassing van een algemene waarderingssystematiek gebaseerd op de meest recente waarderingsinformatie van de desbetreffende participaties. Het risico op afwaarderen van ons aandelenbelang in de NOM, door een lagere marktwaarde dan de aankoopprijs, is net als elk jaar aan de orde geweest. Ook dit jaar moet een afwaardering plaatsvinden. Per saldo komt de extra afwaardering uit op € 503.000,--. Een bedrag dat met het oog op de coronacrisis en energiecrisis beperkt is gebleven. Het bedrag is pas met zekerheid vast te stellen, nadat de AvA van de NOM is

geweest. Mocht de waardering van de participaties die de NOM heeft tussen nu en 13 april wijzigen, dan wil de accountant van de NOM deze nog in de Jaarrekening 2022 van de NOM verwerkt hebben.

b. Europese aspecten
Niet van toepassing.

c. Economie/werkgelegenheid
Niet van toepassing.

d. Participatie
De andere aandeelhouders van de NV NOM zijn het Ministerie van EZK (50%) en de provincies Groningen en Fryslân (elk 16,7%). De accountant van de NOM is Baker Tilly (BT).

Advies

1. Gedeputeerde Brink aan te wijzen om namens de provincie Drenthe op te treden in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van de NV NOM op 13 april 2023.
2. In te stemmen met de annotatie bij de agenda voor deze aandeelhoudersvergadering.
3. In te stemmen met de brief aan Provinciale Staten.

Doelstelling uit de begroting

3. Regionale economie en werkgelegenheid: kansen benutten

22.3.10.01 Drenthe is dé mkb-provincie

22.3.10.03 We versterken het organiserend vermogen in triple-helix-samenwerkingen (regionaal en subregionaal)

Argumenten

1.1 Gedeputeerde Brink heeft de NV NOM in zijn portefeuille.

2.1 In deze annotatie wordt per agendapunt een korte toelichting gegeven en wordt ingegaan op de aandachtspunten en beslispunten tijdens de aandeelhoudersvergadering.

3.1 Voorzien wordt dat Provinciale Staten na de AvA schriftelijk over de gemaakte afspraken worden geïnformeerd.
Conform het Protocol verbonden partijen is met PS afgesproken om de jaarstukken van de NOM toe te sturen, waarbij een relatie gelegd wordt met de achterliggende provinciale doelstellingen, risico's en de relevante ontwikkelingen. Tevens is afgesproken dat PS achteraf door uw college worden geïnformeerd bij een voordracht voor een nieuw bestuurslid of lid van de RvC.

Tijdsplanning

Niet van toepassing.

Financiën

Ondanks dat het eigen vermogen van de NOM in 2022 met bijna € 11 miljoen gestegen is, moet de

waardering van de NOM-aandelen naar beneden worden bijgesteld. Het aankoopbedrag van de aandelen NOM, plus de agiostortingen, is hoger dan de waardering van de NOM. Wij als provincies dienen de deelneming in de NOM te waarderen op de aanschafwaarde of de lagere marktwaarde. Wij hebben destijds bij het kopen van de aandelen van het Rijk de aanschafwaarde vastgesteld o.b.v. de stille reserves (de BMW, die destijds door de NOM is bepaald) plus het eigen vermogen van de NOM. Als die som nu lager is dan de aanschafwaarde, moeten we onze waardering bijstellen volgens de regels die voor ons gelden (het BBV).
Het te nemen verlies komt doordat de BMW lager is geworden (die daling komt vooral door de afwaardering van de voormalige groot dividendbrenger). Eerder was in de balans van de provincie een voorziening van € 473.000,- opgenomen. Nu blijkt op basis van de cijfers van 30 maart 2023 dat de waardering op de deelneming NV NOM met € 503.000,- naar beneden moet worden bijgesteld. Dit verlies is gedekt door een bijdrage uit de Risicoreserve in de Jaarrekening 2022. Daarmee moet dan in totaal een bedrag van € 976.000,- worden voorzien op een totale waarde van de deelneming van € 28,1 miljoen.

Bijlagen

0. Statenbrief
1. Agenda AvA NOM 13-04-2023
2. Conceptnotulen AvA NOM van 18 november 2022
3. Jaarverslag en jaarrekening 2022
4. Aanvullend bericht voordracht RvC lid NV NOM
5. Instemming beheer FTV
6. Fonds-in-fonds investeringen
7. Annotatie AvA NOM

*Kant*tekeningen

aan Gedeputeerde Staten van Drenthe

Risico's

Mogelijk dat bij de vaststelling van de definitieve jaarrekening van de NV NOM op 13 april 2023 een ander bedrag opgenomen dient te worden t.a.v. de waardering van de aandelen op de balans van de provincie. Die correctie zal op een later moment in het jaar worden gecorrigeerd, zoals dat ook in de afgelopen jaren is gedaan. De verwachting is echter dat de cijfers van de NOM niet meer zullen wijzigen. Mogelijk dat de waardering van de participaties die de NOM heeft in de tijdsperiode tot 13 april 2023 anders wordt en daardoor de waardering van de NOM wijzigt, maar het risico daarop is heel klein.

Kanttekeningen vanuit de organisatie

Niet van toepassing.

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

7 - 9

Concept van:
(https://www.drentsparlement.nl/Vergaderingen/Algemene-commissievergadering/2023/17-mei/09:30/INGEKOMEN-STUKKEN/FCBE170523-A37-Jaarverslag-en-Jaarrekening-2022-NV-NOM-COMPL.pdf, p. 1-4)

Concept van:
https://www.drentsparlement.nl/Vergaderingen/Algemene-commissievergadering/2023/17-mei/09:30/INGEKOMEN-STUKKEN/FCBE170523-A37-Jaarverslag-en-Jaarrekening-2022-NV-NOM-COMPL.pdf, p. 1-4

Notulen MKB Fonds Drenthe AvA

Datum	14-04-2022
Tijd	10:00 - 11:30
Locatie	Provinciehuis Assen
Voorzitter	Mevr. 5.1.2e
Toelichting	Drentse Holding B.V., Algemene Vergadering van Aandeelhouders
Aanwezig	Namens de aandeelhouder provincie Drenthe: de heren H. Brink (gedeputeerde), 5.1.2e en 5.1.2e Raad van Commissarissen: mevr. 5.1.2e (voorzitter), mevr. 5.1.2e en de heer 5.1.2e 5.1.2e Drentse Holding B.V. / N.V. NOM: de heren 5.1.2e (directie), 5.1.2e (directie) en 5.1.2e 5.1.2e (investment manager) en de dames 5.1.2e (investment manager) en 5.1.2e (notulist)

1 Opening en vaststelling agenda

De voorzitter opent de vergadering en heet de aanwezigen welkom. Er wordt een kort voorstelrondje gehouden zodat mevr. 5.1.2e (notulist) en dhr. 5.1.2e (aandeelhouder provincie Drenthe) zich kunnen voorstellen.

2 Notulen van de vorige vergadering d.d. 15 april 2021

Bijlagen: 20210415 AvA notulen MKB Fonds Drenthe.docx

Er zijn geen opmerkingen. Het verslag van de vorige vergadering wordt ongewijzigd vastgesteld.

3 Jaarverslag en jaarrekening 2021 (inclusief vaststelling)

Conform artikel 28 van de statuten worden het jaarverslag en de jaarrekening ter bespreking en vaststelling voorgelegd aan de algemene vergadering

Bijlagen: 20220329 Jaarverslag MKB Fonds Drenthe 2021 (final versie).pdf

De voorzitter geeft aan dat er een nieuwe accountant aangesteld is, Baker Tilly, vertegenwoordigd door de heren 5.1.2e en 5.1.2e. De controle alsook de contacten zijn goed verlopen, in alle openheid en nodige transparantie maar ook in goede samenwerking. Dit heeft geleid tot een goedgekeurde accountantsverklaring.

De heer 5.1.2e licht toe dat het geen gemakkelijk jaar was met Corona, er is bij de portefeuillebedrijven veel gebruik gemaakt van de landelijke steunregelingen en afspraken met de fiscus.
Er heeft veel tijd en inzet in het beheer van de portefeuillebedrijven gezeten vanuit de investment managers. Er is een vinger aan de pols gehouden bij de bedrijven door middel van het onderhouden van een goed contact. Er is een meerwaarde in de directe lijn tussen de investment managers en de portefeuillebedrijven gebleken.
Ook de recente oorlog in Oekraïne zorgt voor onzekerheden. Dit voornamelijk inzake levertijden en prijsstijgingen. De accountant is kritisch door de portefeuille heen gegaan, maar wel open en er is een goede samenwerking geweest. De verwachting is dat de investment managers weer veel kunnen doen in de provincie; in samenwerking met de IC's en RvC's en natuurlijk de nieuwe accountant. Benoemd wordt nog dat dhr. 5.1.2e vanaf mei de directie alleen zal gaan voeren.

Tijdens het doorlopen van het jaarverslag komt het volgende naar voren:
Verslag van de directie, bladzijde 9: dhr. 5.1.2e geeft aan graag aandacht te willen besteden aan verantwoord en maatschappelijk ondernemen. Dit is iets waar MKBFD/NOM al langer mee bezig zijn in gezamenlijkheid met alle andere landelijke

Agendapunt voor de vergadering van Gedeputeerde Staten van Drenthe

Statenbrief

Algemene gegevens		**Teammanager**
Opsteller	5.1.2e 5.1.2e, tst. 5.1.2e	Liesbeth Brouwer
Team	Bestuur en Concernzaken	
Datum	5 april 2022	*Paraaf* *Bespreken:*
Uiterste behandeldatum in GS: 12 april 2022 *Toelichting: i.v.m. de AvA van het MKB Fonds op 14 april*		

Verwijzing naar speerpunt coalitieakkoord/programma begroting	**Akkoord portefeuillehouder**
3. Regionale economie en werkgelegenheid: kansen benutten	Henk Brink

Intern voorbereid met		**Akkoord provinciesecretaris**
1. 5.1.2e 5.1.2e (ECO) 2. 5.1.2e 5.1.2e (FPC) 3.		Wim Brenkman
Archivering		**Communicatie**
Soort overeenkomst:	Niet van toepassing	*Openbaar:* Ja, later Openbaar vanaf 14 april 2022 na de AvA
Datum:	*Registratienummer:*	*Persbericht:* Nee
	nr.	*Bekendmaking:* Niet van toepassing
	nr.	

Onderwerp

Algemene vergadering van Aandeelhouders MKB Fonds Drenthe

Advies

1. Gedeputeerde Henk Brink aan te wijzen om namens de provincie Drenthe op te treden in de Algemene vergadering van Aandeelhouders van het MKB Fonds Drenthe op 14 april 2022.
2. In te stemmen met de annotatie bij de agenda voor deze aandeelhoudersvergadering.
3. In te stemmen met de brief aan Provinciale Staten.

Beslissing GS

Inleiding

a. Algemeen
Op donderdag 14 april 2022 staat de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van het MKB Fonds Drenthe gepland. De provincie Drenthe is enig aandeelhouder van het fonds en heeft voor deze vergadering op 29 maart 2022 een uitnodiging en vergaderstukken ontvangen. Ter voorbereiding op deze aandeelhoudersvergadering leggen wij de stukken aan u voor, inclusief een annotatie.

b. Europese aspecten
Niet van toepassing.

c. Economie/werkgelegenheid
Niet van toepassing.

d. Participatie
Niet van toepassing.

Advies

1. Gedeputeerde Henk Brink aan te wijzen om namens de provincie Drenthe op te treden in de Algemene vergadering van Aandeelhouders van het MKB Fonds Drenthe op 14 april 2022.
2. In te stemmen met de annotatie bij de agenda voor deze aandeelhoudersvergadering.
3. In te stemmen met de brief aan Provinciale Staten.

Doelstelling uit de begroting

3. Regionale economie en werkgelegenheid: kansen benutten
22.3.10.01 Drenthe is mkb-provincie
22.3.10.03 We versterken het organiserend vermogen in triple-helix-samenwerkingen (regionaal en subregionaal)

Argumenten

1.1 Henk Brink heeft het MKB Fonds Drenthe in zijn portefeuille.

2.1 In deze annotatie wordt per agendapunt een korte toelichting gegeven en wordt ingegaan op de aandachtspunten en beslispunten tijdens de aandeelhoudersvergadering.

3.1 Provinciale Staten hebben aangegeven graag meer betrokken te willen worden bij het MKB Fonds.

Het MKB Fonds behoort niet tot de negen belangrijkste verbonden partijen waarover op 21 juni 2016 met PS afspraken zijn gemaakt m.b.t. de informatievoorziening. Daarom ontvingen PS beperkte informatie over het MKB Fonds. Inmiddels hebben wij PS de toezegging gedaan dat er ook meer informatie gedeeld zal worden ten aanzien van het MKB Fonds en worden de Q2 rapportages en jaarrekeningen toegezonden. Op deze wijze ontvangen PS twee maal per jaar ook extra actuele informatie over het MKB Fonds.

Tijdsplanning
Niet van toepassing.

Financiën
Niet van toepassing

Bijlagen
0. Statenbrief
1. Agenda AvA MKB Fonds
2. AvA notulen MKB Fonds Drenthe
3. Jaarverslag 2021 MKB Fonds
4. Aanpassing financieringsbeleid MKB Fonds Drenthe 2022 inzake Perspectieflening
5. 20220329 Memo wijziging reglementen MKBFDrenthe ivm Perspectieflening
6. Annotatie AvA MKB Fonds 14 april 2022

*Kant*tekeningen

aan Gedeputeerde Staten van Drenthe

Risico's

Niet van toepassing

Kanttekeningen vanuit de organisatie

Niet van toepassing.

Tekst openbare besluitenlijst

Onderwerp: Jaarstukken 2021 MKB Fonds Drenthe

Tekst: Gedeputeerde Staten hebben ingestemd met de annotatie bij de agendastukken voor de Algemene vergadering van Aandeelhouders op 14 april 2022. Daarnaast hebben zij ingestemd met de brief aan Provinciale Staten. Provinciale Staten worden op deze manier geïnformeerd over de resultaten van het MKB Fonds Drenthe van 2021.

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

5 - 6

Concept van:
https://www.drentsparlement.nl/Vergaderingen/Statencommissie-Financien-Cultuur-Bestuur-en-Economie-FCBE/2022/18-mei/09:30/FCBE180522-A8-AvA-MKB-Fonds-Drenthe-COMPL.pdf, p. 1-3

AAN	:	Aandeelhouder Drentse Holding
AFKOMSTIG VAN	:	Directie
CC	:	Raad van Commissarissen
DATUM	:	21 april 2023
BETREFT	:	Aanbieding jaarverslag 2022 Drentse Holding B.V.
GEVRAAGD	:	**X** Ter besluitvorming (vaststelling): - Het resultaat 2022 ten laste van de overige reserves te brengen - Decharge te verlenen aan directie en raad van commissarissen - Het vaststellen van het jaarverslag en de jaarrekening 2022 (cf art. 28 Statuten) O Ter bespreking O Ter informatie O Toelichting door:

Inleiding
Voor u ligt het jaarverslag 2022.
Het MKB Fonds Drenthe heeft met maatwerk financieringen een belangrijke rol gespeeld in de groeiambities en toekomstplannen van Drentse bedrijven en in het creëren (en behouden) van werkgelegenheid. Die rol is nog lang niet uitgespeeld, al heeft de doelstelling met betrekking tot werkgelegenheid door de huidige krapte op de arbeidsmarkt andere dimensies gekregen. Voor het MKB Fonds Drenthe was 2022 deels een weerbarstig en onvoorspelbaar jaar. De belangrijkste redenen zijn:

- de na-effecten van covid, evenals de (terugbetaling van) steunmaatregelen van de overheid en
- de inval van Rusland in Oekraïne en de gevolgen daarvan zoals de energiecrisis.

De energie-intensieve bedrijven hebben het zwaar, waaronder de in de provincie sterk aanwezige metaal- en chemiesector en de tuinbouw. De markt is aan het veranderen, dat merkt ook het fonds en dus is daar met veel flexibiliteit, veerkracht en oplossingsgerichtheid op ingespeeld. Onder meer met de lancering van twee nieuwe zelfontwikkelde producten: de **Perspectieflening** en de **Garantieregeling**.

De vraag naar financieringen in Drenthe nam gedurende het jaar toe en zet zich door in 2023. Ook bij het MKB Fonds Drenthe, mede door de grote inzet van mediacampagnes via de social mediakanalen. Het bleek helaas niet genoeg om dit jaar onze ambitieuze doelstellingen te behalen. Dat is opmerkelijk aangezien de afgelopen jaren veel ondernemingen zijn blijven voortbestaan door op hun eigen vermogen in te teren. In ons jaarplan 2022 daagden wij daarom het Drentse MKB al uit: geef je ambitie een kans. Investeringen in duurzaamheid, het hebben van voldoende liquiditeiten en flexibiliteit in producten en/of markten zullen doorslaggevend zijn voor de overwinnaars. De Drentse ondernemer, die van nature een afwachtende houding heeft, staat voor deze enorme uitdagingen en zal hierdoor gedwongen worden om keuzes te maken. Dit betekent: of veranderen/innoveren of afhaken. Investeren in vernieuwde werk- en productiemethoden ("slimmer produceren“ en digitalisering) zullen onafwendbaar zijn. Tot en met begin 2022 konden een aantal bedrijven nog gebruik maken van de huisbank of middelen van particuliere investeerders. Met de stijgende rente en de toegenomen economische onzekerheden wordt het voor veel particulieren weer veiliger om te gaan sparen en dus voor ondernemingen moeilijker om deze bron aan te boren. De drempel om in aanmerking voor bankfinanciering te komen wordt alsmaar hoger. Financieringsmogelijkheden drogen dus op voor het MKB, maar juist daar kan het MKB Fonds Drenthe helpen.

Financiën
De gevolgen van vorenstaande, zijn vooral op de volgende plaatsen terug te lezen in de cijfers van ons jaarverslag dat voor u ligt:

- **Financiële vaste activa / Rentebaten**: de uitstroom van financieringen (8 finale aflossingen) was groter dan de instroom (investeringen). Hierdoor zijn de rentebaten niet voldoende gestegen om de operationele kosten volledig te dekken. In 2022 zijn er 5 investeringsvoorstellen goedgekeurd. Hiervan hebben slechts drie daadwerkelijk tot financiering geleid. De reden dat de financiering aan de overige twee ondernemingen geen doorgang kon vinden is:

1) uiteindelijke vestigingsplaats buiten Drenthe; ondernemer is doorverwezen naar Groninger Groeifonds (zie https://www.nom.nl/media/verhalen/een-gewone-baan-dat-gaat-me-allemaal-te-langzaam/) en
2) gewijzigde financieringsconstructie mede vanuit andere publieke middelen.

- **Voorzieningen:** het negatieve resultaat wordt voornamelijk veroorzaakt door de post voorzieningen bij vier bedrijven. Voorzieningen moeten worden getroffen vanuit het voorzichtigheidsbeginsel. Het is een momentopname, maar kan in de loop der tijd ook weer positief worden bijgesteld. Een voorziening is dus geen definitieve afwaardering.

Meeropbrengsten worden pas in het resultaat verantwoord op moment van realisatie. Wij verwachten dat de aandelenposities die door MKB Fonds Drenthe worden gehouden ruim € 500.000 meer waard zijn, dan op de balans staat vermeld (**stille reserve**). Daarnaast zijn er in een aantal leningsovereenkomsten **zekerheden** gesteld of afspraken gemaakt over **conversierechten** voor het fonds of **extra opbrengsten** voor het fonds ingeval de onderneming of een activiteit geheel of gedeeltelijk wordt verkocht. De hoogte van eventuele extra opbrengsten voor het fonds hieruit, is niet vast te stellen op dit moment.
NB. Leningen leiden tot jaarlijkse rente-opbrengsten; gedurende de looptijd dalen de opbrengsten per jaar door aflossingen. Aandelenkapitaal leidt slechts bij verkoop (gem. na 5-7 jaar) tot opbrengst (resultaat), tussentijds niet.

Over de gehele looptijd van het fonds:
- Is € 12,1 miljoen aan het Drentse MKB gecommitteerd
- Zijn er 491 fte arbeidsplaatsen mede mogelijk gemaakt en/of behouden
- Heeft elke € 1 vanuit het fonds geleid tot € 3,20 aanvullende financiering door private partijen (co-financiering).

Operationele zaken
Het beoordelen van financieringsaanvragen, de uiteindelijke juridische afwikkeling daarvan en zekerheidsstellingen, zijn tijdsintensieve werkzaamheden. Daarbij is er een grote afhankelijkheid van de kwaliteit van de aangeleverde informatie. Indien de aanvraag goed is voorbereid door ondernemers/adviseurs zal de doorlooptijd van eerste contact tot en met storting, zes weken bedragen. Gemiddeld kennen wij echter een doorlooptijd van vijf tot zes maanden.
We hebben veel ondernemingen verder kunnen helpen. Zowel met adviezen en goede doorverwijzingen, als met financiering. Binnen de bestaande portefeuille hebben we hier ook tijd aan moeten besteden waardoor de continuïteit van de ondernemingen kon worden gewaarborgd, maar ook groeiambities konden worden ondersteund. Hiervoor zijn her- of bijfinancieringen onderzocht.

Het MKB Fonds Drenthe richt zich op financieel én maatschappelijk rendement. Alle financieringsaanvragen worden op beide onderdelen getoetst. Het maatschappelijk rendement wordt vooral uitgedrukt in SDG's. Hierbij kijken we verder dan alleen behoud/creatie werkgelegenheid, regionale verbondenheid of diversiteit/inclusiviteit. Om ondernemingen ook tot maatschappelijke impact te bewegen, leggen we die inspanningsverplichting standaard vast in onze financieringsovereenkomsten met ondernemingen.

Door de enorme opgaves waar de ondernemers voor staan, liggen er de komende jaren voldoende kansen voor het MKB Fonds Drenthe. Met risicofinanciering, maar ook met inzet van onze kennis en netwerk. Van daaruit werken we aan een nog betere bijdrage voor Drentse ondernemingen.

To: PostbusPS-Stukken[5.1.2i @drentsparlement.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Thur 4/13/2023 1:20:28 PM
Subject: PS-brief AvA NOM met bijlage
Received: Thur 4/13/2023 1:21:09 PM
14-1.2-2023000512 Bijlage Jaarverslag NOM 2022 def met verklaring.pdf
14-1.2-2023000512 PS Algemene vergadering van Aandeelhouders (AvA) NV NOM op 13 april 2023.pdf

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

Bestuur en Concernzaken

5.1.2e

provincie Drenthe

+31 592 5.1.2e

werkdagen: maandag tot en met vrijdag

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

1 - 120

Reeds openbaar
(https://www.drentsparlement.nl/Vergaderingen/Algemene-commissievergadering/2023/17-mei/09:30/INGEKOMEN-STUKKEN/FCBE170523-A37-Jaarverslag-en-Jaarrekening-2022-NV-NOM-COMPL.pdf)

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

1 - 4

Reeds openbaar
(https://www.drentsparlement.nl/Vergaderingen/Algemene-commissievergadering/2023/17-mei/09:30/INGEKOMEN-STUKKEN/FCBE170523-A37-Jaarverslag-en-Jaarrekening-2022-NV-NOM-COMPL.pdf, p. 1-4)

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

1 - 3

Reeds openbaar: (https://www.nom.nl/media/actueel/jaarresultaten-2022-nom-in-versnelling/)

Bundel - MKB Fonds Drenthe AvA van 21 april 2023

1 Opening en vaststelling agenda

2 Notulen van de vorige vergadering

20220414 AvA notulen MKB Fonds Drenthe.docx

3 Jaarverslag en jaarrekening 2022

Ter vaststelling.
Conform artikel 28 van de statuten worden het jaarverslag en de jaarrekening ter bespreking en vaststelling voorgelegd aan de algemene vergadering

20230421 Aanbieding jaarverslag oplegger.pdf

20230404 Jaarverslag MKBFD 2022 definitief.pdf

4 Resultaatsbestemming

Ter besluitvorming.
Voorgesteld wordt om het resultaat 2022 ad -/- € 1 .397.080 ten laste te brengen van de algemene reserve.

5 Decharge van de directie

Ter besluitvorming.
Voorgesteld wordt decharge te verlenen aan de directie voor het in 2022 gevoerde beleid

6 Decharge van de raad van commissarissen

Ter besluitvorming.
Voorgesteld wordt decharge te verlenen aan de raad van commissarissen voor het toezicht op de directie in 2022

7 Herbenoeming leden raad van commissarissen

Voorgesteld wordt om mevr. [redacted] *(voorzitter) en mevr.* 5.1.2e *(lid) te herbenoemen als lid van de RvC voor een tweede termijn*

2023.03.31 brief inz herbenoeming 5.1.2e en 5.1.2e.docx

8 Benoeming nieuw lid investeringscommissie

Conform artikel 2 van het Reglement van de Investeringscommissie wordt voorgesteld om mevrouw Herbschleb-Vaalburg te benoemen met ingang van 1 mei 2023 tot lid van de Investeringscommissie voor een periode van drie jaar.

2023.03.31 brief inz benoeming 5.1.2e docx

9 Stand van zaken + vooruitblik MKB Fonds Drenthe 2023 en verder

De fondsbeheerder geeft toelichting op de gang van zaken

10 Rondvraag en sluiting

Agendapunt voor de vergadering van Gedeputeerde Staten van Drenthe

Statenbrief

Algemene gegevens	
Opsteller	5.1.2e 5.1.2e tst. 5.1.2e
Team	Bestuur en Concernzaken
Datum	13 april 2023
Uiterste behandeldatum in GS: 18 april 2023 *Toelichting: i.v.m. de AvA van het MKB Fonds op 21 april 2023*	

Teammanager
Valérie van den Berg
Paraaf *Bespreken:* 5.1.2e

Verwijzing naar speerpunt coalitieakkoord/programma begroting
3. Regionale economie en werkgelegenheid: kansen benutten

Akkoord portefeuillehouder
Henk Brink

Intern voorbereid met
1. 5.1.2e 5.1.2e (ECO) 2. 5.1.2e 5.1.2e (FPC)

Akkoord provinciesecretaris
Wim Brenkman

Archivering	
Soort overeenkomst:	Niet van toepassing
Datum:	*Registratienummer:*
18 April 2023	nr. 1.4/2023000555
	nr.

Communicatie
Openbaar: Ja, later Openbaar vanaf 21 april 2023, na de AvA
Persbericht: Nee
Bekendmaking: Niet van toepassing

Onderwerp

Algemene vergadering van Aandeelhouders MKB Fonds Drenthe

Advies

1. Gedeputeerde Brink aan te wijzen om namens de provincie Drenthe op te treden in de Algemene vergadering van Aandeelhouders van het MKB Fonds Drenthe op 21 april 2023.
2. In te stemmen met de annotatie bij de agenda voor deze aandeelhoudersvergadering.
3. In te stemmen met de brief aan Provinciale Staten.

Beslissing GS

5.1.2e

Inleiding

a. Algemeen
Op vrijdag 21 april 2023 staat de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van het MKB Fonds Drenthe gepland. De provincie Drenthe is enig aandeelhouder van het fonds en heeft voor deze vergadering op 11 april 2023 een uitnodiging en de vergaderstukken ontvangen. Ter voorbereiding op deze aandeelhoudersvergadering leggen wij de stukken aan u voor, inclusief een annotatie.

b. Europese aspecten
Niet van toepassing.

c. Economie/werkgelegenheid
Niet van toepassing.

d. Participatie
Niet van toepassing.

Advies

1. Gedeputeerde Brink aan te wijzen om namens de provincie Drenthe op te treden in de Algemene vergadering van Aandeelhouders van het MKB Fonds Drenthe op 21 april 2023.
2. In te stemmen met de annotatie bij de agenda voor deze aandeelhoudersvergadering.
3. In te stemmen met de brief aan Provinciale Staten.

Doelstelling uit de begroting

3. Regionale economie en werkgelegenheid: kansen benutten

22.3.10.01 Drenthe is dé mkb-provincie

22.3.10.03 We versterken het organiserend vermogen in triple-helix-samenwerkingen (regionaal en subregionaal)

Argumenten

1.1 Gedeputeerde Brink heeft het MKB Fonds Drenthe in zijn portefeuille.

2.1 In deze annotatie wordt per agendapunt een korte toelichting gegeven en wordt ingegaan op de aandachtspunten en beslispunten tijdens de aandeelhoudersvergadering.

3.1 Provinciale Staten hebben aangegeven graag meer betrokken te willen worden bij het MKB Fonds.
Het MKB Fonds behoort niet tot de negen belangrijkste verbonden partijen waarover in het Protocol verbonden partijen met PS afspraken zijn gemaakt m.b.t. de informatievoorziening. Op grond van dat protocol dat in 2022 is herzien, ontvangen PS beperkte informatie over het MKB Fonds. Wij hebben echter eerder PS de toezegging gedaan dat er meer informatie gedeeld zal worden ten aanzien van het MKB Fonds. Om die reden worden ook de Q2 rapportages en jaarrekeningen toegezonden. Op deze wijze ontvangen PS tweemaal per jaar ook extra actuele

informatie over het MKB Fonds.

Tijdsplanning
Niet van toepassing.

Financiën
Niet van toepassing

Bijlagen
0. Statenbrief
1. Agenda MKB Fonds Drenthe AvA van 21 april 2023
2. AvA notulen MKB Fonds Drenthe 20220414
3. Oplegger aanbieding jaarverslag
4. Jaarverslag 2022 MKB Fonds definitief
5. Brief inzake herbenoeming RvC-leden
6. Brief inzake benoeming IC-leden
7. Bijlage bij brief benoeming IC lid CV [redacted] juli 2022
8. Annotatie AvA MKB Fonds 21 april 2023

Risico's

Niet van toepassing

Kanttekeningen vanuit de organisatie

Niet van toepassing

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

5 - 6

Concept van:
https://www.drentsparlement.nl/Vergaderingen/Algemene-commissievergadering/2023/17-mei/09:30/INGEKOMEN-STUKKEN/FCBE170523-A38-MKB-Fonds-Drenthe-COMPL.pdf, p. 1-2

Bylage 8

Agenda Algemene Vergadering van Aandeelhouders MKB Fonds Drenthe 21 april 2023 ***Annotatie voor Henk Brink*** ***Van:*** 5.1.2e 5.1.2e ***&*** 5.1.2e 5.1.2e		
	Tijd: **9.30 - 10.30 uur** **Locatie:** **Provinciehuis in Assen, A0.03**	
1.	**Opening en vaststellen agenda** **Voorstel**: Agenda vaststellen	**Bijlage 1**: Agenda MKB Fonds Drenthe AvA van 21 april 2023
2.	**Notulen AVA 14 april 2022**	**Bijlage 2**: AvA notulen MKB Fonds Drenthe 20220414 De notulen van de AvA 2022 geven een getrouwe weergave van de bespreking tijdens de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AVA) van 14 april 2022. Ook de opmerkingen die door de aandeelhouder zijn gemaakt over het rendement en de impact van het fonds zijn opgenomen het verslag. De opdracht voor de Drentse Holding B.V. is als volgt in het verslag opgenomen : "We hebben aan 2 eisen te voldoen: het moet maatschappelijk rendement brengen voor Drenthe én financieel rendement. Beiden moeten samen gaan, alleen financieel rendement zonder maatschappelijk rendement of andersom is niet de opdracht". ***Advies:*** ***In te stemmen met de notulen en deze voor akkoord te ondertekenen.***
3.	**Jaarverslag en jaarrekening 2022** Conform artikel 28 van de statuten worden het jaarverslag en de jaarrekening ter bespreking en vaststelling voorgelegd aan de algemene vergadering.	**Bijlage 3**: Oplegger aanbieding jaarverslag **Bijlage 4:** Jaarverslag 2022 Drentse Holding B.V. Het Jaarverslag en de Jaarrekening 2022 geven een correcte weergave van de operationele en financiële ontwikkeling van het MKB Fonds Drenthe over het boekjaar 2022. De accountant is voornemens een goedkeurende verklaring af te gegeven over de Jaarrekening 2022, deze is nog niet in de stukken opgenomen en volgt later. <u>Kernpunten uit Jaarverslag:</u>

		• RvC en fondsdirectie zijn in 2022 7 keer bijeengekomen, waarvan 5 keer fysiek op het provinciehuis en 2 maal digitaal. • Voor het MKB Fonds Drenthe was 2022 deels een weerbarstig en onvoorspelbaar jaar. De belangrijkste redenen zijn: de na-effecten van covid, evenals de (terugbetaling van) steunmaatregelen van de overheid en de inval van Rusland in Oekraïne en de gevolgen daarvan zoals de energiecrisis. • Ondanks de grote inzet van mediacampagnes via de social mediakanalen en de lancering van twee nieuwe zelfontwikkelde producten: de Perspectieflening en de Garantieregeling, zijn de doelstellingen niet gerealiseerd. Het MKB fonds verwacht dat financieringsmogelijkheden zullen opdrogen voor het MKB en dat juist daarbij kan het MKB Fonds Drenthe kan helpen. • Het MKB Fonds heeft nog geen gebruik hoeven maken van de verstrekte lening in 2021. • De provincie heeft nu, inclusief de lening van € 10 miljoen die in september 2021 is verstrekt, € 23,1 miljoen aan initiële middelen ter beschikking gesteld aan het MKB Fonds Drenthe, dit om de Drentse economie en werkgelegenheid te ondersteunen en te versterken. • De stille reserves op deelnemingen die het MKB fonds bedragen in totaal een bedrag van € 500.000,-. • Sinds de start van het fonds heeft MKB Fonds Drenthe € 12,1 miljoen verstrekt aan Drentse ondernemingen ter versterking van het Drents MKB. Daarnaast is er nog bijna € 0,3 miljoen toegezegd aan ondernemingen, dat nog niet is uitbetaald. Vanuit private investeerders is tegelijkertijd € 38 miljoen versterkt aan deze ondernemingen. Het totaal van gerealiseerde/behouden FTE gedurende de looptijd van het fonds bedraagt 491. • Het aantal investeringsvoorstellen in 2022 was 5 voor in totaal € 1,6 miljoen. Het totaal uitbetaalde bedrag aan commitments 2022 was € 0,7 miljoen en van voorgaande jaren € 0,5 miljoen. Dat maakt dat in totaal € 1,2 miljoen is uitbetaald. De uitstroom van financieringen (8 finale aflossingen) was groter dan de instroom (investeringen). Er zijn geen nieuwe participaties aangegaan. • Twee bedrijven zijn wel begeleid door het MKB Fonds maar zijn uiteindelijk geen financiering geworden: Rademakers Gieterij uit Klazienaveen heeft o.a. een subsidie van de provincie ontvangen en Nachtzon by Lula (duurzame buitenverlichting

		op solar) had al een goedgekeurde financiering, maar vond vervolgens een nieuw bedrijfspand in Kropwolde. Daarom is Lula door het Groeifonds Groningen gefinancierd in plaats van het MKB Fonds. Jammer voor het MKB Fonds, maar de ondernemer is geholpen. • De portefeuille van het Fonds bevat eind 2022 23 ondernemingen (2022: 29) waarbij 271 fte's werkzaam zijn. (In de specificatie staan 22 bedrijven) • In 2022 zijn de bedrijven Dotts Holding B.V. en R.M. van Heukelum Beheer B.V. aan de portefeuille toegevoegd. In bijlage 1 is een overzicht opgenomen van de participaties en leningen (In de specificatie staan 22 bedrijven i.p.v. 23). • Het nettoresultaat 2022 bedraagt € 1.397.080,- negatief (in 2021 was dat € 534.496,-negatief en over 2020 was dat € 1,1 miljoen negatief). Het verschil t.o.v. 2021 is negatiever doordat meer voorzien moest worden. In totaal is € 1.196.461,-- voorzien i.v.m. waardeveranderingen. De opbrengsten waren iets hoger en bedrijfskosten bleven op gelijk niveau. Overigens wordt als toelichting gegeven dat het bedrag dat nu is voorzien een momentopname is en kan in de loop er tijd ook weer positief worden bijgesteld (bijvoorbeeld liquiditeitsverbeteringen, continuïteitsperspectief etc.). Een voorziening is dus geen definitieve afwaardering. • Ultimo 2022 is er een bedrag van € 0,3 miljoen aan stortingsverplichtingen gecommitteerd die na 31 december 2022 zal worden uitgekeerd voor verstrekte leningen. Er is nog een bedrag van € 3,7 miljoen ultimo 2022 aan liquide middelen beschikbaar. De door de provincie verstrekte lening van € 10 miljoen is nog niet (gedeeltelijk) opgevraagd. <u>Opmerkingen/vragen voor tijdens de AVA:</u> • Er is dit jaar veel meer voorzien op leningen dan voorheen. Beschreven wordt dat het een momentopname betreft en er kan ook weer een bedrag vrijvallen, wanneer de waardering positief kan worden bijgesteld. Hoe groot is de kans daarop? • Ook in 2022 is er geen sprake van revolverendheid. De (rente)baten zijn in 2022 wel hoger, maar liggen de afgelopen jaren structureel onder het niveau van de beheerkosten. Ook is het aantal participaties in de portefeuille beperkt, waarmee de kans op incidentele baten uit exits in de toekomst beperkt is. Ondanks de grote inzet van mediacampagnes via de socialmediakanalen en de lancering van twee nieuwe zelfontwikkelde producten, de Perspectieflening en de Garantieregeling,

		zijn de doelstellingen niet gerealiseerd. Het MKB Fonds verwacht dat de financieringsmogelijkheden voor het mkb opdrogen en juist daarbij kan het MKB Fonds Drenthe helpen. Hoe ziet het Fonds, mede in het licht van bovenstaande opmerkingen, het komende jaar voor zich? Er is veel geld beschikbaar; wat zijn de verwachtingen dat dit geld ingezet kan worden? • In de aanbiedingsbrief bij het jaarverslag wordt nadrukkelijk toegelicht dat een financiering ook maatschappelijk rendement moet hebben. Wij zijn blij dat hier zoveel aandacht voor is bij het MKB Fonds. Het maatschappelijk rendement wordt uitgedrukt in de Social Development Goals (SDG's) en in de financieringsovereenkomsten wordt ook een inspanningsverplichting vastgelegd met de ondernemer. Hoe worden deze rendementsmeting n.a.v. de SGD's en de inspanningsverplichting in het contract geformuleerd? Kan dit meegenomen worden in de rapportages? We zouden graag onze Staten structureel willen informeren over het maatschappelijk rendement van het MKB Fonds. • Bij de directie staan zowel 5.1.2e 5.1.2e als 5.1.2e . Eerst was dit 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e i.p.v. 5.1.2e Waarom is hiervoor gekozen? • Wel handig als de definitieve te publiceren versie van het jaarverslag voorzien wordt van paginanummering. ***Advies:*** ***In te stemmen met vaststelling van het Jaarverslag en de Jaarrekening 2022***
4.	**Resultaatbestemming** **Voorstel:** De directie van MKB Fonds Drenthe stelt voor om het verlies ad € 1.397.080,- uit de algemene reserve te onttrekken.	***Advies:*** ***In te stemmen met het voorstel om het verlies te onttrekken aan de algemene reserve.***
5.	**Decharge van de directie** **Voorstel:**	***Advies:***

	De directie van MKB Fonds Drenthe stelt voor decharge te verlenen aan de directie voor het in 2022 gevoerde beleid.	***In te stemmen met het voorstel tot dechargeverlening van de directie.***
6.	**Decharge van de Raad van Commissarissen** **Voorstel:** De directie van MKB Fonds Drenthe stelt voor decharge te verlenen aan de Raad van Commissarissen voor het in 2022 gevoerde beleid.	***Advies:*** ***In te stemmen met het voorstel tot dechargeverlening van de Raad van Commissarissen.***
7.	**Herbenoeming leden Raad van Commissarissen (RvC)**	**Bijlage:** Brief inzake herbenoeming RvC leden Voorgesteld wordt om mevr. [redacted] (voorzitter) en mevr. [redacted] (lid) te herbenoemen als lid van de RvC voor een tweede termijn. Van beide dames loopt in 2023 de benoemingstermijn van 4 jaar af in 2023. ***Advies:*** ***1. In te stemmen met de benoeming met ingang van 1 september 2023 van mevrouw [redacted] als voorzitter van de Raad van Commissarissen, conform artikel 21.2 van de statuten en artikel 2 van het reglement Raad van Commissarissen, voor een tweede en laatste termijn van maximaal vier jaar.*** ***2. In te stemmen met de benoeming met ingang van 1 december 2023 van mevrouw H. Kramer als voorzitter van de Raad van Commissarissen, conform artikel 21.2 van de statuten en artikel 2 van het reglement Raad van Commissarissen, voor een tweede en laatste termijn van maximaal vier jaar.***
8.	**Benoeming nieuw lid investeringscommissie (IC)**	**Bijlage:** Brief inzake benoeming IC leden **Bijlage:** Bijlage bij brief benoeming IC lid CV [redacted] juli 2022 De NOM beheert de provinciale fondsen voor Drenthe, Groningen en Friesland. Het idee was eerder om de IC's meer te laten samenwerken of samen te voegen om zo de fondsen efficiënter te laten werken en kosten te besparen. De NOM heeft een verkenning hiernaar uitgevoerd, met als resultaat dat samenvoegingen niet haalbaar zijn. Daarom is nu voorgesteld om de vrijvallende vacatures in te gaan vullen. Per 30 juni verloopt de derde, en tevens laatste, benoemingstermijn van de heer [redacted]. Door het vertrek van de heer [redacted] uit de IC, is een vacante positie ontstaan.

		Mevrouw [redacted] heeft naar mening van de selectiecommissie het juiste profiel ter opvolging. Bij het proces rondom de benoeming van de heer [redacted] als lid van de Investeringscommissie Drentse Holding BV per 1 januari 2023, was al besloten een tweede kandidaat voordragen voor de opvolging van de heer [redacted] Dit selectieprocesvoorstel hield in dat bij het verstrijken van de benoemingstermijn van de heer [redacted] geen nieuw selectieproces opgestart zou worden. Nu volgt de officiële benoeming. <u>Opmerkingen/vragen voor tijdens de AVA:</u> Wat is de stand van zaken m.b.t. IC-lid de heer [redacted], gezien zijn benoeming in de RvC van de NV NOM? ***Advies:*** ***In te stemmen met de benoeming van mevrouw [redacted] met ingang van 1 mei 2023 tot lid van de Investeringscommissie voor een periode van drie jaar.***
9.	**Stand van zaken (informerend)** De fondsbeheerder geeft toelichting op de gang van zaken.	
10.	**Rondvraag en sluiting**	

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

13 - 15

Reeds openbaar: (Concept van: https://www.drentsparlement.nl/Vergaderingen/Algemene-commissievergadering/2023/17-mei/09:30/INGEKOMEN-STUKKEN/FCBE170523-A38-MKB-Fonds-Drenthe-COMPL.pdf, p. 1-2)

Provincie Drenthe
T.a.v. Mevrouw 5.1.2e
Postbus 122
9400 AC Assen

N.V. NOM
Investerings- en
Ontwikkelingsmaatschappij
voor Noord-Nederland

Correspondentieadres
Postbus 424
9700 AK Groningen

Bezoekadres
Paterswoldseweg 810
9728 BM Groningen

Factuur

Factuurdatum	:	20-04-2023	Factuurnummer	:	23700010
Onze referentie	:	5.1.2i	Debiteurnummer	:	500045

Omschrijving	BTW	Bedrag
Inzet mevrouw 5.1.2e 2023 5.1.2e medtech Uw verplichtingnummer 5.1.2i	21 %	80.000,00

Grondslag 21%	: €	80.000,00	Totaal exclusief BTW	: €	80.000,00
			BTW 21%	: €	16.800,00
			Totaal te voldoen	: €	96.800,00

Wij verzoeken u het verschuldigde bedrag binnen 14 dagen over te maken op IBAN Nr: 5.1.5 met BIC Code: RABONL2U, ten name van NV NOM onder vermelding van factuur- en debiteurnummer.

Tel. 050 - 521 44 44
Fax 050 - 521 44 00
E-mail: info@nom.nl
Internet: www.nom.nl
KvK Groningen nr. 02032331
Rabobank 34.83.58.369
IBAN: 5.1.5
BIC: RABONL2U
BTW nr. NL003074456B01

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

1 - 49

Reeds openbaar:
(https://www.drentsparlement.nl/Vergaderingen/Algemene-commissievergadering/2023/17-mei/09:30/INGEKOMEN-STUKKEN/FCBE170523-A38-MKB-Fonds-Drenthe-COMPL.pdf)

To: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @nom.nl]
Cc: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @nom.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Mon 5/8/2023 12:38:23 PM
Subject: RE: Procedure subsidieaanvraag NOM 2024
Received: Mon 5/8/2023 12:38:00 PM

Wat mij betreft akkoord hoor

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

Team Economie

provincie Drenthe

+31 592 5.1.2e

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

werkdagen: ma, di, do-ochtend

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>
Verzonden: maandag 8 mei 2023 14:24
Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @nom.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @nom.nl>
Onderwerp: Procedure subsidieaanvraag NOM 2024

Hoi 5.1.2e

Mijn voorstel is om de eerder afgesproken datum van 1 november te blijven hanteren. Dat wijkt dan wel af van de andere boekjaarinstellingen, maar met een goede reden is dat mogelijk (alternatief is uiteraard de AvA eerder te plannen, maar ik weet niet of dat een serieuze optie is). Mijn voorstel is dan wel een pro-forma aanvraag voor 1 november in te dienen, inclusief concept jaarplan. Dan kan ik in ieder geval in de eerste helft van november al bezig met een (concept)verleningsbrief. Vervolgens graag zo spoedig mogelijk na de AvA toezending van het definitieve jaarplan. Daarmee is de subsidieaanvraag dan definitief en kan ik de verlening afronden in december.
Akkoord?

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

Team Subsidies en Inkoop

provincie Drenthe

+31 592 5.1.2e

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>
Verzonden: maandag 8 mei 2023 10:32
Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @nom.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @nom.nl>
Onderwerp: RE: Vaststellingsverzoek subsidie NV NOM 2022

Hoi 5.1.2e en 5.1.2e,
De NOM zou zodra de AvA stukken gereed zijn de aanvraag kunnen indienen. Dat is dan half november. Die kennen wij dan ambtelijk al, dus dat is de definitieve versie. Dan kun je na de AvA de beschikking versturen.
Of voor 1 november een pro forma aanvraag indienen (evt. met een concept jaarplan).

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

Team Economie

provincie Drenthe

+31 592 5.1.2e

werkdagen: ma, di, do-ochtend

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @nom.nl>
Verzonden: vrijdag 5 mei 2023 17:14
Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @nom.nl>
Onderwerp: RE: Vaststellingsverzoek subsidie NV NOM 2022

Hoi 5.1.2e,
Ons jaarplan inclusief KPI's wordt jaarlijks vastgesteld in de AvA. Echter vindt deze AvA pas plaats op 1 december.
@5.1.2e: hoe zie jij dit precies? We kunnen de online subsidieaanvraag natuurlijk wel indienen, maar dit pas onderbouwen met de vastgestelde jaarplan van 1 december.
Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

N.V. NOM

Investerings- en ontwikkelingsmaatschappij

voor Noord-Nederland

T +31 50 521 4444

M 5.1.2e

E 5.1.2e @nom.nl

Wwww.nom.nl

Meer weten over de NOM en de ontwikkelingen in Noord-Nederland?

Lees ons NOMMER magazine!

Groeien begint **hier.**

De informatie in dit e-mailbericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde.

Verstrekking aan en gebruik door anderen is niet toegestaan. Door de elektronische

verzending van het bericht kunnen geen rechten ontleend worden aan de informatie.

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>
Verzonden: donderdag 4 mei 2023 12:23
Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @nom.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>
Onderwerp: RE: Vaststellingsverzoek subsidie NV NOM 2022

Beste 5.1.2e,
Bedankt voor toezending van de stukken. Een van onze vaststellers gaat hier binnenkort mee bezig. Mochten er naar aanleiding daarvan nog vragen zijn, dan nemen we contact met jullie op.
Verder heb ik nog even een vraag over de subsidieaanvraag voor het boekjaar 2024. Binnenkort verzenden we het Programma van Eisen richting de NOM. De voorgaande jaren zou dan de subsidieaanvraag op 1 september binnen moeten zijn, maar dit is met ingang van dit jaar verplaatst naar 1 oktober. Dat geeft net wat meer lucht in de periode na de zomervakantie. Is dat wat betreft de aanvraag van de NOM haalbaar? Volgens mij hebben we in ieder geval vorig jaar afgesproken dat de NOM uitstel tot indiening kan krijgen tot 1 november, maar het zou mooi zijn als de aanvraag in de pas kan lopen met onze overige organisaties.
Alvast bedankt voor de reactie.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

Team Subsidies en Inkoop

provincie Drenthe

+31 592 5.1.2e

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @nom.nl>
Verzonden: dinsdag 2 mei 2023 15:12
Aan: provincie Drenthe <post@drenthe.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>
Onderwerp: Vaststellingsverzoek subsidie NV NOM 2022

Powered by SmartLockr

NOM

Download bestand(en)

Geldig tot: 30-5-2023 15:09:45

Goedemiddag,
In de bijlage (zie downloadlink) ontvangt u het vaststellingsverzoek van de NV NOM inzake de subsidie 2022 inclusief de onderbouwende stukken.

Het betreft uw subsidie met verplichtingennummer 5.1.2i
Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

N.V. NOM

Investerings- en ontwikkelingsmaatschappij

voor Noord-Nederland

T +31 50 5.1.2e

M 5.1.2e

E 5.1.2e @nom.nl

Wwww.nom.nl

Meer weten over de NOM en de ontwikkelingen in Noord-Nederland?

Lees ons NOMMER magazine!

De informatie in dit e-mailbericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde.

Verstrekking aan en gebruik door anderen is niet toegestaan. Door de elektronische verzending van het bericht kunnen geen rechten ontleend worden aan de informatie.

Mocht de knop niet werken, dan kunt u onderstaande URL kopiëren en openen in uw browser.

https://secure.nom.nl/channels/cfac74ae-014e-4064-a206-03047cdd8c69#be58760aa6714fc78e78561011656926

provinciehuis Westerbrink 1, Assen
postadres Postbus 122, 9400 AC Assen

www.drenthe.nl
0592 - 36 55 55

provincie Drenthe

82186 Team 6302

Aan:
NV NOM
t.a.v. mevrouw 5.1.2e
Postbus 424
9400 AK GRONINGEN

Assen, 31 maart 2023
Ons kenmerk 13/4.4/2023000454
Behandeld door de heer 5.1.2e (0592) 5.1.2e
Onderwerp: Verlening subsidie Sustainable Industry Challenge 2023

Geachte mevrouw 5.1.2e

Op 14 maart 2023 ontvingen wij uw subsidieaanvraag voor het evenement Sustainable Industry Challenge 2023 voor een bedrag van € 42.350,--. In deze brief informeren wij u over ons besluit op uw aanvraag.

Overweging
Uw evenement richt zich op het realiseren van oplossingen en nieuwe samenwerkingsverbanden voor bedrijven uit de Chemport-regio ten behoeve van vergroening van de chemie(industrie). Het evenement biedt gelegenheid om Chemport internationaal te positioneren als regio waar innovatie kan wortelen en serieus werk wordt gemaakt van vergroening in de chemiesector: Chemport als Europees koploper in de grondstoffen- en energietransitie. Bovendien draagt het evenement bij aan de versteviging van het ecosysteem. In ons provinciaal economisch beleid staat duurzame/groene economische groei centraal. Biobased en circulaire economie zijn daarbij als prioriteit aangemerkt. Uw evenement betekent een stimulans voor dit ecosysteem en het vestigingsklimaat in Drenthe.

Besluit
Wij hebben besloten u een subsidie van maximaal € 42.350,-- te verlenen voor de organisatie van de Sustainable Industry Challenge 2023.

Voorschot
Wij hebben besloten u een voorschot te verstrekken van € 33.880,--, zijnde 80% van de verleende subsidie. Dit voorschot maken wij binnen dertig dagen na dagtekening van deze brief over op IBAN 5.1.5 onder vermelding van het kenmerk van deze brief.

Prestatieverplichtingen
Bij het uitvoeren van de activiteiten bent u gebonden aan de volgende prestatieverplichtingen:
- De door u voorgestelde activiteit past binnen de doelstellingen van de provincie Drenthe;
- Voor deze subsidie moet u de volgende prestaties uitvoeren overeenkomstig uw activiteitenplan:
  - Uitvoering geven aan de organisatie van het evenement Sustainable Industry Challenge in 2023 met als beoogde uitkomsten:
    - Minstens 150 inschrijvingen van bedrijven voor de challenge;
    - 40 inschrijvers van voldoende kwaliteit om door de selectie en naar de regio te komen;
    - Ten minste 20 bedrijven uit de regio nemen deel aan het tweedaagse evenement;
    - Er verschijnen ten minste 10 artikelen en 130 posts in de (social) media.

Overzicht activiteiten/subsidiabele kosten

Activiteit		**Totale subsidiabele kosten uit begroting**	**Verleend subsidiebedrag**
1.	Organisatie SIC 2023	€ 355.000	€ 42.350,00
2	Uitkering prijzengeld	€ 100.000*	-
		€ 455.000	€ 42.350,00
* de kosten voor prijzengeld zijn niet subsidiabel			

- De projectactiviteiten starten op 15 maart 2023 en worden uitgevoerd uiterlijk op 1 december 2023. Indien hierin wijzigingen plaatsvinden, dient u dit bij ons aan te geven;
- U levert binnen dertien weken nadat de activiteiten zijn uitgevoerd, maar uiterlijk op 1 maart 2024, een verzoek tot vaststelling in;
- U bewaart de stukken die betrekking hebben op de besteding van de subsidie en de uitvoering van de activiteiten tot zes maanden nadat de activiteiten zijn uitgevoerd.

Aanvullend verzoek
Wij verzoeken u om in uw communicatie over de activiteiten tot uitdrukking te brengen dat deze mede mogelijk worden gemaakt door de provincie Drenthe. Dit met het oog op het informeren van de burgers over de besteding van belastinggelden.

Meldingsplicht
Als blijkt dat u de gesubsidieerde activiteiten niet zult uitvoeren of dat u niet aan alle verplichtingen zult voldoen, stelt u ons daarvan direct schriftelijk of per e-mail op de hoogte.

Daarnaast stelt u ons zo spoedig mogelijk op de hoogte van:
- relevante wijzigingen in de financiële en organisatorische verhouding met derden;
- wijzigingen van de statuten betreffende de vorm van de rechtspersoon, de persoon van de bestuurder(s) en het doel van de rechtspersoon.

Indien u niet voldoet aan de meldingsplicht, kunnen wij dit besluit tot subsidieverlening in uw nadeel wijzigen of intrekken en het uitbetaalde subsidiebedrag geheel of gedeeltelijk terugvorderen.

Vaststelling
In het verzoek tot vaststelling toont u aan dat de activiteiten zijn verricht en dat aan de opgelegde prestatieverplichtingen is voldaan. Het verzoek tot vaststelling bevat in ieder geval een activiteitenverslag.

Het niet tijdig indienen van het verzoek tot vaststelling kan gevolgen hebben voor de hoogte waarop de subsidie wordt vastgesteld. Als u geen verzoek tot vaststelling indient, stellen wij de subsidie ambtshalve vast. Wij doen dat op grond van de informatie die wij op dat moment hebben, waardoor de subsidie vaak lager of op nihil wordt vastgesteld. U ontvangt binnen 22 weken na ontvangst van uw verzoek tot vaststelling onze beslissing hierop.

Het verzoek tot vaststelling kunt u per e-mail toesturen naar post@drenthe.nl of per post naar het college van Gedeputeerde Staten van Drenthe, ter attentie van team Subsidies en Inkoop, Postbus 122, 9400 AC Assen.

Juridisch kader
Op dit besluit is de volgende wet- en regelgeving van toepassing:
- de Algemene wet bestuursrecht
- de Algemene subsidieverordening Drenthe 2017

Staatssteun
Wij hebben getoetst of onze subsidie valt onder staatssteun. Dit is niet het geval, omdat de subsidie volgens ons zuiver lokaal effect heeft, zoals bedoeld in de Mededeling van de Commissie van 19 juli 2016 (2016/C 262/01).

Steekproef
Zoals wij hierboven aangaven, hoeft u de besteding van de subsidie achteraf alleen inhoudelijk te verantwoorden. Onderdeel van ons subsidiebeleid, zoals vastgelegd in de Algemene subsidieverordening Drenthe 2017 en de Provinciale leidraad voor het tegengaan van misbruik en oneigenlijk gebruik van subsidies, is dat wij achteraf via steekproeven controleren of subsidies rechtmatig en doelmatig zijn besteed.
Ten behoeve van eventueel onderzoek dat zal worden verricht bent u verplicht de volgende gegevens over de besteding van de subsidie en de uitvoering van het project voor ons beschikbaar te houden tot zes maanden na de voltooiing van de activiteiten waarvoor wij de subsidie verlenen:
- bewijsmiddelen waaruit blijkt dat de gesubsidieerde activiteiten volledig zijn uitgevoerd;
- bewijsmiddelen waaruit blijkt dat de met de uitvoering van de gesubsidieerde activiteiten beoogde resultaten zijn behaald;
- bewijsmiddelen waaruit blijkt dat de subsidie is besteed aan de gesubsidieerde activiteiten.

Indien u niet of niet geheel voldoet aan de verplichting om deze gegevens beschikbaar te houden, kan dat tot gevolg hebben dat wij de subsidievaststelling intrekken en dat u de subsidie geheel of gedeeltelijk moet terugbetalen.

De gegevens die wij uit een steekproef verkrijgen, gebruiken wij in beginsel alleen om te beoordelen of de subsidie is besteed overeenkomstig de verlening.

Slechts indien blijkt dat er sprake is geweest van misbruik of oneigenlijk gebruik van deze subsidie (bijvoorbeeld als de subsidie is besteed aan andere activiteiten dan waarvoor deze werd verleend, of als de activiteiten niet of niet geheel hebben plaatsgevonden en u dit niet tijdig hebt gemeld), kan dat voor ons aanleiding zijn om de subsidie lager vast te stellen, of om de subsidieverlening ten nadele van u te wijzigen of in te trekken. In dergelijke gevallen loopt u het risico dat u het ontvangen voorschot geheel of gedeeltelijk moet terugbetalen

Nadere informatie
Mocht u nog vragen hebben, dan kunt u contact opnemen met de heer 5.1.2e telefoonnummer (0592) 5.1.2e

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,

5.1.2e , voorzitter

5.1.2e secretaris

md/coll.

Bezwaar
Bent u het niet eens met dit besluit, dan kunt u binnen zes weken na de dag van verzending ervan, hiertegen een bezwaarschrift indienen bij het college van Gedeputeerde Staten van Drenthe. De dag van verzending is de dagtekening van het besluit. Voor meer informatie over het indienen van een bezwaarschrift verwijzen wij u naar www.provincie.drenthe.nl/bezwaarprocedure.

To: 5.1.2e [5.1.2e @provinciegroningen.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Tue 5/23/2023 5:58:14 PM
Subject: Beschikking NOM 2023
Received: Tue 5/23/2023 5:58:00 PM
Verlening subsidie NOM 2023.pdf

Hoi 5.1.2e,
Bij deze.
Groeten, 5.1.2e

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

Team Economie

provincie Drenthe

+31 592 5.1.2e

werkdagen: ma, di, do-ochtend

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Aan:
NOM
t.a.v. de directie
Postbus 424
9700 AK GRONINGEN

Assen, 19 december 2022
Ons kenmerk 202201792-01042019
Behandeld door de heer [redacted] (0592) [redacted]
Verplichtingennummer [redacted]
Onderwerp: Verlening subsidie per boekjaar NOM 2023

Geachte directie,

Op 8 november 2022 ontvingen wij uw subsidieaanvraag voor de uitvoering van uw jaarlijkse activiteiten in 2023. In deze brief informeren wij u over ons besluit op uw aanvraag.

Besluit
De activiteiten die u in 2023 uitvoert, zijn gebaseerd op de uitgangspunten zoals geformuleerd in het Strategisch Kader en het daaruit afgeleide Meerjarenplan 2022-2025. Daarnaast hebben wij met u middels ambtelijk overleg uw Jaarplan 2023 besproken. Op basis daarvan hebben wij besloten u een subsidie van maximaal € 1.950.000,00 te verlenen. Dit betreft een cumulatie van de individuele bijdrage van € 650.000,00 vanuit de provincies Groningen, Fryslân en Drenthe, waarbij de provincie Drenthe gemandateerd is om namens de andere provincies de subsidie te verlenen.

Voorschot
Wij hebben besloten u een voorschot te verstrekken van € 487.500,00, zijnde 25% van de verleende subsidie. Dit voorschot maken wij binnen dertig dagen na dagtekening van deze brief over op IBAN [redacted], onder vermelding van het kenmerk van deze brief. Het resterende subsidiebedrag maken wij verdeeld over de maanden februari 2023 tot en met december 2023 aan u over. Dit betreft een bedrag van € 146.250,00 per maand.

Prestatieverplichtingen
De door u voorgestelde activiteiten passen binnen de doelstellingen van de provincies Groningen, Fryslân en Drenthe, het Strategisch Kader en het Meerjarenplan 2021-2024 en worden uitgevoerd conform de afspraken die wij hierover met u hebben gemaakt.

Bij correspondentie verzoeken wij u het zaaknummer 202201792 te vermelden.

63020150/01/440035 NOM (1)

In de onderstaande tabel zijn de te realiseren doelen voor 2023 samenvattend weergegeven:

Doelstellingen NOM			**2023**
Internationaliseren			
	Aantal nieuwe arbeidsplaatsen door (buitenlandse) investeringen *)	FTE	250
	Totale investering in € *)	M€	150
	Investor Relations gesprekken		116
	Aantal succesvolle acquisitietrajecten Startups		5
Innoveren			
Ecosysteemontwikkeling			
	Aantal nieuwe innovatieprojecten		3
	Waarde (€) nieuwe innovatieprojecten	M€	15
Business Development			
	Aantal Business Development cases		15
	Waarde (€) Business Development cases	M€	7,5

Investeren			**2023**
	Aantal NOM Investeringen		
	Nieuw commitment		12
	Vervolginvesteringen		10
	Fonds-in-Fonds investeringen		3
	Investeringen Corona Herstel Budget		20
	Waarde (€) NOM Investeringen commitments		
	Nieuw commitment	M€	10
	Vervolginvesteringen	M€	5
	Fonds-in-Fonds investeringen	M€	5
	Investeringen Herstel Budget	M€	5

* Gemiddelde voor 4 jaar

Voor een verdere uitwerking en de te leveren prestaties verwijzen wij naar het door u ingediende Jaarplan 2023 waarin de uit te voeren speerpunten in detail zijn beschreven.

Overige verplichtingen

- De projectactiviteiten starten op 1 januari 2023 en worden uitgevoerd uiterlijk op 31 december 2023. Indien hierin wijzigingen plaatsvinden, dient u dit bij ons aan te geven.
- U levert uiterlijk vóór 1 mei van het jaar na het kalenderjaar waarvoor de subsidie is verleend, een verzoek tot vaststelling in.
- U bewaart de stukken die betrekking hebben op de besteding van de subsidie en de uitvoering van de activiteiten tot zes maanden nadat de activiteiten zijn uitgevoerd.

Aanvullend verzoek

Daarnaast verzoeken wij u om in uw communicatie over de activiteiten tot uitdrukking te brengen dat deze mede mogelijk worden gemaakt door de provincies Groningen, Fryslân en Drenthe. Dit met het oog op het informeren van de burgers over de besteding van belastinggelden.

Meldingsplicht

Als blijkt dat u de gesubsidieerde activiteiten niet zult uitvoeren of dat u niet aan alle verplichtingen zult voldoen, stelt u ons daarvan direct schriftelijk of per e-mail op de hoogte.

Daarnaast stelt u ons zo spoedig mogelijk op de hoogte van:
- relevante wijzigingen in de financiële en organisatorische verhouding met derden;
- wijzigingen van de statuten betreffende de vorm van de rechtspersoon, de persoon van de bestuurder(s) en het doel van de rechtspersoon.

Indien u niet voldoet aan de meldingsplicht, kunnen wij dit besluit tot subsidieverlening in uw nadeel wijzigen of intrekken en het uitbetaalde subsidiebedrag geheel of gedeeltelijk terugvorderen.

Vaststelling
In het verzoek tot vaststelling, in te dienen voor 1 mei 2024, toont u aan dat de activiteiten zijn verricht en dat aan de opgelegde prestatieverplichtingen is voldaan. Het verzoek tot vaststelling bevat in ieder geval:
- een activiteitenverslag, waarin u verantwoording aflegt over de KPI's en de uit te voeren speerpunten zoals benoemd in het Jaarplan 2023;
- een financieel verslag of jaarrekening.

U geeft verder in uw verantwoording aan op welke wijze u de toetsing op staatssteun heeft uitgevoerd voor wat betreft de inzet van provinciale middelen en de eventuele gevolgen daarvan.

Het niet tijdig indienen van het verzoek tot vaststelling kan gevolgen hebben voor de hoogte waarop de subsidie wordt vastgesteld. Als u geen verzoek tot vaststelling indient, stellen wij de subsidie ambtshalve vast. Wij doen dat op grond van de informatie die wij op dat moment hebben, waardoor de subsidie vaak lager of op nihil wordt vastgesteld. U ontvangt binnen 22 weken na ontvangst van uw verzoek tot vaststelling onze beslissing hierop.

Het verzoek tot vaststelling kunt u per e-mail toesturen naar post@drenthe.nl of per post naar het college van Gedeputeerde Staten van Drenthe, ter attentie van team Subsidies en Inkoop, Postbus 122, 9400 AC Assen.

Iedereen moet mee (kunnen) doen
Ieder mens heeft dezelfde rechten. Daarom vinden wij het van belang dat ook iemand met een beperking tot dezelfde dingen toegang heeft als ieder ander. Deze groep is overigens groter dan waar men in eerste instantie aan denkt bij het woord beperking. Vaak wordt gedacht aan mensen in een rolstoel of aan mensen met een visuele handicap. Maar ook mensen met een langdurige fysieke, mentale, intellectuele of zintuigelijke beperking horen bij de doelgroep.

Natuurlijk kunnen we dit niet alleen. We hebben onze partners daarbij nodig. We vragen u, als onze subsidierelatie, het thema toegankelijkheid ook in 2023 op de agenda te zetten. Het zou helemaal mooi zijn als u bij uw activiteiten al invulling kunt geven aan het thema. Het belangrijkste is dat we samen, aan de voorkant, nadenken over de manier waarop we iedereen kunnen laten meedoen. Op welke manier dan ook. Samen kunnen we werken aan een toegankelijk Drenthe.

Juridisch kader
Op dit besluit is de volgende wet- en regelgeving van toepassing:
- de Algemene wet bestuursrecht;
- de Algemene subsidieverordening Drenthe 2017;
- het Sanctie en handhavingsbeleid bij subsidies

Staatssteun

Voor uw aanvraag hebben we gekeken of er sprake is van staatssteun. Dat is bij u niet het geval omdat uw activiteiten een overwegend niet-economisch karakter hebben. Daardoor is er geen sprake van een economische activiteit, waardoor er geen sprake is van staatssteun.
Wij vragen u bij het aangaan van verplichtingen waarbij provinciale subsidies aan de orde zijn, een afzonderlijke risicoanalyse uit te voeren en te toetsen of de activiteiten voldoen aan de geldende wet- en regelgeving. Daar waar nodig past u de activiteiten aan zodat er geen sprake is van staatsteun.

Nadere informatie
Mocht u nog vragen hebben, dan kunt u contact opnemen met de heer 5 5.1.2e telefoonnummer (0592) 5.1.2e

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,
namens dezen,

5.1.2e

W.F. Brenkman MSc,
provinciesecretaris

Bezwaar
Bent u het niet eens met dit besluit, dan kunt u binnen zes weken na de dag van verzending ervan hiertegen een bezwaarschrift indienen bij het college van gedeputeerde staten van Drenthe. De dag van verzending is de dagtekening van het besluit. Voor meer informatie over het indienen van een bezwaarschrift verwijzen wij u naar: www.provincie.drenthe.nl/bezwaarprocedure

MKB Fonds Drenthe rapportage Q1 2023

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave		**2**
01	**Voorwoord**	**3**
	Voorwoord	**4**
02	**KPI Dashboard**	**5**
	KPI Dashboard	**6**
03	**Investeren**	**8**
	Toelichting Q1 kwartaal 2023	**9**
04	**Finance**	**12**
	Financiële informatie	**13**
05	**Vooruitblik**	**15**
	Vooruitblik	**16**
06	**Bijlagen**	**17**
	Boekwaarde en benaderde marktwaarde	**18**
	Liquiditeit	**18**

01 **Voorwoord**

Voorwoord

Voor u ligt de rapportage over het eerste kwartaal 2023 van het MKB Fonds Drenthe (hierna: MKBFD). Op hoofdlijnen zijn de belangrijkste bevindingen:

De leadflow blijft groeien en verbetert kwalitatief iets. Nog regelmatig verwijzen we door naar IBDO voor eerstelijnsbegeleiding. Doorlooptijden blijven daardoor boven gemiddeld.

Drie ondernemingen hebben hun lening volledig afgelost (uit portefeuille). Ondernemingen hebben mede dankzij financiering MKBFD mooie ontwikkeling doorgemaakt. Goede ambassadeurs voor het fonds.

Er is veel activiteit in beheer zoals herstructureringen, discussie over conversieafspraken e.d.. De gevolgen van de aaneenschakeling van crisissen vragen veel tijd in de beheerportefeuille. Hier ligt merkbaar een toegevoegde waarde voor het fonds. Een aantal bedrijven heeft het lastig. De financiële impact daarvan is in de jaarcijfers van 2022 reeds verwerkt.

5.1.2e is per 1 januari gestart als lid van de Investeringscommissie. Helaas zal hij in goed overleg per 1 mei uittreden in verband met een andere positie. De IC is in het eerste kwartaal tweemaal bijeengekomen. Er is daarbij één herstructureringsvoorstel besproken (positief advies) en tevens zijn de portefeuillewaarderingen (Fista) en risicoprofielen per ultimo 2022 besproken.

De RvC heeft tweemaal met de directie vergaderd. Hierbij is in het bijzijn van de accountant het accountantsverslag en het concept jaarverslag 2022 besproken.

Het MKBFD heeft een nieuwe locatie betrokken: de IT Hub in Hoogeveen.

02 **KPI Dashboard**

KPI Dashboard

In onderstaand KPI dashboard worden de doelstellingen en realisaties (t/m Q1) weergegeven.

Legenda Gerealiseerd Doelstelling

Investeringen nieuw commitme...

DOEL

15

GEREALISEERD

0

Investeringen nieuw commitme...

DOEL

3.700.000

GEREALISEERD

0

Vervolginvesteringen (aantal)

DOEL

0

GEREALISEERD

0

Vervolginvesteringen (in €)

DOEL

0

GEREALISEERD

0

Investeringen (€) commitment uit...

DOEL

0

GEREALISEERD

75.000

Exclusief investeringen via conversie (ad € 50.000,--).

03 **Investeren**

Toelichting Q1 kwartaal 2023

TOTAAL UITZETTINGEN

€ 75k

Q4-22: € 1.225k

OPENSTAANDE COMMITERINGEN

€ 200k

Q4-22: € 300k

BENADERDE MARKTWAARDE

€ 3,3 mln

Q4-22: € 3,3 mln

Exclusief investeringen via conversie (ad € 50k).

WERKGELEGENHEID IN PORTEFEUILLE

247,7 FTE

Q4-22: 270,8 FTE

OPBRENGST VERKOPEN

€ 0

Q4-22: € 0

OPBRENGST DIVIDENDEN

€ 0

Q4-22: € 0

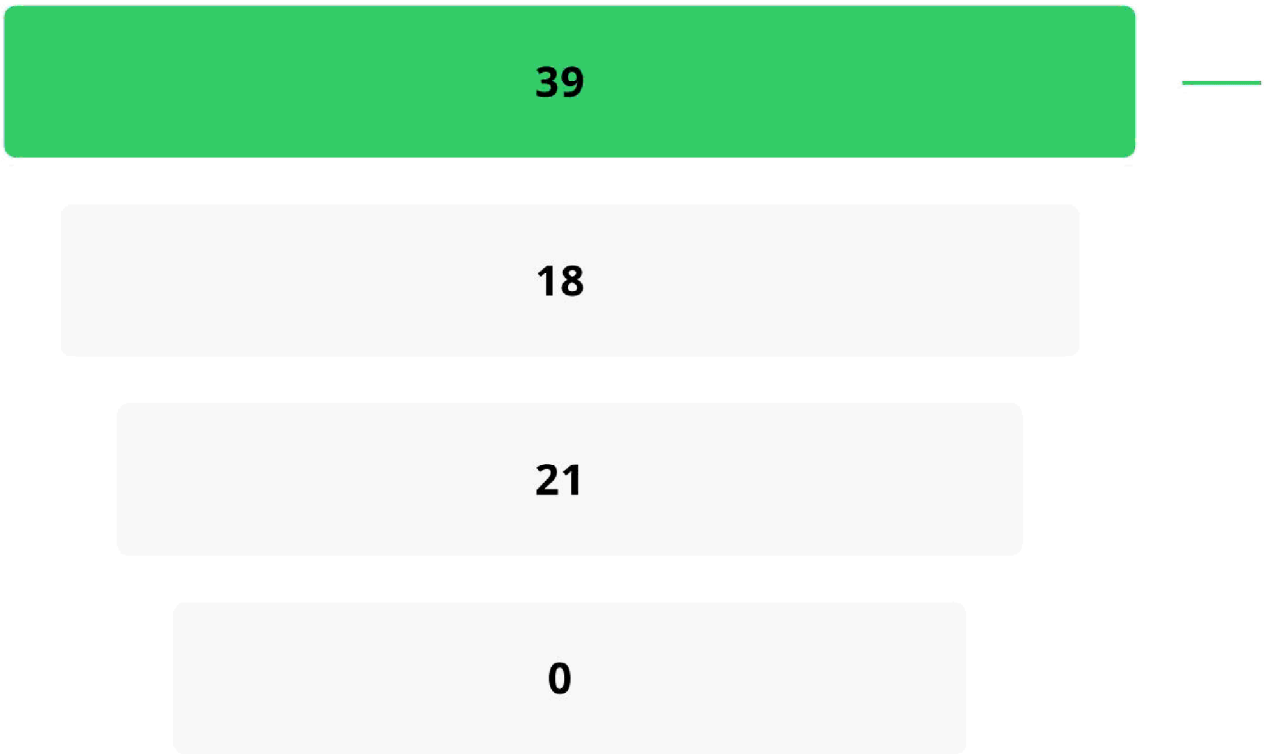
Het aantal FTE van bedrijven uit portefeuille (over de gehele looptijd) bedroeg per 31 maart 2023: 597 FTE.

Revolverendheid

De waarde van de gehele portefeuille was per 31 maart 2023 €3.271.830. Gedurende de looptijd van het fonds is €7.129.507 aan gelden ontvangen. De fondskosten (ex. voorzieningen) bedroegen gedurende looptijd van het fonds €4.467.111. Totaal is er € 12.262.139 aan financieringen uitgezet over de gehele looptijd van het fonds, wat een revolverendheidspercentage van 48,39% oplevert.

Funnel per 31 maart 2023

Hieronder vindt u de investeringsfunnel over q1-2023. Door te klikken op een getal verschijnt er aan de rechterkant de bijbehorende toelichting.

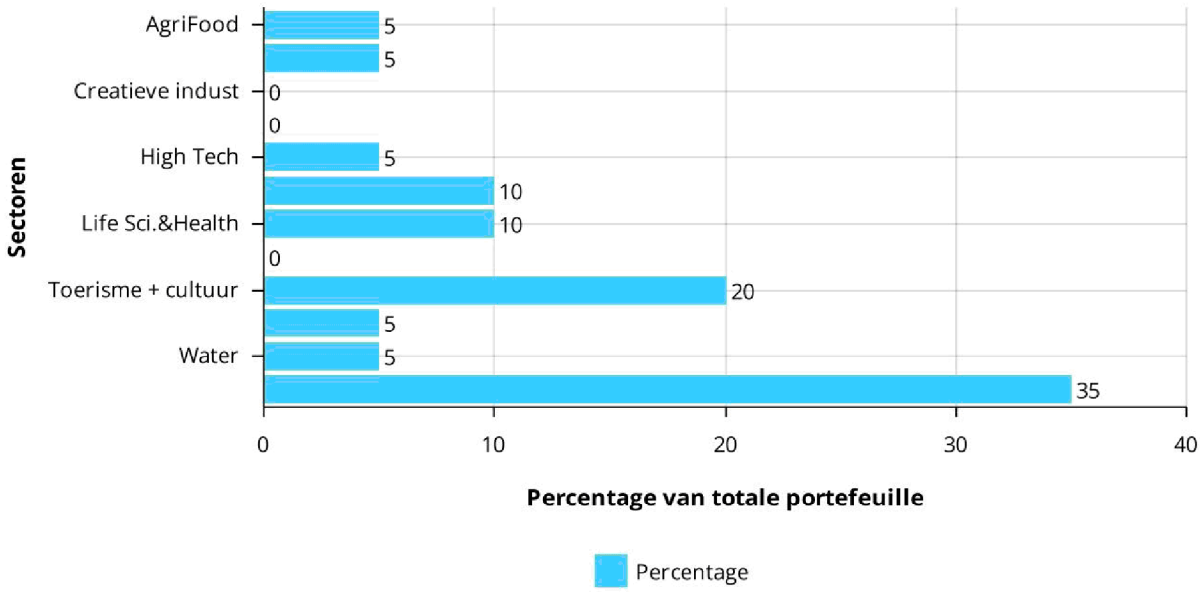
Verdeling portefeuille

Tot en met het 1e kwartaal hebben we 19 bedrijven in portefeuille. Hieronder ziet u de verdeling van de bedrijven over de thema's Duurzamer, Gezonder en Slimmer, gevolgd door de percentuele verdeling naar sectoren.

AANTAL BEDRIJVEN IN DUURZAMER	AANTAL BEDRIJVEN IN GEZONDER	AANTAL BEDRIJVEN IN SLIMMER
4	6	2

Naast deze 14 bedrijven zitten er 7 bedrijven in de categorie: *overig*.

Verdeling naar sectoren (in %)

04 **Finance**

Financiële informatie

Geconsolideerde balans 31 maart 2023

BALANS

31 maart 2023

Activa	**31-03-2023**		**31-12-2022**	
	€	€	€	€
Financiele vaste activa				
Stand per 1-1	*2.858.376*		*3.789.900*	
Investering	125.000		1.225.000	
Aflossing/desinvestering	-185.625		-1.021.602	
Rentebijschrijving	83.004		381.631	
Renteontvangsten	-70.848		-320.092	
Voorziening/afboeking	12.125		-1.196.461	
		2.822.032		2.858.376
Vlottende activa				
Vorderingen en overlopende activa	1.000.000		44.468	
Liquide middelen	2.782.008		3.672.755	
		3.782.008		3.717.223
Totaal activa		**6.604.040**		**6.575.599**

Passiva	**31-03-2023**		**31-12-2022**	
	€	€	€	€
Eigen vermogen				
Gestort aandelenkapitaal	100.000		100.000	
Agioreserve	13.000.000		13.000.000	
Overige reserves	-6.773.461		-6.684.703	
		6.326.539		6.415.297
Kortlopende schulden				
Crediteuren	4.739		23.971	
Overige schulden	272.762		136.331	
		277.501		160.302
Totaal passiva		**6.604.040**		**6.575.599**

Geconsolideerde Winst- en Verliesrekening 31 maart 2023

W&V		31-03-2023		
(bedragen in EUR)				
	2023 Realisatie t/m Q1	**2023 Begroot**	**Realisatie t.o.v. begroot**	**2022 Realisatie**
Investeren				
Omzet				
Renteopbrengsten leningen u/g	83.003	316.436	26,2%	381.631
Dividendopbrengsten	-			-
Opbrengst participaties				13.791
Provisie/overige baten	-			-
Totaal Omzet	**83.003**	**316.436**		**395.422**
Operationele kosten				
Beheervergoeding NOM	144.423	577.692	25,0%	481.392
Accountantskosten	9.046	28.012	32,3%	25.352
Kosten RvC / IC	8.500	44.500	19,1%	36.249
Overige beheerskosten	21.916	60.500	36,2%	53.048
Totaal Operationele kosten	**183.885**	**710.704**		**596.041**
Bedrijfsresultaat vóór voorzieningen	**100.882-**	**394.268-**		**200.619-**
Voorziening fin. vaste activa	12.124-	548.250	-2,2%	1.196.461
Bedrijfsresultaat vóór voorzieningen	**88.758-**	**942.518-**		**1.397.080-**
Resultaat voor belastingen	**88.758-**	**942.518-**		**1.397.080-**
Belastingen				
Resultaat na belastingen	**88.758-**	**942.518-**		**1.397.080-**

05 **Vooruitblik**

Vooruitblik

De doelstellingen voor 2023 zijn:

- Succesvolle lancering van garantieregeling;
- 13 tot 15 nieuwe committeringen aan zowel bestaande portefeuillebedrijven als nieuwe. Totaal € 3,7 miljoen;
- Inzichtelijk maken van maatschappelijk rendement in samenwerking met NOM;
- Samen met aandeelhouder uitwerken toekomstvisie Drentse financieringsmarkt, richting opdracht onafhankelijke partij.

Voor het tweede kwartaal staan de volgende items geagendeerd:

- De AvA waarin het jaarverslag wordt vastgesteld (*op moment van dit schrijven afgerond*);
- De verkenning starten met aandeelhouder en RvC richting opdracht toekomstvisie Drentse financieringsmarkt *(op moment van dit schrijven opgestart*);
- Voordracht 5.1.2e als lid Investeringscommissie (*op moment van dit schrijven benoemd*);
- Procedure opstarten voor vervanging 5.1.2e (aflopen maximale zittingstermijn per 30 juni) als lid IC;
- Uitrol garantieregeling.

06 **Bijlagen**

Boekwaarde en benaderde marktwaarde

Verloop waarde t/m 31 maart 2023 (x € 1.000,-)

	D.I.F.	D.O.F.	Totaal
Boekwaarde 1 januari 2023	**136**	**2.722**	**2.858**
Bij:			
Investeringen	-	75	75
Investeringen door conversie	-	50	50
Dividendbijschrijvingen	-	-	-
Rentebijschrijvingen	3	80	83
	3	205	208
Af:			
Desinvesteringen	-	-	-
Aflossingen	10	126	136
Aflossingen/desinvestering door conversie	-	50	50
Ontvangen bijgeschreven dividenden	-	-	-
Ontvangen rentetermijnen	3	68	71
Voorzieningen	0	-12	-12
	13	231	244
Boekwaarde 31 maart 2023	**126**	**2.696**	**2.822**
		-	
Aandelenkapitaal	-	340	340
Cumulatief preferente aandelen	-	-	-
Leningen	126	2.356	2.482
Boekwaarde 31 maart 2023	**126**	**2.696**	**2.822**

		Totaal
Actuele waarde 1 januari 2023	136	2.722	2.858
Actuele waarde 31 maart 2023	126	3.146	3.272
Mutatie	-10	424	413

Liquiditeit

Verloop beschikbaar gestelde gelden per 31 maart 2023 (x 1.000)

		Totaal
Gestort door Provincie Drenthe		**13.100**
Resterend committment Provincie Drenthe		**10.000**
AF:		
Geïnvesteerd	12.262	
Openstaand commitment	200	
Kosten	4.467	
	16.929	
		6.171
BIJ		
Provisie	25	
Ontvangen rente	1.902	
Aflossing en desinvestering	5.187	
Verkoopresultaat	2	
Overig	14	
	7.130	
Totaal beschikbaar		**13.300**

To: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]
Cc: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Wed 5/31/2023 9:29:08 AM
Subject: RE: IBDO en Nieuwe jurisprudentie
Received: Wed 5/31/2023 9:31:35 AM
BIJLAGE 1 toelichting Drentse fondsen geen melding Europese Commissie staatsteun.doc
9 MANAGEMENTOVEREENKOMST v1.0.docx

Hallo 5.1.2e,
Ik heb nog even naar oude stukken gezocht en deze documenten o.a. gevonden. Misschien goed als ik e.e.a. nog eens mondeling toelicht en dan samen te kijken of aanpassingen nodig zijn en hoe we dat kunnen regelen

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

Team Bestuur en Concernzaken

5.1.2e.

provincie Drenthe

+31 592 5.1.2e

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>
Verzonden: woensdag 31 mei 2023 09:20
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>
Onderwerp: RE: IBDO en Nieuwe jurisprudentie

Hallo 5.1.2e,

Prima. Dank voor je antwoord. Ook dochters van meerdere moeders worden aanbestedingsrechtelijk gezien als derden en tellen mee aan de 20%. Tenzij er sprake is van publiek-publieke samenwerking met een SOK.

Met vriendelijke groet,

provincie Drenthe

5.1.2e 5.1.2e

Team Subsidies en Inkoop

+31 592 5.1.2e

werkdagen: maandag t/m donderdag

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>
Verzonden: dinsdag 30 mei 2023 15:17
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>
Onderwerp: RE: IBDO en Nieuwe jurisprudentie

Hallo 5.1.2e,
Ik snap je overwegingen en zal die bij de NOM t.z.t. terugleggen als dit echt gaat spelen. Met de dochters bedoel ik de andere regionale fondsen waarvoor de NOM werkzaamheden verricht. Net als wij hebben ze in Groningen en Friesland (die ook de moeders van de NOM zijn) ook aparte BV's waarvan de NOM het beheer doet. Volgens mij kun je dan ook nog steeds aanhouden dat de NOM meer dan 80% uitvoert voor de moeders (waaronder BV's van die moeders).

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

Team Bestuur en Concernzaken

5.1.2e.

provincie Drenthe

+31 592 5.1.2e

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>
Verzonden: dinsdag 30 mei 2023 11:10

Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>
Onderwerp: RE: IBDO en Nieuwe jurisprudentie

Hallo 5.1.2e,

Geen probleem, dank alsnog voor je reactie. Hieronder reageer ik in blauw.

Als je nog vragen hebt, dan hoor ik het graag.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

Team Subsidies en Inkoop

provincie Drenthe

+31 592 5.1.2e

werkdagen: maandag t/m donderdag

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>
Verzonden: dinsdag 30 mei 2023 10:01
Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>
Onderwerp: RE: IBDO en Nieuwe jurisprudentie

Hallo 5.1.2e,
Sorry dat ik zo laat reageer. Maar nu dan toch ☺ Inmiddels heb ik contact gehad met 5.1.2e en hij wil binnenkort nog een afspraak maken om over de verschillende mogelijkheden te praten. Er is een positieve houding bij verschillende collega's, het MKB-fonds en Henk Brink om IBDO onder te brengen bij het MKB-fonds. Er moet echter nog e.e.a. uitgezocht worden en verschillende mogelijkheden worden bekeken.

Je geeft aan dat opdrachten tussen de NOM en het MKB-fonds in beginsel wel aanbestedingsplichtig zijn. Wat houdt dat precies in? Het is de werkwijze van de NOM, die zij met al haar dochters zo uitvoert met medeweten van EZK. Moeten we dat risico opnemen in het GS-voorstel mocht het zover komen dat de keuze gemaakt wordt IBDO onder te brengen bij het MKB-fonds? Of kan het toch onder voorwaarden? Het wordt immers nu ook gedaan.
Het houdt in dat (inhuur)opdrachten die vanuit het MKB-fonds aan de NOM verstrekt worden, getoetst moeten worden op de aanbestedingsplicht. Het kan dan bijvoorbeeld gaan om mensen die het MKB-fonds van de NOM inhuurt. Je kunt er niet zomaar meer vanuit gaan dat die opdrachten vrijgesteld zijn van de aanbestedingsplicht en opdrachten 1 op 1 gunnen aan de NOM.

Begrijp dat het de werkwijze is van de NOM. Ik neem aan dat de werkwijze al een paar jaar geleden is vastgesteld? Die kan nu achterhaald zijn. Wat vroeger kon, betekent niet dat het voor altijd kan. Dit is nieuwe jurisprudentie en dat kan voor een verschuiving van de juridische kaders zorgen. De vraag is of het EZK hier ook van op de hoogte is? Wie bedoel je trouwens met

dochters?

Houd er ook rekening mee, dat de 80/20% verhouding ten nadele kan verschuiven voor de NOM, als zij te veel opdrachten uitvoert voor derden (MKB-fonds). Opdrachten vanuit de moeders (3 Noordelijke provincies en EZK) kunnen daarom ongelimiteerd worden verstrekt, omdat beroep wordt gedaan op een aanbestedingsrechtelijke uitzondering quasi-inbesteden. Eén van de voorwaarden is dat de NOM meer dan 80% uitvoert voor de moeders. Als dat in gevaar komt door het MKB-fonds, dan mogen de moeders niet meer ongelimiteerd opdrachten verstrekken aan de NOM.

Als wij inderdaad tegen de juridische kaders ingaan, zou ik dat inderdaad opnemen bij de risico's. Al vraag ik mij af of we hiervoor moeten kiezen als we weten dat het juridisch voor problemen zorgt.

Belangrijke kanttekening bij bovenstaande. Als het MKB-fonds zelf mensen in dienst neemt (arbeidsovereenkomst), is het aanbestedingsrechtelijk geen probleem, omdat arbeidsovereenkomsten onder een uitzondering van de aanbestedingsplicht vallen.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

Team Bestuur en Concernzaken

5.1.2e .

provincie Drenthe

+31 592 5.1.2e

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>
Verzonden: maandag 22 mei 2023 12:51
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>
Onderwerp: IBDO en Nieuwe jurisprudentie

Dag 5.1.2e en 5.1.2e,

Bij IBDO hebben we het eerder gehad over het MKB-fonds. Ik heb net een kennismakingsgesprek gehad met 5.1.2e 5.1.2e, de opvolger van 5.1.2e 5.1.2e. Ik heb met hem de verschillende opties bij IBDO besproken. Hij gaat er verder mee.

Nog iets anders wat ik jullie wil melden. Ik gaf eerder aan dat de inhuur van mensen van de NOM door het MKB-fonds aanbestedingsrechtelijk onzeker is. Het was maar de vraag of die onder een uitzondering van de aanbestedingsplicht viel. Dat komt omdat de NOM meerdere moeders heeft en het MKB-fonds alleen de provincie als moeder heeft. In een webinar van Trip kwam mij een uitspraak ter ore van de Europese rechter (ECLI:EU:C:2022:1022, r.o. 78 CURIA - Documents (europa.eu)). Hieruit kunnen wij afleiden dat de uitwisseling van opdrachten tussen een dochter met meervoudige moeders en een dochter met een enkelvoudige

moeder aanbestedingsplichtig zijn. Dat zou ertoe leiden dat de opdrachten tussen de NOM en het MKB-fonds in beginsel wel aanbestedingsplichtig zijn.

Als je nog vragen hebt, dan hoor ik het graag.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

Team Subsidies en Inkoop

5.1.2e

provincie Drenthe

+31 592 5.1.2e

werkdagen: maandag t/m donderdag

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

BIJLAGE 1: TOELICHTING DRENTSE FONDSEN

1. Doel van het fonds.

Het midden- en kleinbedrijf vormt de stuwende kracht van de Drentse economie (ruim 90% van het Drentse bedrijfsleven valt onder het MKB). Om de Drentse economie te ondersteunen en te versterken, hebben Provinciale Staten besloten om de volgende vennootschappen op te (laten) richten:

- Drentse Holding B.V.
- Drents Innovatiefonds B.V.
- Drents Ontwikkelfonds B.V.

Zowel het Innovatiefonds als het Ontwikkelfonds is een laagdrempelig instrument, gericht op financiering van innovatieve projecten en het ontwikkelen van werkgelegenheid, waarmee het MKB meer kans wordt geboden op toename van omzet, winstgevendheid en/of werkgelegenheid op de lange termijn.

Op deze wijze wordt de economische structuur van Drenthe in potentie versterkt. De Drentse fondsen zijn revolverende fondsen. Vanuit de fondsen worden geen klassieke subsidies verleend, maar leningen, achtergestelde leningen, garanties/borgstellingen en aandelenkapitaal. Deze financieringsinstrumenten maken het mogelijk dat de Drentse fondsen de uitgezette middelen weer terugkrijgen in het geval bedrijven succesvol zijn. De middelen kunnen vervolgens opnieuw worden ingezet. Looptijd van de fondsen is in eerste instantie 15 jaar, waarbij de beoogde effecten o.a. worden gemeten a.d.h.v. de volgende prestatiecoördinatoren: winstgevendheid, werkgelegenheid, kennisontwikkelingen (patenten) en maatschappelijke baten.

De vraag is hier of er een maatschappelijk belang is bij het instellen van een fonds BV en of de provincie dit ook ziet als haar publieke taak. In beide gevallen is het antwoord ja. Recente publicaties van o.a. de Nederlandsche Bank laten zien dat de vraag uit de markt niet wordt gedekt door het bestaande marktaanbod. Juist voor financiering van innovatieve (jonge) MKB bedrijven wordt het aanbod steeds kleiner terwijl deze wel belangrijk zijn voor de werkgelegenheid en economische structuur van Drenthe. Het stimuleren van de kenniseconomie en werkgelegenheid zijn belangrijke maatschappelijke doelen voor de provincie. De voorgestelde fondsen vormen een nieuw provinciaal instrument om dit te stimuleren.

2. Organisatiestructuur

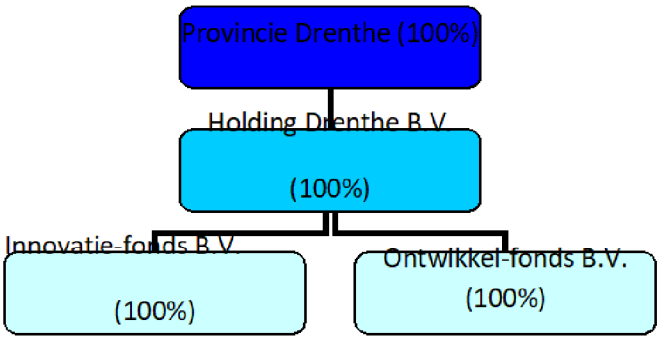
Provincie Drenthe wordt 100% aandeelhouder van de Holding BV.

De toezichthoudende rol wordt (op Holdingniveau) belegd bij een onafhankelijke Raad van Commissarissen. Voor het fonds wordt een fondsbeheerder aangetrokken, die tevens de rol van directeur van de Holding op zich neemt.

De fondsbeheerder van de Holding is tevens beheerder van de (op te richten) twee dochter BV's. Tenslotte wordt er een onafhankelijke Investeringscommissie ingesteld, die voorstellen van de fondsbeheerder toetst aan het Investeringsreglement en staatssteunregels. Dit zorgt ervoor dat de

activiteiten van het fonds blijven passen binnen de provinciale doelstelling. Er zijn geen vertegenwoordigers van de provincie lid of adviseur van de Investeringscommissie en van de Raad van Commissarissen om mogelijk toekomstige belangenverstrengeling te voorkomen. Wel willen we nadenken over het betrekken van onze andere uitvoeringspartners (zoals Kamer van Koophandel) in de uitvoering van de fondsen, bijvoorbeeld in consulterende zin.

Provinciale (Holding) BV met de provincie als 100% aandeelhouder.

- Provinciale (Holding) BV met de provincie als 100% aandeelhouder.
- Er wordt door de Provincie Drenthe als aandeelhouder een kapitaalstorting gedaan in de Holding Drenthe B.V. Daarna worden bedragen doorgestort naar de verschillende werkfondsen.
- In de jaarrekening van de Provincie Drenthe wordt de deelneming Holding Drenthe B.V. opgenomen. Eventuele afwaarderingen komen ten laste van de waardering van de deelneming (of via reserve of via voorziening).

A. Holding Drenthe B.V.
Holding Drenthe B.V. is de beheermaatschappij (en moeder) van de onderliggende (op te richten) werkfondsen. De Holding Drenthe B.V. zal zich vooral bezig houden met het houden van aandelen in andere maatschappijen van de groep (de werkmaatschappijen) en het bestuur van de holding treedt op als de gezamenlijke leiding van de groep. De holding produceert zelf niets en haalt haar winst uit de opbrengsten van de aandelenparticipaties, voornamelijk de uitgekeerde dividenden.

B. Drents Innovatiefonds B.V.
Doelgroep: Innovatief MKB Drenthe
Doel: Stimuleren van (jonge) innovatiekracht in het Drentse MKB (laagdrempelig) in de vorm van microkredieten en innovatiekredieten, op basis van professionele beoordeling businesscase.

C. Ontwikkelfonds Drenthe B.V.
Doelgroep: Ondernemers in Drenthe
Doel: Fonds dat bedrijven, projecten en initiatieven (met bijzonder publiek belang) kan ondersteunen; projecten waar in principe een kansrijke businesscase onder zit, maar die via private kapitaalmarkt lastig te financieren zijn (vanwege risico, of terugverdientermijn).
Dit fonds willen we zo breed mogelijk inzetten, waardoor het fonds ook zoveel mogelijk programmadoelen ondersteunt binnen de provincie. Zo kan dit fonds o.a. initiatieven ondersteunen op het gebied van toerisme, cultuur en andere sectoren binnen de provincie Drenthe. Belangrijke criteria

zijn naast een kansrijke businesscase, ook het creëren of behouden van werkgelegenheid binnen de provincie Drenthe.

3. Financieringsinstrumenten

De beide werkfondsen (Drents Innovatiefonds en Drents Ontwikkelfonds) kunnen vier financieringsvormen/producten aanbieden:

- **achtergestelde leningen:** de fondsen verstrekken een geldsom aan een bedrijf tegen een afgesproken vergoeding en moment van afbetaling. Risico van de lening is vrij hoog en daarmee vrij duur voor het bedrijf. Het risico voor de fondsen is dat een deel van de lening niet wordt terugbetaald. Achtergesteld betekent dat andere partijen met een vordering op het bedrijf voorrang hebben. Voor achtergesteld wordt gekozen om zogenaamd het eigen vermogen van het bedrijf te versterken, waarbij door het multiplier effect ook andere externe financiers gestimuleerd worden om te investeren in een organisatie.
- **leningen:** de fondsen verstrekken een geldsom aan een bedrijf tegen een afgesproken vergoeding en moment van afbetaling. Het risico is gemiddeld en er worden (mogelijk) zekerheden gevraagd voor het verstrekken van deze leningen. Het risico voor de fondsen is dat een deel van de leningen niet worden terugbetaald. Deze leningen worden niet tot het eigen vermogen gerekend.
- **aandelen (participatie);** Het fonds kan tegen een bepaalde prijs aandelen kopen in een bedrijf. Hiermee wordt het mede-eigenaar, krijgt het meestal stemrecht en recht op winstuitkeringen (dividend).
- **garanties/borgstellingen;** Er zijn hierbij drie partijen betrokken namelijk schuldenaar (het bedrijf), schuldeiser (vaak een bank) en in dit geval een Drents fonds als verstrekker van de garantie. Het fonds verstrekt geen geldsom maar een garantie. Als de schuldenaar niet kan voldoen aan de betalingsverplichting aan de schuldeiser wordt de garantie ingeroepen bij het fonds. Het fonds ontvang voor de duur van de garantie een vergoeding.

De verwachting is dat vooral het instrument van (achtergestelde) leningen zal worden gebruikt bij de Drentse Fondsen.

4. Fondsbeheer/ Directie + quasi-inbesteding

De fondsdirectie bestuurt de Holding Drenthe B.V. en het fonds binnen de kaders die door de provincie Drenthe worden aangegeven. De uitoefening van deze activiteiten vereist specifieke expertise, ervaring, een groot netwerk in Drenthe en een adequate administratieve organisatie.

Zo is de directie belast met het nemen van beslissingen over het investeren en participeren in werkfondsen. Zij volgt marktontwikkelingen, bereidt investeringen in fondsen voor en overlegt daarover met de Investeringscommissie (IC) en de Raad van Commissarissen (RvC). Ze volgt en beheert gedane investeringen in de werkfondsen, zorgt voor begeleiding en nazorg en besluit na verloop van tijd een participatie in een werkfonds te beëindigen. Daarnaast volgt en monitort de fondsmanager de resultaten van investeringen en rapporteert daarover aan de in te stellen Raad van Commissarissen, de Algemene Vergadering van Aandeelhouders en dus de provincie.

Beoogd fondsmanager is NV NOM. Een directe keuze voor de NOM is mogelijk omdat de NOM als een 'eigen' uitvoeringsorganisatie van de provincie mag worden beschouwd, aangezien we een belang hebben bij de NOM, ook al is dat een minderheidsbelang.

Quasi-inbesteding

Opdrachtverlening door overheden aan een afzonderlijke rechtspersoon valt buiten de toepassingssfeer van de EU-Aanbestedingsregels als aan een aantal voorwaarden is / wordt voldaan (hoofdstuk 3.2):

1. de aanbestedende dienst oefent op de betrokken rechtspersoon toezicht uit zoals op zijn eigen diensten;
2. deze rechtspersoon verricht het merendeel van haar diensten ten behoeve van de aanbestedende dienst/aanbestedende diensten die hem beheersen
3. de betrokken rechtspersoon is weliswaar formeel maar niet wezenlijk zelfstandig.

Bovenstaande laat overigens onverlet dat de opdrachtverlening tussen aanbestedende diensten en de afzonderlijke rechtspersoon wel buiten de toepassingssfeer van de EU-Aanbestedingsregels vallen maar dit geldt niet voor de opdrachten die deze rechtspersoon vervolgens aan derden verstrekt.

M.b.t. toezicht houden (voorwaarde 1)

Het "toezicht houden als op haar eigen dienst" impliceert dat de aanbestedende dienst een doorslaggevende invloed moet kunnen hebben op de strategische doelstellingen en op de belangrijke beslissingen van de vennootschap.

Uit de jurisprudentie blijkt dat er **geen bezwaar** tegen bestaat dat dit toezicht door meerdere participerende overheidsinstellingen **gezamenlijk** wordt uitgeoefend.

Uit de statuten en de aandeelhoudersinstructie van de ROM's blijkt een grote bemoeienis van de aandeelhouders. Ook de goedkeuring van de jaarwerkplannen en het vaststellen van de prestatie-indicatoren voor het Ontwikkelbedrijf is voorbehouden aan de aandeelhouders/subsidiegevers (zelfde partijen).

De omvang van het belang van een individuele overheid in de rechtspersoon is **niet** relevant.

Het Hof heeft de mogelijkheid aanvaardt dat verschillende aanbestedende diensten (die individueel misschien maar een klein minderheidsaandeel bezitten) gezamenlijk toezicht uitoefenen op de interne entiteit.

Een belang van slechts 0,01% zoals dat van de provincie Drenthe, vormt geen beletsel om de opdrachtverlening als 'inbesteding' aan te merken die buiten de toepassingssfeer van de EU-Aanbestedingsregels valt.

Aan de voorwaarde met betrekking tot het toezicht houden wordt daarom voldaan.

M.b.t. merendeel van de werkzaamheden (voorwaarde 2)

De tweede voorwaarde is dat de onderneming het merendeel van haar activiteiten verricht voor het lichaam (de lichamen) dat (die) de onderneming controleert (controleren).

In het arrest in zaak C-295/05, ASEMFO, oordeelt het HvJEU dat een onderneming die feitelijk rond 90% van haar werkzaamheden voor de publieke participanten verricht, voldoet aan het vereiste dat zij "het merendeel van haar werkzaamheden verricht voor de lichamen of overheidsorganen die haar controleren".

Alle ROM's, zo ook de NOM, verrichten (nagenoeg) uitsluitend opdrachten voor publieke partijen. Voor zover er sprake is van opdrachten voor derden gaat het bovendien uitsluitend om opdrachten die passen binnen de statutaire doelstellingen van de ROM's. Te denken valt aan acquisitie- en/of ontwikkelingsopdrachten voor subregio's of individuele gemeenten die liggen in het werkingsgebied van een ROM.

Ook aan deze voorwaarde wordt dus voldaan.

Geen privaat kapitaal (voorwaarde 3)
Voor de vraag of er privaat kapitaal is verbonden aan de onderneming zijn de aandeelhouders van belang.
De aandeelhouders van de NOM's zijn uitsluitend publieke partijen: EZ en de betreffende provincies.

Aan deze voorwaarde wordt dan ook voldaan.

Conclusie
Mits aan bovenstaande voorwaarden voldaan blijft worden, kunnen zowel EZ als de betreffende provincies zonder Europese of nationale aanbestedingsprocedure werkzaamheden aan hun ROM inbesteden. Onze conclusie wordt bevestigd door de Directie Ondernemerschap van het Ministerie van Economische Zaken.

Binnen de context van quasi-inbesteding kiezen wij voor opdrachtverlening aan NV NOM voor het gehele construct. Binnen de kaders van die opdracht tussen provincie en NOM, wordt vervolgens een managementovereenkomst gesloten met de NOM.

Een groot voordeel om voor de NOM te kiezen is dat beide werkfondsen (Innovatiefonds en vooral het Ontwikkelfonds) een zeer goede aanvulling zijn op de producten die de NOM binnen bestaande kaders zelf aanbiedt. In plaats van nog meer vergelijkbare producten aan te bieden, gaan we ons bij het Innovatiefonds richten op innovatieve kleine starters (< 5 jaar) en anderzijds ook aan ondernemingen die ook ouder kunnen zijn dan 5 jaar. We verwachten dat we juist robuuste MKB ondernemingen met goede businesscases en resultaten met goede vooruitzichten kunnen helpen met dit fonds. Daarnaast kan een onderneming ook geholpen zijn door bijvoorbeeld een combinatie van lening (via de provincie) en een participatie (van de NOM) aan te bieden. De NOM kent de Drentse marktsituatie en we maken maximaal gebruik van de expertise en ervaring van een bestaande uitvoeringsorganisatie met een groot en relevant netwerk in Noord-Nederland;

Belangrijk is om mogelijke tegengestelde belangen van de NOM te voorkomen. Daarom wordt een goede corporate governance en besluitvormingstructuur opgezet. Ook de Code Tabaksblat zal gevolgd worden.

5. Sturing

Wat betreft de verantwoordelijkheden en bevoegdheden van Gedeputeerde Staten (GS) en Provinciale Staten (PS): Provinciale Staten stemmen in met de fondsstructuur en het uitvoeringskader. Gedeputeerde Staten zijn verantwoordelijk voor de uitvoering binnen deze kaders. De Fondsmanager (NOM) is verantwoordelijk voor het beheren van de fondsen en de individuele investeringsbesluiten (leningen aan bedrijven) op basis van een door GS vastgesteld Investeringsreglement, via een Investeringscommissie, en onder toezicht van een Raad van Commissarissen. De Fondsbeheerder zal periodiek rapporteren aan Gedeputeerde Staten over voortgang en resultaat. Gedeputeerde Staten zullen periodiek Provinciale Staten informeren.
De rol-, taak- en verantwoordelijkheidsverdeling tussen PS, GS en Fondsbeheerder wordt nader omschreven en toegelicht in de op te stellen Statuten, Managementovereenkomst en Investeringsreglementen.

Een deel van de sturingsmogelijkheden zit in de keuze voor de organisatorische en juridische structuur. Door middel van reglementen en verschillende overeenkomsten kunnen Gedeputeerde Staten, en desgewenst ook Provinciale Staten, sturen op de vormgeving en bevoegdheden van het fonds en zijn beheerder. Het reguliere toezicht op de Holding Drenthe vindt plaats door de RvC. De aandeelhouder (de provincie) kan door middel van de AVA altijd nader onderzoek laten verrichten op onderdelen van de organisatie.

6. Staatssteunanalyse

Bij de manier waarop de Holding Drenthe BV en haar twee werkfondsen gaan opereren, kan sprake zijn van staatssteun. Het bestaan van staatssteun betekent niet dat die steunverlening ongeoorloofd is. In de Algemene Groepsvrijstellingsverordening (AGV), de Omnibus Decentraal Regeling (ODR) en de De-minimisverordening zijn regels opgenomen voor maatregelen die vrijgesteld zijn van een aanmeldingsplicht bij de Europese Commissie. Binnen deze criteria hoeft de steun niet te worden gemeld. Een voordeel is dat een lange en onzekere meldingsprocedure niet hoeft te worden doorlopen en het fonds eerder operationeel kan zijn.

Genoemde regelingen lijken voldoende ruimte te bieden om de doelstellingen die de provincie met de Houdstermaatschappij voor ogen heeft, te bereiken. Daarom zal uitgangspunt zijn om ofwel binnen de de-minimis-ruimte steun te verlenen en daarboven binnen de ODR en AGV-ruimte te blijven en geen melding van het fonds te hoeven doen bij de Europese Commissie. Dit verhoogt de snelheid waarmee het fonds operationeel kan zijn.

Om te voorkomen dat er ontoelaatbare staatssteun in deze constructie wordt verstrekt, is op verschillende niveaus rekening gehouden met voorwaarden die door de Europese Commissie zijn gesteld:

1. Steun aan de fondsen
2. Steun aan de fondsbeheerder
3. Steun aan de MKB ondernemingen

1. Steun aan de fondsen

De Holding Drenthe BV zal ingericht worden door de provincie Drenthe als een B.V. waarin de provincie 100% van de aandelen houdt. De Holding geeft als doel het direct en indirect ondersteunen, versterken en verankeren van het economisch klimaat en economisch beleid in met name de Provincie Drenthe , hetgeen wij als een publiek belang beschouwen.
Houdstermaatschappij Drenthe B.V. dient deze doelstellingen te bereiken door het middels haar dochtervennootschappen verstrekken van leningen en garanties en deelnemen in ondernemingen. De Holding zelf houdt zich vooral bezig houden met het houden van aandelen in andere maatschappijen van de groep (de werkmaatschappijen) en het bestuur van de holding treedt op als de gezamenlijke leiding van de groep. De holding produceert zelf niets en haalt haar winst uit de opbrengsten van de aandelenparticipaties, voornamelijk de uitgekeerde dividenden.

De steunverlening betreft hier een aandelenparticipatie tegen de inbreng van kapitaal. Op grond van de Richtsnoeren Risicokapitaal beschouwt de Europese Commissie investeringsfondsen als deze, als een tussenconstructie om steun over te dragen aan de investeerders (i.c. de werkfondsen) of de ondernemingen waarin wordt geïnvesteerd. Aangezien het doel van de Houdstermaatschappij

uitsluitend is gelegen in het investeren in de werkfondsen en de holding niet zelfstandig op de markt opereert is zij onderdeel van de steunmaatregel en niet begunstigde van de steun.

2. Steun aan de Fondsbeheerder

De beoogd fondsbeheerder, de NV NOM is tevens beheerder van de twee dochters. De vergoeding voor zowel de NV NOM als de Directeur/Beheerder is marktconform en prestatiegerelateerd, zodat geen sprake is van staatssteun. Tevens kon het beheer, zoals hiervoor verwoord, rechtmatig worden inbesteed.

3. Steun aan de MKB ondernemingen

Het Innovatiefonds Drenthe BV en het Ontwikkelfonds Drenthe BV zullen uitsluitend leningen, garanties en risicokapitaal verstrekken binnen de kaders van (1) de Omnibus Decentraal regeling. (ODR), (2) Verordening (EG) Nr. 800/2008 van de Europese Commissie van 6 augustus 2008 (hierna te noemen: AGV) of (3) de Verordening (EG) Nr. 1407/2013 van de Europese Commissie van 18 december 2013 betreffende de toepassing van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie op de-minimissteun.

Daartoe zijn eisen opgenomen in de Investeringsreglementen van beide dochterondernemingen, die in acht genomen moet worden. Voor een uitgebreide staatssteunanalyse van de concrete uitwerking in de praktijk verwijzen wij naar de bijgevoegde staatssteunanalyse.

6. Statuten

De provincie is 100% aandeelhouder van de Holding Drenthe B.V.. Daarmee heeft de provincie Drenthe invloed op alle strategische beslissingen in en van Holding en haar werkfondsen.

De provincie Drenthe (als 100% aandeelhouder) heeft o.a. de volgende bevoegdheden:

- beëindigen van de Houdstermaatschappij Drenthe en haar dochtermaatschappijen, het belang in de Houdstermaatschappij of dochtermaatschappij of beëindigen van een participatie in een fonds;
- goedkeuren van deelname in fondsen;
- benoemen en vervangen van het fondsmanagement;
- benoemen van leden van RvC, vaststellen reglement voor RvC en Investeringscommittee (IC).

Deze bevoegdheden zijn prominent in de statuten opgenomen.

7. Beheerovereenkomst / Managementovereenkomst

De beheerovereenkomst wordt gesloten tussen de provincie, de beoogd fondsmanager en de Houdstermaatschappij Drenthe. De beoogd fondsmanager krijgt hierin de opdracht om de directie en het beheer van de Houdstermaatschappij op zich te nemen en daarbij de investeringsinstructies in acht te nemen. In de beheerovereenkomst worden afspraken over het fondsmanagement, de beheervergoeding en overleg en rapportage vastgelegd. Ook worden zaken rond schadeloosstelling,

financiële voeding en treasury geregeld. De beheerovereenkomst wordt in eerste instantie tot en met 2016 aangegaan met mogelijkheid van een stilzwijgende verlenging met telkens twee jaar.

8. Investeringsreglement

De Holding gaat relaties aan met werkfondsen, die investeren in Drentse bedrijven en projecten. De Holding en werkfondsen zijn niet vrij om zomaar in elk willekeurig fonds te participeren. De investeringsinstructies van de provincie geven de kaders aan waarbinnen de Houdstermaatschappij dient te bewegen. Deze instructies bevatten beleidsinhoudelijke eisen en omvatten de volgende onderdelen:

- selectie en inkadering van de sectoren en doelgroepen waarin geïnvesteerd mag worden;
- te realiseren maatschappelijke doelen en prestaties met provinciale middelen;
- maximale investeringsbedragen;
- looptijden van verschillende typen fondsen en te behalen percentages revolverendheid per beleidsveld/investeringsgebied;
- te voeren beleid m.b.t. maatschappelijk verantwoord ondernemen;
- wijze van rapportage en verantwoording.

MANAGEMENTOVEREENKOMST

TUSSEN

N.V. NOM, INVESTERINGS- EN ONTWIKKELINGSMAATSCHAPPIJ VOOR NOORD-NEDERLAND

EN

DRENTSE HOLDING B.V.

INZAKE HET BEHEER VAN HET DRENTS ONTWIKKELFONDS

EN HET DRENTS INNOVATIEFONDS

CONCEPT

PARTIJEN

1. **N.V. NOM, INVESTERINGS- EN ONTWIKKELINGSMAATSCHAPPIJ VOOR NOORD-NEDERLAND**, gevestigd te Groningen, ingeschreven in het handelsregister onder nummer 02032331, hierna: de "**NOM**";

2. **DRENTSE HOLDING B.V.**, gevestigd te Assen, ingeschreven in het handelsregister onder nummer [****], hierna: de "**Drentse Holding**"

Ondergetekenden sub 1 en 2 hierna gezamenlijk te noemen: "**Partijen**", en ieder afzonderlijk ook wel: "**Partij**".

NEMEN HET VOLGENDE IN AANMERKING

a. de Provincie Drenthe (hierna: de "**Provincie**") heeft ten doel het versterken van het economisch klimaat en economisch beleid in met name de Provincie Drenthe;

b. teneinde het onder a. bedoelde doel te realiseren wenst de Provincie een aantal fondsen op te richten en deze van financiële middelen te voorzien;

c. daartoe heeft de Provincie op 26 april 2014 de Drentse Holding opgericht;

d. Drentse Holding heeft op haar beurt op 26 april 2014 Drents Innovatiefonds B.V. (hierna: het "**Innovatiefonds**") en Drents Ontwikkelfonds B.V. (hierna: het "**Ontwikkelfonds**") opgericht (het Innovatiefonds en het Ontwikkelfonds hierna gezamenlijk: de "**Werkfondsen**");

e. de Drentse Holding houdt alle aandelen in het geplaatste kapitaal van de Werkfondsen. Voorts is Drentse Holding statutair bestuurder van de Werkfondsen;

f. de Drentse Holding heeft ten doel het direct en indirect ondersteunen, versterken en verankeren van het economisch klimaat en economisch beleid in met name de Provincie Drenthe, onder meer door middel van het investeren in de Werkfondsen en het besturen van de Werkfondsen;

g. het Innovatiefonds heeft ten doel het stimuleren van innovatie binnen het midden- en kleinbedrijf in de Provincie Drenthe, met name op terreinen waar mede publieke belangen in de Provincie Drenthe worden gediend, onder meer door middel van het doen van investeringen en participeren in dergelijke ondernemingen

h. het Ontwikkelfonds heeft ten doel het bevorderen, ondersteunen en versterken van initiatieven, projecten en ondernemingen van het midden- en kleinbedrijf in de Provincie Drenthe, met name op terreinen waar mede publieke belangen in met name de Provincie Drenthe worden gediend, onder meer door middel van het doen van investeringen en participeren in dergelijke ondernemingen;

CONCEPT

i. de NOM heeft onder meer tot doel het versterken van de economische structuur en de werkgelegenheid in de Provincie Drenthe door deelneming in de financiering van ondernemingen die een bijdrage kunnen leveren aan de economische ontwikkeling in de Provincie Drenthe, almede het verlenen van diensten op financieel en economisch vlak;

j. de Provincie heeft voorafgaand aan het oprichten van de Drentse Holding en de Werkfondsen het voornemen uitgesproken om de NOM, met het oog op haar ervaring en knowhow, te laten fungeren als beheerder van de fondsen;

k. de NOM heeft te kennen gegeven in opdracht van de Drentse Holding als beheerder van de fondsen te willen optreden en in het kader daarvan als bestuurder van de Drentse Holding en indirect bestuurder van de Werkfondsen te willen fungeren;

l. de Drentse Holding en de NOM hebben overeenstemming bereikt over de voorwaarden van de onder k. bedoelde opdracht, welke zij in deze overeenkomst van opdracht (hierna: de "**Overeenkomst**") wensen vast te leggen.

CONCEPT

INHOUD

1. DEFINITIES 5

2. BEGRIPSBEPALINGEN EN UITGANGSPUNTEN 7

3. OPDRACHT 8

4 BEHEERVERGOEDING 10

5 KOSTEN 10

6 BONUS VOOR FINANCIEEL RENDEMENT 12

7 INGESCHAKELDE PERSONEN 12

8 AANSPRAKELIJKHEID EN SCHADEVERGOEDING 13

9 VRIJWARING 14

10 VERZEKERING 14

12 RAPPORTAGES 16

13 PERIODIEK OVERLEG 17

14 TREASURY 17

15 DUUR VAN DE OVEREENKOMST 17

16 GEHEIMHOUDING 19

17 ALGEMENE BEPALINGEN 20

18 TOEPASSELIJK RECHT EN FORUMKEUZE 21

CONCEPT

KOMEN OVEREEN ALS VOLGT

1. DEFINITIES

1.1. In deze overeenkomst hebben de navolgende met een hoofdletter aangeduide begrippen de daarachter vermelde betekenissen:

AGV	Verordening (EG) nr. 800/2008 van de Europese Commissie van 6 augustus 2008 (de "algemene groepsvrijstellingsverordening")
Algemene Vergadering	de algemene vergadering van de Drentse Holding
Artikel	een artikel van deze Overeenkomst
Beheervergoeding	de jaarlijkse door de Drentse Holding aan de NOM te betalen vergoeding voor de uitvoering van de Opdracht
Bijlage	een bijlage bij deze Overeenkomst
Boekjaar	1 januari tot en met 31 december van enig jaar
Bonus FR	de bonusvergoeding als bedoeld in Artikel 6
Directeur	een statutair bestuurder van de Drentse Holding
Directie	het bestuur van de Drentse Holding
Directiereglement	het reglement van de Directie
Doelonderneming	een vennootschap waarin (i) een Werkfonds als aandeelhouder participeert, in deze Overeenkomst ook wel aangeduid als "**Participatie**", en/of (ii) waaraan een Werkfonds een Financiering verstrekt
Externe Accountant	de registeraccountant (RA) die overeenkomstig artikel 2:393 van het Burgerlijk Wetboek is belast met het onderzoek van de Jaarrekening
Financieel Rendement	het financieel rendement van de 2 Werkfondsen als bedoeld in Artikel 6
Financieringen/Investeringen	het verstrekken van aanloop, Private equity, Expansiekapitaal of seed capital in de vorm van leningen, Garanties of Participaties dan wel hybride kapitaalinstrumenten .

CONCEPT

Garanties	het door de Werkfondsen voor Doelondernemingen borg staan voor een terugbetaling van een lening, het nakomen van een overeenkomst of een vergoeding van schade bij gespecificeerde risico's .
Gecommitteerde Bedrag	het totaalbedrag dat de Provincie voor een Boekjaar heeft toegezegd aan de Drentse Holding
GS	het college van Gedeputeerde Staten van de Provincie
Inkoopbeleid	het door de Directie ten aanzien van de Drentse Holding en de Werkfondsen op te stellen inkoop- en aanbestedingsbeleid
Innovatiefonds	Drents Innovatiefonds B.V., ingeschreven in het handelsregister onder nummer [***]
Investeringsreglementen	de investeringsreglementen ten aanzien van respectievelijk het Innovatiefonds en het Ontwikkelfonds, aan de hand waarvan Financieringen, worden beoordeeld
Jaarplan	het voor ieder Boekjaar door de Directie op te stellen en de Algemene Vergadering vast te stellen budget voor de Drentse Holding en de Werkfondsen
Jaarrekening	de geconsolideerde jaarrekening van Drentse Holding en de Werkfondsen, alsmede de toelichting daarop
NOM	N.V. NOM
Onderopdrachtnemer	een door de NOM voor de uitvoering van haar eigen verplichtingen uit deze Overeenkomst in te schakelen derde partij
Ontwikkelfonds	Drents Ontwikkelfonds B.V., ingeschreven in het handelsregister onder nummer [***]
Opdracht	de door de Drentse Holding aan de NOM verstrekte opdracht tot het beheren van het Innovatiefonds en het Ontwikkelfonds en het voeren van de Directie over de Drentse Holding en de Werkfondsen zoals beschreven in deze Overeenkomst
Overeenkomst	deze overeenkomst
Participatie	het verstrekken van risicodragend kapitaal

CONCEPT

Provincie	de Provincie Drenthe
PS	de Provinciale Staten van de Provincie Drenthe
Reglementen	de op enig moment binnen de Drentse Holding en/of de Werkfondsen van kracht zijnde reglementen, waaronder het Directiereglement, het RvC-reglement en het Investeringsreglement
RvC	de Raad van Commissarissen van de Drentse Holding
RvC-reglement	het reglement van de RvC
Statuten	de statuten van de Drentse Holding en afhankelijk van de context waarin dit begrip wordt gehanteerd, de Werkfondsen
Vaste Vergoeding	de Beheervergoeding als bedoeld in Artikel 4.3
Werkfondsen	het Innovatiefonds en het Ontwikkelfonds tezamen
Werkgelegenheid	het aantal bij een Doelonderneming in dienstbetrekking zijnde werkzame personen uitgedrukt in aantal fte's (waaronder dus niet zijn begrepen personen die binnen een Doelonderneming buiten dienstbetrekking werkzaam zijn (b.v. gedetacheerde personen)

CONCEPT

2. BEGRIPSBEPALINGEN EN UITGANGSPUNTEN

2.1. Afhankelijk van de context waarin het betreffende begrip wordt gehanteerd, omvatten de woorden die in het meervoud zijn gedefinieerd ook het enkelvoud en omgekeerd.

2.2. De kopjes bij de Artikelen dienen slechts het gemak van de lezer en zijn niet van invloed op de interpretatie van deze Overeenkomst.

2.3. De considerans en Bijlagen bij deze Overeenkomst vormen een integraal onderdeel hiervan, met dien verstande dat bij een tegenstrijdigheid tussen het bepaalde in het lichaam van deze Overeenkomst en het bepaalde in een Bijlage, het bepaalde in deze Overeenkomst prevaleert.

2.4. Een verwijzing naar de Drentse Holding houdt tevens in een verwijzing naar de Werkfondsen, en vice versa, tenzij uit de context waarin de betreffende benaming wordt gehanteerd anders blijkt.

3. OPDRACHT

3.1. Drentse Holding geeft NOM opdracht tot het beheer van het Innovatiefonds en het Ontwikkelfonds op de wijze als bepaald in en onder de voorwaarden van deze Overeenkomst (de "**Opdracht**"), gelijk de NOM deze Opdracht aanvaardt.

3.2. De NOM is in het kader van de uitvoering van de Opdracht door de Algemene Vergadering benoemd tot Directeur. Tot de Opdracht behoren onder meer de navolgende werkzaamheden:

a. het signaleren van mogelijkheden voor Investeringen door de Werkfondsen conform de Investeringsreglementen;

b. het door onderhandelingen komen tot effectueren, beheren en beëindigen van Financieringen door de Werkfondsen conform de Investeringsreglementen;

c. het proactief bewaken van het beheer, de exploitatie en de prestaties van de Werkfondsen met betrekking tot de Financieringen;

d. het op eigen titel en voor eigen kosten aannemen, betrekken en/of (in)huren en beschikbaar houden van adequaat personeel, adequate kantoorfaciliteiten en -apparatuur om de Opdracht uit te kunnen voeren;

e. het rapporteren over zaken met betrekking tot de uitvoering van de Opdracht overeenkomstig Artikel 12 van deze Overeenkomst;

f. het uitvoeren van andere beheer- en administratieve zaken die vereist zijn voor een goed functioneren van Drentse Holding en de Werkfondsen;

g. het opbouwen van een evenwichtige verdeling qua hoogte van de financieringen in de portefeuilles van de Werkfondsen. Indien een onevenwichtige verdeling dreigt te ontstaan, dan dient de NOM dit te melden aan de Raad van Commissarissen en de Algemene Vergadering. De Algemene vergadering kan een onevenwichtige verdeling goedkeuren.

3.3 De NOM is niet gehouden de in Artikel 3.2 sub a. en sub b. bedoelde werkzaamheden uit te voeren voor zover naar haar redelijke oordeel sprake kan zijn van Investeringen c.q. Financieringen die subsidie- en/of staatssteunelementen bevatten.

3.4 De NOM houdt overzichten bij van de in 3.3 bedoelde Investeringen c.q. Financieringen ter bespreking op het in Artikel 13 bedoelde periodieke overleg.

3.5 De NOM is ten opzichte van de Drentse Holding en de Werkfondsen verplicht de bedongen werkzaamheden zelf te verrichten en alles te doen en alles na te laten wat een goed opdrachtnemer behoort te doen en na te laten.

3.6 De NOM is gerechtigd om een of meer Onderopdrachtnemers in te schakelen voor zover daardoor de post "advies- en accountantskosten" (dan wel een vergelijkbare post) in het voor het desbetreffende Boekjaar geldende Jaarplan niet wordt overschreden. Voor zover door de inschakeling van een of meer Onderopdrachtnemers de post "advies- en accountantskosten" (dan wel een vergelijkbare post) in het voor het desbetreffende Boekjaar geldende Jaarplan wel zou worden overschreden, behoeft de NOM voor het

CONCEPT

verstrekken van de Opdracht de voorafgaande schriftelijke goedkeuring van de Algemene Vergadering en is de NOM niet gerechtigd tot inschakeling van de desbetreffende Onderopdrachtnemer(s) over te gaan voordat de Algemene Vergadering daar schriftelijk mee heeft ingestemd.

3.7 NOM verbindt zich de Statuten, Reglementen en overige wet- en regelgeving (waaronder de Europese regels omtrent staatssteun AGV) na te leven, en overige bevoegdelijk gegeven instructies door of namens de bevoegde organen van de Drentse Holding op te volgen. De Drentse Holding is zich ervan bewust dat de NOM en aan haar gelieerde partijen ook zelf participeren in c.q. financieringen en/of garanties verstrekken aan ondernemingen, alsmede dat de NOM andere fondsen dan die van de Werkfondsen beheert die datzelfde doen. De NOM en de aan haar gelieerde partijen zullen deze activiteiten ongewijzigd kunnen voortzetten ondanks het aangaan van deze Overeenkomst. In verband daarmee is overeengekomen dat het bepaalde in het Directiereglement onder 7.3 sub a ("niet *in concurrentie met de Drentse Holding, haar Dochtervennootschappen en de Doelondernemingen treden") en sub* c (*"geen zakelijke kansen benutten die aan de Drentse Holding, haar Dochtervennootschappen en Doelondernemingen toekomen voor zichzelf en aan hem gelieerde partijen, welke gelieerde partijen in geval de Directeur een natuurlijk persoon is in ieder geval zijn diens (geregistreerde) partner of een andere levensgezel, pleegkind of bloed- of aanverwant tot in de tweede graad") niet* geldt voor de hiervoor bedoelde activiteiten van de NOM, aan haar gelieerde partijen en door haar beheerde andere fondsen.

3.8 De NOM legt, overeenkomstig het bepaalde in artikel 7:403 lid 2 BW, aan de Drentse Holding verantwoording af over de wijze waarop de Opdracht wordt vervuld.

3.9 Indien de NOM om wat voor reden dan ook niet in staat is de Opdracht uit te voeren, dient de NOM de Drentse Holding daarvan onverwijld in kennis te stellen, opdat de nodige maatregelen kunnen worden genomen in verband met de voortgang van de uit de Opdracht voortvloeiende werkzaamheden.

3.10 De NOM is zich ervan bewust dat de Provincie als enig aandeelhouder van de Drentse Holding eenzijdig kan besluiten om beleidsgebieden (toe te voegen of te wijzigen en/of aanvullende revolverende middelen aan Drentse Holding en/of de Werkfondsen ter beschikking te stellen. Indien de Provincie gebruik maakt van de in de vorige zin bedoelde bevoegdheid, en dit leidt tot een aantoonbare verzwaring van de werkzaamheden van NOM als Directeur van de Drentse Holding, is de NOM gerechtigd middels een schriftelijke mededeling aan de Algemene Vergadering te laten weten dat zij een aanpassing wenst van de Overeenkomst, in het bijzonder de Beheervergoeding. In het laatste geval treden partijen zo spoedig mogelijk in overleg tot aanpassing van de Overeenkomst, in het bijzonder de Beheervergoeding, en is NOM niet gehouden de hier bedoelde verzwaring van haar werkzaamheden uit te voeren zolang partijen over de aanpassing van de Overeenkomst geen overeenstemming hebben bereikt.

CONCEPT

4 BEHEERVERGOEDING

4.1 Als financiële tegenprestatie voor de uitvoering van de Opdracht zal de Drentse Holding aan de NOM jaarlijks een Beheervergoeding betalen.

4.2 De Beheervergoeding zal uitsluitend worden voldaan uit de financiële middelen daartoe beschikbaar gesteld aan Drentse Holding door de Provincie. Drentse Holding en haar Werkfondsen zullen geen bancaire leningen aantrekken of op andere wijze financieringen aantrekken. De NOM is zich ervan bewust dat voor het besluit van de Drentse Holding tot het aangaan van vorenbedoelde bancaire leningen en financieringen de voorafgaande schriftelijke goedkeuring nodig is van de Algemene Vergadering en dat de NOM niet gerechtigd is tot het aangaan van vorenbedoelde bancaire leningen en financieringen voordat de Algemene Vergadering daar schriftelijk mee heeft ingestemd.

4.3 De Beheervergoeding voor het boekjaar 2014 is vastgesteld op het volgende bedrag: € 205.000,-- (op basis van 12 maanden), exclusief omzetbelasting.

4.4 De in Artikel 4.3 genoemde Beheervergoeding zal ieder Boekjaar na 2014, voor het eerst vóór 1 januari 2015 worden vastgesteld door de Algemene Vergadering. De fondsbeheerder geeft hierbij jaarlijks achteraf een overzicht van de gewerkte uren van de betrokken NOM medewerkers.

4.5 De Drentse Holding zal de voor een Boekjaar verschuldigde Beheervergoeding in vier gelijke kwartaaltermijnen voldoen aan het begin van ieder kalenderkwartaal op basis van een door NOM aan de Drentse Holding te zenden factuur.

4.6 De Beheervergoeding is exclusief daarover verschuldigde Omzetbelasting. Fiscale heffingen en lasten in verband met de Beheervergoeding, mocht daarvan sprake zijn, zijn voor rekening van de Drentse Holding en/of de Werkfondsen.

5 KOSTEN

5.1 Tenzij anders schriftelijk tussen Partijen wordt overeengekomen, worden de volgende kosten en onkosten geacht te zijn inbegrepen in de Beheervergoeding en komen deze dus ten laste van de NOM (en niet voor rekening van de Drentse Holding en de Werkfondsen):

a. de kosten van de werknemers van de NOM en andere personen, die door NOM worden ingezet voor de uitvoering van de Opdracht, waaronder salariskosten en reis- en verblijfkosten;

b. de kosten die verband houden met alle door de NOM te creëren publiciteit met betrekking tot de Drentse Holding en haar Werkfondsen en de marketing en communicatieactiviteiten die door de NOM personeelsleden zelf worden uitgevoerd.

CONCEPT

Deze kosten worden separaat als onderdeel van de Beheervergoeding door de Nom gespecificeerd;

c. alle door de NOM te maken kantoorkosten die het gevolg zijn van, of verband houden met de uitvoering van de Opdracht, met inbegrip van, maar niet beperkt tot, de kosten voor kantoorruimte, kantoorapparatuur en ICT, alsmede kosten voor het aangaan van contracten daarvoor;

d. alle kosten van verslaglegging, monitoring, administratie en boekhoudkosten, met inbegrip van kosten resulterend uit het in onderaanneming uitgeven daarvan, die gemaakt worden in verband met de activiteiten die het onderwerp van deze Overeenkomst vormen;

e. kosten voor het opstellen van rapportages voor de Algemene Vergadering, de RvC en commissies van de Drentse Holding en haar Werkfondsen;

f. alle kosten, belastingen, heffingen, lasten en advieskosten die de NOM moet maken bij het opstarten en exploiteren van haar beheeractiviteiten met betrekking tot de Drentse Holding en haar Werkfondsen.

g. met betrekking tot kosten die naar alle redelijkheid niet aan de NOM kunnen worden toegerekend, legt de NOM deze onderbouwd voor aan de Algemene Vergadering.

5.2 De volgende kosten komen voor rekening van de Drentse Holding en de Werkfondsen zijn en worden derhalve niet geacht te inbegrepen in de Beheervergoeding:

a. de kosten van de externe accountant voor jaarlijkse accountantscontrole bij de Drentse Holding en haar Werkfondsen;

b. kosten terzake verzekeringen van de Drentse Holding en haar Werkfondsen (waaronder in ieder geval wordt begrepen een bestuurdersaansprakelijkheidsverzekering en bedrijfsaansprakelijkheidsverzekering voor de Raad van Commissarissen);

c. Communicatie-, Marketing- en PR-activiteiten voor zover dit geen directe activiteiten betreffen van de NOM (zie artikel 5.1.b). Hieronder worden begrepen de kosten voor promotiemateriaal, het laten ontwerpen, bouwen en onderhouden van een website voor de Drentse fondsen, eventuele reclame en informatievoorziening aan meerdere partijen tegelijkertijd (bijeenkomsten, folders etc.);

d. de kosten in verband met due diligenceonderzoeken uitgevoerd door de Drentse Holding en haar Werkfondsen in het kader van de vraag naar een mogelijke Financiering, met uitzondering van de uren die door de NOM (althans haar directeur(en) of werknemers) hieraan worden besteed (deze werkzaamheden vallen binnen de Beheervergoeding);

CONCEPT

e. de kosten van waardering van resterende Participaties na Boekjaar 2029;

f. vergoeding kosten Raad van Commissarissen;

g. vergoeding kosten van de Investeringscommissie;

h. Kosten voor oprichting van de BV's inclusief notariële kosten, belastingen;

i. BTW (indien van toepassing, afhankelijk van de soort kosten en in hoeverre BTW te compenseren/claimen is);

j. Alle noodzakelijke maatregelen ten gevolge van wetswijzigingen en aanpassing van Europese regelgeving (incl. aanpassing van belastingwetgeving), voor zover deze niet behoren tot de reguliere taken van de Fondsbeheerder;

k. Kosten die de fondsbeheerder moet maken voor eventueel te voeren gerechtelijke procedures, daarbij inbegrepen eventueel extern te maken kosten.

Het totaal van bovengenoemde kosten dient het maximum aan kosten zoals vastgesteld voor ieder Boekjaar door middel van het Jaarplan niet te overschrijden.

6 BONUS VOOR FINANCIEEL RENDEMENT

Onder financieel rendement van de Werkfondsen wordt de restant waarde verstaan boven de € 6,5 miljoen Eigen vermogen per 31 december 2029. De bonus zal 5% boven de surplus van € 6,5 miljoen bedragen en wordt binnen één maand na vaststelling van de jaarrekening 2029 uitgekeerd.

7 INGESCHAKELDE PERSONEN

7.1 Ter uitvoering van de werkzaamheden onder deze Overeenkomst stelt NOM de diensten van een of meer bij haar (krachtens arbeidsovereenkomst of anderszins) werkzame natuurlijke personen ter beschikking. NOM staat er jegens de Drentse Holding en haar Werkfondsen er voor in dat:

a. deze natuurlijke personen over de vereiste deskundigheid en vakbekwaamheid beschikken;

b. deze natuurlijke personen er voor zullen zorgen dat elke verplichting die volgens deze Overeenkomst op de NOM rust tijdig en volledig wordt nagekomen;

c. zij te allen tijde voldoende bij haar werkzame natuurlijke personen kan inschakelen om de verplichtingen voortvloeiende uit deze Overeenkomst na te komen; en

d. zij op korte termijn (binnen twee weken) voor deskundige en vakbekwame vervanging zal zorgen indien en voor zover een door haar ingeschakelde natuurlijke persoon om

CONCEPT

welke reden dan ook (tijdelijk) niet in de gelegenheid is werkzaamheden voortvloeiende uit deze Overeenkomst te verrichten of zover langer indien partijen dit zijn overeengekomen.

8 AANSPRAKELIJKHEID EN SCHADEVERGOEDING

8.1 Een toerekenbaar tekortschieten door de NOM in de nakoming van verplichtingen uit deze Overeenkomst jegens de Drentse Holding heeft tevens te gelden als een toerekenbare tekortkoming jegens de Werkfondsen.

8.2 De NOM zal, indien zij toerekenbaar tekortschiet in de nakoming van haar verplichtingen uit deze Overeenkomst, en zij ter zake in verzuim verkeert, onverminderd de rechten van de Drentse Holding en de Werkfondsen op grond van de wet en uit anderen hoofde de Drentse Holding dan wel het/de Werkfonds(en) schadeloos stellen voor de als gevolg van dat toerekenbare tekortschieten door haar/hen geleden en/of te lijden schade.

8.3 De aansprakelijkheid van de NOM, zoals bedoeld in het voorgaande lid, zal in één Boekjaar beperkt zijn tot het bedrag of de bedragen die in het betreffende geval onder de in artikel 11 bedoelde verzekering wordt/worden uitbetaald, vermeerderd met het bedrag van het eigen risico. Indien en voor zover geen uitkering krachtens deze berekening plaatsvindt, zal de hier bedoelde aansprakelijkheid van de NOM in één Boekjaar in ieder geval beperkt zijn tot eenmaal het bedrag van de over dat Boekjaar door de Drentse Holding aan de NOM verschuldigde Vergoeding. Deze beperking geldt niet indien er sprake is van fraude, opzet of grove schuld van de NOM.

8.4 NOM is verplicht een (beroeps)aansprakelijkheidsverzekering te hebben c.q. af te sluiten en deze gedurende de looptijd van de Overeenkomst te houden, welke aansprakelijkheidsverzekering de op grond van deze Overeenkomst en de Algemene Voorwaarden van de N.V. NOM rustende aansprakelijkheid dient te dekken. Deze verzekering dient recht te geven op uitkering van een bedrag van minimaal € 5.000.000,- per gebeurtenis. N.V. NOM zal de betreffende polis bij aanvang van de Overeenkomst overleggen.

8.5 Handelingen van werknemers en andere door de NOM voor de uitvoering van de Opdracht ingeschakelde personen worden in verband met het hiervoor in dit artikel bepaalde aan de NOM toegerekend. Deze personen kunnen niet zelf door Drentse Holding en/of (een van) de Werkfondsen worden aangesproken. De werking van de artikelen 7:404 en 7:407 lid 2 BW is uitgesloten.

0917 336997

9 VRIJWARING

9.1 De NOM vrijwaart de Drentse Holding, de Werkfondsen en de Provincie tegen, en zal hen volledig schadeloos stellen voor alle aanspraken van derden die verband houden met toerekenbaar tekortschieten in de nakoming door de NOM van haar verplichtingen uit deze Overeenkomst en ter zake waarvan zij in verzuim verkeert, met inachtneming van de beperkingen van de aansprakelijkheid van de NOM zoals omschreven in het voorgaande artikel. Deze vrijwaringsbepaling heeft ten opzichte van de Provincie te gelden als een derdenbeding als bedoeld in artikel 6:253 BW, welk beding door de Provincie wordt aanvaard door medeondertekening van deze Overeenkomst.

9.2 De Drentse Holding en de Werkfondsen gaan op geen enkele wijze een arbeidsrechtelijke relatie aan met de door de NOM ten behoeve van de uitvoering van deze Overeenkomst in te zetten werknemer(s). De NOM is met uitsluiting van de Drentse Holding en de Werkfondsen verantwoordelijk voor de eventuele verplichting tot inhouding en afdracht van belastingen en sociale premies (zowel het werkgevers- als het werknemersdeel) ter zake van de door haar verleende diensten en verrichte diensten en werkzaamheden en vrijwaart de Drentse Holding, de Werkfondsen en de Provincie voor aanspraken uit dien hoofde (met inbegrip van rente, kosten, administratieve verhogingen en boetes).

9.3 In het geval de relatie tussen enerzijds de Drentse Holding en/of de Werkfondsen en anderzijds een werknemer van de NOM door de fiscus en/of de sociale verzekeringsinstanties wordt geacht een fictieve dienstbetrekking te zijn, en wanneer de Drentse Holding en/of de Werkfondsen als gevolg daarvan, onherroepelijk verplicht zijn loonbelasting te betalen en sociale premies en/of premies werknemersverzekeringen te betalen, is de Drentse Holding gerechtigd zulke belastingen en/of premies in te houden op bedragen die zij aan de NOM uit hoofde van de Overeenkomst is verschuldigd.

10 VERZEKERING

10.1 De Drentse Holding zal de NOM en de personen die de NOM inzet voor de uitvoering van de Opdracht, alsmede de leden van de RvC en haar commissies, voor rekening van de Drentse Holding genoegzaam verzekeren en verzekerd houden tegen de aansprakelijkheid die uit hoofde van de uitvoering van de Opdracht kunnen voortvloeien en, voor zover mogelijk, de rechten uit hoofde van deze verzekeringsovereenkomst op eerste verzoek van de Provincie aan de Provincie overdragen. De Drentse Holding staat er niet voor in dat de betreffende verzekering in alle gevallen dekking verleent voor vorenbedoelde risico's.

10.2 De NOM verleent desgevraagd inzage aan de Provincie in de verzekeringspolis en de betalingsbewijzen ter zake van verzekeringspremies.

CONCEPT

11 FINANCIERING DRENTSE HOLDING B.V. EN/OF WERKFONDSEN

11.1 Gedeputeerde Staten hebben op 15 mei 2013 en Provinciale Staten van Drenthe op 26 juni 2013 besloten EUR 13 miljoen ("Initiële Middelen") aan Drentse Holding ter beschikking te stellen.

11.2 De Provincie zal, wanneer en op het ogenblik dat dit haar wordt verzocht overeenkomstig de voorwaarden van deze Overeenkomst, het Gecommitteerde Bedrag dan wel een gedeelte daarvan in contanten bijdragen aan Drentse Holding bij wijze van agiostortingen op de door de Provincie gehouden aandelen in Drentse Holding en/of het geven van een renteloze lening.

De Provincie dient het onbetaalde saldo van het Gecommitteerde Bedrag in die termijnen en op die data aan Drentse Holding te betalen zoals deze door N.V. NOM naar eigen goeddunken schriftelijk worden gespecificeerd in een verzoek (een "*Trekkingsverzoek*") aan de Provincie. N.V. NOM zal zodra en voor zover Drentse Holding naar de mening van N.V. NOM financiering nodig heeft om Investeringen te kunnen doen, om andere verplichtingen te financieren of te betalen voor de verplichtingen en kosten van het Fonds (i.e. operationele en beheerkosten), om betaling van het Gecommitteerde Bedrag of een gedeelte daarvan verzoeken (een "*Trekking*") op voorwaarde echter dat:

(i) een Trekkingsverzoek ten minste 10 werkdagen voor de betalingsdatum die in het Trekkingsverzoek wordt gespecificeerd wordt gedaan;

(ii) in ieder Trekkingsverzoek het doel waarvoor de Trekking gebruikt wordt, zal zijn gespecificeerd evenals, voor zover van toepassing, het Werkfonds waarin de investering zal worden gedaan, met inbegrip van een korte beschrijving van de identiteit en aard van het betreffende Werkfonds, de soort Investering, en een toekomstvisie/prognose ter zake.

11.3 Alle kapitaalbijdragen zullen in euro geschieden.

11.4 De Provincie is zich ervan bewust dat tijdige nakoming van haar verplichtingen uit artikel 12.2, inclusief de beschreven procedures en termijnen, voor Drentse Holding van cruciaal belang zijn en verbindt zich tot het uiterste in te spannen dat zij hieraan tijdig en volledig voldoet. De Provincie vrijwaart Drentse Holding en N.V. NOM, de laatste in haar hoedanigheid van bestuurder en beheerder, voor alle geleden of te lijden schade op welke grondslag dan ook, kosten en onkosten met inbegrip van kosten voor juridische bijstand als gevolg van de niet-tijdige of niet volledige nakoming van de verplichtingen van de Provincie uit dit artikel en verschuldigde boetes.

11.5 Alle Partijen verbinden zich ertoe zich in te spannen, dat binnen vijf jaar na ondertekening

CONCEPT

van deze Overeenkomst de Initiële Middelen zijn aangewend voor Investeringen in Werkfondsen. Partijen verbinden zich ertoe dat de leden van de Raad van Commissarissen en de leden van de Investeringscommissie ieder voor zich deze inspanningsverbintenis onderschrijven en hiernaar zullen handelen.

11.6 De gelden van de Initiële Middelen ten aanzien waarvan na verloop van vijf jaar na ondertekening van deze Overeenkomst nog geen Trekkingsverzoek is gedaan, worden besteed op een wijze door de algemene vergadering van aandeelhouders van de Drentse Holding B.V. te bepalen na consultatie van N.V. NOM.

12 RAPPORTAGES

12.1 N.V. NOM dient na het einde van het boekjaar conform het bepaalde in de wet en de Statuten de financiële stukken van de Drentse Holding B.V. en haar werkfondsen voor te bereiden, minimaal bestaande uit een winst- en verliesrekening, en balans en een toelichting daarop ("*Jaarverslag*").

12.2 De algemene vergadering van de Drentse Holding B.V. dient het Jaarverslag van de Drentse Holding B.V. en haar werkfondsen vast te stellen. N.V. NOM zal zich tot het uiterste inspannen dat de accountant een goedkeurende verklaring afgeeft. De jaarrekening dient voor 1 mei van het volgende boekjaar goedgekeurd te zijn en aangeboden aan de provincie Drenthe.

12.3 N.V. NOM spant zich tot het uiterste in, met inachtneming van mogelijke beperkingen ten aanzien van geheimhouding, om het volgende aan de RvC van de Drentse Holding te verschaffen, zo dikwijls als de algemene vergadering van Drentse Holding daarom verzoekt:

A: éénmaal per drie maanden, te weten binnen zes weken na afloop van elk kalenderkwartaal, i.e. per 15 februari, 15 mei, 15 augustus en 15 november van elk jaar (voor het eerst in augustus 2014) een voortgangsrapport dat een overzicht bevat van de resultaten van de activiteiten die op grond van deze Overeenkomst gedurende het dan verstreken kwartaal zijn uitgevoerd, met inbegrip van een voorspelling met betrekking tot activiteiten die gepland zijn voor de volgende periode van een halfjaar;

B: per 15 februari, 15 mei, 15 augustus en 15 november van elk jaar (voor het eerst op 1 augustus 2014) een voortgangsrapport waarin de volgende zaken met betrekking tot de voorgaande drie (3) maanden worden behandeld:

(i) nieuwe Investeringen die door Drentse Holding zijn gedaan in de betreffende Werkfondsen, met een specificatie van het soort fonds, de marktsituatie, de grootte van het betreffende fonds en de groeivoorspelling hiervan;

CONCEPT

(ii) alle beëindigde Investeringen met specificatie van de status daarvan, evenals de voorwaarden in verband daarmee;

(iii) alle lopende Investeringen ('onderhanden werk') met een specificatie van in ieder geval de status en wijze van nakoming van de verplichtingen onder de overeenkomst door de betreffende fondsen;

(iv) significante veranderingen ten aanzien van rechten, verplichtingen en schulden/passiva en belangrijke wijzigingen van organisatorische aard en reikwijdte met betrekking tot de betreffende Werkfondsen;

(v) een kwartaalrapportage, tenzij de algemene vergadering van Drentse Holding B.V. te kennen geeft dat een halfjaarverslag volstaat.

(vi) aanvullende informatie die door de algemene vergadering van de Drentse Holding B.V. kan worden opgelegd.

13 PERIODIEK OVERLEG

Er zal ten minste één (1) maal per kwartaal operationeel overleg plaatshebben tussen de vertegenwoordiger (accounthouder) van de Provincie en N.V. NOM Voorts vindt regulier overleg plaats met de RvC en de AV conform de daarmee afgesproken overlegschema's.

14 TREASURY

14.1 N.V. NOM dient zich als bestuurder van Drentse Holding B.V. en haar werkfondsen in het kader van de treasuryfunctie te houden aan betreffende wettelijke bepalingen zoals weergegeven in de Wet Financiering Decentrale Overheden (Fido) en de Regeling Uitzettingen en Derivaten Decentrale Overheden (Ruddo).

14.2 Ter uitoefening van de treasury functie als bedoeld in het vorige lid, zal Drentse Holding en haar werkfondsen conform de Wet Fido/Ruddo slechts gebruik maken van deposito's bij een financiële instelling met tenminste een AA-minus rating (afgegeven door minimaal tweeratingbureaus) gevestigd in een lidstaat van de Europese Unie die tenminste beschikt over een AA-rating.

14.3 Er worden door Drentse Holding B.V. en haar werkfondsen geen derivaat-constructies aangegaan.

15 DUUR VAN DE OVEREENKOMST

CONCEPT

15.1 Deze Overeenkomst wordt met ingang van de dag van ondertekening daarvan aangegaan voor bepaalde tijd en deze eindigt van rechtswege op 31 december 2029, zonder dat daarvoor enige opzeggingshandeling of andere formaliteit nodig is.

15.2 In ieder geval zal in Boekjaar 2016 een evaluatie plaatsvinden waarbij onder meer bekeken zal worden of deze Overeenkomst in verband met voortgang van de uitvoering van de Opdracht aanpassing behoeft.

15.3 De Drentse Holding is bevoegd om deze Overeenkomst op elk door haar gewenst moment en zonder opgave van redenen door middel van opzegging tussentijds te beëindigen. Deze opzegging dient schriftelijk te geschieden met inachtneming van een opzegtermijn van 6 (zes) maanden en kan niet plaatsvinden in het eerste jaar na de ingangsdatum van deze Overeenkomst. De NOM is zich ervan bewust dat voor het besluit van de Drentse Holding tot tussentijdse beëindiging van de Overeenkomst door Drentse Holding als bedoeld in dit artikel voorafgaande schriftelijke goedkeuring nodig is van de Algemene Vergadering en dat de Drentse Holding niet gerechtigd is tot een dergelijke tussentijdse beëindiging van deze Overeenkomst over te gaan voordat de Algemene Vergadering daar schriftelijk mee heeft ingestemd. Een door Drentse Holding in strijd met dit Artikel 15.3 gedane tussentijdse beëindiging van deze Overeenkomst is niet rechtsgeldig.

15.4 De NOM is bevoegd om deze Overeenkomst op elk door haar gewenst moment en zonder opgave van redenen door middel van opzegging tussentijds te beëindigen. Deze opzegging dient schriftelijk te geschieden met inachtneming van een opzegtermijn van 12 (twaalf) maanden.

15.5 Niettegenstaande het overigens in deze Overeenkomst bepaalde kan de Drentse Holding deze Overeenkomst tussentijds en met onmiddellijke ingang beëindigen door middel van een aangetekende brief gericht aan de NOM, zonder dat enige aanmaning of ingebrekestelling nodig is, indien:

a. de NOM haar uit hoofde van deze Overeenkomst voortvloeiende verplichtingen niet, niet tijdig of niet behoorlijk nakomt en zij, indien de nakoming van de betrokken verplichting niet blijvend onmogelijk is, de betrokken verplichting niet alsnog nakomt binnen 30 (dertig) dagen na daartoe door de Drentse Holding te zijn aangemaand;

b. de NOM in staat van surseance of faillissement is verklaard of een verzoek daartoe is ingediend;

c. een besluit tot ontbinding van de NOM wordt genomen;

d. de NOM als Directeur door de Algemene Vergadering wordt ontslagen;

e. de NOM dan wel haar Onderopdrachtnemer(s) niet langer voldoen aan de in de gestelde geschiktheidseisen en criteria;

CONCEPT

f. De NOM een Onderopdrachtnemer inschakelt zonder de toestemming van de Algemene Vergadering in gevallen waarin dit overeenkomstig het bepaalde in Artikel 3.4 wel had moeten gebeuren.

15.6 Alleen in geval van beëindiging van deze Overeenkomst vanwege de in Artikel 15.5 sub d genoemde reden is de Drentse Holding aan de NOM een beëindigingsvergoeding verschuldigd gelijk aan de helft van Beheervergoeding voor het Boekjaar waarin het ontslag van de NOM als Directeur plaatsvindt. Voor het overige is de Drentse Holding in geval van beëindiging van deze Overeenkomst om welke reden dan ook niet gehouden tot betaling van enige schadevergoeding aan de NOM.

15.7 Verplichtingen die naar hun aard bestemd zijn om ook na het einde van deze Overeenkomst voort te duren blijven ook na het einde van deze Overeenkomst onverminderd van kracht.

15.8 Indien deze Overeenkomst tussentijds wordt beëindigd, zal de NOM, ongeacht de reden van beëindiging:

a. in overleg met de Drentse Holding zorgdragen voor zorgvuldige overdracht van de nog te verrichten werkzaamheden uit hoofde van de Opdracht; en

b. documenten, correspondentie en/of andere (bedrijfs)informatie of producten onmiddellijk aan de Drentse Holding retourneren en geen bescheiden in haar bezit te houden. Voor zover wettelijke vereist is de NOM met inachtneming van Artikel 12 gerechtigd om kopieën daarvan in haar bezit te houden om aan haar eigen administratieverplichting te voldoen.

16 GEHEIMHOUDING

16.1 De NOM verplicht zich, zowel gedurende als na beëindiging van deze Overeenkomst, strikte geheimhouding te betrachten omtrent alle aangelegenheden betreffende de Drentse Holding en haar Werkfondsen, waaronder de Beheervergoeding, hun cliënten of andere relaties, welke haar bekend zijn geworden tijdens of als gevolg van de uitvoering van deze Overeenkomst, waarvan hij het vertrouwelijke karakter kent of redelijkerwijs moet vermoeden.

16.2 De NOM zal de Artikel 16.1 bedoelde geheimhoudingsverplichting opleggen aan haar werknemers en andere voor de uitvoering van de Opdracht ingezette personen, adviseurs en aan haar gelieerde vennootschappen en ondernemingen. Een schending van deze geheimhoudingsverplichting van door werknemers en adviseurs van de NOM, en aan de NOM gelieerde vennootschappen en ondernemingen heeft te gelden als een schending van deze geheimhoudingsverplichting door de NOM zelf.

CONCEPT

16.3 De NOM zal zich zowel gedurende als na de beëindiging van deze Overeenkomst niet in negatieve zin uitlaten over de Drentse Holding en haar Werkfondsen en Doelondernemingen, in het bijzonder in relatie tot de doelstellingen en het publieke belang van de Werkfondsen. Voorts zal zij zich inspannen dat ook haar werknemers, adviseurs en aan haar gelieerde vennootschappen en ondernemingen zich na beëindiging van deze Overeenkomst niet in vorenbedoelde negatieve zin zullen uitlaten.

16.4 Voor zover voor de NOM op grond van een dwingend wettelijk voorschrift een verplichting tot het doen van mededelingen in strijd met dit Artikel 16 bestaat, zullen de mededelingen eerst na onderling overleg met de Provincie Drenthe worden gedaan, tenzij dit op grond van een wettelijke verplichting redelijkerwijs niet kan worden verlangd.

17 ALGEMENE BEPALINGEN

17.1 Geen der Partijen mag zonder de voorafgaande schriftelijke toestemming van de andere Partij deze Overeenkomst of haar rechten of verplichtingen op grond van deze Overeenkomst geheel of gedeeltelijk overdragen. Deze bepaling heeft slechts obligatoire werking.

17.2 Partijen bij deze Overeenkomst zullen al die nadere akten en documenten ondertekenen, die in redelijkheid vereist zijn voor de uitvoering van deze Overeenkomst.

17.3 Wijzigingen van en aanvullingen op deze Overeenkomst zijn alleen geldig wanneer zij op schrift zijn gesteld en door Partijen zijn ondertekend. De NOM is zich ervan bewust dat de wijziging van deze Overeenkomst de voorafgaande schriftelijke goedkeuring van de Algemene Vergadering behoeft. Een wijziging van deze Overeenkomst zonder deze goedkeuring is niet rechtsgeldig.

17.4 Indien een Partij bij deze Overeenkomst bij een of meerdere gelegenheden naleving van een bepaling van deze Overeenkomst niet vereist, zal dat op geen enkele wijze van invloed zijn op het recht van die Partij om naleving van die bepaling in kwestie op een later ogenblik af te dwingen.

17.5 Wanneer een of meerdere bepalingen van deze Overeenkomst in enige mate ongeldig, onwettig of onafdwingbaar worden op grond van een wet, dan zal dat niet van invloed zijn op de geldigheid, wettigheid of afdwingbaarheid van de overige bepalingen of de geldigheid, wettigheid of afdwingbaarheid in de weg staan.

17.6 Indien enige bepaling, of een deel van een bepaling, in deze Overeenkomst moet worden geacht nietig te zijn of vernietigd wordt, dan blijven alle overige bepalingen en/of het overige gedeelte van de nietige of vernietigde bepaling onveranderd van kracht en zal de nietige of vernietigde bepaling, of het relevante deel daarvan, geacht worden te zijn

CONCEPT

vervangen door een bepaling die in strekking en werking zoveel mogelijk dezelfde rechten en verplichtingen voor Partijen bevat.

17.7 Afstand van recht uit of in verband met deze Overeenkomst, of een aanbod daartoe, kan slechts geschieden door een daartoe strekkende schriftelijke mededeling.

17.8 Indien een Partij haar rechten uit hoofde van deze Overeenkomst niet uitoefent (daaronder begrepen instemming met een verlenging van de termijn waarin een andere Partij haar verbintenissen uit deze Overeenkomst kan uitoefenen) kan dit niet worden opgevat als rechtsverwerking.

17.9 Partijen verklaren uitdrukkelijk dat eventuele algemene inkoop-, leverings- en/of andere algemene dan wel bijzondere voorwaarden van de NOM op deze Overeenkomst niet van toepassing zijn of zullen worden.

18 TOEPASSELIJK RECHT EN FORUMKEUZE

18.1 Op deze Overeenkomst is Nederlands recht van toepassing.

18.2 Geschillen uit hoofde van deze Overeenkomst, of daarmee verband houdende overeenkomsten, dienen te worden beslecht door de bevoegde rechter te Assen.

(handtekeningenpagina volgt)

CONCEPT

(handtekeningenpagina)

Aldus overeengekomen en in tweevoud ondertekend door Partijen op 27 april 2014

N.V. NOM, Investerings- en Ontwikkelingsmaatschappij voor Noord-Nederland

_____

voor deze:

Drentse Holding B.V.

_____

voor deze:

Provincie Drenthe

_____

voor deze: **********,

commissaris van de Koning van de Provincie Drenthe

Drentse Holding B.V.

_____

voor deze: *****

lid van het college van gedeputeerde staten van de Provincie Drenthe

CONCEPT

To: 5.1.2e 5.1.2e | 5.1.2e @nom.nl]
Cc: 5.1.2e | 5.1.2e [5.1.2e @nom.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Fri 6/9/2023 8:10:10 AM
Subject: RE: Uitbreiding uren rol 5.1.2e
Received: Fri 6/9/2023 8:10:00 AM

Hoi 5.1.2e,

Ja, dan kan ik wel. Ik kom wel naar de NOM.

Tot dan! Groeten, 5.1.2e

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

Team Economie

provincie Drenthe

+31 592 5.1.2e

werkdagen: ma, di, do-ochtend, vr

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @nom.nl>
Verzonden: woensdag 7 juni 2023 16:04
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @nom.nl>
Onderwerp: Uitbreiding uren rol 5.1.2e

Beste 5.1.2e,

Na mijn presentatie van 15 mei voor de stakeholders van mijn rol als 5.1.2e hebben we even kort gesproken over de eventuele mogelijkheden om het aantal uren voor mijn rol uit te breiden.
Nu 5.1.2e niet meer bij de NOM werkt zou ik dit graag met jou en 5.1.2e (5.1.2e) bespreken.

Zou het jou passen op donderdag 6 juli om 11.30 uur?
Mag bij ons op kantoor of via teams.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

Werkdagen: maandag, donderdag en vrijdag

N.V. NOM

Investerings- en ontwikkelingsmaatschappij

voor Noord-Nederland

T +31 50 521 4444

M 5.1.2e

E 5.1.2e @nom.nl

W www.nom.nl

Meer weten over de NOM en de ontwikkelingen in Noord-Nederland?

Lees ons NOMMER magazine!

Groeien begint **hier.**

To: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @nom.nl]; 5.1.2e @minezk.nl'[5.1.2e @minezk.nl]; 5.1.2e 5.1.2e (5.1.2e)[5.1.2e @minezk.nl]; 5.1.2e 5.1.2e (5.1.2e)[5.1.2e @minezk.nl]; 5.1.2e @provinciegroningen.nl'[5.1.2e @provinciegroningen.nl]; 5.1.2e @provinciegroningen.nl'[5.1.2e @provinciegroningen.nl]; 5.1.2e, 5.1.2e[5.1.2e @fryslan.frl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]
From: 5.1.2e, 5.1.2e
Sent: Fri 6/16/2023 10:08:36 AM
Subject: RE: Input voor Kwartaaloverleg NOM op 27 juni a.s.
Received: Fri 6/16/2023 10:08:52 AM

Goedemiddag 5.1.2e,

Bedankt voor de uitnodiging maar ik moet mij helaas af melden voor deze bijeenkomst.
Een extra punt van aandacht zou de afspraak zijn in de ava over de evaluatie n.a.v. de FIF. Voor een goede evaluatie is goed na te gaan wat de stand nu is en wat je straks wil evalueren. In juli ben ik nog beschikbaar als we daar, n.a.v. besluit in het kwartaaloverleg, nog een gesprek over willen hebben.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e) 5.1.2e

5.1.2e
Financiën & personeelszaken
5.1.2e
5.1.2e @fryslan.frl

provinsje fryslân
provincie fryslân
Tweebaksmarkt 52 (bezoekeradres)
Postbus 20120, 8900 HM Leeuwarden
(058) 292 5925 / provincie@fryslan.frl
WhatsApp: 06 10 26 88 31
www.fryslan.frl

Tink oan it miljeu foar 't jo beslute dizze mail te printsjen / Denk aan het milieu voor u besluit deze mail te printen.

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @nom.nl>
Verzonden: maandag 12 juni 2023 16:46
Aan: 5.1.2e @minezk.nl' <5.1.2e @minezk.nl>; 5.1.2e (5.1.2e) <5.1.2e @minezk.nl>; 5.1.2e 5.1.2e) <5.1.2e @minezk.nl>; 5.1.2e @provinciegroningen.nl' <5.1.2e @provinciegroningen.nl>; 5.1.2e @provinciegroningen.nl' <5.1.2e @provinciegroningen.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e @fryslan.frl>; 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e @fryslan.frl>; 5.1.2e @drenthe.nl' <5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e @drenthe.nl' <5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e @drenthe.nl' <5.1.2e @drenthe.nl>
Onderwerp: Input voor Kwartaaloverleg NOM op 27 juni a.s.

Beste allemaal,

Bijgevoegd treffen jullie de concept agenda aan voor het kwartaaloverleg op dinsdag 27 juni.
Indien jullie nog aanvullende punten hebben, verneem ik dat graag uiterlijk vrijdagochtend 16 juni. Vrijdagmiddag worden de definitieve stukken verstuurd.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

N.V. NOM

Investerings- en ontwikkelingsmaatschappij

voor Noord-Nederland

T +31 50 5.1.2e

M 5.1.2e

E 5.1.2e @nom.nl

W www.nom.nl

Meer weten over de NOM en de ontwikkelingen in Noord-Nederland?

Lees ons NOMMER magazine!

De informatie in dit e-mailbericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde.

Verstrekking aan en gebruik door anderen is niet toegestaan. Door de elektronische

verzending van het bericht kunnen geen rechten ontleend worden aan de informatie.

<< Disclaimer >>

Persoansgegevens en privacy
De provinsje Fryslân giet sekuer mei jo persoansgegevens om en hannelet neffens de Algemene verordening gegevensbescherming en de Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming. Lês hjir ús Privacyferklearring.

Persoonsgegevens en privacy
De provincie Fryslân gaat zorgvuldig om met uw persoonsgegevens en handelt overeenkomstig de Algemene verordening gegevensbescherming en de Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming. Lees hier onze Privacyverklaring.

To: 5.1.2e @minezk.nl'[5.1.2e @minezk.nl]; 5.1.2e | 5.1.2e)[5.1.2e @minezk.nl]; 5.1.2e 5.1.2e)[5.1.2e @minezk.nl]; 5.1.2e @provinciegroningen.nl'[5.1.2e @provinciegroningen.nl]; 5.1.2e @provinciegroningen.nl'[5.1.2e @provinciegroningen.nl]; 5.1.2e @fryslan.frl'[5.1.2e @fryslan.frl]; 5.1.2e @fryslan.frl'[5.1.2e @fryslan.frl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]
Cc: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @nom.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @nom.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @nom.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @nom.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Fri 6/16/2023 2:58:42 PM
Subject: Stukken kwartaaloverleg NOM - 27 juni 2023
Received: Fri 6/16/2023 3:00:25 PM

20230627 Agenda kwartaaloverleg.pdf
Oplegnotitie samenwerking NOM-TCNN.pdf
Notitie strategische samenwerking NOM en TCNN 15-03-2023.pdf
Notitie IR strategie 2023.pdf

Goedemiddag allemaal,

In de bijlagen treffen jullie de stukken aan voor het kwartaaloverleg NOM op dinsdag 27 juni om 11.00 uur.
Aansluitend vindt er een lunch plaats. Graag ontvang ik voor 26 juni bericht bij fysieke afwezigheid i.v.m. de lunchbestelling.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

N.V. NOM

Investerings- en ontwikkelingsmaatschappij

voor Noord-Nederland

T +31 50 5.1.2e

M 5.1.2e

E 5.1.2e @nom.nl

W www.nom.nl

Meer weten over de NOM en de ontwikkelingen in Noord-Nederland?

Lees ons NOMMER magazine!

De informatie in dit e-mailbericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde.

Verstrekking aan en gebruik door anderen is niet toegestaan. Door de elektronische

verzending van het bericht kunnen geen rechten ontleend worden aan de informatie.

AGENDA

Agenda voor het kwartaaloverleg tussen EZK, Provincies en NOM op dinsdag 27 juni 2023 om 11.00 uur

Zaal 't Wad, kantoor NOM Groningen, aansluitend lunch

1. Opening en vaststelling agenda

2. Rapportage Q1-2023
   https://nomrapportages.sites.kirra.nl/23a023c8-61b3-5390-917f-01e167b3d649

3. Status van provinciale input aandeelhoudersinstructie

4. Evaluatie en inzet corona herstelmiddelen

5. Evaluatie FiF

6. Versterken Ontwikkelkracht Noorden
   a. Stand van zaken Goud van het Noorden
   b. Nij Begun
   c. Samenwerking NOM – TCNN *bijlagen*
   d. Plan van eisen subsidieaanvraag

7. Internationaliseringmiddelen
   a. IR-programma *bijlage*
   b. Extra middelen exportbevordering (incl. IWCN)

8. Rondvraag

9. Sluiting

Groeien begint hier.

Notitie RvC en AVA tav samenwerking TCNN en NOM

Aanleiding

Al enige tijd wordt er tussen de NOM en TCNN verkent of het verstandig is om tot verdergaande samenwerking te komen. In het jaarplan 2023 van de NOM staat:

"De NOM kiest ervoor om in 2023 de projectontwikkeling en projectmanagement taken uit elkaar te halen, aangezien dit verschillende competenties betreffen. Het team Innoveren is sterk in projectontwikkeling. Voor het projectmanagement wil de NOM de samenwerking met TCNN aangaan, waarbij altijd op projectniveau wordt gekeken of TCNN inhoudelijk de geschikte projectpartner is. De NOM wil eind 2022 de samenwerkingsvorm bepalen, waarna de formalisatie van de afspraken in 2023 zal plaatsvinden"

Redenen voor deze verkenning van verdergaande samenwerking zijn:

- De ontwikkelcapaciteit van Noord-Nederland en ook van de NOM moet verder versterkt worden als Noord-Nederland meer gebruik wil maken van nationale en Europese subsidiemiddelen;
- TCNN krijgt steeds meer aanvragen om als penvoerder voor grote Noord-Nederlandse projecten op te treden, maar kan de (financiële) risico's van die projecten door de schaal van de organisatie niet dragen;
- TCNN kan lastig talent aan zich binden, omdat de organisatie daar te klein voor is en niet de diversiteit aan werkzaamheden kent zoals de NOM (die het nog wel lukt om voldoende talent te vinden);
- TCNN doet volop aan projectontwikkeling, zodat de funnel gevuld blijft voor projectmanagement en projectuitvoering, maar is minder goed aangehaakt op de ecosysteemontwikkeling en beleidskeuzes rondom innovatie in Noord-Nederland dan de NOM;
- De NOM mist 'projectontwikkel-kennis' op het gebied van (kleinere) innovatieprojecten en de subsidieroutes die daar bij horen, maar ziet veel ontwikkelkansen in combinatie met TCNN;
- TCNN heeft ruime ervaring met subsidiemiddelen vanuit o.a. SNN, Interreg en EU. De NOM is hier minder goed op aangehaakt;
- Bij de NOM is nauwelijks projectmanagement capaciteit aanwezig, dus voor de grotere projecten als EDIH moet 'dure' externe capaciteit aangetrokken worden, maar hierdoor verdwijnt de opgebouwde kennis over projectmanagement ook steeds weer en missen we efficiency-voordelen.

Door E&E Advies is een verkenning uitgevoerd op welke wijze TCNN en de NOM beter samen kunnen werken. Hiervoor zijn, naast de NOM en TCNN, ook de aandeelhouders/subsidienten geïnterviewd.

Uit deze verkenning zijn de volgende aandachtspunten ontstaan, waarbij wij in het rood onze reactie hebben toegevoegd:

- Een goede en gedeelde probleemanalyse ontbreekt. Aandeelhouders/subsidiënten vragen zich af of er inderdaad veel kansen worden gemist en of dat komt door een gebrek aan projectgenererend vermogen en de wijze waarop de business development is georganiseerd. Of bijvoorbeeld doordat het Noorden niet over de juiste assets beschikt om in projecten mee

te kunnen doen. Provincies en de NOM zouden deze analyse samen moeten maken om tot een gedeeld en op feiten gebaseerd beeld te komen.
NOM: het is onze overtuiging dat de ontwikkelkracht in het Noorden niet voldoende op orde is. Het aantal aanvragen in het Nationale Groeifonds is hier een sprekend voorbeeld van. We zijn gestart om projectontwikkeling op gang te krijgen, o.a. door het organiseren van Goud van het Noorden. We gaan graag in gesprek met de Provincies om een gezamenlijke analyse te vormen.

- Behouden van de wendbaarheid en de resultaatgerichtheid van TCNN.
  NOM: dit blijft onveranderd aanwezig, maar we verwachten in de toekomst de meeste projecten uit de koker van de NOM gaan komen.
- Een accentverschuiving binnen de NOM van ontwikkeling naar uitvoering van projecten is niet in lijn met de visie van de aandeelhouders. Zij hebben juist een visie dat de NOM zich vooral zou moeten richten op het ontwikkelen van projecten en minder op de uitvoering ervan.
  NOM: juist aan projectontwikkeling willen onze tijd gaan besteden. Om deze reden willen wij TCNN ook aanhaken voor het projectmanagement. Door de toename van de financiële omvang van grote overkoepelende subsidieprojecten, zijn er steeds minder partijen bereid om projectmanagement op te pakken (risico's te groot). In de praktijk wordt er veelal gekeken naar de NOM om dit op te pakken.
- We moeten niet terecht komen in een (nieuwe) structuurdiscussie. Deze spelen voortdurend in het Noorden. Een krachtenbundeling van NOM en TCNN is niet zozeer een wijziging van de ondersteuningsstructuur, maar het effectiever (en wellicht efficiënter) inrichten van de functionaliteit van business development wel.
  NOM: hier zullen we aandacht voor hebben en, bespreken met aandeelhouders.
- Financiële dekking van de functionaliteiten van TCNN binnen de NOM zonder dat de mogelijkheid tot inbesteding op het spel komt te staan. Dit is een belangrijk punt uit het gesprek met de aandeelhouders/subsidiënten. Wanneer TCNN onderdeel zou gaan uitmaken van de NOM, dan vraagt dat een meer structurele dekking van deze extra capaciteit en dat betekent in principe een verhoging van de boekjaarsubsidie van de subsidiënten. De provincies voelen daar momenteel weinig voor. Een constructie zonder financiële dekking is ook niet wenselijk. Het lost het continuïteitsvraagstuk niet op en het op grotere schaal aantrekken van middelen van derden kan consequenties hebben voor het recht op inbesteden.
  NOM: het lukt TCNN al jaren om zichzelf in stand te houden zonder een boekjaarsubsidie. Deze werkwijze gaat niet veranderen. Er komt voor dit onderdeel dus geen verzoek tot verhoging van de boekjaarsubsidie van de NOM. Het inbestedingsvraagstuk houden we altijd scherp.
- In de gesprekken met de NOM en TCNN kwam naar voren dat het wenselijk is de vijf deelfuncties dicht op elkaar te organiseren. Dit staat haaks op het jaarplan van de NOM waarin staat: *'De NOM kiest ervoor om in 2023 de projectontwikkeling en projectmanagement taken uit elkaar te halen, aangezien dit verschillende competenties betreffen.'*
  NOM: projectontwikkeling en projectmanagement zijn verschillende disciplines, maar kunnen ook niet helemaal uit elkaar getrokken worden. Bij het ontwikkelen van projecten is het heel verstandig om de beoogde projectmanager al in een vroeg stadium aan te haken, om zo mogelijke onuitvoerbare afspraken te voorkomen en wederzijdse kennis en ervaring efficiënt in te zetten.

Voorstel

Voorgesteld wordt om de komende 2 jaar strategischer met elkaar te gaan samenwerken, waarbij de NOM zich meer gaat richten op projectontwikkeling en TCNN zich meer kan gaan richten op het projectmanagement van de ontwikkelde projecten.

De NOM zorgt als het ware dat de orderportefeuille van TCNN gevuld blijft, zodat TCNN minder hoeft te investeren in projectontwikkeling en zichzelf kan bedruipen door de projectmanagementtaak binnen de projecten. Het is hierbij de voorkeur van de NOM om samen te werken met TCNN, maar dit is niet uitsluitend de partij die bij elk project wordt aangehaakt. Wij zien echter de volgende voordelen in deze samenwerking:

- De NOM leert van TCNN hoe (kleinere) innovatieprojecten vormgegeven kunnen worden, waardoor de ontwikkelkracht van de NOM (en dus de regio) wordt vergroot;
- De NOM is goed aangesloten bij de innovatieclusters en –ecosystemen in Noord-Nederland en kan daardoor de link leggen tussen beleidsontwikkelingen bij de provincies en innovatieprojecten;
- De NOM kan bij het opzetten van innovatieprojecten gebruik maken van de kennis en kunde van TCNN over projectuitvoering en –management, waardoor de projecten aan de voorkant goed in elkaar zitten;
- TCNN kan als penvoerder voor grotere projecten optreden onder de vlag van de NOM, waardoor het risico voor TCNN verkleind wordt en de regio grotere innovatieprojecten op een goede manier kan managen (en hierover kennis opbouwt die in de regio blijft);
- TCNN kan makkelijker talent aantrekken door hierin samen te werken met de HR-afdeling van de NOM;
- De NOM kan haar eigen rol in de uitvoering van projecten en projectmanagement beperken, wat de samenwerking met eerstelijnsorganisaties en kennisinstellingen waarschijnlijk ten goede komt.

De komende twee jaar wordt gebruikt om kennis over te dragen over projectontwikkeling en innovatiesubsidies, het intensiveren van de samenwerking tussen TCNN en NOM in de sectorteams, het praktisch gebruik maken van elkaars faciliteiten etc. Na twee jaar moet duidelijk zijn of de NOM voldoende projecten kan genereren voor TCNN zodat zij zich kunnen concentreren op projectmanagement alleen en of tegen die tijd een nog verdergaande samenwerking op draagvlak kan rekenen.

Advies intensivering samenwerking NOM en TCNN

Opgesteld door 5.1.2e 5.1.2e *en* 5.1.2e *van E&E advies*
Datum: 16-03-2023
Ter bespreking in het MT van de NOM en het bestuur van TCNN

Aanleiding/probleemstelling

Er liggen volop extra subsidiemogelijkheden voor Noord-Nederland. Het landsdeel lijkt echter tekort te komen op projectgenererend vermogen (ontwikkelkracht) om goed op deze kansen in te kunnen spelen. Noord-Nederland laat daarmee kansen onbenut, vist achter het net of moet het doen met de restjes wanneer de koek landelijk eigenlijk al is verdeeld. De observatie vanuit TCNN en de NOM is dat andere regio's er beter in slagen middelen naar de regio te halen waarmee het MKB geholpen kan worden bij innovatie. Een observatie die ook door bijvoorbeeld Philips wordt gedeeld. En bovendien signaleren wij dat andere regio's succesvoller zijn in het ontwikkelen en uitvoeren van projecten met middelen die reeds aan de regio zijn toegekend. We zien dit bij de Europese programma's, maar ook bijvoorbeeld bij de diverse groeifondsaanvragen, waarin het Noorden maar beperkt vertegenwoordigd is of laat aanschuift.

In andere regio's in Nederland is wat betreft projectontwikkeling (en ook uitvoering), een prominente plek voor de ROM's weggelegd als dé regionale ontwikkelbedrijven voor dit type van multistakeholder projecten gericht op de bevordering van kennisdeling richting en innovatie binnen het MKB. In de NOM is deze ontwikkelfunctie naar verhouding minder sterk vormgegeven en worden ook kennis en competenties gemist wat betreft projectmanagement. In het Noorden zijn de hogescholen en de RUG, andere intermediaire partijen en de provincies zelf voor een deel in dat gat gedoken, niet altijd met evenveel succes en bovendien vaak met een eigenbelang. De NOM is preferred partner van de provincies als het gaat om haar ROM kerntaken, maar deze status wordt onvoldoende in praktijk gebracht. Mede daardoor scoort de NOM laag als het gaat om het aantrekken van projectgeld. In de periode 2014-2020 heeft de NOM volgens Erac en Berenschot in 10 Europese projecten deelgenomen met een omvang van in totaal € 870.000. Dat is 2% van de totale projectenomvang van de gezamenlijke ROM's (Noord-Nederland vormt 8% van de Nederlandse economie) en daarmee staat de NOM onderaan. Ter vergelijking: in dezelfde periode heeft IQ € 15 miljoen voor de regio opgehaald en Oost NL € 10 miljoen, waarmee zij hun slagkracht flink hebben kunnen vergroten en het MKB krachtiger konden ondersteunen. Een krachtige ontwikkelmotor draagt bij aan het regionale verdienvermogen. Plat gezegd, IQ en Oost NL zijn stuwend, de NOM verzorgend.

Het bestaan van TCNN hangt ook samen met bovenstaande beschouwing.. Het is een zelfstandige stichting zonder winstoogmerk, gericht op het ontwikkelen en uitvoeren van grote innovatieprojecten, met als doel de duurzame versterking van de Noordelijke economische structuur door versterking van de concurrentiekracht van het MKB. Het vervult een functionaliteit die in andere regio's bij de ROM's is belegd, andere regio's hebben geen evenknie van TCNN.

0923 319905

De besturen van beide organisaties zijn van mening dat met een krachtenbundeling van NOM en TCNN een grotere bijdrage kan worden geleverd aan de versterking van de Noordelijke functionaliteiten projectontwikkeling en projectmanagement. Een versterking die over en weer van directe toegevoegde waarde kan zijn. Het bestuur van TCNN en de directie van de NOM hebben E&E advies gevraagd om op basis van een gespreksronde een notitie op te stellen waarin wordt ingegaan op:

- Nut en noodzaak van een samenwerking tussen TCNN en NOM
- Voor- en nadelen van samenwerking
- Gewenste vorm waarin deze samenwerking gestalte kan krijgen.

Bevindingen uit de gesprekken: voordelen en aandachtpunten

De belangrijkste bevindingen op basis van de deskresearch en de gesprekken volgen hieronder.

De probleemstelling wordt gedeeld

De NOM en TCNN delen de hierboven beschreven observatie dat het Noorden kansen laat liggen als het gaat om het aantrekken van middelen voor het MKB en zijn beide van mening dat een krachtenbundeling van de twee organisaties daar een positieve bijdrage aan kan leveren.

Een krachtenbundeling biedt soelaas voor het Noorden

NOM en TCNN zijn ervan overtuigd dat een krachtenbundeling kan bijdragen aan de versterking van het projectgenererend vermogen en het beter benutten van kansen om middelen naar het Noorden te halen ten einde ondernemers beter te kunnen ondersteunen bij innovatie. Er liggen kansen om te komen tot een full service organisatie waarmee professionaliteit van de intermediaire dienstverlening in het Noordelijke ondernemers ecosysteem toeneemt. Er ontstaat een mogelijkheid om 'projecttreintjes' te bouwen: uitvoeren van ecosysteemanalyses, vertaling naar te ontwikkelen ecosysteemversterkende projecten (randvoorwaardelijk) en projecten gericht op directe MKB ondernemersondersteuning, uitvoering en goede afronding van deze projecten en doorvertaling vanuit de opgedane praktijkervaring naar voorstellen voor vervolgprojecten. De twee organisaties zijn ervan overtuigd dat zij samen in staat zijn een vliegwiel op gang te brengen en te houden dat momenteel in het Noorden wordt gemist.

Er lijkt sprake van een strategische fit

De NOM constateert een groeiende behoefte aan professionele projectuitvoeringscapaciteit (front-, maar vooral ook backoffice capaciteit) en komt handen tekort om projectkansen binnen en buiten de regio te benutten. Een nauwere samenwerking met TCNN betekent een versterking van het ontwikkelbedrijf van de NOM. Hetgeen de NOM in staat stelt haar rol en positie in het Noordelijke ecosysteem en in de landelijke samenwerking van de negen ROM's te versterken en een kwaliteitsimpuls te realiseren op het gebied van ontwikkeling, uitvoering en management van projecten.

TCNN ziet de kansen voor het Noorden en wil graag een versnelling aanbrengen, maar is daar op eigen gelegenheid onvoldoende toe in staat. Projecten worden groter en complexer en daarmee nemen de risico's toe en is (financiële en organisatorische) draagkracht nodig waar het TCNN aan ontbreekt. Een nauwere samenwerking met de NOM wordt vanuit TCNN als kans gezien om de functionaliteiten van TCNN (projectontwikkeling, projectuitvoering en projectmanagement) beter te kunnen borgen en haar draag- en slagkracht te vergroten.

Daar komt bij dat het voor TCNN steeds lastiger wordt om met haar organisatie flexibel met haar projectenportfolio mee te bewegen. Wanneer projecten stoppen vertrekken goede mensen die op een later moment misschien weer nodig zijn, maar waarbij de werving in een krappe arbeidsmarkt lastig is. TCNN is gebaat bij meer continuïteit in haar workload en bij de aantrekkingskracht van de NOM als het gaat om het binnenhalen van talent.

De samenwerking zou kunnen leiden tot een groei van professionaliteit en tot meer flexibiliteit en wendbaarheid. Beide organisaties hebben, wat betreft de projectontwikkel- en uitvoeringstaak, een beperkte omvang en de capaciteit is op voorhand meestal nagenoeg volledig toebedeeld aan projecten. Bij de NOM is dat dichtgeregeld in de jaarplannen, bij TCNN is de beschikbare capaciteit direct gekoppeld aan projecten. Door meer samen te werken kan eenvoudiger worden geschoven en capaciteit worden vrijgespeeld om op nieuwe kansen in te spelen.

Wellicht is er met meer samenwerking een kostenvoordeel te behalen, maar hoe dat voordeel er uit ziet en te realiseren is, moet nog worden verkend. Het voordeel (als onderdeel van de strategische fit) lijkt meer te zitten aan de opbrengstenkant: het succesvoller en in een meer constante stroom middelen naar het Noorden halen waaruit capaciteit van de NOM en TCNN kan worden bekostigd.

Samengevat: er lijkt sprake te zijn van een strategische fit vanuit het perspectief van kwaliteitsverbetering, vermindering van de kwetsbaarheid en daling of betere dekking van de kosten.

Er is sprake van complementaire dienstverlening die optelt tot een fullservice concept

Samen zijn beide organisaties in staat een brede en volledige dienstverlening aan te bieden ten aanzien van innovatieprojecten bestaande uit vijf deelfunctionaliteiten:

1. Ecosysteem management: het onderhouden en in samenwerking met stakeholders gericht versterken van de voor het Noorden relevante innovatie-ecosystemen
2. Ontwikkeling van publiek-private multistakeholder projecten waarmee ecosystemen gericht en systemisch worden verbeterd en de concurrentiekracht wordt versterkt
3. Business development: bijdragen aan waarde creatie in (groepen van) bedrijven, al dan niet met kennisinstellingen
4. Projectuitvoering: vervullen van de rol van projectmanager / projectdirectie. Het trekken en in goede banen leiden van een project en leidinggeven aan een consortium van publiek-private partijen (frontoffice projectuitvoering)

5. Projectuitvoering: het beheersen van een project door het voeren van een goede administratie en het afleggen van een deugdelijke verantwoording (backoffice projectuitvoering)

Bij de NOM lag het accent lange tijd op 2, 3 en 4 en wordt 1 momenteel ingericht. Bij TCNN ligt het accent op 4 en 5, maar behoort ook 2 (noodgedwongen) tot de corebusiness. Samen beheersen beide organisaties het gehele palet en kunnen ze functioneren als een full service organisatie, in de huidige situatie zijn ze redelijk complementair maar overlappen activiteiten op de nummers 2 en 4.

Er lijkt sprake van een culturele fit

In de gesprekken is minder uitvoerig stil gestaan bij de culturele fit tussen beide organisaties. De culturele fit tussen beide organisaties lijkt behoorlijk groot te zijn en dit wordt op voorhand niet als een belangrijk issue gezien. Wel is er aandacht nodig voor verbetering van persoonlijke relaties tussen personen uit beide organisaties.

Aandachtpunten

In de gesprekken met de NOM en TCNN en ook in het gesprek met de aandeelhouders/subsidiënten van de NOM is ook een aantal aandachtspunten benoemd waarmee bij het inrichten van de samenwerking rekening dient te worden gehouden:

- Een goede en gedeelde probleemanalyse ontbreekt. De analyse in het intro van deze notitie wordt niet zonder meer gedeeld door alle aandeelhouders/subsidiënten. Zij vragen zich af of er inderdaad veel kansen worden gemist en of dat komt door een gebrek aan projectgenererend vermogen en de wijze waarop de business development is georganiseerd. Of bijvoorbeeld doordat het Noorden niet over de juiste assets beschikt om in projecten mee te kunnen doen. Provincies en de NOM zouden deze analyse samen moeten maken om tot een gedeeld en op feiten gebaseerd beeld te komen.
- Behouden van de wendbaarheid en de resultaatgerichtheid van TCNN.
- Een accentverschuiving binnen de NOM van ontwikkeling naar uitvoering van projecten is niet in lijn met de visie van de aandeelhouders. Zij hebben juist een visie dat de NOM zich vooral zou moeten richten op het ontwikkelen van projecten en minder op de uitvoering ervan.
- We moeten niet terecht komen in een (nieuwe) structuurdiscussie. Deze spelen voortdurend in het Noorden. Een krachtenbundeling van NOM en TCNN is niet zozeer een wijziging van de ondersteuningsstructuur, maar het effectiever (en wellicht efficiënter) inrichten van de functionaliteit van business development wel.
- Financiële dekking van de functionaliteiten van TCNN binnen de NOM zonder dat de mogelijkheid tot inbesteding op het spel komt te staan. Dit is een belangrijk punt uit het gesprek met de aandeelhouders/subsidiënten. Wanneer TCNN onderdeel zou gaan uitmaken van de NOM, dan vraagt dat een meer structurele dekking van deze extra capaciteit en dat betekent in principe een verhoging van de boekjaarsubsidie van de subsidiënten. De provincies voelen daar momenteel weinig voor. Een constructie zonder financiële dekking is ook niet wenselijk. Het

0923 319905

lost het continuïteitsvraagstuk niet op en het op grotere schaal aantrekken van middelen van derden kan consequenties hebben voor het recht op inbesteden.
- In de gesprekken met de NOM en TCNN kwam naar voren dat het wenselijk is de vijf deelfuncties dicht op elkaar te organiseren. Dit staat haaks op het jaarplan van de NOM waarin staat: *'De NOM kiest ervoor om in 2023 de projectontwikkeling en projectmanagement taken uit elkaar te halen, aangezien dit verschillende competenties betreffen.'*

Het voorstel voor samenwerking

Het voorstel dat uit de gesprekken naar voren komt, mede in het licht van de hierboven benoemde aandachtspunten, is om de samenwerking te versterken en daarbij te kiezen voor een strategische samenwerking met operationele doorvertaling. Er is ook gesproken over overname van TCNN door de NOM, maar daaraan kleven voor nu nog veel risico's (op het gebied van onder meer de financierbaarheid en draagvlak) en nadelen zoals het verlies van enkele kernkwaliteiten van TCNN of de noodzaak tot harmonisatie. Bovendien is de NOM haar dienstverlening op het gebied van innovatie opnieuw aan het structureren en dat vraagt vooreerst veel managerial aandacht. De aandeelhouders/subsidiënten zijn ook niet op voorhand overtuigd van nut en noodzaak van een integratie van TCNN in de NOM en hun draagvlak is nodig om deze stap te kunnen zetten.

Met het inrichten van een minder verstrekkende strategische samenwerking tussen beide organisaties zou echter ook al een belangrijk deel van de beoogde meerwaarde gerealiseerd kunnen worden. Dit is aanzienlijk minder ingrijpend en kan altijd nog leiden tot een verdere intensivering bij gebleken succes.

De samenwerking zou in eerste instantie betrekking kunnen hebben op:

1. Samen kansen voor het Noorden identificeren en projecten ontwikkelen. Waarbij de ontwikkelrol, gefinancierd vanuit de basissubsidie van de NOM, zoveel mogelijk komt te liggen bij de mensen van de NOM. Met name de Europese programma's (Interreg A) bieden kansen, maar ook EFRO en JTF.
2. Versterking van de propositie van de NOM door vanuit TCNN projectmanagement te leveren (financieel gedekt vanuit de projecten). Afhankelijk van wat nodig is kan het gaan om front- en/of backoffice activiteiten. Denk aan EFRO-, Groeifonds- en JTF projecten.
3. Samenwerking op het gebied van personeel. Goed personeel is key en de struggle for talent is groot. De NOM lijkt momenteel beter dan TCNN in staat om in de huidige markt talent aan zich te binden. Verkend kan worden of/hoe de NOM talent kan werven voor de combinatie NOM en TCNN.

Afspraken tussen beide organisaties ten aanzien van deze onderwerpen kunnen voor bepaalde tijd (bijvoorbeeld een periode van twee jaar) worden vastgelegd in een termsheet die door beide zijden gezamenlijk wordt opgesteld en getekend. Voorstel is dat een opdracht hiertoe wordt verstrekt aan de directeur van TCNN en de manager innovatie van de NOM. Het verdient voorkeur dat ook het bestuur van TCNN en de directeur van de NOM hier zelf nauw bij betrokken worden, evenals de direct betrokken medewerkers van

beide organisaties. De uitwerking van de samenwerkingsafspraken wordt dan tevens gebruikt om actief te werken aan een grotere wederzijdse bekendheid en waardering (en uiteindelijk gebruik).

Want gezegd moet worden dat een krachtenbundeling tussen de beide organisaties vanuit de beleidstheorie evident lijkt, maar in de praktijk niet vanzelf tot stand komt. Dat is in de afgelopen jaren wel gebleken. De organisaties zijn reeds meer dan tien jaar in hetzelfde pand gevestigd en delen een verdieping. Twee personen (waaronder de directeur) zijn vanuit de NOM gedetacheerd bij TCNN en de werkterreinen tussen beide organisaties vertonen een grote overlap en activiteiten zijn deels complementair. Dat heeft over en weer niet geresulteerd in een doorleefde kennis van de beide organisaties. Dat geldt zowel op bestuurs- als op uitvoeringsniveau. In de gesprekken wordt over elkaar gesproken in termen van stereotypen, maar de nuances in wat de ander doet ontbreekt. Er is overwegend waardering voor de ander, maar zoals gezegd gebaseerd op beperkte kennis. En van wederzijds gebruik (waar kennis en waardering randvoorwaardelijk voor zijn) is nauwelijks sprake.

We constateren hiermee dat er nog wezenlijke stappen gezet moeten worden om tot een hechtere samenwerking te komen die verder gaat dan het aan het papier toevertrouwen van de afspraken. De beide organisaties moeten nog duidelijk naar elkaar toegroeien, waar door beide besturen samen stevig op gestuurd moet gaan worden (en zelf ook actief aan deel moet worden genomen).

De geringe toenadering in de afgelopen jaren is mede het gevolg geweest van separate doelen, separate geldstromen en winst- en verliesrekening en een separate governance. Het samenwerkingsvoorstel dat we hier doen gaat niet zover dat dit wordt opgeheven, maar er worden wel randvoorwaarden gecreëerd die hierin voorzien:

- Formuleer een gezamenlijk doel of een gezamenlijke ambitie. Bijvoorbeeld over twee jaar een toename van 50% aan uitgelokte investeringen van buiten Noord-Nederland.
- Eenheid van bestuur: stuur samen bestuurlijk op het realiseren van deze ambitie en de strategie die nodig is om het doel te halen.
- Monitor op de gezamenlijk gerealiseerde 'omzet'.

Breng parallel aan dit traject van intensiveren van de samenwerking een inhoudelijke dialoog met de aandeelhouders/subsidiënten van de NOM op gang over de in deze notitie opgenomen probleemanalyse en de rol die de provincies en het ministerie van EZK voor de combinatie NOM/TCNN zien weggelegd om dit vraagstuk te helpen oplossen.

1. Onderzoek samen met de aandeelhouders/subsidiënten van de NOM de hypothese dat het Noorden kansen laat liggen en de mate waarin de ontwikkel- en uitvoeringskracht in het Noorden (en de wijze waarop deze is georganiseerd) daar debet aan is. Dit moet een gezamenlijk onderzoek zijn.
2. Indien het onderzoek daar aanleiding toe geeft, verken met de aandeelhouders/subsidiënten in welke mate NOM en TCNN vanuit een krachtenbundeling (en vanuit de preferred partner gedachte van de aandeelhouders) bij kunnen dragen aan de oplossing van het vraagstuk. En verken wat de implicaties

0923 319905

van deze keuze zijn in termen van kosten en opbrengsten en wat eventuele gevolgen zijn m.b.t. het recht van inbesteden. De eerste ervaringen uit de strategische samenwerking die is aangegaan kunnen daarbij ter onderbouwing worden ingebracht.

Samengevat: neem de tijd om met elkaar een redenering op te bouwen die tevens kan rekenen op draagvlak van de aandeelhouders/subsidiënten en ga ondertussen aan de slag om de strategische samenwerking concreet vorm te geven.

Verantwoording

Deze notitie bevat een onafhankelijk advies van E&E advies, waarop door beide besturen nog kan worden geamendeerd. De notitie is tot stand gekomen op basis van gesprekken met:

- Vanuit de NOM: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e
- Vanuit TCNN : 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e
- Vanuit de aandeelhouders/subsidiënten: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e en 5.1.2e 5.1.2e (6 maart 2023)

0923 319905

Notitie IR strategie 2023

Vanuit de NFIA is er een landelijk programma (gestart in 2006) om jaarlijks per regio Investor Relations-gesprekken te voeren met de internationale bedrijven die in de regio gevestigd zijn, om te zorgen dat zij goed verankeren, niet onverwachts weer uit Nederland vertrekken en informatie op te halen over het vestigings- en ondernemingsklimaat in Nederland.

De financieringsstructuur voor het landelijke Investor Relations programma is gebaseerd op een 50/50 cofinanciering van het rijk en de provincies en/of gemeenten zoals bijvoorbeeld Amsterdam, Rotterdam etc. Deze co-financieringsconstructie is een voorwaarde vanuit EZK sinds 2015. Beide groepen betalen jaarlijks €75.000 (grote ROM's), waarbij het totale budget voor ROM's op minimaal €150.000 komt.

De NOM is de enige ROM waarbij deze cofinanciering vanuit de provincies en/of gemeenten **niet** gebeurt omdat de provincies destijds hier niet voor wilden betalen. Als middenweg is 8 jaar geleden met de provincies afgesproken dat gemeenten een in-kind bijdrage zullen doen aan het IR programma i.p.v. een financiële bijdrage

Op dit moment worden de IR gesprekken (ongeveer 120 per jaar) gevoerd door teamleden van Internationaliseren, Innoveren en medewerkers van gemeenten. Hieronder is de verdeling te vinden van de gevoerde gesprekken in 2022. Als de target die door NFIA is gesteld niet wordt gehaald, moet de NOM de ontvangen bijdrage van het Rijk voor het IR-programma terugstorten. Dat is gelukkig nog nooit gebeurd, maar vergt aan het einde van het jaar wel een flinke inspanning om ook van de gemeenten hun gespreksverslagen te ontvangen.

Gemeenten

De inzet van gemeenten is wisselend. Sommige individuen voeren regelmatig IR gesprekken en voeren deze zelf in Achilles. De meesten zijn echter niet actief in Achilles en vergeten gespreksverslagen door te sturen. Wanneer ze dit wel doen, zet de IR coördinator van de NOM ze in Achilles. Het vermoeden is dat er meer gesprekken met IR bedrijven worden gevoerd dan wij meekrijgen.
De IR coördinator voert 3x per jaar gesprekken met de gemeenten om uit te vragen of er IR gesprekken gevoerd zijn. Deze 'achteraf' gesprekken leveren vaak weinig op en kosten veel tijd.
Er is niet altijd een duidelijke afstemming tussen de NOM en de gemeenten waardoor sommige bedrijven dubbel bezocht worden. Deze dubbele bezoeken tellen niet mee voor de target en kunnen als onprofessioneel worden ervaren door IR bedrijven (geen afstemming tussen betrokken partijen).
Momenteel worden gemeenten geen targets opgelegd voor IR gesprekken.

Hierdoor voelen zij niet de noodzaak om veel IR gesprekken te voeren en door te geven/zelf te loggen. De incentive voor gemeenten om de IR gesprekken met de NOM te delen ontbreekt: zij halen geen voordeel uit de samenwerking. Het IR verslag dat jaarlijks wordt opgesteld is wordt goed ontvangen door de gemeenten echter is niet altijd even toegespitst op gemeentelijk niveau door een te brede (landelijke) focus.
Gemeenten stellen vragen vanuit hun eigen oogpunt, waarbij ze vooral kijken naar het belang voor de gemeente. Het kan zijn dat zij anders omgaan met signalen waarbij het IR bedrijf uitbreiding/verplaatsing naar een andere regio dan NOM medewerkers.

Data-uitwisseling

Zowel de NOM als gemeenten hebben een eigen CRM systemen naast Achilles, database van Invest in Holland (NFIA, regionale partners zoals de NOM). Hierdoor ontstaan twee problemen:

1. Twee systemen wordt ervaren als dubbele administratie. De gespreksverslagen moeten handmatig in elk systeem ingevuld worden.
2. De voertaal tussen eigen systemen en Achilles verschilt. In eigen systemen moeten gespreksverslagen ingevuld worden in het Nederlands, in Achilles moet dat in het Engels. Men is tijd kwijt aan het vertalen van de gespreksverslagen.

Conclusie:

- De afspraak zoals die er was, waarbij de provincies geen bijdrage leveren, maar er in de plaats daarvan een 'in kind' bijdrage is van de gemeenten in de vorm van 'gevoerde gesprekken' werkt niet goed. De NOM is veel extra tijd kwijt met het achter de broek zitten van de gemeenten en het vervolgens invoeren en vertalen van gespreksverslagen.
- De NOM wil de IR gesprekken strategischer gaan inzetten door ze te gebruiken om met de internationale bedrijven in gesprek te komen over R&D, schoner en slimmer produceren, kortom de ambities en uitdagingen waar Nederland voor staat Daarvoor is het handig als alle gesprekken door medewerkers van de NOM (verdeeld over de verschillende sectorteams) met kennis van de sector (en de innovatieprojecten die daarin lopen) en acquisitie worden gevoerd.

Ons voorstel:

- We zouden de 3 provincies willen vragen, net als alle andere provincies en/of gemeenten, vanaf 2024 gezamenlijk € 75.000 per jaar dus iedere provincie in het Noorden van Nederland € 25.000 vrij te maken voor het continueren van het Investor Relations-programma, zodat aan de cofinancieringseis van het EZK kan worden voldaan.

- Dit zorgt er tevens voor dat wij als NOM het programma strategischer kunnen inzetten, betere data kunnen verzamelen uit de gesprekken over het Noordelijke vestigingsklimaat en de relatie kunnen leggen met innovatieprogramma's.

To: 5.1.2e , 5.1.2e [5.1.2e @provinciegroningen.nl]; 5.1.2e @fryslan.frl'[5.1.2e @fryslan.frl]
Cc: 5.1.2e [5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e , 5.1.2e [5.1.2e @provinciegroningen.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Tue 6/20/2023 2:15:34 PM
Subject: RE: Stukken kwartaaloverleg NOM - 27 juni 2023
Received: Tue 6/20/2023 2:15:37 PM

Hoi 5.1.2e,

Dank voor je reactie en goede punten inderdaad. En uiteraard moet 5.1.2e hier ook iets van vinden. Ik heb het overgebleven budget van het gezamenlijke deel terugploegkorting even nagekeken en helaas minder dan ik dacht: € 32.332,35. Jammerrrrr maar niet voldoende voor het gevraagde bedrag.
Ik denk dat IR een waardevol deel van de NOM activiteiten is, dat we niet kwijt willen en dat met subsidie gefinancierd moet worden. De vraag is natuurlijk of wij dat moeten doen. Misschien kunnen we een deal met EZK maken als zij extra subsidie toezeggen en wij dan iets doen aan IR en indexeringen…
To be continued

Groeten, 5.1.2e

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

Team Economie

provincie Drenthe

5.1.2e

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

werkdagen: ma, di, do-ochtend, vr

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: 5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @provinciegroningen.nl>
Verzonden: dinsdag 20 juni 2023 15:32
Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e @fryslan.frl' < 5.1.2e @fryslan.frl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @provinciegroningen.nl>
Onderwerp: RE: Stukken kwartaaloverleg NOM - 27 juni 2023

Hoi 5.1.2e,

Ik ben nog niet toegekomen om de stukken voor het kwartaaloverleg te lezen (doe ik vrijdag). Wel snel de notitie IR gelezen.
Een paar opmerkingen:

- Ik weet niet meer of de provincies acht jaar geleden niet wilde betalen en dat dat destijds zo voor besluitvorming voor lag. In die tijd zijn we overigens al wel gigantisch met onze jaarlijkse subsidiebijdrage omhoog gaan, kan me er wel iets bij voorstellen.

- Moet dit punt niet meegenomen worden bij discussie over indexering, dan pak je het meteen structureel aan als je het wilt. Incidenteel met terugploegmiddelen kan uiteraard wel. Hoeveel zit daar trouwens nog in?
- De argumentatie lijkt er nu wel heel erg op dat het met gemeenten niet te regelen is en dat wij maar dit financieel moeten oplossen. Lijkt me geen juiste argumentatie.
- Wat ik in het voorstel mis is wat het oplevert voor de gemeenten / provincies, behalve een aantal gesprekken. Noem eens een paar beste practices, zoals jij in je mail doet.
- Ik kan me heel erg voorstellen dat voor de NOM dit relevant is, maar verdwijnt de IR-gesprekken echt als wij niet betalen?
- Tot slot zal 5.1.2e vanuit beleid hier vooral iets van moeten vinden….na zijn vakantie.

Groet,

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e
Team Externe betrekkingen

Werkdagen op: ma di do vr

5.1.2e | 5.1.2e

Sint Jansstraat 4, 9712 JN Groningen

www.provinciegroningen.nl

provincie groningen

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>
Verzonden: dinsdag 20 juni 2023 14:42
Aan: 5.1.2e @fryslan.frl' < 5.1.2e @fryslan.frl>; 5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @provinciegroningen.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e , 5.1.2e < 5.1.2e @provinciegroningen.nl>
Onderwerp: FW: Stukken kwartaaloverleg NOM - 27 juni 2023

Hoi 5.1.2e en 5.1.2e,

Hoe kijken jullie naar het voorstel van de NOM om bij te dragen aan de IR gesprekken? Ik ben benieuwd hoeveel van die gesprekken bij Drentse bedrijven plaatsvinden, maar vindt het in de basis wel redelijk om hier als provincies aan bij te dragen. We (de NOM) halen hier veel waardevolle informatie uit. Bijvoorbeeld bedrijven die dreigen te (moeten) vertrekken of in de financiële problemen zitten. We kunnen dan snel ingrijpen. Bij Fresenius in Emmer-Compascuum hebben we het bedrijf hier kunnen houden door te robotiseren en werknemers om te scholen via een groot innovatieproject.

Het bedrag zouden we bijvoorbeeld uit de gezamenlijke terugploegkorting kunnen halen. Daar hebben we nog een beetje van over…

Groeten, 5.1.2e

Met vriendelijke groet,

provincie Drenthe

5.1.2e 5.1.2e

Team Economie

5.1.2e

werkdagen: ma, di, do-ochtend, vr

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @nom.nl>
Verzonden: vrijdag 16 juni 2023 16:59
Aan: 5.1.2e @minezk.nl' < 5.1.2e @minezk.nl>; 5.1.2e (5.1.2e) < 5.1.2e @minezk.nl>; 5.1.2e 5.1.2e) < 5.1.2e @minezk.nl>; 5.1.2e @provinciegroningen.nl' < 5.1.2e @provinciegroningen.nl>; 5.1.2e @provinciegroningen.nl' < 5.1.2e @provinciegroningen.nl>; 5.1.2e @fryslan.frl' < 5.1.2e @fryslan.frl>; 5.1.2e @fryslan.frl' < 5.1.2e @fryslan.frl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @nom.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @nom.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @nom.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @nom.nl>
Onderwerp: Stukken kwartaaloverleg NOM - 27 juni 2023

Goedemiddag allemaal,

In de bijlagen treffen jullie de stukken aan voor het kwartaaloverleg NOM op dinsdag 27 juni om 11.00 uur.
Aansluitend vindt er een lunch plaats. Graag ontvang ik voor 26 juni bericht bij fysieke afwezigheid i.v.m. de lunchbestelling.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

N.V. NOM

Investerings- en ontwikkelingsmaatschappij

voor Noord-Nederland

T 5.1.2e

M 5.1.2e

E 5.1.2e @nom.nl

W www.nom.nl

Meer weten over de NOM en de ontwikkelingen in Noord-Nederland?

Lees ons NOMMER magazine!

De informatie in dit e-mailbericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde.

Verstrekking aan en gebruik door anderen is niet toegestaan. Door de elektronische

verzending van het bericht kunnen geen rechten ontleend worden aan de informatie.

Op onze website kunt u lezen welke dienstverlening u van ons mag verwachten.
https://www.provinciegroningen.nl/servicenormen/

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

1 - 2

Reeds openbaar (https://www.ipo.nl/media/jjdmunuw/inbreng-ipo-commissiedebat-innovatie-21-6.pdf)

Memo POHO Economie NOM	
Gedeputeerde	Henk Brink
Afschrift	
Datum	9 mei 2023
Poho datum	15 mei 2023
Opstellers	5.1.2e 5.1.2e en 5.1.2e 5.1.2e
Afgestemd met	
Onderwerp	Rapportage NOM Q1 2023
Doel memo	☒ Ter discussie ☐ Ter informatie
Bijlage	NOM Q1 2023 Rapportage AvA versie 2
Naar GS	nee

Advies/Vraag
Graag kennisnemen van de highlights van de rapportage van de NOM over het 1e kwartaal van 2023.

Samenvatting rapportage
Op 28 april 2023 hebben we de rapportage van de NOM ontvangen over het eerste kwartaal van 2023. Met PS is afgesproken dat alleen de jaarrekening/begroting en de Q2 rapportage wordt toegezonden. Voorliggende rapportage wordt derhalve niet met GS en PS gedeeld.

De meest opvallende zaken uit de **kwartaalrapportage Q1 van de NOM** zijn:

Innoveren:

- Er is veel tijd en aandacht besteed aan de samenwerking met de RUG, EBNN en EZK en is een start gemaakt met een goede voorbereiding op de vierde ronde van het Nationaal Groeifonds. Op 23 maart vond een zeer goed bezochte bijeenkomst plaats onder de titel Goud van het Noorden.
- Samen met de BOM is een position paper over de rol van de ROM's in het versterken van het startup- en scale up ecosysteem in Nederland opgesteld. De aanpak die Brabant en Noord-Nederland hebben gehanteerd, wordt als voorbeeld gebruikt. Deze is goed ontvangen bij EZK en heeft ertoe geleid dat met TechLeap, InvestNL, EZK en een vertegenwoordiging van de ROM's verder gepraat gaat worden over een goede onderlinge taakverdeling en gezamenlijke ambitie.
- Het plan versterken van het startup ecosysteem in Noord-Nederland is inhoudelijk zo goed als af. Gezocht wordt waar het voorstel kan worden ingediend (EFRO of JTF). De komende weken besloten worden over de governance van de samenwerking tussen Founded in Groningen, Founded in Friesland/IPF, de provincie Drenthe, de NOM en de Universiteit van het Noorden om tot een goede uitvoering van het plan te komen als de financiering rondkomt.
- Er zijn in het eerste kwartaal 2 bedrijven 'investor ready' gemaakt en gefinancierd. In totaal hebben beide bedrijven € 1.120.000 opgehaald. Daarnaast zijn er 6 nieuwe Investor Readiness maatwerktrajecten gestart.
- Er is een nieuwe editie van het Market Readiness Program gestart met 8 ondernemingen.De KPI's zoals die zijn opgenomen voor het eerste kwartaal geven nog niet veel informatie over de voortgang, de rapportageperiode is daarvoor tekort. Wat wel opvalt is dat de doelen voor 2023 vaak hoger zijn dan de realisatie van de afgelopen jaren.

Internationaliseren:

- één gerealiseerde nieuwe landing in Noord-Nederland: het 5.1.1c 5.1.1c
- Er zijn ongeveer 10 nieuwe leads binnengekomen, die volgens het Volume to Value format het predikaat 'high value' hebben gekregen. Dit format hebben wij inmiddels ontvangen zodat de provincies ook kunnen zien welke afweging de NOM maakt bij acquisitieleads.
- Een aantal grote projecten zijn onderhanden, waaronder een batterijenfabriek uit Taiwan. Ook is de NOM betrokken bij een mogelijke vestiging van een Amerikaanse batterijen fabrikant. De NOM heeft deelgenomen aan een missie van minister Schreinemacher naar Korea en Japan met een focus op waterstof en batterijtechnologie.
- In het eerste kwartaal zijn met 3 nieuwe startups een facilitator agreement getekend in het kader van het Startup Visa programma. Dit zijn internationale startups die zich gaan vestigen in Noord-Nederland.
- Rondom het versterken van exportbevordering van de drie provincies is een belangrijke stap voorwaarts gezet. Friesland en Groningen gaan ook toetreden tot het Trade and Innovate Netwerk. Na de zomer wordt een Aanvalsplan Export opgesteld. Hiervoor zal additionele financiering van de provincies nodig zijn (ook van Drenthe).
- Ook hier geldt: De KPI's zoals die zijn opgenomen voor het eerste kwartaal geven nog niet veel informatie over de voortgang, de rapportageperiode is daarvoor tekort.

Investeren

- Er is € 3,7 miljoen uitgezet en er is voor € 1,9 miljoen aan nieuw commitment toegezegd. Gezamenlijk is er hiermee € 5,6 miljoen van de totaal begrote € 25 miljoen gerealiseerd. Met deze uitzettingen zijn er acht nieuwe bedrijven (waarvan één nieuwe fonds-in-fonds investering en drie Corona Herstel Lening leningen) aan de NOM portefeuille toegevoegd, waarmee deze ultimo maart 2023 uit 97 (specificatie geeft 94 aan, het zijn 97 financiële deelnemingen, bestaande uit 94 bedrijven en 3 fonds in fonds.) bedrijven bestaat.
- Met een bedrag van € 21,9 miljoen aan lopende committeringen (waarvan € 20,0 miljoen uit voorgaande jaren) is de pijplijn goed gevuld. De NOM verwacht een groot deel in 2023 definitief uit te zetten.
- De BMW is in het eerste kwartaal met € 3,8 miljoen gestegen ten opzichte van eind 2022 en komt daarmee uit op € 52,8 miljoen. Deze stijging wordt veroorzaakt door de nieuw uitgezette leningen en participaties. Er zitten tien bedrijven in de NOM portefeuille met een stille reserve.
- In het eerste kwartaal zijn geen ondernemingen failliet gegaan.
- In het eerste kwartaal heeft één onderneming haar lening afgelost.
- Er zitten 94 bedrijven in de portefeuille van de NOM, waarvan 17 bedrijven (18%) zijn gevestigd in Drenthe. In het afgelopen kwartaal zijn 3 financieringen voor in totaal € 0,5 miljoen verstrekt in Drenthe.
- De IC is afgelopen kwartaal drie keer bijeengekomen en hebben geadviseerd over vijf investeringsvoorstel en één exitvoorstel.
- In de eerste versie van de rapportage was nog een oude funnel opgenomen (blz. 13). Dat is door de NOM inmiddels aangepast. Op 1 januari 2023 zijn er 57 opportunity's meengenomen die gestart zijn voor 1/1/2022. In 2023 zijn er 39 nieuwe opportunity's in behandeling genomen. In deze opportunity's zitten niet de vervolgfinancieringen. Vanuit de 96 opportunity's zijn er 8 deals gesloten, waarvan 3 CHL's < 200k.

Algemeen:

- Samen met het Management Team van de NOM heeft TopDutch de basis gelegd voor de toekomstige campagne(s) en het strategisch plan tot 2024. TopDutch is een samenwerking aangegaan met het marketing bureau Buenaparte voor de vertaling van het plan naar campagne gerichte uitingen.

Finance & Operations

- E&E het advies naar aanleiding van haar onderzoek, gegeven om TCNN en de NOM intensiever te laten samenwerken en ziet voordelen van deze samenwerking. In mei 2023 bespreekt het MT NOM het rapport met het Bestuur van TCNN. Ondertussen is gestart met kennisdeling tussen de Business Developers van beide organisaties, middels workshops en structurele overlegvormen.
- Er zijn nu 65,57 fte in dienst bij de NOM (ultimo 2022 Q1 waren dat er 57,4)
- Het ziekteverzuim is afgenomen tot 1,81% en dat was ultimo 2022 3,54%.
- Er zijn drie nieuwe medewerkers en vier medewerkers hebben afscheid genomen en er staan negen vacatures open.
- Per 1 februari 2023 is het nieuwe lid 5.1.2e van de Investeringscommissie gestart. Per 1 mei 2023 start 5.1.2e als nieuw lid voor de Raad van Commissarissen.
- 5.1.1c
- Pas bij de jaarrekening wordt weer gekeken naar de totale waarde t.o.v. de waarde zoals die op de balans bij de provincie staat, maar minder verlies en hogere stille reserves in de vorm van hogere BMW lijken een positieve ontwikkeling voor de provinciale deelnemers en de waardering van de deelneming in de NOM.

5.1.2e

5.1.2e

Groeien
begint hier.

5.1.2e

NV NOM Rapportage 1e kwartaal 2023

5.1.2e

5.1.2e

Inhoudsopgave

KWARTAALRAPPORTAGE Q1-23

00	**Voorwoord**	3
01	**Innoveren**	4
	KPI's Innoveren	6
02	**Internationaliseren**	8
	KPI's Internationaliseren	10
03	**Investeren**	12
	KPI's Investeren	16
04	**Regionale Fondsen**	21
	KPI's Regionale Fondsen	23
05	**KPI dashboard**	24
06	**MarCom**	30
07	**Finance & Operations**	34
	Finance & Operations	34
	HRM	35
	Financiële resultaten	38
08	**Vooruitblik**	42

0928 311698

00 Voorwoord

Beste lezer,

Voor u ligt de rapportage over het eerste kwartaal van 2023.

De sectorteams zijn onder begeleiding van IJsselvliet van start gegaan met de sectorplannen die medio juni worden opgeleverd en als input dienen voor het jaarplan 2024.

Op 23 maart vond een zeer goed bezochte bijeenkomst plaats onder de titel Goud van het Noorden. Samen met RUG, EBNN en EZK is een start gemaakt met een goede voorbereiding op de vierde ronde van het Nationaal Groeifonds.

De ontwikkeling van het noordelijke startup-ecosysteem is als best-case genoemd in het landelijke ROM positioning paper.

De eerste resultaten in het kader van het nieuwe project Startup Visa zijn geboekt.

Circa tien nieuwe internationaliserings-leads hebben conform het Volume to Value format het predikaat "high value" gekregen.

Vanuit de sector Lifescience & Health zijn een toenemend aantal investeringsvoorstellen aan de Investeringscommissie ter advisering voorgelegd.

De Investeringscommissie werd uitgebreid met Katherina Martín Abello.

Met het Goeifonds Groningen wordt overleg gevoerd over overname van een aantal gezamenlijke posten. Daarmee krijgt het Groeifonds Groningen dezelfde rol als MKB fonds Drenthe en de FOM.

Voor de landelijke positionering van de Regionale Ontwikkelingsmaatschappijen wordt samengewerkt met de Positioneringsgroep. De eerste fase van dit traject is goedgekeurd door de ROM directeuren.

TopDutch campagnes gaan van start met Naturally leading the transition als pay-off.

5.1.2e 5.1.2e

0928 311698

01 Innoveren

In het eerste kwartaal is er veel tijd en aandacht besteed aan de samenwerking met EBNN, RuG en EZK aan een goede voorbereiding op de vierde ronde Nationaal Groeifonds. Gezamenlijk is een bijeenkomst georganiseerd op 23 maart: Goud van het Noorden. Ruim 120 vertegenwoordigers van bedrijfsleven, kennisinstellingen en organisaties uit Noord-Nederland zijn samen in gesprek gegaan over mogelijke voorstellen voor het NGF op de transitie thema's. Het komende kwartaal wordt de input uitgewerkt in 2-pagers die met de departementen, bedrijven en andere regio's kunnen worden besproken. De samenwerking RuG, EBNN, NOM en EZK Regio werkt prettig en goed om meer ontwikkelkracht te organiseren.

Samen met de BOM hebben we gewerkt aan een position paper over de rol van de ROM's in het versterken van het startup- en scale up ecosysteem in Nederland. Deze is goed ontvangen bij EZK en heeft ertoe geleid dat we met TechLeap, InvestNL, EZK en een vertegenwoordiging van de ROM's verder gaan praten over een goede onderlinge taakverdeling en gezamenlijke ambitie voor de toekomst. Mogelijk komen hier ook nog middelen uit de 3e of 4e ronde NGF voor vrij. De gezamenlijke aanpak van Noord-Nederland rondom het versterken van het startup ecosysteem wordt landelijk als 'best case' beschouwd en krijgt zo mogelijk navolging in de andere regio's.

Verder spelen de volgende zaken:

- Er loopt een haalbaarheidsonderzoek naar een Europese aanvraag rondom circulariteit: Hub for Circularity. De drie provincies hebben de NOM gevraagd deze verkenning te doen. SNN werkt ondertussen aan de lobby rond dit voorstel. Voor de zomer moet een 'go - no go' besluit vallen of we idd een aanvraag op gaan stellen.

- In januari heeft 5.1.2e laten weten de NOM per 1 april te gaan verlaten. Inmiddels is in zijn opvolging voorzien door 5.1.2e als 5.1.2e aan te stellen. 5.1.2e neemt daarnaast een aantal zaken over.

- Vanaf januari is namens de NOM 5.1.2e tijdelijk aangetrokken als 5.1.2e op het thema Energie, Logistiek en Mobiliteit. Hij is betrokken bij het initiëren van verschillende projecten binnen de AI Hub Noord-Nederland.

- Rondom de digitaliseringsprojecten verloopt de samenwerking tussen partijen in het Noorden soms lastig. We hebben daarom E&E advies gevraagd een onafhankelijke gespreksronde te houden over de samenwerking en de rol die-ook de NOM hierin speelt. De uitkomsten van dat onderzoek worden in april verwacht.

- Er wordt hard gewerkt aan de afronding van de Smart Industry Hub (SIH) en de start van de EDIH. De SIH wordt in juli formeel afgrond en de eindsprint is ingezet. Het team denkt uit te komen op ruim 60% van de beoogde KPI's. Uitvoering werd vooral door corona bemoeilijkt en met het SNN zij we dan ook in gesprek over de juiste inhoudelijke en financiële afronding. Voor de start van de EDIH zijn o.a. de werkpakketten nader uitgewerkt en lopen er gesprekken met trekkers van de verschillende programmaonderdelen.

- Vanuit ICD en NPAL is de vraag binnengekomen of de NOM kan helpen bij het verstevigen van de rol van Noord-Nederland binnen het NGF programma NextGen High Tech.

- De verschillende sectorteams zijn druk bezig een SWOT analyse en Sectorplan uit te werken. In de teams wordt integraal samengewerkt door de drie i's (innoveren, internationaliseren, investeren).

0928 311698

- Het plan rondom het versterken van het startup ecosysteem in Noord-Nederland is inhoudelijk zo goed als af. Gezocht wordt nu naar een passend 'loket' bij EFRO of JTF waar het voorstel kan worden ingediend. Ook moeten er de komende weken besluiten worden genomen over de governance van de samenwerking tussen Founded in Groningen, Founded in Friesland/IPF, de provincie Drenthe, de NOM en de Universiteit van het Noorden om tot een goede uitvoering van het plan te komen als de financiering rondkomt.
- Er zijn in het eerste kwartaal 2 bedrijven 'investor ready' gemaakt en gefinancierd. In totaal hebben beide bedrijven € 1.120.000 opgehaald. Daarnaast zijn er 6 nieuwe Investor Readiness maatwerktrajecten gestart.
- Er is een nieuwe editie van het Market Readiness Program gestart met 8 ondernemingen.

Sub KPI's Ecosysteemontwikkeling

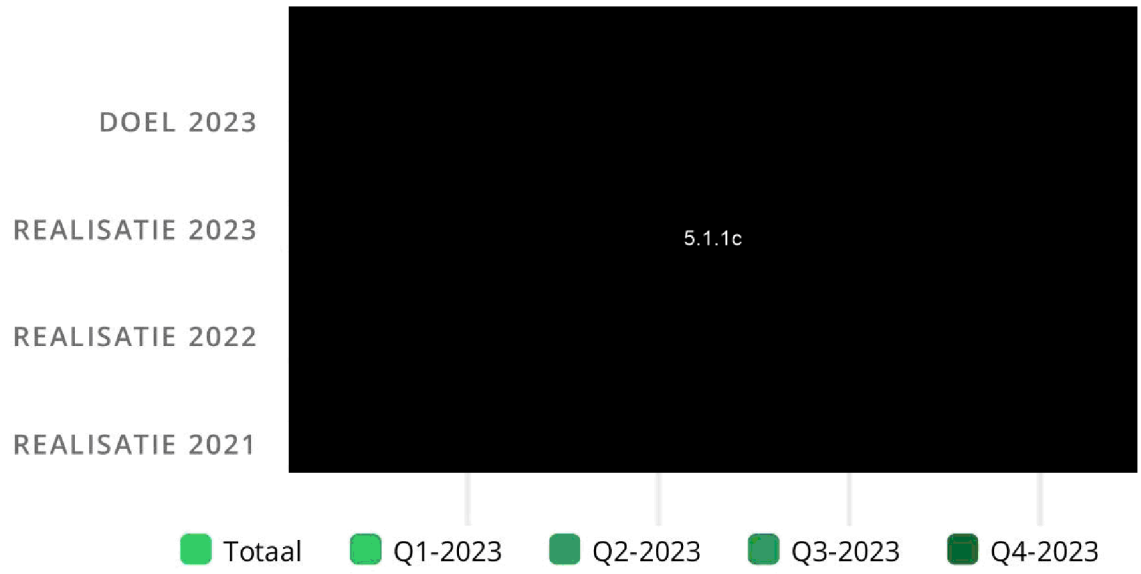
LOPENDE PROJECTEN IN DUURZAMER	LOPENDE PROJECTEN IN GEZONDER	LOPENDE PROJECTEN IN SLIMMER
3	1	6

KPI's Innoveren

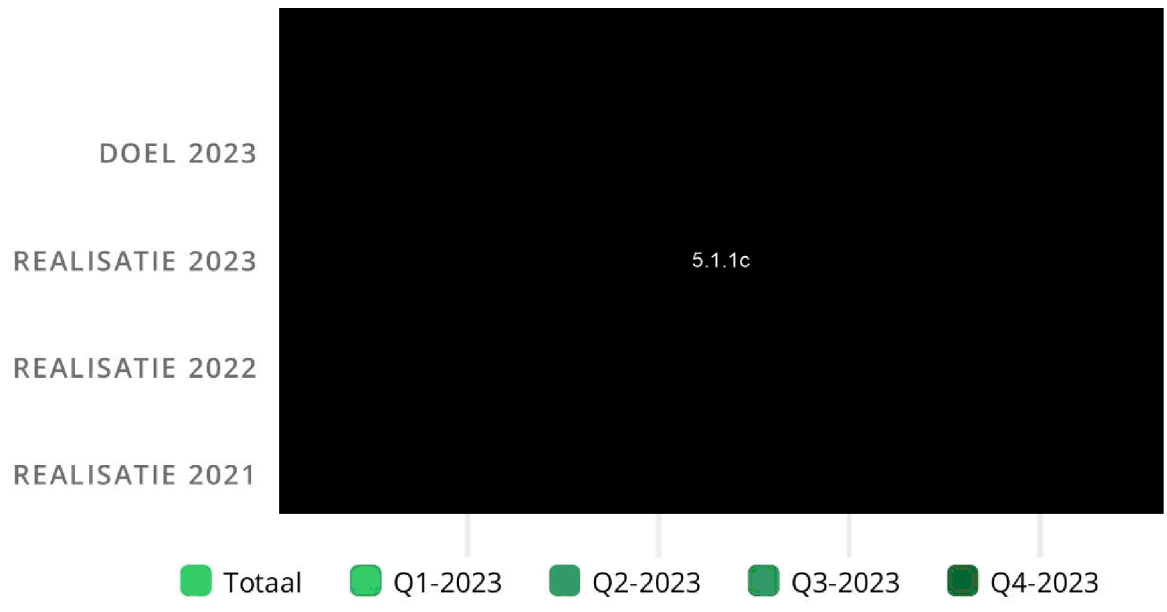
Onderstaande tabellen biedt u de mogelijkheid om een nadere verdiepingsslag te maken op onze KPI's. De tabellen bieden u de mogelijkheid om kwartalen met elkaar te vergelijken en, per KPI, de resultaten uit voorgaande jaren te evalueren.

Ecosysteemontwikkeling

Aantal nieuwe innovatieprogramma's

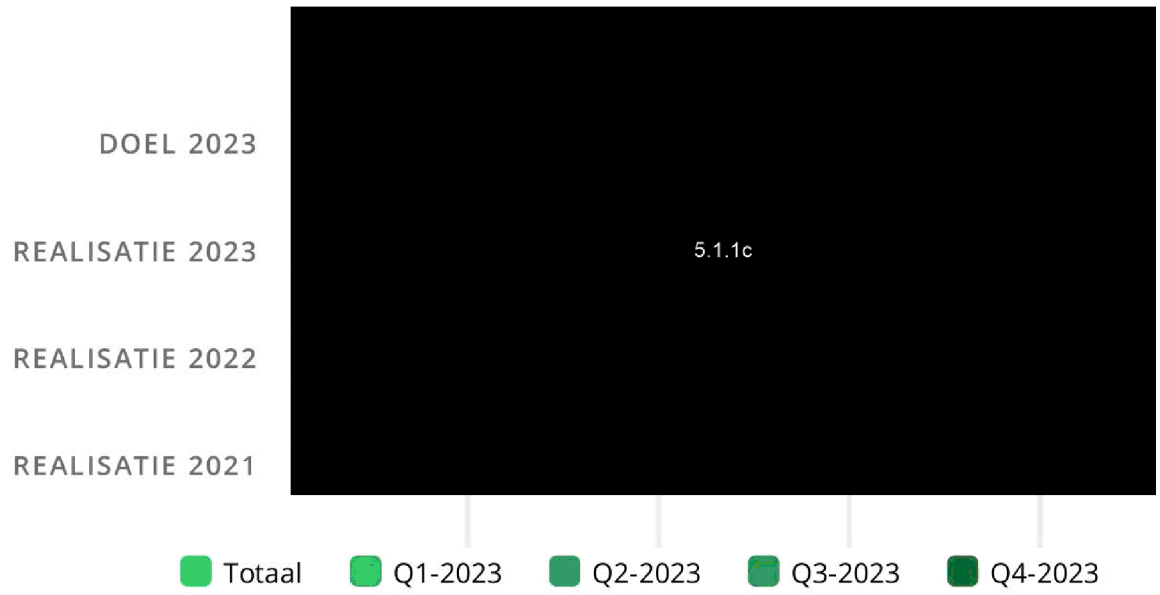

Waarde (€) Innovatieprojecten

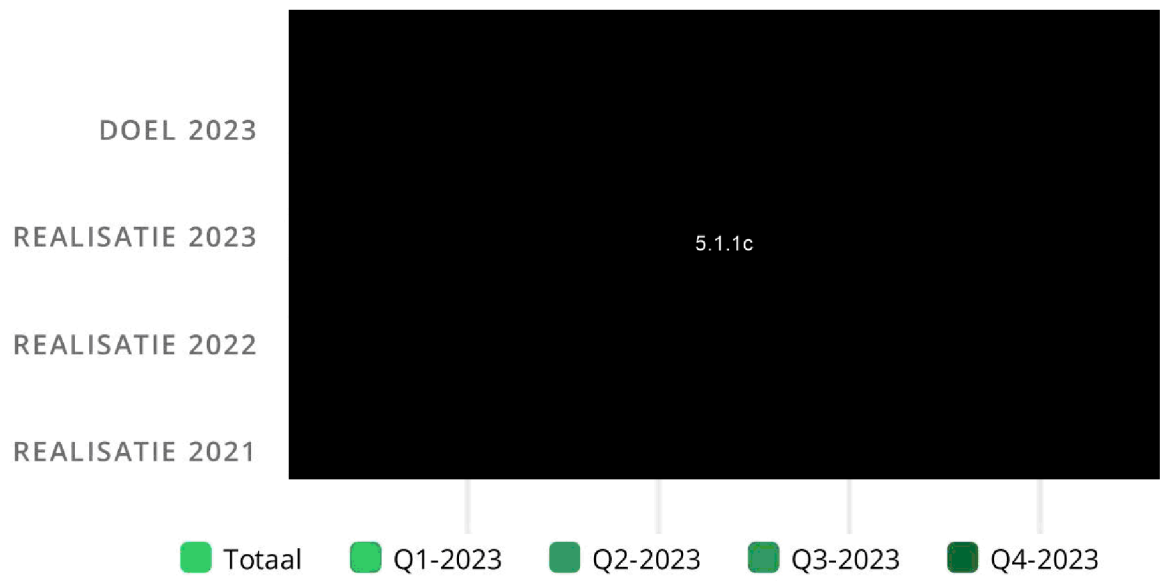

Business Development

Aantal Business Development cases

Totaal opgehaalde financiering innovatieve MKB bedrijven

02 Internationaliseren

FDI (Foreign Direct Investments) en Trade Relations

In het eerste kwartaal is er sprake van één gerealiseerde nieuwe landing in Noord-Nederland: 5.1.1c

5.1.1c

Er zijn ongeveer 10 nieuwe leads binnengekomen, die volgens het Volume to Value format het predikaat 'high value' hebben gekregen, omdat het gaat om bedrijven die passen in de transities waarmee we in Noord-Nederland bezig zijn.

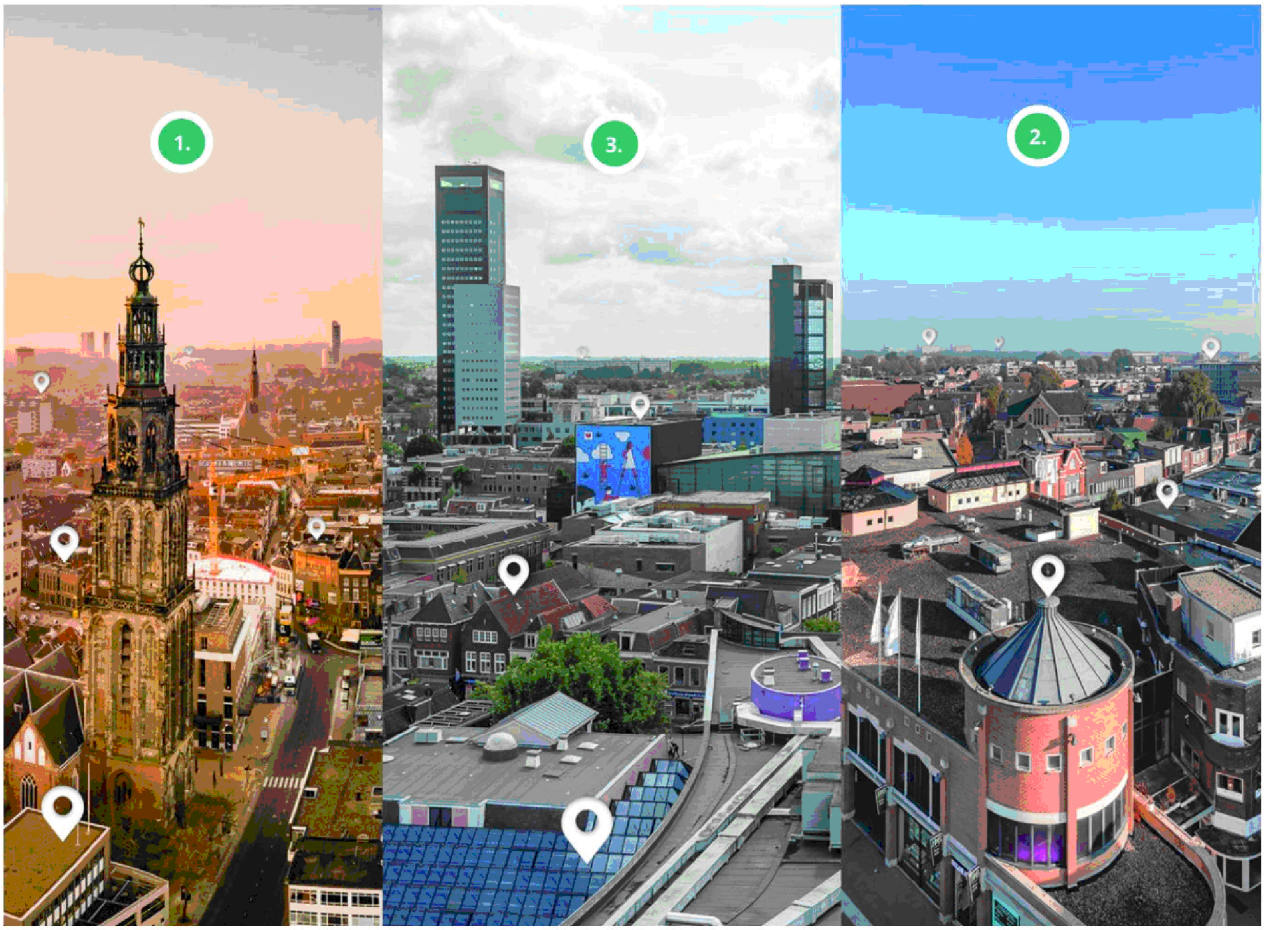
Verder spelen de volgende zaken:

- Een aantal grote projecten zijn onderhanden, waaronder een batterijenfabriek uit Taiwan. Ook is de NOM betrokken bij een mogelijke vestiging van een Amerikaanse batterijen fabrikant.
- De NOM heeft deelgenomen aan een missie van minister Schreinemacher naar Korea en Japan met een focus op waterstof en batterijtechnologie.
- De samenwerking met Groningen Seaports wordt verder geïntensiveerd. Door samen te werken op het gebied van business development en acquisitie kunnen we onze slagkracht vergroten. Groningen Seaports is bezig met een nieuwe Havenvisie waarin ook de value-discussie een belangrijke rol speelt: welke bedrijven willen we nu echt graag hebben en hoe zorgen we dat daar dan voldoende plek voor is.
- In het eerste kwartaal zijn met 3 nieuwe startups een facilitator agreement getekend in het kader van het Startup Visa programma. De eerder getekende agreement met startup Iki is goedgekeurd door de IND. Deze startup zal zich half april in Noord-Nederland vestigen.
- Rondom het versterken van de samenwerking op het gebied van exportbevordering tussen de drie provincies is een belangrijke stap voorwaarts gezet. Friesland en Groningen gaan ook toetreden tot het Trade and Innovate Netwerk en de NOM zal ook in deze provincies Trade Relations gesprekken gaan voeren. Na de zomer wordt een volgende stap genomen door ook gezamenlijk een Aanvalsplan Export op te stellen. Hiervoor zal additionele financiering van de provincies nodig zijn.

AANTAL LANDINGEN IN DUURZAMER	AANTAL LANDINGEN IN GEZONDER	AANTAL LANDINGEN IN SLIMMER
1	0	0

0928 311698

Landingen per Provincie

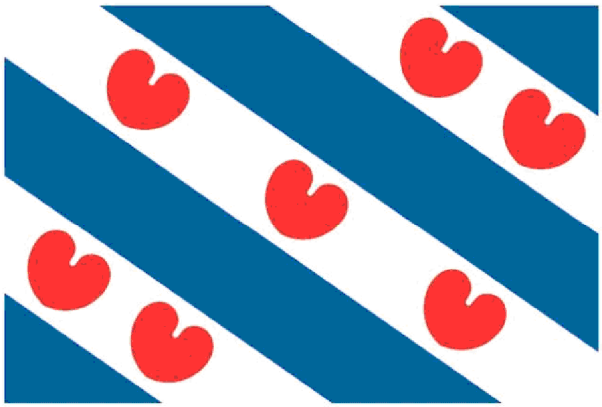
1. Groningen

Aantal landingen 2023: 0

2. Drenthe

Aantal landingen 2023: 0

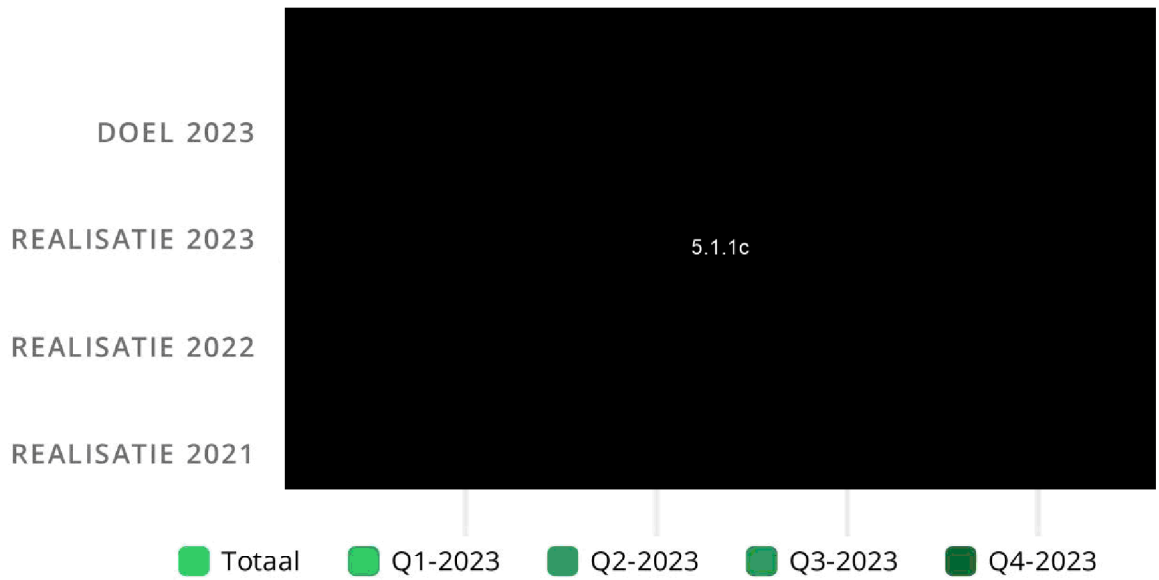
3. Friesland

Aantal landingen 2023: 1

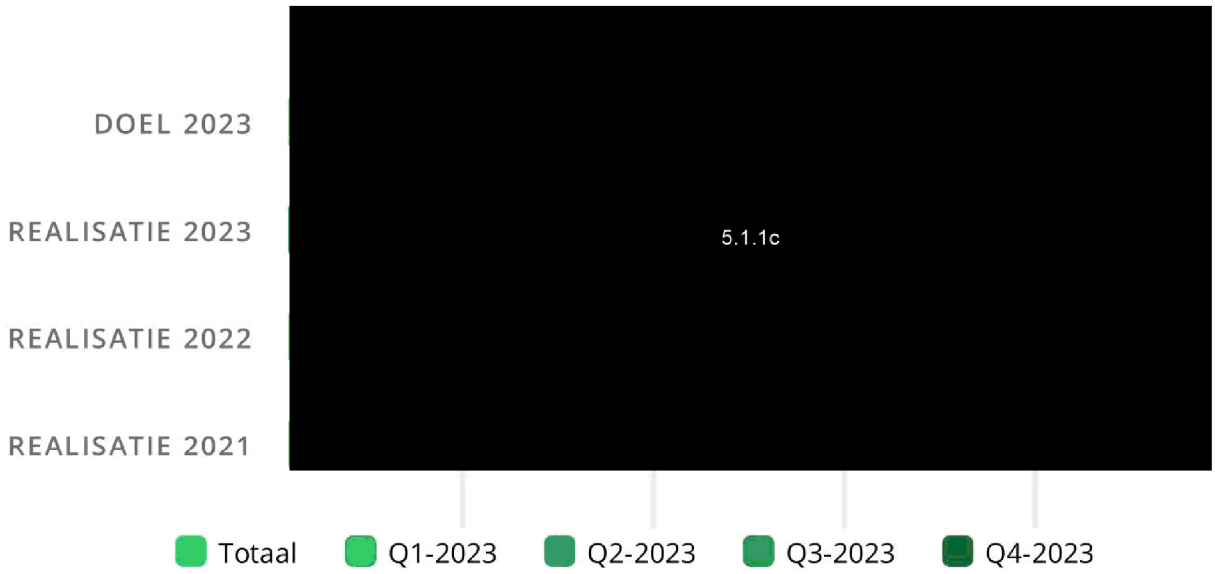
KPI's Internationaliseren

Onderstaande tabellen bieden u de mogelijkheid om een nadere verdiepingsslag te maken op onze KPI's. De tabellen bieden u de mogelijkheid om kwartalen met elkaar te vergelijken en, per KPI, de resultaten uit voorgaande jaren te evalueren.

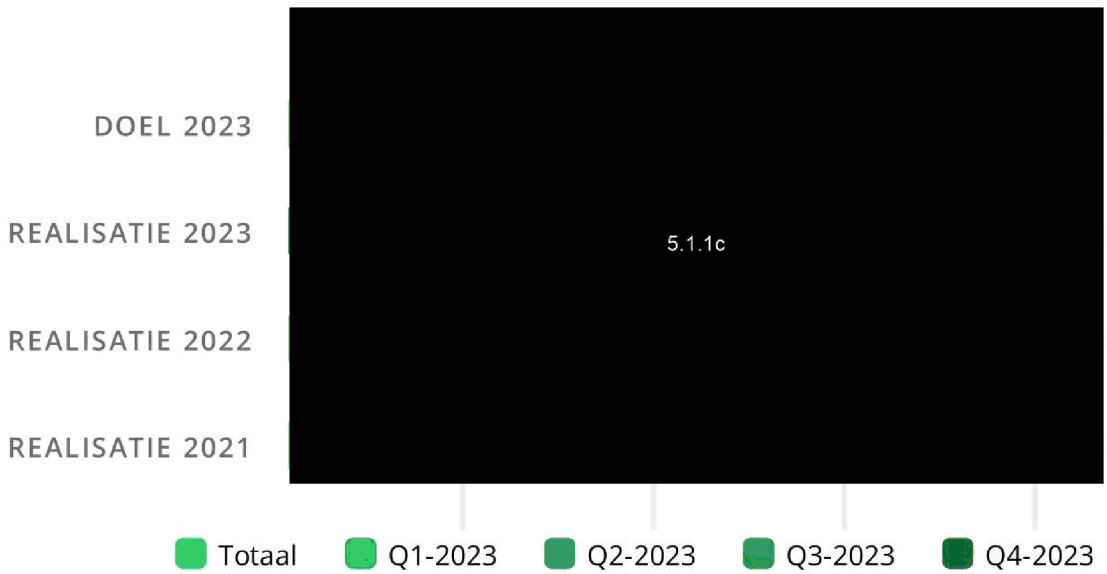
Aantal nieuwe arbeidsplaatsen door (buitenlandse) investeringen

Totale investering in € mln

Aantal succesvolle acquisitietrajecten startups

03 Investeren

De investeringsopgave voor de NOM is merkbaar gegroeid in het eerste kwartaal van 2023. Enerzijds omdat we zien dat financiële spelers (banken en venture capital bedrijven) afwachtender zijn geworden. Hierdoor komen bedrijven minder makkelijk aan geld en blijkt dat we als NOM nog duidelijker een toegevoegde waarde hebben. Bijkomstig voordeel is dat er een normalisatie plaatsvindt van de waarderingen van de diverse startups/bedrijven.

Anderzijds zien we dat onze focus op sectoren zich vertaald in een duidelijker profiel in die sectoren en de relevante spelers en de netwerken daarbinnen.

Keerzijde van deze sterk toegenomen 'dealflow' in vrijwel alle sectoren is dat het een enorme druk legt op onze interne organisatie. De arbeidsmarkt is uitdagend, onze arbeidsvoorwaarden zijn niet altijd concurrerend en door de groei van onze portfolio groeit ook onze uitdaging om die bedrijven te 'beheren' dwz te helpen om te groeien maar ook om onze belangen vanuit de NOM te bewaken.

In het eerste kwartaal is er € 3,7 miljoen uitgezet en ligt er voor € 1,9 miljoen aan nieuw commitment (nog niet gestort) op de plank. Gezamenlijk is er hiermee € 5,6 miljoen van de totaal begrote € 25 miljoen gerealiseerd. Met deze uitzettingen zijn er acht nieuwe bedrijven (waarvan één nieuwe fonds-in-fonds investering en drie CHL leningen) aan de NOM portefeuille toegevoegd, waarmee deze ultimo maart 2023 uit 97 bedrijven bestaat.

Benaderde Marktwaarde (BMW)
De BMW is in het eerste kwartaal met € 3,8 miljoen gestegen ten opzichte van eind 2022. Deze stijging wordt veroorzaakt door de nieuw uitgezette leningen en participaties. Er zitten tien bedrijven in de NOM portefeuille met een stille reserve.

Investeringscommissie
In het eerste kwartaal is de investeringscommissie drie keer bijeen gekomen, waarin er vijf investeringsvoorstellen en één exitvoorstel (> € 200k) ter advisering zijn voorgelegd. Alle voorstellen zijn van een positief advies voorzien, waarna het managementteam van de NOM de investering heeft goedgekeurd.

Vrije ruimte
De beschikbare vrije ruimte ultimo maart 2023 bedraagt € 15,4 miljoen. De NOM heeft in het eerste kwartaal geen nieuwe investeringen uit de vrije ruimte gedaan.

TOTAAL UITZETTINGEN

3,7 (€ mln)

2022: € 14,1 mln

NIEUW COMMITMENT

1,9 (€ mln)

2022: € 20,0 mln

BENADERDE MARKTWAARDE

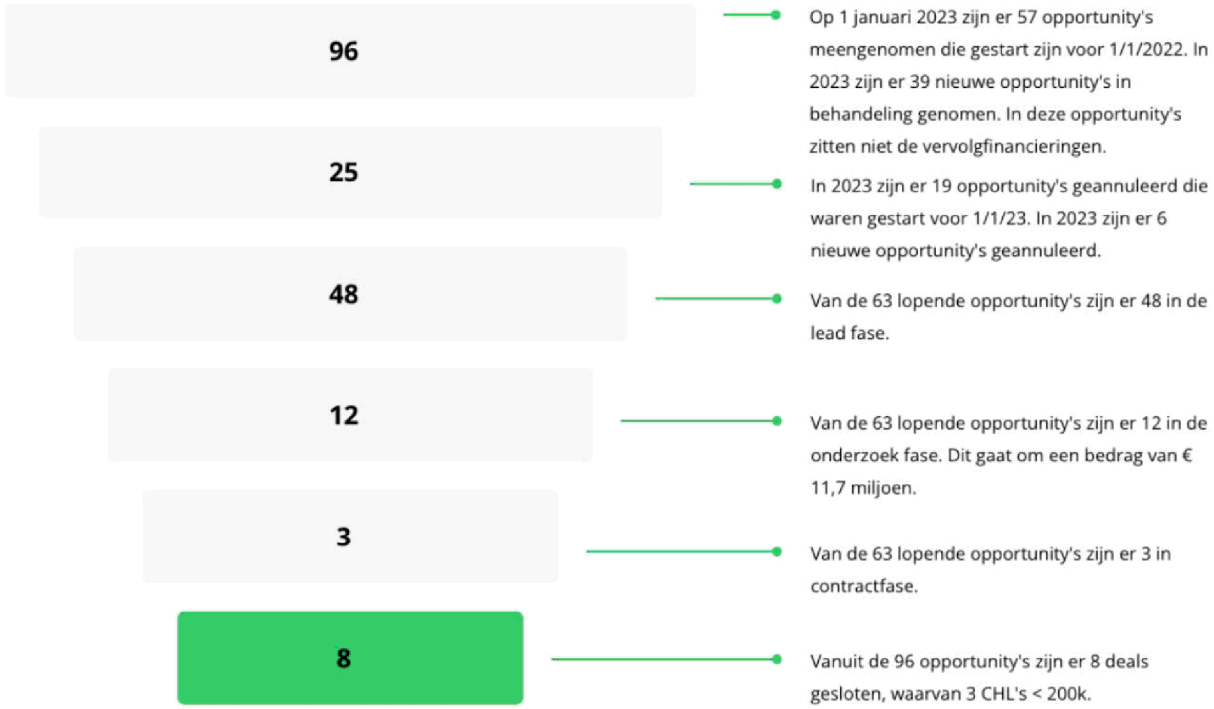
52,8 (€ mln)

2022: € 49,0 mln

0928 311698

Met een bedrag van € 21,9 miljoen aan lopende committeringen is de pijplijn goed gevuld. Hiervan is € 20,0 miljoen uit voorgaande jaren en € 1,9 miljoen uit 2023. We verwachten een groot deel in 2023 definitief uit te zetten.

Funnel per 31 maart 2023

In lijn met onze strategie streven we ernaar om middels onze investeringen bij te dragen aan de transitie naar een duurzamere, slimmere en gezondere economie in onze regio.

WERKGELEGENHEID IN PORTEFEUILLE

2.324 FTE

Q4: 2.255

OPBRENGST VERKOPEN

€ 0 mln

Q4: € 14,97 mln.

ONTVANGEN DIVIDENDEN

€ 0 mln

Q4: € 1,4 mln

Faillissementen

In het eerste kwartaal van 2023 hebben er geen faillissementen/liquidaties plaatsgevonden.

Aflossingen

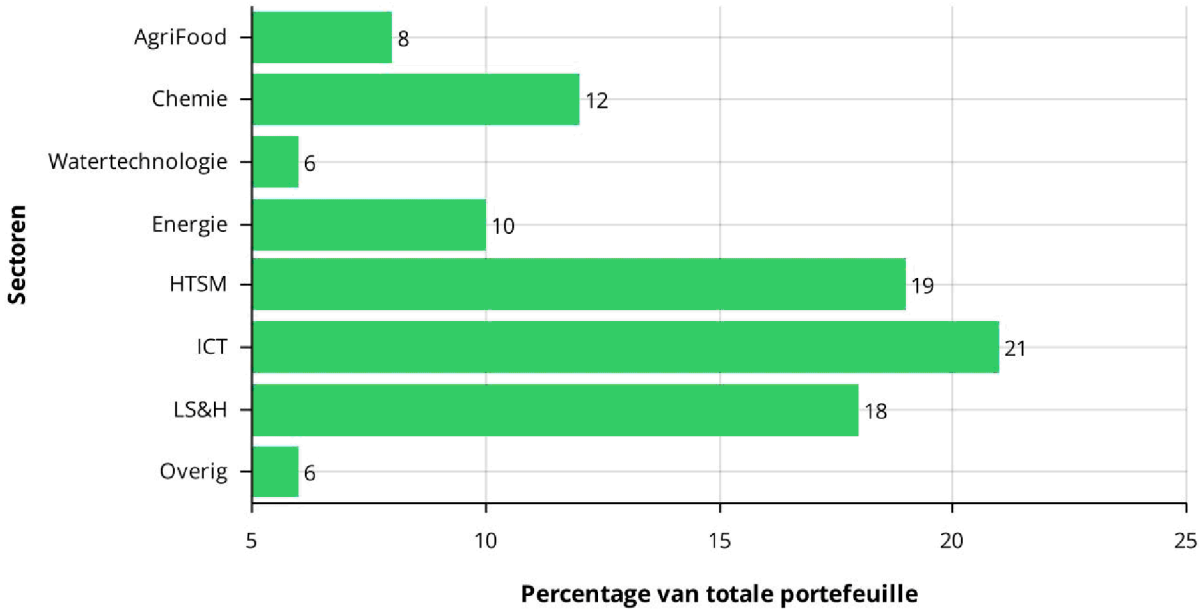
In het eerste kwartaal van 2023 heeft één onderneming haar lening afgelost.

Verdeling naar sectoren

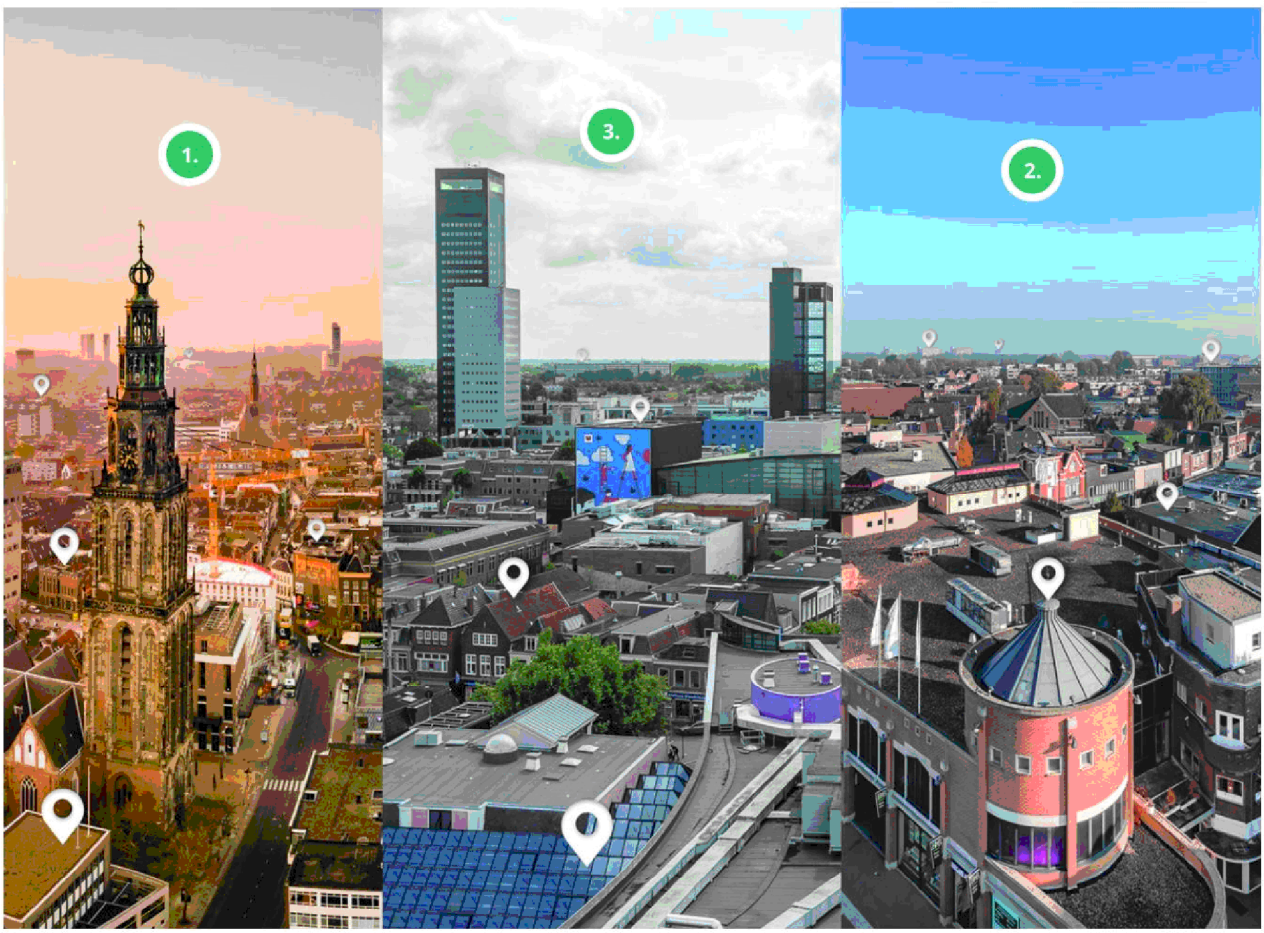
De percentuele verdeling van de huidige investeringsportefeuille naar onze focussectoren is als volgt:

0928 311698

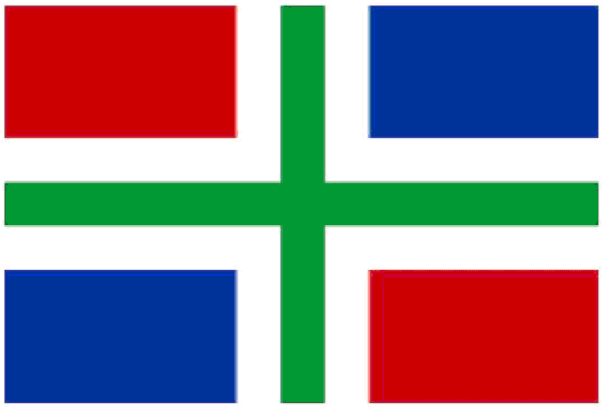
In de update op ons meerjarenplan zullen we nader ingaan op de gewenste investeringsportefeuille passend bij onze strategie.

Investeringen per Provincie

0928 311698

1. Groningen

Aantal investeringen 2023: 8
Waarde (€) investeringen 2023: € 1,9 miljoen
Aantal Groningse ondernemingen in portefeuille: 50
Totaal waarde (€) investeringen in portefeuille: € 31,5 miljoen

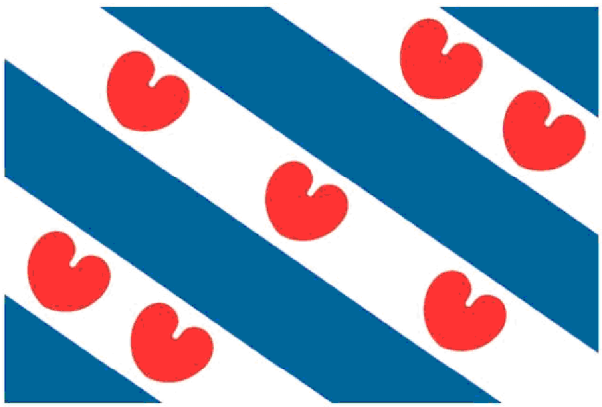
Volledige NOM Portfolio ›

2. Drenthe

Aantal investeringen 2023: 3
Waarde (€) investeringen 2023: € 0,5 miljoen
Aantal Drentse ondernemingen in portefeuille: 17
Totaal waarde (€) investeringen in portefeuille: € 9,3 miljoen

Volledige NOM Portfolio ›

3. Friesland

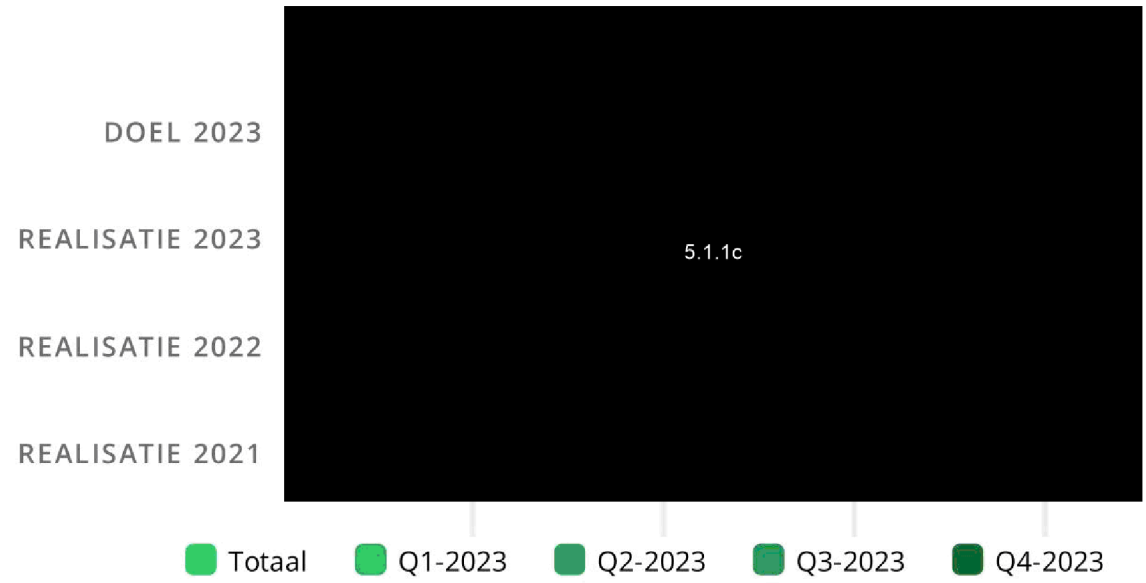
Aantal investeringen 2023: 2
Waarde (€) investeringen 2023: € 1,0 miljoen
Aantal Friese ondernemingen in portefeuille: 27
Totaal waarde (€) investeringen in portfolio: € 10,4 miljoen

Volledige NOM Portfolio ›

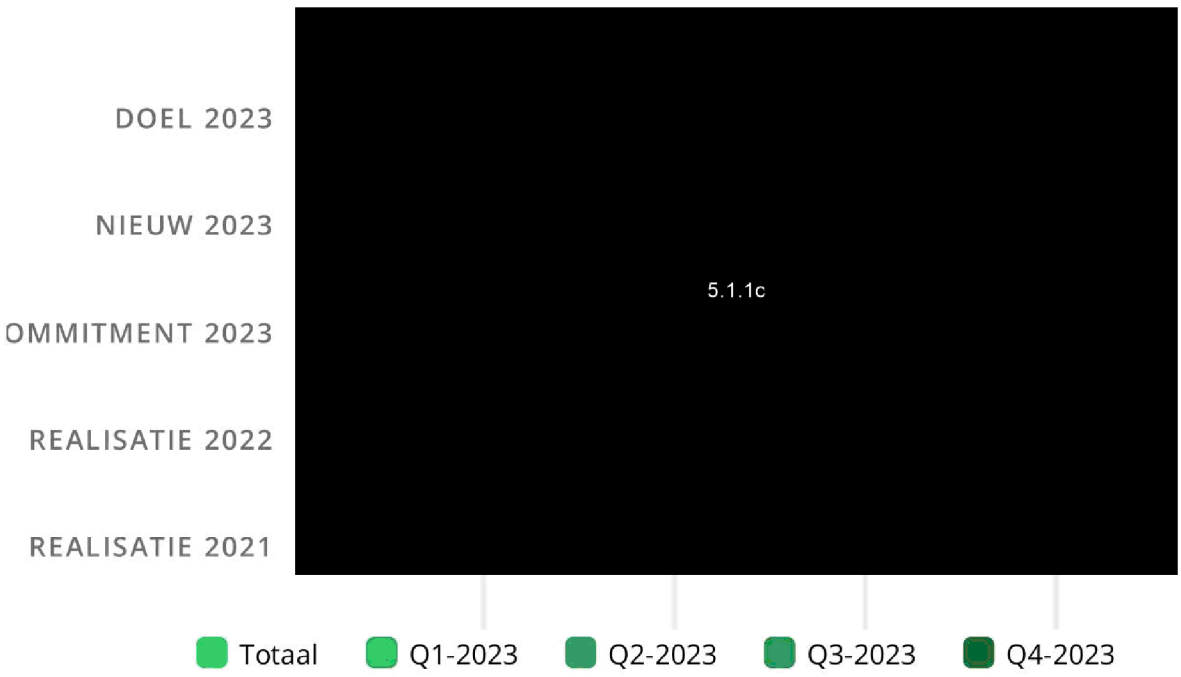
KPI's Investeren

Onderstaande tabellen biedt u de mogelijkheid om een verdiepingsslag te maken op onze KPI's. De tabellen bieden u de mogelijkheid om kwartalen met elkaar te vergelijken en de resultaten uit voorgaande jaren te evalueren.

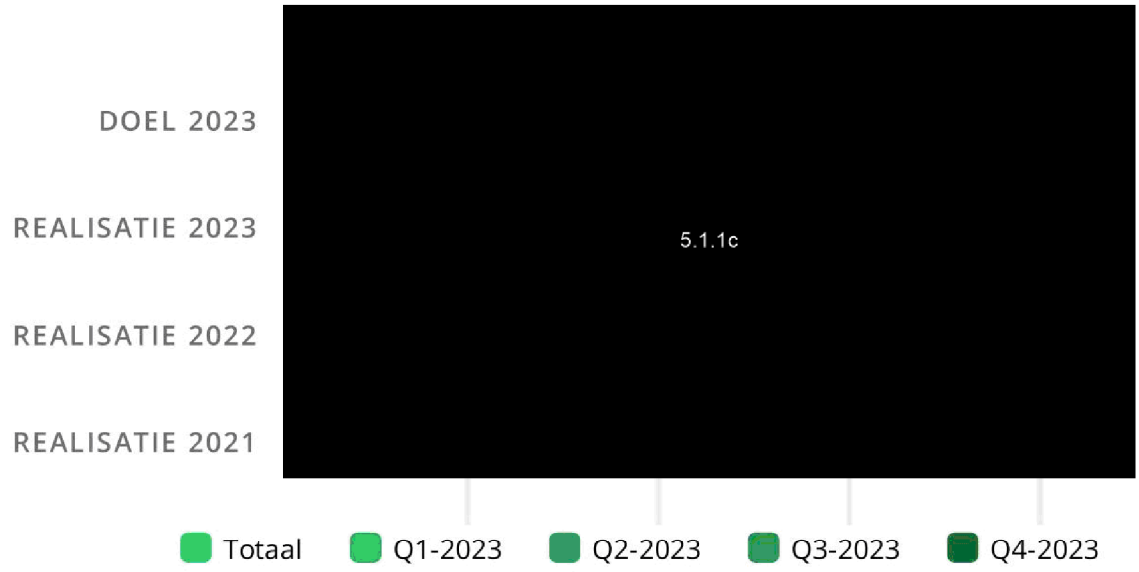
Investeringen nieuw verstrekt (aantal)

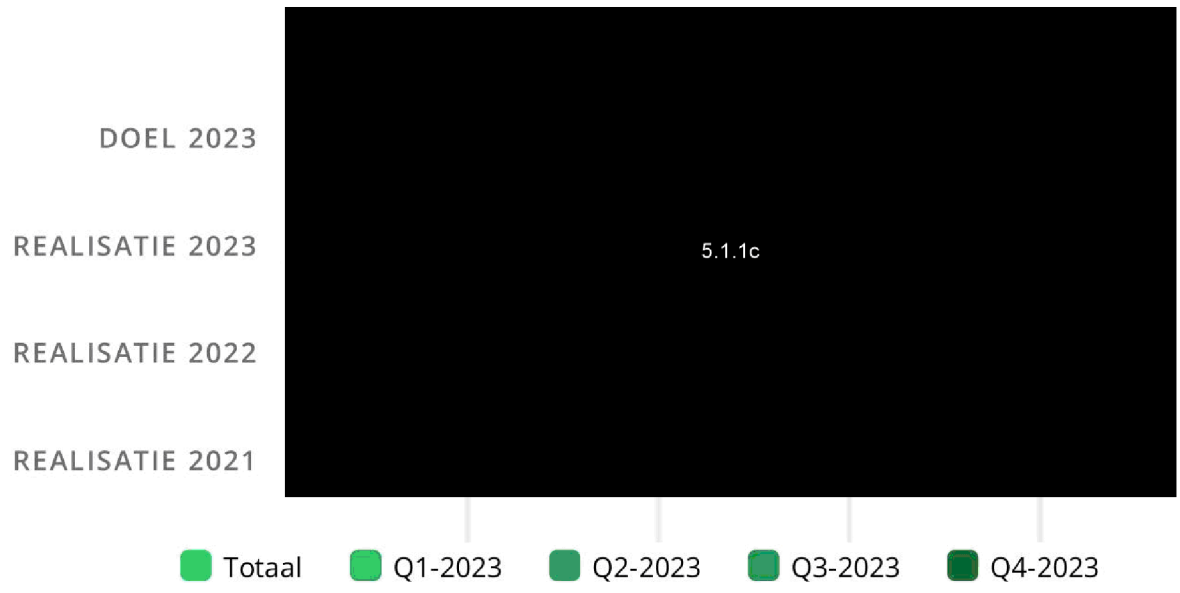
Investeringen nieuw verstrekt en gecommitteerd (in € mln)

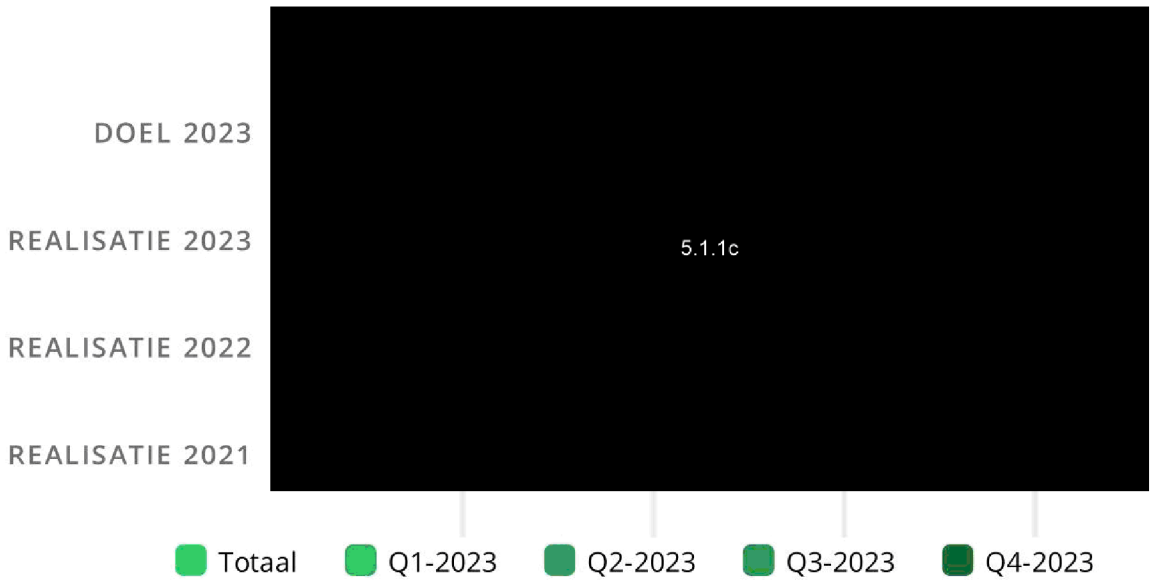
Vervolginvesteringen (aantal)

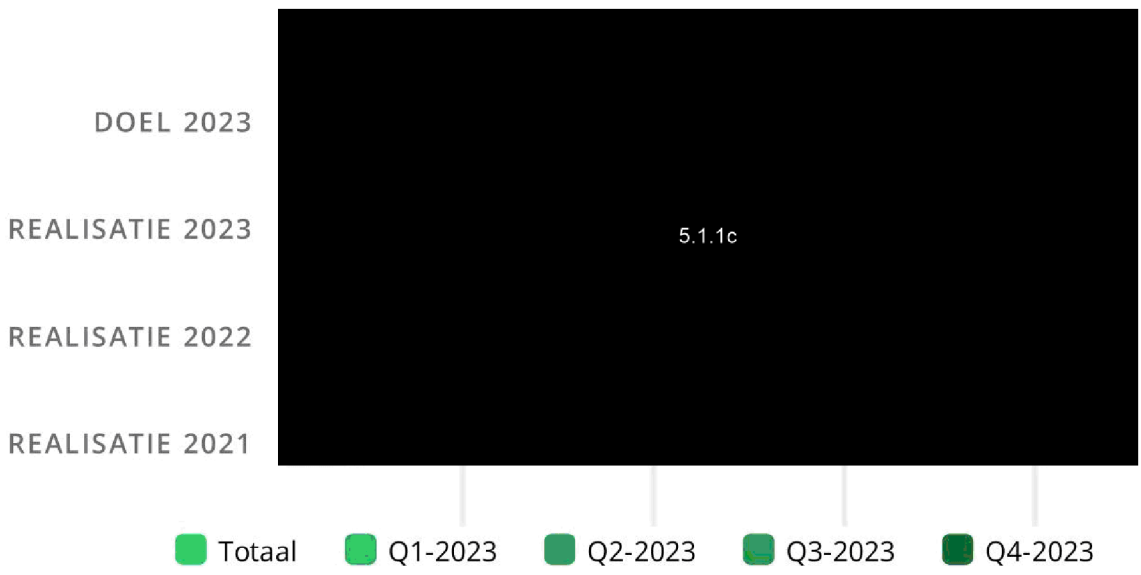
Vervolginvesteringen (in € mln)

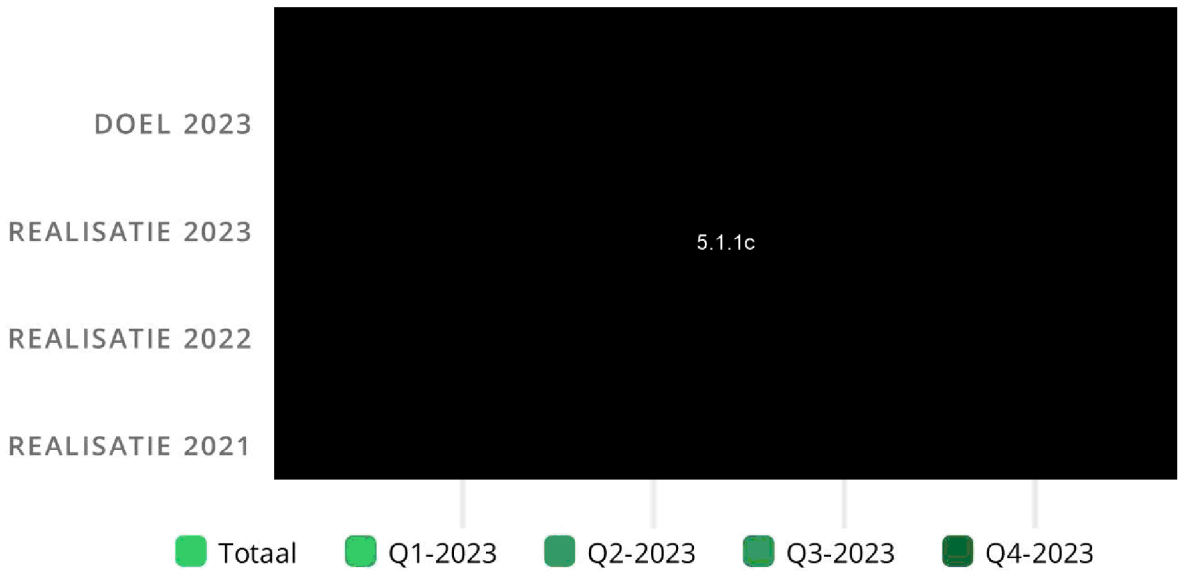
Nieuwe fondsinvesteringen (aantal)

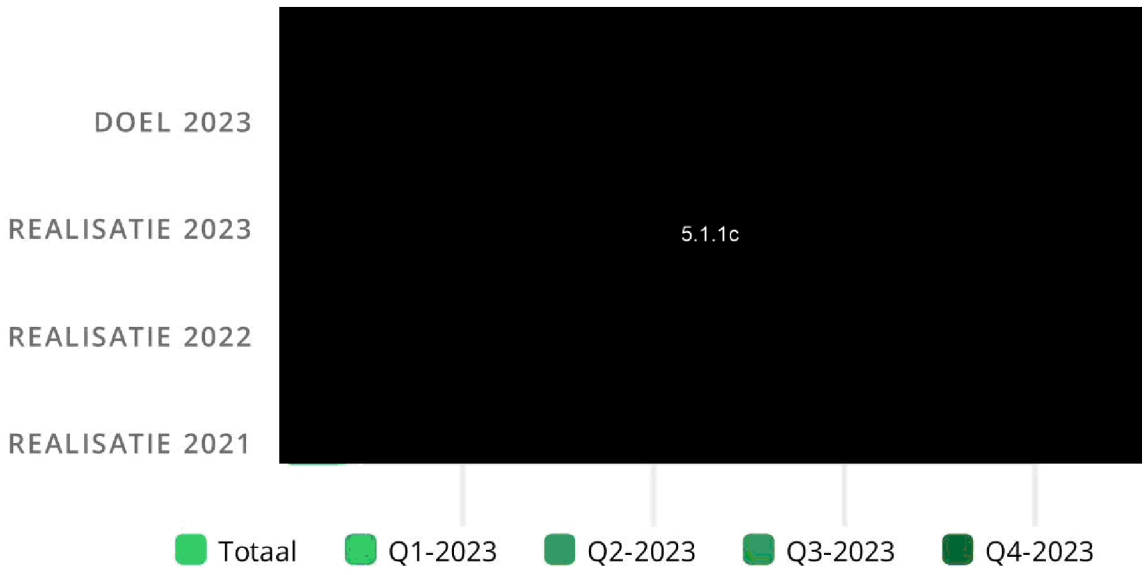
Investeringen Fondsinvesteringen (in € mln)

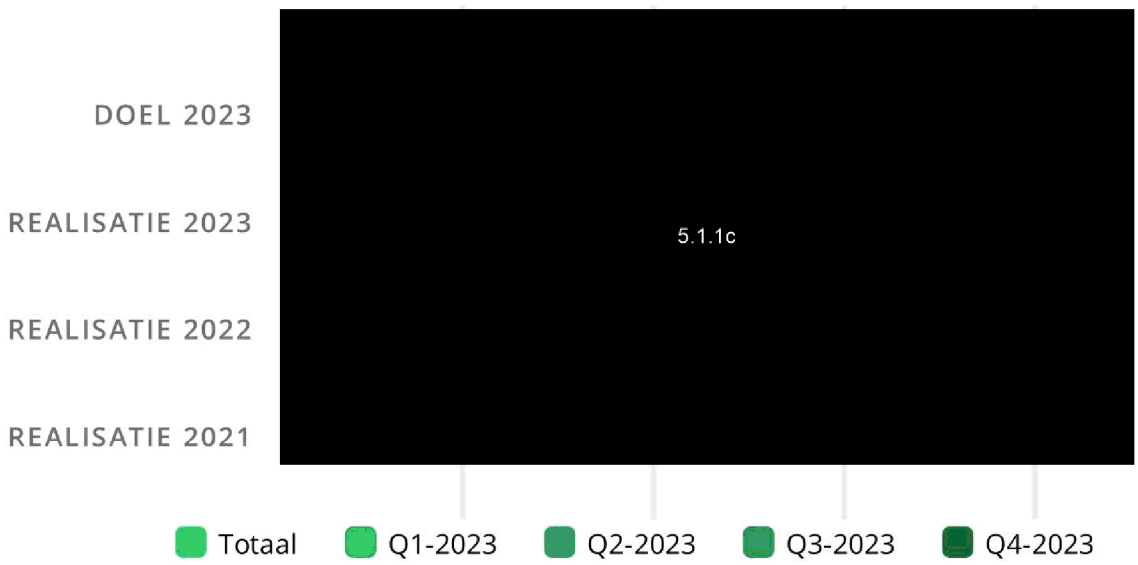
Investeringen Corona Herstel Middelen (aantal)

Investeringen Corona Herstel Middelen (in € mln)

Investeringen commitment uit voorgaande jaren (in € mln)

04 Regionale Fondsen

Regionale fondsen

De toename van leads die eind 2022 al merkbaar was, heeft zich in Q1 2023 doorgezet. In de kwaliteit van de aanvragen zit echter nog ruimte voor verbetering. Hierdoor zijn in totaal de investeringen (€ 2,4 miljoen) en de nieuwe committeringen (€ 2,4 miljoen) onder de ambitieuze doelstellingen. De verschillen per regio blijven in stand.

De jaarverslagen van IFG en GGF zijn in het eerste kwartaal goedgekeurd en vastgesteld. NEW (13-4), FOM (14-4) en MKB Fonds Drenthe (21-4) volgen.

FOM Friese Ontwikkelings Maatschappij

Pijplijn goed gevuld. Balans in tijd zoeken tussen aanvragen in behandeling en beheerportefeuille (nu 15 per IM). Voorlopig geen budgetruimte vanuit aandeelhouder voor extra capaciteit.

Aftrap richting meerjarenkompas met aandeelhouder en RvC na afloop van AvA (14 april).

MKB FONDS Drenthe

Het contract met Liberty Mutual is getekend. Het fonds kan nu garanties aan ondernemingen verstrekken.

De heer 5.1.2e is op 1 januari gestart als lid van de IC. Op de AvA van april zal 5.1.2e worden voorgedragen als IC lid ter vervanging van 5.1.2e

In samenwerking met de aandeelhouder zal een extern bureau in het tweede kwartaal starten met een onderzoek naar de marktvraag naar financieringen in Drenthe.

GRONINGER Groeifonds

0928 311698

Moore-MTH is op verzoek van NOM en GGF gestart met een waardering-opinie van een aantal ondernemingen inzake een mogelijke overname. Het definitieve rapport wordt begin mei verwacht. Het desinvesteringsvoorstel zal in mei in de IC van GGF worden geagendeerd. Daarna zullen de aandeelhouders een eventuele transactie moeten accorderen.

De mogelijke uitbreiding van de 5 gemeenten naar de provincie-brede bediening stuit op korte termijn nog op enkele statutaire bezwaren (binnen EBG). Dit wordt door de aandeelhouder(s) opgepakt.

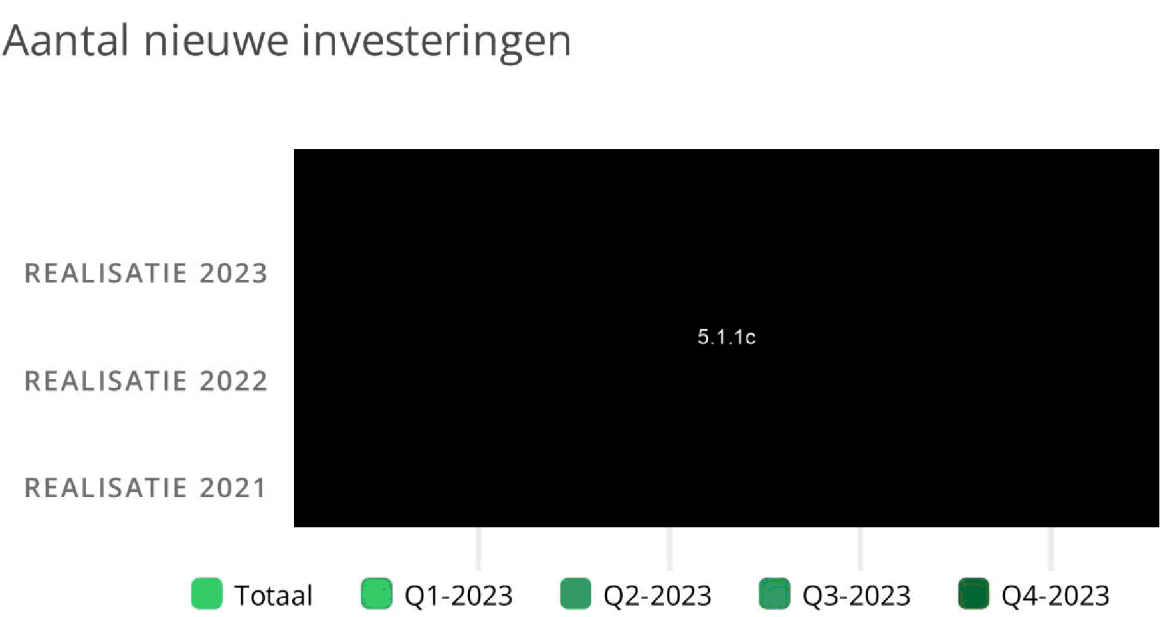
Begin 2023 is de vacature voor investeringsmanager opengesteld. Het aantal reacties is erg laag. Begin april zal een werving-en selectiebureau een zoektocht starten. Naast de doelstelling om de fondsen in portefeuille meer te ondersteunen bij hun Groningse landing, neemt het aantal aanvragen van nieuwe (landelijke) fondsen sterk toe.

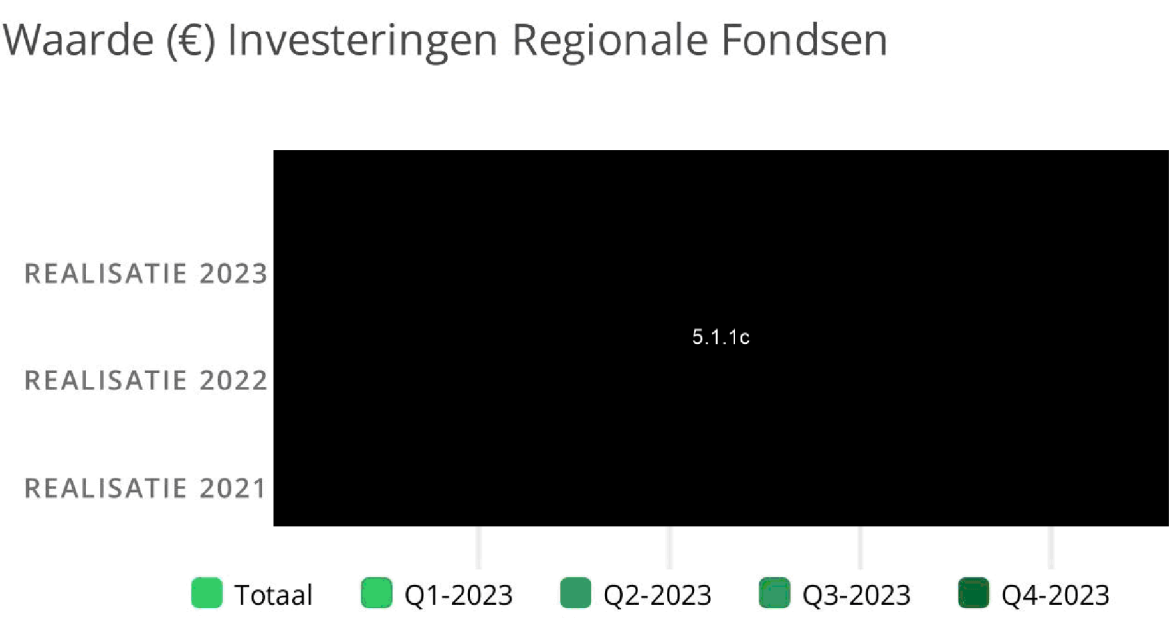
Opnieuw een voorstel in de IC geweest en positief geadviseerd. De pijplijn is goed, ook de opwerking vanuit pijler 1 ligt goed op koers.

KPI's Regionale Fondsen

Onderstaande tabellen biedt u de mogelijkheid om een nadere verdiepingsslag te maken op onze KPI's. De tabellen bieden u de mogelijkheid om kwartalen met elkaar te vergelijken en, per KPI, de resultaten uit voorgaande jaren te evalueren.

Aantal Investeringen Regionale Fondsen

05 KPI dashboard

KPI dashboard

In onderstaand KPI dashboard worden de doelstellingen en realisaties (t/m Q1) weergegeven.

De KPI's zijn op een aantal plaatsen gewijzigd ten opzichte van 2022, te weten:

Investeren

- **Investeringen nieuw verstrekt (aantal)**: vanaf 2023 betreft dit het aantal verstrekte financieringen.
- **Investeringen nieuw commitment (€)**: vanaf 2023 betreft dit het bedrag aan verstrekte financieringen inclusief het bedrag aan nieuw gecommitteerde financieringen, die nog niet uitgeboekt zijn.

Aanvullend: een committering is een financiering die reeds positief is geadviseerd door de IC en akkoord is gegeven door MT en/of RvC, maar nog niet (volledig) gestort is op de bankrekening van de ondernemer.

Internationaliseren

- **Aantal succesvolle acquisitietrajecten Startups**: toegevoegd als nieuwe KPI en betreft het aantal buitenlandse startups die via Startup Visa in een NOM traject zijn gekomen en een succesvolle landing hebben gerealiseerd.

Innoveren - Business Development

Voor 2023 zijn de KPI's voor Business Development gelijk getrokken met de andere ROM's. Door te focussen op individuele BD cases is het ons doel om rond innovatieve producten, diensten, processen en/of bedrijfsmodellen nieuwe zakelijke kansen te realiseren voor ondernemers. Dit wordt gemeten in aantal BD cases en het bedrag in euro's die hiermee gemoeid zijn.

0928 311698

Investeren

Legenda Gerealiseerd Doelstelling

Investeringen nieuw verstrekt...

DOEL

12

GEREALISEERD

3

Meer info →

Investeringen nieuw...

DOEL

10.000.000

GEREALISEERD

3.049.636

Meer info →

Nieuwe fonds-investeringen...

DOEL

3

GEREALISEERD

1

Meer info →

Nieuwe fondsinvesteringe...

DOEL

5.000.000

GEREALISEERD

300.000

Meer info →

Vervolginvesteringen (aantal)

DOEL

10

GEREALISEERD

0

Meer info →

Vervolginvesteringen (in €)

DOEL

5.000.000

GEREALISEERD

0

Meer info →

Investeringen uit Corona Herstel...

DOEL

20

GEREALISEERD

7

Meer info →

Investeringen uit Corona Herstel...

DOEL

5.000.000

GEREALISEERD

2.036.000

Meer info →

Investeringen (€) commitment uit...

DOEL

0

GEREALISEERD

218.000

Internationaliseren

Legenda Gerealiseerd Doelstelling

Aantal nieuwe arbeidsplaatsen...

DOEL

250

GEREALISEERD

15

Meer info →

Totale investering (in € mln)

DOEL

150

GEREALISEERD

1

Meer info →

Aantal succesvolle acquisitietrajecte...

DOEL

5

GEREALISEERD

3

Meer info →

Innoveren

Innoveren is onderverdeeld in Ecosysteemontwikkeling en Business Development.

Ecosysteemontwikkeling

Legenda Gerealiseerd Doelstelling

Aantal nieuwe innovatie-programma's

DOEL

3

GEREALISEERD

0

Meer info →

Waarde innovatieprogramma's (in €)

DOEL

15.000.000

GEREALISEERD

0

Meer info →

Business Development

Legenda Gerealiseerd Doelstelling

Business Development cases (aantal)

DOEL

15

GEREALISEERD

2

Meer info →

Business Development cases (€)

DOEL

7.500.000

GEREALISEERD

1.120.000

Meer info →

06 MarCom

Thought leadership

Top 5 meest gelezen media

- Kennisblog- Groeien met je bedrijf: 10 uitdagingen waar je zeker mee te maken krijgt (561)
- Actueel - Trendwatchen in real life op de Hannover Messe (494)
- Actueel- NOM investeert in baanbrekend PulmoTech (481)
- Ondernemersverhaal - 5.1.2e en 5.1.2e oprichters Valtes 'De problematiek vormt in alles de basis' (436)
- Kennisblog- Zo zorg je voor een goede bedrijfscultuur (386)

Podcasts

Er is een podcast opgenomen over personeelstekort.

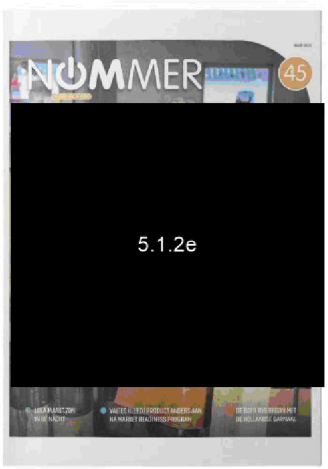
Website

De Flinc website is opgeheven en alle relevante informatie is op de NOM website gepubliceerd: https://www.nom.nl/diensten/innoveren

eNOMMER & NOMMER magazine

Aantal eNOMMER (NOM nieuwsbrief) abonnees: 1652

Abonnees NOMMER (magazine): 1008 (digitaal) en 2571 (papier)

Evenementen

Investeringsregeling Laaghangend fruit

De overheid stelt voor de komende twee jaar ruim 50 miljoen euro beschikbaar om melkveehouders in Drenthe, Friesland en Groningen te faciliteren bij aanpassingen in de bedrijfsvoering die de stikstofemissie op het eigen bedrijf verlagen. Middels een vijftal praktische managementmaatregelen kunnen melkveehouders het heft in eigen handen nemen om hun stikstofemissie te reduceren. Door een vertraging is deze investeringsregeling helaas niet op 1 maart jl. geopend. Daarom hebben wij helaas onze bijeenkomst ook moeten annuleren. Zodra een definitieve datum bekend is wanneer deze investeringsregeling open gaat zullen wij de organisatie voor een event weer opstarten.

Smart Industry Hub

- **13/1 Masterclass Digitale Connectiviteit, bij Digital Society Hub Groningen**

Over de technologieën die inmiddels beschikbaar zijn, zoals 5G, Wifi en Bluetooth, en welke karakteristieken elk van deze communicatietechnologieën kenmerkt. De inzet van de juiste oplossing maakt de inrichting van de productielijn efficiënter en flexibeler, en maakt het mogelijk proactief te handelen om verstoringen en uitval te vermijden.

- **16/1 Smart Factory Tour #2 – bij Van Vuuren B.V.**

Georganiseerd met onze partner Ynbusiness. Met interessante presentaties, rondleiding en een paneldiscussie.

- **9/2 Introductiebijeenkomst Smart People/ Smart Industry, on-line**

Kleine opkomst, vanaf 9 maart zou de 4-delige Masterclass starten, maar gebleken is dat bedrijven zich moeilijk kunnen vrijmaken voor een 4-delige Masterclass. De Masterclass is nu compacter en in 1 dag gepland in mei.

- **20/2 Netwerkbijeenkomst Techhub Assen**

Doel: elkaar beter te leren kennen en de laatste updates te horen over hoe het loopt met de hub. Hoe gaat het met de versnelling in de digitaliseringsactiviteiten bij de industrie in Noord Nederland? Wat gaat er goed, wat kan er beter en wat zijn de tips.

- **22/3 Smart Factory Tour #3 - MAIN Industry beurs**

0928 311698

Openingscongres was geslaagd en goed bezocht. Beursterrein bleef achter qua bezoekersaantallen.

Content

Gestart met een reeks van artikelen. De artikelen worden geplaatst op website https://sih-noord.nl/kennisbank/ en doorgeplaatst op LinkedIn en nieuwsbrief.

Tevens artikel gepubliceerd in NoordZ (uitgave Dagblad van het Noorden):

NoordZ

5.1.2e

NOORDELIJKE INDUSTRIE WORDT STEEDS SMARTER

Smart industry, industry 4.0, digitalisering van de maakindustrie. Noem het hoe je het wilt, maar we móéten eraan. Wie nu achterblijft kan straks de tent sluiten. De Smart Industrie Hub is er om noordelijke bedrijven in de maak- en procesindustrie de toekomst in te helpen.

5.1.2e

PIETER TIBBITS (LINKS) EN HANS PRAAT

Chemport Europe

Nieuwsartikelen over

- Chemport wordt steeds groener – artikel in NoordZ (LC, DvhN)
- Senbis – nieuwe pilot faciliteit voor onderzoek naar polymeren en spinning technieken
- Hycarb – groene waterstof uit agrarisch afval
- Biobased Circular – Groeifondsaanvraag (voor o.a. Noord-Nederlands projecten Senbis, Torwash en Cosun/Avantium)

TopDutch

TopDutch is nu echt van start!

Samen met het Management Team van de NOM heeft TopDutch de basis gelegd voor de toekomstige campagne(s) en het strategisch plan tot 2024. We geloven dat 'the best way to predict the future is to create it together'. Vanuit deze geloofsovertuiging is het merk aangescherpt van 'TopDutch, a good place to be great', naar 'TopDutch, naturally leading the transition'.

0928 311698

Hierin zit de aansluiting met het landelijke thema 'from volume to value' en met de sector plannen van de NOM. Per sector wordt inzichtelijk gemaakt wat nodig is om de verschillende sectoren in de regio te versterken. Dit worden, samen met de focus op start-ups (in samenwerking met Founded in the North) de thema's van de campagnes die TopDutch gaat voeren om de regio internationaal op de kaart te zetten. Hiermee willen we de internationale markt laten zien waar we goed in zijn. We nodigen ze uit om mee te doen en wereldwijd een verschil te maken met duurzame oplossingen voor mondiale uitdagingen.

Het TopDutch masterplan tm 2024 en het campagne plan voor 2023 is verder uitgewerkt en ter goedkeuring aangeboden aan de HEZ en de GEZ. Hier is met enthousiasme en vertrouwen op gereageerd en is er groen licht gegeven voor de ingeslagen weg.

Samenwerkingsverbanden worden gezocht. TopDutch is een samenwerking aangegaan met het marketing bureau Buenaparte voor de vertaling van het plan naar campagne gerichte uitingen. Voor de strategische vertaling werken we met zoveel mogelijk regionale (kleinere) specialistische bureaus. De website en bidbooks krijgen een update en de algemene promotie video van TopDutch heeft net het levenslicht gezien. Deze video met de aansluitende video voor EDIH zijn op de Hannover Messe gelanceerd.

TopDutch heeft naast het NOM kantoor in Groningen inmiddels ook kantoor in Friesland (NOM/FOM Leeuwaren) en Drenthe (It-Hub Hoogeveen). Ook is het een samenwerkingsverband aangegaan met Northern Times, om onze boodschap ook bij het Engelstalige publiek in de regio uit te dragen.

TOPDUTCH

Naturally leading the transition

0928 311698

07 Finance & Operations

Data- en Cybersecurity

In het eerste kwartaal van 2023 hebben we een pentest uit laten voeren door Hacksclusive, waarmee de veiligheid van onze netwerken en servers stevig is getest. Zoals reeds besproken in de RvC vergadering van 17 februari is deze test gunstig verlopen voor de NOM.

Workflow Management Systeem (WMS)

In 2022 bent u met regelmaat geïnformeerd over stand van zaken rondom ons WMS traject. In maart 2023 heeft de betrokken externe consultant zijn werk afgerond en een voorlopige aanbeveling opgeleverd. De aanbeveling houdt feitelijk in dat we met gebruik van Microsoft Azure een datawarehouse creëren en middels Microsoft Power Apps bestanden kunnen ontwikkelen die de risicovolle excelrapportages (portefeuilleadministraties en Fista's) kunnen vervangen. Hiermee hebben we een grote stap gemaakt in een traject dat reeds een jaar duurt. In het tweede kwartaal gaan we in gesprek met een IT bedrijf die ons kan ondersteunen bij het gebruik van eerdergenoemde Microsoft producten.

Samenwerking NOM en TCNN

Eind 2022 hebben TCNN en de NOM gezamenlijk E&E advies de opdracht gegeven om een uitgebreide samenwerking tussen TCNN en de NOM te onderzoeken. E&E advies heeft hiervoor zowel interne als externe stakeholders geïnterviewd. In februari 2023 is een rapport met uitkomsten opgeleverd. Hieruit kunnen TCNN en de NOM concluderen dat er een goede basis is voor de intensivering van de samenwerking. Echter dienen wij hiervoor wel ruim de tijd te nemen om enerzijds de culturele verschillen tussen beide organisaties aan te pakken en elkaar beter te leren kennen en anderzijds alle stakeholders uitgebreid mee te nemen in de voordelen van deze samenwerking. In mei 2023 bespreekt het MT NOM het rapport met het Bestuur van TCNN. Ondertussen starten we met kennisdeling tussen de Business Developers van beide organisaties, middels workshops en structurele overlegvormen.

ICT infrastructuur NOM

Eén van de doelstellingen uit het jaarplan 2023 is het wijzigen van de ICT Infrastructuur van de NOM. Feitelijk houdt dit in dat we de overstap willen maken van een RDS omgeving naar Microsoft 365, waardoor wij volledig in de cloud gaan werken. Door deze overstap wijzigt de manier van werken voor elke collega. Een stap die veel positieve effecten oplevert, maar waar wij ook de organisatie uitgebreid in mee moeten nemen. In het eerste kwartaal is er een roadmap opgesteld en zijn de eerste stappen in gang gezet. In het tweede en derde kwartaal verwachten we de migratie verder af te ronden, waarna een definitieve overstap naar 365 in het vierde kwartaal wordt verwacht.

0928 311698

HRM

AANTAL FTE	ZIEKTEVERZUIM-PERCENTAGE	MELDINGS-FREQUENTIE
65,57 FTE	**1,81 %**	**1,46**
Q4 2022: 65,87	**Q4 2022: 3,54%**	**Q4 2022: 2,19**

Het ziekteverzuimpercentage is 1,81%, waarvan 1,25% kort verzuim en 0,14% langdurig verzuim. Dit is een stijging ten opzichte van Q4 2022 (3,54%). De meldingsfrequentie* is 1,46. De gemiddelde meldingsfrequentie in Nederland schommelt rond de 1.

*Meldingsfrequentie: geeft aan hoe vaak werknemers zich gemiddeld ziekmelden. De meldingsfrequentie wordt het meest beïnvloed door kortdurend verzuim. Het aantal ziekmeldingen in een verslagperiode wordt gedeeld door het aantal werknemers in die periode.

INSTROOM PERSONEEL	DOORSTROOM PERSONEEL	UITSTROOM PERSONEEL
3	**0**	**4**

Er zijn drie nieuwe medewerkers gestart.

- Data Analist per 1 januari 2023
- Trainee Investment Management per 1 januari 2023
- Investment Manager per 16 januari 2023

Per 1 juni 2023 start een nieuwe Investment Manager.

Per 1 mei 2023 start de Programmamanager Chemport wegens vertrek van een medewerker. Deze medewerker is intern doorgegroeid naar deze positie.

Vier medewerkers hebben afscheid genomen:

- Projectmanager Internationaliseren
- Junior Projectmanager Internationaliseren
- Projectmedewerker FSN
- Projectmedewerker Investeren (werkstudent)

Vacatures

De volgende vacatures zijn ontstaan:

0928 311698

- Ecosysteemontwikkelaar Energie (1 FTE)
- Investment Manager IFG (1 FTE)
- Projectmedewerker FSN (1 FTE)
- Communicatie Adviseur Chemport (0,8 FTE)
- Communicatie Adviseur EDIH (0,6 FTE)
- Medior projectmanager EDIH (1 FTE)
- Investment Manager NOM (1 FTE)
- Business Analist Internationaliseren (1 FTE)
- Secretaresse (0,8 FTE)

Vorig jaar zijn we gestart met de werving van zowel een lid voor de Investeringscommissie als een lid voor de Raad van Commissarissen. Per 1 februari 2023 is het nieuwe lid van de Investeringscommissie gestart. Per 1 mei 2023 start het nieuwe lid voor de Raad van Commissarissen.

Landelijk Jong Talentenprogramma Investment Management

ROM-breed hebben we een Jong Talentenprogramma gericht op Investment Management ontwikkeld. Het Jong Talentenprogramma richt zich op net afgestudeerden en starters op de arbeidsmarkt met maximaal 2 jaar werkervaring met een afgeronde HBO of WO studie én een sterke affiniteit met maatschappelijke transities, technische innovatie, finance of investment.

Het programma is van start gegaan op 6 maart 2023. De trainee van de NOM is al eerder gestart, namelijk per 1 januari 2023. Het programma heeft een internationaal karakter. Op 13, 14 en 15 maart hebben de landelijke introductiedagen plaatsgevonden. Alle trainees kijken positief terug op deze gezamenlijke aftrap en gaan met veel energie en enthousiasme aan de slag met dit programma.

Gedragscode

Om te borgen dat we continue aandacht hebben voor ethiek en integriteit, zijn we in 2023 gestart met het verder implementeren van de gedragscode, waarbij goed werkgeverschap, werknemerschap en organisatiecultuur centraal staan. Tijdens de personeelsbijeenkomst op 17 april hebben we stilgestaan bij de gedragscode en hebben we in groepjes gediscussieerd over relevante onderwerpen. Om continue aandacht hiervoor te hebben, zal de gedragscode ook regelmatig geagendeerd worden tijdens de werkoverleggen van alle teams.

Werving- en selectiebeleid

We hebben in samenwerking met de Ondernemingsraad een werving- en selectiebeleid ontwikkeld. Het doel van het beleid is om op een heldere en transparante manier ervoor te zorgen dat op het juiste moment, de juiste persoon op de juiste plek werkzaam is. Daarnaast vinden we het bevorderen van duurzame inzetbaarheid belangrijk door medewerkers (interne) kansen te geven om zich verder te ontwikkelen.

Functiehuis

Als onderdeel van de professionalisering van de interne organisatie van de NOM zijn we bezig met het updaten en ontwikkelen van functieprofielen. Dit doen we om medewerkers beter inzicht te geven in de verschillen, overeenkomsten en niveaus tussen functiefamilies en niveaus en inzicht te geven in de verschillende functiefamilies. Dit geeft een handvat voor de organisatie en medewerkers voor verdere vormgeving van de loopbaan en de ontwikkeling bij de NOM.

0928 311698

Soft skills trainingen voor Young Professionals

Op initiatief van een van onze medewerkers worden in samenwerking met een externe partij soft skills trainingen georganiseerd voor Young Professionals van de NOM. Hierbij gaat het o.a. om trainingen als persoonlijke effectiviteit, effectief communiceren, presenteren en netwerken. Deze trainingen zorgen ervoor dat Young Professionals zich verder kunnen ontwikkelen en zich kunnen versterken als professional in hun rol en bijdrage. De trainingen vinden verspreid over een heel jaar plaats.

Taaltrainingen

Binnen de NOM is een inventarisatie uitgevoerd naar de behoefte op het gebied van taaltrainingen. Wij vinden het belangrijk dat medewerkers zich comfortabel voelen bij de taal die ze moeten spreken voor hun werk, omdat dit hen helpt nog succesvoller te zijn in hun communicatie. Een aantal medewerkers heeft zich hiervoor aangemeld en is in het eerste kwartaal gestart met de taaltraining Engels of Duits. Daarnaast volgt een aantal medewerkers de training Nederlands (voor anderstaligen).

Borrellezing TBV Lugus

In februari heeft een borrellezing plaatsgevonden in samenwerking met TBV Lugus. Een aantal medewerkers heeft de NOM gepresenteerd aan studenten van de opleidingen Industrial Engineering & Management en Mechanical Engineering. Dergelijke activiteiten zijn goed voor onze employer branding, zodat studenten bekend raken met de NOM als mogelijk toekomstig werkgever.

0928 311698

Financiële resultaten

De NOM cijfers over het eerste kwartaal van 2023

Bij het opmaken van de cijfers over het kwartaal is er ingeschat of er een prognosewijziging dient plaats te vinden. Hieronder gaan wij in op de financiële resultaten en eventuele wijzigingen in de prognose voor Investeren en Ontwikkelen.

Investeren

De financiële resultaten voor Investeren lopen in het eerste kwartaal ofwel binnen begroting ofwel is er geen directe reden om de prognose te wijzigen. Dit laatste geldt voor onderdelen als de dividenden, verkopen of voorziening, waarvoor er halverwege het jaar nauwkeuriger ingeschat kan worden of de begroting gerealiseerd kan gaan worden of dat we moeten bijsturen.

Ontwikkelen (Innoveren en Internationaliseren)

Vanuit onze drie Provincies hebben we de subsidiebeschikking voor de boekjaarsubsidie over 2023 ontvangen en zijn reeds de eerste subsidiebedragen uitbetaald. Het Ministerie van EZK is het vooralsnog niet gelukt om de beschikking af te geven en moeten we het voorlopig doen met een mondelinge toezegging. Naar verwachting ontvangen we de beschikking alsnog in het tweede kwartaal van 2023.

De financiële cijfers van Ontwikkelen geven geen aanleiding tot het wijzigen van de prognose in het eerste kwartaal. De personeelskosten lijken weliswaar voor op de begroting te lopen, echter dienen we nog diverse loonkosten door te belasten aan lopende subsidieprojecten. Dit vindt doorgaans tweemaal per jaar plaats.

Hieronder vindt u een nadere toelichting op resultaten over het eerste kwartaal:

0928 311698

Geconsolideerde balans

31 december 2022

Activa	31-03-2023		31-12-2022	
	€	€	€	€
Financiele vaste activa				
Deelnemingen				
Participaties				
Leningen aan participaties				
Overige leningen				
Leningen Corona Herstel Gelden				
Aanjaagfonds				
Vlottende activa				
Vorderingen en overlopende activa				
Liquide middelen				
Totaal activa				

5.1.1c

Passiva	31-03-2023		31-12-2022	
	€	€	€	€
Eigen vermogen				
Gestort aandelenkapitaal				
Bestemmingsreserves				
Overige reserves				
Onverwerkt resultaat				
Voorzieningen				
Personeelsvoorziening				
Langlopende schulden				
Langlopende schulden				
Kortlopende schulden				
Kortlopende schulden				
Totaal passiva				

5.1.1c

Geconsolideerde W&V

(bedragen in EUR)

	2023 Realisatie t/m Q1	2023 Begroot	Realisatie t.o.v. begroot	2023 Prognose	Prognose t.o.v. realisatie	2022 Realisatie t/m Q1
Investeren						
Opbrengsten						
Rente- en provisiebaten (gefactureerd)						
Rentebaten depositos						
Ontvangen dividenden						
Opbrengst commissariaten						
Resultaat verkopen participaties						
Beheer Fondsen						
Voorziening voor financiele vaste activa						
Subtotaal Investeren						
Kosten						
Personeelskosten						
Overige kosten						
Subtotaal kosten Investeren						
Resultaat Investeren	**343.323**	**3.545.499-**		**2.645.499-**		**526.534-**

5.1.1c

	2023 Realisatie t/m Q1	2023 Begroot	Realisatie t.o.v. begroot	2023 Prognose	Prognose t.o.v. realisatie	2022 Realisatie t/m Q1
Ontwikkelen						
Opbrengsten / vergoedingen						
Staat der Nederlanden						
Bijdrage Provincies						
Bijdrage acquisitie Gemeenten						
Opbrengst Detachering						
Subtotaal opbrengsten Ontwikkelen						

5.1.1c

	2023 Realisatie	2023 Begroot	Realisatie t.o.v. begroot	2023 Prognose	Prognose t.o.v. realisatie	2022 Realisatie
Kosten						
Personeelskosten						
Overige kosten						
Subtotaal kosten Ontwikkelen						
Resultaat Ontwikkelen						
Resultaat voor belastingen						
Belastingen						
Resultaat na belastingen						

5.1.1c

08 **Vooruitblik**

Vooruitblik

In het tweede kwartaal van 2023 verwachten we de volgende zaken:

- Het onderzoek naar de mogelijkheden voor Noord- Nederland naar de Hubs for Circularity (EU programma) moet voor de zomer een Go voor het vervolg opleveren.
- Op 13 juni worden de sectorplannen gepresenteerd die als basis dienen voor het jaarplan 2024.
- Een gezamenlijke koers en jaarplan voor de ROM's wordt gemaakt met speciale aandacht voor gezamenlijk positionering gericht op nationale stakeholders. Op 14 juni wordt de pilot ROM 3.0 geëvalueerd. Op die dag worden ook de gezamenlijke resultaten 2022 gepresenteerd aan de minister EZK.
- Vervolgsessie Goud van het Noorden vindt voor de zomer plaats.
- De transactie inzake de gezamenlijke portefeuillebedrijven van Groeifonds Groningen en NOM verwachten we voor te leggen aan IC en RvC.
- We organiseren op 30 juni een bijeenkomst voor de IC-leden van alle fondsen die de NOM in beheer heeft.
- We nemen na twee termijnen afscheid van 5.1.2e als lid van de RvC. In de AvA van april is 5.1.2e 5.1.2e als zijn opvolger benoemd.
- In mei bespreken het MT NOM en het Bestuur van TCNN het rapport over een nadere samenwerking.
- We verwachten dat in het antwoord van de regering op de Groningse wensen inzake ereschuld ook een rol is weggelegd voor de NOM. Een eerste analyse van het rapport 'Nij Begun' wijst op circa 5 miljoen voor de komende vijf jaar om business development taken uit te voeren.
- De start van de TopDutch campagne op de Hannover Messe.

0928 311698

To: Henk Brink[5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]
Cc: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Fri 6/30/2023 9:48:41 AM
Subject: FW: NOM activiteiten Drenthe
Received: Fri 6/30/2023 9:49:20 AM
20230628 NOM activiteiten Drenthe.pdf

Dag Henk,

Ondanks dat het overleg met 5.1.2e en 5.1.2e van komende dinsdag niet doorgaat, hebben zij wel een update gestuurd van de activiteiten in Drenthe. Zie de bijlage.

Acquisitie:
Je ziet vooral bij de acquisitieprojecten problemen nu het extern salderen niet meer mag. Komende dinsdag heb ik hier overleg over met de NOM en collega 5.1.2e (VTH) om vooral te bespreken wat nog WEL zou kunnen. De uitkomsten van dit gesprek zullen we ook gebruiken voor de communicatie naar geïnteresseerde bedrijven en voor de opdracht van de NOM voor 2024 op het gebied van acquisitie.

Innovatie:
5.1.1c,5.1.2i
Wil je dat ik hier iets in doe?

Projecten:
Bij de Market Readiness en Investor Readiness trajecten is iets minder dan 1/3 van de deelnemers een Drentse ondernemer. Dat is een nette score.

Fijn weekend! Groeten, 5.1.2e

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

Team Economie

provincie Drenthe

+31 592 5.1.2e

werkdagen: ma, di, do-ochtend, vr

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@nom.nl>
Verzonden: woensdag 28 juni 2023 14:35
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@nom.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@nom.nl>
Onderwerp: NOM activiteiten Drenthe

Goedemiddag 5.1.2e,

Hierbij ontvang je het overzicht van de NOM-activiteiten in Drenthe.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

N.V. NOM

Investerings- en ontwikkelingsmaatschappij

voor Noord-Nederland

T +31 50 5.1.2e

M 5.1.2e

E 5.1.2e@nom.nl

W www.nom.nl

Meer weten over de NOM en de ontwikkelingen in Noord-Nederland?

Lees ons NOMMER magazine!

De informatie in dit e-mailbericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde.

Verstrekking aan en gebruik door anderen is niet toegestaan. Door de elektronische

verzending van het bericht kunnen geen rechten ontleend worden aan de informatie.

Welkom.

NOM Investerings- en Ontwikkelingsmaatschappij voor Noord-Nederland

Groeien begint hier.

NOM in Drenthe: overzicht projecten

28 juni 2023

Overzicht Projecten

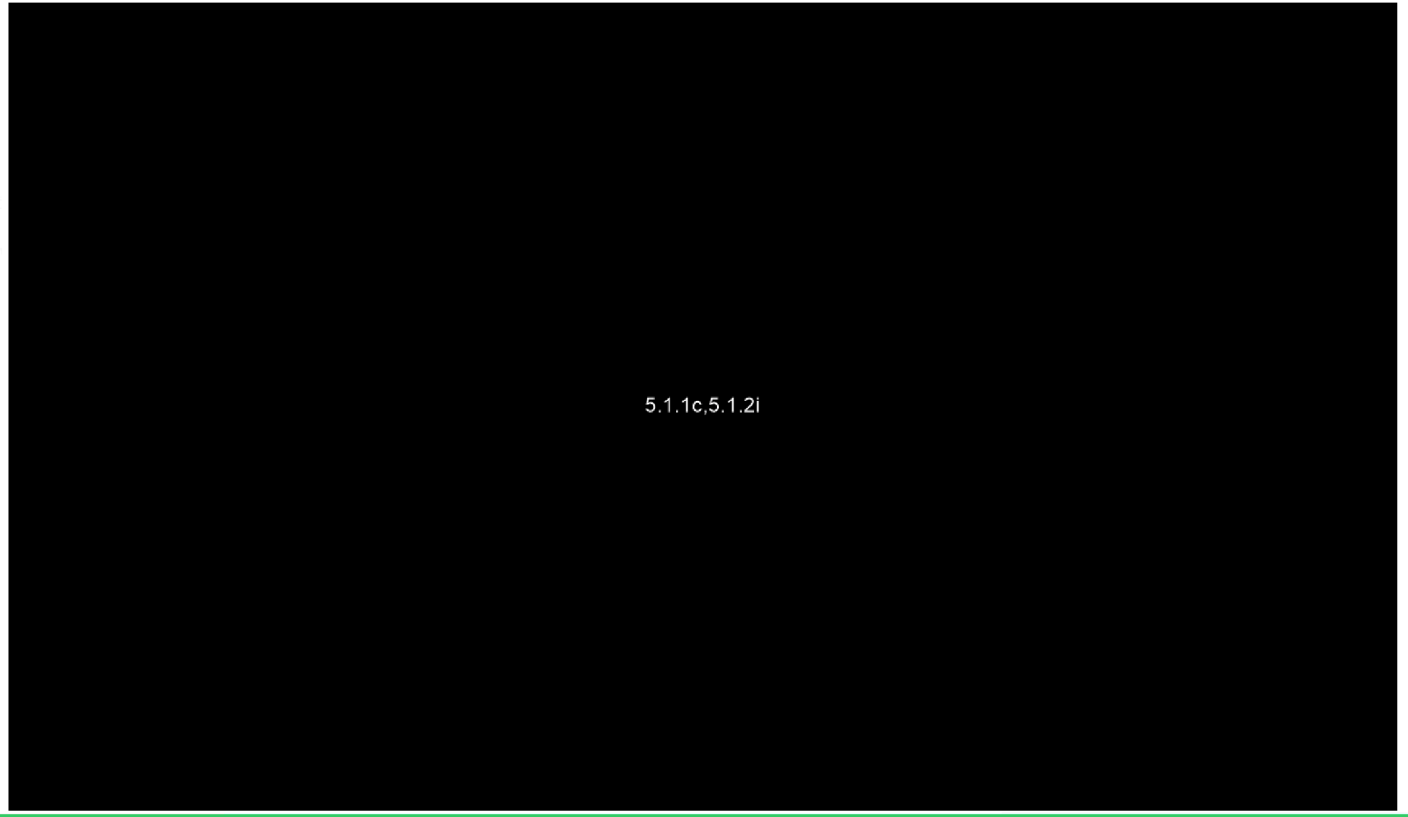
0930 319960

Overzicht Projecten

0930 319960

Overzicht Projecten

0930 319960

Overzicht Projecten

0930 319960

Overzicht Projecten

MRP 2022 - marktvalidatie. Output: naar launching customer / opschaling verkopen

Twee edities
18 deelnemers (totaal)
5 Drentse bedrijven

<u>Bedrijven</u>
STARil.eu (portefeuille bedrijf)
Ter Bron
Hubert IJs
The Pink Penguin Project
Avayo

0930 319960

Overzicht Projecten

IRP 2022 - maatwerk naar investor readiness. Output: naar financiering

33 deelnemers tm Q3 (totaal)
10 Drentse bedrijven

Bedrijven
BMTEC
IAC Geometrical
Avayo
SunChip
Stichting de nieuwe leefstijl
Comforest
AFS Solar
Rebuild-it
Natuchem
Ter Bron

0930 319960

Bedankt.

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

1 - 18

Reeds openbaar:
(https://www.drentsparlement.nl/Vergaderingen/Statencommissie/2023/18-oktober/09:30/INGEKOMEN-STUKKEN/Cie181023-A10-Halfjaarrapportages-2023-NOM-en-MKB-Fonds-COMPL.pdf)

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

1 - 128

Reeds openbaar via Kamer van Koophandel

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

1 - 123

Reeds openbaar:
(https://www.geschiedenisbibliotheekgroningen.nl/maisiproxy?mivast=3592&mizig=278&miadt=5&miaet=185&micode=1957&minr=8742582&milang=nl&misort=aut|asc&mizk_alle=trefwoord:Jaarverslagen&miview=viewer2)

Tijdhof
Daverschot
De Jong Posthumus

Notarissen

0934

312338

Tijdhof
Daverschot
De Jong Posthumus

Notarissen

Kantoor
Noordersingel 45
Assen

Postadres
Postbus 524
9400 AM Assen

telefoon (0592) 33 66 66
fax (0592) 33 66 99
www.notariskantoor.nu

FORMAAT
NOTARISSEN

008

0934

312338

INHOUDSOPGAVE

1. Een afschrift van de akte van oprichting van Drentse Holding B.V.

2. Een afschrift van de akte van oprichting van Drents Innovatiefonds B.V.

3. Een afschrift van de akte van oprichting van Drents Ontwikkelfonds B.V.

4. Een afschrift van de akte van depot, met de bijlagen:

   - Investeringsreglement Drents Innovatiefonds B.V.
   - Investeringsreglement Drents Ontwikkelfonds B.V.
   - Directiereglement van de Drentse Holding B.V. en haar Dochtervennootschappen
   - Reglement Raad van Commissarissen van Drentse Holding B.V.
   - Reglement van de Investeringscommissie van Drents Innovatiefonds B.V. en Drents Ontwikkelfonds B.V.
   - Managementovereenkomst tussen N.V. NOM, Investerings- en Ontwikkelingsmaatschappij voor Noord-Nederland en Drentse Holding B.V. inzake het beheer van het Drents Ontwikkelfonds en Drents Innovatiefonds

AFSCHRIFT

akte van oprichting Drentse Holding B.V.

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

5 - 28

Reeds openbaar via de Kamer van Koophandel

Bijlage 1

Besluit G-6

2013-602-1

Provinciale Staten van Drenthe;

gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten van Drenthe van 6 november 2013, kenmerk 45/3.1/2013008042;

gelet op artikel 158, tweede lid, van de Provinciewet;

BESLUITEN:

1. In te stemmen met het Uitvoeringskader Financieringsinstrumentarium Drenthe, zoals beschreven in de notitie Fondsvorming provincie Drenthe;

2. In te stemmen met het besluit van Gedeputeerde Staten van 5 november 2013 tot oprichting van een Holding BV, een Innovatiefonds BV en een Ontwikkelfonds BV.

Assen, 18 december 2013

Provinciale Staten voornoemd,

5.1.2e

, griffier

5.1.2e

5.1.2e

voorzitter

Bijlage 2

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Gedeputeerde Staten van Drenthe

Directoraat-generaal Bestuur en Koninkrijksrelaties
Bestuur, Democratie en Financiën

Datum
1 april 2014

Kenmerk
2014-0000155891

besluit

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Gelet op artikel 158, lid 3 van de Provinciewet;

Goed te keuren het besluit van Gedeputeerde Staten van de provincie Drenthe van 6 november 2013 tot deelneming in de vennootschappen / fondsen:

- Drentse Holding B.V.
- Drents Innovatiefonds B.V.
- Drents Ontwikkelfonds B.V.

Ik zie in uw besluit tot deelneming geen strijd met het recht of het algemeen belang.

Hoogachtend,
De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
namens deze,

[redacted] 5.1.2e

T. Livius
Directeur Bestuur, Democratie en Financiën

AFSCHRIFT

akte van oprichting Drents Innovatiefonds B.V.

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

32 - 53

Reeds openbaar via de Kamer van Koophandel

bijlage 1

Besluit G-6 2013-602-1

Provinciale Staten van Drenthe;

gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten van Drenthe van 6 november 2013, kenmerk 45/3.1/2013008042;

gelet op artikel 158, tweede lid, van de Provinciewet;

BESLUITEN:

1. In te stemmen met het Uitvoeringskader Financieringsinstrumentarium Drenthe, zoals beschreven in de notitie Fondsvorming provincie Drenthe;

2. In te stemmen met het besluit van Gedeputeerde Staten van 5 november 2013 tot oprichting van een Holding BV, een Innovatiefonds BV en een Ontwikkelfonds BV.

Assen, 18 december 2013

Provinciale Staten voornoemd,

5.1.2e

, griffier

5.1.2e

5.1.2e

voorzitter

Bijlage 2

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Gedeputeerde Staten van Drenthe

Directoraat-generaal Bestuur en Koninkrijksrelaties
Bestuur, Democratie en Financiën

Datum
1 april 2014

Kenmerk
2014-0000155891

besluit

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Gelet op artikel 158, lid 3 van de Provinciewet;

Goed te keuren het besluit van Gedeputeerde Staten van de provincie Drenthe van 6 november 2013 tot deelneming in de vennootschappen / fondsen:

- Drentse Holding B.V.
- Drents Innovatiefonds B.V.
- Drents Ontwikkelfonds B.V.

Ik zie in uw besluit tot deelneming geen strijd met het recht of het algemeen belang.

Hoogachtend,
De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
namens deze,

[redacted] 5.1.2e

T. Livius
Directeur Bestuur, Democratie en Financiën

AFSCHRIFT

akte van oprichting Drents Ontwikkelfonds B.V.

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

57 - 79

Reeds openbaar via de Kamer van Koophandel

bijlage 1

Besluit G-6

2013-602-1

Provinciale Staten van Drenthe;

gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten van Drenthe van 6 november 2013, kenmerk 45/3.1/2013008042;

gelet op artikel 158, tweede lid, van de Provinciewet;

BESLUITEN:

1. In te stemmen met het Uitvoeringskader Financieringsinstrumentarium Drenthe, zoals beschreven in de notitie Fondsvorming provincie Drenthe;

2. In te stemmen met het besluit van Gedeputeerde Staten van 5 november 2013 tot oprichting van een Holding BV, een Innovatiefonds BV en een Ontwikkelfonds BV.

Assen, 18 december 2013

Provinciale Staten voornoemd,

5.1.2e

, griffier

5.1.2e

5.1.2e

voorzitter

bijlage 2

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Gedeputeerde Staten van Drenthe

Directoraat-generaal Bestuur en Koninkrijksrelaties
Bestuur, Democratie en Financiën

Datum
1 april 2014

Kenmerk
2014-0000155891

besluit

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Gelet op artikel 158, lid 3 van de Provinciewet;

Goed te keuren het besluit van Gedeputeerde Staten van de provincie Drenthe van 6 november 2013 tot deelneming in de vennootschappen / fondsen:

- Drentse Holding B.V.
- Drents Innovatiefonds B.V.
- Drents Ontwikkelfonds B.V.

Ik zie in uw besluit tot deelneming geen strijd met het recht of het algemeen belang.

Hoogachtend,
De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
namens deze,

[redacted] 5.1.2e

T. Livius
Directeur Bestuur, Democratie en Financiën

AFSCHRIFT

akte van depot, met de bijlagen:

1. Investeringsreglement Drents Innovatiefonds B.V.

2. Investeringsreglement Drents Ontwikkelfonds B.V.

3. Directiereglement van de Drentse Holding B.V. en haar dochter-vennootschappen

4. Reglement Raad van Commissarissen van Drentse Holding B.V.

5. Reglement van de Investeringscommissie van Drents Innovatie-fonds B.V. en Drents Ontwikkelfonds B.V.

6. Managementovereenkomst tussen N.V. NOM, Investerings- en Ontwikkelingsmaatschappij voor Noord-Nederland en Drentse Holding B.V. inzake het beheer van het Drents Ontwikkelfonds en Drents Innovatiefonds

92067

AKTE VAN DEPOT

Heden, zestien mei tweeduizend veertien (16-05-2014), verscheen voor mij, meester [redacted] notaris te Assen:----------
mevrouw [redacted] geboren te Groningen op [redacted] ---
[redacted], woonplaats kiezende ten kantore Tijdhof, Daverschot, --
De Jong Posthumus notarissen te Assen, kantoorhoudende Noordersingel 45 te Assen
(postadres: Postbus 524, 9400 AM Assen), te dezen handelende als mondeling ge ----
volmachtigde van:----------

1. de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid: **Drentse Holding** ----
B.V., statutair gevestigd te Assen, kantoorhoudende te 9405 BJ Assen, Wester---
brink 1, ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel on---
der nummer 60682396; ----------
2. de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid: **Drents Innovatie-----**
fonds B.V., statutair gevestigd te Assen, kantoorhoudende te 9405 BJ Assen, ----
Westerbrink 1, ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophan--
del onder nummer 60683236;----------
3. de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid: **Drents Ontwikkel ---**
fonds B.V., statutair gevestigd te Assen, kantoorhoudende te 9405 BJ Assen, ----
Westerbrink 1, ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophan--
del onder nummer 60683163;----------
4. de naamloze vennootschap met beperkte aansprakelijkheid: **N.V. NOM, Inves --**
terings- en Ontwikkelingsmaatschappij voor Noord-Nederland, statutair ge--
vestigd te Groningen, kantoorhoudende te 9728 BM Groningen, Paterswoldse ---
weg 810, ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel on-
der nummer 02032331. ----------

De comparant verklaart namens genoemde rechtspersonen aan mij, notaris, de vol----
gende documenten te overhandigen met het verzoek deze documenten onder mijn ---
minuten te bewaren, te weten: ----------

1. Investeringsreglement Drents Innovatiefonds B.V.;----------
2. Investeringsreglement Drents Ontwikkelfonds B.V.; ----------
3. Directiereglement van de Drentse Holding B.V. en haar dochtervennootschap----
pen;----------
4. Reglement Raad van Commissarissen van Drentse Holding B.V.;----------
5. Reglement van de Investeringscommissie van Drents Innovatiefonds B.V. en ----
Drents Ontwikkelfonds B.V.; ----------
6. Managementovereenkomst tussen N.V. NOM, Investerings- en Ontwikkelings---
maatschappij voor Noord-Nederland en Drentse Holding B.V. inzake het beheer
van het Drents Ontwikkelfonds en Drents Innovatiefonds; ----------

Aan het verzoek van de comparant gevolg gevend, zo heb ik, notaris, voormelde do--
cumenten van haar overgenomen teneinde deze in bewaring te nemen. ----------
Van de volmacht aan de comparant is mij, notaris genoegzaam gebleken.----------
SLOT AKTE----------
WAARVAN AKTE is verleden te Assen op de datum in het hoofd van deze akte ----
vermeld. ----------

92067

De comparant is mij, notaris, bekend. De zakelijke inhoud van de akte is aan haar ---- opgegeven en toegelicht. De comparant heeft verklaard op volledige voorlezing van - de akte geen prijs te stellen, van de inhoud van de akte te hebben kennis genomen en met de inhoud in te stemmen. ----------

Deze akte is beperkt voorgelezen en onmiddellijk daarna ondertekend, eerst door de - comparant en vervolgens door mij, notaris. ----------

(Volgt ondertekening)

5.1.2e

5.1.2e

UITGEGEVEN VOOR AFSCHRIFT:

5.1.2e

5.1.2e

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

85 - 170

Duplicaat van: ID 316053

Duplicaat van: ID 316070

Duplicaat van: ID 316032

Duplicaat van: ID 316049

Duplicaat van: ID 316045

Duplicaat van: ID 316041

Memo

Aan: Provincie Drenthe
Van: Ernst & Young Accountants LLP
Datum: 7 april 2014

Beoordeling position paper "Financieringsstromen en waardering" inzake financieringsinstrumentarium provincie Drenthe

1 Inleiding

Op uw verzoek hebben wij een beoordeling uitgevoerd van het position paper "Financieringsstromen en waardering" d.d. 21 maart 2014 inzake het financieringsinstrumentarium Drenthe, alsmede de hiermee samenhangende documentatie, zoals opgenomen in de bijlage bij dit memo.

Door de provincie Drenthe zullen een tweetal revolverende fondsen worden opgezet (het Drents Innovatiefonds en het Drents Ontwikkelfonds). Deze fondsen zullen worden ondergebracht in een drietal besloten vennootschappen (waarvan 1 holdingmaatschappij en 2 werkmaatschappijen): het Drents Innovatiefonds B.V., het Drents Ontwikkelfonds B.V. en Drentse Holding B.V. Laatstgenoemde houdt de aandelen in het Drents Innovatiefonds B.V. en het Drents Ontwikkelfonds B.V. De aandelen van Drentse Holding B.V. zullen worden gehouden door de provincie Drenthe.

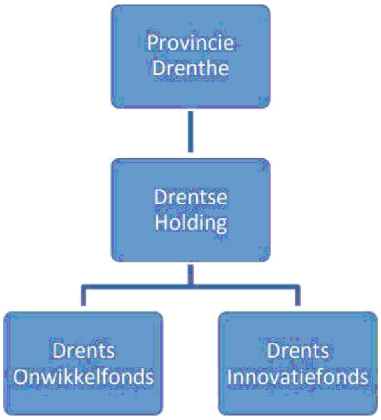
Uw concrete vraag is op welke wijze de nieuwe deelneming Drentse Holding B.V. door de provincie Drenthe het beste kan worden gefinancierd, met zo min mogelijk administratieve lasten nu en in de toekomst bij het waarderen van de deelneming Drentse Holding B.V. in de jaarrekening van de provincie Drenthe.

Wij hebben onze werkzaamheden derhalve voornamelijk uitgevoerd vanuit het perspectief van de (controle van de) jaarrekening van de provincie Drenthe.

2 Bevindingen

2.1 *Ons begrip van de structurering van het financierings-instrumentarium Drenthe*

- De provincie Drenthe zal aandelen verkrijgen in Drentse Holding B.V.
- 100 aandelen à € 1.000; verkrijgingsprijs van € 100.000
- Eerste waardering aandelen in administratie provincie Drenthe derhalve € 100.000
- Drentse Holding B.V. zal aandelen verkrijgen in Drents Innovatiefonds B.V. en Drents Ontwikkelfonds B.V.
- Elk 50 aandelen a € 1.000; verkrijgingsprijs van € 50.000 (per dochtervennootschap).
- Structuur wordt derhalve als volgt:

- Uit de statuten blijkt dat alle entiteiten in beginsel binnen vier maanden na einde boekjaar de jaarrekening dienen op te maken. Door de provincie Drenthe is in totaal € 17 miljoen beschikbaar gesteld voor het financieringsinstrumentarium. Hiervan is € 3,5 miljoen gereserveerd voor de kosten van de fondsen en fondsbeheerder, waardoor een bedrag van € 13,5 miljoen beschikbaar is voor de fondsen. Hiervan is € 4,0 miljoen gereserveerd voor NOM Projects. Rekening houdend met het geplaatst kapitaal van de op te richten vennootschappen (totaal € 100.000) betekent dit dat in totaal € 13,4 miljoen euro nog uitbetaald zal moeten worden aan de fondsen (via Drentse Holding B.V.) (hetzij als lening, hetzij als agiostorting). Deze uitbetaling kan in één keer plaatsvinden of in tranches worden overgemaakt.

2.2 *Onze bevindingen*

2.2.1 Position paper

Uit het position paper blijkt dat nog geen keuze is gemaakt over de financiering van de fondsen (betaling van de totale kosten van de fondsen en de fondsbeheerder van € 3,5 miljoen en de beschikbare middelen voor uitzettingen naar doelondernemingen van € 9,5 miljoen) (totaal € 13,0 miljoen). In het position paper worden de volgende mogelijkheden onderkend:

- Financiering van Drentse Holding B.V. en de fondsen (Innovatiefonds en Ontwikkelfonds) middels agiostortingen door de provincie Drenthe;
- Financiering van Drentse Holding B.V. de fondsen (Innovatiefonds en Ontwikkelfonds) middels langlopende schulden welke worden verstrekt door de provincie Drenthe.

Tevens wordt in het position paper nog de mogelijkheid genoemd dat de provincie Drenthe de middelen in de vorm van subsidie uitkeert aan Drentse Holding B.V. en de fondsen.

Wij zullen hierna kort de voor- en nadelen van de door de provincie Drenthe onderkende mogelijkheden bespreken.

Financiering van de fondsen middels langlopende schulden

- In het geval dat het beschikbare bedrag van € 13,4 miljoen door de fondsen geheel benut is (hetzij in één keer, hetzij in tranches), betekent dit dat in de balans van de provincie Drenthe de volgende posten zijn opgenomen:
    - Deelneming Drentse Holding B.V. € 100.000
    - (Langlopende) vordering op Drentse Holding B.V. € 13.400.000
    - Voorziening voor langlopende vordering op Drentse Holding B.V. € X

- Ten behoeve van de jaarrekeningcontrole van de provincie Drenthe, dient de huisaccountant van de provincie Drenthe de waardering van de deelneming en langlopende vordering te controleren. Concreet betekent dit primair dat de courantheid van de langlopende vordering gecontroleerd moet worden (bij verlies op investeringen gaat dit primair ten laste van de lening). Dit betekent dat vóór het opmaken van de jaarrekening van de provincie Drenthe, de provincie Drenthe informatie moet hebben over de volwaardigheid van de verstrekte leningen. Aangezien het huidige tijdspad is dat rond 1 april de controle van de jaarrekening van de provincie Drenthe afgerond moet zijn, strookt dit qua timing niet met de huidige timing zoals opgenomen staat in de concept documenten (o.a. akte van oprichting).

- Dit betekent vervolgens dat Drenthe Holding, haar dochterondernemingen en de fondsmanagers over informatie dienen te beschikken om haar jaarrekeningen tijdig op te maken zodat deze informatie gebruikt kan worden bij het opstellen van de jaarrekening van de provincie Drenthe. In concreto betekent dit dat zij over informatie dienen te beschikken om vast te stellen of afwaardering van deelnemingen c.q. een voorziening op de verstrekte leningen noodzakelijk is.

- Indien voor dit scenario wordt gekozen raden wij aan om de in de Akte van Oprichting opgenomen tijdsindicatie voor het opmaken van de jaarrekeningen van Drentse Holding B.V. en haar dochter-maatschappijen te verplaatsen naar 1 februari. De accountant heeft dan vervolgens tot 1 maart de tijd om de (geconsolideerde) jaarrekening van Drentse Holding B.V. te controleren en hierbij een verklaring af te geven, waarna de provincie Drenthe deze informatie nog kan verwerken in de jaarrekening van de provincie Drenthe.

- Daarnaast adviseren wij u om dit tijdspad goed te verwerken in de afspraken met de fondsmanager en ook ervoor zorgdragen dat dit tijdspad op deugdelijke wijze leidt tot voldoende informatie vanuit de participaties, zodat de jaarrekeningen van Drentse Holding B.V. en haar dochtermaatschappijen kunnen worden opgesteld.

Financiering van de fondsen middels agio

- In het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) is opgenomen dat activa gewaardeerd dienen te worden tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Deelnemingen dienen op lagere marktwaarde te worden gewaardeerd indien deze lager is dan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs.

- Dit betekent dat na oprichting van Drentse Holding B.V. (met een geplaatst kapitaal van € 100.000) de volgende post opgenomen zal worden in de jaarrekening van de provincie Drenthe:
    - Deelneming Drentse Holding B.V. € 100.000

- Indien middelen door de provincie Drenthe naar de fondsen moeten worden overgemaakt om uitzettingen naar doelondernemingen te financieren, kan dit in één keer of in meerdere tranches als agio worden gestort in Drentse Holding B.V. (en/of de onderliggende fondsen). In het BBV zijn geen nadere voorwaarden opgenomen over de wijze waarop agiostortingen moeten worden verantwoord in de jaarrekening van de entiteit welke het agio stort. Omdat op grond van het BBV deelnemingen op lagere marktwaarde dienen te worden gewaardeerd indien deze lager is dan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, zou ervoor gekozen kunnen worden om, indien de provincie Drenthe ervan uitgaat dat de middelen in principe in de fondsen blijven totdat deze volledig zijn benut, en dus de marktwaarde in de toekomst € nihil is, de agiostortingen rechtstreeks ten laste van de exploitatie te brengen en dus niet in meerdering te brengen op de boekwaarde van de deelneming Drentse Holding.

Voorwaarde hiervoor is wel dat de provincie Drenthe het stellig voornemen heeft dat de middelen in principe in de fondsen blijven en dat geen dividenduitkeringen aan de provincie zullen plaatsvinden. Dit zou immers impliceren dat de marktwaarde van de deelnemingen niet lager is dan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs (immers, dan zou geen dividend kunnen worden uitgekeerd).

Agiostortingen worden niet geactiveerd door de provincie Drenthe

- Na een agiostorting door de provincie Drenthe ziet de balans van de provincie Drenthe er derhalve als volgt uit:
    - Deelneming Drentse Holding B.V. € 100.000

- Het eigen vermogen van Drentse Holding B.V. bestaat in dit geval uit:
    - Geplaatst kapitaal € 100.000
    - Agio € 1.000.000

- De huisaccountant van de provincie Drenthe zal in het kader van de jaarrekeningcontrole moeten vaststellen of de deelneming Drentse Holding B.V. per ultimo boekjaar juist wordt gewaardeerd. Omdat de boekwaarde van de deelneming (€ 100.000) in verhouding tot het eigen vermogen van Drentse Holding B.V. naar verwachting zeer beperkt zal zijn (in dit voorbeeld € 1.100.000), is het risico op onjuiste waardering van de deelneming zodanig laag, dat naar verwachting geen uitgebreide controlewerkzaamheden noodzakelijk zijn. In dit geval hoeven de definitieve jaarcijfers van Drentse Holding B.V. (incl. controleverklaring van een accountant) niet beschikbaar te zijn voor afronding van de jaarrekeningcontrole van de provincie Drenthe.

Agiostortingen worden wel geactiveerd door de provincie Drenthe

- Indien de provincie Drenthe niet het stellig voornemen heeft de middelen in principe langdurig in de fondsen te laten zitten en er mede om deze reden voor kiest het gestort agio wel te activeren, ziet de balans van de provincie Drenthe er na een agiostorting (van in dit geval € 1,0 miljoen) als volgt uit:
    - Deelneming Drentse Holding B.V. € 1.100.000
- Het eigen vermogen van Drentse Holding B.V. bestaat in dit geval uit:
    - Geplaatst kapitaal € 100.000
    - Agio € 1.000.000
- Indien de agiostortingen door de provincie Drenthe wel zullen worden geactiveerd, betekent dit dat de huisaccountant van de provincie Drenthe in het kader van de jaarrekeningcontrole zal moeten vaststellen of de deelneming Drentse Holding B.V. per ultimo boekjaar juist wordt gewaardeerd. Deze situatie is daarom gelijk aan de situatie dat financiering van de fondsen middels langlopende schulden plaatsvindt. Voor een nadere toelichting verwijzen wij derhalve naar de paragraaf *"Financiering van de fondsen middels langlopende schulden"*.

Financiering van de fondsen middels subsidie

In het position paper wordt kort gerefereerd naar de mogelijkheid om de voor de fondsen beschikbare middelen (totaal € 13,0 miljoen, excl. NOM Projects (€ 4,0 miljoen) middels een subsidie beschikbaar te stellen. In het position paper is aangegeven dat op basis van het Statenvoorstel onduidelijk is of dit tot de mogelijkheden behoort. In aanvulling hierop merken wij op dat, indien voor dit scenario wordt gekozen, deze nader zou moeten worden uitgewerkt op (minimaal) de volgende punten:

- Kwalificeert de verstrekte subsidie wel of niet als staatssteun;
- Indien de provincie Drenthe een subsidie verstrekt aan de fondsen, kwalificeert deze subsidie dan wel of niet als informele kapitaalstorting (storting op agio).

Omdat uit het position paper blijkt dat in principe gekozen dient te worden tussen financiering middels langlopende schulden en financiering middels agiostortingen, hebben wij de mogelijkheid om de fondsen middels subsidie(s) te financieren niet nader beoordeeld.

2.2.2 Akte van oprichtingen

Ten aanzien van de concept akten van oprichtingen hebben wij de volgende opmerkingen:

- In de Akte van oprichting van het Drents Innovatiefonds staat vermeld dat 'alle aandelen door de provincie Drenthe a pari in geld' zullen worden volgestort. Betekent dit dat de aandelen door de provincie Drenthe gehouden worden? (N.B. wij hebben dit niet zelf juridisch getoetst); in de Akte van oprichting van het Drents Ontwikkelfonds wordt vermeld dat volstorting plaatsvindt door Drentse Holding B.V.

- In de akten van oprichting van alle entiteiten is opgenomen dat een registeraccountant opdracht krijgt tot onderzoek van de jaarrekening. Alleen bij Drenthe holding is specifiek opgenomen dat een controleverklaring bij de jaarrekening moet worden afgegeven. Wat wordt dan onder 'onderzoek' verstaan bij het Innovatiefonds en Ontwikkelfonds? Kan deze passage niet worden verwijderd, indien de keuze is gemaakt dat alleen een controleverklaring bij de (geconsolideerde) jaarrekening van Drentse Holding B.V. gewenst is?

3 Tot slot

Wij hopen u hiermee naar tevredenheid te hebben geïnformeerd.

Mocht u naar aanleiding van bovenstaande nog vragen of opmerkingen hebben, dan kunt u contact opnemen met 5.1.2e 5.1.2e of 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e

Bijlage: overzicht documentatie

Bij onze beoordeling van het position paper "Financieringsstromen en waardering" d.d. 21 maart 2014 hebben wij de volgende documentatie gebruikt:

- Position paper "Financieringsstromen en waardering" d.d. 21 maart 2014
- Statenstuk 2013-602 "Financieringsinstrumentarium Drenthe/Uitvoeringskader"
- Concept akte van oprichting Drentse Holding B.V. d.d. 31 maart 2014
- Concept akte van oprichting Drents Innovatiefonds B.V. d.d. 31 maart 2014
- Concept akte van oprichting Drents Ontwikkelfonds B.V. d.d. 31 maart 2014
- Reglement Raad van Commissarissen van Drentse Holding B.V. (versie 0.11)
- Directiereglement Drentse Holding (versie 0.11)
- Managementovereenkomst tussen N.V. NOM en Drentse Holding B.V. (versie 0.11)
- Investeringsreglement Drents Innovatiefonds B.V. (versie 0.11)
- Investeringsreglement Drents Ontwikkelfonds B.V. (versie 0.11)
- Reglement van de Investeringscommissie van Drents Innovatiefonds B.V. en Drents Ontwikkelfonds B.V. (versie 0.11)

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

1 - 24

Reeds openbaar
(https://www.drentsparlement.nl/statenportaal/statenstuk/statenstuk-2013-602-Financieringinstrumentarium-2013-COMPL-1.pdf)

MEMO

Aan : Ard van der Tuuk
Afschrift : 5.1.2e 5.1.2e en 5.1.2e
Van : de heer 5.1.2e (toestelnummer: 5.1.2e)
Datum : 14 april 2014
Onderwerp : AVA Nom Jaarstukken 2013

Hierbij een aantal punten n.a.v. de Jaarstukken 2013 die in de AVA van 25 april besproken zullen worden. Als provincie Drenthe is ons aandeel in de NOM erg klein (99,97% in het bezit zijn van het Ministerie van Economische Zaken en voor 0,03% in het gelijke bezit van de provincies Groningen, Fryslân en Drenthe). Onze invloed dus ook. Na de stukken gelezen te hebben is volgens mij is sprake van een positief beeld. Accountant geeft goedkeurende verklaring.

Jaarverslag:

- Rekeningresultaat 2013 € 2,4 miljoen, met namen door ontvangen dividenden en overige resultaten op participaties vanuit het financieringsbedrijf € 2,5 miljoen en een beperkt verlies van het Ontwikkelbedrijf € 0,1 miljoen (door het aantrekken van aanvullende projectfinanciering en het terugdringen van kosten). Voorgesteld wordt resultaat toe te voegen aan de reserves.
- De investeringsbereidheid van bedrijven is in 2013 toegenomen ten opzichte van het voorgaande jaar. Van € 2,9 in 2012 naar 5,8 miljoen in 2013 (begroot tussen de 8 en 12 miljoen).
- Resultaten Business Development waren goed. Resultaat ruim behaald. Van € 4 miljoen in 2012 naar € 24 miljoen in 2013 (begroot was € 13 miljoen). Het betreft een wat lastige en subjectieve indicator, maar heeft wel een beeld.
- Er zijn ruim 1.000 arbeidsplaatsen gerealiseerd en of behouden. Die zijn gekoppeld aan de activiteiten rond Foreign Direct Investment. Ook hier geldt lastig te beoordelen.
- De uitzettingsdoelstelling is ook in 2013 niet behaald (wel verdubbeld ten opzichte van 2012). De redenen die hiervoor worden gegeven waren er ook in 2012. Te weten: beperkt aanbod van kwalitatief goede plannen, het gewenste risico en het uitzettingsbeleid, dat mede door de aandeelhouders is geformuleerd.
- De kwaliteit van de portefeuille is verbeterd, doordat er in 2013 afscheid is genomen van enkele bedrijven, die volledig waren voorzien en waarvoor geen vooruitzichten waren op het terugverdienen van de investering.
- Het ontwikkelbedrijf heeft de doelstellingen met betrekking tot het creëren en behouden van arbeidsplaatsen, de investeringen en de innovatie impuls ruim gehaald.
- Er is in 2013 20 miljoen aan dividend aan de aandeelhouders (lees rijk) uitbetaald. Mede op verzoek van het rijk en opgenomen in het eind afgesloten akkoord tussen de aandeelhouders, waarbij is afgesproken dat het rijk de komende drie jaar 1 miljoen aan de exploitatie bijdraagt.
- De NOM zegt bij te dragen aan duurzaamheid en een circulaire (hergebruik en betrekken lokale leveranciers) economie vanuit haar visie en missie en door uitvoering van haar

kerntaken (sterkte wens aandeelhouders/ subsidieverstrekkers). Het project Agri&Food/Biobased Economy dat in 2013 onder de verantwoordelijkheid van de NOM van start is gegaan moet hier ook aan bijdragen.

- De organisatie van de organisatie zelf is in FTE in omvang nog verder afgenomen van 43,9 naar 39,3 FTE in 2013. Beleid is te groeien naar een beperkte vaste personeelsbezetting met een flexibele, projectgerelateerde schil.
- Het doelvermogen (rendementseis is hoger dan vereist) blz 39
- De gemiddelde duur van participaties en leningen bedraagt ruim 7,8 jaar (2012: 7,6 jaar). Het gemiddelde voor 2013 is langer dan het gemiddelde van vorig jaar. Blz 51

Jaarrekening:

- Er zijn nog steeds veel liquide middelen op de geconsolideerde balans (ruim € 51 miljoen) ondanks het uitbetalen van € 20 miljoen dividend. Waarom zijn die nodig? Het blijkt dat dit geld er ooit nog voor de noordelijke economie is. Wij hebben als hele kleine aandeelhouder geen belang bij nog een keer vermogen af te romen o.i.d..
- Wat is precies het totaal dat aan voorzieningen opgenomen (buiten de saldering van de betreffende balansposten om, bv participaties. Dit is niet vanuit de balans te zien. Maar het is veel. Hoe wordt dat elk jaar bekeken?
- Er is een staatje opgenomen van wat de bezoldiging van de bestuurder is geweest. Dat is € 260.411,-- en komt boven de WNT norm uit (is trouwens wel incidenteel van aard lijkt het. Blz 94). Die norm geldt denk ik niet voor de NOM, maar toch punt van aandacht. Twee jaar geleden is loongebouw NOM aangepast en in lijn gebracht met die van de Rijksoverheid (BBRA-schalen); dus behoudens incidentele uitkeringen zal dat niet tot ongewenste situaties leiden.

Om verder over te hebben:

- In de jaarstukken wordt het dilemma van een private onderneming met publieke aandeelhouders tussen maatschappelijke wensen en de opgaven van de aandeelhouders beschreven. Er is geschreven (blz 29 jaarverslag); "Bij het financieren van bedrijven is de beoordeling gebaseerd op het lange termijn perspectief van continuïteit van de onderneming. Het jaar 2013 heeft zich in dat opzicht gekenmerkt door een aantal aanvragen waarin het spanningsveld tussen die beoordeling en de wens om arbeidsplaatsen te creëren of te behouden nadrukkelijk naar voren gekomen is. Het maatschappelijke belang vanuit de overheden is daarbij evident. Als organisatie hebben wij ons daar ook voortdurend rekenschap van gegeven bij de beoordelingen. Toch heeft dat niet in alle gevallen geleid tot een financiering door de NOM.". zie ook blz 53 jaarverslag.

  Is ook punt dat vanuit Drenthe voortdurend wordt ingebracht. En raakt de aandeelhoudersinstructie waar investeringskader is omschreven. Over dit punt

(aandeelhoudersinstructie) hebben we recent in BO Leeftink (EZ) afgesproken dat wij onze opmerking en over de toepassing van de aandeelhoudersinstructie aan NOM meegeven in evaluatie die momenteel door de ROM's wordt voorbereid. (die input is per mail aan NOM gestuurd).

- Zie hierboven en dan in combinatie met de Drentse fondsen, waar iets minder strenge normen gelden omtrent de mate van revolverendheid (de NOM zelf moet het gehele kapitaal intact houden, dus rendement van minimaal de inflatie). Het moet niet zo zijn dat De Drentse Holding B.V. de meest risicovolle bijdragen moet leveren. Hoe dit te ondervangen? Ze schrijven hierover ook iets op blz 54 jaarverslag "bredere doelgroep en een andere levensfase van ondernemingen dan NOM Finance" is dat ook echt zo?

  Punt van belangenverstrengeling en voor ons negatieve risicospreiding is punt van aandacht in uitvoering van management overeenkomst fondsen en nom. Door bijhouden van leads en omzetting van leads in financieringen (zowel nom regulier als voor Drentse fonds). Dat is onderwerp van gesprek in de kwartaalgesprekken met NOM.

Aan:
NV NOM
t.a.v. de heer 5.1.2e
Postbus 424
9700 AK GRONINGEN

Assen, 11 juni 2012
Ons kenmerk 201201205-00326512
Behandeld door mevrouw 5.1.2e (0592) 5.1.2e
Onderwerp: Subsidieverlening per boekjaar Noordelijke Ontwikkelingsmaatschappij (NOM), verplichtingennummer 5.1.2i

Geachte heer 5.1.2e

Op 23 mei 2012 ontvingen wij uwsubsidieaanvraag v oor de uitvoering van uw werkplan 2012. Wij hebben uw aanvraag beoordeeld. In deze brief informeren wij u over ons besluit op uw aanvraag.

Wij hebben uw aanvraag getoetst aan de Algemene wet bestuursrecht (Awb), de Algemene subsidieverordening Drenthe 2012 (ASV) en het Kader voor Economische Investeringen 2011 – 2015.

Deze beoordeling heeft geleid tot het besluit dat wij u een subsidie voor het jaar 2012 verlenen van € 157.560,00.

De betaling zal plaatsvinden op bankrekeningnummer 5.1.5 onder vermelding van het kenmerk van deze brief.

In de bijlage wordt aangegeven aan welke verplichtingen u dient te voldoen.

Wij wensen u veel succes bij de uitvoering van uw project
Hebt u nog vragen over deze brief, neemt u dan s.v.p. contact op met de heer 5.1.2e

Bent u het niet eens met dit besluit, dan kunt u binnen zes weken na de dag van verzending van deze beschikking een bezwaarschrift indienen bij het college van gedeputeerde staten van Drenthe. Voor meer informatie over de bezwaarprocedure verwijzen wij u naar http://provincie.drenthe.nl/loket/bezwaarschriften/.

Bij correspondentie verzoeken wij u het zaaknummer 201201205 te vermelden.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,
namens dezen,

5.1.2e

drs. M.-A.D. van Nieuwpoort,
manager Economische Ontwikkeling, Mobiliteit en Cultuur

Bijlage

Verplichtingen

OMSCHRIJVING GESUBSIDIEERDE ACTIVITEITEN
De subsidie wordt verleend als bijdrage in de apparaatskosten van het Ontwikkelingsbedrijf in 2012.

TE BEHALEN PRESTATIES
Overeenkomstig het door u ingediende activiteitenplan 2012 en de prestaties die zijn vereist in de jaarbeschikking NOM 2012 van het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (EL & I).

OVERIGE VERPLICHTINGEN
Voor wat betreft een tussentijds verslag wordt aangesloten bij de mondelinge en/of schriftelijke rapportages aan het Ministerie van EL& I en de drie noordelijke provincies.

AANVRAAG TOT VASTSTELLING
U moet voor 1 juli 2013 een aanvraag tot subsidievaststelling in dienen. De aanvraag dient vergezeld te gaan van dezelfde stukken die u toezendt aan het Ministerie van EL & I. Dit komt inhoudelijk overeen met:
- een financieel verslag,waarbij dezelfde indeling wordt gehanteerd als in de begroting;
- een activiteitenverslag;
- indien daarvan sprake is, een verantwoording van de overige subsidieverplichtingen.

Het activiteitenverslag bevat in ieder geval:
- een verslag van de uitgevoerde activiteiten, dat tevens inzicht biedt in de mate waarin prestaties en de beoogde effecten zijn gerealiseerd en de mate waarin gestelde bijzondere voorwaarden zijn nagekomen;
- een verklaring bij grote afwijkingen tussen activiteitenplan en begroting enerzijds en de geleverde prestaties anderzijds.

Het financieel verslag dient te zijn voorzien van een accountantsverklaring van een accountant als bedoeld in artikel 393, 5e lid, van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek.

SANCTIE
Het niet nakomen van vorenstaande verplichtingen en overige verplichtingen volgens de Algemene subsidieverordening Drenthe en de Algemene wet bestuursrecht kan er toe leiden, dat de subsidie lager wordt vastgesteld.

VASTSTELLING SUBSIDIE BIJ MINDER PRESTEREN
De subsidie wordt vastgesteld naar rato van het realiseren van de activiteiten. Als u de prestaties niet of slechts gedeeltelijk realiseert, kan de subsidie op een evenredig lager bedrag worden vastgesteld dan het bedrag van de verlening.

BEVOORSCHOTTING
Het totaalbedrag van € 157.560,00 zal binnen 30 dagen worden overgemaakt op bankrekeningnummer [redacted], ten name van NV NOM te Groningen.

Aan:
NV NOM
t.a.v. de heer 5.1.2e
Postbus 424
9700 AK GRONINGEN

Assen, 22 juli 2011
Ons kenmerk 201000635-00285198
Behandeld door mevrouw 5.1.2e (0592) 5.1.2e
Onderwerp: Toekenningsbrief subsidie per boekjaar Noordelijke Ontwikkelingsmaatschappij (NOM) jaar 2011

Geachte heer 5.1.2e

Op 11 maart 2011 hebben wij uw subsidieaanvraag voor een bedrag van € 152.800,-- als bijdrage in de apparaatskosten van het Ontwikkelingsbedrijf in 2011 ontvangen.

Wij hebben uw aanvraag getoetst aan de Algemene wet bestuursrecht, de Algemene subsidieverordening Drenthe en het Kader voor Economische Investeringen 2011 - 2015.

Wij hebben besloten u een prestatiesubsidie voor het jaar 2011 te verlenen van € 152.800,--. De subsidie wordt verleend voor de in de bijlage omschreven activiteiten en de ten aanzien daarvan te verrichten prestaties. Ook de verplichtingen en voorwaarden waaronder de subsidie wordt verleend, kunt u in de bijlage vinden.

Op de subsidie zijn de bepalingen van de Algemene subsidieverordening (ASV) Drenthe met betrekking tot prestatiesubsidies per boekjaar van toepassing en de Algemene wet bestuursrecht. De subsidie wordt alleen op het verleende bedrag vastgesteld, indien de activiteiten conform deze subsidieverlening zijn uitgevoerd en ook voorts aan de overige verplichtingen is voldaan.

Voor de wijze van bevoorschotting verwijzen wij u naar de bijlage.

Werkplan 2012
Mede in de context van de verminderde exploitatiebijdrage van EL&I aan u voor het jaar 2012, stellen wij voor om dit najaar tijdig het overleg te starten over uw werkplan over 2012.

Als u in 2011 een aanvraag voor een incidentele prestatiesubsidie indient, verzoeken wij u daarvan een afschrift te sturen aan de heer 5.1.2e Wij wensen u veel succes met de uitvoering van de activiteiten.

Bij correspondentie verzoeken wij u het zaaknummer 201000635 te vermelden.
Verplichtingennummer: 65705

Mocht u nog vragen hebben, dan kunt u contact opnemen met de heer 5.1.2e telefoonnummer 5.1.2e.

Bent u het niet eens met dit besluit, dan kunt u binnen zes weken na de dag van verzending ervan, hiertegen een bezwaarschrift indienen bij het college van gedeputeerde staten van Drenthe. De dag van verzending is de dagtekening van het besluit. Voor meer informatie over de bezwaarprocedure verwijzen wij u naar http://www.provincie.drenthe.nl/loket/bezwaarschriften.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,
namens dezen,

5.1.2e

drs. M.-A.D. van Nieuwpoort,
manager Sociaal-Economische Ontwikkeling

Bijlage 1

OMSCHRIJVING GESUBSIDIEERDE ACTIVITEITEN

De subsidie wordt verleend als bijdrage in de apparaatskosten van het Ontwikkelingsbedrijf in 2011.

TE BEHALEN PRESTATIES

Overeenkomstig het door u ingediende activiteitenplan 2011 en de prestaties die zijn vereist in de jaarbeschikking NOM 2011 van het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (EL & I).

OVERIGE VERPLICHTINGEN
Voor wat betreft een tussentijds verslag wordt aangesloten bij de mondelinge en/of schriftelijke rapportages aan het Ministerie van EL& I en de drie noordelijke provincies.

AANVRAAG TOT VASTSTELLING

Umoet voor 1 juli 2012 een aanvraag tot subsidievaststelling in dienen. De aanvraag dient vergezeld te gaan van dezelfde stukken die u toezendt aan het Ministerie van EL & I. Dit komt inhoudelijk overeen met:

- een financieel verslag,waarbij dezelfde indeling wordt gehanteerd als in de begroting;
- een activiteitenverslag;
- indien daarvan sprake is, een verantwoording van de overige subsidieverplichtingen.

Het activiteitenverslag bevat in ieder geval:

- een verslag van de uitgevoerde activiteiten, dat tevens inzicht biedt in de mate waarin prestaties en de beoogde effecten zijn gerealiseerd en de mate waarin gestelde bijzondere voorwaarden zijn nagekomen;
- een verklaring bij grote afwijkingen tussen activiteitenplan en begroting enerzijds en de geleverde prestaties anderzijds.

Het financieel verslag dient te zijn voorzien van een accountantsverklaring van een accountant als bedoeld in artikel 393, 5e lid , van Boek 2 van het Burgelijk Wetboek. De accountant hanteert hierbij het door Gedeputeerde Staten vastgestelde Controleprotocol. Deze kunt u downloaden via http://www.provincie.drenthe.nl/e-loket/subsidieloket/

SANCTIE
Het niet nakomen van vorenstaande verplichtingen en overige verplichtingen volgens de Algemene subsidieverordening Drenthe en de Algemene wet bestuursrecht kan er toe leiden dat de subsidie lager wordt vastgesteld.

VASTSTELLING SUBSIDIE BIJ MINDER PRESTEREN
De subsidie wordt vastgesteld naar rato van het realiseren van de activiteiten. Als u de prestaties niet of slechts gedeeltelijk realiseert, kan de subsidie op een evenredig lager bedrag worden vastgesteld dan het bedrag van de verlening.

BEVOORSCHOTTING

Het totaalbedrag van € 152.800,-- zal binnen 4 weken worden overgemaakt op bankrekeningnummer 5.1.5, ten name van NV NOM te GRONINGEN.

Aan:
NV NOM
t.a.v. de heer 5.1.2e
Postbus 424
9700 AK GRONINGEN

Assen, 18 december 2013
Ons kenmerk 201301659-00397948
Behandeld door mevrouw 5.1.2e (0592) 5.1.2e
Onderwerp: Subsidieverlening per boekjaar 2013; Noordelijke Ontwikkelingsmaatschappij (NOM), verplichtingennummer 5.1.2i

Geachte heer 5.1.2e

Op 19 februari 2013 ontvingen wij uwsubsidieaanvraag voor de uitvoering van uw werkplan 2013. Wij hebben uw aanvraag beoordeeld. In deze brief informeren wij u over ons besluit op uw aanvraag.

Beoordeling aanvraag:
Wij hebben uw aanvraag getoetst aan de Algemene wet bestuursrecht (Awb), de Algemene subsidieverordening Drenthe 2012 (ASV) en het Kader voor Economische Investeringen 2011-2015.

Besluit:
Deze beoordeling heeft geleid tot het besluit dat wij u een subsidie voor het jaar 2013 verlenen van € 163.000,00.

Het bedrag van € 163.000,00 zal binnen 30 dagen worden overgemaakt op bankrekeningnummer 5.1.5 onder vermelding van het kenmerk van deze brief.

In de bijlage wordt aangegeven aan welke verplichtingen u dient te voldoen.

Wij wensen u veel succes bij de uitvoering van uw project.

Hebt u nog vragen over deze brief, neemt u dan contact op met de heer 5.1.2e

Bent u het niet eens met dit besluit, dan kunt u binnen zes weken na de dag van verzending van deze beschikking een bezwaarschrift indienen bij het college van gedeputeerde staten van Drenthe. Voor meer informatie over de bezwaarprocedure verwijzen wij u naar http://provincie.drenthe.nl/loket/bezwaarschriften/.

Bij correspondentie verzoeken wij u het zaaknummer 201301659 te vermelden.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,
namens dezen,

i.o.

drs. R.H.H. Koch,
manager Management Ondersteuning

Bijlage

Verplichtingen

Aan deze subsidieverlening verbinden wij de volgende voorschriften:
De subsidie wordt verleend als bijdrage in de apparaatskosten van det NV NOM in 2013.

1. Prestaties
Overeenkomstig het door u ingediende activiteitenplan 2013.

2. Meldingsplicht:
U meldt ons direct schriftelijk als:
- de activiteiten geen doorgang vinden;
- vertraging optreedt in de uitvoering;
- wijzigingen ontstaan in de prestaties;
- u afwijkt van (de verplichtingen in) deze beschikking.

3. Vaststelling:
Umoet voor 1 mei 2014 een aanvraag tot subsidievaststelling indienen. Daarin moet u aantonen dat de activiteiten als genoemd onder 1. daadwerkelijk zijn uitgevoerd, en of de prestaties zijn behaald. Dit doet u door middel van het overleggen van een:
- een financieel verslag,waarbij dezelfde indeling wordt gehanteerd als in de begroting;
- een activiteitenverslag;
- indien daarvan sprake is, een verantwoording van de overige subsidieverplichtingen.

Het activiteitenverslag bevat in ieder geval:
- een verslag van de uitgevoerde activiteiten, dat tevens inzicht biedt in de mate waarin prestaties en de beoogde effecten zijn gerealiseerd en de mate waarin gestelde bijzondere voorwaarden zijn nagekomen;
- een verklaring bij grote afwijkingen tussen activiteitenplan en begroting enerzijds en de geleverde prestaties anderzijds.
Het financieel verslag dient te zijn voorzien van een accountantsverklaring van een accountant als bedoeld in artikel 393, 5e lid, van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek.

U dient uw aanvraag tot vaststelling tijdig in. Als u te laat bent kan dat namelijk gevolgen hebben voor de subsidie. Als u geen aanvraag tot vaststelling van de subsidie indient, stellen wij de subsidie ambtshalve vast met de informatie die we hebben. In de meeste gevallen leidt dat tot een (gedeeltelijke) terugvordering van de subsidie.

Bij de vaststelling van de subsidie wordt nagegaan in hoeverre de prestaties zijn geleverd. Daarnaast gaan we na of u de verplichtingen die zijn verbonden aan de verlening bent nagekomen. Op grond hiervan wordt het exacte subsidiebedrag vastgesteld. U hoeft geen bedrag terug te betalen als alle afgesproken activiteiten zijn uitgevoerd en aan alle overige verplichtingen is voldaan.

Aan:
NV NOM
t.a.v. de heer 5.1.2e
Postbus 424
9700 AK GRONINGEN

Assen, 10 september 2014
Ons kenmerk 201402019-00437602
Behandeld door mevrouw 5.1.2e (0592) 5.1.2e
Onderwerp: Subsidieverlening per boekjaar 2014; Noordelijke Ontwikkelingsmaatschappij (NOM), verplichtingennummer 5.1.2i

Geachte heer 5.1.2e

Op 17 juli 2014 ontvingen wij uwsubsidieaanvraag voor de uitvoering van uw werkplan 2014. Wij hebben uw aanvraag beoordeeld. In deze brief informeren wij u over ons besluit op uw aanvraag.

Beoordeling aanvraag:
Wij hebben uw aanvraag getoetst aan de Algemene wet bestuursrecht (Awb), de Algemene subsidieverordening Drenthe 2012 (ASV) en het kader voor Economische Investeringen 2011-2015.

Besluit:
Deze beoordeling heeft geleid tot het besluit dat wij u een subsidie voor het jaar 2014 verlenen van € 163.000,00.

De subsidie maken wij, binnen 30 dagen na de dag van verzending van deze brief, over op bankrekeningnummer 5.1.5 onder vermelding van het kenmerk van deze brief.

In de bijlage wordt aangegeven aan welke verplichtingen u dient te voldoen.

Wij wensen u veel succes bij de uitvoering van uw project.

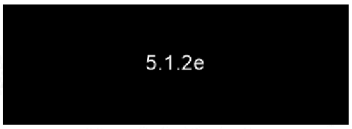
Hebt u nog vragen over deze brief, neemt u dan contact op met de heer 5.1.2e

Bent u het niet eens met dit besluit, dan kunt u binnen zes weken na de dag van verzending van deze beschikking een bezwaarschrift indienen bij het college van gedeputeerde staten van Drenthe. Voor meer informatie over de bezwaarprocedure verwijzen wij u naar http://provincie.drenthe.nl/loket/bezwaarschriften/.

Bij correspondentie verzoeken wij u het zaaknummer 201402019 te vermelden.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,
namens dezen,

mevrouw ing. I.J. Schotanus,

Teamleider team Subsidies

Bijlage

Verplichtingen

Aan deze subsidieverlening verbinden wij de volgende voorschriften:

1. Activiteiten:
Voor de subsidie dient u de volgende prestaties voor het jaar 2014 te leveren:

Activiteiten uitvoeren overeenkomstig het door u ingediende werkplan 2014 -2016.

Prestaties zijn :
NOM Finance:
Gemiddeld uitzetting niveau per jaar € 10 tot € 12 miljoen, zowel in nieuwe als uitbreidingsinvesteringen. Daarvan maximaal 2 miljoen in het Aanjaagfonds en € 8 tot € 10 miljoen in het Groei- en Overnamefonds.
NOMprojects
Uitzettingsniveau van € 1,5 miljoen.
NOM Foreign Direct Investment
80 nieuwe leads van bedrijven naar Noord-Nederland.
Minimaal 8 gerealiseerde nieuwe vestigingen van ondernemingen en:
Groei van 100 arbeidsplaatsen;
Een investeringsvolume van bedrijven minimaal € 100 miljoen;
10 waardevolle leads aanvragen voor Nom Finance;
Toegevoegde waarde ten minste € 25 miljoen.
NOM Business Development
24 nieuwe projectvoorstellen per jaar genereren:
dit leidt tot 6 businesscases per jaar.
4 gefinancierde projecten per jaar opleveren:
Projectwaarde totaal tenminste € 6 miljoen;
Toegevoegde waarde tenminste € 20 miljoen;
30 bedrijven bij betrokken die samen tenminste € 3 miljoen investeren.
Agrifood/Biobased Economy
Meer dan 40 projectvoorstellen per jaar generen, leidend tot 10 businesscases.
7 BD projecten zijn gerealiseerd met een investeringsvolume van 17,5 miljoen.
5 innovatieprojecten per jaar zijn opgestart met tenminste 20 bedrijven.

2. Meldingsplicht:
U meldt ons direct schriftelijk als:
- de activiteiten geen doorgang vinden;
- vertraging optreedt in de uitvoering;
- wijzigingen ontstaan in de prestaties;
- u afwijkt van (de verplichtingen in) deze beschikking.

3. Publiciteitsvereiste:
U dient in uw communicatie over uw activiteiten tot uitdrukking te brengen dat deze mede mogelijk worden gemaakt door de provincie Drenthe. Dit met het oog op het informeren van de burgers over de besteding van belastinggelden. U kunt aan dit vereiste voldoen door middel van een vermelding op uw website, in advertenties, in persberichten of publicaties (flyers) etc.

4. Vaststelling:
U moet voor 1 juni 2015 een aanvraag tot subsidievaststelling indienen. Daarin moet u aantonen dat de activiteiten als genoemd onder 1. daadwerkelijk zijn uitgevoerd, en of de prestaties zijn behaald. Dit doet u door middel van het overleggen van een:
- een financieel verslag, waarbij dezelfde indeling wordt gehanteerd als in de begroting;
- een activiteitenverslag;
- indien daarvan sprake is, een verantwoording van de overige subsidieverplichtingen.

U dient uw aanvraag tot vaststelling tijdig in. Als u te laat bent kan dat namelijk gevolgen hebben voor de subsidie. Als u geen aanvraag tot vaststelling van de subsidie indient, stellen wij de subsidie ambtshalve vast met de informatie die we hebben. In de meeste gevallen leidt dat tot een (gedeeltelijke) terugvordering van de subsidie.

Bij de vaststelling van de subsidie wordt nagegaan in hoeverre de prestaties zijn geleverd. Daarnaast gaan we na of u de verplichtingen die zijn verbonden aan de verlening bent nagekomen. Op grond hiervan wordt het exacte subsidiebedrag vastgesteld. U hoeft geen bedrag terug te betalen als alle afgesproken activiteiten zijn uitgevoerd en aan alle overige verplichtingen is voldaan.

De financiële rapportage dient vergezeld te gaan van een accountantsverklaring op basis van een door de Provincie Drenthe vastgesteld controleprotocol. Deze kunt u vinden op het digitale provinciale subsidieloket of via de link
http://www.provincie.drenthe.nl/publish/library/122/formataccountantsverklaring.pdf

Aan:
N.V. NOM
t.a.v. de heer 5.1.2e
Postbus 424
9700 AK GRONINGEN

Assen, 1 september 2015
Ons kenmerk 201502056-00587276
Behandeld door mevrouw 5.1.2e (0592) 5.1.2e
Verplichtingennummer 5.1.2i
Onderwerp: Subsidieverlening per boekjaar 2015; Noordelijke Ontwikkelingsmaatschappij (NOM)

Geachte heer 5.1.2e

Op 16 december 2014, aangevuld per 8 januari 2015 ontvingen wij uw subsidieaanvraag voor de uitvoering van uw werkplan 2015. Wij hebben uw aanvraag beoordeeld. In deze brief informeren wij u over ons besluit op uw aanvraag.

Beoordeling aanvraag:
Wij hebben uw aanvraag getoetst aan de Algemene wet bestuursrecht (Awb), de Algemene subsidieverordening Drenthe 2012 (ASV) en het kader voor Economische Investeringen 2011 -2015.

Besluit:
Deze beoordeling heeft geleid tot het besluit dat wij u een subsidie voor het jaar 2015 verlenen van € 175.000,00.

De subsidie maken wij, binnen 30 dagen na de dag van verzending van deze brief, over op bankrekeningnummer 5.1.5 onder vermelding van het kenmerk van deze brief.

In de bijlage wordt aangegeven aan welke verplichtingen u dient te voldoen.

Wij wensen u veel succes bij de uitvoering van uw project.

Hebt u nog vragen over deze brief, neemt u dan contact op met de heer 5.1.2e

Bent u het niet eens met dit besluit, dan kunt u binnen zes weken na de dag van verzending van deze beschikking een bezwaarschrift indienen bij het college van gedeputeerde staten van Drenthe.

Bij correspondentie verzoeken wij u het zaaknummer 201502056 te vermelden.
63020153/01/440035 (1)

Voor meer informatie over de bezwaarprocedure verwijzen wij u naar http://provincie.drenthe.nl/loket/bezwaarschriften/.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,
namens dezen,

mevrouw ing. I.J. Schotanus,

Teamleider team Subsidies en Inkoop

Bijlage

Verplichtingen

Aan deze subsidieverlening verbinden wij de volgende voorschriften:

1. Activiteiten:
Voor de subsidie dient u de volgende prestaties voor het jaar 2015 te leveren:

Activiteiten uitvoeren overeenkomstig het door u ingediende werkplan 2015.

Prestaties zijn:
NOM Foreign Direct Investment
80 nieuwe leads van bedrijven naar Noord-Nederland.
Minimaal 8 gerealiseerde nieuwe vestigingen van ondernemingen en:
Groei van 200 arbeidsplaatsen;
10 waardevolle leads aanvragen voor Nom Finance;
Toegevoegde waarde ten minste € 25 miljoen.

NOM Business Development
24 nieuwe projectvoorstellen per jaar genereren:
dit leidt tot 6 businesscases per jaar.
4 gefinancierde projecten per jaar opleveren:
Projectwaarde totaal tenminste € 6 miljoen;
Toegevoegde waarde tenminste € 20 miljoen;
30 bedrijven bij betrokken die samen tenminste € 3 miljoen investeren.

2. Meldingsplicht:
U meldt ons direct schriftelijk als:
- de activiteiten geen doorgang vinden;
- vertraging optreedt in de uitvoering;
- wijzigingen ontstaan in de prestaties;
- u afwijkt van (de verplichtingen in) deze beschikking.

3. Publiciteitsvereiste:
U dient in uw communicatie over uw activiteiten tot uitdrukking te brengen dat deze mede mogelijk worden gemaakt door de provincie Drenthe. Dit met het oog op het informeren van de burgers over de besteding van belastinggelden. U kunt aan dit vereiste voldoen door middel van een vermelding op uw website, in advertenties, in persberichten of publicaties (flyers) etc.

4. Vaststelling:
U moet voor 1 juni 2016 een aanvraag tot subsidievaststelling indienen. Daarin moet u aantonen dat de activiteiten als genoemd onder 1. daadwerkelijk zijn uitgevoerd, en/of de prestaties zijn behaald. Dit doet u door middel van het overleggen van een :

- Financieel verslag, waarbij dezelfde indeling wordt gehanteerd als in de begroting;
- Activiteitenverslag;
- Accountantsverklaring;
- Indien daarvan sprake is, een verantwoording van de overige subsidieverplichtingen.

De financiële rapportage dient vergezeld te gaan van een accountantsverklaring op basis van een door de Provincie Drenthe vastgesteld controleprotocol. Deze kunt u vinden op het digitale provinciale subsidieloket.

U dient uw aanvraag tot vaststelling tijdig in. Als u te laat bent kan dat namelijk gevolgen hebben voor de subsidie. Als u geen aanvraag tot vaststelling van de subsidie indient, stellen wij de subsidie ambtshalve vast met de informatie die we hebben. In de meeste gevallen leidt dat tot een (gedeeltelijke) terugvordering van de subsidie.

Bij de vaststelling van de subsidie wordt nagegaan in hoeverre de prestaties zijn geleverd. Daarnaast gaan we na of u de verplichtingen die zijn verbonden aan de verlening bent nagekomen. Op grond hiervan wordt het exacte subsidiebedrag vastgesteld. U hoeft geen bedrag terug te betalen als alle afgesproken activiteiten zijn uitgevoerd en aan alle overige verplichtingen is voldaan.

Aan:
N.V. NOM
t.a.v. Dhr. 5.1.2e
Postbus 424
9700 AK GRONINGEN

Assen, 21 december 2015
Ons kenmerk 201503113-00608888
Behandeld door mevrouw 5.1.2e (0592) 5.1.2e
Verplichtingennummer 5.1.2i
Onderwerp: Subsidieverleningsbeschikking NOM incl HTSM 2016

Geachte heer 5.1.2e

Op 9 december 2015 ontvingen wij uw subsidieaanvraag voor de uitvoering van uw werkplan 2016. Wij hebben uw aanvraag beoordeeld. In deze brief informeren wij u over ons besluit op uw aanvraag.

Beoordeling aanvraag:
Wij hebben uw aanvraag getoetst aan de Algemene wet bestuursrecht (Awb), de Algemene subsidieverordening Drenthe 2012 (ASV). Daarnaast heeft beoordeling plaatsgevonden op basis van de afspraken die zijn gemaakt in het kader van de herziening van de innovatieondersteuningsstructuur en de op basis hiervan opgestelde uitgangspuntennotitie, geaccordeerd door de 3 colleges van GS van Groningen, Fryslân en Drenthe.

Besluit:
Deze beoordeling heeft geleid tot het besluit dat wij u een subsidie voor het jaar 2016 verlenen van € 525.000,00. Dit bedrag wordt verleend op basis van mandaten vanuit de provincies Fryslân en Groningen en betreft de cumulatie van de individuele provinciale bijdragen. Het bedrag is als volgt tot stand gekomen.

€ 425.000 NOM
€ 100.000 cluster HTSM

€ 525.000

De bevoorschotting zal plaatsvinden op de volgende wijze: in januari ontvangt u € 50% van de subsidie, zijnde € 262.500 op bankrekeningnummer 5.1.5 onder vermelding van

het kenmerk van deze brief. De overige 50% ontvangt u verspreidt over de resterende maanden, dit betekent € 23.863,64 per maand.

In de bijlage wordt aangegeven aan welke verplichtingen u dient te voldoen.

Naast het individuele werkplan van de NOM voor 2016 heeft u samen met de overige clusterorganisaties een gezamenlijk werkplan opgesteld voor business development. Vanaf 2016 komt er een gezamenlijk (overleg)platform op het gebied van business development, gecoördineerd door uw organisatie, waarbij de clusterorganisaties en de NOM gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor besteding en verantwoording. Hiervoor zal een aparte subsidiebeschikking vanuit de provincies worden opgesteld. Voor dit budget geldt dat Energyvalley en HANN trekkingsrecht hebben op hun deel van het budget voor business development met een maximum van € 100.000,00 per organisatie. De overige clusterorganisaties hebben recht op in-kind uren vanuit de NOM.

Uw organisatie heeft de ambitie om meer bedrijven op een betere wijze te helpen om te starten en/of te groeien door ontwikkeling en introductie van nieuwe kennis, producten en diensten. U richt zich daarbij op branding (zichtbaarheid en herkenbaarheid van de regiokansen op de gekozen thema's), netwerkvorming (verbinden van ideeën, kennis en partijen voor nieuwe business kansen), kennisontwikkeling en business development. Bij dit soort activiteiten is geen sprake van staatssteun omdat het activiteiten betreft met een niet-economisch karakter. Onder economische activiteit wordt verstaan iedere activiteit bestaande uit het aanbieden van goederen en diensten op een bepaalde markt.

Bij een aantal activiteiten, met name de activiteiten op het gebied van business development, kan sprake zijn van een grijs gebied tussen economische en niet-economische activiteiten, zoals bijvoorbeeld bij propositieontwikkeling (vraagarticulatie en consortiavorming door technisch-inhoudelijke advies) en projectontwikkeling (technisch-inhoudelijke en financieel-economisch ondernemersadvies).
Wij benadrukken dat enkel de niet- economische activiteiten van uw organisatie worden gesubsidieerd en verbinden hieraan de volgende voorwaarden:

1. Elke onderneming dient zonder onderscheid gebruik te kunnen maken van de diensten van de clusterorganisatie. Elke onderneming dient gelijk behandeld te worden.
2. Indien onderzoeken worden uitgevoerd dienen de resultaten van onderzoek voor een ieder toegankelijk te zijn.
3. Wanneer naast de gesubsidieerde activiteiten ook economische activiteiten worden verricht dienen beide soorten activiteiten en de financiering ervan in de boekhouding van de organisatie te worden onderscheiden.
4. Het is u niet toegestaan om met de bij deze beschikking verleende subsidiegelden voor de hiervoor genoemde, taakvelden economische activiteiten te verrichten, in het bijzonder doch niet uitsluitend-bedrijfseconomische (strategische) adviesverlening ten behoeve van (financieel-economische) haalbaarheidsstudies, uitwerken van verdienmodellen, uitvoeren van marktanalyses of andere activiteiten die rechtstreeks zien op het verder ontwikkelen van individuele business cases

In het kader van de toekomstige subsidieverleningen en vermindering van administratieve lasten zal worden bekeken hoe het subsidieproces vanuit de provincies na 2016 zo efficiënt mogelijk kan worden vormgegeven. Overeenkomstig de subsidierelaties met de overige 'verbonden partijen' wordt vooralsnog uitgegaan van een Programma van Eisen dat ieder jaar uiterlijk 1 juni door de provincies zal worden toegezonden en waarbij de NOM uiterlijk tot 1 oktober de mogelijkheid heeft een subsidieaanvraag voor het daarop volgende jaar in de vorm van een werkprogramma aan te bieden.

In overleg met onze subsidiepartners zult u hierover in het eerste kwartaal van 2016 nader geïnformeerd worden.

Wij wensen u veel succes bij de uitvoering van uw activiteiten.

Mocht u nog vragen hebben, dan kunt u contact opnemen met mevrouw 5.1.2e telefoonnummer (0592) 5.1.2e

Bent u het niet eens met dit besluit, dan kunt u binnen zes weken na de dag van verzending van deze beschikking een bezwaarschrift indienen bij het college van gedeputeerde staten van Drenthe. Voor meer informatie over de bezwaarprocedure verwijzen wij u naar http://provincie.drenthe.nl/loket/bezwaarschriften/.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe, Groningen en Fryslân
namens dezen,

5.1.2e

mevrouw ing. I.J. Schotanus,

Teamleider team Subsidies en Inkoop

Bijlage

Verplichtingen

Aan deze subsidieverlening verbinden wij de volgende voorschriften:

1. Activiteiten:
Voor de subsidie dient u de volgende prestaties te leveren:

Uitvoering geven aan de activiteiten en realiseren van de resultaten zoals geformuleerd in uw jaarplan 2016 waaronder:

Business development

- Projecten met een minimale projectwaarde van 6 miljoen
- Ten minste 30 betrokken bedrijven die minimaal 3 miljoen zelf investeren
- Additionele omzet min. 20 miljoen
- 10 waardevolle leads voor Finance

Flinc.nxt

- 150 leads
- 45 onderzoeksprojecten
- 15 gefinancierde ondernemingen
- 6 masterclasses/ workshops
- 50 deelnemers masterclasses
- > € 1 mln. risicokapitaal
- > 24 arbeidsplaatsen
- > € 2 mln. investeringen
- 4 informal investors bijeenkomsten
- 4 pitchbijeenkomsten

Met betrekking tot HTSM dienen de volgende prestaties voor 2016 gerealiseerd te worden:

Actielijn: Business Development en versterking OEM-segment

- HTSM Challenges: uitdagende HTSM-vraagstukken identificeren en voorleggen aan MKB-bedrijven
- Ontwikkelen van vraaggestuurde business development-projecten in snelgroeiende OEM-markten. Voordbeelden: Smart Cities en Personalized Health
- Sectorverkenningen in samenwerking met de clusterorganisaties (Hightech voor: agro/biobased/energie/water/healthy ageing) en opkomende gremia , zoals online-bedrijven, de big data-community, start-ups, en de creatieve sector
- Opzetten en uitvoeren van een OEM-ontwikkelprogramma, naar analogie van 'Next OEM', zoals o.a. toegepast door Brainport in regio Eindhoven

Actielijn: invullen randvoorwaarden

- Opbouwen van een Noordbreed netwerk van HTSM-bedrijven en organisatie, in samenwerking met Hightech NL. Focus op martkverkenningen
- Opbouwen van een aantal regionale Innovatieclusters, naar analogie van het Innovatiecluster Drachten

- Ontwikkelen van Centre of Expertise Smart Industry ism HBO's en MBO's
- Opzetten van netwerk Kennisdragers HTSM in samenwerking met de RUG als input voor business development-trajecten

Overig
- Promotie Noordelijke hightechsector binnen en buiten de regio (Hannover Messe, onderwijs, landelijke programma's als topsector en Smart Industry, etc.
- Gerichte acquisitie van HTSM-bedrijven in samenwerking met Netherland Foreign Investment Agency
- Uitbreiden onderliggende Werkgroep met intermediaire organisatie zodat uitvoerende capaciteit wordt vergroot
- Ondersteuning regionale HTSM-initiatieven, waaronder herbestemmen van HTSM-bedrijvigheid indien noodzakelijk door sluitingen.

De beoogde jaarlijkse resultaten:
- Uitbreiden van het huidige netwerk van bedrijven in de maakindustrie van 39 met een jaarlijkse groei van tenminste 10.
- Tenminste één regionaal innovatiecluster starten analoog aan de opzet in Drachten
- Tenminste drie gefinancierde projecten starten per jaar met een waarde van minimaal drie miljoen en een toegevoegde waarde van tenminste 8 miljoen.

Voor meer details omtrent de te behalen prestaties verwijzen wij naar het door u ingediende werkplan voor 2016.

2. Meldingsplicht:
U meldt ons direct schriftelijk als:
- de activiteiten geen doorgang vinden;
- vertraging optreedt in de uitvoering;
- wijzigingen ontstaan in de prestaties;
- u afwijkt van (de verplichtingen in) deze beschikking.

3. Publiciteitsvereiste:
U dient in uw communicatie over uw activiteiten tot uitdrukking te brengen dat deze mede mogelijk worden gemaakt door de noordelijke provincies. Dit met het oog op het informeren van de burgers over de besteding van belastinggelden. U kunt aan dit vereiste voldoen door middel van een vermelding op uw website, in advertenties, in persberichten of publicaties (flyers) etc.

4. Tussenrapportage
Voor 1 september 2016 dient u een tussentijdse inhoudelijke rapportage bij ons in te dienen.

5. Vaststelling:
U moet voor 1 maart 2017 een aanvraag tot subsidievaststelling indienen. Daarin moet u aantonen dat de activiteiten als genoemd onder 1. daadwerkelijk zijn uitgevoerd, en de prestaties zijn behaald. Dit doet u door middel van het overleggen van een inhoudelijk en financieel verslag vergezeld van een accountantsverklaring.

U dient uw aanvraag tot vaststelling tijdig in. Als u te laat bent kan dat namelijk gevolgen hebben voor de subsidie. Als u geen aanvraag tot vaststelling van de subsidie indient, stellen wij de subsidie ambtshalve vast met de informatie die we hebben. In de meeste gevallen leidt dat tot een (gedeeltelijke) terugvordering van de subsidie.

Bij de vaststelling van de subsidie wordt nagegaan in hoeverre de prestaties zijn geleverd. Daarnaast gaan we na of u de verplichtingen die zijn verbonden aan de verlening bent nagekomen. Op grond hiervan wordt het exacte subsidiebedrag vastgesteld. U hoeft geen bedrag terug te betalen als alle afgesproken activiteiten zijn uitgevoerd en aan alle overige verplichtingen is voldaan.

provinciehuis Westerbrink 1, Assen
postadres Postbus 122, 9400 AC Assen

www.drenthe.nl
0592 - 36 55 55

provincie Drenthe

Aan:
de directie van de NOM
Postbus 424
9400 AK GRONINGEN

Assen, 19 mei 2020
Ons kenmerk 51/5.6/2019002784
Behandeld door de heer 5.1.2e (0592) 5.1.2e
Onderwerp: Subsidie NOM Jaarplan 2020

Geachte directie,

Op 5 december 2019 ontvingen wij uw subsidieaanvraag voor de activiteiten die u uitvoert in het kader van het Jaarplan 2020. In deze brief informeren wij u over ons besluit op uw aanvraag.

Op dit moment wordt gewerkt aan een meerjarenplan voor uw organisatie. Hierin zullen de drie noordelijke provincies samen met u afspraken maken over het toekomstige financieringskader. Het jaar 2020 betreft dan ook een overgangsjaar. Hierbij wordt het uitgangspunt gehanteerd dat de financiering in ieder geval voor 2020 op dezelfde hoogte blijft als in voorgaande jaren.

Op basis van het bovenstaande hebben wij besloten u, mede namens de provincies Groningen en Fryslân, een subsidie van maximaal € 1.225.000,-- te verlenen op grond van de Algemene subsidieverordening Drenthe 2017 (Asv 2017). Dit betreft de cumulatie van de individuele subsidies per provincie à € 408.333,33.

Subsidievoorschot
Wij hebben besloten u een voorschot te verstrekken van € 306.250,--, zijnde 25% van de verleende subsidie. Dit voorschot maken wij over op IBAN 5.1.5, onder vermelding van het kenmerk van deze brief. Het resterende deel, een bedrag van € 918.750,--, maken wij evenredig verdeeld over de maanden van 2020 aan u over.

Prestatieverplichtingen
Bij het uitvoeren van de activiteiten bent u gebonden aan de volgende prestatieverplichtingen:
- de door u voorgestelde activiteiten passen binnen de doelstellingen van de provincie Drenthe en voldoen aan de criteria van de Asv 2017;
- uw activiteiten zijn globaal op te delen in de volgende elementen:

NOM FDI (inclusief HTSM)	€ 525.000,--
NOM Business Development	€ 500.000,--
Agrofood/BBE/Circulair (voormalig NOM Greenlincs)	€ 200.000,--

Bovenstaande activiteiten worden voor de drie noordelijke provincies uitgevoerd.

Toegespitst op de specifieke projecten die met de provinciale subsidie worden gesubsidieerd, voert uw organisatie in 2020 het volgende uit:
- Groene Chemie: Chemport Europe (lopend)
- HTSM: Digital Innovation Hub (Smart Industry Hub, nieuw)
- HTSM: Technologies Added (lopend)
- HTSM: RoSF (lopend)
- Watertechnologie (lopend)
- AgroFood: Smart Farming (lopend)
- AgroFood: Eiwitverwaarding (nieuw)
- AgroFood (lopend)
- Circulair (nieuw)
- Logistiek (lopend)
- Energie: Offshore wind (lopend)
- ICT en Digitalisering: Datacenters (lopend)
- ICT en Digitalisering: Odyssey (lopend)
- Life Sciences & Health: Biotech & Pharma (lopend)
- Life Sciences & Health: MedTech (lopend)
- Acquisitieprojecten
- Investor Relations
- Investor Readiness Programma (Flinc)

De doelstellingen voor 2020 die hieruit voortvloeien zijn:

Buitenlandse investeringen

Aantal succesvolle projecten	10
Aantal nieuwe arbeidsplaatsen	300 fte
Totale investering	€ 100 miljoen
Aantal Investor Relations gesprekken	70

Business Development en Innovatie

Aantal succesvolle projecten	10
Investeringsvolume in innovatieprojecten	€ 6 miljoen

Flinc

Aantal gefinancierde start-ups	20
Totale financiering	€ 4,75 miljoen
Aantal nieuwe arbeidsplaatsen	175 fte

- u verricht de prestaties in de periode van 1 januari 2020 tot en met 31 december 2020;
- u dient op uiterlijk 1 september 2020 een korte inhoudelijke tussenrapportage in, waarin u de voortgang schetst en de eventuele afwijkingen die zijn opgetreden. Deze tussenrapportage kunt u indienen via post@drenthe.nl onder vermelding van het zaaknummer 201901346;
- u levert binnen dertien weken nadat de activiteiten zijn uitgevoerd, maar uiterlijk op 1 april 2021, een verzoek tot vaststelling in;
- u bewaart de stukken die betrekking hebben op de besteding van de subsidie en de uitvoering van de activiteiten tot zes maanden nadat de activiteiten zijn uitgevoerd.

Aanvullend verzoek
Daarnaast verzoeken wij u om in uw communicatie over de activiteiten tot uitdrukking te brengen dat deze mede mogelijk worden gemaakt door de provincies Groningen, Fryslân en Drenthe. Dit met het oog op het informeren van de burgers over de besteding van belastinggelden.

Meldingsplicht
Als blijkt dat u de gesubsidieerde activiteiten niet zult uitvoeren of dat u niet aan alle verplichtingen zult voldoen, stelt u ons daarvan direct schriftelijk of per mail op de hoogte.

Daarnaast stelt u ons zo spoedig mogelijk op de hoogte van:
- relevante wijzigingen in de financiële en organisatorische verhouding met derden;
- wijzigingen van de statuten betreffende de vorm van de rechtspersoon, de persoon van de bestuurder(s) en het doel van de rechtspersoon.

Indien u niet voldoet aan de meldingsplicht, kunnen wij dit besluit tot subsidieverlening in uw nadeel wijzigen of intrekken en het uitbetaalde subsidiebedrag geheel of gedeeltelijk terugvorderen.

Vaststelling
In het verzoek tot vaststelling, in te dienen op uiterlijk 1 april 2021, toont u aan dat de activiteiten zijn verricht en dat aan de opgelegde prestatieverplichtingen is voldaan. Het verzoek tot vaststelling bevat in ieder geval:
- een activiteitenverslag
- een financieel verslag of jaarrekening

Het niet tijdig indienen van het verzoek tot vaststelling kan gevolgen hebben voor de hoogte waarop de subsidie wordt vastgesteld. Als u geen verzoek tot vaststelling indient, stellen wij de subsidie ambtshalve vast. Wij doen dat op grond van de informatie die wij op dat moment hebben, waardoor de subsidie vaak lager of op nihil wordt vastgesteld. U ontvangt binnen 22 weken na ontvangst van uw verzoek tot vaststelling onze beslissing hierop.

Het verzoek tot vaststelling kunt u per e-mail toesturen naar post@drenthe.nl of per post naar het college van Gedeputeerde Staten van Drenthe, ter attentie van team Subsidies en Inkoop, Postbus 122, 9400 AC Assen.

Juridisch kader
Op dit besluit is de volgende wet- en regelgeving van toepassing:
- de Algemene wet bestuursrecht
- de Algemene subsidieverordening Drenthe 2017
- het Sanctie- en handhavingsbeleid bij subsidies

Staatssteun
Voor uw aanvraag hebben wij gekeken of er sprake is van staatssteun. Dat is bij u niet het geval, omdat uw activiteiten een niet-economisch karakter hebben. Daardoor is er geen sprake van een economische activiteit, waardoor er geen sprake is van staatssteun.

Nadere informatie
Mocht u nog vragen hebben, dan kunt u contact opnemen met de heer 5.1.2e telefoonnummer (0592) 5.1.2e.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,

5.1.2e , voorzitter

5.1.2e , secretaris

md/coll.

Bezwaar
Bent u het niet eens met dit besluit, dan kunt u binnen zes weken na de dag van verzending ervan, hiertegen een bezwaarschrift indienen bij het college van Gedeputeerde Staten van Drenthe. De dag van verzending is de dagtekening van het besluit. Voor meer informatie over het indienen van een bezwaarschrift verwijzen wij u naar www.provincie.drenthe.nl/bezwaarprocedure.

Aan:
NOM
t.a.v. de heer 5.1.2e
Postbus 424
9700 AK GRONINGEN

Assen, 16 juli 2019
Ons kenmerk 201801919-00832104
Behandeld door de heer 5.1.2e (0592) 5.1.2e
Verplichtingennummer 5.1.2i
Onderwerp: Verlening subsidie NOM, NOM BD en Greenlincs 2019

Geachte heer 5.1.2e

Op 19 december 2018 ontvingen wij uw subsidieaanvraag voor de activiteiten van de NOM, Business development en Greenlincs voor het jaar 2019. In overleg met de noordelijke provincies heeft u de drie subsidieaanvragen gecombineerd omdat de activiteiten die samenhangen met de subsidieaanvraag door de NOM worden uitgevoerd of onder verantwoordelijkheid van de NOM vallen. Daarnaast worden hiermee de administratieve lasten verminderd. In deze brief informeren wij u over ons besluit op uw aanvraag.

Wij hebben besloten u een drietal subsidies te verlenen op grond van de Algemene Subsidieverordening 2017.
a. Een subsidie van maximaal € 525.000,00 voor de activiteiten van de NOM;
b. Een subsidie van maximaal € 500.000,00 voor de activiteiten rondom Business Development;
c. Een subsidie van maximaal € 200.000,00 voor de activiteiten van Greenlincs.

De bedragen worden mede verleend namens de provincies Fryslân en Groningen en betreft de cumulatie van de individuele provinciale bijdragen à € 175.000,00 voor de NOM, € 166.667,00 voor Business development en € 66.667,00 voor Greenlincs.

Wij constateren dat de activiteiten die door Energy Valley in het kader van Business Development worden uitgevoerd (in tegenstelling tot de andere clusterorganisaties) niet nader zijn uitgewerkt in uw activiteitenplan. In overleg met u hebben we besloten dat u deze activiteiten alsnog uiterlijk 15 september 2019 in een aanvulling op uw activiteitenplan bij ons moet indienen.

Bij correspondentie verzoeken wij u het zaaknummer 201801919 te vermelden.

63020150/01/440275 Bijd.Proj. Ec.Stuct.fds (1)

Voorschot
Wij hebben besloten u een voorschot te verstrekken van € 735.000,00, zijnde 60% van de verleende subsidie. De resterende 40% ontvangt u verdeelt over de maanden augustus tot en met december 2019. Dit betreft een bedrag van € 98.000,00 per maand. De voorschotten maken wij over op bankrekeningnummer [redacted] 5.1.5, onder vermelding van het kenmerk van deze brief.

Prestatieverplichtingen
Bij het uitvoeren van de activiteiten bent u gebonden aan de volgende prestatieverplichtingen:

- De door u voorgestelde activiteiten passen binnen de doelstellingen van de provincies Fryslân, Groningen en Drenthe.
- Voor deze subsidie moet u de volgende prestaties uitvoeren overeenkomstig uw activiteitenplan:

Activiteiten NOM

Doelstellingen NOM		2018	2019
Buitenlandse investeringen			
aantal succesvolle projecten *)		10	10
aantal nieuwe arbeidsplaatsen	FTE	300	300
totale investering	M€	100	100
aantal Investor Relations gesprekken		70	70
Business Development en Innovatie			
aantal succesvolle projecten *)		10	10
investeringsvolume in innovatieprojecten	M€	6	6
Financieringen			
aantal succesvolle financieringen		30	40
verstrekt kapitaal (alle beheerde fondsen)	M€	10 tot 14	12 tot 18
gerealiseerde financieringen (Flinc)		15	18
Klanttevredenheid			
Net Promotor Score		>1	>1
Aantal nieuwe referenties		20	20

Business Development

Doelstellingen Business Development Platform

Business Development en Innovatie			
HTSM			
samenwerkingsverbanden			10
investeringsvolume in innovatieprojecten		M€	3
toegevoegde waarde		M€	10
AgroFood, Groene Chemie en Materialen			
bedrijven betrokken in Interreg projecten			20
samenwerkingsverbanden			8
	waarvan crossovers		4
aantal succesvolle projecten			
aantal deelnemende bedrijven			
investeringsvolume in innovatieprojecten		M€	1,5
toegevoegde waarde		M€	
Watertechnologie			
aantal succesvolle projecten			8
aantal deelnemende bedrijven			14
investeringsvolume in innovatieprojecten		M€	1,5
HANNN*			
samenwerkingsverbanden			5
aantal succesvolle projecten			3
aantal deelnemende bedrijven			9
investeringsvolume in innovatieprojecten		M€	0,75
Energy Valley*			
aantal succesvolle projecten			3
aantal deelnemende bedrijven			10
investeringsvolume in innovatieprojecten		M€	10
TOTAAL			
aantal succesvolle projecten			17
aantal deelnemende bedrijven			53
investeringsvolume in innovatieprojecten		M€	16,75

**Uitvoering van dit onderdeel vindt plaats door medewerkers van de betreffende clusterorganisatie*

Greenlincs

Onder de naam Greenlincs heeft de NOM de afgelopen jaren de functie van clusterorganisatie ingevuld op het gebied van de agribusiness. Met ingang van 2019 zijn de activiteiten volledig ingebed in die van de NOM. Deze activiteiten bestaan uit:

- Netwerkvorming: levering van een bijdrage aan bijeenkomsten in het kader van Chemport Europe en de AgroAgenda (met name Smart Farming), het ondersteunen van de Stuurgroep AgroAgenda bij het verbinden tussen de sectoragenda's en het aansluiten van ondernemers op Dairy Valley.
- Chemport Europe verder vorm en inhoud geven en neerzetten als Noord-Nederlands merk op het gebied van Groene Chemie en BBE. Dit door uitvoering van het plan van aanpak 2017 - 2019
- Verder uitwerken van de industrieagenda's in Delfzijl en Emmen en het opzetten van een carrière platform. Waar mogelijk aansluiten bij nationale programma's, zoals Techniekpact en de uitwerking daarvan in de regio.
- In relatie met acquisitie en voortbouwend op contacten met bedrijven werken aan concrete businesscases op het gebied van raffinage van ligno-cellulose houdende grondstoffen (hout), koolhydraatchemie, biopolymeer ontwikkelingen, bio-composieten en vergassing. Dit laatste o.a. ten behoeve van de waterstofeconomie.
- Binnen Chemport Europe wordt in 2019 nadrukkelijker gekeken naar de mogelijkheden op het gebied van recycling
- Indiening van 3 tot 6 concrete EFRO aanvragen
- Branding en het door ontwikkelen van het ecosysteem.
- Agro: 2018 stond in het teken van de ontwikkeling van het topsector-project PL 4.0, gericht op gebruik van data in de primaire landbouw. De afronding daarvan valt in 2019. Daarnaast verder werken aan het opzetten van een Proeftuin Smart Farming 4 MKB in Noord-Nederland, tevens onderdeel van de realisatie van het kwaliteitsbeeld 2030 voor de landbouw.
- Coördinatie van Interreg Va-projecten "Food 2020" en "bio-economie in de non-food", waarbij 10 MKB-bedrijven per project worden betrokken in haalbaarheidsstudies.
- Food: opzetten van een uitvoeringsprogramma voor het thema Gezonde Voeding van het EBNN, voorheen NIB.

Bovenstaande activiteiten betreffen een samenvatting van uw Jaarplan 2019. Voor meer details omtrent uw te leveren prestaties ten aanzien van uw reguliere activiteiten en de activiteiten vallend onder Business Development, verwijzen wij naar uw jaarplan.

U verricht de prestaties in de periode van 1 januari 2019 tot en met 31 december 2019;

U levert uiterlijk vóór 1 mei van het jaar na het kalenderjaar waarvoor de subsidie is verleend, een verzoek tot vaststelling in;

U bewaart de stukken die betrekking hebben op de besteding van de subsidie en de uitvoering van de activiteiten tot zes maanden nadat de activiteiten zijn uitgevoerd;

Aanvullend verzoek
Daarnaast verzoeken wij u om in uw communicatie over de activiteiten tot uitdrukking te brengen dat deze mede mogelijk worden gemaakt door de provincies Fryslân, Groningen en Drenthe. Dit met het oog op het informeren van de burgers over de besteding van belastinggelden.

Meldingsplicht
Als blijkt dat u de gesubsidieerde activiteiten niet zult uitvoeren of dat u niet aan alle verplichtingen zult voldoen, stelt u ons daarvan direct schriftelijk of per mail op de hoogte.

Daarnaast stelt u ons zo spoedig mogelijk op de hoogte van:
- relevante wijzigingen in de financiële en organisatorische verhouding met derden;
- wijzigingen van de statuten betreffende de vorm van de rechtspersoon, de persoon van de bestuurder(s) en het doel van de rechtspersoon.

Indien u niet voldoet aan de meldingsplicht, kunnen wij dit besluit tot subsidieverlening in uw nadeel wijzigen of intrekken en het uitbetaalde subsidiebedrag geheel of gedeeltelijk terugvorderen.

Vaststelling
In het verzoek tot vaststelling toont u aan dat de activiteiten zijn verricht en dat aan de opgelegde prestatieverplichtingen is voldaan. Het verzoek tot vaststelling bevat in ieder geval:
- een activiteitenverslag;
- een financieel verslag of jaarrekening;

Het niet tijdig indienen van het verzoek tot vaststelling kan gevolgen hebben voor de hoogte waarop de subsidie wordt vastgesteld. Als u geen verzoek tot vaststelling indient, stellen wij de subsidie ambtshalve vast. Wij doen dat op grond van de informatie die wij op dat moment hebben, waardoor de subsidie vaak lager of op nihil wordt vastgesteld. U ontvangt binnen 22 weken na ontvangst van uw verzoek tot vaststelling onze beslissing hierop.

Het verzoek tot vaststelling kunt u per e-mail toesturen naar post@drenthe.nl of per post naar het college van Gedeputeerde Staten van Drenthe, ter attentie van team Subsidies en Inkoop, Postbus 122, 9400 AC Assen.

Reservevorming
In de Asv 2017 die van toepassing is op de aan u verleende boekjaarsubsidie is een bepaling opgenomen die voorschrijft dat de totale omvang van de reserves nooit meer dan 10% van de laatste verstrekte boekjaarsubsidie mag zijn. Dit betreft enkel de reserve die is opgebouwd met provinciale subsidies. Wij vragen u dit inzichtelijk te maken in zowel uw begroting voorafgaand aan de subsidie als in de jaarrekeningen bij de afrekening na afloop van de subsidie.

Juridisch kader
Op dit besluit is de volgende wet- en regelgeving van toepassing:
- de Algemene wet bestuursrecht
- de Algemene subsidieverordening Drenthe 2017
- het Sanctie en handhavingsbeleid bij subsidies

Staatssteun
Bij een aantal activiteiten, met name de activiteiten op het gebied van business development, kan sprake zijn van een grijs gebied tussen economische en niet-economische activiteiten, zoals bijvoorbeeld bij propositieontwikkeling (vraagarticulatie en consortiavorming door technisch-inhoudelijk advies) en projectontwikkeling (technisch-inhoudelijke en financieel-economisch ondernemersadvies).

Wij benadrukken dat enkel de niet- economische activiteiten van uw organisatie worden gesubsidieerd en verbinden hieraan de volgende voorwaarden:
1. Elke onderneming dient zonder onderscheid gebruik te kunnen maken van de diensten van de clusterorganisatie. Elke onderneming dient gelijk behandeld te worden.
2. Indien onderzoeken worden uitgevoerd dienen de resultaten van onderzoek voor iedereen toegankelijk te zijn.

3. Wanneer naast de gesubsidieerde activiteiten ook economische activiteiten worden verricht dienen beide soorten activiteiten en de financiering ervan in de boekhouding van de organisatie te worden onderscheiden.
4. Het is u niet toegestaan om met de bij deze beschikking verleende subsidiegelden voor de hiervoor genoemde taakvelden economische activiteiten te verrichten, in het bijzonder doch maar uitsluitend-bedrijfseconomische (strategische) adviesverlening ten behoeve van financieel-economische) haalbaarheidsstudies, uitwerken van verdienmodellen, uitvoeren van marktanalyses of andere activiteiten die rechtstreeks zien op het verder ontwikkelen van individuele business cases

Nadere informatie
Mocht u nog vragen hebben, dan kunt u contact opnemen met 5.1.2e telefoonnummer (0592) 5.1.2e 5.1.2e

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,
namens dezen,

5.1.2e

i.o.
mevrouw drs. M.S.B. Joustra,
Teammanager Subsidies en Inkoop a.i.

Bezwaar
Bent u het niet eens met dit besluit, dan kunt u binnen zes weken na de dag van verzending ervan hiertegen een bezwaarschrift indienen bij het college van gedeputeerde staten van Drenthe. De dag van verzending is de dagtekening van het besluit. Voor meer informatie over het indienen van een bezwaarschrift verwijzen wij u naar: www.provincie.drenthe.nl/bezwaarprocedure

provinciehuis Westerbrink 1, Assen
postadres Postbus 122, 9400 AC Assen

www.drenthe.nl
0592 - 36 55 55

provincie Drenthe

Aan:
de directie van de NOM
Postbus 424
9700 AK GRONINGEN

Assen, 14 september 2021
Ons kenmerk 27/5.14/2021001274
Behandeld door de heer 5.1.2e (0592) 5.1.2e
Onderwerp: Verlening subsidie NOM 2021

Geachte directie,

Met u zijn nieuwe afspraken gemaakt over de jaarlijkse subsidie in de vorm van een meerjarenplan. Uw meerjarenplan 2021-2024 is gebaseerd op de uitgangspunten zoals geformuleerd in het strategisch kader. Het strategisch kader hebben wij in onze vergadering van 10 november 2020 door middel van een schriftelijk aandeelhouders-besluit vastgesteld. Het hierop gebaseerde jaarlijks geactualiseerde Meerjarenplan en het Jaarplan zijn de basis voor ons om een subsidie aan de NOM te kunnen verstrekken.
Op 20 mei 2021 ontvingen wij uw subsidieaanvraag voor de activiteiten die u uitvoert in 2021. In deze brief informeren wij u over ons besluit op uw aanvraag.

Besluit
Op basis van bovenstaande hebben wij besloten u, mede namens de provincies Groningen en Fryslân, een subsidie van maximaal € 1.950.000,-- te verlenen. Dit betreft de cumulatie van de individuele subsidies per provincie van maximaal € 650.000,--.

Voorschot
Wij hebben besloten u een voorschot te verstrekken van € 1.170.000,-- , zijnde 60% van de verleende subsidie. Dit voorschot maken wij over op IBAN 5.1.5 onder vermelding van het kenmerk van deze brief.
De overige 40%, een bedrag van € 780.000,--, ontvangt u verdeeld over de resterende maanden augustus tot en met december 2021. Dit betreft een bedrag van € 156.000,-- per maand.

Prestatieverplichtingen
Bij het uitvoeren van de activiteiten bent u gebonden aan de volgende prestatieverplichtingen:

- de door u voorgestelde activiteiten passen binnen de doelstellingen van de provincies Groningen, Fryslân en Drenthe en voldoen aan de afspraken die wij met u hebben gemaakt en vastgelegd in het strategisch beleidskader. Voor deze subsidie moet u de volgende prestaties uitvoeren overeenkomstig het Jaarplan NOM 2021:

Doelstellingen Chemport Europe

- 100 directe duurzame arbeidsplaatsen
- Twee productievestigingen, waarmee 200 miljoen aan bedrijfsinvesteringen gegenereerd wordt en acht hectare grond functioneel bestemd
- Twee gerichte acquisitiecampagnes
- Rijksbijdrage voor de ontwikkeling van Heveskes

Inhoudelijk

- Follow-up Innovatieagenda procesindustrie in samenwerking met de Universiteit van het Noorden
- Fysieke start CIC-D
- Chemport investeringsagenda opgesteld
- Fondsvorming voor grote investeringen vormgegeven
- Evaluatie Catalyser programma
- Start van een R&D community afgetrapt in samenwerking met de Universiteit van het Noorden
- Lobby agenda en strategie opgesteld en verbinding met NL en EU gelegd
- Provincie Fryslân aangehaakt bij Chemport
- Plan voor binden van talent in het Noorden (stages/afstudeerplekken)
- Coalitie rond elektrochemie gevormd
- Acties uit de suikeragenda belegd
- Verbinding met 'Smart Industry/Digital Innovation Hub' gelegd

Smart Industry

- 150 bedrijven die een Smart Industry Assessment doen, waarvan meer dan 100 vervolgstappen zetten.
- Twee nieuwe ondernemingen die hun productie onderbrengen bij Technologies Added
- Eerste twee Europese projecten gerealiseerd met een omzet van € 1,5 miljoen

Inhoudelijk

- Succesvol afsluiten Region of Smart Factories met een conferentie en een publicatie
- De European Digital Innovation Hub en de Artficial Intelligence Hub zijn allebei toegekend en er is een bedrijvencluster opgezet
- Smart Industry Hub verzelfstandigd, governance voor SIH, EDIH en AI coalitie is geregeld
- Actielijn vier van de Smart Industry Hub (versterking Ecosysteem) is in gang gezet
- Haalbaarheid vastgesteld voor het ontwikkelen van een uitbreiding van de Smart Industry Hub naar Industry 5.0 (Green Economy) via een programma vergelijkbaar met Region of Smart Factories. Opzetten van een denktank of een conferentie
- Haalbaarheid vastgesteld van het opzetten van een reshoring programma

- Aanpak ontwikkelen om acquisitiepropositie te versterken vanuit Smart Industry perspectief

Agrifood & Health

- Vestiging van ten minste twee nieuwe (internationale) bedrijven in Noord-Nederland.
- Organiseren van ten minste drie relevante webinars of challenges, gericht op acquisitie en op het uitbreiden van het ecosysteem.

Inhoudelijk

- Concreet maken van het programma
- Propositie maken voor acquisitie. Onderdeel daarvan is een propositie Eiwittransitie samen met Campus Groningen
- Uitrol van het programma over heel Noord-Nederland en aansluiten op landelijke (voedselwaarde, smart farming, eiwittransitie) en internationale initiatieven
- Erkenning krijgen dat Noord Nederland bij de koplopers behoort op het gebied van duurzame en gezonde voeding en op de verwerking van de grondstoffen daarvoor
- Ontwikkelen van een regionale innovatieagenda met de betrokken ondernemingen en het inzetten van het lokale mkb en de kennisinstellingen om deze agenda uit te voeren en te versnellen

Daarnaast wordt in 2021 gewerkt aan de ontwikkeling van nieuwe programma's. De haalbaarheid daarvan moet aan het eind van 2021 duidelijk zijn. De NOM levert verder bijdragen aan al lopende projecten zoals PGO Netwerk Noord, Medicijnresten uit afvalwater en Strategische ondersteuning van de Wateralliantie. Voor meer werkzaamheden en details verwijzen wij naar het door u ingediende werkplan.

U betrekt actief de organisaties/partners in het werkveld bij de uitvoering en ontwikkeling van de diverse programma's en die onderdeel zijn van het innovatienetwerk. U maakt daarin ook duidelijk wat de meerwaarde is van deze samenwerking en wat dat heeft opgeleverd.

De samenvattende te behalen doelstellingen voor de NOM in 2021 zijn:

Doelstellingen NOM		
		2020
Acquireren		
aantal nieuwe arbeidsplaatsen door (buitenlandse) investeringen *)	FTE	250
totale bedrag van de investeringen *)	M€	150
Investor Relations doelstellingen gehaald		
Ontwikkelen		
programmadoelstellingen zijn gehaald		
investeringsvolume in innovatieprojecten	M€	15
Investor ready maken		
aantal gefinancierde startups *)		20
totale financiering opgehaald door die startups*)	M€	4,75
aantal nieuwe arbeidsplaatsen dat zij daardoor gaan creëren *)	FTE	175
Investeren		
aantal succesvolle investeringen		40 tot 50
verstrekt kapitaal (alle fondsen)	M€	20 tot 25

*) gemiddeld per 4 jaar

De projectactiviteiten starten op 1 januari 2021 en worden uitgevoerd uiterlijk op 31 december 2021. Indien hierin wijzigingen plaatsvinden, dient u dit bij ons aan te geven.

U levert uiterlijk vóór 1 mei van het jaar na het kalenderjaar waarvoor de subsidie is verleend, een verzoek tot vaststelling in.

U bewaart de stukken die betrekking hebben op de besteding van de subsidie en de uitvoering van de activiteiten tot zes maanden nadat de activiteiten zijn uitgevoerd.

Aanvullend verzoek
Daarnaast verzoeken wij u om in uw communicatie over de activiteiten tot uitdrukking te brengen dat deze mede mogelijk worden gemaakt door de provincies Drenthe, Groningen en Fryslân. Dit met het oog op het informeren van de burgers over de besteding van belastinggelden.

Meldingsplicht
Als blijkt dat u de gesubsidieerde activiteiten niet zult uitvoeren of dat u niet aan alle verplichtingen zult voldoen, stelt u ons daarvan direct schriftelijk of per e-mail op de hoogte.

Daarnaast stelt u ons zo spoedig mogelijk op de hoogte van:
- relevante wijzigingen in de financiële en organisatorische verhouding met derden;
- wijzigingen van de statuten betreffende de vorm van de rechtspersoon, de persoon van de bestuurder(s) en het doel van de rechtspersoon.

Indien u niet voldoet aan de meldingsplicht, kunnen wij dit besluit tot subsidieverlening in uw nadeel wijzigen of intrekken en het uitbetaalde subsidiebedrag geheel of gedeeltelijk terugvorderen.

Vaststelling
In het verzoek tot vaststelling toont u aan dat de activiteiten zijn verricht en dat aan de opgelegde prestatieverplichtingen is voldaan. Het verzoek tot vaststelling bevat in ieder geval:
- een activiteitenverslag;
- een financieel verslag of jaarrekening;

Het niet tijdig indienen van het verzoek tot vaststelling kan gevolgen hebben voor de hoogte waarop de subsidie wordt vastgesteld. Als u geen verzoek tot vaststelling indient, stellen wij de subsidie ambtshalve vast. Wij doen dat op grond van de informatie die wij op dat moment hebben, waardoor de subsidie vaak lager of op nihil wordt vastgesteld. U ontvangt binnen 22 weken na ontvangst van uw verzoek tot vaststelling onze beslissing hierop.

Het verzoek tot vaststelling kunt u per e-mail toesturen naar post@drenthe.nl of per post naar het college van Gedeputeerde Staten van Drenthe, ter attentie van team Subsidies en Inkoop, Postbus 122, 9400 AC Assen.

Juridisch kader
Op dit besluit is de volgende wet- en regelgeving van toepassing:
- de Algemene wet bestuursrecht
- de Algemene subsidieverordening Drenthe 2017
- het Sanctie en handhavingsbeleid bij subsidies

Staatssteun
Voor uw aanvraag hebben wij gekeken of er sprake is van staatssteun. Dat is bij u niet het geval omdat uw activiteiten een overwegend niet-economisch karakter hebben. Daardoor is er geen sprake van een economische activiteit, waardoor er geen sprake is van staatssteun. Wij vragen u bij het aangaan van verplichtingen waarbij provinciale subsidies aan de orde zijn, een afzonderlijke risicoanalyse uit te voeren en te toetsen of de activiteiten voldoen aan de geldende wet- en regelgeving. Daar waar nodig past u de activiteiten aan zodat er geen sprake is van staatsteun.

Nadere informatie
Mocht u nog vragen hebben, dan kunt u contact opnemen met de heer 5.1.2e telefoonnummer (0592) 5.1.2e

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,

5.1.2e , voorzitter 5.1.2e , secretaris

md/coll.

Bezwaar
Bent u het niet eens met dit besluit, dan kunt u binnen zes weken na de dag van verzending ervan, hiertegen een bezwaarschrift indienen bij het college van Gedeputeerde Staten van Drenthe. De dag van verzending is de dagtekening van het besluit. Voor meer informatie over het indienen van een bezwaarschrift verwijzen wij u naar www.provincie.drenthe.nl/bezwaarprocedure.

Aan:
NV NOM
t.a.v. de heer 5.1.2e
Postbus 424
9700 AK GRONINGEN

Assen, 11 juli 2012
Ons kenmerk 201000635-00330802
Behandeld door de heer 5.1.2e (0592) 5.1.2e
Onderwerp: Vaststelling prestatiesubsidie boekjaar 2011

Geachte heer 5.1.2e

Op 22 juli 2011 verleenden wij u met onze beschikking met kenmerk 201000635-00282007 een subsidie van maximaal € 152.800,00 voor prestatiesubsidie per boekjaar Noordelijke Ontwikkelingsmaatschappij (NOM) 2011.

Op 26 april 2012 ontvingen wij uw aanvraag voor het vaststellen van de subsidie. De stukken die wij hebben ontvangen zijn mede ten behoeve van de bespreking door de Algemene Vergadering van aandeelhouders. De aanvraag gaat conform artikel 23 van de Algemene subsidieverordening (ASV) vergezeld van een financieel jaarverslag, een activiteitenverslag en een verantwoording van de overige subsidieverplichtingen.

Vaststelling 2011
De stukken geven ons geen aanleiding tot het maken van opmerkingen in relatie tot de prestatiesubsidie. We hebben dan ook besloten de subsidie van uw instelling over het subsidiejaar 2011 vast te stellen op een bedrag van € 152.800,--. Dit bedrag hebt u al aan voorschotten ontvangen.

Heeft u nog vragen over deze brief, neemt u dan contact op met de heer 5.1.2e

Bij correspondentie verzoeken wij u het zaaknummer 201000635 te vermelden.
Verplichtingennummer: 65705

Bent u het niet eens met dit besluit, dan kunt u binnen zes weken na de dag van verzending van deze beschikking een bezwaarschrift indienen bij het college van gedeputeerde staten van Drenthe. Voor meer informatie over de bezwaarprocedure verwijzen wij u naar www.provincie.drenthe.nl/subsidieloket.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,
namens dezen,

5.1.2e

drs. R.H.H. Koch,
manager Management Ondersteuning

Aan:
NV NOM
t.a.v. de heer 5.1.2e
Postbus 424
9700 AK GRONINGEN

Assen, 20 augustus 2014
Ons kenmerk 201301659-00434181
Behandeld door de heer 5.1.2e (0592) 5.1.2e
Onderwerp: Vaststelling boekjaarsubsidie 2013, verplichtingennummer 5.1.2i

Geachte heer 5.1.2e

Op 18 december 2013 verleenden wij u met onze beschikking met kenmerk 201301659-00397948 een subsidie van maximaal € 163.000,00 voor subsidieverlening per boekjaar 2013 voor de Noordelijke Ontwikkelingsmaatschappij.

Op 30 juli 2014 ontvingen wij uw aanvraag voor het vaststellen van de subsidie met de inhoudelijke en financiële verantwoording van de besteding van deze subsidie. Wij hebben deze getoetst aan de Algemene wet bestuursrecht (Awb), de Algemene subsidieverordening Drenthe 2012 (ASV) en de criteria die zijn opgenomen in het kader voor Economische Investeringen 2011-2016 en onze beschikking tot verlening van de subsidie.

Uit de stukken die u hebt ingediend, blijkt dat u de afgesproken prestaties heeft gerealiseerd.

Daarom stellen wij de subsidie vast op € 163.000,00

Vooruitlopend op deze vaststelling hebben wij het gehele bedrag al aan u overgemaakt.

Graag willen wij uw aandacht vragen voor het volgende:
In onze beschikking van 18 december 2013 staan in de bijlage de verplichtingen waaraan u moet voldoen. Daarin staat o.a. opgenomen onder punt 3 dat u uw aanvraag tot vaststelling voor 1 mei 2014 moet indienen. U heeft uw verzoek tot vaststelling drie maanden te laat ingediend namelijk op 29 juli 2014. Als u dit verzoek tot vaststelling niet tijdig doet kan dit gevolgen hebben voor uw subsidie.
Op 16 mei 2013 is de provinciale beleidsregel Sanctie- en Handhavingsbeleid bij subsidies in werking getreden. In artikel 4 staat dat er een sanctie opgelegd kan worden als een subsidieontvanger zich niet houdt aan de administratieve verplichtingen.

Bij correspondentie verzoeken wij u het zaaknummer 201301659 te vermelden.

Voor deze vaststelling geven wij u een waarschuwing voor dit onderdeel. Bij een volgend verzoek tot vaststelling dat te laat wordt ingediend kan een sanctie van 10% worden opgelegd.

Wij geven u het advies om bij vertraging in het proces tot vaststelling schriftelijk uitstel te vragen bij de accounthouder van de provincie.

Hebt u nog vragen over deze brief, neemt u dan contact op met de heer 5.1.2e

Bent u het niet eens met dit besluit, dan kunt u binnen zes weken na de dag van verzending van deze beschikking een bezwaarschrift indienen bij het college van gedeputeerde staten van Drenthe. Voor meer informatie over de bezwaarprocedure verwijzen wij u naar http://provincie.drenthe.nl/loket/bezwaarschriften/.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,
namens dezen,

5.1.2e

mevrouw ing. I.J. Schotanus,

Teamleider team Subsidies

Aan:
NV NOM
t.a.v. de heer 5.1.2e
Postbus 424
9700 AK GRONINGEN

Assen, 21 augustus 2015
Ons kenmerk 201402019-00585892
Behandeld door de heer 5.1.2e (0592) 5.1.2e
Onderwerp: Vaststelling Noordelijke Ontwikkelingsmaatschappij boekjaar 2014, verplichtingennummer 5.1.2i

Geachte heer 5.1.2e

Op 10 september 2014 verleenden wij u met onze beschikking met kenmerk 201402019-00437602 een subsidie van maximaal € 163.000,00- voor uitvoering werkplan 2014.

Op 1 juli 2015 ontvingen wij uw aanvraag voor het vaststellen van de subsidie met de inhoudelijke en financiële verantwoording van de besteding van deze subsidie. Wij hebben deze getoetst aan de Algemene wet bestuursrecht (Awb), de Algemene subsidieverordening Drenthe 2012 (ASV) en de criteria die zijn opgenomen in het kader voor Economische Investeringen 2011 - 2015 en onze beschikking tot verlening van de subsidie.

Uit de stukken die u hebt ingediend, blijkt dat u de afgesproken prestaties heeft gerealiseerd.

Daarom stellen wij de subsidie vast op € 163.000,-.

Vooruitlopend op deze vaststelling hebben wij het subsidiebedrag van € 163.000,- al geheel aan u overgemaakt.

Hebt u nog vragen over deze brief, neemt u dan contact op met de heer 5.1.2e

Bij correspondentie verzoeken wij u het zaaknummer 201402019 te vermelden.

Bent u het niet eens met dit besluit, dan kunt u binnen zes weken na de dag van verzending van deze beschikking een bezwaarschrift indienen bij het college van gedeputeerde staten van Drenthe. Voor meer informatie over de bezwaarprocedure verwijzen wij u naar http://provincie.drenthe.nl/loket/bezwaarschriften/.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,
namens dezen,

mevrouw ing. I.J. Schotanus,

Teamleider team Subsidies en Inkoop

Aan:
NOM
t.a.v. de heer 5.1.2e
Postbus 424
9700 AK GRONINGEN

Assen, 15 september 2016
Ons kenmerk 201502056-00654623
Behandeld door de heer 5.1.2e (0592) 5.1.2e
Onderwerp: Vaststelling subsidie NOM 2015, verplichtingennummer 5.1.2i

Geachte heer 5.1.2e

Op 1 september 2015 verleenden wij u met onze beschikking met kenmerk 201502056-00587276 een subsidie van maximaal € 175.000,00 voor de uitvoering van het werkplan 2015.

Op 5 juli 2016 ontvingen wij uw aanvraag voor het vaststellen van de subsidie met de inhoudelijke en financiële verantwoording van de besteding van deze subsidie. Wij hebben deze getoetst aan de Algemene wet bestuursrecht (Awb), de Algemene subsidieverordening Drenthe 2012 (ASV) en de criteria die zijn opgenomen in het kader voor Economische Investeringen 2011 - 2015 en onze beschikking tot verlening van de subsidie.

Uit de stukken die u hebt ingediend, blijkt dat u de afgesproken prestaties heeft gerealiseerd.

Daarom stellen wij de subsidie vast op € 175.000,00.

Vooruitlopend op deze vaststelling hebben wij het gehele bedrag al aan u overgemaakt.

Graag wil ik u nog wijzen op de subsidieverplichtingen opgenomen in de bijlage bij de brief 1 september 2015. In deze bijlage onder punt 3 staat de publiciteitsvereiste geformuleerd:
U dient in uw communicatie over uw activiteiten tot uitdrukking te brengen dat deze mede mogelijk worden gemaakt door de provincie Drenthe. Dit met het oog op het informeren van de burgers over de besteding van belastinggelden. U kunt aan dit vereiste voldoen door middel van een vermelding op uw website, in advertenties, in persberichten of publicaties (flyers) etc.
U heeft zelf aangegeven dat er geen publicatie uitingen zijn geweest. Bij het raadplegen van uw website is er ook geen verwijzing of logo gevonden waaraan men kan zien dat de provincie Drenthe een bijdrage verleent aan de activiteiten van de NOM.

Bij correspondentie verzoeken wij u het zaaknummer 201502056 te vermelden.

U krijgt hier een waarschuwing voor. Bij een volgend verzuim zijn we genoodzaakt een sanctie toe te passen conform ons beleid ‘Sanctie en Handhaving bij subsidies’.

Graag wil ik u verzoeken om dit aan te passen op uw website en hier aandacht aan te schenken.

Hebt u nog vragen over deze brief, neemt u dan contact op met de heer 5.1.2e

Bent u het niet eens met dit besluit, dan kunt u binnen zes weken na de dag van verzending van deze beschikking een bezwaarschrift indienen bij het college van gedeputeerde staten van Drenthe. Voor meer informatie over de bezwaarprocedure verwijzen wij u naar http://provincie.drenthe.nl/loket/bezwaarschriften/.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,
namens dezen,

5.1.2e

mr. R.A.M. Kavsek,

Teamleider team Financiële en Personele Ondersteuning

Aan:
NOM
t.a.v. de heer 5.1.2e
Postbus 424
9700 AK GRONINGEN

Assen, 12 juli 2017
Ons kenmerk 201503113-00705892
Behandeld door de heer 5.1.2e (0592) 5.1.2e
Verplichtingennummer 5.1.2i
Onderwerp: Vaststelling subsidie NOM werkplan 2016

Geachte heer 5.1.2e,

Op 21 december 2015 hebben wij u op grond van de afspraken die zijn gemaakt in het kader van de herziening van de innovatieondersteuningsstructuur en op basis hiervan opgestelde uitgangspuntennotitie, geaccordeerd door de 3 colleges van GS van Groningen, Drenthe en Fryslân een subsidie verleend van maximaal € 525.000,00 voor het project NOM werkplan 2016. Het besluit tot subsidieverlening is geregistreerd onder het zaaknummer 201503113.

Op 31 mei 2017 hebben wij uw verzoek tot vaststelling ontvangen. In deze brief informeren wij u over ons besluit op uw aanvraag.

Vaststelling
Uit de stukken die u heeft ingediend, blijkt dat u de activiteiten conform het besluit tot subsidieverlening heeft uitgevoerd. Daarom stellen wij de subsidie vast op € 525.000,00.

Betaling
U heeft dit bedrag reeds volledig als voorschot ontvangen.

Juridisch kader
Op dit besluit is de volgende wet- en regelgeving van toepassing:
- de Algemene wet bestuursrecht
- de Algemene subsidieverordening Drenthe 2017

Bij correspondentie verzoeken wij u het zaaknummer 201503113 te vermelden.
3710601/01/440035 (1)

Nadere informatie
Mocht u nog vragen hebben, dan kunt u contact opnemen met 5.1.2e telefoonnummer (0592) 5.1.2e

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,
namens dezen,

5.1.2e

mevrouw J.G. de Jonge,

Teamleider Financiën

Bezwaar
Bent u het niet eens met dit besluit, dan kunt u binnen zes weken na de dag van verzending ervan, hiertegen een bezwaarschrift indienen bij het college van gedeputeerde staten van Drenthe. De dag van verzending is de dagtekening van het besluit. Voor meer informatie over de bezwaarprocedure verwijzen wij u naar http://www.provincie.drenthe.nl/loket/bezwaarschriften.

Aan:
NOM
t.a.v. de heer 5.1.2e
Postbus 424
9700 AK GRONINGEN

Assen, 1 juni 2018
Ons kenmerk 201601362-00759773
Behandeld door de heer 5.1.2e (0592) 5.1.2e
Verplichtingennummer 5.1.2i
Onderwerp: Vaststelling boekjaarsubsidie NOM 2017

Geachte heer 5.1.2e

Op 6 november 2017 hebben wij u een subsidie verleend van maximaal € 525.000,00.
Het besluit tot subsidieverlening is geregistreerd onder het zaaknummer 201601362.

Op 1 mei 2018 hebben wij uw verzoek tot vaststelling ontvangen. In deze brief informeren wij u over ons besluit op uw aanvraag.

Vaststelling
Uit de stukken die u heeft ingediend, blijkt dat u de activiteit conform het besluit tot subsidieverlening heeft uitgevoerd. Daarom stellen wij de subsidie vast op € 525.000,00.

Betaling
U heeft dit bedrag reeds volledig als voorschot ontvangen.

Juridisch kader
Op dit besluit is de volgende wet- en regelgeving van toepassing:
- de Algemene wet bestuursrecht
- de Algemene subsidieverordening Drenthe 2017
- het Sanctie en handhavingsbeleid bij subsidies

Nadere informatie
Mocht u nog vragen hebben, dan kunt u contact opnemen met 5.1.2e telefoonnummer (0592) 5.1.2e

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,
namens dezen,

5.1.2e

mevrouw J.C. Snoek,
teamleider Financiën

Bezwaar
Bent u het niet eens met dit besluit, dan kunt u binnen zes weken na de dag van verzending ervan, hiertegen een bezwaarschrift indienen bij het college van Gedeputeerde Staten van Drenthe. De dag van verzending is de dagtekening van het besluit. Voor meer informatie over het indienen van een bezwaarschrift verwijzen wij u naar www.provincie.drenthe.nl/bezwaarprocedure.

Aan:
NOM
t.a.v. de heer 5.1.2e
Postbus 424
9700 AK GRONINGEN

Assen, 29 mei 2019
Ons kenmerk 201701483-00824468
Behandeld door de heer 5.1.2e (0592) 5.1.2e
Verplichtingennummer 5.1.2i
Onderwerp: Vaststelling boekjaarsubsidie 2018 NOM incl. HTSM, BD en Greenlincs

Geachte heer 5.1.2e

Op 11 juni 2018 hebben wij u in onze beschikking met kenmerk 201701483-00761420 voor het jaar 2018 drie subsidies verleend op grond van de Algemene subsidieverordening Drenthe 2017.

a. een subsidie van maximaal € 525.000,00 voor de activiteiten van de NOM (incl. HTSM).
b. een subsidie van maximaal € 500.000,00 voor de activiteiten rondom Business Development.
c. een subsidie van maximaal € 200.000,00 voor de activiteiten van Greenlincs

Het besluit tot subsidieverlening is geregistreerd onder het zaaknummer 201701483. Op 28 mei 2019 hebben wij uw verzoek tot vaststelling ontvangen. In deze brief informeren wij u over ons besluit op uw aanvraag.

Vaststelling
Uit de stukken die u heeft ingediend, blijkt dat u de activiteiten voor respectievelijk de NOM, Business Development en Greenlincs conform het besluit tot subsidieverlening heeft uitgevoerd. Daarom stellen wij de subsidie verstrekt voor de activiteiten van de NOM vast op € 525.000,00. De subsidie verstrekt voor de activiteiten rondom Business Development vast op € 500.000,00 en de subsidie verstrekt voor Greenlincs vast op € 200.000,00.

Betaling
U heeft deze bedragen reeds volledig als voorschot ontvangen.

Juridisch kader
Op dit besluit is de volgende wet- en regelgeving van toepassing:
- de Algemene wet bestuursrecht
- de Algemene subsidieverordening Drenthe 2017
- het Sanctie en handhavingsbeleid bij subsidies

Nadere informatie
Mocht u nog vragen hebben, dan kunt u contact opnemen met 5.1.2e telefoonnummer (0592) 5.1.2e

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,
Gedeputeerde Staten van Fryslân,
Gedeputeerde Staten van Groningen,
namens dezen,

5.1.2e

mevrouw J.C. Snoek MPM,
Teammanager Financiën, Planning en Control

Bezwaar
Bent u het niet eens met dit besluit, dan kunt u binnen zes weken na de dag van verzending ervan hiertegen een bezwaarschrift indienen bij het college van gedeputeerde staten van Drenthe. De dag van verzending is de dagtekening van het besluit. Voor meer informatie over het indienen van een bezwaarschrift verwijzen wij u naar: www.provincie.drenthe.nl/bezwaarprocedure

Aan:
NOM
t.a.v. de heer 5.1.2e
Postbus 424
9700 AK GRONINGEN

Assen, 3 september 2020
Ons kenmerk 201801919-00898977
Behandeld door de heer 5.1.2e (0592) 5.1.2e
Onderwerp: Vaststelling subsidie NOM, NOM-BD en Greenlincs, verplichtingennummer 5.1.2i

Geachte heer 5.1.2e

Op 16 juli 2019 hebben wij u voor het boekjaar 2019 drie subsidies verleend van in totaal € 1.225.000,00. Het betreft de subsidies voor de onderdelen:
a. een subsidie van maximaal € 525.000,00 voor de activiteiten van de NOM
b. een subsidie van maximaal € 500.000,00 voor de activiteiten rondom Business Development en
c. een subsidie van maximaal € 200.000,00 voor de activiteiten van Greenlincs
Het besluit tot subsidieverlening is geregistreerd onder het zaaknummer 201801919.

Op 30 juni 2020 hebben wij uw verzoek tot vaststelling ontvangen. In deze brief informeren wij u over ons besluit op uw aanvraag.

Vaststelling
Uit de stukken die u heeft ingediend, blijkt dat u de activiteit voor respectievelijk de NOM, Business Development en Greenlincs conform het besluit tot subsidieverlening heeft uitgevoerd. Uit de terugkoppeling van onze beleidsafdeling blijkt dat men tevreden is over de uitvoering en resultaten over 2019. Daarom stellen wij de subsidies samen vast op € 1.225.000,00.

Betaling
U heeft dit bedrag reeds volledig als voorschot ontvangen.

Juridisch kader
Op dit besluit is de volgende wet- en regelgeving van toepassing:
- de Algemene wet bestuursrecht
- de Algemene subsidieverordening Drenthe 2017
- het Sanctie en handhavingsbeleid bij subsidies
- boekjaar 2019

Bij correspondentie verzoeken wij u het zaaknummer 201801919 te vermelden.

Nadere informatie
Mocht u nog vragen hebben, dan kunt u contact opnemen met 5.1.2e telefoonnummer (0592) 5.1.2e

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,
Gedeputeerde Staten van Fryslân,
Gedeputeerde Staten van Groningen,
namens dezen,

5.1.2e

ir. R. Bakker,
Teammanager Subsidies en Inkoop

Bezwaar
Bent u het niet eens met dit besluit, dan kunt u binnen zes weken na de dag van verzending ervan hiertegen een bezwaarschrift indienen bij het college van gedeputeerde staten van Drenthe. De dag van verzending is de dagtekening van het besluit. Voor meer informatie over het indienen van een bezwaarschrift verwijzen wij u naar: www.provincie.drenthe.nl/bezwaarprocedure

Aan:
NOM
t.a.v. de directie
Postbus 424
9700 AK GRONINGEN

Assen, 12 oktober 2021
Ons kenmerk 201901346-00963705
Behandeld door mevrouw 5.1.2e (0592) 5.1.2e
Onderwerp: Vaststelling subsidie jaarplan 2020, verplichtingennummer 5.1.2i

Geachte directie,

Op 19 mei 2020 hebben wij u een subsidie verleend van maximaal € 1.225.000,00 voor uw activiteiten in 2020 voor de provincies Groningen, Fryslân en Drenthe. Het besluit tot subsidieverlening is geregistreerd onder het zaaknummer 201901346.

Op 9 juli 2021 hebben wij uw verzoek tot vaststelling ontvangen. In deze brief informeren wij u over ons besluit op uw verzoek.

Vaststelling
Uit de stukken die u heeft ingediend, blijkt dat u de activiteiten conform het besluit tot subsidieverlening heeft uitgevoerd. Daarom stellen wij de subsidie vast op € 1.225.000,00.

Betaling
U heeft dit bedrag reeds volledig als voorschot ontvangen.

Juridisch kader
Op dit besluit is de volgende wet- en regelgeving van toepassing:
- de Algemene wet bestuursrecht
- de Algemene subsidieverordening Drenthe 2017
- het Sanctie en handhavingsbeleid bij subsidies

Nadere informatie
Mocht u nog vragen hebben, dan kunt u contact opnemen met mevrouw 5.1.2e telefoonnummer (0592) 5.1.2e

Bij correspondentie verzoeken wij u het zaaknummer 201901346 te vermelden.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Groningen,
Gedeputeerde Staten van Fryslân,
Gedeputeerde Staten van Drenthe,
namens dezen,

5.1.2e

ir. R. Bakker,
Teammanager Subsidies en Inkoop

Bezwaar
Bent u het niet eens met dit besluit, dan kunt u binnen zes weken na de dag van verzending ervan hiertegen een bezwaarschrift indienen bij het college van gedeputeerde staten van Drenthe. De dag van verzending is de dagtekening van het besluit. Voor meer informatie over het indienen van een bezwaarschrift verwijzen wij u naar: www.provincie.drenthe.nl/bezwaarprocedure

Aan:
NOM
t.a.v. de directie
Postbus 424
9700 AK GRONINGEN

Assen, 7 september 2022
Ons kenmerk 202101497-01020717
Behandeld door mevrouw 5.1.2e (0592) 5.1.2e
Onderwerp: Vaststelling subsidie NOM jaarplan 2021, verplichtingennummer 5.1.2i

Geachte directie,

Op 14 september 2021 hebben wij u een subsidie verleend van maximaal € 1.950.000,00 voor uw activiteiten in 2021 voor de provincies Groningen, Fryslân en Drenthe. Het besluit tot subsidieverlening is geregistreerd onder het zaaknummer 202101497.

Op 11 mei 2022 hebben wij uw verzoek tot vaststelling ontvangen. In deze brief informeren wij u over ons besluit op uw verzoek.

Vaststelling
Uit de stukken die u heeft ingediend, blijkt dat u de activiteit conform het besluit tot subsidieverlening heeft uitgevoerd. Daarom stellen wij de subsidie vast op € 1.950.000,00.

Betaling
U heeft dit bedrag reeds volledig als voorschot ontvangen.

Juridisch kader
Op dit besluit is de volgende wet- en regelgeving van toepassing:
- de Algemene wet bestuursrecht
- de Algemene subsidieverordening Drenthe 2017
- het Sanctie en handhavingsbeleid bij subsidies

Nadere informatie
Mocht u nog vragen hebben, dan kunt u contact opnemen met mevrouw 5.1.2e telefoonnummer (0592) 5.1.2e

Bij correspondentie verzoeken wij u het zaaknummer 202101497 te vermelden.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Groningen,
Gedeputeerde Staten van Fryslân,
Gedeputeerde Staten van Drenthe,
namens dezen,

5.1.2e

ir. R.M. Bakker,
teammanager Subsidies en Inkoop

Bezwaar
Bent u het niet eens met dit besluit, dan kunt u binnen zes weken na de dag van verzending ervan hiertegen een bezwaarschrift indienen bij het college van gedeputeerde staten van Drenthe. De dag van verzending is de dagtekening van het besluit. Voor meer informatie over het indienen van een bezwaarschrift verwijzen wij u naar: www.provincie.drenthe.nl/bezwaarprocedure

Aan:
Nom
t.a.v. het bestuur
Postbus 424
9700 AK GRONINGEN

Assen, 18 augustus 2023
Ons kenmerk 202101680-01084116
Behandeld door mevrouw 5.1.2e (0592) 5.1.2e
Onderwerp: Vaststelling subsidie NOM Boekjaarsubsidie 2022, verplichtingennummer 5.1.2i

Geacht bestuur,

Op 17 februari 2022 hebben wij u een subsidie verleend van maximaal € 1.950.000,00 voor uw activiteiten in 2022. Het besluit tot subsidieverlening is geregistreerd onder het zaaknummer 202101680.

Op 2 mei 2023 hebben wij uw verzoek tot vaststelling ontvangen. In deze brief informeren wij u over ons besluit op uw verzoek.

Vaststelling
Uit de stukken die u heeft ingediend, blijkt dat u de activiteit conform het besluit tot subsidieverlening heeft uitgevoerd. Daarom stellen wij de subsidie vast op € 1.950.000,00.

Betaling
U heeft dit bedrag reeds volledig als voorschot ontvangen.

Juridisch kader
Op dit besluit is de volgende wet- en regelgeving van toepassing:
- de Algemene wet bestuursrecht
- de Algemene subsidieverordening Drenthe 2017

Bij correspondentie verzoeken wij u het zaaknummer 202101680 te vermelden.

Nadere informatie
Mocht u nog vragen hebben, dan kunt u contact opnemen met mevrouw 5.1.2e
telefoonnummer (0592) 5.1.2e

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,
namens dezen,

5.1.2e

I. Hut,
Teammanager
Secretariaten

Bezwaar
Bent u het niet eens met dit besluit, dan kunt u binnen zes weken na de dag van verzending ervan hiertegen een bezwaarschrift indienen bij het college van gedeputeerde staten van Drenthe. De dag van verzending is de dagtekening van het besluit. Voor meer informatie over het indienen van een bezwaarschrift verwijzen wij u naar: www.provincie.drenthe.nl/bezwaarprocedure

Agendapunt voor de vergadering van Gedeputeerde Staten van Drenthe

Statenbrief

Algemene gegevens		**Teammanager**
Opsteller	5.1.2e 5.1.2e, tst. 5.1.2e	Alma Burema
Team	Economie	
Datum	14 juni 2022	*Paraaf* *Bespreken:*
Uiterste behandeldatum in GS: 21 juni 2022 *Toelichting: Intentie is om voor de zomer een opdracht richting NV NOM te verstrekken. Gezien de toezegging vanuit de portefeuillehouder is met de statengriffier afgesproken dat de Statenbrief zal worden geagendeerd voor de Statencommissie FCBE d.d. 29 juni a.s.* *(Agendering van de statenbrief kan pas plaatsvinden nadat de uitkomsten van de besluitvorming van GS in Fryslân en Groningen d.d. 21 juni bekend zijn).*		

Verwijzing naar speerpunt coalitieakkoord/programma begroting	**Akkoord portefeuillehouder**
3. Regionale economie en werkgelegenheid: kansen benutten	Henk Brink

Intern voorbereid met	**Akkoord provinciesecretaris**
1. 5.1.2e 5.1.2e (FPC) 2. 5.1.2e 5.1.2e (S&I) 3. 5.1.2e 5.1.2e (B&C) 4. 5.1.2e 5.1.2e (BC) 5.	Wim Brenkman

Archivering		**Communicatie**
Soort overeenkomst:	Niet van toepassing	*Openbaar:* Ja, met uitzondering van de concept opdrachtbrief.
Datum:	*Registratienummer:*	*Persbericht:* Ja
	nr.	*Bekendmaking:* Niet van toepassing
	nr.	

Onderwerp

Vervolg TopDutch Campagne

Advies

1. In te stemmen met het voornemen om, onder penvoering van de provincie Groningen en in samenwerking met provincie Fryslân, een opdracht te verlenen aan NV NOM ten behoeve van de uitvoer van een nieuwe vervolgcampagne TopDutch.
2. Als CvdK in te stemmen met het voornemen de provincie Groningen volmacht te verlenen voor opdrachtverlening.
3. Hiertoe een bijdrage te verstrekken van € 300.000,-- en dit bedrag te dekken uit budget Versterking Economische Structuur VES.
4. Provinciale Staten in de gelegenheid te stellen eventuele reacties kenbaar te maken.
5. In te stemmen met de brief aan Provinciale Staten.
6. Het voornemen als bedoeld onder beslispunt 1 en 2 om te zetten in een definitieve opdrachtverstrekking voor 24 maanden nadat behandeling in de Statencommissie d.d. 29 juni heeft plaatsgevonden.

Beslissing GS

Inleiding

a. Algemeen
Van 2018-2020 liep de brandingscampagne TopDutch om Noord-Nederland op economisch vlak te promoten voor internationale acquisitie. Sinds 1 juli 2020 is de campagne afgerond en wordt TopDutch in beperkte mate voortgezet door de NOM, met als doel het merk levend te houden.

Adviesbureau ERAC heeft in 2020 een evaluatie uitgevoerd van de TopDutch-campagne. De hoofdconclusie uit deze evaluatie was positief: de kwantitatieve doelstellingen zijn behaald, er wordt aanbevolen om TopDutch voort te zetten en de campagne onder te brengen bij de NOM. Tevens zijn er in de evaluatie ook verscheidene verbeterpunten geïdentificeerd, die als lessen dienen te worden meegenomen richting het vervolg van TopDutch.

In verband met aanhoudende Covid-19-maatregelen en het effect daarvan op het aanwezige bedrijfsleven in Drenthe, is eind 2020 besloten eerst te focussen op het ondersteunen van de reeds aanwezige bedrijven en op een later moment te komen met een voorstel voor hoe TopDutch voortgezet gaat worden. Nu de coronapandemie richting een andere fase gaat, is in de afgelopen periode gewerkt aan een voorstel met betrekking tot de voortzetting van de TopDutch-campagne.

In de uitwerking van het vervolg van TopDutch zijn de aanbevelingen uit het evaluatierapport van ERAC leidend geweest. De belangrijkste conclusies zijn:
- Het project heeft voldaan aan de vooraf vastgestelde kwantitatieve indicatoren;
- Het project heeft geleid tot een betere kwaliteit van de noordelijke internationale branding;
- Het project is binnen budget uitgevoerd;
- Er wordt aanbevolen om door te gaan met internationale branding onder de noemer

TopDutch met inachtneming van de samenhang in het provinciaal beleid, langetermijn-commitment en een duidelijke governance en passend beoordelingskader;
- Er wordt aanbevolen om deze branding als additionele taak bij de NOM onder te brengen.

In het evaluatierapport wordt een viertal modellen geschetst voor een mogelijk vervolg van TopDutch:

A. voortzetten huidige opzet
B. voortzetten en zelf doen (binnen de drie provincies)
C. voortzetten met andere opdrachtnemer binnen bestaande structuur (NV NOM)
D. voortzetten met opdrachtnemer in nieuwe structuur: bestaande of nieuwe separate (triple helix) organisatie.

De drie provincies zijn (evenals de evaluatoren) van mening dat Model C de meest geschikte organisatievorm is voor het vervolg van de TopDutch-campagne. In nauwe samenwerking tussen de drie provincies en de NOM is de afgelopen periode gewerkt aan de concrete uitwerking van het vervolg.

b. Europese aspecten
De NOM zal deze opdracht uitvoeren. Naar de NOM mag inbesteed worden, omdat de NOM een deelneming is van de drie noordelijke provincies. Het valt onder een uitzondering van de aanbestedingsplicht en mag daarom één op één verstrekt worden. Het betreft een gezamenlijke opdracht vanuit de drie provincies, waarbij aan Groningen een volmacht wordt verstrekt om namens Drenthe en Fryslân op te treden als penvoerder.

c. Economie/werkgelegenheid
De TopDutch campagne heeft als doel om Noord-Nederland te promoten zodat meer internationale bedrijven die de economische structuur van de regio kunnen versterken zich hier willen vestigen.

d. Participatie
- De provincies Groningen, Fryslân en Drenthe fungeren gezamenlijk als opdrachtgever.
- De NOM is in de uitvoering betrokken; provincie Drenthe is één van de aandeelhouders. De andere aandeelhouders van de NV NOM zijn het Ministerie van EZK (50%) en de provincies Groningen en Fryslân (elk 16,7%).

Advies

1. In te stemmen met het voornemen om, onder penvoering van de provincie Groningen en in samenwerking met provincie Fryslân, een opdracht te verlenen aan NV NOM ten behoeve van de uitvoer van een nieuwe vervolgcampagne TopDutch.
2. Als CvdK in te stemmen met het voornemen de provincie Groningen volmacht te verlenen voor opdrachtverlening.
3. Hiertoe een bijdrage te verstrekken van € 300.000,-- en dit bedrag te dekken uit budget Versterking Economische Structuur VES.
4. Provinciale Staten in de gelegenheid te stellen eventuele reacties kenbaar te maken.
5. In te stemmen met de brief aan Provinciale Staten.
6. Het voornemen als bedoeld onder beslispunt 1 en 2 om te zetten in een definitieve opdrachtverstrekking voor 24 maanden nadat behandeling in de Statencommissie d.d. 29 juni

heeft plaatsgevonden.

Doelstelling uit de begroting

3. Regionale economie en werkgelegenheid: kansen benutten

22.3.1.02 Profilering van Drenthe als groene economische provincie
20.3.8.01 Vergroten van de zichtbaarheid van Drenthe voor interessante doelgroepen
22.3.10.01 Drenthe is mkb-provincie

Argumenten

1.1 TopDutch is een effectief middel gebleken om Noord-Nederland te promoten als potentiële vestigingslocatie voor internationale bedrijven die de economische structuur van de regio kunnen versterken.

In het uitgevoerde evaluatieonderzoek wordt een positieve eindconclusie getrokken. De drie provincies wordt geadviseerd op basis van de opgebouwde basis door te gaan en daarbij de opgedane ervaringen in een vervolg campagne te valoriseren.

1.2 Regiobranding als instrument voor internationale acquisitie was een relatief nieuw onderwerp voor de provincie Drenthe, uit de eerste campagne zijn de nodige lessen getrokken die kunnen worden gebruikt voor verdere optimalisering van de Noordelijke regiobanding.

Om de lessen uit de evaluatie goed te kunnen borgen in de nieuwe opdracht, worden ten aanzien van de aard en inrichting van de opdracht de onderstaande uitgangspunten gehanteerd.

- Overeenkomstig de uitkomsten van de ERAC-evaluatie is er de intentie om langjarig met elkaar samen te werken aan het vervolg van TopDutch.
- Het is de intentie om de NOM nu eerst een opdracht te geven met een duur van 24 maanden en na die periode, mede op basis van een lichte tussenevaluatie, een besluit te nemen over een eventueel vervolg voor de langere termijn.
- Het vervolg van TopDutch bestaat op hoofdlijnen uit een doorlopende activatie van het merk TopDutch, met daarbinnen twee verschillende thematische campagnes (on- en offline) per jaar die gericht zijn op specifieke sectoren en/of bedrijven.
- De operationele uitvoering zal plaatsvinden door de NOM en specifieke expertise zal worden ingehuurd.
- Het uitgangspunt is de kernorganisatie, die verantwoordelijk is voor de uitvoer, klein en wendbaar te houden. Hierbij gaat het concreet om een TopDutch Kernteam (NOM plus provincies) en een TopDutch Operations team van 2-3 NOM-medewerkers. Vanuit het TopDutch Kernteam zal voorafgaand aan de uitvoer van iedere campagne een (beknopt) plan van aanpak worden voorgelegd. Pas na bestuurlijke instemming vanuit de opdrachtgevers, kan tot uitvoer van een campagne worden overgegaan.
- Om de resultaten van de campagne te monitoren, is ervoor gekozen een nulmeting uit te voeren naar het bereik en de merkbekendheid van TopDutch. Na twee jaar (en vier jaar) zal eenzelfde meting worden uitgevoerd. Deze metingen zullen inhoudelijk voeding geven aan de evaluatiemomenten en stellen opdrachtgevers tevens in staat de impact van de campagne te beoordelen.

In de opdrachtbrief aan de NOM zal worden opgenomen dat wij, mede op basis van de uitkomsten van de nulmeting, specifieke aspecten ten aanzien van de governance met elkaar uitwerken voorafgaand aan de start van de campagne. Deze governance biedt inzicht in aspecten op het gebied van besluitvorming/mandaten, communicatie, budget controls en rapportage in het kader van de P&C-cyclus.

1.3 NV NOM is de meest logische partij om het vervolg van TopDutch uit te voeren
Momenteel is de NOM reeds verantwoordelijk voor de uitvoer van de internationale acquisitie voor de drie noordelijke provincies en is derhalve goed bekend met de inhoudelijke beleidsambities. De opdracht voor het vervolg van TopDutch kan relatief eenvoudig worden ingepast binnen de bestaande governance afspraken die reeds van kracht zijn.

2.1 Hiermee wordt het voor de provincie Groningen mogelijk de opdracht te verlenen

4.1 Door de portefeuillehouder is toegezegd dat er een Statenbrief komt voordat de opdracht definitief wordt gegund voor een eventuele voorzetting van de campagne.
Op grond van bovengenoemde toezegging wordt ervoor gekozen de opdracht pas definitief te gunnen nadat Provinciale Staten eventuele reacties hierover ter kennis van uw college hebben kunnen brengen.

6.1 Zie de toelichting bij argument 4.1.

Tijdsplanning
Na positieve besluitvorming in uw College zullen Provinciale Staten middels de Statenbrief om een reactie worden gevraagd. Om deze reacties te inventariseren zal de Statenbrief worden behandeld in de Statencommissie FCBE d.d. 29 juni a.s. Afhankelijk van de uitkomsten zal hierna de opdracht definitief worden verstrekt. Hiertoe zal door provincie de Drenthe een volmacht aan de provincie Groningen worden afgegeven.

Financiën
De opdrachtverstrekking wordt uit de bestaande begroting gedekt. Het betreft een bedrag van in totaal € 300.000,-- ten laste van het budget Versterking Economische Structuur betrekking hebbend op de begrotingsjaren 2022-2024 . Het betreft voor het begrotingsjaar 2022 een bedrag van € 75.000,-- ten laste van het budget Versterking Economische Structuur.

- Programma: 3. Regionale economie en werkgelegenheid: kansen benutten
- Beleidsopgave: 3.2. Drenthe is dé MKB-provincie
- Doelstelling: 3.2.01 Zorgen voor een goed vestigings- en ondernemersklimaat ook op
- (sub)regionaal niveau
- Prestatie: 3700501 Beleidskaders en programmabeheer
- Kostensoort: 440275 Bijdragen in projecten versterking economische structuur

Het betreft een bedrag van € 150.000,-- ten laste van het budget Versterking Economische Structuur voor het begrotingsjaar 2023. Het betreft een bedrag van € 75.000,-- ten laste van het budget

Versterking Economische Structuur voor het begrotingsjaar 2024. De dekking wordt gerealiseerd na goedkeuring van PS van de Begroting 2023 en 2024

Om de continuïteit en kwaliteit van de regiobranding te kunnen waarborgen vraagt de NOM een budget van € 450.000,-- per jaar voor een periode van vier jaar. De drie provincies hebben richting de NOM aangegeven de intentie te hebben om voor vier jaar de regiobranding op voorgestelde wijze vorm te geven. In afwachting van de uitkomsten van een tussenevaluatie wordt nu eerst een opdracht verstrekt voor twee jaar (24 maanden). Op basis van de uitkomsten van de tussenevaluatie kan worden bijgestuurd en kan besluitvorming plaats vinden voor de langere termijn.

Gelet op de afspraak tussen de opdrachtgevers dat de kosten evenredig worden verdeeld over de drie provincies, betekent bovenstaande dat de omvang van de opdracht vanuit de provincie Drenthe €300.000,- bedraagt, verdeeld over 24 maanden. Op 21 juni vindt eveneens besluitvorming plaats over voorliggend voorstel door GS van Groningen en Fryslân.

Bijlagen

0. Statenbrief
1. Rapport ERAC: Evaluatie Brandingscampagne TopDutch
2. Opdrachtbrief aan de NOM
3. Volmacht aan provincie Groningen TopDutch
4. Persbericht

*Kant*tekeningen aan Gedeputeerde Staten van Drenthe

Risico's

- Met dit voorstel gaat de provincie Drenthe een meerjarige verplichting aan; de dekking van dit voorstel voor de boekjaren 2023 en 2024 is echter nog niet gerealiseerd. De dekking wordt gerealiseerd na goedkeuring van PS van de Begroting 2023 en 2024.

- Bij een inkooprelatie wordt een procedure van wensen en bedenkingen, zoals opgenomen in de Algemene subsidie verordening en dus alleen van toepassing is bij subsidies, toegepast. Dit kan een precedent tot gevolg hebben dat bij andere inkoop en samenwerkrelaties ook een dergelijke procedure zal moeten worden gevolgd.

Kanttekeningen vanuit de organisatie

Niet van toepassing

Tekst openbare besluitenlijst

Onderwerp: Vervolg TopDutch campagne

Gedeputeerde Staten hebben het voornemen een opdracht ter hoogte van € 300.000,-- te verstrekken aan de NV NOM om de regiobranding, onder de noemer TopDutch, de komende twee jaar te kunnen vervolgen. De TopDutch campagne heeft als doel om Noord-Nederland te promoten zodat meer internationale bedrijven, die de economische structuur van de regio kunnen versterken, zich hier willen vestigen. Provinciale Staten worden in de gelegenheid gesteld hun reactie kenbaar te maken.

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

8 - 10

Concept (ID 310108)

Evaluatie brandingscampagne TopDutch

Provincies Drenthe, Fryslân en Groningen

Colofon

Opdrachttitel
Evaluatie TopDutch Campagne

Opdrachtgever
Provincie Groningen, de heer 5.1.2e & mevrouw 5.1.2e
mede namens provincies Drenthe en Fryslân

Projectnummer opdrachtgever
2020-048628 / VPL V004346

Projectteam ERAC
5.1.2e, projectleider
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e (Universiteit van Tilburg)
5.1.2e (voormalig NV BOM, High Tech Campus Eindhoven)

Projectnummer ERAC
000.485

Datum opdrachtverstrekking
25 mei 2020

Datum eindrapport
Concept rapport 28 september 2020
Definitief rapport 16 oktober 2020

European and Regional Affairs Consultants (ERAC) B.V.
Vughterweg 47a
Postbus 90102
5200 MA 's-Hertogenbosch
T. +31 (0) 73 700 03 40

0959 336055

Inhoudsopgave

1. Inleiding 4
   1.1 Aanleiding 4
   1.2 Vraagstelling van de evaluatie 5
   1.3 Onderzoeksopzet 5
   1.4 Leeswijzer 6
   1.5 De conclusie 6

2. Kader: succesfactoren en indicatoren 8
   2.1 Evalueren van regiobranding? 8
   2.2 Kwantitatieve factoren: budget en indicatoren 9
   2.3 Kwalitatieve succesfactoren uit wetenschap en praktijk 10

3. Constateringen: TopDutch versus het kader 14
   3.1 Kwantitatief kader: budget en indicatoren 14
   3.2 Kwalitatief kader: de succesfactoren 18

4. Conclusies: evaluatie op TopDutch 26
   4.1 Kwantitatief: doelstelling behaald 26
   4.2 Kwalitatief: al doende veel geleerd 27
   4.3 De algehele conclusie 30

5. Aanbevelingen: een eventueel vervolg? 31
   5.1 Vervolg? Advies is 'ja' 31
   5.2 Aanbevelingen op de succesfactoren 31
   5.3 Vier modellen 33

Bijlagen

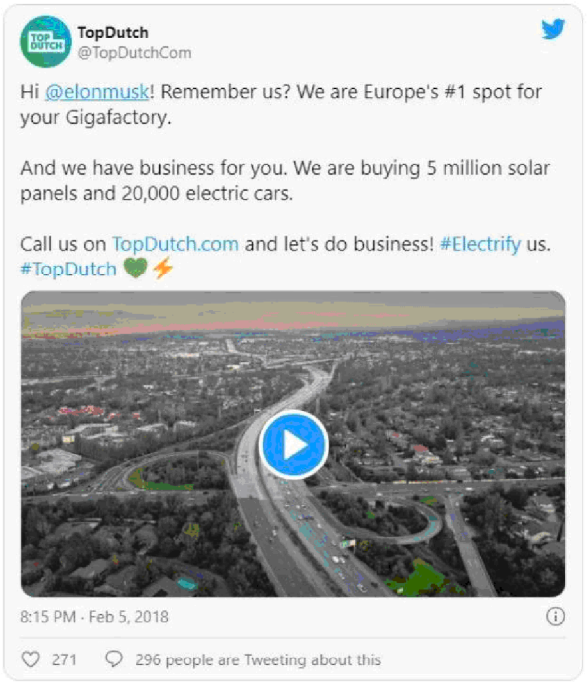
- Bijlage 1 - Verantwoording
- Bijlage 2 – Second opinion op interne toets aanbesteding
- Bijlage 3 – Lijst van geraadpleegde bronnen
- Bijlage 4 – Lijst van respondenten
- Bijlage 5 – Achtergrondschets economisch beleid Noord-Nederland

0959 336055

één
Inleiding

1.1 Aanleiding

In 2016 kondigde de CEO van Tesla, Elon Musk, aan een 'gigafactory' in Europa te gaan vestigen. Uiteraard is dat voor veel regio's in Europa een welkome vestiging. Een versterking van werkgelegenheid en een icoon van de transitie naar elektrische mobiliteit. Ook de regio Noord-Nederland mengde zich in de strijd. Provincie Groningen en ondernemers begonnen vrij spontaan een campagne *"Hi Tesla"*, om Elon Musk ervan te overtuigen dat Noord-Nederland een goede vestigingsplaats voor Tesla zou zijn. Bijvoorbeeld met een ludieke tweet. Als naam van de afzender: TopDutch. Achter deze term schaarde zich een bottom-up energiestroom van allerlei organisaties en bedrijven in Noord-Nederland. Voor de uitvoering van deze en een aantal opvolgende acties is door provincie Groningen het bureau Initio rechtstreeks ingeschakeld.

De keuze van Tesla is niet op Noord-Nederland gevallen. Wel is Noord-Nederland tot op de allerlaatste shortlist doorgedrongen. Een knappe prestatie, nadat Noord-Nederland niet was vertegenwoordigd in de allereerste missie vanuit Nederland naar Tesla.

Maar de campagne die ad hoc was ontstaan, had meer aandacht losgemaakt voor het belang van economische regiobranding, gericht op internationale bedrijfsacquisitie. Provincies Drenthe en Fryslân waren enthousiast over de acties uit Groningen; de basis voor een gezamenlijk vervolg aan de campagne was gelegd.

De drie Noordelijke provincies besloten tot een aanbesteding om één partij te selecteren die gedurende twee jaren campagnes zou bedenken en uitvoeren om de bekendheid van Noord-Nederland als vestigingslocatie te vergroten. Regiobranding als toeleiding naar acquisitie van bedrijfsvestigingen (een taak die bij de NOM is belegd).

Het bureau Initio heeft deze aanbesteding gewonnen. Oorspronkelijk voor twee jaar (2018-2019), later verlengd met zes maanden (eerste helft 2020). In deze periode hebben de drie provincies, NOM en Initio de TopDutch campage uitgevoerd. Binnen het gestelde budget van 1,2 miljoen euro heeft Initio invulling gegeven aan de haar opgedragen taken.

Na de opdrachtperiode volgt het terugblikken en opmaken van de balans. Deze evaluatie duidt wat TopDutch heeft opgeleverd en geeft handvatten voor een keuze over een eventueel vervolg.

1.2 Vraagstelling van de evaluatie

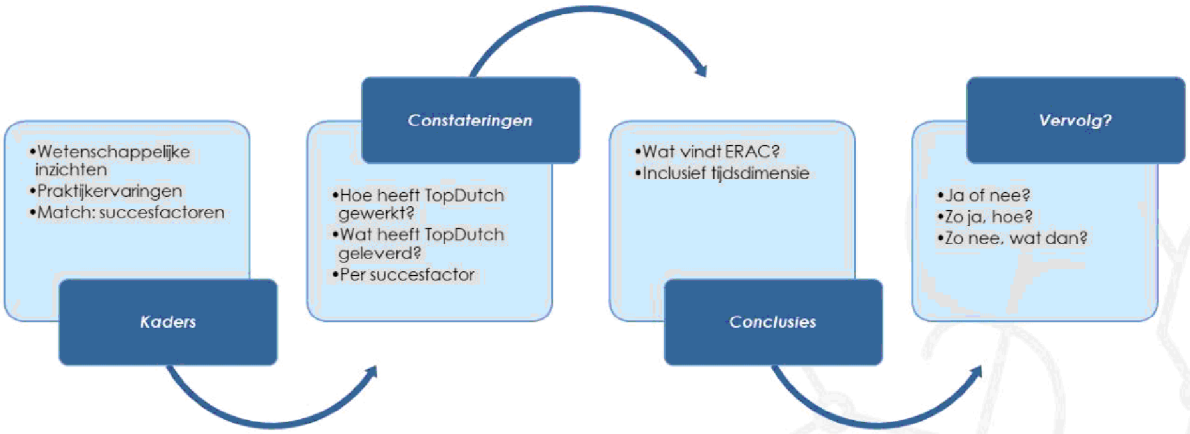
De provincies Drenthe, Fryslân en Groningen hebben gezamenlijk de evaluatieopdracht aan ERAC geformuleerd als:

- Analyseer en evalueer de campagneperiode en kom met bevindingen over het effect;
- Adviseer over de mogelijke toekomstige vormgeving van een eventueel vervolg.

1.3 Onderzoeksopzet

Binnen de gestelde kaders van doorlooptijd en budget, heeft ERAC een compact onderzoek vormgegeven met grote nadruk op feiten; evidence based onderzoek. De aanpak stoelt methodologisch op drie elementen:

A. onderzoek in tastbare bronnen (zoals documenten),
B. interviews met betrokkenen,
C. expertopinies binnen het evaluatieteam.

In deze aanpak identificeren wij eerst de kaders voor onze evaluatie: wat zijn de succesfactoren voor regiobranding volgens wetenschap en praktijk? Vervolgens analyseren wij TopDutch op deze factoren: onze constateringen. Ten slotte trekken wij conclusies over de TopDutch campagne 2018-2020 en geven wij handvat voor besluitvorming over een eventueel vervolg. In de bijlagen is een meer uitvoerige verantwoording van de aanpak opgenomen.

1.4 Leeswijzer

Dit rapport volgt strak en bondig de opbouw in onze aanpak. In hoofdstuk 2 geven wij actuele inzichten uit zowel wetenschap als praktijk ten aanzien van regiobranding weer, afgesloten met de succesfactoren die wij (in hoofdstuk 3) hanteren als kapstok voor onze analyse van TopDutch. Hoofdstuk 4 brengt onze conclusies over het voetlicht, waarna hoofdstuk 5 ons advies voor het eventuele vervolg bevat.

1.5 De conclusie

In het licht van de media-aandacht die rond TopDutch aan de orde is geweest, schrijven we de conclusie meteen aan het begin:

> *TopDutch is in het begin het product van een Groningse gedeputeerde die 'out of the box' durfde te denken. Met zijn afdeling EZ zocht hij verbinding met ondernemers. Op basis van positief beleefde reuring hieruit, volgde verbinding met provincies Drenthe en Fryslân. De energie en samenwerking leidden tot de officieel aanbestede opdracht binnen het overheidsdomein. Deze opdracht is onderwerp van evaluatie: de TopDutch-campagne.*
>
> *Deze TopDutch-campagne is een leerzame pilot geweest, waarbij in een korte periode veel lessen zijn geleerd ten aanzien van het aanpakken van regiobranding gericht op internationale bedrijfsacquisitie. De gestelde kwantitatieve doelen op output zijn behaald. De resultaatsindicator van 2.000 arbeidsplaatsen kan alleen op langere termijn worden beoordeeld. Ook hoort deze indicator in beginsel niet thuis in de beoordeling van regiobranding. Op deze indicator laten de cijfers van de NOM tot en met 2019 wel een positief beeld zien.*
>
> *Het onderzoek wijst duidelijke punten aan die niet goed zijn geweest. Het heeft gewrongen tussen creativiteit en formaliteit, tussen pionieren en vooraf uitschrijven, tussen belevingswerelden en tussen karakters. Wij zien op deze aspecten ook de verbeteringen op de succesfactoren gedurende de dertig maanden durende opdrachtperiode.*
>
> *Binnen het collectieve kernteam heeft de gezamenlijke energie de overhand gehad op formele duidelijkheid. In alle wederkerigheden van relaties tussen de actoren, blijft een tekortkoming van de één bestaan bij gratie van gedogen door de ander. En vice versa. Een dergelijke aanpak biedt ruimte aan experimenteren, aan pionieren. Een dergelijke aanpak is echter ook kwetsbaar bij oordeelsvorming achteraf omdat in een experimenteel proces het voortschrijdend inzicht centraal staat in plaats van toetsbare afspraken en meetbare normen.*
>
> *Er is, bij wijze van metafoor, gekozen voor samen doorzetten in de mist, in plaats van bij kraakheldere lucht stil te blijven staan. Dat heeft lef en ondernemerschap gevraagd; twee kenmerken die de overheid vaak slechts zeer beperkt vertoont. En dit heeft alsnog veel gebracht. Naast het bereiken van de beoogde kwantitatieve resultaten, is in afgelopen periode ook een betere kwalitatieve basis gelegd. Het onderzoek komt dan ook tot een positieve conclusie.*

Daarom adviseren wij op die basis voort te bouwen en alle ervaringen in een vervolg te valoriseren. Voor de structuur c.q. vorm van het vervolg gaat een eerste voorkeur uit naar het beleggen van de brandingstaak bij NV NOM. In onze analyse schetsen wij meerdere modellen, zodat het bestuur deze op hun respectieve merites kan beoordelen.

0959 336055

twee

Kader: succesfactoren en indicatoren

2.1 Evalueren van regiobranding

De evaluatie begint met het bepalen van "de bril" waarmee dit onderzoek naar TopDutch kijkt. Het kader is gebaseerd op succesfactoren voor regiobranding die wij baseren op de wetenschap, gecombineerd met praktijkervaringen. Onderzoek naar regiobranding is een jong onderzoeksgebied. De theorievorming is nog volop in ontwikkeling en bestaat met name uit empirische toetsing op voorbeelden. Vandaar dat voorbeelden uit de praktijk even belangrijk zijn in het onderzoekskader.

Enkele praktijkvoorbeelden van regiobranding zijn in de wetenschap geanalyseerd. De succesfactoren die deze analyses hebben opgeleverd vormen geen statische lijst van factoren. Naarmate er meer regiobranding wordt onderzocht, levert dit een beter beeld op van wat wel werkt en wat niet werkt. Zonder afbreuk te doen aan eerdere analyses en deze evaluatie, is momenteel de meest gedragen wetenschappelijke 'claim' dat de geïdentificeerde succesfactoren niet uniform of universeel zijn toe te passen, omdat het gevonden succes vaak ook van een situatie afhangt.

Scope van de wetenschappelijke blik en validering in de praktijk

Het kader is mede gefundeerd op analyse van de bekende wetenschappelijke literatuur, uitgevoerd door de Universiteit van Tilburg. Onder andere van de auteurs Hospers, Zenker & Braun, Ashworth & Kavaratzis, Rainisto en Mommaas[1] [2]. Praktijkvoorbeeld zijn bekeken van Silicon Valley, Tilburg moderne industriestad, I Amsterdam, Brabant is bright, Brainport & High Tech Campus Eindhoven.

In de wetenschap komen zowel de begrippen *regiomarketing* als regio*branding* voor. Wanneer we de meest gehanteerde definities bij elkaar brengen, plaatst de wetenschap branding als een verbijzondering onder marketing. De component *'aantrekken van specifieke doelgroepen'* uit regiomarketing sluit aan op de doelstelling van TopDutch en komt ook (letterlijk) naar voren in definities van regiobranding:

> "Regiomarketing is het langetermijnproces en/of het beleidsinstrument bestaande uit verschillende, met elkaar samenhangende activiteiten gericht op enerzijds het behouden en aantrekken van specifieke doelgroepen en anderzijds het scheppen van permanente stimulansen voor de sociaaleconomische functies en activiteiten van een regio."

> "Regiobranding is een proces waarbij visuele, verbale en gedragsmatige uitingen worden ingezet om een regio in de perceptie van relevante doelgroepen met gewenste kwaliteiten geassocieerd te laten worden. Doel van de regiobranding is om de aantrekkingskracht van een regio als vestigingsplaats voor bedrijven te versterken."

[1] Zie opgave geraadpleegde bronnen in de bijlagen.

[2] Omwille van de leesbaarheid is dit hoofdstuk geschreven als een synthese van literatuur, zonder specifieke verwijzingen naar auteurs en pagina's per inhoudelijk punt.

0959 336055

Afbakening: regiobranding ten behoeve van acquisitie buitenlandse bedrijven

TopDutch is nadrukkelijk gepositioneerd als voorportaal, als hulpmiddel voor de acquisitie van bedrijfsvestigingen (door de NOM). TopDutch richtte zich specifiek op de doelgroep van bedrijven, met name buitenlandse bedrijven. In de analyse beperken wij ons dan ook tot dit doel en deze doelgroep. Belangrijk houvast is dan wat er bekend is over waarom buitenlandse bedrijven zich vestigen in een ander land (push- en pullfactoren). Regiobranding richt zich alleen op de pullfactoren.

In algemene zin laten buitenlandse investeringen zich sturen door drie hoofdfactoren: markt, kosten en hulpbronnen. Multinationals willen in principe de drie belangrijkste markten in de wereld (Azië, Europa, VS) bedienen, en willen daar minimaal hun marketing en sales organiseren. Lagelonenlanden zijn bijvoorbeeld interessant voor de productie van massaproducten, waarvan de kosten doorslaggevend zijn om concurrerend te kunnen zijn. Sommige bedrijven hebben juist specifieke hulpbronnen nodig, zoals mijnbouw, hoogwaardige faciliteiten voor R&D of de beschikbaarheid van groene energie voor bijvoorbeeld datacenters. Actuele discussies in Nederland gaan daarnaast over de dimensie 'aantrekkelijkheid voor hoofdkantoren' met de daaraan verbonden werkgelegenheid. Deze specifieke activiteiten van een multinational (marketing & sales, productie, R&D, logistiek, hoofdkantoor) zijn dus doorslaggevend bij de vestigingsplaatskeuze.

Dikwijls is sprake van een combinatie van pullfactoren. De meest belangrijke zijn:

- Belastingklimaat: Voor hele grote bedrijven interessant, voor de rest een stuk minder.
- Politieke en economische stabiliteit: Bijvoorbeeld: de opkomst van de politieke partij '*Alternative für Deutschland*' (AfD) gaat met name in Oost-Duitsland ten koste van buitenlandse investeringen.
- Beschikbare vestigingslocaties. Wat zijn de Europese marktkansen? Is er voldoende ruimte, op de juiste plek, betaalbaar, goed bereikbaar?
- Aanwezigheid van een keten: zijn er voldoende gespecialiseerde (met name) toeleveranciers en afnemers?
- Arbeidsmarkt: Zijn er voldoende gekwalificeerde mensen te vinden?
- Onderwijsaanbod: Zijn er voor expats en hun gezinnen goede (internationale) scholen?
- Algemeen woon- en verblijfklimaat: Is er een veilige, schone woonomgeving met voldoende stedelijk voorzieningen (winkels, horeca, cultuur) en recreatie (natuur)?
- Zijn er specifieke voordelen van kracht om bedrijven over te halen zich te vestigen? Zoals kortingen op huurprijs / grondprijs, aanbod van groene energie, hulp bij het zoeken van bedrijfsruimte, hulp bij het zoeken van woonruimte voor expats, hulp bij het vinden van personeel.

→ Waar in dit rapport verder wordt gesproken over TopDutch, of over 'regiobranding', is steevast deze afbakening bedoeld:
Regiobranding ten behoeve van acquisitie van buitenlandse bedrijven.

2.2 Kwantitatieve factoren: budget en indicatoren

Een beoordelingskader is het meest feitelijk te vinden in meetbare cijfers. Ook een kwantitatief beeld van hetgeen TopDutch heeft opgeleverd. Allereerst de euro's: wat heeft het gekost en hoe verhoudt dit zich tot het vooraf bepaalde budget?

0959 336055

Daarnaast passen wij de volgende meetbare indicatoren toe die direct samenhangen met de TopDutch campagne (output):

- het aantal campagnes,
- het aantal producten ten dienste van internationale acquisitie,
- het bereik van campagnes,
- het aantal *'marketing qualified leads'*.[3]

Naast de meetbare output is aan TopDutch een resultaatsdoelstelling gekoppeld in aantal extra arbeidsplaatsen (fte). Dit is een indirect te hanteren doelstelling, ontleend aan de resultaatsindicatoren op acquisitie van de NOM.

In de NOM-rapportages[4] worden naast arbeidsplaatsen nog twee andere resultaatsindicatoren voor de kerntaak acquisitie genoemd:

- het aantal afgeronde projecten,
- het aantal extra arbeidsplaatsen,
- de omvang van investeringen door geacquireerde bedrijven (in euro).

Deze resultaatsindicatoren hebben géén directe, causale relatie tot de activiteiten onder de TopDutch campagne. Deze indicatoren zijn in dit rapport derhalve ter illustratie opgenomen, niet ter oordeelsvorming.

2.3 Kwalitatieve succesfactoren uit wetenschap en praktijk

Succesfactor 1: focus

De wetenschap stelt dat regio's voor succesvolle branding een beperkt aantal kernwaarden moet vinden, waar het merk op gebaseerd wordt. De sterkste merken hebben vaak de meest eenduidige focus, bijvoorbeeld Sillicon Valley. Eén of enkele kernwaarden die binnen verschillende marktsegmenten van betekenis zijn.

Op de eerste twee pullfactoren uit de wetenschap (zie inleiding) heeft de regio niet of nauwelijks invloed. Op de andere factoren wel. Met regiobranding wordt een inhoudelijke 'kleuring' over deze factoren heen gevormd. Tilburg heeft de assemblagefabriek van Tesla bijvoorbeeld aangetrokken door Zuidoost-Brabant te profileren als *automotive regio*, waarbinnen ketens van toeleveranciers en andere OEM-ers aanwezig zijn. Waarin high tech faciliteiten voor onderzoek en ontwikkeling aanwezig zijn. Waarbinnen ontsluitingen voor aan- en afvoer via lucht, weg, water en rail aanwezig zijn. En waarbinnen Eindhoven is geplaatst als kennishub tegenover Tilburg als moderne industriestad met de grootschalige kavels. De regio is dus op meerdere pullfactoren geduid en binnen de regio is verder ingezoomd op specifieke kernwaarden.

[3] Leads als direct gevolg van de online campagnes, bijvoorbeeld inschrijvingen op een nieuwsbrief, kliks op de TopDutch website, e.d.

[4] De reguliere jaarverslagen van NV NOM

0959 336055

Een 'regio' is een complexe grootheid om te vermarkten. Een regio heeft op meerdere dimensies vaak veel kenmerkende eigenschappen. Een regio bestaat ook vaak uit meerdere actoren; in bestuurlijke eenheden (overheidslagen), bedrijventerreinen, economische clusters, infrastructurele netwerken, etc. Vereenvoudiging hierin is nodig om een heldere brandingsboodschap te formuleren.

Campagnes waar primaire (flankerend beleid) en secundaire communicatie (regiobranding) elkaar versterken en op elkaar zijn afgestemd, zijn krachtiger en hebben meer effect op de doelgroepen. In de beginfase van regionale branding moet worden besloten wat de beste combinatie van elementen is. Samenwerking is in het kader van regiobranding van belang om de sterke punten van de regio van alle actoren samen en complementair in te zetten. Daarbij kan er worden ingespeeld op verschillende niveaus. Hospers trekt in dit verband de vergelijking met een "Matroesjka", waar in de Russische pop steeds kleinere poppetjes schuilgaan met hetzelfde uiterlijk. Dit principe gaat volgens Hospers ook op voor regio's. Zo behoort een bepaalde wijk tot een stad, de stad valt binnen een regio, de regio binnen een provincie, de provincie binnen een land en ga zo maar door.

In de branding kun je inspelen door aan te haken op een hoger of lager schaalniveau, zolang de eenheid evident is. Bijvoorbeeld Brainport Eindhoven, waar omheen zowel op hoger schaalniveau (*'Brabant is bright'*) als lokaal (High Tech Campus Eindhoven) één focus op technologiebedrijven en hun behoeften wordt uitgestraald.

Hoe scherper de positionering en focus, des te beter. Om die reden is het raadzaam dat de branding past binnen een regionale toekomstvisie, die breed gedragen wordt. Dan kunnen overheden, bedrijven, instellingen, organisaties en inwoners ook helpen bij het uitdragen van het gewenste beeld van de regio. Bedrijven kunnen de regiobranding dan ook kracht bijzetten door als ambassadeurs een positief beeld van de regio uit te dragen. Opnieuw hierbij Brainport als voorbeeld, waar in de hele strategie de meest voorname rol is weggelegd voor *Boegbeelden*; Brainport trekt niet aan een ontwikkeling wanneer er zich geen boegbeeld uit het bedrijfsleven aan committeert.

Succesfactor 2: lange termijn

Uit onderzoek blijkt daarnaast duidelijk dat regiobranding een proces is dat pas op lange termijn zichtbare effecten kan hebben. Economisch effect wordt pas meetbaar na tien tot twintig jaar. Het is daarom belangrijk een focus te kiezen die ook dan nog relevant is voor de desbetreffende regio. En die voortbouwt op historisch herkenbare aspecten.

Een ander aspect dat wijst op de noodzaak van lange termijn consequente aanpak, komt uit de communicatiewetenschap. Het beeld dat mensen van een regio hebben, wordt beïnvloed door drie vormen van communicatie: primaire, secundaire en tertiaire communicatie. De primaire communicatie wordt ook wel onbewuste communicatie genoemd. Het gaat dan om maatregelen op het gebied van infrastructuur (een beeldbepalend gebouw), organisatie (evenementen), visie en strategie. Secundaire communicatie beïnvloedt de beeldvorming. Dit vindt meestal plaats door middel van zichtbare technieken, zoals reclame, public relations, grafische vormgeving of het gebruik van een logo en slogan. De tertiaire communicatie betreft de manier waarop mensen, de media en concurrenten over de regio praten. Deze vorm van communicatie is, in tegenstelling tot de primaire en secundaire communicatie, niet controleerbaar. De tertiaire communicatie heeft echter wel de meest langdurige impact. De wetenschap stelt de primaire en secundaire communicatie dan ook als doel een positieve tertiaire communicatie op te roepen of te versterken.

Het blijkt dat de pullfactoren hiervoor beschreven veelal onderdelen zijn van de primaire communicatie. TopDutch als campagne heeft geen invloed op deze factoren; TopDutch had bijvoorbeeld geen invloed op aanleg van infrastructuur. TopDutch als campagne omvat met name secundaire communicatie waarmee deze factoren over het voetlicht kunnen worden gebracht aan de juiste doelgroepen.

In de praktijk wordt echter vaak enkel de secundaire communicatie 'erkend' als de regiobranding. De primaire communicatie hoort er echter ook bij en het is belangrijk dat de secundaire communicatie in overeenstemming is met de primaire communicatie. Recent voorbeeld van hoe het niet moet, is het weghalen van het object *'I Amsterdam"* van het Museumplein in Amsterdam. Deze primaire communicatie staat haaks op de secundaire communicatie van gastvrije stad.

Een goed positief voorbeeld is *'Tilburg moderne industriestad'*. Tilburg stond altijd al bekend als een industriestad met veel maakindustrie. De toevoeging van 'modern' bouwde hierop voort, zonder te breken met het verleden of de bestaande reputatie. Opeenvolgende acties richtten zich op het meer prominent maken van de universiteit, het etaleren van 'nieuwe' werkgelegenheid (in zakelijke dienstverlening) en het fysiek herontwikkelen van het Veemarktkwartier en de Spoorzone tot creatieve hotspots. Hiermee geeft de stad een consistente invulling aan zowel primaire als secundaire communicatie. Waar de stad al sterk in was, wordt met een toevoeging sterker gemaakt. Vanuit de kern die er al enigszins was, werkt deze aanvulling.

De secundaire communicatie moet een realistisch karakter hebben. Zonder dit realistische karakter komt de geloofwaardigheid van de regiobranding immers in het geding. Regiobranding heeft dan als gevaar dat een overmatig positief beeld van de regio wordt geschetst en negatieve of ongewenste aspecten helemaal niet worden benoemd. Reputaties raken in het collectieve geheugen gegrift, wanneer alle niveaus van communicatie gedurende lange tijd met elkaar consistent zijn.

Succesfactor 3: governance met gestructureerde aanpak en inbedding in keten

Regiobranding draait vooral om de opbouw van een merk. Er wordt dan niet vanuit de wensen en behoeften van doelgroepen gedacht, maar vanuit een zelfgekozen visie, missie en identiteit. De wetenschap geeft diverse stappenplannen voor regiobranding. Deze modellen lopen uiteen in het aantal stappen, maar vertonen ook overeenkomsten.
Een ordening die in ieder model herkenbaar is, is de fasering naar analyse, strategie, implementatie en monitoring. Cyclisch iteratief te doorlopen, oftewel uit de monitoring volgen conclusies over actualiseren van analyse, herijken van strategie, bijsturing in aanpak.

De inzichten uit de communicatiewetenschap ten aanzien van gelaagdheid in communicatie (naar aanpak en naar inhoud) vertalen zich ook naar de noodzaak van een adequate aansturing. Positionering en verbinding van regiobranding in de keten, zowel binnen de aanpak an sich als in de inbedding van de campagne tussen de 'beleidsbepalende eigenaren' (provincies) en de opvolgende schakel van bedrijfsacquisitie (NV NOM). Branding ten dienste aan acquisitie, beide geschieden in opdracht van dezelfde opdrachtgevers en voor dezelfde regio. Evident is dat één en dezelfde opdrachtgever in één samenhangende keten eenduidige regie voert.

Succesfactor 4: passend beoordelingskader (verwachtingsmanagement)

Een effect van regiobranding op werkgelegenheid en de economie in een regio is moeilijk te meten. Bij het kwantitatieve kader ten aanzien van TopDutch (zie paragraaf 2.2 hiervoor) vermeldden wij al dat de indicator 'arbeidsplaatsen' indirect verbonden is aan branding, samen met de andere kwantitatieve indicatoren uit de kerntaak acquisitie zoals deze berust bij de NOM.

Regio's die aan regiobranding doen, kunnen wel succesvoller zijn (in termen van banen en economische groei) dan regio's die dat niet doen, maar een direct causaal verband is niet aangetoond. Cruciaal blijkt dat een regio daadwerkelijk iets te bieden moet hebben dat bedrijven aantrekt. Regiobranding als een soort 'windowdressing' leidt niet tot een versterking van de regionale economie. Regiobranding is vooral effectief om bedrijven te wijzen op de aantrekkelijke kanten van een regio die zij nog niet kenden.

Met regiobranding kom je als regio 'in beeld' bij besluitvorming in deze bedrijven. Dit kan er toe leiden dat ze voor de regio kiezen voor nieuwe investeringen. Regiobranding leidt dus niet per definitie tot meer banen of de komst van bedrijven. Dit hangt van veel meer factoren af, waaronder ook factoren die je niet kunt beïnvloeden als regio. De relatie is plausibel, maar niet causaal. Dus kan regiobranding niet worden afgerekend op economische indicatoren.

De beoordeling van resultaten van regiobranding moet zich richten op aspecten die wel causaal te relateren zijn. Dit is vaak weinig aansprekend in de ogen van bestuurders of publieke opinie, maar uit oogpunt van verwachtingsmanagement is dit punt wel van groot belang. Wanneer een verwachting of een doelstelling bestaat die niet causaal is gerelateerd aan de inspanning, is de uitvoerder kwetsbaar voor kritiek. Dan ontstaat bijna per definitie ruis en – uiteindelijk – teleurstelling.

Niet alleen voor branding is dit moeilijk, ook voor de opvolgende schakel van de daadwerkelijke acquisitie is dit lastig. Als voorbeeld een gemeente die zich op de borst klopte met het 'effectieve acquisitiebeleid' van de gemeente omdat er 4.000 banen waren gecreëerd in de gemeente het afgelopen jaar. Analyse wees uit dat dit cijfer tot stand was gekomen omdat een grote productielocatie zich verplaatste naar deze gemeente. Deze verhuizing bleek over een korte afstand vanuit een naburige gemeente en vond plaats zonder enige interventie van de gemeente in termen van acquisitie. Bovendien zijn er netto geen 4.000 extra banen, omdat deze werkgelegenheid enkel verhuisde naar de nieuwe locatie. Dit is dus geen goed voorbeeld van effectief acquisitiebeleid, wat echter wel zo werd gepresenteerd. Dit betekent dat een normenkader zich voor een getrouw beeld moet richten op de output van de campagnes.

0959 336055

drie

Constateringen: TopDutch versus het kader

3.1 Kwantitatief kader: budget en indicatoren

In deze paragraaf geven wij het kwantitatieve resultaat van TopDutch ten opzichte van de gestelde doelen weer. Allereerst in euro's: wat is er besteed van het beschikbare budget?

Wij doen dit daarnaast voor de meetbare indicatoren die direct samenhangen met de TopDutch campagne (output), zoals benoemd in paragraaf 2.3:

- het aantal campagnes,
- het aantal producten ten dienste van internationale acquisitie,
- het bereik van campagnes,
- het aantal '*marketing qualified leads*'.

Naast deze meetbare output duiden wij ook de resultaten van de NOM op haar resultaatsindicatoren voor acquisitie, die (indirect) aan TopDutch zijn verbonden:

- het aantal afgeronde projecten,
- het aantal extra arbeidsplaatsen,
- de omvang van investeringen door geacquireerde bedrijven (in euro).

Benutting van beschikbare budget

In de aanbesteding wordt het beschikbare budget gesteld op 1,2 miljoen euro (exclusief btw).[5] Over de besteding van dit budget (gemaakte kosten) wordt tijdens de TopDutch campagnes 2018-2019 gerapporteerd door Initio aan de provincies.

In onderstaand overzicht zien we de ontwikkeling van de bestedingen aan TopDutch 2018-2020. Inclusief de verlenging is TopDutch binnen budget gebleven. Uit de realisatiecijfers per januari 2019 blijkt dat in 2018 vooral kosten zijn gemaakt voor de basismiddelen en de organisatie. Voor de campagnes en '*endorsements*' zijn de kosten vooral in 2019 en 2020 gemaakt.

Posten	Begroot	Realisatie jan 2019	Realisatie juni 2020
Basismiddelen	€ 285.000	€ 232.000	€ 306.578
Campagnes	€ 487.500	€ 85.000	€ 467.165
Endorsements	€ 80.000	€ 30.000	€ 74.299
We Are TopDutch	€ 55.000	€ 25.000	€ 32.548
Kernteam TopDutch	€ 292.500	€ 198.000	€ 318.574
TOTAAL	€ 1.200.000	€ 570.000	€ 1.199.164

[5] In de opdrachtbeschrijving zoals gepubliceerd via Negometrix

0959 336055

Indicator aantal campagnes

In de periode 2018-2019 zouden er minimaal zes TopDutch campagnes worden gevoerd. Dat aantal is ruimschoots gehaald in de verlengde looptijd tot en met juni 2020. Zoals al uit de tabel van kostenrealisatie bleek, zien we ook in onderstaande tabel dat het accent van de campagnes op 2019 en 2020 ligt.

Campagnes	Activiteiten	Looptijd
1 Groene chemie	Online campagne	december 2018 – januari 2019
2 Water Tech	Beurscampagne	oktober 2019 – november 2019
3 AgriDairy	Beurscampagne	november 2019
4 Life Science & Health	Beurscampagne	december 2019
5 Logistiek	Online campagne	februari 2020 – april 2020
6 Energie	Online campagne	maart 2020 – mei 2020
7 Digitale innovatie	Online campagne	maart 2020 – juni 2020
8 Key influencer + why invest	Online campagne	juni 2020
9 Social listening	(overkoepelend)	(doorlopend)

Indicator aantal producten ten dienste van internationale acquisitie

Met producten en evenementen ondersteunde TopDutch andere projecten in de keten tot acquisitie. Onderstaande tabel is samengesteld op basis van de rapportages van Initio[6]. Uit de informatie blijken voor zeker zeventien producten en/of evenementen ondersteunende middelen en activiteiten te zijn verzorgd.

Producten / evenementen	Activiteiten	Jaar
Positioneringsdocument	Document op basis van werksessies, gepresenteerd aan gedeputeerden	2018
Campagnestrategie	Strategie Hero, Hub, Hygiène in communicatie-concept	2018
Open Days Brussel	Deelname en materialen	2018
TopDutch solar racing team	Grafisch ontwerp	2018
Life Cooperative	Ontwerp beursstand	2018

[6] Geen opgave van endorsements in 2020, alhoewel er wel kosten zijn gemaakt in 2020.

Producten / evenementen	Activiteiten	Jaar
Koningsdag	Promotiefilm Ecolution+ TopDutcH2	2018
GES at the beach	Netwerkevent	2018
Online platform	Uitgebreide website met geintegreerde marketing-technologie en social kanalen, met thema's: o Invest o International o Talent o Lifestyle	2019
Talent/Career Fair	Stories, flyers, spandoek, t-shirts	2019
Ten behoeve van 'primair proces' - Toolbox branddesign - Marketingtechnologie - Nieuwsbrief - Business internationaal - Online journeys - Lifestyle - Invest - Presentatie format	 Toolbox FDI met materialen bruikbaar door NOM en NFIA, brand toolbox aan regionale partners Salesforce Pardot, Sales Cloud, Social Studio Technisch inrichten, samenstellen Beeldmateriaal / fotografie website Licentie en ontwikkeling formulieren, Pardot Stories inclusief beeld (6) Investpagina's (4) ten behoeve van website Ontwerp presentaties en pitches (Powerpoint)	2019

Het TopDutch campagnemateriaal 2018-2020 is door de NOM op zeven internationale beurzen en evenementen gebruikt. Deze gelegenheden dienen om de aandacht van internationale bedrijven te trekken. Kwaliteit van website, platform en producten wordt hoog gewaardeerd.

Indicator het bereik van de campagnes

Campagne	Budget	Key stories	Looptijd	Views	Kliks	Inschrijvingen
Groene chemie	€ 93.780	4	28 dagen	369.581	1.656	37
WaterTech	€ 44.380	4	35 dagen	1.642.969	6.508	9
Agrifood	€ 51.380	5	33 dagen	1.511.328	4.705	6
Life Science & Health	€ 51.380	5	24 dagen	2.087.418	12.593	3
Logistiek	€ 41.260	3	97 dagen	2.769.330	90.048	0
Energie	€ 41.260	3	90 dagen	2.157.950	70.248	110
Digitale innovatie	€ 41.260	3	90 dagen	2.154.504	29.793	11
Key influencer + why invest	€ 29.960	n.v.t.	13 dagen	11.273	115	n.v.t.
Social listening	€ 55.055	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Totaal		*27*		*12.704.353*	*215.666*	*176*

Output van de online campagnes laat zich duiden in views en kliks. Een 'view' is dat de campagne is weergegeven (meestal impressies), bij een klik klikt iemand ook op een link, telefoonnummer of ander interactief onderdeel van de campagne. Met inschrijvingen wordt hier de inschrijving voor een nieuwsbrief bedoeld.

Indicator aantal marketing qualified leads

TopDutch heeft per 1 juli 2020 27 potentieel interessante marketing qualified leads opgeleverd aan de NOM. De NOM analyseert deze leads en vervolgt (eventueel) met een salesproces. Achterliggende informatie over leads en de landing van bedrijven wordt als algemeen standpunt niet gedeeld gedurende de acquisitietrajecten. Het openbaar maken van dergelijke informatie verstoort immers onderhandelingen met een buitenlands bedrijf.

Resultaatsindicatoren (indirect, uit acquisitietaak NOM)

De brug tussen voorgaande indicator van leads en resultaten, ligt in de uitkomsten van acquisitietrajecten zoals gerapporteerd door de NOM. Zoals hiervoor al gesteld, hebben deze resultaatsindicatoren géén directe, causale relatie tot de activiteiten onder de TopDutch campagne. Deze indicatoren zijn in dit rapport derhalve ter illustratie opgenomen, niet ter oordeelsvorming.

Successen komen over het voetlicht in de jaarverslagen van de NOM. 'Afgesloten projecten' is één van de drie resultaatsindicatoren die de NOM rapporteert onder haar kerntaak acquisitie.

Indicator	2017	2018	2019	totaal (2018 – 2019)
Aantal projecten	10	9	7	16
Arbeidsplaatsen	256	338	260	598
Investeringen (in € miljoen)	122	617	195	812

Het Jaarverslag 2019 van NV NOM vermeldt voornoemde drie jaren. In de kolom 'totaal' hebben wij 2018 en 2019 opgeteld, in aansluiting op de looptijd van TopDutch. Over 2020 zijn nog geen cijfers beschikbaar.

De indicator 'arbeidsplaatsen' die expliciet in de doelstellingen van TopDutch is opgenomen, is in die doelstellingen geplaatst in een tijdshorizon van vijf jaren. Oftewel: ambitie tot 2.000 nieuwe arbeidsplaatsen in 2023.

Naar zeggen van de respondenten heeft de TopDutch campagne gezorgd voor meerdere serieuze acquisitietrajecten, waarmee potentieel in totaal 15.000 arbeidsplaatsen zouden zijn gemoeid. De vestiging van Tesla is één hiervan, andere namen kunnen in verband met geheimhoudingsverklaringen niet worden vermeld.

0959 336055

3.2 Kwalitatief kader: de succesfactoren

Succesfactor 1: focus

Het merk wordt door Initio in haar inschrijving op de aanbesteding samengevat als:

> *"TopDutch is waar we binnen Nederland, en de wereld echt heel goed in zijn en trots op zijn….Maar TopDutch is tegelijkertijd ook groter durven denken en trots zijn op waar je goed in bent."* [7]

De essentie van het TopDutch merk richt Initio daarmee in eerste instantie niet op Noord-Nederland specifiek (zoals bijvoorbeeld *Niets gaat boven Groningen*). Dit lijkt een bredere scope dan de opdracht om Noord-Nederland te promoten aan de hand van waar Noord-Nederland binnen Nederland goed in is. Deze duiding door Initio is later besproken met de opdrachtgevers en geconcretiseerd naar een inhoudelijke campagne voor internationale acquisitie op basis van de sterke sectoren van Noord-Nederland. De sterke punten, de thema's en de targetlanden moesten bij de start nog nader worden bepaald.

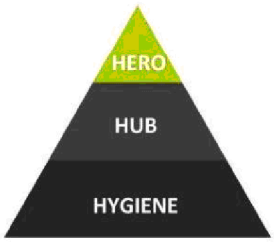
Op dit punt blijkt tijdens de looptijd dat het lastig is te duiden waarin Noord-Nederland voldoende onderscheidend is ten opzichte van de rest van ons land, in vestigingsfactoren (pullfactoren) voor internationale bedrijven. Een onderbouwde strategie voor doelgroepen en doellanden was niet vooraf aan de campagne beschikbaar. Initio, NOM en provincies verschilden van mening over wat er beschikbaar moest zijn voordat een campagne gebruikt kon worden. Alle betrokkenen geven vooral aan dat bleek dat het inhoudelijk toch lastiger was voor provincies en NOM om aan te leveren wat werd gevraagd, bijvoorbeeld gegevens over de sector en targetbedrijven. Dergelijke informatie was niet vooraf beschikbaar en het duurde vaak langer dan verwacht – en gepland – tot provincies en NOM dit konden leveren. Provincies en NOM vonden echter ook dat Initio zich vaak te lang afwachtend opstelde ten aanzien van campagne-ontwikkeling, omdat zij in hun beleving wachtte tot de gewenste informatie helemaal aanwezig was voordat een campagne beschikbaar kwam.

TopDutch is voorafgaand aan de meerjarige aanbesteding, op basis van de eerste korte campagnes, niet als merk onderzocht. De aanbesteding en gesprekken maken duidelijk dat de voortzetting van TopDutch geen strategische keuze is op basis van onderzoek, overleg met NFIA en NOM en zorgvuldige keuzes voor doelgroepen en focus. Een dergelijke voorbereiding had tot meer expliciete afstemming en realistische verwachtingen tussen de betrokken provincies, NOM en ook deelnemend bedrijfsleven zoals Chemport kunnen leiden.

In de voorbereiding van TopDutch zijn digitalisering, vergroening, ruimte en netwerken genoemd als 'unique selling points' van Noord-Nederland. Initio stelt in de inschrijving voor de verbreding naar meerdere sectoren te realiseren via twee van deze verbindende thema's: vergroening en digitalisering. Daarmee worden meerdere sectoren gepromoot maar wel met een focus. Voor succesvolle regiobranding is dit belangrijk. Vanuit een eenduidige boodschap ontstaat beleving van onderscheidend vermogen bij bedrijven, zodat zij Noord-Nederland weten te vinden als zij een locatie zoeken.

[7] Inschrijving Initio op de aanbesteding, onderdeel strategie

0959 336055

Initio kiest als strategie voor digitale campagnes, events, endorsements en open branding. De campagnes zijn online en gebruiken meerdere kanalen (LinkedIn, Facebook, Google) en een eigen website met de mogelijkheid zich te abonneren op nieuwsbrieven om deze beleving in de hoofden van de doelgroepen te veroveren.

De strategie die Initio inzet, is de zogenaamde Google-strategie met gelaagdheid naar Hero, Hub en Hygiëne.

Naar visie van Initio kan TopDutch het fundament worden voor alle regioproposities en regiomerken, waarmee ook de regionale toeristische marketing wordt bedoeld. De economische branding van Noord-Nederland verankerd en geborgd in overkoepelend economisch beleid van de overheden, met verschillende clusters en propositiehouders (de provincies, de NOM). TopDutch is daarbij als merk te gebruiken door andere partijen (open branding) bij evenementen. Daartoe stelt Initio in de inschrijving voor een stijlgids, toolkit, logo en ook webshop te ontwikkelen.

Als succesfactoren voor regiobranding hebben wij geïdentificeerd dat een goede inhoudelijke propositie de regio consistent positioneert op verschillende domeinen, ook toerisme, woon- en leefklimaat horen er bijvoorbeeld bij. Ook is de verbinding met ander beleid rond bijvoorbeeld vestigingslocaties, infrastructuur, arbeidsmarkt en onderwijs belangrijk. Het leggen van deze verbindingen behoort niet tot het domein van regiobranding; deze verbindingen moeten de opdrachtgevers natuurlijk vooral leggen.

De doelgroepen die Initio in haar inschrijving identificeert, zijn uitgebreider dan in de opdrachtbeschrijving van de provincies worden genoemd (internationale ondernemingen, inwoners Noord-Nederland). Initio vertaalt de uitvraag van de provincies naar de volgende doelgroepen[8]:

- Internationale bedrijven in specifieke sectoren (wij willen ons in de Top Dutch regio vestigen)
- Landelijke bedrijven in specifieke sectoren (wij willen naar de Top Dutch regio verhuizen)
- Eigen bedrijven (trots om onderdeel van de Top Dutch regio te zijn)
- Talent in de regio (in de Top Dutch regio kun je goed werken en leven)
- Economische Zaken en het NFIA (positieve gezamenlijke profilering van Top Dutch regio)
- Key-influencers zoals accountants, banken, advocatenkantoren, vastgoedpartijen (er gebeurt wat in de Top Dutch regio)
- Politiek Den Haag / Brussel (Top Dutch heeft een positieve en sterke economische lobby)
- Lokale en regionale overheden (mooi dat we ons zo sterk profileren, we worden gezien)
- Het publiek in de regio (on-Noord Nederlands trots om in de Top Dutch te wonen en te werken)"

Deze opzet is daarmee veel breder en richt zich op meer doelgroepen dan in de opdrachtbeschrijving van de provincies genoemd. In de definitieve gunning van de opdracht aan Initio worden geen expliciete afspraken vastgelegd over de doelgroepen; opdrachtgevers hebben in dit stadium nagelaten dit belangrijke aspect uit te kristalliseren. Daarmee start TopDutch 2018-2019 zonder dat opdrachtgever en opdrachtnemer een gezamenlijk beeld hebben van de doelgroepen voor de campagnes.

[8] Inschrijving Initio op de aanbesteding, onderdeel doelgroepen

0959 336055

Tussen Initio en NOM worden vervolgens telkens de doelgroepen besproken, ook buiten de oorspronkelijke twee doelgroepen in het aanbestedingsdocument. Deze voorbereiding werd teruggekoppeld aan het TopDutch kernteam, waar gezamenlijk werd besloten. Bijvoorbeeld ten aanzien van de aanvullende Key influencer campagne uit 2020, die zich specifiek richtte op tussenpersonen / bureaus die locaties scouten voor bedrijven. Uit de campagne groene chemie bleek dat de doelgroep key influencers een andere informatiebehoefte heeft, waar een andere aanspreekvorm bij past. Dit leerpunt is vertaald naar de specifieke campagne 'Why invest' met een inhoudelijke samenvatting van alle vestigingsargumenten voor Noord-Nederland.

Uit de documenten en interviews met betrokkenen blijkt dat op het gebied van de doelgroepen en de focus van TopDutch door de provincies is bijgestuurd in 2018:

> *"Wij willen u er op wijzen dat u de neiging hebt te breed bezig te zijn en steeds nieuwe zaken op te willen pakken (lobby in Den Haag en Brussel, acquisitie van congressen etc.) waardoor het hoofddoel (de brand-identity en campagnes) tot nu toe onvoldoende en te laat uit de verf komt."* [9]

De verschillen tussen de inschrijving van Initio en gunning door de provincies, lieten deze ruis toe, waardoor bijsturing noodzakelijk werd. Zie 'organisatie' hierna.

TopDutch had een focus op vergroening, digitalisering en talent. Deze thema's zien we zeker ook terug in de meeste campagnes. De keuze voor campagnes c.q. de sectoren is door de provincies gemaakt. De provincies kozen elk twee sectoren uit, zoals ook voorzien in de aanbesteding. Groningen koos voor groene chemie en digitale innovatie, Friesland voor AgriDairy en WaterTech en Drenthe voor logistiek en Life Science &Health. Energie werd als zevende campagne toegevoegd op initiatief van de provincie Groningen en de New Energy Coalition. De overige twee campagnes omvatten alle zeven thema's.

De meeste van deze keuzes hangen duidelijk samen met economisch beleid en de regionale innovatiestrategie. Daarin zijn deze sectoren als speerpunten per provincie benoemd. Vanuit het streven naar gezamenlijke regiobranding op Noord-Nederlandse schaal, is lang gezocht naar gezamenlijk onderscheidende sectoren voor de internationale propositie als vestigingslocatie.

Uit de documenten valt ons op dat de uiteindelijke keuzes niet sterk worden onderbouwd op onderscheidend vermogen van Noord-Nederland versus de rest van Nederland, op vestigingsplaatsfactoren. Iedere provincie lijkt uiteindelijk voor haar eigen speerpuntsectoren te hebben gekozen. Daarmee lijken het meer provinciale campagnes onder regionale vlag, dan daadwerkelijk regionale campagnes onder gezamenlijke vlag. Een uitgangspunt dat voor ieder van de drie provincies twee campagnes worden gevoerd, strookt in beginsel niet met gezamenlijke regiobranding. Dit beeld uit de documenten wordt tegengesproken in de gesprekken. Daaruit komt naar voren dat de voorstellen in de overleggen van het kernteam werden bediscussieerd en tot gezamenlijk gesteund besluit werden. Vervolgens leverden alle provincies input voor de proposities.

[9] Brief van de gedeputeerden EZ aan Initio d.d. 6 november 2018

0959 336055

De respondenten erkennen dat het lastig is tot een goede campagne te komen, wanneer de inhoudelijke keuze niet sterk is gemotiveerd vanuit de specifieke context van regionale branding ten behoeve van internationale bedrijfsacquisitie. Ten aanzien van de campagne logistiek wordt dit het meest nadrukkelijk bevestigd door de respondenten. Door de schaarser wordende ruimte in Zuid- en Midden-Nederland is de beschikbaarheid van (betaalbare) ruimte in Noord-Nederland (met name Drenthe) binnen Nederland onderscheidend. Het bleek moeilijk dit aspect in de logistiek als internationaal onderscheidend in een campagne te vervatten. De inspanningen hebben nu wel geleid tot een Noord-Nederlandse propositie waarop kan worden doorontwikkeld.

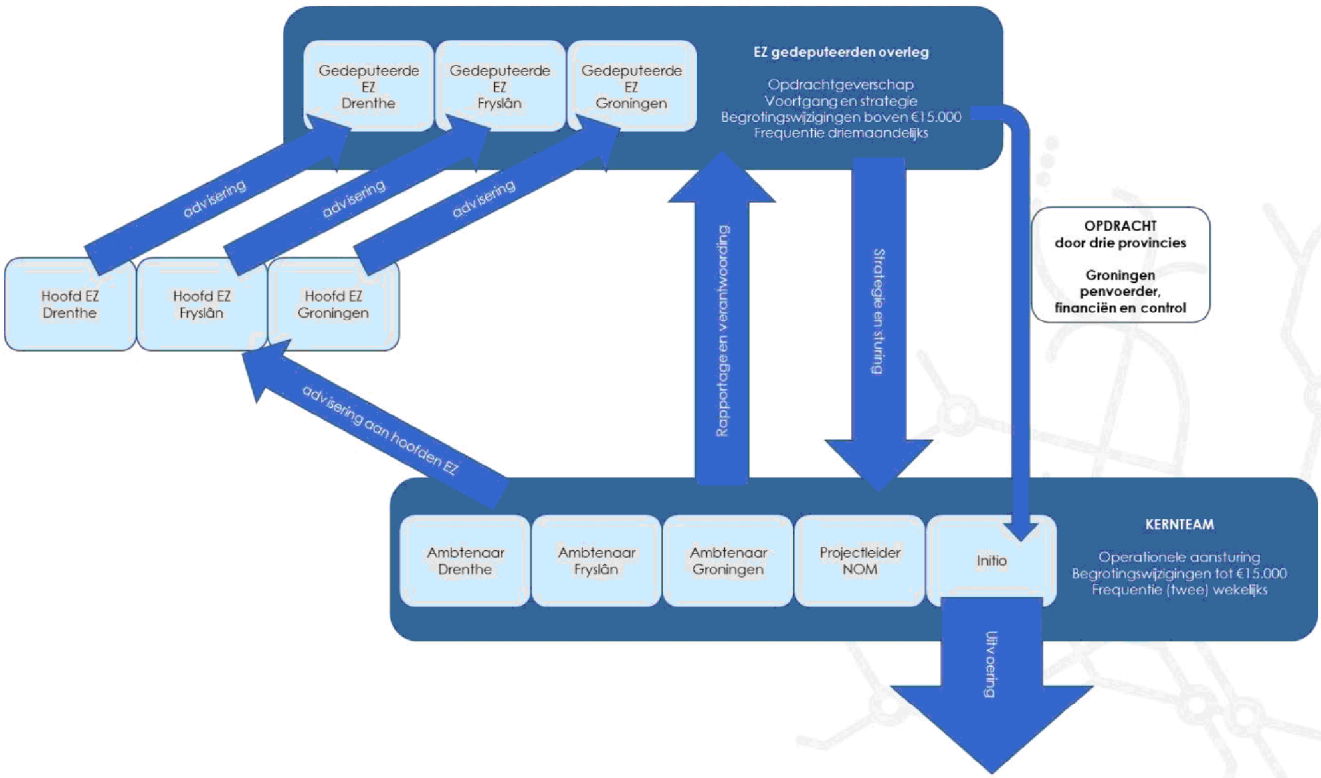
Succesfactor 2: lange adem

TopDutch begon als experiment, met weinig kaders en juist veel ruimte om te pionieren. Binnen de kaders die met de aanbesteding zijn gevormd, is gedurende dertig maanden gewerkt aan regiobranding.

Op deze succesfactor kunnen wij slechts deze looptijd markeren. Daarbij constateren wij wel in de vele documentatie dat in 2018 meer aandacht is gegaan naar het proces en de governance an sich en minder naar effectief werken aan campagnes. In 2019 en tijdens de verlenging in 2020 is (alsnog) veel geleverd op de gestelde activiteiten en resultaten. Afgezet tegen de horizon van tien tot zelfs twintig jaar uit ons beoordelingskader, is TopDutch daarmee pas 'net begonnen'.

Succesfactor 3: organisatie

In het onderzoek is de governance op TopDutch gereconstrueerd, bij gebrek aan een evidente formele beschrijving. Deze reconstructie is vervat in de afbeelding hierna.

De aanbestedingsstukken bevatten informatie over uitgangspunten voor besturing van de opdracht vanuit de drie provincies. De aanbesteding vraagt aan inschrijvers een voorstel tot governance. Het voorstel door Initio op dit punt wijkt af van de governance die is gebleken uit de gesprekken. In het dossier zijn geen stukken aangetroffen over reactie van opdrachtgever op het voorstel van Initio bij de inschrijving. Door na te laten de governance bij aanvang te borgen – althans daarvan niets te documenteren – is er geen professionele basis voor (werk-) afspraken en wederzijdse verwachtingen.

De governance zoals in het bovenstaande schema gereconstrueerd, werkte vooral om over de voortgang te rapporteren, niet om het project als geheel aan te sturen. De gesprekken met kernteamleden in combinatie met agenda's en notulen van de vergaderingen van het kernteam geven onvoldoende uitsluitsel over hoe de besluitvorming binnen het kernteam verliep. De notulen zijn summier en de agenda bevat alleen in de eerste helft van 2018 regelmatig besluiten. Het is ook niet duidelijk of de genomen besluiten vervolgens zijn uitgevoerd.

Besluitvorming binnen deze reconstructie vindt plaats binnen de reguliere momenten van EZ gedeputeerden overleg en Kernteam. Daarnaast toont het dossier veel contacten op andere momenten. Betrokkenen geven aan dat noodzakelijke beslissingen onderling tussen leden van het kernteam en met gedeputeerde(n) vaak en snel werden afgestemd.

In de definitieve gunning aan Initio staat: [10]

> *"Concrete campagne activiteiten worden voorbereid en besproken in het kernteam en ter goedkeuring voorgelegd aan de drie EZ gedeputeerden. Pas na inhoudelijke en financiële goedkeuring van de EZ gedeputeerden wordt er gestart met de deelactiviteiten."*

De frequentie van het EZ gedeputeerdenoverleg blijkt te laag om hieraan goed invulling te geven. Deze afspraak is ook gewijzigd. In het najaar van 2018 is besloten dat de opdrachtnemer Initio de voortgang presenteert tijdens het gedeputeerdenoverleg EZ. [11]

De gedeputeerden voelden zich, vooral door bilaterale informatie door de respectieve Hoofden EZ en ambtenaren, voldoende geïnformeerd. De gedeputeerden hebben ten tijde van het conflict in 2018 (zie volgende pagina) een actieve rol gespeeld door gesprekken te voeren met de ondernemers en een gezamenlijke brief aan Initio te sturen.[12]

Betrokkenen gaven daarnaast aan dat het kernteam de overleggen met gedeputeerden EZ niet gezamenlijk, integraal voorbereidde. Hierin nam opdrachtnemer Initio de leiding, hoewel dit in beginsel geen onderdeel is van de opdrachtomschrijving. De voortgangsrapportage werd door de opdrachtnemer opgesteld. De agenda werd gedeeld met het kernteam. De bijbehorende stukken werden regelmatig erg laat tot te laat ontvangen, waarna de voorbereiding onder tijdsdruk stond en de bestuurlijke advisering per provincies individueel werd gedaan.

---

[10] 2017-100.449/47/A.21, 21/11/2017
[11] Gedeputeerden EZ overleg 12 maart 2019
[12] Brief van gedeputeerden EZ aan Initio d.d. 22 november 2018

0959 336055

Verslagen bieden onvoldoende zicht op de aansturing en besluitvorming binnen het project. De opdrachtnemer maakt de agenda, vervult het voorzitterschap en rapporteert over de voortgang. De opdrachtgevers en NOM sturen Initio in (de verslagen van) het kernteam niet zichtbaar aan, wat de opdrachtnemer ook zegt meerdere keren te hebben aangekaart. De drie opdrachtgevende provincies spreken juist uit dat de opdrachtnemer zich *'niet liet aansturen'* en dat discussie vooral ging over benodigde input voor campagnes. De mate waarin er inhoudelijk is aangestuurd of over de governance is gesproken tussen opdrachtgever en opdrachtnemer is evenmin duidelijk genoeg naar voren gekomen uit de documenten om daar een oordeel over te kunnen geven.

De intentie bij aanvang is een gelijkwaardige en constructieve interactie waarin samen wordt gewerkt aan regiobranding. In de beleving van betrokkenen komt een wisselende opvatting van deze verhouding opdrachtgever – opdrachtnemer gedurende de looptijd naar voren. Op het ene moment bejegenen de provincies de opdrachtnemer als kennispartij, waarvan veel eigen inzicht en initiatief wordt gevraagd. De opdrachtnemer vraagt echter herhaaldelijk om bruikbare input om mee aan de slag te gaan. Initio levert naar eigen indruk wat ze kunnen, met de beperkte sturing of basis vanuit de opdrachtgevers. Ook neemt Initio voornoemde procestaken in het kernteam op zich (agendasetting, verslaglegging), buiten de verstrekte opdracht. Wederzijds wordt er gevraagd maar te weinig geleverd. De provincies kunnen maar beperkt beantwoorden aan de behoefte van Initio om inhoudelijke informatie en *sparring* binnen haar opdracht. Initio had moeite met het erg ambtelijke toezicht en de nadruk op procescontrole.

Initio benoemt de situatie dat zij niet (meer) enkel opdrachtnemer voor de TopDutch campagne was, maar ook taken vervulde als procesregisseur, projectmanager, strategisch adviseur, bestuurlijk rapporteur. In de aanbesteding en de eerste vergaderingen van het kernteam is dit echter ook zo bedoeld en afgesproken. In januari 2018 is expliciet de *'project owner'* benoemd, die functioneert binnen het opdrachtnemerschap door Initio. De onvrede over en weer hierover ontstaat rond dezelfde tijd als waarin een conflict ontstaat binnen het samenwerkingsverband dat onder leiding van Initio opdrachtnemer is voor de TopDutch campagne.

Deze evaluatie kan niet aan dit conflict voorbijgaan. Het conflict ontstond tussen de partijen in het samenwerkingsverband, waarmee Initio heeft ingeschreven op de aanbesteding. Partijen vonden dat de werk- en omzetverdeling door Initio binnen de opdracht van de drie provincies niet strookte met hun onderlinge afspraken.

> *De verdere inhoud van dit conflict valt buiten de scope van onze evaluatie-opdracht. Op separaat verzoek van de provincies hebben wij wel een second opinion afgegeven op de analyses die provincie Groningen toen ter tijd heeft gedaan ten aanzien van de aanbesteding en de juridische vorm van de samenwerking van Initio met haar partners in de inschrijving. Dit specifieke onderdeel is opgenomen in de bijlagen.*

Uit de documenten en interviews blijkt dat dit conflict en die negatieve publiciteit als gevolg daarvan voor de provincies ook een rol hebben gespeeld bij de trage start van de campagnes. De aandacht die werd getrokken door het conflict en het omgaan daarmee, gingen ten koste van de inhoudelijke voortgang, het imago en het draagvlak.

0959 336055

De sfeer tussen provincies, ondernemers rond Initio en NOM verslechterde door WOB-verzoeken, negatieve publiciteit in de media en vragen in Provinciale Staten van de betrokken provincies. Het enthousiasme van de Tesla campagnes sloeg om en maakte TopDutch binnen de Noordelijke provincies tot veelbesproken, maar niet per sé positief merk. Als reactie trekt de opdrachtgever zich terug in haar formele rol. Qua governance een verheldering, qua relatie op dat moment een stijlbreuk. De opdrachtgever intervenieerde op de uitvoering van de opdracht, waarbij het vertrouwen in de opdrachtgever is vertaald in ruimte tot invulling van de verdere uitvoering. Duidelijk is dat het kernteam zich hierna op operationele voortgang focust.

De provincies sturen in het kernteam op aandacht en voorrang voor de primaire taak uit de aanbesteding: campagnes. Daarnaast wil TopDutch andere initiatieven actief ondersteunen en ook meewerken aan evenementen van andere partijen (bijvoorbeeld in relatie met NFIA en *Invest in Holland*) door er de naam TopDutch aan te verbinden (endorsements).

Voor andere projecten en evenementen werd het door het conflict echter juist minder aantrekkelijk geassocieerd te worden met TopDutch. De tertiaire communicatie (zie onderaan pagina 11) werd hiermee negatief, waardoor het uitvoeren van de opdracht lastiger werd. Dit schaadde de inbedding van TopDutch in de omgeving, en van Initio in haar ondersteunende functie in de keten van beleid tot acquisitie. De uitspraak van Initio dat zij zonder wijzigingen in de governance (opdrachtgeverschap) en uitvoeringsstructuur géén rol ambiëren in een (eventueel) vervolg[13], past hierbij. De uiteindelijke oplevering medio 2020 en overdracht van marketing qualified leads door Initio aan NV NOM is laat, maar goed.

Succesfactor 4: passend beoordelingskader

Met de uitbesteding van TopDutch aan een marktpartij op basis van een openbare aanbesteding, is het normenkader op voorhand bekend: de criteria etc. in de gepubliceerde oproep tot inschrijvingen. De provincies hebben daarin twee resultaatafspraken meegegeven:

- 10 potentieel succesvolle leads,
- vestiging van nieuwe buitenlandse bedrijven die binnen 5 jaar leiden tot 2.000 banen in Noord-Nederland.

In aanvulling op de kwantitatieve doelen in de aanbesteding, zijn binnen TopDutch meer indicatoren gehanteerd en gerapporteerd die inzicht geven in de output van TopDutch: producten, campagnes, *eyeballs*, inschrijvingen. Deels indicatoren waarop in de aanbesteding of in andere stukken doelen zijn gesteld, deels ook indicatoren waar geen voorafgaande doelen voor zijn gevonden. Zie voor details op kwantitatieve resultaten paragraaf 3.1 hiervoor of voor een bondig overzicht de tabel in paragraaf 4.1 hierna.

Er is onderscheid gemaakt tussen twee soorten leads: marketing qualified leads versus sales qualified leads. TopDutch genereert leads als direct gevolg van de online campagnes, bijvoorbeeld inschrijvingen op een nieuwsbrief, kliks op de TopDutch website. Dat zijn *marketing qualified leads*, het zijn directe resultaten op de campagnes van Initio. Er is interesse maar de weg naar vestigen van een bedrijf in Noord-Nederland is op dat moment nog lang. Pas als een bedrijf contact opneemt met Initio, heel vaak kijkt naar een specifiek thema, kan er sprake zijn van een lead die voor de NOM interessant is om contact mee op te nemen. Hierbij geeft Initio dan geschikte leads uit het campagnewerk door aan de NOM voor het daadwerkelijke acquisitiewerk. De indicator van succesvolle leads gaat dus over marketing qualified leads.

[13] "Wat heeft twee jaar TopDutch net Noorden opgeleverd?" – Leeuwarder Courant, 14 december 2019

0959 336055

Bij start van de opdracht bleek dat de opdrachtgevers nog geen borging voor de zogenaamde *marketing-sales-funnel* paraat hadden. Op initiatief van de opdrachtnemer heeft het kernteam besloten tot inrichting van het systeem Salesforce (Pardot, Sales Cloud).

Initio heeft in haar voortgangsrapportages de marketing qualified leads gerapporteerd (naast de andere indicatoren). Veel achtergrondinformatie bij de periodiek gerapporteerde leads wordt echter pas bij de eindrapportage aan de NOM overgedragen.

In de paragraaf over kwantitatieve indicatoren is reeds benoemd dat de doelstelling van 2.000 nieuwe arbeidsplaatsen niet direct, causaal is te verbinden aan regiobranding. Dit resultaat c.q. deze doelstelling past niet als uitkomst bij regiobranding. Met de tijdshorizon van vijf jaar is het een variabele op impact van de activiteiten. Het traject van regiomarketing naar branding als vestigingsplaats, naar leads, naar acquisities, naar daadwerkelijke vestigingen en arbeidsplaatsen is een proces van zaaien en oogsten op lange termijn. Er is geen direct, causaal verband tussen campagnes en de vestiging van bedrijven, die dan ook nog 2.000 nieuwe banen binnen vijf jaar zouden moeten opleveren. Acquisitie van vestiging van buitenlandse bedrijven is een kerntaak van de NOM en geen onderwerp van de aanbesteding tot regiobranding.

Met de gestelde doelen in resultaat heeft de opdrachtgever een 'label' TopDutch de verwachting van een causaal verband opgelegd. De provincies hebben deze resultaatafspraak opgenomen als signaal dat regiobranding wel tot concrete resultaten moet leiden. Opdrachtnemer Initio heeft dit doel in haar opdrachtbrief geaccepteerd. De mismatch tussen opdracht en beoordelingskader op dit punt is van beide zijdes nooit ter discussie gebracht. Hiermee is een onjuiste verwachting over TopDutch blijven bestaan en leidend geworden in de (media-) perceptie over TopDutch.

Het beoordelingskader voor de korte termijn (op output) is daarmee naar onze mening voldoende passend geweest. Voor de langere termijn (op impact) is het beoordelingskader niet juist gesteld.

vier

Conclusies: evaluatie op TopDutch

4.1 Kwantitatief: doelstelling behaald

Uit de kwantitatieve resultaten blijkt dat de gestelde doelen zijn behaald. Als kwantitatieve resultaten wordt ook een aantal indicatoren gerapporteerd, waarvoor vooraf geen doel is gesteld. De doelstelling 'arbeidsplaatsen' is lichtgroen gekleurd, omdat een realisatie van 30% nog binnen de campagneperiode, een positief beeld geeft voor de tijdshorizon 2024. Na de tabel plaatsen wij enkele kanttekeningen bij deze indicator.

Criterium	*Doelstelling*	*Realisatie*
Budget	beschikbaar € 1.200.000	besteed €1.199.164
Aantal campagnes	beoogd 6	gerealiseerd 9
Aantal endorsements / evenementen	(geen doelstelling)	gerealiseerd 12
Aantal key stories in campagnes	(geen doelstelling)	gerealiseerd 27
Aantal views op campagnes	(geen doelstelling)	gerealiseerd 12.704.353
Aantal kliks op campagnes	(geen doelstelling)	gerealiseerd 215.666
Aantal inschrijvingen uit campagnes	(geen doelstelling)	gerealiseerd 176
Aantal market qualified leads	beoogd 10	gerealiseerd 27
(Aantal nieuwe arbeidsplaatsen)	*(beoogd [in 2024] 2.000)*	*(gerealiseerd [2019] 598)*

Zoals hiervoor al gesteld, heeft de indicator 'arbeidsplaatsen' géén directe, causale relatie tot de activiteiten onder de TopDutch campagne. Deze doelstelling is niet direct causaal te relateren aan branding, maar behoort tot de resultaatsindicatoren van de kerntaak acquisitie van de NOM. Deze indicator is derhalve ter illustratie opgenomen, niet ter oordeelsvorming. Bij de indicator 'arbeidsplaatsen' die expliciet in de doelstellingen van TopDutch is opgenomen, zijn daarnaast twee punten van groot belang:

- De gehanteerde cijfers zijn afkomstig uit het Jaarverslag 2019 van de NOM. Er zijn geen gegevens beschikbaar over de eventuele mate waarin TopDutch van doorslaggevende betekenis is geweest in de resultaten van de NOM over 2018 en 2019. De indruk bestaat bij de respondenten dat de Tesla-promoties en de TopDutch campagnes tot extra drukte voor de NOM in acquisitie hebben geleid, maar deze indrukken zijn niet te staven.
- Deze doelstelling is geplaatst in een tijdshorizon van vijf jaren na de campagne, oftewel 2.000 nieuwe arbeidsplaatsen in 2024.

Als gevolg van beide punten is nadere oordeelsvorming op de constateringen beschreven in paragraaf 3.1 (pagina 17) binnen deze evaluatie niet mogelijk.

0959 336055

4.2 Kwalitatief: al doende veel geleerd

Succesfactor 1: focus

Bij aanvang van de TopDutch opdracht gingen de provincies er van uit dat de beschikbare beleidskeuzes direct als basis voor brandingscampagnes zouden dienen. Na start van de opdracht bleek dat dit echter door Initio niet bruikbaar was om gerichte en effectieve campagnes op te ontwerpen. De provincies erkennen dat het vervolgens erg lang heeft geduurd alvorens er een juiste basis kon worden gegeven.

In de voorbereiding van TopDutch zijn digitalisering, vergroening, ruimte en netwerken genoemd als 'unique selling points' van Noord-Nederland. Dit is vastgehouden als kader voor keuzes in campagnes, maar was op dat moment echter nergens verankerd in beleid. Een uitgangspunt dat voor ieder van de drie provincies twee campagnes worden gevoerd, strookt in beginsel niet met gezamenlijke regiobranding.

Het onderzoek wijst uit dat er vooral binnen de provincies is nagedacht over de campagnes, waarbij de doelgroepen door de opdrachtgever niet scherp waren gedefinieerd. Dit gebrek aan duidelijke en (voorafgaand) gemotiveerde focus maakt de campagne TopDutch kwetsbaar voor individuele meningen en geeft de uitvoerders weinig houvast voor bestendige sturing.

In haar inschrijving op de aanbesteding positioneert Initio zich als partner voor de provincies om samen en voortschrijdend keuzes te maken. Regiobranding op deze manier is nieuw voor de provincies. Zij zoeken een partij die de kennis met zich brengt invulling te geven aan regiobranding en online marketing. Deze invulling tussen opdrachtnemer en opdrachtgever wordt door de gedeputeerden EZ eind 2018 gewijzigd. In hun brief schrijven zij dat de provincies met NOM voor de proposities zorgen ten behoeve van de campagnes en dat Initio dit vertaalt naar "*campagnes, marketing en awareness.*"[14] Dit is een inperking van de taken van Initio zoals in hun inschrijving aangegeven. In dezelfde brief stellen de gedeputeerden dat zij de kritiek van Initio op niet adequate aanlevering van de proposities door provincies en NOM ter harte nemen.

Na de moeizame start zijn de thema's bepaald, producten geleverd, de campagnes uitgevoerd (met resultaten, zie kwantitatieve paragraaf hiervoor) en is de gezamenlijke focus voor Noord-Nederland gevormd. De producten worden positief gewaardeerd: moderne website, goed systeem voor 'social listening', breed bruikbare hulpmiddelen. Respondenten geven aan dat de campagnes wellicht eerder op gang waren gekomen, wanneer de thema's digitalisering en vergroening – en later toegevoegd: talent – bij de start al gemotiveerd en verankerd zouden zijn geweest in beleid, met binnen deze leidende thema's ruimte voor de opdrachtnemer om regionale focus te leggen en campagnes te ontwerpen.

Succesfactor 2: lange adem

De periode van dertig maanden TopDutch brandingcampagne is te kort om conclusies te trekken op deze succesfactor. In de context van 'lange adem' is een termijn van tien tot zelfs twintig jaar de te hanteren horizon.

---

[14] Brief gedeputeerden EZ aan Initio d.d. 22 november 2018

0959 336055

TopDutch was een experiment met een bewust andere toon. De provincies geven aan dat de samenwerking in TopDutch tot een betere samenwerking heeft geleid en dat zij nu meer zelfbewustzijn in de acquisitie zien. De tijd van pionieren binnen TopDutch is voorbij. Er is een lange aanloop genomen maar uiteindelijk zijn er duidelijk output-resultaten.

De eerste "contouren" van resultaat in arbeidsplaatsen uit acquisities door NV NOM tekenen zich af. Enerzijds bij afwezigheid van causaal verband (zoals eerder aangegeven), anderzijds door het beperkte tijdvak van campagne tot evaluatie, is beoordeling hierop niet mogelijk.

Als fundament voor de langere termijn geven alle betrokkenen aan dat TopDutch tot betere samenwerking heeft geleid tussen provincies en NOM. Bij de start van TopDutch speelde ontevredenheid over de acquisitieresultaten van de NOM een rol. TopDutch heeft daarin tot veranderingen geleid. Sinds 2020 is er een maandelijks acquisitieoverleg Noord-Nederland opgezet, waar provincies en NOM samen leads bespreken en acties afstemmen. Deze ontwikkeling in de relatie wordt positief benoemd.

De samenwerking met Initio heeft aan zowel provincies als NOM duidelijk gemaakt dat de basisinformatie om een goed acquisitiebeleid te kunnen voeren, moet verbeteren. Inzicht in het ecosysteem, een regionaal aanbod en doelgroepen. De NOM heeft hierop aanpassingen doorgevoerd in de organisatie, waardoor zij meer en betere informatie hebben over geïnteresseerde bedrijven. Ook stellen de provincies en het Ministerie EZK – samen de aandeelhouders van de NOM – nu voor het eerst een strategisch kader op voor (onder andere) de acquisitieactiviteiten die de NOM uitvoert.

Succesfactor 3: organisatie

Als conclusie uit de analyse trekken wij dat de aansturing van TopDutch lange tijd niet geheel scherp is geweest. Zelfs nog ten tijde van deze evaluatie is ons op onderdelen verschil van opvatting gebleken tussen opdrachtgever (de drie provincies gezamenlijk) en de opdrachtnemer. De governance is in veel verslagen onderwerp van het gesprek, in al haar facetten. Onze observatie is dat veel vertraging – zoals hiervoor benoemd onder tot stand komen van de focus – samenhangt met fricties in de governance.

Dat de governance bij aanvang niet is uitgekristalliseerd, past goed bij het animo om 'iets nieuws te gaan doen samen', om te pionieren, om te experimenteren. Het behouden van creativiteit en energie gedijt moeilijk onder strakke en procesmatige overheidssturing. Gedurende de opdrachtperiode speelden de formele kaders van een overheidsopdracht onder politiek-bestuurlijke verantwoordelijkheid en transparantie op, tegenover de bottom-up energie in daadkracht van de voorgaande Tesla-acties waarbij vooral de ondernemers van mening waren dat er niet teveel kaders door de overheid mochten worden opgelegd. In het balanceren hiertussen had de opdrachtnemer, zowel als voorzitter van het kernteam als vanuit ervaring met overheden, meer voortvarend met voorstellen kunnen komen. Meer structuur in discussies leidt veelal tot verbinding, in plaats van polarisatie die zich nu voor heeft gedaan.

De aansturing verliep over veel schijven – bestuurlijk, ambtelijk, kerngroep, penvoerder/uitvoerder – met ieder hun eigen samenstelling en frequentie. Een vooraf geformaliseerde beschrijving van de gehele governance is niet aangetroffen. Met het oog op de verbinding van TopDutch als regiobranding naar de acquisitie door de NOM, had de NOM in het kernteam een stevigere rol moeten hebben.

0959 336055

Initio is de procesafspraken ten aanzien van rapportages op inhoud en financiën nagekomen. Ook constateren wij dat Initio veel taken heeft opgepakt in governance en processen, die in de basis niet tot haar opdrachtnemerschap behoorden.

In de mindset van pionieren hebben opdrachtgever(s) en opdrachtnemer wederzijds goede bedoelingen, hoge ambities en een actiegerichte houding onduidelijkheden in de governance lang laten voortduren. In een samenwerking gedijen tekortkomingen van de een bij gedogen door de ander. Naar onze mening is er geen schuldvraag te stellen in dergelijke situaties, laat staan dat deze te beantwoorden is. Er is slechts lering te trekken. Met wijsheid achteraf kunnen situaties anders worden bekeken dan op het moment zelf. Alle spelers in TopDutch hebben in de dilemma's tussen 'samen doorvaren in de mist' (resultaten bereiken) of 'stil liggen tot het opklaart' (stoppen en formaliseren) gekozen voor doorgaan.

Het conflict dat zich binnen het opdrachtnemerschap in 2018 heeft voorgedaan, heeft onderling vertrouwen grotendeels omgezet in formalisering. In de verhouding opdrachtgever provincies versus opdrachtnemer Initio, heeft de opdrachtnemer lange tijd de overhand gehad in bepalen van de strategie, koers en inhoud. Hiermee vulde Initio lacunes in het opdrachtgeverschap met proactieve voorstellen aan het kernteam. Na het conflict namen de opdrachtgevende provincies meer sturing op zich. Hierdoor werd de focus op de campagnes als primaire taak verbeterd. Daarbij erkennen zij echter ook dat regiobranding en online marketing geen vakgebieden zijn waar de provincies veel kennis op hebben, waardoor de aansturing van TopDutch als regiobrandingscampagne lastig was.

Al met al is er uiteindelijk veel bereikt en zijn belangrijke lessen geleerd die nu dienen als basis voor de toekomst. In 2020 is de inbedding van TopDutch in de keten van economisch beleid naar acquisitie van internationale bedrijven nader uitgewerkt. De producten van TopDutch zijn door de NOM in gebruik genomen, de *marketing qualified leads* zijn door Initio aan de NOM overgedragen. Tegen het einde van de opdrachtperiode is daarmee de aansluiting van de branding op nationale (NFIA) en regionale (NOM) acquisitie-organisaties sterk verbeterd.

De regiobranding had sterker kunnen worden ingebed in het regionale economisch beleid en beter kunnen worden verbonden met andere relevante regionale partners. Het gezamenlijk borgen en gezamenlijk uitdragen van het merk op verschillende schaalniveaus met uniforme merk- en marketingkaders zou de impact versterken.

Succesfactor 4: passend beoordelingskader

Als conclusie uit de analyse trekken wij dat het beoordelingskader op output (geleverde producten) en outcome (marketing qualified leads) goed is gesteld. Ten aanzien van de prestatie-indicator 'nieuwe arbeidsplaatsen' concluderen wij dat dit doel niet goed is gesteld, omdat het buiten de causaliteit van branding bevindt.

Noch bij aanvang van de opdracht, noch gedurende de uitvoering is dit aspect expliciet ter discussie gesteld. Niet door de opdrachtnemer, niet door de opdrachtgever. Tijdige communicatie over verwachtingen – en in respons daarop het realiteitsgehalte – is een preventie van (te) hooggespannen verwachtingen.

In het beoordelingskader komen alle randvoorwaarden min of meer bij elkaar. Een heldere focus, geprojecteerd op een lange termijn, met een transparante governance die mede is ingebed in de keten, laat zich vertalen in een beoordelingskader dat realisme combineert met ambitie.

4.3 De algehele conclusie

TopDutch is in het begin het product van een Groningse gedeputeerde die 'out of the box' durfde te denken. Met zijn afdeling EZ zocht hij verbinding met ondernemers. Op basis van positief beleefde reuring hieruit, volgde verbinding met provincies Drenthe en Fryslân. De energie en samenwerking leidden tot de officieel aanbestede opdracht binnen het overheidsdomein. Deze opdracht is onderwerp van evaluatie: de TopDutch-campagne.

Deze TopDutch-campagne is een leerzame pilot geweest, waarbij in een korte periode veel lessen zijn geleerd ten aanzien van het aanpakken van regiobranding gericht op internationale bedrijfsacquisitie. De gestelde kwantitatieve doelen op output zijn behaald. De resultaatsindicator van 2.000 arbeidsplaatsen kan alleen op langere termijn worden beoordeeld. Ook hoort deze indicator in beginsel niet thuis in de beoordeling van regiobranding. Op deze indicator laten de cijfers van de NOM tot en met 2019 wel een positief beeld zien.

Het onderzoek wijst duidelijke punten aan die niet goed zijn geweest. Het heeft gewrongen tussen creativiteit en formaliteit, tussen pionieren en vooraf uitschrijven, tussen belevingswerelden en tussen karakters. Wij zien op deze aspecten ook de verbeteringen op de succesfactoren gedurende de dertig maanden durende opdrachtperiode.

Binnen het collectieve kernteam heeft de gezamenlijke energie de overhand gehad op formele duidelijkheid. In alle wederkerigheden van relaties tussen de actoren, blijft een tekortkoming van de één bestaan bij gratie van gedogen door de ander. En vice versa. Een dergelijke aanpak biedt ruimte aan experimenteren, aan pionieren. Een dergelijke aanpak is echter ook kwetsbaar bij oordeelsvorming achteraf omdat in een experimenteel proces het voortschrijdend inzicht centraal staat in plaats van toetsbare afspraken en meetbare normen.

Er is, bij wijze van metafoor, gekozen voor samen doorzetten in de mist, in plaats van bij kraakheldere lucht stil te blijven staan. Dat heeft lef en ondernemerschap gevraagd; twee kenmerken die de overheid vaak slechts zeer beperkt vertoont. En dit heeft alsnog veel gebracht. Naast het bereiken van de beoogde kwantitatieve resultaten, is in afgelopen periode ook een betere kwalitatieve basis gelegd. Het onderzoek komt dan ook tot een positieve conclusie.

Daarom adviseren wij op die basis voort te bouwen en alle ervaringen in een vervolg te valoriseren. Voor de structuur c.q. vorm van het vervolg gaat een eerste voorkeur uit naar het beleggen van de brandingstaak bij NV NOM. In onze analyse schetsen wij meerdere modellen, zodat het bestuur deze op hun respectieve merites kan beoordelen.

0959 336055

vijf

Aanbevelingen: een eventueel vervolg?

5.1 Vervolg? Advies is 'ja'

TopDutch heeft blijk gegeven van veel goede energie. Uiteindelijk zijn de beoogde kwantitatieve resultaten bereikt. Op drie van de vier gehanteerde kwalitatieve succesfactoren zien wij een basis voor verder valoriseren op de gelegde basis. Gedurende de looptijd is er focus ontstaan, is de governance uitgekristalliseerd en is er meer inzicht ten aanzien van passende doelstellingen gekomen. Daarmee raden wij aan een vervolg te geven aan TopDutch. Dat investeert ook in de vierde kwalitatieve succesfactor: een 'lange adem' heeft zich in een korte campagneperiode vanzelfsprekend nog niet kunnen bewijzen.

Voor wij een eventueel vervolg verder duiden, motiveren we waarom wij het gebruikelijke 'scenario stoppen' verwerpen. Uiteraard kunnen de provincies stoppen met regiobranding voor internationale acquisitie van bedrijven. De kerntaak acquisitie van de NOM (en de initiatieven via NFIA) wordt dan ingevuld zonder flankerende branding en de positionering van Noord-Nederland niet afzonderlijk verstevigd. De aanleiding om met regiobranding het aandeel nieuwvestigingen in Noord-Nederland in het totaal van de internationale acquisities naar Nederland te verhogen, wordt dan niet langer actief bediend.

Het ontwikkelde materiaal (key stories, website, endorsements) blijft bij stoppen nog wel even beschikbaar, maar de samenwerking en netwerken worden dan snel losgelaten. De opbouw van het merk TopDutch zou worden gestaakt. De tijd, geld en energie die zijn gestoken in TopDutch zouden worden afgeschreven.

Uit de interviews (b)lijkt regiobranding voor de drie provincies nog altijd belangrijk te zijn. Naar onze mening doet stoppen dan geen recht aan de resultaten die TopDutch heeft opgeleverd in de vorm van betere samenwerking tussen de provincies en met de NOM, de ontwikkelde producten en de ontstane leads om op te volgen.

5.2 Aanbevelingen op de succesfactoren

Succesfactor 1: focus

Na een moeizame start zijn campagnes bepaald, uitgevoerd (met resultaten, zie kwantitatieve paragraaf hiervoor) en is de gezamenlijke focus voor Noord-Nederland gevormd.

Regiobranding werkt het beste als het is ingebed in het provinciaal beleid, dat wil zeggen niet alleen op vlak van economie en acquisitie maar ook in ruimtelijk, toeristisch en cultureel beleid. Inbedding en verbinding hierbij zijn nodig, met daarnaast het scherp onderscheiden van de verschillende doelgroepen. Het aantrekken van meer toeristen vereist andere een benadering en een andere boodschap dan het werven van bedrijfsvestigingen. Randvoorwaarden die de provincies bieden, zoals infrastructuur, culturele iconen en goede vestigingslocaties, helpen de kernwaarden van de Noordelijke provincies te versterken.

0959 336055

Vervolgens is ook de verbinding met het acquisitiebeleid van belang. Waar is bij acquisitie aanvullend behoefte aan? Wat betekent dit voor de regiobranding? Zowel NFIA, NOM als ook Chemport hebben met gerichte acquisities op targetbedrijven regelmatig successen geboekt. Zoek hierop consensus als provincies maar ook met NOM en andere samenwerkingspartners. De aanbeveling is om voorafgaand aan een eventueel vervolg de propositie van Noord-Nederland in regiobranding ten behoeve van acquisitie, inhoudelijk te onderzoeken en samen met NFIA en NOM de focus te bepalen. Betrek ook clusterorganisaties en de Economic Board hierbij. Leg dit vast en stuur regiobranding op deze manier vanuit strategische keuzes aan.

Succesfactor 2: lange adem

Houd vol binnen de focus van een eventueel vervolg. Evalueer periodiek op de voortgang en behoud draagvlak op de lange termijn met actieve verantwoording op juiste verwachtingen (zie ook succesfactor 4).

Commitment binnen politieke organisaties voor een termijn die beduidend langer is dan de coalitieperiode, vraagt om een zekere afstand tot de politiek. De overheid moedigt aan en staat garant voor basisfinanciering; daarna c.q. daarnaast de uitvoering loslaten. Om de regiobranding buiten de politieke waan van de dag te borgen, moeten bestuurders "wel meepraten maar niet aan de knoppen zitten".[15]

Succesfactor 3: organisatie

Draagvlak voor de lange termijn is gebaat bij een duidelijke governance die ruimte biedt aan de uitvoering om flexibel in te spelen op veranderingen die zich per definitie voordoen in een periode van vele jaren.

Deze ruimte is het best te borgen en het meest transparant te maken met het beleggen van regiobranding bij een andere organisatie, binnen bestaande structuren en met bestendige financiering. De aanbeveling is actief samen te blijven werken met NOM en – via NOM – met NFIA.

Werk een duidelijke governance uit met goede proces- en werkafspraken. Definieer taken en bevoegdheden, verantwoordingslijnen en escalatieroute. Zowel binnen de drie provincies met elkaar, als tussen de drie provincies en de (externe) uitvoeringsorganisatie. Meer duidelijkheid kan worden bereikt in vaste structuren van agenda's, verslagen en rapportages.

Last but not least: de governance moet ruimte bieden aan creativiteit, aan ontwikkelen, aan pionieren. Dat betekent dat er ook dingen 'mislukken'. In de politieke arena wordt dat al snel als fouten betiteld. Met deze actuele teneur slaan politiek en media het klimaat voor innovaties en experimenten dood. De overheid als opdrachtgever en belanghebber bij regiobranding, moet de uitvoeringsorganisatie (al dan niet in uitbesteding) beschermen tegen die politieke arena, als men nieuwe aanpakken en modellen wil uitproberen.

[15] Hospers (2014), paragraaf 6

0959 336055

Succesfactor 4: passend beoordelingskader

Stel voor een eventueel vervolg realistische ambities op, met resultaten en termijnen die passen bij regiobranding. Stuur met name op resultaat en beperkt op proces. Op resultaat in langere termijn bijvoorbeeld een nulmeting en doel in naamsbekendheid van TopDutch onder vooraf geïdentificeerde doelgroepen.

Voorkom met de juiste doelen dat bestuur, politiek of media verkeerde verwachtingen krijgen en vanuit die verwachtingen verkeerde vragen stellen. Een regionaal goed voorbeeld kan worden ontleend aan het convenant tussen gemeente Groningen en Marketing Groningen (2011), met dertien prestatie-indicatoren.

Concrete aanbevelingen zijn verder een merkonderzoek te doen naar waarde en perceptie van het label TopDutch op dit moment, en op korte termijn te starten met de methodologie om in 2024 – en mogelijk periodiek ook later – evaluaties op de impact van regiobranding in relatie tot de kerntaak acquisitie te doen.

5.3 Vier modellen

Maar hoe zou dan een vervolg eruit moeten zien? Wij geven hierna handvatten voor een vervolg, opnieuw in de structuur van de gehanteerde kwalitatieve succesfactoren. Wij duiden drie van de volgende modellen op deze factoren:

A. voortzetten huidige opzet;
B. voortzetten en zelf doen (binnen de drie provincies);
C. voortzetten met andere opdrachtnemer binnen bestaande structuur (NV NOM);
D. voortzetten met opdrachtnemer in nieuwe structuur: bestaande of nieuwe separate (triple helix) organisatie.

Na een korte beschrijving plaatsen wij de modellen in een matrix. Met deze matrix bieden wij handvatten voor nadere oordeelsvorming en besluitvorming door de drie provincies.

Model A: voortzetten huidige opzet

Initio heeft zelf reeds uitgesproken géén rol in een eventueel vervolg te ambiëren wanneer er geen wijzigingen in het opdrachtgeverschap plaatsvinden[16]. ERAC deelt deze zienswijze van Initio. Een directe opdracht van de provincies aan een opdrachtnemer beantwoordt niet aan de succesfactoren en leidt zeer waarschijnlijk tot een herhaling van de fricties in de aansturing.

Invulling met een opdrachtnemer in opdrachtgeverschap op afstand van de provincies, is daarmee een 'sub-variant' onder de modellen C en/of D. Dit model in de meest letterlijke variant, namelijk met opdrachtnemer Initio, wordt derhalve niet nader belicht.

[16] "Wat heeft twee jaar TopDutch net Noorden opgeleverd?" – Leeuwarder Courant, 14 december 2019

0959 336055

Model B: voortzetten met uitvoering door de drie provincies zelf

De provincies zouden TopDutch als regiobranding zelf op zich kunnen nemen. Inbedding in het eigen provinciale beleid is dan makkelijker. Provincies sturen de regiobranding ten behoeve van toerisme bijvoorbeeld ook aan, hoewel de uitvoering veelal buiten de provincie is belegd (zoals Marketing Drenthe). Afstemming binnen de eigen organisatie kent meestal kortere lijnen, collega's kennen elkaar al. Het staat de provincies vrij om collega's provincie overstijgend met elkaar te laten samenwerken rond economie, toerisme en regiobranding. Budgetten, inzet, strategie en visie zijn allemaal in eigen hand en kunnen goed gemonitord worden. Ook inrichting van governance en procesafspraken zijn in dit alternatief in provinciale handen.

Nadelen zijn dat de kennis over en ervaring met marketing en acquisitie van internationale bedrijven meestal niet ruim aanwezig zijn in provinciale organisaties. Dit vraagt investering in kennisontwikkeling en/of nieuwe mensen, die over deze kennis en ervaring beschikken. Dit kost tijd en budget. Regiobranding door de provincies zelf vereist borging van een langere horizon dan de politieke cycli van vier jaar, met oog op de noodzakelijke 'lange adem' om resultaten te mogen verwachten. De inzichten uit wetenschap en praktijk duiden vooralsnog juist op het de-politiseren, oftewel het creëren van afstand tussen politiek en branding[17].

Model C: voortzetten met uitvoering door de NOM

TopDutch kan ook worden voortgezet door de NOM, die het acquisitiebeleid voor de drie Noordelijke provincies uitvoert. Daarmee bundelen de provincies regiobranding ten dienste van acquisitie met die kerntaak acquisitie zelf. Branding wordt dan onderdeel van het strategisch kader dat provincies en Ministerie EZK momenteel opstellen voor de NOM. Veel aspecten van afstemming en organisatie liggen dan in één hand en in een bestaande (opdrachtgevende en financierende) relatie van de provincies naar de uitvoerder. Bijvoorbeeld met het maandelijkse acquisitieoverleg en de verbinding tussen NOM en NFIA.

De NOM staat op voldoende afstand van de provincies, waarmee de lange termijn die wenselijk is voor regiobranding haalbaar is. Provincies en NOM geven zelf aan dat de samenwerking door TopDutch is verbeterd en dat de kwaliteit van het acquisitieactiviteiten een boost heeft gekregen door TopDutch.

Voor de bestaande kerntaken van de NOM zijn governance en procesafspraken grotendeels al geregeld in dit alternatief. Provincies en NOM hebben al een gestructureerde en formele relatie; deze werkwijze kan worden toegepast op aanvullende afspraken ten aanzien van TopDutch. Er zijn overlegstructuren en procedures voor verantwoordingen. Bij nieuwe taken en verwachtingen horen ook nieuwe afspraken over bijbehorend extra budget en inzet.

Binnen de NOM is de noodzakelijke expertise ten aanzien van branding nu (nog) niet voldoende aanwezig. De NOM zal dit moeten werven dan wel daarvoor een commerciële partij vragen. Bij uitbesteding moet gebruik worden gewaakt van de *lessons learned* uit de eerdere aanbesteding.

Aandachtspunten voor eventuele afspraken die voor dit model zijn vanuit de respondenten zijn gebleken, zijn:

- langdurig commitment in budget, inzet en aanpak;

[17] Zie met name de artikelen van G.J. Hospers, 2012 en 2014, op de literatuurlijst

0959 336055

- uitbreiden van de scope en cultuur binnen de NOM van primair sales-gericht naar meer marketing en online-marketing;
- samenwerking met andere stakeholders en aansluiting bij het provinciaal beleid;
- verkrijgen van (meer) ruimte voor regionale profilering binnen Nederlandse kaders van Ministerie EZK en NFIA.

Model D: voortzetten met uitvoering door 'triple helix' organisatie

In Noord-Nederland werken overheid, bedrijfsleven en kennisinstellingen (de zogenaamde *triple helix*) samen op verschillende domeinen, in verschillende organisaties. Hiermee zijn uitgangspunten beschikbaar hoe taken op het snijvlak van overheid en bedrijfsleven op afstand van het bestuur kunnen worden gevormd in governance en afspraken. Voordelen van een goed functionerende triple helix zijn dat relevante netwerken al operationeel zijn en dat deze ruimte bieden aan innovatieve ideeën. Dergelijke organisaties / netwerken zijn hiermee erg goed te benutten als klankbord op strategie en ter regionale verankering van keuzes. Ook is een meer gelijkwaardige samenwerking van de verschillende domeinen, als een *coalition of the willing*, vaak contra-balancerend aan politieke invulling.

Bij de bestaande triple helix organisaties in Noord-Nederland is het echter de vraag, of één van hen beschikt over voldoende kennis, draagvlak en medewerkers. Verschillende bestaande organisaties zijn voornamelijk 'platforms', die geen bestendige eigen financiering of uitvoeringskracht hebben. Bestaande bedrijfsnetwerken vertegenwoordigen vooral gevestigde bedrijven, waar de branding juist ondersteunend moet zijn aan acquisitie van nieuwe vestigingen. Wanneer professionals moeten worden aangeworven, of de taak alsnog aan de markt wordt uitbesteed, biedt dit model geen meerwaarde boven de meest 'eigen' structuur binnen de provincies en hun eigen uitvoeringsorganisatie.

Uit onze inzichten tekent voorkeursoptie C zich af: beleggen van de brandingstaak bij NV NOM.

Succesfactor: Uitvoering door:	***Focus***	***Lange adem***	***Organisatie***	***Beoordelingskader***
Initio	(geen optie)	(geen optie)	(geen optie)	(geen optie)
Provincies	beschikbaar als resultaat van TopDutch	politieke horizon van vier jaar	bestaand per provincie maar niet voorbereid op extra gezamenlijke taak	te onderzoeken en te ontwerpen
NV NOM	beschikbaar, regiobranding naar kerntaak acquisitie het best verbonden met deskundigheid	bestendige relatie als uitvoeringsorganisatie van de provincies gezamenlijk	professionele procedures bestaand, extra taak uit te werken (en te financieren)	te onderzoeken en te ontwerpen
triple helix	beschikbaar, borgen focus op acquisitie tegenover gevestigde bedrijven	toetsen op bestendigheid van financiering en van onderliggend 'bestaansrecht' waarvoor organisatie is opgericht	veelal ervaren in balanceren overheid en bedrijven, ruimte voor creativiteit toetsen op deskundigheid, op mate vaste bemensing	te onderzoeken en te ontwerpen

0959 336055

Bijlagen

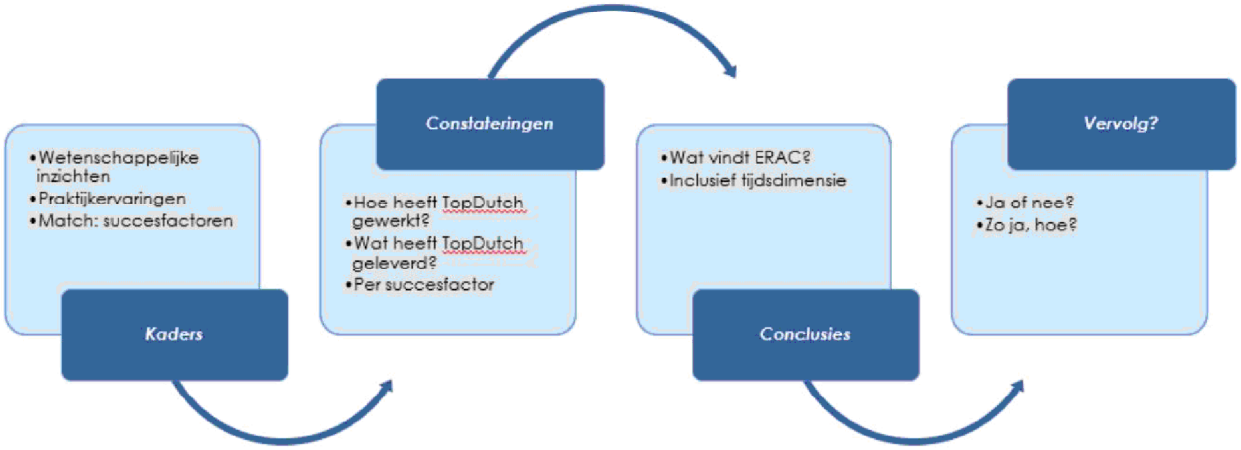
0959 336055

bijlage

1. Verantwoording

Binnen de gestelde kaders van doorlooptijd en budget, heeft ERAC een compact onderzoek vormgegeven met grote nadruk op feiten; evidence based onderzoek. De aanpak stoelt methodologisch op drie elementen:

A. deskresearch (zoals naar literatuur en beleid),
B. documentenonderzoek (zoals tastbare bronnen van direct en indirect betrokkenen),
C. interviews met betrokkenen,
D. expertopinies binnen het evaluatieteam.

In deze aanpak identificeren wij eerst de kaders voor onze evaluatie: wat zijn de succesfactoren voor regiobranding volgens wetenschap en praktijk? Vervolgens analyseren wij TopDutch op deze factoren: onze constateringen. Ten slotte trekken wij conclusies over de TopDutch campagne 2018-2020 en geven wij handvat voor besluitvorming over een eventueel vervolg.

De primaire onderzoeksmethoden voor deze evaluatie zijn *deskresearch, documentenonderzoek* en *interviews*. Daarmee verzamelen we informatie met verschillende methoden, dit heet datatriangulatie. De bevindingen in de evaluatie uit het volgende hoofdstuk zijn ook steeds gebaseerd op meerdere methoden. Bevindingen zijn ook door interviews onderbouwd als de meerderheid van de betrokkenen dit bevestigde. Op deze methoden is *datatriangulatie* toegepast en zijn *expertopinies* in het projectteam gevormd.

De evaluatie startte met een *deskresearch*. Er is een uitgebreide data-inventarisatie uitgevoerd en vervolgens zijn relevante stukken geanalyseerd. Het gaat dan bijvoorbeeld om rapportages, beleidsstukken en de documenten die in het kader van WOB verzoeken zijn verstrekt.

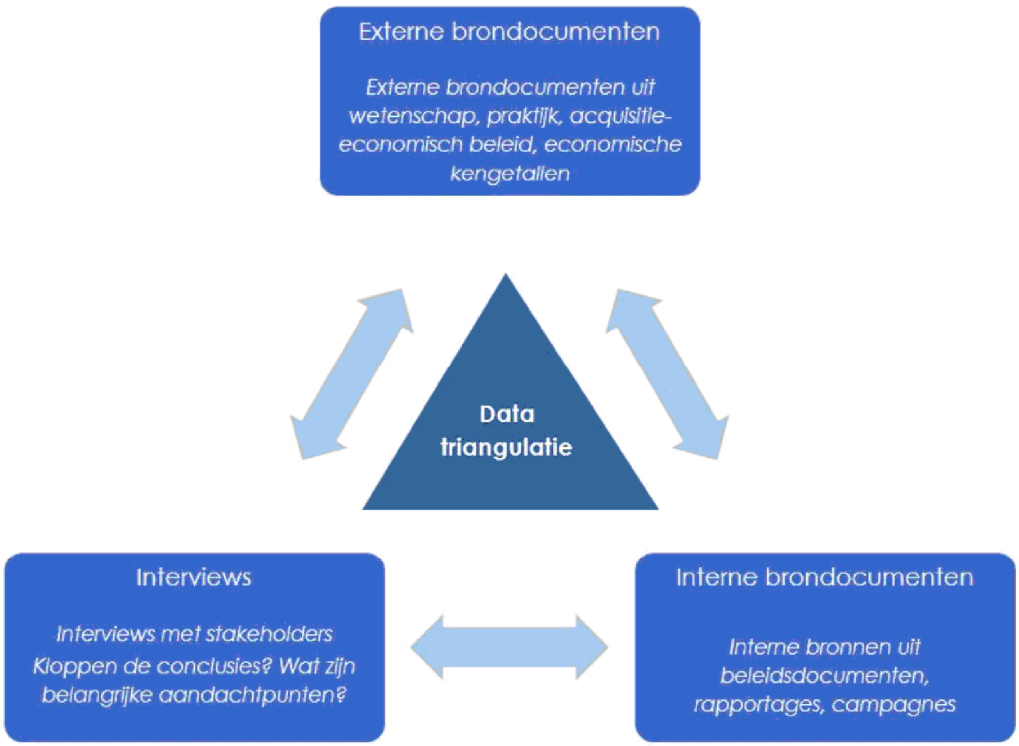
Literatuuronderzoek maakt het mogelijk een bredere blik te werpen op TopDutch als regiobranding. Voor een evaluatie is het belangrijk te kijken naar wat er al bekend is over regiobranding uit eerder onderzoek en dit samen met praktijkvoorbeelden te verwerken in het kader waarmee wij TopDutch evalueren.

0959 336055

De *interviews* vormen de verdiepingsslag van deze evaluatiestudie. In afstemming met inhoudelijk betrokkenen zijn een aantal personen relevant voor het onderzoek geselecteerd. Daarbij is rekening gehouden met een evenredige vertegenwoordiging van de belangrijkste stakeholders. Dat zijn in dit geval de provincies Drenthe, Fryslân en Groningen (bestuurders en ambtenaren), de NOM (management en uitvoering), de opdrachtnemer Initio (directeur en project owner). Ook vertegenwoordigers van Chemport zijn geïnterviewd om een indruk te krijgen van de betrokkenheid bij één van de TopDutch campagnes. De interviews dienen zowel om specifieke en bruikbare informatie op te halen als bevindingen uit de deskresearch te kunnen verifiëren. In alle interviews is daarnaast ook besproken hoe alle betrokkenen denken over een eventueel vervolg van TopDutch. De verslagen van de gesprekken zijn geen onderdeel van dit rapport en er wordt ook niet uit de verslagen geciteerd. De verslagen dienen enkel om bevindingen uit de deskresearch te valideren.

Datatriangulatie

Om de inzichten uit het gebruik van diverse databronnen op de juiste waarde te schatten, maakt deze evaluatie gebruik van datatriangulatie. Triangulatie versterkt de validiteit van het onderzoek door altijd een verificatieslag van één bron met een andere bron te borgen. Tevens vergroot triangulatie de datakwaliteit omdat het de mogelijkheid biedt verschillende en complementaire vragen te stellen binnen dezelfde studie.

Bijvoorbeeld: Als evaluator hebben wij op basis van documenten en interviews een reconstructie gemaakt van de governance. Een formeel en gevalideerd document dat de daadwerkelijke afspraken vastlegt, is niet aangetroffen. Net als bij iedere constatering in dit rapport, hanteert ERAC hierbij dat een uitspraak pas door ons wordt opgenomen, wanneer er meerdere bronnen zijn, of wanneer een uitspraak door een tweede respondent of een document wordt bevestigd.

0959 336055

Ter nadere verantwoording plaatsen wij bij de doorlopen aanpak de volgende opmerkingen:

Toegankelijkheid van informatie

Onze *factfinding* is bemoeilijkt door de toegankelijkheid van informatie. Het ontbrak zeker niet aan hoeveelheid, met duizenden pagina's documenten. Veel documenten, waaronder de verslagen van vergaderingen, zijn echter niet gedateerd en niet in chronologische volgorde als dossier aan ons overhandigd.

Onze schriftelijke informatie bestond vooral uit de stukken die in reactie op WOB-verzoeken (Wet Openbaarheid Bestuur) door de provincies Groningen en Drenthe aan de pers zijn verstrekt. We hebben niet alles in deze documenten kunnen lezen en verifiëren, omdat veel stukken zwart zijn gelakt.

Daarnaast is er regelmatig verschil tussen zienswijzen van respondenten en ontbreekt een formeel document dat uitsluitsel geeft. In deze situaties grijpen wij terug op voornoemde datatriangulatie.

Verloop onder betrokkenen

Gedurende de gehele periode van TopDutch, zeker wanneer de spontane periode vóór de formele opdrachtperiode mee in ogenschouw wordt genomen, is er verloop in de groep betrokkenen. Ambtenaren op dit dossier wisselden, een gedeputeerde trad terug, binnen het uitvoerende team van opdrachtnemer Initio gingen en kwamen mensen.

We beseffen daarmee dat we niet iedereen hebben gesproken, zoals andere clusters van bedrijven of de andere leden van het samenwerkingsverband rond Initio. Binnen de gestelde randvoorwaarden hebben wij alleen actuele betrokkenen geraadpleegd. De keuzes zijn tot stand gekomen in samenspraak met de provincies en op basis van de onderzoeksvragen.

Kennisname van fricties

De evaluatie richt zich op de resultaten van de TopDutch brandingcampagne. Uiteraard hebben wij bij ons onderzoek kennis genomen van de onvrede die binnen het opdrachtnemende samenwerkingsverband, en tussen opdrachtnemer en opdrachtgever(s) heeft gespeeld.

Deze fricties zijn door ons niet nader onderzocht; voor de aan ERAC opgedragen vraagstelling doen deze niet ter zake. Op twee aspecten komt de frictie wel naar voren in dit rapport:

A. als één van de redenen voor de opgelopen vertraging in de campagne,
B. in de *second opinion* op analyses door opdrachtgever op de aanbesteding (zie separate bijlage voor onze conclusies hierin).

0959 336055

bijlage

2. Second opinion op interne toets aanbesteding

Als separaat onderdeel van de opdracht aan ERAC tot evaluatie van de resultaten van de TopDutch brandingcampagne, vraagt provincie Groningen een *second opinion* op een interne analyse van de aanbestedingsprocedure TopDutch. In deze bijlage doet ERAC verslag van haar beschouwing.

1 Vraagstelling van de second opinion

De interne analyse door provincie Groningen waarop de blik van ERAC werd gevraagd, bestaat uit twee componenten:

a. analyse op onderaanneming binnen de verstrekte opdracht aan Initio (juli 2018),
b. analyse op mogelijkheid tot beëindiging van de opdracht (december 2018).

Interne conclusie uit a. onderaanneming:

Provincie Groningen concludeert dat opdrachtnemer Initio heeft ingeschreven als hoofdaannemer, met enkele beoogde onderaannemers. Om te voldoen aan de formele vereisten heeft Initio geen beroep gedaan op competenties van de beoogde onderaannemers, dus kan en moet Initio zelfstandig worden gehouden te voldoen aan de verstrekte opdracht. Daarbij kunnen – onder toestemming door de provincie – eventueel andere onderaannemers worden ingezet.

Interne conclusie uit b. beëindiging:

Provincie Groningen constateert dat beëindiging mogelijk zou zijn wanneer een aantal voorwaarden is vervuld, vastgelegd in inkoopvoorwaarden en de overeenkomst. Provincie Groningen concludeert dat de ontstane situatie niet dusdanig 'zwart-wit' is dat voldoende overtuigend kan worden gesteld dat aan die voorwaarden is voldaan. Beëindiging is naar mening van de provincie dus niet onverkort eenzijdig mogelijk.

2 Second opinion ERAC

ERAC heeft in aanvulling op de twee interne analyses de volgende documenten bestudeerd:

- de gepubliceerde aanbestedingsprocedure (Negometrix 65608) inclusief mee gepubliceerde bijlagen van opdrachtgever,
- de Nota van Inlichtingen,
- de ontvangen inschrijvingen:
  - Cheill inclusief ingediende bijlagen,
  - Initio inclusief ingediende bijlagen,
- een integrale 'dump' uit Negometrix van de inschrijving door Initio,
- de beoordelingsformulieren ingevuld door de opdrachtgever.

Op basis van alle documenten, concludeert ERAC als volgt ten aanzien van beide interne

0959 336055

analysepunten:

a. analyse op onderaanneming binnen de verstrekte opdracht aan Initio (juli 2018)

   ERAC *steunt de interne conclusie* dat de inschrijving door Initio is gedaan als hoofdaannemer met beoogde onderaannemers. Deze conclusie is gestaafd met de beantwoording door Initio van
   - vraag 1.3.2 (referenties van 'sec' Initio,
   - vraag 1.3.6 (inschrijving als combinatie: nee),
   - wijze van deelnemen, pagina 3 UEA (samen met anderen: nee),
   - deel II C, pagina 5 UEA (beroep op draagkracht anderen: nee),
   - deel II D, pagina 5 UEA (onderaanneming: blanco – *correct want niet gevraagd want belegd in vraag 1.3.6*).

b. analyse op mogelijkheid tot beëindiging van de opdracht (december 2018)

   ERAC *steunt de interne conclusie* dat in onvoldoende mate is voldaan aan voorwaarden en omstandigheden om tot eenzijdige beëindiging over te kunnen gaan. De uitgeschreven analyse van artikel 10 AIV versus de opdrachtomschrijving is naar onze mening juist.

0959 336055

bijlage

3. Overzicht van geraadpleegde bronnen

- Literatuur inzake (economische) regiobranding:
  - Ashworth, G.J. & Kavaratzis, M. – Rethinking place branding: comprehensive brand development for cities and regions (Springer, 2014)
  - Ashworth, G.J. & Kavaratzis, M. – Towards effective place brand management: branding European cities and regions (Edward Elgar Publishing, 2010)
  - Ashworth, G.J. & Kavaratzis, M. – Partners coffeeshops, canals and commerce: marketing the city of Amsterdam (Elsevier, 2007)
  - Beerda, H. – Merkadvies in vier stappen (2012)
  - Cudny, W. – City branding and promotion: the strategic approach (Routledge, 2019)
  - Hospers, G.J. – Citymarketing: wat werkt wel en wat werkt niet? (in tijdschrift Vrijetijdstudies (32) 1, 2014)
  - Hospers, G.J. – Citymarketing nog te vaak politiek speeltje: wees betrokken, maar bemoei je er niet mee (in Tijdschrift voor Marketing 46 (4), 2012)
  - Hospers, G.J. – Four of the most common misconceptions about place marketing (in tijdschrift Journal of Town and City Management 2 (2), 2011)
  - Hospers, G.J. – Regiomarketing: op zoek naar de verborgen verleiders (NAi Uitgevers, 2011)
  - Hospers, G.J. – Place marketing in shrinking Europe: some geographical notes (in Tijdschrift voor Economische en Sociale Geografie 102 (3), 2011)
  - Hospers, G.J., Verheul, W.J. & Boekema, F. – Citymarketing voorbij de hype: ontwikkelingen, analyse en strategie (Boom Lemma, 2011)
  - Hospers, G.J. – Citymarketing van koud naar warm (in tijdschrift Openbaar Bestuur 20 (3), 2010)
  - Hospers, G.J. – Sense of place: wat citymarketeers van geografen kunnen leren (in tijdschrift Geografie 18 (7), 2009)
  - Hospers, G.J. – The next Silicon Valley? On the relationship between geographical clustering and public policy (in tijdschrift International Entrepreneurship and Management Journal 5 (3), 2009)
  - Hospers, G.J. – Citymarketing in perspectief (IVIO Wereldschool, 2009)
  - Kavaratzis, M. – From city marketing to city branding: An interdisciplinary analysis with reference to Amsterdam, Budapest and Athens (Thesis Rijksuniversiteit Groningen, 2008)
  - Kavaratzis, M. – Place branding: A review of trends and conceptual models (The marketing review, volume 5, number 4, 2005)
  - Kotler, P. & Lee, N. – Social marketing: influencing behaviors for good (Sage Publications, 2008)
  - Mommaas, H. – City branding: the necessity of socio-cultural goals (NAi Uitgevers, 2002)
  - Rainisto, S. – Success factors of place marketing: a study of place marketing practices in Northern Europe and the United States (Thesis Helsinki University of Technology, 2003)
  - Riezenbos, R. – City branding; zin of onzin? (European Institute of Brand Management, 2007)
  - Zenker, S. & Braun, E. – Branding a city. A conceptual approach for place branding and place brand management (Copenhagen Business School, EMAC Annual Conference, 2010)

0959 336055

- Documenten WOB-verzoeken provincie Groningen
  In deze bestanden van vele honderden pagina's zijn talloze componenten opgenomen, zoals verslagen van vergaderingen, email-correspondenties, interne memo's, etc. Het voert te ver deze hier individueel te benoemen.

- Documenten WOB-verzoeken provincie Drenthe
  In deze bestanden van vele honderden pagina's zijn talloze componenten opgenomen, zoals verslagen van vergaderingen, email-correspondenties, interne memo's, etc. Het voert te ver deze hier individueel te benoemen.

- Eindrapportage TopDutch en aanvullende documenten Initio

- Publicaties in de media Noord-Nederland 2017-2020

- Jaarverslagen 2015 tot en met 2019 van NV NOM

- NFIA Invest in Holland results 2018 en 2019

- Economische barometer Noord-Nederland 2019

- Coalitieakkoord provincie Groningen, mei 2019
  https://www.provinciegroningen.nl/beleid-en-documenten/beleidskaders-2019-2023/

- Programma 'Groningen@Work', januari 2016
  https://www.provinciegroningen.nl/fileadmin/user_upload/Documenten/Beleid_en_documenten/Documentenzoeker/Werken_en_ondernemen/Werk/Groningen_at_work_in_vogelvlucht.pdf

- Beleidsthema 'Wurkje mei Fryslân', provincie Fryslân
  https://www.fryslan.frl/beleidsthemas/wurkje-mei-fryslan_41375/item/wurkje-mei-fryslan_4552.html

- Monitoringsrapportage 'Wurkje mei Fryslân', september 2018
  https://provinciale-begroting.frl/2018/wp-content/uploads/sites/4/2018/09/Bijlage-VII-Monitoringsrapportage-Economie-2e-berap-2018.pdf

0959 336055

bijlage

4. Overzicht van respondenten

Tijdens ons onderzoek hebben wij de volgende personen geïnterviewd:

Provincie Drenthe
- Gedeputeerde Henk Brink
- Mevrouw 5.1.2e 5.1.2e beleidsambtenaar TopDutch kernteam

Provincie Fryslân
- Gedeputeerde Sander de Rouwe
- De heer 5.1.2e beleidsambtenaar TopDutch kernteam

Provincie Groningen
- Gedeputeerde IJsbrand Rijzebol, provincie Groningen
- De heer 5.1.2e beleidsambtenaar TopDutch kernteam

Initio (uitvoerende opdrachtnemer TopDutch)
- De heer 5.1.2e 5.1.2e
- Mevrouw 5.1.2e

NV NOM
- de heer 5.1.2e 5.1.2e
- mevrouw 5.1.2e 5.1.2e
- de heer 5.1.2e
- mevrouw 5.1.2e 5.1.2e

Chemport
- De heer 5.1.2e
- De heer 5.1.2e

0959 336055

bijlage

5. Achtergrondschets economisch beleid Noord-NL

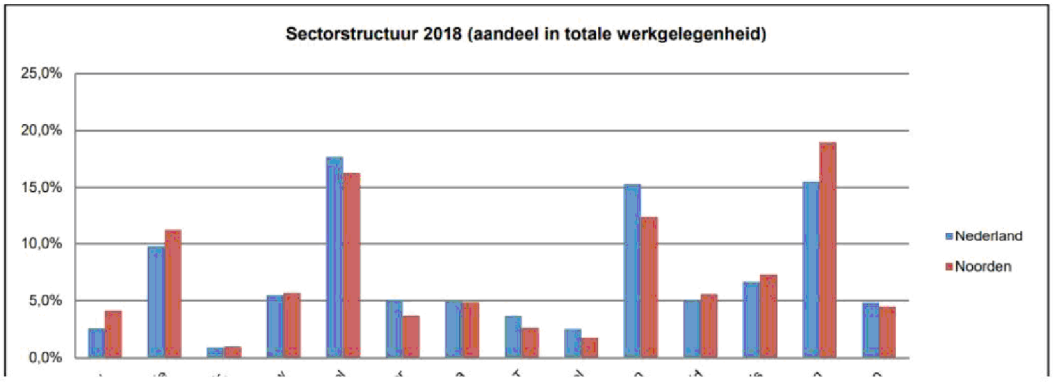
In deze bijlage schetsen wij de achtergrond in Noord-Nederland ten tijde van de TopDutch campagnes 2018-2020. Analyse van wetenschap en praktijkvoorbeelden (hoofdstuk 2) brengt naar voren dat regiobranding meer succesvol is als het goed is ingebed in flankerend economisch en acquisitiebeleid.

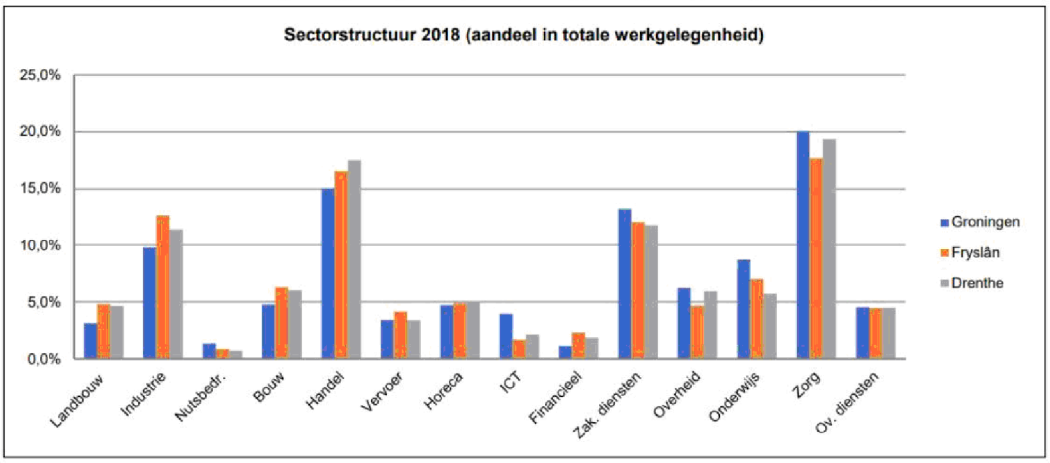
Vanuit de provincies is als opdrachtgevers geen nulmeting uitgevoerd voorafgaand aan de TopDutch campagnes. Ter duiding van het flankerend provinciaal beleid kijken we naar de economische situatie in de drie Noordelijke provincies voorafgaand aan de TopDutch campagnes, waarmee als het ware een nulmeting kan worden gereconstrueerd. Tenzij anders vermeld, komen gegevens uit de Economische Barometer Noord-Nederland 2019.

Structuur van de economie in Noord-Nederland

In vergelijking met Nederland heeft de economie van de drie Noordelijke provincies relatief meer zorg, overheid en industrie. In onderstaande tabel zien we de verdeling van sectoren over de drie Noordelijke provincies.

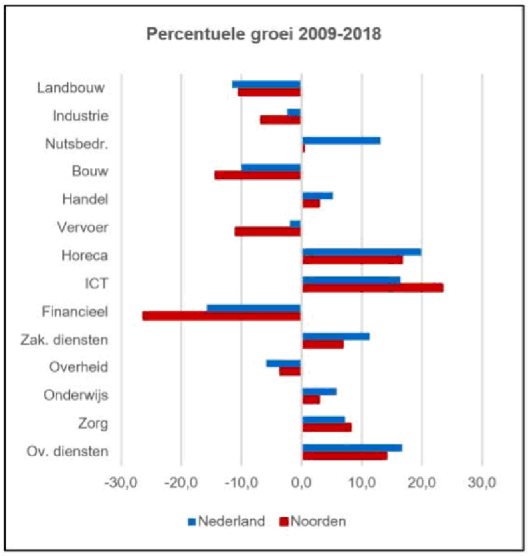
De volgende tabellen laten zien in welke sectoren krimp of groei zichtbaar zijn in Noord-Nederland en per Noordelijke provincie.

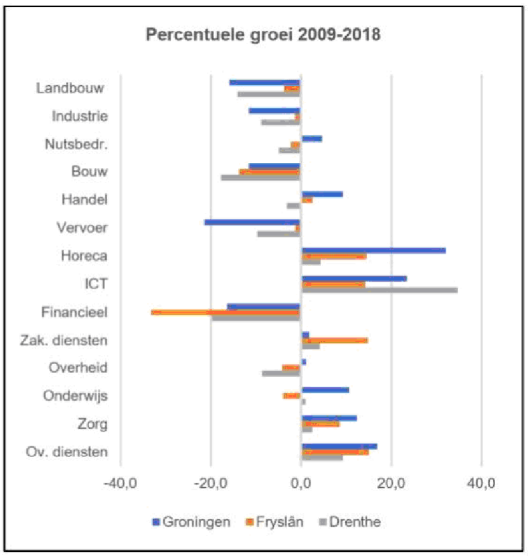

Bron: LISA, PWR Groningen, PWR Drenthe en werkgelegenheidsregister provincie Fryslân

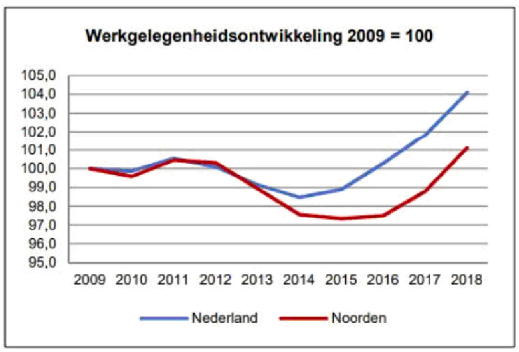
ICT en horeca groeien duidelijk tussen2009 en 2018, landbouw en industrie krimpen juist. De minste krimp in industrie doet zich voor in Fryslân, de provincie die in Noord-Nederland de meeste industrie heeft.

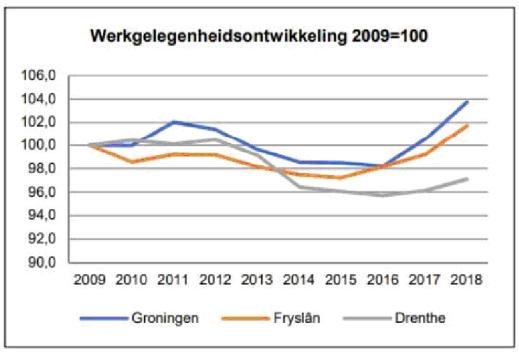

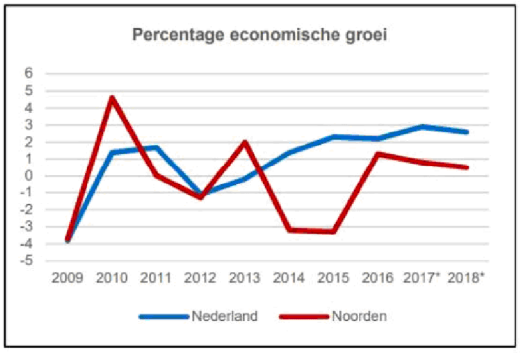

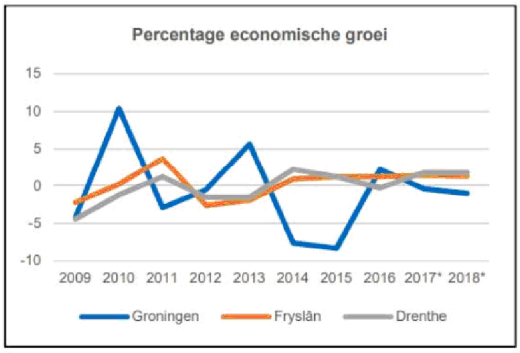
Economische situatie: kengetallen Drenthe, Fryslân en Groningen

De drie Noordelijke provincies liepen bij het herstel uit de financiële crisis achter bij het gemiddelde in Nederland. De werkgelegenheid herstelde zich trager dan in de rest van het land, zoals in onderstaande grafieken duidelijk zichtbaar is. De economische groei bleef ook achter ten opzichte van het landelijk gemiddelde.

Bron: CBS

* Voorlopige cijfers

Economisch beleid provincies

Economisch beleid en regiobranding provincie Drenthe

Drenthe ziet internationalisering in belang toenemen, acquisitie wordt als speerpunt genoemd, maar richt zich in het economisch beleid van 2016-2019[18] breed op het aantrekken van nationale en internationale bedrijven en op uitbreiding / groei van gevestigde internationale bedrijven. Internationalisering is in het economisch beleid van Drenthe gericht op exportbevordering en op samenwerking met Duitsland: "Die toenemende verweving van economische activiteiten over landsgrenzen heen vraagt dan ook steeds meer aandacht, ook voor ons als provincie. Was nog geen tien jaar geleden een handelsmissie richting het verre oosten nauwelijks voorstelbaar, tegenwoordig is het eerder regel dan uitzondering."[19]

Regiomarketing is in Drenthe al een speerpunt sinds 2006 en richt zich op de promotie van Drenthe voor toerisme en om te wonen en werken. De regiomarketing richt zich vooral op het aantrekken van bezoekers voor bezoek en verblijf. Marketing Drenthe geeft hier uitvoering aan.

"In 2006 is door uw Staten het besluit genomen om te investeren in de verbetering van het imago van Drenthe. Er wordt gewerkt met de volgende doelstelling: 'Het imago verbeteren van de provincie op het gebied van zowel toerisme, wonen als werken met de ultieme doelstelling een bijdrage te leveren aan de economische ontwikkelingen voor ondernemers. In 2010 en in 2014 is door u besloten de inzet voor de imagoverbetering en de uitvoering door Marketing Drenthe langjarig te continueren, in tranches van vier jaar."[20]

Economisch beleid en regiobranding Fryslân

Het economisch beleid van de provincie Fryslân stelt het regionaal midden- en kleinbedrijf centraal en richt zich op het versterken van de economische structuur. De provincie noemt het programma 'Wurkje mei Fryslân' als het centrale pakket van economische stimuleringsmaatregelen voor de regio. Als aandachtgebieden noemt de provincie het stimuleren van samenwerkingen tussen bedrijven uit verschillende sectoren, het aanjagen van (internationale) acquisitie en het benutten van de kansen die voortvloeien uit alle activiteiten rondom de culturele hoofdstad Leeuwarden-Fryslân in 2018. Als grote uitdagingen voor de regionale economie noemt het beleidsprogramma organiserend vermogen, innovatie en export. Wurkje mei Fryslân stimuleert de regionale economie met beschikbaar stellen van kapitaal, het ondersteunen bij versterken van menselijk kapitaal en met een economische vitaliteitsscan.

De regiobranding van de provincie Fryslân vindt onder andere plaats via het beleidsprogramma Wurkje mei Fryslân. Het vergroten van de aantrekkelijkheid van het vestigingsklimaat en het versterken van de branding van de regio hebben als eigenstandige pijler een plaats binnen het programma.

Economisch beleid en regiobranding Groningen

Het economisch beleid van de provincie Groningen is sterk gericht op het creëren van additionele arbeidsplaatsen. Belangrijk onderdeel van dit beleid is het programma 'Groningen@Work' dat een looptijd kende van 2016 tot en met 2019.

---

[18] Economische koers Drenthe 2016-2019, pagina 30
[19] Economische koers Drenthe 2016-2019, pagina 16
[20] Statenvoorstel Provinciale Staten Drenthe 2018-834-1, pagina 1

0959 336055

Dit programma had als doel om de economische structuur van de regio te versterken met als overstijgende doel om zoveel mogelijk Groningers aan een baan te helpen.

Groningen@Work stelde leningen, vouchers, investeringspremies en innovatiesubsidies beschikbaar aan bedrijven in de provincie om investeringen te ontlokken. Het programma richtte zich hierbij expliciet op (binnen- en buitenlandse) bedrijven actief in de groene chemie en digitale sector. In het collegeakkoord van 2019 werd het bestaande economische beleid grotendeels doorgezet. Hierbij bleef de focus op het creëren van werkgelegenheid behouden. Het beleidsstuk noemt echter een breder scala aan economische sectoren dan de chemische en digitale sector alleen, namelijk ook de agrarische sector, zorg, energie en toerisme.

De provincie Groningen werkt samen met de gemeente Groningen aan integrale regiobranding via Marketing Groningen. Waar deze organisatie ten tijde van de oprichting zich richtte op het aantrekken van toerisme en citymarketing en zich dus vooral focuste op inkomende bezoekers, is deze focus verbreed naar ook de eigen inwoners, bedrijven en het in de regio aanwezige talent. Speerpunten hierbij zijn het bevorderen van de reputatie en merkbeleving van Groningen, het behouden van het aanwezige talent en het bevorderen van creativiteit en denkkracht van de regio.

Acquisitiebeleid buitenlandse bedrijven

De provincies laten het acquisitiebeleid uitvoeren door de regionale ontwikkelingsmaatschappij NV NOM, waarvan de drie provincies samen met het Ministerie van Economische Zaken aandeelhouders zijn. De internationale acquisitie wordt uitgevoerd door de afdeling Foreign Direct Investments. Sinds 2013 werkt de NOM daarbij samen met Netherlands Foreign Investment Agency (NFIA).

Nationale Acquisitie Teams (NATs) bij de NFIA maken longlists van bedrijven. De NAT's bestaan uit een netwerk van de regionale ontwikkelingsmaatschappijen (ROMs), zoals de NOM en een aantal stedelijke en provinciale organisaties. Sinds 2014 verloopt de internationale acquisitie vooral via het landelijke label *Invest in Holland*. De NOM trekt samen met andere ROM's op bij werkbezoeken en internationale beurzen onder dit label Invest in Holland.

Van verkenning naar impact

Regionale ontwikkeling
Projecten en financiering
Europa
Innovation

www.erac.nl

0959

336055

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

1 - 12

Reeds openbaar (Kamer van Koophandel)

Benodigde stukken/gegevens voor offerteaanvraag en opdrachtbrief door Frontoffice

- Voor opdrachten < € 2.000,-- hoeft geen verplichting aangemaakt te worden.
- Wij versturen géén opdrachtbrieven voor inhuur/detachering. Daarvoor kun je je richten tot de coördinerende inkoper van je team.

De Frontoffice maakt de offerteaanvraag en de opdrachtbrief voor je. Hieronder tref je de informatie die we daarvoor nodig hebben.

Aan te leveren bescheiden/gegevens voor het maken van de opdrachtbrief:
- Offerteaanvraag behorende bij de offerte van de leverancier (we hebben de datum van de offerte van de leverancier nodig tbv de opdrachtbrief).
- De offerte die je reeds ontvangen hebt van de leverancier.

Onderstaande gegevens graag invullen om de offerte-/opdrachtbrief te maken en sturen naar 5.1.2i *@drenthe.nl:*

Algemeen

	Hier graag gegevens invullen
Welk team betreft het?	Economie
Wie is de opdrachtnemer (leverancier)? Wie is contactpersoon?	NOM 5.1.2e
Welk bedrag betreft het (excl. btw)? Bij offerteaanvraag betreft het een raming, bij de opdrachtbrief betreft het het bedrag van de offerte.	180.000, gelijkelijk verdeeld over Drenthe, Fryslan en Groningen. Drenthe is penvoerder.
Betreft het een inkoop die valt onder de ingenieursdiensten raamovereenkomst?	**nee**

Offerteaanvraag

	Hier graag gegevens invullen
Enkelvoudig of meervoudig?	Het gaat om een **inbesteding** aan de NOM, enkelvoudig
Wanneer dient de offerte uiterlijk in ons bezit te zijn na verzending offerteaanvraag	Twee weken na verzending offerteaanvraag
Inhoudelijke offertevraag (wat vraag je aan?) Graag zo SMART mogelijk aangeven	*Visie* In 2025 neemt Noord-Nederland in de topsector logistiek een vooraanstaande positie in. We staan bekend als een innovatieve regio waarin nationale en internationale logistieke bedrijven zich vestigen. Dit creëert economische bedrijvigheid, werkgelegenheid en een innovatief klimaat. *Missie* Door een actieve en gezamenlijke inspanning van ondernemers, kennisinstellingen en overheid de positie van Noord-Nederland in de logistieke sector versterken. *2 Hoofdvragen* 1. Kom met een voorstel om Noord-Nederland nationaal en internationaal nadrukkelijk op de kaart te zetten als logistieke regio met veel mogelijkheden en kansen voor bedrijven. 2. Realiseer voor 2020 6 succesvolle logistieke projecten in Noord-Nederland op gebied van: • Verladersplatform; hoe kunnen we lading slim bundelen zodat de efficiency en hiermee de footprint sterk verbeterd wordt? • E-commerce; hoe kunnen we de

	• diverse webwinkels in Noord-Nederland versterken en nieuwe partijen enthousiasmeren met een logistieke infrastructuur die voldoet aan de specifieke distributie-eisen van deze branche? • Stedelijke Logistiek; hoe kunnen we bijdragen aan het ontwerp, de realisatie en succesvolle invulling van stadsdistributie? • Spoorvervoer; hoe kunnen we het goederenvervoer per spoor vanuit Noord-Nederland verder activeren? • Waterwegen; hoe kunnen we de Noord-Nederlandse waterwegen beter gaan benutten? • Arbeidsmarkt: welke initiatieven kunnen we ontplooien om de huidige situatie het hoofd te bieden zodat logistiek Noord-Nederland de dienstverlening op een hoog niveau kan houden? ~~Subvragen~~Uitgangspunten *Organisatie* • ~~Denk bij een projectgroep aan het betrekken van~~ De noordelijke logistieke ondernemers dienen een rol te krijgen in de projectgroep, voor Drenthe bijvoorbeeld vanuit BADEC, Port of Zwolle, of vanuit GAE, Voor Fryslân bijvoorbeeld Fritom Logistic Solutions. • Stel een stuurgroep in o.l.v. een onafhankelijke voorzitter uit ondernemerskringen. De stuurgroep bewaakt en stuurt de doelstellingen en uitvoering van het gehele project en van de onderliggende individuele projecten. *Inhoudelijk* • Bij het opstellen van een noordelijke logistieke propositie dient er specifieke aandacht per provincie te zijn voor: a) Voor Drenthe: Vierkant voor Werk (Dutch Tech Zone), Haven Meppel (Port of Zwolle), GAE; b) Voor Groningen: Groningen Seaports, GAE, railport Veendam; c) Voor Friesland: A7-corridor Afsluitdijk-Sneek-Heerenveen-Drachten, binnenhavens Lemmer-Heerenveen-Sneek-Drachten-Leeuwarden, zeehaven Harlingen. • Kom met een kwantitatieve en kwalitatieve analyse ter onderbouwing van propositie. Hoe ziet het logistieke speelveld er in Noord-Nederland uit? Wat is de omvang en economische betekenis van de sector, de ontwikkelfase waarin het logistieke cluster zich bevindt, de concurrentiekracht in deze doelgroep ten opzichte van andere regio's, de aanwezige en te verwachten vestigingsdynamiek in de betreffende markt en de aard en omvang van het acquisitiespeelveld. Hieruit kan een goede onderbouwing verkregen worden van de

	• échte marktkansen van logistiek. • Benoem in propositie wat de doelgroep is: aantrekken van bedrijven/goederenstromen en realiseren beleidsmatige/ lobbydoelen. En aan welk type bedrijven in de logistieke sector is behoefte? Wat ontbreekt er in de keten? Wat maakt Noord-Nederland op logistiek gebied nu echt onderscheidend, wat zijn de USP's? Hoe verhoudt dit zich tot andere logistieke regio's in Nederland? • Voor elk project wordt bepaald wat de doelstellingen zijn, wie de betrokkenen zijn en er dient ~~wordt~~ een planning te worden gemaakt.
Wanneer wordt geïnformeerd over de gunning?	Twee werkdagen na ontvangst offerte
Inhoudelijke tekst offertevraag (waar wordt offerte voor aangevraagd)? Graag zo SMART mogelijk. • Wanneer moet er opgeleverd worden, hoeveel tijd mag eraan besteed worden • Kosten raming (totaalbedrag incl. reiskosten- reistijd en alle andere bijkomende kosten) • Welk resultaat moet het opleveren	-Oplevering voor: 1. Logistiek Noord-Nederland op de kaart: najaar 2018. Dit vormt de input voor de logistieke campagne TopDutch. 2. 6 projecten: voor 2020 -Ieder half jaar evaluatie ~~-Kostenraming: 180.000 excl btw,~~ -Resultaat: • Een breed gedragen onderbouwde én onderscheidende noordelijke Logistieke propositie die als input dient voor de logistieke campagne TopDutch • Binnen de top 10 op de kaart van logistieke hotspots 2019 en 2020 • 4 x per jaar een stakeholder bijeenkomst met relevante partijen zoals de noordelijke logistieke ondernemers, specialisten van noordelijke provincies en gemeentes, kennisinstellingen, NOM, SNN, NIB, TKI, TLN, NDL, EVO en logistieke vastgoedpartijen. • Voor de 5 projecten: o Inrichting verladersplatform o Efficiënte samenwerking logistiek- e-commerce o Efficiënte bevoorrading binnensteden o Betere benutting (internationaal) goederentransport over spoor o Betere benutting goederentransport over noordelijke vaarwegen o Betere aansluiting noordelijke arbeidsmarkt op behoefte logistieke sector.
Eisen waaraan de offerte moet voldoen: • PDF bestand met logo • voorzien van NAW gegevens, KvK nummer & IBAN	

Opdrachtbrief

	Hier graag gegevens invullen
Duidelijke omschrijving van de opdracht	
Projectnummer(s) (begint altijd met het teamnummer)	
Taaknummer(s)	
Kostensoort(en)	
Welk bedrag betreft het (excl. btw)? De waarde van	

de offerte invullen	
Evt. extra inhoudelijke input	

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

1 - 2

Reeds openbaar (https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-32637-292.html)

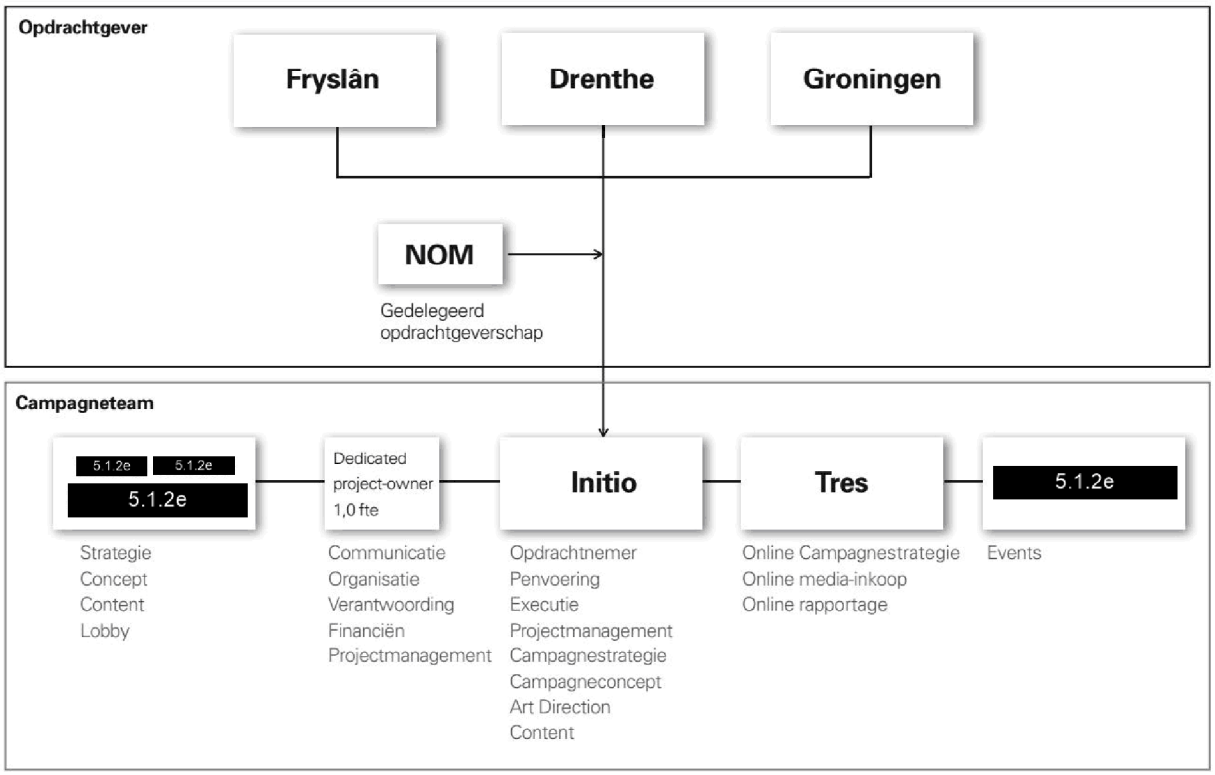
SG3. Organisatie, financiën en afstemming

Opdrachtgeversschap

De opdrachtgevers Provincies Fryslân, Drenthe en Groningen beleggen dagelijks opdrachtgeverschap bij de NOM. De NOM stelt hiervoor een centrale contactpersoon aan, in overleg met de opdrachtnemers. De contactpersoon is het dagelijkse contact voor het project, is verantwoordelijk voor afstemming naar de achterban en heeft een controlefunctie.

Opdrachtnemerschap

Initio DBK bv zal formeel opdrachtnemer zijn. Bij het winnen van de tender zullen 5.1.2e en 5.1.2e 5.1.2e zich minimaal 2 jaar persoonlijk committeren als het creatief/strategisch team.
Dit dedicated team wordt aangevuld met een fulltime project-owner. Deze project-owner wordt in overleg met de opdrachtgever en opdrachtnemer aangesteld/geworven en wordt eindverantwoordelijk voor projectmanagement, planning, communicatie en financiën, en rapporteert aan het creatief/strategisch team. Ons commitment is om al het uitvoerend werk onder te brengen bij een – per project – ideale mix van regionale leveranciers, met brede vertegenwoordiging, en toegezegde, actieve ondersteuning uit Fryslân, Drenthe en Groningen.

Stuurgroep

Gezamenlijk vormen opdrachtgevers (in de vorm van de gedeputeerden EZ, de contactpersoon van de NOM), 5.1.2e en 5.1.2e en de project-owner en Initio de stuurgroep die besluiten neemt over: de voorgestelde strategie, de projecten en de budgetten.

INITIO™

Samenwerkingsverband bedrijven uit Fryslân, Drenthe en Groningen
Goed voorbeeld doet goed volgen. Wij gaan als drie bedrijven intensief samenwerken, ieder vanuit zijn eigen compentie en kracht.Het samenwerkingsverband bestaat uit de volgende bedrijven: Initio DBK uit Groningen die als penvoerder en opdrachtnemer fungeert, Tres Internet uit Fryslân en Palmers Events uit Drenthe. Met Tres en Palmers is een intentieverklaring getekend voor de samenwerking voor 2 jaar. Naast deze bedrijven kan opdrachtnemer besluiten derde partijen (met sterke voorkeur voor enkel regionale partijen) in te huren als onderaannemers zoals bijvoorbeeld filmproductie bedrijven, webbouwers, fotografen en copywriters.

Onderwijs, kennis en innovatie
Het team wordt – al dan niet permanent – aangevuld met Masterstudenten Innovation Management uit de regio, die de Top Dutch case gaan onderzoeken en ondersteunen, en die graag in de regio willen blijven werken en ondernemen. Hierdoor worden kennisinstellingen actief betrokken.

Financiën
Zie P1.

Afstemming

Stakeholders
Ons team heeft actief en warm contact met stakeholders waaronder SNN, NIB, VNO, MKB Noord, IWCN, regionale en lokale marketingorganisaties, de lobbyisten in Den Haag en Brussel en initiatieven zoals (make it in) the North. Deze partijen ondersteunen Top Dutch en de opdrachtnemers. Met de NOM is afgesproken de acquisitiestrategie verder af te stemmen en permanent aan te laten sluiten. Met SNN is afgesproken intensief samen te werken op gebied van lobby. Het is ons voorstel om met deze partijen en andere noordelijke stakeholders met regelmaat informele overleggen te organiseren om de acquisitie-strategie te blijven afstemmen, en integraal onderdeel te laten zijn van de overall regiostrategie.

Initiëren en aanjagen van appgroepen
We houden niet van vergaderen. Onderdeel van de successen van Top Dutch zijn de appgroepen. Voortbordurend op het bestaande commitment van ondernemers wordt de huidige Top Dutch appgroep *(Nikola)* onze ambassadeurs-appgroep die we actief blijven aanjagen; het blijkt een uitstekend netwerk te zijn. Enige verversing en verbreding van de appgroep is wenselijk. Via subgroepen (stuurgroep, etc.) wordt snel geschakeld. Uiteraard worden er met regelmaat formele bijeenkomsten gepland en uiteraard worden er regelmatig borrels georganiseerd, verdeeld over de drie provincies.

INITIO™

provincie Drenthe

P-inkoop overleg

- Aanbestedingsplicht
- Aanbestedingsprocedures
- Bepalen opdrachtwaarde
- Uitzonderingen aanbesteden
- Welke documenten moeten er aan inkoop overlegd worden bij een meervoudig onderhandse aanbesteding?
- Gemaakte afspraken
- Rol inkoper
- Mobiliteit/ herintreden

provincie Drenthe

Aanbestedingsplicht

- Afhankelijk van de opdrachtwaarde moet een aanbestedings-procedure gevolgd worden

- Detacheren valt onder de aanbestedingsplicht

provincie Drenthe

Aanbestedingsprocedures

Vanaf € 0

- Enkelvoudig onderhandse procedure.
- Eén op één.
- Inkoper bij betrekken.

Vanaf € 50.000

- Meervoudig onderhandse aanbestedingsprocedure (MVO).
- Bij drie (tot max. 5) partijen offertes opvragen.
- inkopers bij betrekken.

Vanaf € 221.000

- Europese aanbesteding.
- Ieder mag zich melden/inschrijven.
- Aanbestedingsdeskundige bij betrekken.

provincie Drenthe

Bepalen opdrachtwaarde

- Totale waarde van de opdracht exclusief BTW

- Incl. jaren dat iemand reeds is ingehuurd en eventuele verlengingen

provincie Drenthe

Uitzonderingen aanbesteden (1)

1. Raamovereenkomst payroll/uitzendovereenkomst
2. Ingenieursdiensten contract
3. Samenwerking provincie Groningen en Overijssel ingenieursdiensten
4. ICT Broker
5. (Groningen is bezig met een algemene broker, wellicht kunnen we daarop meeliften)

provincie Drenthe

Uitzonderingen aanbesteden (2)

Vaste dienst

Tijdelijke dienst

Zie ook:

X:\Fin Procedure Personeel\Inkoop-p overleg\Proces inkoop.docx

Wat houdt een meervoudige onderhandse aanbesteding in?

- Offerteaanvraag (bij 3 verschillende partijen)
- Gunningsbrief en afwijzingsbrieven
- Opdrachtbrief

Dit is nodig voor de accountant

provincie Drenthe

Gemaakte afspraken

- Teamleider zoekt contact met P-adviseur indien er behoefte is aan personeel

- Indien er geen sprake is van tijdelijke of vaste dienst: inkoper erbij betrekken

provincie Drenthe

Rol inkoper

- Begeleiden van de aanbestedingsprocedure

- Aanbestedingsstukken opstellen en juridisch laten toetsen

- Verstrekken opdrachtbevestiging en verplichting

provincie Drenthe

Mobiliteit/herintreden

- Moet er bij mobiliteit aanbesteed worden?
- Moet er bij herintreden aanbesteed worden?
- Om niet: geen aanbestedingsplicht
- Opdracht: wel aanbestedingsplichtig
- Er zijn uitzonderingen: SNN, NOM
- Bij vragen: contacteer je inkoper

MEMO DETACHEREN TUSSEN OVERHEDEN AANBESTEDINGSRECHTELIJK

Aan	: Marcel Poorthuis
Afschrift	:
Van	: 5.1.2e (toestelnummer: 5.1.2e)
Datum	: 9 maart 2021
Onderwerp	: Detacheren tussen overheden aanbestedingsrechtelijk

In deze memo willen wij de directie informeren over de aanbestedingsrechtelijke mogelijkheden van detacheren tussen overheden.

Detachering tussen overheden is in beginsel aanbestedingsplichtig. In het verleden viel detachering onder de zgn. 2b-diensten, waarvoor een verlicht aanbestedingsregime van toepassing was. Sinds 1 juli 2016 is er een wijziging van de aanbestedingswet doorgevoerd, waarmee de 2b-diensten zijn vervallen en er voor detachering tussen overheden de reguliere aanbestedingsplicht geldt.

Dat een detachering plaatsvindt in het kader van de arbeidsmobiliteit is niet relevant voor de toepasselijkheid van de aanbestedingswet- en regelgeving. Hierdoor moet er bij het uitwisselen van personeel tussen overheden rekening worden gehouden met de aanbestedingswet en -regelgeving.

Aanbestedingsplicht
Tot een bedrag van 50.000 euro (met instemming van inkoop tot € 70.000) kan detachering enkelvoudig plaatsvinden. Boven dat bedrag geldt er een aanbestedingsplicht. Tot € 214.000 is het meervoudig onderhands aanbesteden en vanaf € 214.000 Europees aanbesteden. Tenzij wij gebruik maken van één van onderstaande mogelijkheden.

Mogelijkheden
Er zijn enkele uitzonderingen op de aanbestedingsplicht mogelijk. Wat zijn mogelijke opties m.b.t. inhuur (eventueel detachering)? Hieronder staan de mogelijkheden benoemd:

1. **Broker**
   Inhuur onderbrengen bij een bestaande raamovereenkomst, die al Europees aanbesteed is.
   - Broker ICT (voor functies ICT), werving en selectie voor alle schalen.
   - Broker technisch personeel, werving en selectie voor alle schalen.
   - Broker overige inhuur werving en selectie voor alle schalen, besteden we nu aan.

2. **In dienst nemen**
   Arbeidsovereenkomsten, tijdelijk of voor onbepaalde tijd, zijn uitgezonderd van de aanbestedingsplicht.[1]

3. **Publiek-publieke samenwerking, horizontale samenwerking**
   Overheden werken hierbij samen om hun gemeenschappelijke doelstellingen te verwezenlijken op basis van een samenwerkingsovereenkomst.[2] Hiervoor gelden de volgende condities:
   - de te gunnen opdracht verleend wordt met het oog op de verwezenlijking van hun gemeenschappelijke doelstellingen;
   - het invullen van die samenwerking uitsluitend berust op overwegingen in verband met het openbaar belang, én
   - de deelnemende aanbestedende diensten op de open markt niet meer dan 20% van de onder die samenwerking vallende activiteiten voor hun rekening nemen.[3]

   Daarnaast moet het hier gaan om een 'echte' samenwerking, alle partijen moeten een bijdrage leveren. Het is niet toegestaan dat één overheid alle taken uitvoert en dat de andere overheid alleen de factuur betaalt.

[1] Artikel 2.24 Aanbestedingswet 2012.
[2] Overweging 33 van de considerans van de klassieke richtlijn 2014/24/EU.
[3] Artikel 2.24c Aanbestedingswet 2012.

4. **Verticale samenwerking**
   Het oprichten van een Gemeenschappelijke regeling (GR). Hierbij wordt een derde partij opgericht, waarop toezicht wordt uitgeoefend, waardoor er niet aanbesteed hoeft te worden. Hiervoor gelden de volgende condities:
   - toezicht uitoefent op die rechtspersoon als ware het op de medewerkers van zijn eigen diensten,
   - meer dan 80% van de activiteiten die de gecontroleerde rechtspersoon uitoefent, gebeurt in de vorm van taken die hem zijn toegewezen door de controlerende aanbestedende dienst of andere, ook door deze aanbestedende dienst gecontroleerde rechtspersonen, én
   - er geen directe participatie van privékapitaal is in de gecontroleerde rechtspersoon.[4]

   Dit zijn in ieder geval Prolander, RUD en NOM. Dit is naar de stand van zaken op in 2020. Graag iedere keer checken of dit nog klopt en of er beroep kan worden gedaan op de uitzondering verticale samenwerking.

[5]

Vacatures
Nog een opmerking over vacatures. Mocht de detachering niet onder één van bovenstaande uitzonderingen vallen, dan geldt de reguliere aanbestedingsplicht. Vacatures zijn alleen geschikt voor tijdelijke en vaste aanstellingen. Zij zijn niet geschikt om aanbestedingsprocedures bij detacheringen te vervangen.

Uitgangspunten bij meervoudig onderhandse aanbestedingen zijn het gelijkheids- en het transparantiebeginsel.[6] Hiertoe behoort een objectief beoordelings- en gunningssysteem.[7] Daarnaast worden bij een meervoudig onderhandse aanbesteding drie tot vijf partijen gevraagd.[8] Een vacature voldoet niet aan deze vereisten en is aanbestedingsrechtelijk daarom niet geschikt ter vervanging van een meervoudig onderhandse aanbestedingsprocedure.

Voor Europese aanbestedingen stelt de Aanbestedingswet 2012 veel vereisten. Ook hier kan een vacature niet ter vervanging van een Europese aanbestedingsprocedure dienen.

Mocht een detachering toch onverhoopt via een vacature verlopen, dan kan dit daarom alleen tot € 50.000 (met instemming van inkoop tot € 70.000). Geadviseerd wordt om dit in de vacaturetekst aan te geven.

Risico's en/of kanttekeningen
Als provincie leggen wij verantwoording af over de rechtmatigheid van onze beslissingen in het licht van de aanbestedingswet en -regelgeving. Het niet volgen van de mogelijkheden kan tot juridisch aanbestedingsrechtelijke problemen en financiële (rechtmatigheids)vragen leiden.
Daarnaast kan een marktpartij naar de rechter stappen en een aanbesteding eisen. Dit risico achtten wij niet zo groot.
Door de bovenstaande mogelijkheden te volgen, vermijden wij (juridische) risico's.

Tot slot
Inkoop kan nader over de mogelijkheden adviseren.

[4] Art. 2.24a en 2.24b Aanbestedingswet 2012.
[6] Artikel 1.15 Aanbestedingswet 2012 en zie onder andere Hoge Raad 25 maart 2016, ECLI:NL:HR:2016:503.
[7] Advies 417 Commissie van aanbestedingsexperts.
[8] Voorschrift 3.4 van de Gids proportionaliteit (verplicht richtsnoer bij aanbestedingen).

Agendapunt voor het directieoverleg van de provincie Drenthe

Algemene gegevens	
Opsteller	5.1.2e tst 5.1.2e
Team	Subsidies en Inkoop
Datum	17 februari 2020
Behandeldatum Directieoverleg:	

Verantwoordelijke	
Marcel Poorthuis	
Akkoord	*Bespreken*

Voorbereid met
1. 5.1.2e
2. 5.1.2e
3.

Afgestemd met Directiesecretaris
5.1.2e

Communicatie
nee

Onderwerp

De aanbestedingsrechtelijke mogelijkheden voor detacheren tussen overheden.

Advies

De directie te informeren over de aanbestedingsrechtelijke mogelijkheden voor detacheren tussen overheden.

Beslissing provinciesecretaris

Toelichting

In de memo evaluatie W&S Beleid van [datum] is de directie gevraagd in te stemmen met het voorstel van P&O om samen met Inkoop een notitie op te stellen met betrekking tot interne kandidaten vanuit de provincie Groningen, SNN, NRK in relatie tot detachering en geldende aanbestedingsregels in het kader van het stimuleren van mobiliteit. De directie heeft hiermee ingestemd. De notitie is inmiddels opgesteld en in dit directiestuk willen wij - P&O en inkoop - de directie informeren over de aanbestedingsrechtelijke mogelijkheden van detacheren tussen overheden.

Detachering tussen overheden is in beginsel aanbestedingsplichtig. Dat een detachering plaatsvindt in het kader van de arbeidsmobiliteit is niet relevant voor de toepasselijkheid van de aanbestedingswet- en regelgeving. Hierdoor moet er bij het uitwisselen van personeel rekening worden gehouden met de aanbestedingsregels. In het verleden viel detachering onder de zgn. 2b-diensten, waarvoor een verlicht aanbestedingsregime van toepassing was. Sinds 1 juli 2016 is er een wijziging van de aanbestedingswet doorgevoerd, waarmee de 2b-diensten zijn vervallen en er voor detachering tussen overheden de reguliere aanbestedingsplicht geldt.

Aanbestedingsplicht
Tot een bedrag van 50.000 euro mag detachering enkelvoudig plaatsvinden. Daarboven moet er meervoudig onderhands aanbesteed worden. Bij een meervoudig onderhandse aanbestedingsprocedure moet er bij minimaal drie partijen een offerte opgevraagd worden. Boven de € 214.000 (jaar 2020/2021) moet er Europees aanbesteed worden en wordt er een aankondiging van de opdracht gedaan waarop partijen kunnen inschrijven.

Mogelijkheden
Er zijn enkele uitzonderingen hierop mogelijk. Wat zijn mogelijke opties m.b.t. inhuur (eventueel detachering)? Hieronder staan een aantal mogelijkheden genoemd:

1. **Aanstelling.**
   Een tijdelijk of een arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd is uitgezonderd van de aanbestedingsplicht.

2. **Het onderbrengen bij een bestaande raamovereenkomst, die al Europees aanbesteed is.**
   - Driessen (payroll en uitzendbureau), werving en selectie tot en met schaal 9
   - Broker ICT (voor functies ICT), werving en selectie voor alle schalen
   - Broker technisch personeel, werving en selectie voor alle schalen
   - Optioneel: Broker overig, (1e kw en/of 2e kw aanbesteding samen met Groningen), werving en selectie voor alle schalen

   * NB: ZZP-ers kunnen in overleg via een broker worden “gedetacheerd”, ingehuurd. Bij de broker zou er een (kleine toeslag) per uur overheen komen. De hoogte van het bedrag is afhankelijk van de broker.

3. **Horizontale samenwerking.**
   Hierbij wordt een samenwerkingsovereenkomst opgesteld. De samenwerking heeft tot doel de gemeenschappelijke uitoefening te verzekeren van een openbare taak die alle partners in de samenwerking moeten vervullen. Hiervoor gelden de volgende condities:
   - de te gunnen opdracht verleend wordt met het oog op de verwezenlijking van hun gemeenschappelijke doelstellingen;
   - het invullen van die samenwerking uitsluitend berust op overwegingen in verband met het openbaar belang (ook wel activiteiten in het kader van het algemeen belang genoemd, die voor de overheid zijn terug te voeren op algemene wetten of de Grondwet, en voor gemeenten op de Gemeentewet en de provincies op de Provinciewet), én
   - de deelnemende aanbestedende diensten op de open markt niet meer dan 20% van de onder die samenwerking vallende activiteiten voor hun rekening nemen.

4. **Verticale samenwerking.**
   Het oprichten van een Gemeenschappelijke regeling. Hierbij wordt een derde partij opgericht, waarop toezicht wordt uitgeoefend, waardoor er niet aanbesteed hoeft te worden. Hiervoor gelden de volgende condities:
   - toezicht uitoefent op die rechtspersoon als ware het op de medewerkers van zijn eigen diensten,
   - meer dan 80% van de activiteiten die de gecontroleerde rechtspersoon uitoefent, gebeurt in de vorm van taken die hem zijn toegewezen door de controlerende aanbestedende dienst of andere, ook door deze aanbestedende dienst gecontroleerde rechtspersonen, én
   - er geen directe participatie van privékapitaal is in de gecontroleerde rechtspersoon.

   Dit zijn in ieder geval Prolander, RUD en NOM. Dit is naar de stand van zaken op 21 januari 2020.

   Let op: Voor de GR waar er sprake is van meerdere 'moeders' die toezicht houden geldt de uitzondering op de aanbestedingsplicht alleen eenzijdig. Alleen de moeders mogen ongelimiteerd mensen inhuren bij de gemeenschappelijke regeling, maar niet andersom.
   Voorbeeld Prolander: Provincie Groningen en Drenthe houden toezicht op Prolander. Er zijn meerdere 'moeders'. Provincie Drenthe mag mensen van Prolander inhuren zonder gebonden te zijn aan de aanbestedingsplicht. Andersom geldt dit echter niet, Prolander mag niet mensen van de provincie Drenthe ongelimiteerd inhuren en moet zich houden aan de aanbestedingsplicht.

5. **Geen overheidsopdracht – om niet.**
   De aanbestedingsplicht is alleen van toepassing op overheidsopdrachten. Overheidsopdrachten zijn overeenkomsten onder bezwarende titel. Bij bezwarende titel is een op geld waardeerbare tegenprestatie vereist. Indien die er niet is, dan is er geen sprake van een overheidsopdracht waarop de aanbestedingsplicht van toepassing is. Op geld waardeerbare tegenprestatie moet breed uitgelegd worden volgens de jurisprudentie, daarom in overleg met inkoop bepalen.

   Belangrijke kanttekening. Er dient rekening te worden gehouden met de Wet markt en overheid. Vanuit de wet markt en overheid mag er alleen om niet gedetacheerd worden, indien het ter uitvoering is van een publiekrechtelijke taak. Er is sprake van een publiekrechtelijke taak als de taak in wetgeving of besluit van het bestuursorgaan is vastgelegd

Uitvoering

Tijdsplanning

Het raamcontract heeft een looptijd van 4 jaar. Binnen dit termijn kunnen contracten worden afgesloten.

Financiën

Indien gebruik wordt gemaakt van een broker zou er een kleine toeslag overheen kunnen komen per uur, de hoogte van de toeslag is afhankelijk van de broker.

Personeel

Communicatie

Ondernemingsraad

Risico's en/of kanttekeningen

Het niet volgen van de mogelijkheden kan tot problemen leiden bij de controle van de accountant. Door de mogelijkheden te volgen, worden risico's vermeden.

Als je het hele sjabloon hebt ingevuld en je alle opmerkingenballonnen in de kantlijn in één keer wilt verwijderen, dubbelklik dan hieronder. Alle opmerkingenballonnen in de kantlijn worden zo uit het document verwijderd.

Dubbelklik ***hier*** om de opmerkingenballonnen te verwijderen.

Aan:
Founderz
t.a.v. de heer 5.1.2e
Groningerweg 50
9766 TP EELDERWOLDE

Assen, 2 april 2015
Ons kenmerk 201403271-00563667
Behandeld door mevrouw 5.1.2e (0592) 5.1.2e
Verplichtingennummer 5.1.2i
Onderwerp: Opdrachtbrief Innovatiemakelaar Agribusiness/Biobased Economy in de provincie Drenthe

Geachte heer 5.1.2e

Hierbij verlenen wij u naar aanleiding van uw offerte van 28 januari 2015, en onze offerteaanvraag van 5 januari 2015, kenmerk 201403271-00455822, opdracht voor het uitvoeren van de werkzaamheden van Innovatiemakelaar Agribusiness/Biobased Economy in de provincie Drenthe.

In aanvulling op uw offerte van 28 januari 2015 en zoals afgesproken is met u op 5 maart 2015 zijn de afspraken van het gesprekverslag van 5 maart 2015 ook onderdeel van uw opdracht. Het verslag treft u als bijlage bij deze opdrachtbevestiging aan. Wel wijzen wij u erop dat wij uw definitieve offerte van 9 maart 2015 buiten beschouwing laten.

De kosten worden verrekend conform uw offerte en bedragen maximaal € 45.000,00 voor de werkzaamheden voor de provincie, en maximaal € 15.000,00 voor de werkzaamheden voor de NOM exclusief btw , voor de periode van 1 jaar.

De werkzaamheden vinden plaats van 10 maart 2015 tot en met 9 maart 2016. Uitgaande van circa 1.1 dagen per week en 40 werkbare weken per jaar. Minimaal een maand voor het beëindigen van de opdracht zal middels een evaluatiegesprek bekeken worden of een verlenging van de opdracht tot de mogelijkheden behoort.

Betaling van maximaal € 5.000,00 per maand vindt maandelijks na facturatie achteraf plaats en pas na goedkeuring van de werkzaamheden op basis van de door u ingediende rapportage. Het maximaal te factureren bedrag is € 60.000,00.

Bij correspondentie verzoeken wij u het zaaknummer 201403271 te vermelden.
63020149/01/440179 (1)

Wij wijzen u erop dat er geen overschrijding van de maximaal overeengekomen bedragen kan plaatsvinden, tenzij dit schriftelijk is overeengekomen.

De uitvoering van de opdracht dient te geschieden in overleg met mevrouw 5.1.2e team Economie. Zij is uw contactpersoon voor deze opdracht, telefonisch te bereiken onder nummer (0592) 5.1.2e

Voor de juiste en snelle verwerking van uw factuur/facturen dient u in de adressering ervan de naam van uw contactpersoon voor deze opdracht te vermelden. Ook dient u op uw factuur/facturen ons verplichtingennummer 5.1.2i en het kenmerk van onze opdrachtbrief te vermelden. Daarnaast wijzen wij u erop dat uw factuur/facturen moet/moeten voldoen aan de factuurvereisten voorgeschreven door de Belastingdienst.

Het niet voldoen aan de gestelde factuurvereisten kan leiden tot terugzending van de factuur.

Fysieke facturen kunt u richten aan de provincie Drenthe, Postbus 122; 9400 AC Assen. Digitale facturen kunt u richten aan post@drenthe.nl.

Op deze opdracht zijn de Algemene inkoopvoorwaarden van de provincie Drenthe van toepassing, gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel Noord Nederland onder nummer 1179514.

Klachten naar aanleiding van deze aanbesteding kunnen worden ingediend bij aanbestedingsklachten@drenthe.nl.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,
namens dezen,

5.1.2e

E.E. Bos,

Teamleider team Economie

Bijlage(n): De rangorde van tusen partijen uitgewisselde documenten met afspraken als volgt:
- Bespreekverslag 5.1.2e d.d. 5 maart 2015
- Offerteaanvraag provincie Drenthe d.d. 5 januari 2015, 201403271-00455822
- Algemene inkoopvoorwaarden provincies 2013
- Offerte Founderz d.d.28 januari 2015

Bij correspondentie verzoeken wij u het zaaknummer 201403271 te vermelden.

Bijlage

Input voor de offerte Innovatiemakelaar Agribusiness/BBE Provincie Drenthe
Projectperiode: ….maart 2015 - ….maart 2016

Onderstaande afspraken zijn gemaakt door de Provincie Drenthe: Erik Bos, 5.1.2e 5.1.2e en 5.1.2e met de beoogd Innovatiemakelaar: 5.1.2e 5.1.2e in het gesprek op 05-03-2015 van 8.45 – 10 uur.

5.1.2e 5.1.2e jij, zal nog de definitieve offerte opstellen en deze voor 10-03-2015 indien bij de opdrachtgever, provincie Drenthe. Wil je in de offerte refereren aan je brief d.d. 28-01-2015? Je kunt je offerte zenden naar: post@drenthe.nl en richten aan Provincie Drenthe, economie, t.a.v. Mw. 5.1.2e en c.c. naar 5.1.2e @drenthe.nl en 5.1.2e @drenthe.nl.

De profielschets Agri/BBE heb je al eerder ontvangen. Info over het beleid van de provincie Drenthe kun je vinden op de site van de provincie Drenthe. En voor de projecten ook op de site biobaseddrenthe.nl.. Over de afstemming en verbinding met Noord-Nederland en Greenlincs kan 5.1.2e (NOM/Greeenlincs) je informeren. Opdrachtgever en vertegenwoordigers NOM/Greenlincs bieden jou een kort introductieprogramma aan. Hiervoor kun je ook zelf in je offerte een voorstel doen. Onderdeel is o.a. een kennismaking met vertegenwoordigers van Greenpac(het aanjaagteam BBE in Zuidoost Drenthe), het netwerk PlantValue, Innovatie Veenkoloniën, Stichting innovatie Tuinbouw Emmen en met de provinciale economie (incl. Agribusiness en BBE) en landbouw medewerkers in Drenthe.
De Innovatiemakelaar mag geen inzet hebben in projectuitvoering vanuit dit contract.

Offerte:
Input voor de offerte op hoofdlijnen:

- Je offerte zal op hoofdlijnen zijn en is een verdere uitwerking van je brief d.d. 28-01-2015. De tussenopdrachten en verdere uitwerking worden gespecificeerd op basis van de voortgangsgesprekken.
- In je offerte de volgende outputgestuurde resultaten aangeven:
  1. Het realiseren en indienen van 5 projecten/ business cases, getoetst aan de staatssteunregels, op het gebied van Agribusiness/BBE, inhoudstoffen planten.
  Door middel van het zoeken en begeleiden en samenwerken met bedrijven en kennisinstellingen ter versterking van de innovatie voor de Agribusiness/BBE in Drenthe.
  2. Samenwerken met het netwerk Plant Value, zodat het netwerk Plant Value een goed uitvoerbaar programma kan opstellen.
  3. De verbinding leggen en afstemmen met Agri/BBE in Noord-Nederland/Greenlincs
- Aangeven wat je drive is voor Agribusiness/BBE Drenthe.
- In de bijlage van je offerte een plan van aanpak/actielijst met deadlines en concrete acties voor het 2e kwartaal 2015 meezenden. Hierin geef je kort aan

welke eerste acties je wilt gaan doen en welke resultaten je wilt bereiken en op welk moment. Aan het einde van elk kwartaal zal je in overleg met opdrachtgever en NOM/Greenlincs, een plan van aanpak/actielijst voor het daaropvolgende kwartaal opstellen en ter bespreking indienen. Dit wordt in het voortgangsgesprek besproken.

- Het eerdergenoemde voortgangsgesprek met de ambtelijk opdrachtgever en NOM/Greenlincs is aanvankelijk 1 keer per 2 weken en mogelijk op termijn 1 keer per 3 weken. Uiteraard met uitzondering van de vakanties. De korte schriftelijke rapportage aan de hand van de actielijst stuur je 24 uur vooraf aan het voortgangsgesprek per mail aan de opdrachtgever en NOM/Greenlincs toe.
- Het opdrachtbedrag is voor de periode van 10 maart 2015 tot en met 09 maart 2016
  : € 60.000,- voor ca. 5.1.1c dagen per week. Dit bedrag is incl. reiskosten en verblijfskosten.
  Aan het eind van de periode, in februari 2016, zal een korte evaluatie uitgevoerd worden. De mogelijkheid bestaat dat de opdracht verlengd kan worden, mits ook de evaluatie daar aanleiding toe geeft.
- De VAR verklaring, je inschrijvingsbewijs Kamer van Koophandel en een kopie van je ID bewijs meesturen als bijlagen bij de offerte.
- Facturatie achteraf vindt maandelijks plaats..
- Je werkt vanuit je bedrijfslocatie.

05-03-2015

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

1 - 2

Reeds openbaar
(https://www.drentsparlement.nl/Vergaderingen/Statencommissie-Financien-Cultuur-Bestuur-en-Economie-FCBE/2022/30-november/09:30/INGEKOMEN-STUKKEN/FCBE301122-A5-Chemport-Europe-Samenwerkingsovereenkomst-2022-2024.pdf)

CHEMPORT EUROPE

Plan van Aanpak

2017-2019

Auteurs

5.1.2e 5.1.2e NOM

5.1.2e 5.1.2e Campus Groningen

5.1.2e 5.1.2e Chemie Cluster Eemsdelta

5.1.2e 5.1.2e Groningen Seaports

5.1.2e 5.1.2e Gemeente Emmen

5.1.2e 5.1.2e EMMTEC Services

Inhoudsopgave

1 Inleiding 4
1.1 Achtergrond 4
1.2 Leeswijzer 4
2 Chemport focus en strategie 5
2.1 Chemport doel en doelgroep 5
2.2 Chemport strategie 5
2.3 Chemport organisatie 6
3 Concrete ontwikkelkansen 6
3.1 Raffinage van ligno-cellulose houdende grondstoffen 6
3.2 Uitbouwen koolhydraatchemie in Emmen en Delfzijl 7
3.3 Uitbouw biopolymeer ontwikkeling in Emmen (oa op het gebied van bio-polyesters) 7
3.4 Vergassings cluster rond Delfzijl 7
3.5 Transitie naar een waterstof economie 8
3.6 Andere ontwikkel trajecten 8
4 Activiteiten 10
4.1 Samenhang 10
4.2 Looptijd 11
4.3 Branding 11
4.4 Networking 11
4.5 Campagnes 12
4.6 Buitenlandse reizen 13
4.7 Ondersteunen business cases 13
4.8 Overig 13
5 Uitvoering, organisatie en planning 15
6 Beoogde resultaten 16
7 Begroting en financiering 17
7.1 Begroting 17
7.2 Kosten overzicht 17
8 Evaluatie 21

Samenvatting

Acquisitie op het gebied van Chemie en BBE vanuit Noord Nederland was tot nu toe veelal reactief in plaats van actief. Onder de naam Chemport Europe is een propositie ontwikkeld specifiek voor bedrijven die willen investeren in Groene Chemie en BBE. Deze propositie moeten we nu internationaal over het voetlicht krijgen en we moeten zorgen dat we zorgen voor 'conversie' van 'bekend met' naar 'geïnteresseerd in' . Dit gaan we doen middels campagnes en een geheel aan samenhangende acties.

De beoogde doelen zijn:

1. Eenheid in uitingen (één website, één naam, één verhaal)
2. Een aansprekende marketing campagne / branding met de pakkende content op basis van interactie met bedrijven
3. Grotere naamsbekendheid en herkenbaarheid bij leads (nationaal / internationaal)
4. Verbeterde samenwerking met partijen op het gebied van acquisitie (met name NFIA, Nationaal Acquisitieteam Chemie)
5. Ondersteunen van enkele feasibility studies ter concretisering van geïdentificeerde ontwikkelpaden
6. Ondersteunen van business cases voor realisatie van een bio-raffinageplant (pilot en demo) en downstream plants en bio-polymeer pilots i.s.m. aanjaagorganisaties

Aan het eind van een periode van 2 jaar moet het concreet hebben geresulteerd in:

- Ten minste 4 acquisities (bestaande bedrijven of start-ups) ;
- Met gezamenlijk 100 nieuwe arbeidsplaatsen;
- 6 nieuwe prospects met uitzicht op 150 arbeidsplaatsen ;

De kosten bedragen **€980k** over een twee jaar periode

Medio 2019 zal er een evaluatie plaatsvinden.

1 Inleiding

1.1 Achtergrond

Noord Nederland heeft een relevant ecosysteem voor Groene Chemie en BBE dat we inmiddels onder de naam Chemport Europe in de etalage zetten. Belangrijke elementen van het ecosysteem zijn:

- Achterland met sterk agro-complex (Avebe, Suikerunie etc.)
- Chemie clusters in Emmen ((bio)polymeren/vezels/(bio) composieten) en Delfzijl (intermediate chemicals)
- Kennis-hub rondom Campus Groningen (RUG, Hanze, ZAP, Innolab etc) en rondom Emmen (Stenden Hogeschool, Drenthe College, GreenPAC, iLab, DC Tech)
- Voor industrie beschikbare duurzame energie (off- en onshore windmolenparken, warmte en utilities, zonneparken)

In 2016 is - in een samenwerking met Campus Groningen, BERNN, EMMTEC services , GSP en NOM en met externe assistentie van het bureau Initio - op basis van deze elementen een 'Value Proposition' ontwikkeld voor acquisitie. Het e.e.a. is uitgewerkt in een uitgeschreven Chemport Europe propositie en te vinden op de Chemport website (www.chemport.eu). Dit acquisitieplan beschrijft hoe we - op basis van deze aantrekkelijke propositie - Chemport in de etalage willen zetten. Het bouwt voort op een eerder plan dat in 2016 door GSP en NOM is gemaakt voor alleen de Eemsdelta en zal onderdeel vormen van de Top-Dutch aanpak.

Acquisitie omvat het hele traject van het positioneren van het ecosysteem (branding), het wekken van interesse tot het faciliteren en uiteindelijk realiseren van investeringsplannen. Voor effectieve acquisitie zijn over meerdere jaren samenhangende acties op verschillende terreinen nodig. Organiserende partijen moeten zich langjarig verbinden aan campagnes en er moeten middelen beschikbaar zijn om de nodige activiteiten uit te voeren.

Dit projectplan heeft in eerste instantie betrekking op een termijn van twee jaar waarna de werkwijze en de resultaten zullen worden geëvalueerd. Dit projectplan loopt van juli 2017 tot juni 2019. Het plan zal na een jaar worden geactualiseerd.

1.2 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt kort ingegaan op de positionering van het gebied, in hoofdstuk 3 wordt de focus van Chemport weergegeven en worden een aantal concrete kansen benoemd, in hoofdstuk 4 worden daar activiteiten in samenhang aan gekoppeld, in hoofdstuk 5 wordt ingegaan op de organisatie en uitvoering. Hoofdstuk 6 benoemt het beoogde resultaat en in hoofdstuk 7 wordt ingegaan op de bijbehorende kosten. Het plan wordt afgesloten met een voorstel voor evaluatie aan het eind van de 2 jaars periode.

2 Chemport focus en strategie

2.1 Chemport doel en doelgroep

Het doel van Chemport is het;

1. Aantrekken van bedrijven die
    a. nog niet aanwezig zijn in de regio
    b. actief zijn in groene chemie en Bio-Based Economy (BBE)
    c. passen in het Chemport ecosysteem en dit versterken.
2. Initiëren, bij reeds aanwezige bedrijven, van nieuwe productstromen die het ecosysteem versterken .
3. Naar de regio halen van investeringen in productie of R&D op het gebied van groene chemie en BBE van reeds aanwezige bedrijven. Een deel van deze bedrijven zijn onderdeel van grotere (internationale) concerns.
4. Stimuleren en faciliteren van een innovatieve start-up cultuur.

Deze keuze voor groene chemie en BBE is gemaakt omdat hier:

- Een duidelijke groei wordt verwacht;
- De kans om bedrijven te bewegen om te vestigen of te verplaatsten het grootst lijkt;
- Veel ontwikkeling plaatsvindt die aansluit op het gebodene in de regio.

Groene chemie is breder dan chemie op basis van hernieuwbare grondstoffen. Het gaat nadrukkelijk ook om efficiëntere processen en eco-efficiente producten (meer met minder).

De aan te trekken bedrijven zullen meestal een aanvulling zijn op de ketens van bedrijven die er nu al zijn. Vaak ligt daar zelfs de reden van hun interesse in het gebied. Hiermee wordt het ecosysteem uitgebouwd. Daarnaast zal door intensievere onderlinge contacten het ecosysteem sterker en dynamischer worden. Bestaande bedrijven en start-ups hebben hier baat bij. Dit effect zien we inmiddels al.

2.2 Chemport strategie

Chemport gaat zijn doel bereiken door;

- Actief (inter)nationaal één gezamenlijke propositie op dit terrein uit te dragen (één merk)
- Gezamenlijk verhalen op te halen die deze propositie laden en ondersteunen en deze off-line en on-line gericht te uit te dragen.
- Leads uit te wisselen
- Standaard bid-book materiaal te produceren en consequent te gebruiken (basis framework)
- Acquisitie acties te coördineren (bezoeken, beurzen etc)
- Richting te geven aan ontwikkelingen binnen het ecosysteem (industrie agenda, ontwikkelagenda, aanjagen interactie tussen industrie en kennisinstellingen)
- Een onderdeel te vormen van de Top-Dutch aanpak

Gezamenlijk hebben we een beter en rijker verhaal uitgaande van de som van de verschillende competenties van de clusters in Emmen, Delfzijl en Groningen. En we hebben een groter bereik als

we acties daadwerkelijk gezamenlijk coördineren en een effectievere conversie over de as A-I-D-A (zie ook 4.1: activiteiten). De inzet zal zijn om alle clusters uit te bouwen en te versterken.

2.3 Chemport organisatie

Uitvoerende partijen binnen Chemport zijn de GSP, EMMTEC services, de gemeente Emmen, Campus Groningen en de NOM aangevuld met één van de BERNN partijen. Deze partijen hebben allen een direct belang bij acquisitie. De belangen van deze partijen liggen als volgt:

- Campus Groningen beoogt met Chemport Europe de rol en toegevoegde waarde van de campus verder uit te breiden.
- NOM beoogt met Chemport (inter)nationaal een domein te claimen en daarmee de regio positioneren voor succesvolle acquisitie
- GSP beoogt de Eemsdelta te positioneren als aantrekkelijke locatie voor investeringen in de Chemie
- EMMTEC services en de gemeente Emmen beogen het Emmtec Industry & Businesspark te positioneren als aantrekkelijke locatie voor investeringen in de Chemie
- De kennisinstellingen verenigd in BERNN beogen de aansluiting tussen de kennisinstellingen en de industrie op het thema Groene Chemie en BBE te verbeteren

Deze uitvoerende partijen vormen het Chemport coördinatieteam. Gezamenlijk en individueel zullen zij ervoor zorgen dat de (deel)belangen van alle betrokken partijen worden behartigd.

Chemport is een initiatief van de Provincie Groningen, de Provincie Drenthe, genoemde partners in het coördinatieteam en de gemeentes Delfzijl en Eemsmond.

De samenwerking tussen relevante partijen en de financiering van dit Plan van Aanpak is geformaliseerd in de Samenwerkingsovereenkomst Chemport Europe (bijgevoegd)

Ten behoeve van draagvlak en aansluiting met de industrie is het van belang dat ook bedrijven formeel worden aangehaakt. De hierbij horende organisatievorm zal in 2018 worden uitgewerkt.

3 Concrete ontwikkelkansen

Er liggen op een aantal terreinen concrete ontwikkelkansen.

- Grootschalige raffinage van ligno-cellulose houdende grondstoffen (hout) in Delfzijl of Eemshaven: Vrijkomend lignine kan in eerste instantie worden ingezet voor energie toepassing (bijstook). Mogelijkheden voor verdere verwaarding moeten worden ontwikkeld (chemie & materialen).
- Uitbouwen koolhydraatchemie in Emmen en Delfzijl. De middels bio-raffinage van hout of anderszins geproduceerde suikers kunnen chemisch of fermentatief omgezet worden in allerlei chemicaliën (o.a. LA, HMF en FDCA).
- Uitbouw bio-polymeer ontwikkeling in Emmen (oa op het gebied van polyesters, polyamiden)
- Uitbouw bio-composiet cluster in Emmen
- Uitbouwen vergassingscluster (Torrgas, BioBTX, Milena, Bavin)
- Transitie naar een waterstofeconomie (langere termijn)

3.1 Raffinage van ligno-cellulose houdende grondstoffen

Inmiddels heeft een consortium o.l.v. Avantium te kennen gegeven haar Zambezi project in Delfzijl te willen realiseren. Eén van de producten uit de demo is zuivere glucose. We gaan in samenwerking

met de consortium partners actief op zoek naar partijen die dit willen omzetten naar voor de regio relevante vervolg producten.
Met ECN wordt gesproken over doorontwikkeling van het Organosolv proces (pilot / demo). In het project Bioforever – getrokken door ex DSM-er Anton Robek - worden verschillende bio raffinage technieken waaronder Zambezi en Organosolv technisch en economisch vergeleken. Locatie optimalisatie is hier een onderdeel van. Delfzijl is naar voren geschoven als één van de locaties.

3.2 Uitbouwen koolhydraatchemie in Emmen en Delfzijl.

Om de koolhydraat-chemie (suiker / zetmeel) verder uit te bouwen gaan we actief op zoek naar partijen die suikers om kunnen zetten naar voor de regio relevante moleculen (FDCA, LA, MEG etc.). Deze kunnen als building blocks in de bestaande chemische installaties worden gebruikt. In dit kader lopen er contacten met diverse partijen, direct en via bedrijven in de regio.

Specifiek voor de Campus Groningen is een propositie ontwikkeld gericht op MKB. Gezamenlijk met Avebe gaan we het zoekprofiel voor bedrijven aanscherpen.

In samenwerking met SBE is bij de RUG en de Hanze een studie uitgezet die kijkt welke routes mogelijk zijn op basis van regionale grondstoffen en reagentia die aanwezig zijn in Delfzijl. Doel is om te komen tot een shortlist van platform-chemicaliën die voor Noord-Nederland mogelijk interessante business kunnen opleveren. De resultaten zullen begin Q2 beschikbaar komen. Samen met de industrie zullen hier de 'top kansen' uit worden benoemd. Afhankelijk van de uitkomst kan dit leiden tot een gericht acquisitie of meer een business development-achtig traject.

In samenwerking met het Stenden Hogeschool en het Drenthe College wordt gekeken naar de mogelijkheid voor een fermentatie of polymerisatie pilotplant in Emmen.

3.3 Uitbouw biopolymeer ontwikkeling in Emmen (oa op het gebied van bio-polyesters)

De bestaande Aanjaagorganisatie in ZO Drenthe richt zich op het stimuleren van verwaarding van technieken e/o concepten in onder meer start-ups en nieuwe vestigers. Dit zal worden voortgezet en daar waar mogelijk uitgebouwd in samenwerking met GreenPAC en Drenthe College.

I.s.m. de WUR en een aantal bedrijven wordt een onderzoek gedaan naar de haalbaarheid van een polyester pilotplant in Emmen. Een dergelijke plant – als onderdeel van de Sustainable Polymers Innovation Cluster (SPIC) - kan een integraal onderdeel worden van de propositie van het cluster in Emmen en een goede aanleiding vormen om in gesprek te raken met bedrijven.

I.s.m GreenPAC wordt gekeken naar het uitbouwen van i-LAB/CoCi in Emmen en daarbuiten.

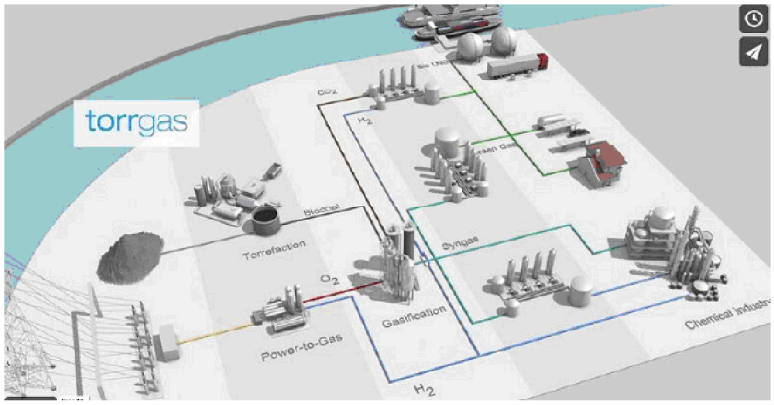
Op initiatief van EMMTEC services wordt door bedrijven gekeken naar mogelijkheden voor verduurzaming van de energie huishouding (benutting warmte overschot uit industrie). Voorbeeld hier is het stoom project van AkzoNobel en Eneco. De opties voor groengas worden nadrukkelijk ook bekeken op regionale schaal.

3.4 Vergassings cluster rond Delfzijl

Eind 2015 is door Torrgas bij DNV-GL in Groningen – met steun van Gasunie en AkzoNobel - een pilotplant van 700 kWh gerealiseerd en opgestart. In de tweetraps vergassingsinstallatie wordt getorreficeerd hout door middel van het toevoegen van zuurstof en warmte omgezet in bio-syngas.

Het syngas vormt de basis voor doorontwikkelingen naar productie van ammoniak en organische chemische producten, zoals methanol, azijnzuur, DME en methaan. Het opzetten van dit type projecten wordt in samenwerking met het gerelateerde bedrijfsleven gedaan.

De keten van biomassa naar chemie is schematisch weergegeven in onderstaande illustratie.

Figuur 1: Demonstratieproject verduurzaming chemische industrie Delfzijl

3.5 Transitie naar een waterstof economie

Zowel regionaal als nationaal en Europees staat de transitie naar een low carbon/waterstof-economie in toenemende belangstelling. Vanuit bestaande initiatieven en plannen is duidelijk dat er een toenemende belangstelling is voor het door ontwikkelen van de waterstofeconomie. Concreet heeft dit geresulteerd in een grootschalige visie van de Innovation Board. In deze visie is een doorkijk geschetst die uitmondt in de realisatie van grootschalige elektrolyse (1.000 MW) voor grootschalige energieopslag en balanceren en gekoppeld aan de afname in de chemische industrie en mobiliteit. De grondslag voor het op gang brengen van een waterstofeconomie is drieledig: (1) opmars duurzame elektriciteitsproductie, (2) reductie lokale emissies en (3) reductie emissies en fossiele grondstoffenverbruik in de chemische industrie.

3.6 Andere ontwikkel trajecten

Naast de bovengenoemde ontwikkelkansen zijn er een aantal kleinere interessante ontwikkel trajecten met soms een langere tijdlijn;

<u>EpiChloorHydrine op basis van glycerine (ECH)</u>

Met de aanwezigheid van chloor (in de vorm van gasvormig zoutzuur) en een zoutwaterzuivering is Delfzijl een site die geschikt is voor de productie van Epichloorhydrine. Chemcom heeft toegang tot een interessant patent. Musim Mas heeft een grondstof positie. Productie van ECH opent wellicht mogelijkheden voor productie van Epoxyharsen in Delfzijl (ECH is reactief en moeilijk te transporteren)

<u>Polyolen op basis van 1G suikers (MEG)</u>

Via chemische omzetting vanuit suikers kunnen polyolen worden gemaakt die weer te gebruiken zijn bij de productie van polyesters of polyurethanen (bio-polymeren). Technologie is in ontwikkeling.

Nieuwe routes naar suiker

De WUR gaat een proof-of-concept studie doen naar mogelijkheden om op basis van een slimme combinatie van lokaal beschikbare grond en reststoffen en nieuw ontwikkelde (lage temperatuur / decentrale) raffinage technologie goedkope suikers te produceren. Dit kan dan weer de basis zijn voor gesprek met producenten.

'Glycerine-to-Glycol'

Er zijn plannen om in Delfzijl op basis van glycerol Propyleen Glycol te produceren.

Algen / Cyano bacteriën

Het is interessant om in de nabijheid van de chemieclusters (Delfzijl / Emmen) algen te telen. Er is voldoende land, CO2 uit rookgas en zonlicht. In Delfzijl zijn er partijen bereid om te investeren in de benodigde rookgasleiding.

BioBTX

BioBTX heeft aangekondigd een pilot te gaan bouwen op de Campus Groningen.

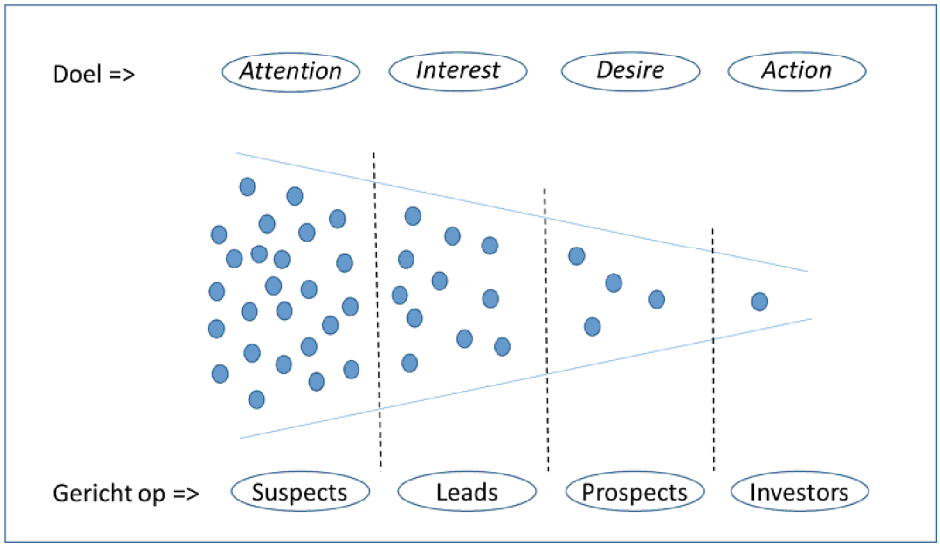
Sustainable Polymers Innovation Cluster (SPIC)

In Emmen wordt gewerkt aan het oprichten van een Campus met proef/pilot apparatuur. Doel is om het ecosysteem op het onderdeel polymeerchemie te verrijken.

4 Activiteiten

4.1 Samenhang

De activiteiten beschreven in dit plan zijn m.n. gericht op het verkrijgen van aandacht en het wekken van interesse en op het zorgen voor een goede aansluiting op bestaande activiteiten in de regio die gericht zijn op 'prospects' en 'investors'.

Figuur 2: Acquisitie trechter

Voor effectieve acquisitie zijn over meerdere jaren samenhangende actie op verschillende terreinen nodig. In onderstaande tabel is in algemene termen opgenomen welke activiteiten moeten plaatsvinden.

Attention	*Interest*	*Desire*	*Action*
• Opstellen 'events' kalender voor communicatie • Chemport propositie regionaal en nationaal gericht onder de aandacht brengen inclusief NFIA • On-line publiceren relevant nieuws / verhalen delen • Presenteren bij bestaande Nationale en Regionale events (CCC, bio-cooperatie, Deloitte) • Publiceren / Chemport 'white papers' / onderzoeken	• Actueel houden afgestemde 'hit-list' • Productie standaard materiaal • Op basis ' hit-list' / contacten uitbouwen met potentiele investeerders en technologie leveranciers (RUG/WuR/Stenden hierbij betrekken (wetenschappelijke contacten) • Bezoek (internationale) beurzen en/of congressen (WCIB / EFIB, ICBBM) • Ondersteunen feasibility studies	• Initiëren, ondersteunen / uitwerken mogelijke businesscases • Toegesneden bidbooks • Fact findings bezoeken	• Faciliteren investeringen • Verbinden van relevante partijen

	• Bezoeken van hoofdkantoren bestaande internationale relaties (ism NFIA)		
Gericht op: Bedrijven die mogelijk willen investeren in Groene Chemie en BBE	Gericht op: Eigen actuele hit-list en geïnteresseerde bedrijven (leads)	Gericht op: Prospects (leads die wat willen / waar we mee in gesprek zijn)	Gericht op Concrete investeerders / vestigers

Vanuit Chemport vullen wij een rol in als verkenner, verbinder en verleider. In de rol van verkenner huren wij – waar nodig – specialisten in.

4.2 Looptijd

De looptijd van dit plan is 2 jaar (juli 2017 t/m juni 2019). Na een jaar zal het plan inhoudelijk worden geactualiseerd (medio 2018).

4.3 Branding en events

De Chemport value proposition verder laden en actief uitdragen. Hierbij moet er verder nagedacht worden wanneer dit in welke vorm gebeurt (websites, publicaties 1:1) het e.e.a. afhankelijk van de gekozen doelgroep(en).

We haken zoveel mogelijk aan bij bestaande events zoals CCC congres, BBE event Emmen, oprichting Bio-coöperatie, presentatie BBE boek , Suspacc events, Nederlandse deelname aan WCIB etc. Bestaande events als Eemsdeltavisie zullen worden gebruikt om het Chemport in het nieuws te houden.

Afspraak is om alle relevante gebeurtenissen (opening / congres / events / aankondiging uitbreiding / vestiging) op de een of andere manier te linken aan Chemport.

4.4 Networking

GSP, NOM, Campus Groningen en EMMTEC services staan in het kader van acquisitie in contact met een groot aantal partijen cq zijn actief in relevante netwerken zowel nationaal als binnen Europa. Noemenswaardig zijn:

- Netherlands Foreign Investment Agency (NFIA)
- European Chemical Region Network (ECRN)
- European Chemical Site Promotion Platform (ECSPP)
- Nationaal Acquisitie Team (NAT) Chemie (andere chemie locaties)
- Vereniging Nederlandse Chemische Industrie (VNCI)
- Branche Organisatie Zeehavens (BOZ)
- Stichting Bedrijven Eemsmond (SBE)
- Bio Economy Region Northern Netherlands (BERNN, samenwerking regionale kennisinstellingen)
- Beheerders en ontwikkelaars van relevante faciliteiten (bijv. Entrance, ZAP, inno-lab chemie, GreenPAC)
- Bio Coöperatie Noord Nederland (coöperatie van Biobased gerelateerde MKB bedrijven).
- Topsector Chemie
- Federatie Bio-economie Nederland i.o. (Corbey)
- Noordelijke Innovation Board (NIB)
- VNO-NCW (landelijk en regionaal Noord-Nederland)

Deze contacten zullen waar nodig worden geïntensiveerd (vb NFIA) en gekeken zal worden welke partijen een actieve(re) rol kunnen spelen in de profilering cq het uitdragen van de propositie. Daarnaast zal op basis van de gekozen platform chemicaliën / routes gericht contact worden gelegd met relevante bedrijven.

Binnen het NAT chemie is geconcludeerd dat nieuwe investeringen voor het overgrote deel komen van huidige investeerders en dat daarom een effectief en efficiënt relatiemanagement 'in place' moet zijn om nieuwe projecten en initiatieven te begeleiden naar realisatie. Wij zien dit terug in de geschetste ontwikkelkansen waar ook vaak 'incumbents' betrokken zijn. Ook uit de daadwerkelijke (vernieuwings)investeringen blijkt dat partijen vaak vasthouden aan reeds bestaande productielocaties.

Doel is om branding van Emmen en Delfzijl te etaleren binnen de netwerken waarbinnen de regio actief is. Zo zal er ondermeer gekeken worden naar de opzet van de ECSPP website.

4.5 Campagnes

We zullen een aantal gerichte campagnes gaan voeren. Hierin zijn een aantal stappen te onderscheiden.

- Doelstellingen; vaststellen jaar en kwartaaldoelstellingen (wat willen in een afgebakende periode bereikt hebben?)
- Content: opstellen jaar content strategie op basis van de kalender (wat hebben we nodig om bovenstaande doelstellingen te bereiken, met welke middelen en budgetten)
- Productie: content productie, interviews, productie-fotografie, video en campagnes
- Management: project- en campagne-management, ontwikkelen en productie, mediastrategie, bijsturen en evaluatie on- en offline campagnes
- Media/PR media inkoop: online en offline (internationale inkoop, geografisch georiënteerde campagnes online, lobby naar algemene media en special interest)
- Events project- en event-management: ontwikkelen en productie

We gaan uit van drie geografisch of thematisch gerichte campagnes per jaar gekoppeld aan de pipeline van de acquisitie-agenda, het e.e.a. zoveel mogelijk in afstemming met 'Top-Dutch'.

De pipeline bestaat uit:

- suspects: ondernemingen en investeerders die op zoek zijn naar een nieuwe vestiging in de EU en nog niet bekend zijn met Chemport Europe
- leads: ondernemingen en investeerders die op zoek zijn naar een nieuwe vestiging in de EU
- prospects: ondernemingen en investeerders die op zoek zijn naar een nieuwe vestiging in de EU en waarmee reeds contacten zijn met Chemport Europe in verschillende fasen van het sales-traject.

Door een mix van doelgerichte en geografisch afgebakende 'paid, owned en earned' campagnes op relevante sociale kanalen wordt er marketing-data verzameld waaruit leads kunnen worden geëxtraheerd.

De campagnes worden sterk online-georiënteerd waarbij het verzamelen en managen van 'leads' centraal staat. De aanpak gaat helpen bij het ontwikkelen en managen van een up-to-date acquisitie-lijst op basis van 'data' waarop gerichte sales-actie's kunnen plaatsvinden. De 'lead-list' biedt die informatie en priorisering waarmee doelgerichter sales kan worden bedreven.

4.6 Buitenlandse reizen

We zijn bezig om te bepalen welke gebieden in de wereld het waard zijn om zelf gericht te bezoeken (waarschijnlijk in ieder geval de VS en JP). In samenwerking met NFIA kantoren in het buitenland plannen we bezoeken aan hoofdkantoren van bestaande relaties.

We bezoeken een beperkt aantal (geselecteerde) beurzen / congressen

Bio-materialen	Keulen	10-11 mei	5.1.2e
World Bio	Montreal	July 23-26	5.1.2e
EFIB	Brussel	9-11 oktober 2017	5.1.2e / 5.1.2e / 5.1.2e)
(Deze beurzen hebben al plaatsgevonden)			
World Bio Market	Amsterdam	20/21 maart 2018	nntb
Bio-materialen	Keulen	Mei 2018	nntb
World Bio	Montreal	July 2018	5.1.2e / 5.1.2e
EFIB	Toulouse	Oktober 16-18	nntb

4.7 Ondersteunen business cases

We zullen concrete business cases waar nodig ondersteunen. Dit kan bijvoorbeeld door studies te ondersteunen of door contacten te leggen met relevante organisaties in het proces van 'fact-finding'. Zo is er gekeken naar de mogelijk om rookgas infrastructuur aan te leggen voor een aantal partijen en is er een opdracht uitgezet voor een studie naar beschikbaarheid van goedkopere industriële suikers. Er zal voor worden zorg gedragen dat er bij deze activiteiten geen sprake is van activiteiten met een staatssteunkarakter.

4.8 Overig

In de chemie gaat het vaak om grote kapitaalsinvesteringen. In samenspraak met relevante partijen zal gekeken worden naar de mogelijkheid (en wenselijkheid) om - wellicht onder de Chemport vlag - een Noordelijk cleantech/groene chemiefonds op te zetten van waaruit deel kan worden genomen in investeringsprojecten. Dit fonds zal deels met publiek deels met privaat kapitaal (moeten) worden gevuld.

We hebben de eerste stappen gezet om – analoog aan het PharmaPortal project en i.s.m. de 'bio-coöperatie' - te komen tot een Portal voor Groene Chemie en BBE om ideeën uit de kennisinstellingen in een vroeger stadium op te pikken en op professionele wijze de commercieel relevante richting te geven.

We faciliteren samen met SBE en in eerste instantie de Hanzehogeschool de ontwikkeling van een matching platform voor bedrijven en studenten in de regio. Gekozen is voor een groeimodel. Doel is om te komen tot een Chemport breed matching platform waarin alle BERNN partners en relevante bedrijven meedoen.

We sluiten aan op de te ontwikkelen industrie agenda en zullen ons inzetten om deze te verbinden met de relevante onderzoeksagenda(s).

We gaan waar mogelijk met inzet van investeringsubsidies (RIG / Vierkant voor Werk-bedrijvenregeling) uitbreidingsinvesteringen faciliteren. Aanbeveling is om in gesprek te gaan met Brussel om binnen een zelfde EAN code uitbreidingsinvesteringen te kunnen ondersteunen met deze gelden.

De HanzeHogeschool en de RUG kijken op basis van in Delfzijl aanwezige reagentia en grondstoffen naar wat nog interessante producten zouden kunnen zijn (Heers & Heeres). Er is een long-list gemaakt van 100 'path-ways' die met het bedrijfsleven cq individuele bedrijven ingedikt wordt tot een beperkt aantal top-kansen die richting kunnen geven aan acquisitie en BD. We gaan beoordelen of een vergelijkbare aanpak ook in Emmen kan worden opgezet en uitgevoerd.

We gaan samen met NFIA kijken hoe de Chemport Value proposition kan worden geïntegreerd in een Nationale propositie voor BBE / chemie.

We gaan samen met Avebe bepalen wat mogelijk interessante (soort) MKB partijen zijn die zich zouden kunnen vestigen in/bij het nieuwe Avebe R&D centrum. Een standaard aanbod is inmiddels klaar (bidbook).

Vertegenwoordiging vanuit Chemport Europe sluit aan bij de bestaande structuur "Aanjaagorganisatie ZO-Drenthe" (gemeente Emmen, provincie, GreenPAC, Stenden, MKB etc) om maximaal voordeel te halen uit de initiatieven en de programma's goed op elkaar afgestemd te houden.

5 Uitvoering, organisatie en planning

Om de Chemport propositie goed over het voetlicht te krijgen en hiermee resultaat te boeken zullen betrokken partijen gezamenlijk moeten optrekken. De Chemport propositie zal sterker worden als de (diverse) verbanden tussen de verschillende clusters binnen Chemport worden verstevigd (m.n. tussen kennis en industrie maar ook tussen de beide industrie clusters) en er gericht ontwikkeld wordt.

Vanuit Chemport is een coördinatie team actief: Dit team van 'meewerkers' in de uitvoerende teams zal bestaan uit

- 5.1.2e 5.1.2e, NOM
- 5.1.2e 5.1.2e, Campus Groningen
- 5.1.2e 5.1.2e, Chemiecluster Eemsdelta
- 5.1.2e 5.1.2e, GSP
- 5.1.2e 5.1.2e, Gemeente Emmen
- 5.1.2e 5.1.2e, EMMTEC services
- Eén vertegenwoordiger van BERNN

Per cluster zal er in ieder geval een uitvoerend team actief zijn die de lokale (industrie/R&D) agenda ondersteunt / ontwikkelt.
Daarnaast wordt er een communicatieteam gevormd bestaande uit medewerkers vanuit de verschillende clusters (zie paragraaf 7.2).

Het gezamenlijk optrekken is één van de kritische succesfactoren voor het slagen van Chemport Europe .

De samenwerking tussen de partners die dit Plan van Aanpak dragen zal geformaliseerd worden in een samenwerkingsovereenkomst. Gekeken zal worden wat voor de langere termijn de beste samenwerkingsvorm is. Een voorstel hiertoe zal in 2018 worden uitgewerkt.

6 Beoogde resultaten

Dit acquisitieplan heeft een looptijd van 2 jaar en loopt van juli 2017 tot en met juli 2019.

De beoogde doelen zijn:

1. Eenheid in uitingen (één website, één naam, één verhaal)
2. Een aansprekende marketing campagne / branding met de juiste content op basis van interactie met bedrijven
3. Grotere naamsbekendheid en herkenbaarheid bij prospects (nationaal / internationaal)
4. Verbeterde samenwerking met partijen op het gebied van acquisitie (met name NFIA, Nationaal Acquisitieteam Chemie)
5. Ondersteunen van enkele feasibility studies ter concretisering van geïdentificeerde ontwikkelpaden
6. Ondersteunen van business cases voor realisatie van een bio-raffinageplant (pilot en demo) en mogelijke downstream plants

Dit moet aan het eind van de periode hebben geleid tot:

- **Ten minste 4 acquisities (bestaande bedrijven of start-ups)**
- **met gezamenlijk 100 nieuwe arbeidsplaatsen**
- **6 nieuwe prospects met uitzicht op 150 arbeidsplaatsen**

Vertrekpunt bij dit alles is dat zowel de verrichte inspanningen als gerealiseerde opbrengsten enigszins gelijk zijn verdeeld over de betrokken regio's.

In mei 2019 zal er een evaluatie plaatsvinden.

7 Begroting en financiering

7.1 Begroting

De kosten die gemaakt worden aan het eind van het acquisitie proces (zie 4.1 - samenhang) zoals in fact-finding activiteiten, bij het faciliteren concrete investering, vergunningen etc worden gedragen door de NOM, GSP, EMMTEC services, de Gemeente Emmen en Campus Groningen. Dit geldt zowel voor uren inzet als voor out-of-pocket kosten. Deze activiteiten vallen onder de reguliere werkzaamheden van deze organisaties. De activiteiten gericht op groene chemie eerder in het acquisitieproces (branding, business development) zijn hier aanvullend op en in deze omvang en vorm nieuw. Hiervoor wordt een bijdrage gevraagd. Dit geldt ook voor de coördinatie die nodig is om gezamenlijk op te kunnen trekken (office / communicatie management).

7.2 Kosten overzicht

Budget voor de twee jaar

Om de beoogde resultaten van Chemport te kunnen realiseren is een structurele aanpak en een meerjarig commitment nodig.

De eerste twee jaar hiervan worden als volgt ingevuld

kostenbegroting

Jaarlijks x € 1.000	*Uitleg / voorbeelden*	Jaar 1	Jaar 2
Planvorming	Opstellen / actualiseren PvA	CT	CT
	Opstellen 'events' kalender voor communicatie	CT	CT
Content productie			
Journalistiek	Specifieke content / artikelen gericht op professionals	25	25
Beeld	Professioneel foto en film materiaal	20	15
Door-ontwikkelen / optimaliseren website		20	10
Vullen / actueel houden website	Online publiceren relevant nieuws / verhalen delen	CT	CT
Opmaak standaard bidbook		10	
Materiaal (beursbezoek)	WCIB, EFIB	30	15
Netwerk onderhoud	Propositie gericht onder de aandacht brengen bij o.a. NFIA	CT	CT
Beurzen / events	Nationale en regionale events / beurzen (inrichting stand / beurskosten)	40	40
	Bezoek internationale beurzen en congressen (WCIB, EFIB, ICBBM)	CT	CT
	Stakeholder bijeenkomsten (2 per jaar)	10	10
	Chemport event	0	40
Campagnes (3 per jaar)			
Concept ontwikkeling	Aanpak rond bv thema glucose,	45	45

	vezels, lignine, groene stoom, kennis		
Campagne management ('socials')	Wat, waar hoe; opzet campagne middels social media	25	25
Media inkoop (internationaal)		50	50
Effect meting		15	15
Bezoeken hoofdkantoren buitenland	Ism lokale NFIA kantoren	CT	CT
Bezoeken middelgrote bedrijven NL		CT	CT
Studies			
White papers	Opstellen / publiceren white paper(s)	15	15
Markt / Supply Chain	Onderzoeken (vb: vervolg Heeres & Heeres, Suikerstudie, vervolg stofstromen studie in Delfzijl en Emmen)	75	75
Feasibility / ondersteuning BC's	Uitwerken specifieke leads (vb PDC)	30	30
Coördinatie / communicatie	Kosten 'vaste' part-time kracht om minder te hoeven uitbesteden	50	50
	Actueel houden afgestemde 'hit-list'		
	Productie standaard materiaal		
	Cross-selling	CT	CT
Kantoorkosten	Algemeen	5	5
	Kosten stichting	10	10
Training	Training office management voor website beheer etc	20	-
Webbeheer	Kosten hosting	2	2
Diversen / onvoorzien		3	3
Coördinatie team		in-kind	in-kind
Totaal per jaar		**€ 500**	**€ 480**

Totaal komt dit op **€980k** over een twee jaar periode.

CT = coördinatieteam. Bij de opzet wordt uitgegaan van ondersteuning door 'office / communicatie manager'

Urenbegroting coördinatieteam:

Organisatie	Ureninzet	Personen	Activiteit
NOM	0,5	5.1.2e 5.1.2e	Uitvoering werkplan/CT
NOM	0,2	5.1.2e 5.1.2e	Administratie
GSP	0,8	5.1.2e 5.1.2e	Uitvoering werkplan/CT
Emmtec	0,5	5.1.2e 5.1.2e	Uitvoering werkplan/CT
Gemeente Emmen	0,8	5.1.2e 5.1.2e	Uitvoering

			werkplan/CT
Provincie Groningen (gedetacheerd)	0,8	5.1.2e 5.1.2e	uitvoeringwerkplan/CT
Taskforce Chemie Emmen	ntb	ntb	Uitvoering

Urenbegroting communicatie team

Organisatie	Ureninzet	Personen
NOM	0,1	5.1.2e 5.1.2e
GSP	0,5	5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e
Emmtec	0,2	5.1.2e 5.1.2e
Noordtij (namens gem. Emmen)	0,2	5.1.2e 5.1.2e
Provincie Drenthe	0,1	5.1.2e 5.1.2e
Provincie Groningen (extern ingehuurd)	0,1	5.1.2e 5.1.2e

De kosten die gemaakt worden in de laatste stap van het acquisitietraject (fact-finding) worden zoals genoemd gedragen door de acquisitie partners als onderdeel van hun reguliere acquisitie opdracht. Dit geld ook voor out-of-pocket kosten voor congressen / beurzen en bezoeken aan buitenlandkantoren en prospects. Dit zal worden betaald uit de reguliere budgetten van de acquisitie partners (GSP / EMMTEC services, Campus Groningen, Gemeente Emmen)

Op basis van de toezegging van € 50k uit het Bestuurlijk Overleg van 15 maart 2017 (onderdeel van de begrotingstabel, geen extra kosten) en in het PvA beschreven acties, zijn de volgende verplichtingen aangegaan

Begroting en uitgaven H1 2017

Goedgekeurde begroting 15/3:		Werkelijk	Opmerkingen (alle bedragen excl. BTW)	Voorschot NOM	GSP
Value Proposition op A4	€ 2.000	€ -	Niet uitgevoerd; We gebruiken GSP A4		
Omzetten N4B film naar Chemport	€ 10.000	€ 7.645	Factuur Initio incl. kosten Strawberry Fields	€	5.1.1c
Website 2.0	€ 15.000		Raming / Nog niet gereed		
		€ 2.968	Promotie materialen, advertentie opmaak en extra brochures	€	
Strategie meerjarenplan	€ 5.000		Vervallen		
Proef campagne	€ 13.000	€ 15.761	Kosten Initio + 5.1.2e voor 3 kleine WCIB campagnes	€	
(1e) Bijdrage aan EFIB	€ 5.000	€ 2.200	Standkosten WCIB		
(rest zit in H2 2017 budget)		€ 5.000	Kosten EFIB na aftrek bijdrage deelnemers		
		€ 1.200	TV e.d. voor in de stand	€	
			(rest (€ 15.000) EFIB Budget zit in jaar 1)		
Totaal	**€ 50.000**	**€ 34.774**		€	

Opm. deze € 50.000,- is nog niet verrekend.

Overige aangegane verplichtingen:	NOM	GSP
Website 2.0	€	5.1.1c
Restant EFIB		
Initio campagne EFIB	€	
Bijdrage aan boek Sustainability First		
Kosten ontvangst EZ werkgroep		
Totaal:	€	

:

7.3 Dekkingsvoorstel

Uitgangspunten:

- Voor de dekking zijn die partijen meegenomen die een belang hebben bij branding / acquisitie.
- De als dekking opgenomen bedragen zijn wel besproken maar niet toegezegd / goedgekeurd door genoemde partijen (bedrijven / overheden)
- De bedrijfsbijdrage is een inschatting die deels gebaseerd is op bijdragen zoals die nu betaald worden door in EDG deelnemende bedrijven. In 2018 zal een opzet (incl. bijbehorende financiële bijdrage) worden uitgewerkt die het mogelijk maakt om bedrijven te laten aansluiten bij het Chemport initiatief.
- Er wordt uitgegaan van voorschotten per half jaar.
- Chemport zal een deel van de inhoudelijke invulling zijn van de 'TopDutch' campagnes. Het gaat hier om campagnes die het TopDutch profiel inhoud geven en versterken en tegelijkertijd campagnes zijn waarbij 1 specifiek bedrijf of een bepaalde technologietak of bepaalde positie in de supply chain, getarget wordt. Op basis hiervan wordt in nauwe samenwerking met het TopDutch Team, TopDutchbudget ingezet. We gaan er hierbij vanuit dat Top-Dutch eind 2017 is geformaliseerd en vanaf 2018 Chemport campagnes kan faciliteren.
- NOM is in de regio de partij verantwoordelijk voor reguliere acquisitie. Zoals aangegeven zijn de voorgestelde branding en marketing activiteiten van Chemport met de bijbehorende out-of-pocket kosten aanvullend op de reguliere activiteiten en in deze omvang en vorm nieuw. Hier is geen budget voor beschikbaar. De inzet van de NOM vertaalt zich via de inzet van een substantieel aantal in-kind uren. Deze benodigde uren vanuit NOM komen uit de reguliere budgetten.
- Partijen hebben eisen gesteld t.a.v. de governance structuur en verantwoording over de inzet van middelen. Hiertoe is een samenwerkingsovereenkomst opgesteld die hoort bij dit PvA.
- GSP heeft zich bereid verklaard de kosten voor de WCIB incl. voorbereiding en campagne op zich te nemen

€ x 1.000	*Jaar 1*		*Jaar 2*	
	2e helft '17	*1e helft '18*	*2e helft '18*	*1e helft '19*
EBG	25	25	25	25
Bedrijven*	-	30(0)	50(0)	50(0)
GSP	5.1.1c			
EMMTEC				
Hanzehogeschool				
RUG	5	5	5	5
Stenden		tbd	tbd	tbd
Gem. Emmen	15	15	15	15
Gem. Delfzijl	5	5	5	5
Gem. Eemsmond	5	5	5	5
Top Dutch	-	50	50	50
Prov. Gr.	67.5	40(55)	25(50)	25(50)
Prov. Dr.	67.5	40(55)	25(50)	25(50)

Totaal	250	250	240	240

Totaal in jaar 1 en 2 is € 980k

*) De opgenomen bijdragen van bedrijven zijn nog niet zeker gesteld. Dit zal - als onderdeel van de verdere organisatie ontwikkeling - in 2018 zijn beslag krijgen. Tot die tijd wordt aan beide provincies gevraagd borg te staan voor het opgenomen bedrag.

8 Evaluatie

Aan het eind van de periode zullen de resultaten worden geëvalueerd door de partijen die er in-kind en in cash aan hebben bijgedragen, te weten EMMTEC services, GSP, Stenden Hogeschool Hanzehogeschool, RUG, NOM, EBG, Campus Groningen, de Provincies Drenthe en Groningen en de gemeentes Emmen, Eemsmond en Delfzijl. Hierbij zal feedback van de relevante partijen worden meegenomen. Evaluatie zal zijn gericht op de mate waarin de gestelde doelen zijn gerealiseerd, het verder verbeteren van de regionale acquisitie functie en zal betrekking moeten hebben op die elementen die hierbij van belang zijn.

Na het eerste jaar zal er in het bestuur een tussentijdse evaluatie plaatsvinden.

Aanvullende vragen aanbestedingsplicht voor subsidie-ontvangers

Dinsdag 6 februari 2018 subsidieteamoverleg

1. Nieuwe Europese drempels zijn bekend → *Werken € 5.548.000, Leveringen en diensten die ermee verband houden € 221.000. Is de presentatie aangepast.*

2. Artikel 55 AGVV. Staat de Europese drempel er ook in? → *Gaat om lid 6 van artikel 55 AGVV ([redacted] en [redacted]). Is herhaling van wat er al in de aanbestedingswet staat. Dus de Europese drempel staat er niet in, maar er wordt wel naar verwezen.*

   *Iedere concessie of iedere andere vorm van toewijzing aan een derde om de sportinfrastructuur of multifunctionele recreatieve infrastructuur te bouwen, te moderniseren en/of te exploiteren, vindt op open, transparante en niet-discriminerende basis plaats, rekening houdende met de **geldende aanbestedingsregels** ([redacted]: cursief en dikgedrukt).*

3. Welke casussen spelen er? → *Geen nieuwe casussen binnengekregen.*

4. Hoe zit het met de NOM en het Drents museum? → *Voorwaarden bij langsgaan en als ze voldoen, dan hebben ze een aanbestedingsplicht.*

5. Wat is een publiekrechtelijke instelling? →

Publiekrechtelijke instelling = een instelling die specifiek ten doel heeft te voorzien in behoeften van algemeen belang, anders dan van industriële of commerciële aard, die rechtspersoonlijkheid bezit en waarvan:

   a) de activiteiten in hoofdzaak door de staat, een provincie, een gemeente, een waterschap of een andere publiekrechtelijke instelling worden gefinancierd,
   b) het beheer is onderworpen aan toezicht door de staat, een provincie, een gemeente, een waterschap of een andere publiekrechtelijke instelling of
   c) de leden van het bestuur, het leidinggevend of toezichthoudend orgaan voor meer dan de helft door de staat, een provincie, een gemeente, een waterschap of een andere publiekrechtelijke instelling zijn aangewezen;

6. Stel dat de te sluiten overeenkomst meerdere jaren bestrijkt, valt die ook onder de aanbestedingsplicht? → *Het gaat om de overeenkomst in zijn totaliteit.*

7. Hoe vaak komt het voor? → *Niet zo vaak (2e presentatie).*

8. In hoeverre willen wij ondersteuning bieden aan de subsidieontvangers? → *Inkoop niet.*

9. Willen we het hele inkoopbeleid van toepassing verklaren? Want dat betekent nogal wat. → 5.1.2e 5.1.2e *: is niet mogelijk. Verbod op détournement de pouvoir. We mogen niet bestuursbevoegdheden gebruiken voor een ander doel dan waarvoor ze gegeven zijn.*

10. In de beschikking opnemen en de subsidie-ontvanger erop wijzen is dat voldoende?
→ Ja, vanuit onze kant als aanbestedende dienst staat er geen verplichting in de wet. Dus het in de beschikking opnemen en de subsidie-ontvanger erop wijzen is voldoende.
Wel staat er in art. 13 van de richtlijn 2014/24/EU:

De aanbestedende diensten die de subsidies in de zin van de eerste alinea, onder a) en b), toekennen, zorgen ervoor dat deze richtlijn wordt nageleefd indien zij de opdracht niet zelf gunnen of hem in naam van en voor rekening van andere instanties gunnen.

Met andere woorden, men mag niet onder de plicht uitkomen door als provincie zelf dan maar de opdracht te gunnen of in naam van of voor rekening van andere instanties.

Openstaande vragen:

11. Hoe gaan we hier verder mee om en hoe nemen we dit in het proces op?

Het komt zelden voor. Er wordt een stuk tekst als reminder op het subsidieplein geplaatst door 5.1.2e *en* 5.1.2e *. Als het voorkomt, dan wordt er een stuk tekst in de beschikking opgenomen om de subsidie-ontvanger op de aanbestedingsplicht te wijzen.*

VARIANT A : NETTO variant: alles uit 17 MLN betalen.

A

Soort fonds	Beschikbare bedrag conform staten-voorstel (A)	Verwachte Beheer- en algemeneKosten (B) = 25%	SUBTOTAAL (C= A-B)	Uitgangs punt Revolver end-heid	Berekening risicoreserve ivm waardedaling (deel niet revolverend) D	Restant uit te zetten middelen (E= C - D)
Innovatiefonds (5000/10000)	€ 2.000.000	-500.000	€ 1.500.000	50	-750.000	€ 750.000
Innovatiefonds ((50000> 250000)	€ 4.000.000	-1.000.000	€ 3.000.000	60	-1.200.000	€ 1.800.000
Ontwikkelfonds	€ 7.000.000	-1.750.000	€ 5.250.000	75	-1.312.500	€ 3.937.500
Subtotaal	€ 13.000.000	-3.250.000	€ 9.750.000		-3.262.500	€ 6.487.500
NOM Projects	€ 4.000.000					
Statenvoorstel	€ 17.000.000					

UITWERKING		
Uit te betalen beheer- en alg. kosten	€ 3.250.000	
Deel risicoreserve	€ 3.262.500	
Kapitaalstorting Holding	€ 6.487.500	Werkkapitaal: uit te zetten middelen
NOM Projects (besluit later)	€ 4.000.000	
	€ 17.000.000	□

VARIANT B : BRUTO variant: alles uit 17 MLN betalen. Reserve apart instellen

B

Soort fonds	Beschikbare bedrag conform staten-voorstel (A)	Verwachte Beheer- en algemeneKosten (B) = 25%	Restant uit te zetten middelen (C= A-B)	Uitgangspunt Revolverend-heid	Berekening risicoreserve ivm waardedaling (deel niet revolverend)
Innovatiefonds (5000/10000)	€ 2.000.000	-500.000	€ 1.500.000	50	€ 750.000
Innovatiefonds ((50000> 250000)	€ 4.000.000	-1.000.000	€ 3.000.000	60	€ 1.200.000
Ontwikkelfonds	€ 7.000.000	-1.750.000	€ 5.250.000	75	€ 1.312.500
Subtotaal	€ 13.000.000	-3.250.000	€ 9.750.000		€ 3.262.500
NOM Projects *2)	€ 4.000.000				
Statenvoorstel	€ 17.000.000				

UITWERKING		
Uit te betalen beheer- en alg. kosten	€ 3.250.000	
Kapitaalstorting Holding	€ 9.750.000	Werkkapitaal: uit te zetten middelen
NOM (pas besluit na	€ 4.000.000	
	€ 17.000.000	
IN te stellen Risicoresrve	€ 3.262.500	Dekking (incidenteel) nog te vinden)

VARIANT C: INSTELLEN RISICO RESERVE MET MULTIPLIER

C

Soort fonds	Beschikbare bedrag conform staten-voorstel (A)	Verwachte Beheer- en algemeneKosten *1) en dekking restant risico's (B) = 25%	Restant uit te zetten middelen (C= A-B)	Uitgangs punt Revolver end-heid D	Maximum bedrag aan kapitaal-verstrekking 100%/(100%-D) * C
Innovatiefonds (5000/10000)	€ 2.000.000	-500.000	€ 1.500.000	50	€ 3.000.000
Innovatiefonds ((50000> 250000)	€ 4.000.000	-1.000.000	€ 3.000.000	60	€ 7.500.000
Ontwikkelfonds	€ 7.000.000	-1.750.000	€ 5.250.000	75	€ 21.000.000
Subtotaal	€ 13.000.000	€ (3.250.000)	€ 9.750.000		€ 31.500.000
NOM Projects *2)	€ 4.000.000				
Statenvoorstel	€ 17.000.000				

UITWERKING		
Risicoreserve Innovatiefonds	€ 4.500.000	
Risicoreserve Ontwikkelfonds	€ 5.250.000	
Risicoreserve NOM Projects	€ 4.000.000	
Uit te betalen beheer- en alg. kosten	€ 3.250.000	
	€ 17.000.000	
-> MAXIMALE KAPITAALVERSTREKKING	€ 31.500.000	Innovatie- en ontwikkelfonds

VARIANT D: COMBINATIE A en C

D

Soort fonds	Beschikbare bedrag conform staten-voorstel (A)	Verwachte Beheer- en algemeneKosten *1) en dekking restant risico's (B) = 25%	Restant uit te zetten middelen (C= A-B)	Uitgangs punt Revolver end-heid D	Maximum bedrag aan kapitaal-verstrekking (TOTAAL) 100%/(100%-D) * C	Maximum bedrag aan kapitaal-verstrekking (TOTAAL) 1e TRANCHE	OPTIE 2e Tranche	Niet revolverend 1e tranche	Niet revolverend 2e tranche
Innovatiefonds (5000/10000)	€ 2.000.000	-500.000	€ 1.500.000	50	€ 3.000.000	€ 2.000.000	€ 1.000.000	€ 1.000.000	€ 500.000
Innovatiefonds ((50000> 250000)	€ 4.000.000	-1.000.000	€ 3.000.000	60	€ 7.500.000	€ 4.000.000	€ 3.500.000	€ 1.600.000	€ 1.400.000
Ontwikkelfonds	€ 7.000.000	-1.750.000	€ 5.250.000	75	€ 21.000.000	€ 7.000.000	€ 14.000.000	€ 1.750.000	€ 3.500.000
Subtotaal	€ 13.000.000	€ (3.250.000)	€ 9.750.000		€ 31.500.000	€ 13.000.000	€ 18.500.000	€ 4.350.000	€ 5.400.000
NOM Projects *2)	€ 4.000.000								
Statenvoorstel	€ 17.000.000								

UITWERKING		
Risicoreserve Innovatiefonds	€ 4.500.000	
Risicoreserve Ontwikkelfonds	€ 5.250.000	
Risicoreserve NOM Projects	€ 4.000.000	
Uit te betalen beheer- en alg. kosten	€ 3.250.000	
	€ 17.000.000	
-> MAXIMALE KAPITAALVERSTREKKING	€ 13.000.000	Innovatie- en ontwikkelfonds (1e Tranche)

1e Tranche		Ris. Reserve	
Cash out	13.000.000		0
Kosten beheer	-3.250.000		0
Innovatiefonds (5000/10000)	-1.000.000	€	1.000.000
Innovatiefonds ((50000> 250000)	-1.600.000	€	1.600.000
Ontwikkelfonds	-1.750.000	€	1.750.000
Terug te ontvangen	5.400.000	€	4.350.000
2e Tranche	42%		
Cash out	18.500.000		0
Innovatiefonds (5000/10000)	-500.000	€	500.000
Innovatiefonds ((50000> 250000)	-1.400.000	€	1.400.000
Ontwikkelfonds	-3.500.000	€	3.500.000
Terug te ontvangen	13.100.000	€	5.400.000
	71%		
Totaal terug te ontvangen	18.500.000	€	9.750.000

NV NOM - geconsolideerde balans (voor resultaatbestemming)

bedragen in duizenden euro's

		2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007
Activa	**Materiële vaste activa**								
	Inventaris								
	Financiële vaste activa								
	Participaties								
	Vorderingen op participaties								
	Overige leningen								
	Stimulerings- en innovatiekredieten								
	Pre Seed Capital Faciliteit								
	Effecten								
	Vlottende activa								
	Vorderingen en overlopende passiva								
	Liquide middelen								
	Totaal activa								
Passiva	**Groepsvermogen**								
	Voorzieningen								
	Langlopende schulden								
	Staat de Ned./SNN inzake Innovatiefaciliteit								
	Lening Provincie Drenthe (TAFF)								
	Kredietinstellingen								
	Kortlopende schulden								
	Totaal passiva								
	Actuele waarde participaties								
	Resultaat NOM Totaal								
	Verkoop participaties								
	Waarde NOM (net asset value)								

5.1.1c

In 2013 heeft de dividenduitkering van € 20 miljoen aan Min. EZ plaatsgevonden!

Opvallende mutatie t.o.v. voorgaand boekjaar.

	NOM	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	concept jaarplan 2010	2010	2011	activiteitenplan 2011	2012	2013	2014
W&V	Kosten F bedrijf																
W&V	Resultaat F bedrijf																
W&V	Resultaat O bedrijf																
W&V	Resultaat NOM																
W&V	ResultaatVerkoop																
W&V	Voorziening voor financiële vaste a																
	Personeelskosten O																
	overige kosten O																
	Personeelskosten P																
	overige kosten P																
	Bijdrage provincie																
	Bijdrage EZ																
	Regionale netwerken																
	Bijdrage gemeenten en CID																
	Projectfinanciering																
	Detachering																
	diensten aan derden																
	Personeel fte																
	Totaal																
	actuele waarde																

5.1.1c

Historisch overzicht grootboek

Balans vw	Balansvw -	Prestatie	Prestatieomschrijving	Project nummer	Project omschrijving	Boekdatum	Boekstuk r	Verpl. nurr	Rel.num. Bron	Relatie naam	Omschrijving boeking	Bedrag
162480	RC Aande	5160062	RC Aandeelhouders NOM	63020808	RC Aandeelhouders NOM	23-aug-16	120064	-	1560 Debiteuren	NOM; NV	Journaalimport Aangemaakt | 120064 | Tweede dividenduitkering NOM. Betreft uitkering van 10 miljoen voor de provincie tbv IFNN. | Tweede dividenduitkering NOM. Betreft uitkering van 10 miljoen voor de provincie tbv IFNN.	-8.500.000,00
		5160062	RC Aandeelhouders NOM	63020808	RC Aandeelhouders NOM	24-aug-16	120068	-	1644 Debiteuren	Fryslan; provincie	201601170 | 120068 | Tav Dhr. 5.1.2e Terug te betalen dividendbelasting inzake tweede dividenduitkering NOM. | Terug te betalen dividendbelasting inzake tweede dividenduitkering NOM.Het betreft de dividenuitkering van 10 miljoen voor de provincies tbv IFNN.	-500.000,00
		5160062	RC Aandeelhouders NOM	63020808	RC Aandeelhouders NOM	24-aug-16	120069	-	1645 Debiteuren	Groningen; provincie	201601171 | 120069 | Tav Dhr. 5.1.2e 5.1.2e Terug te betalen dividendbelasting inzake tweede dividenduitkering NOM. | Terug te betalen dividendbelasting inzake tweede dividenduitkering NOM.Het betreft de dividenduitkering van 10 miljoen voor de provincies tbv het IFNN.	-500.000,00
		5160062	RC Aandeelhouders NOM	63020808	RC Aandeelhouders NOM	1-sep-16	120104	-	3346 Debiteuren	Belastingdienst	Journaalimport Aangemaakt | 120104 | Teruggaaf dividend belasting NV NOM 2015 | Teruggaaf dividend NV NOM 2015	-500.000,00
		5160062	RC Aandeelhouders NOM	63020808	RC Aandeelhouders NOM	1-okt-16	20161011	-	1813 Crediteuren	NOM; NV	Lening innovatiefonds Noord-Nederland (IFNN)	10.000.000,00
		5160062	RC Aandeelhouders NOM	63020808	RC Aandeelhouders NOM	6-dec-16	120423	-	1644 Debiteuren	Fryslan; provincie	201601723 | 120423 | terug betalen dividend en dividendbelasting inzake dividend uitkeringv NOM (T.a.v. 5.1.2e | Het betreft de dividenduitkering NOM van 2 mlj voor de provincies t.b.v. het Ontwikkelingsbedrijf	-666.667,00
		5160062	RC Aandeelhouders NOM	63020808	RC Aandeelhouders NOM	6-dec-16	120424	-	1560 Debiteuren	NOM; NV	201601724 | 120424 | dividenduitkering NOM. | Het betreft de dividenduitkering van 2 mlj voor de provincies t.b.v. het ontwikkelingsbedrijf waarvan de provincie een 1/3 krijgt	-666.667,00
		5160062	RC Aandeelhouders NOM	63020808	RC Aandeelhouders NOM	6-dec-16	120425	-	1645 Debiteuren	Groningen; provincie	201601725 | 120425 | terug te betalen dividend en dividendbelasting inzake dividenduitkering NOM. (t.a.v. 5.1.2e 5.1.2e | Het betreft de dividenduitkering van 2 mlj voor de Provincies t.b.v. het Ontwikkelingsbedrijf	-666.667,00
		5160062	RC Aandeelhouders NOM	63020808	RC Aandeelhouders NOM	13-dec-16	120490	-	3346 Debiteuren	Belastingdienst	Journaalimport Aangemaakt | 120490 | Teruggaaf dividendbelasting NOM 2016 | Teruggaaf dividendbelasting NOM 2016	-100.000,00
		5160062	RC Aandeelhouders NOM	63020808	RC Aandeelhouders NOM	15-dec-16	120516	-	1560 Debiteuren	NOM; NV	Journaalimport Aangemaakt | 120516 | Dividenduitkering van 2 mil. voor de provincies, tbv het Ontwikkelingsbedrijf. | Waarvan de provincie 1/3 deel krijgt en dit betreft aandeel Fryslan en Groningen	-1.133.333,00
		5160062	RC Aandeelhouders NOM	63020808	RC Aandeelhouders NOM	19-dec-16	120522	-	1644 Debiteuren	Fryslan; provincie	201601932 | 120522 | Correctie factuur 120423 | Het betreft de dividenduitkering NOM van 2 mlj voor de provincies t.b.v. het Ontwikkelingsbedrijf	666.667,00
		5160062	RC Aandeelhouders NOM	63020808	RC Aandeelhouders NOM	19-dec-16	120523	-	1644 Debiteuren	Fryslan; provincie	201601933 | 120523 | T.a.v. 5.1.2e Door te betalen dividendbelasting inz. dividenduitkering NOM (tbv Ontwikkelingsbedrijf). | Door te betalen dividendbelasting inz. dividenduitkering NOM (tbv Ontwikkelingsbedrijf).	-100.000,00
		5160062	RC Aandeelhouders NOM	63020808	RC Aandeelhouders NOM	19-dec-16	120526	-	1645 Debiteuren	Groningen; provincie	201601935 | 120526 | Correctie factuur 120425 | Het betreft de dividenduitkering van 2 mlj voor de Provincies t.b.v. het Ontwikkelingsbedrijf	666.667,00
		5160062	RC Aandeelhouders NOM	63020808	RC Aandeelhouders NOM	19-dec-16	120528	-	1645 Debiteuren	Groningen; provincie	201601938 | 120528 | Tav 5.1.2e 5.1.2e Door te betalen dividendbelasting inzake dividenduitkering NOM (tbv het Ontwikkelingsbedrijf). | Door te betalen dividendbelasting inzake dividenduitkering NOM (tbv het Ontwikkelingsbedrijf).	-100.000,00
		5160062	RC Aandeelhouders NOM	63020808	RC Aandeelhouders NOM	19-dec-16	120535	-	2861 Debiteuren	Plas & Bossinade	Journaalimport Aangemaakt | 120535 | Investeringsbedrag door de Provincies zal worden besteed ter stimulering van het (innovatieve) MKB in Noord Nederland | Investeringsbedrag door de provincies zal worden besteed ter stimulering van het MKB in nrd ned.	-19.401.530,00
		0000000	Algemeen	00000000	Algemeen	9-aug-17	20170024	-	Spreadsheet	-	De bijdrage van het rijk tbv ontwikkelingsbedrijf NOM is in de meicirculaire 2017 ontvangen	-2.000.000,00
Totaal												-23.401.530,00
Totaal												-23.401.530,00

Eerste aanzet businesscase Centre for Innovation on Sustainability (CIS) op basis van concept-begroting

Scenario 15.000 m²		**Totaal**
Totaal bruto oppervlakte pand	15.000 m²	
Totaal netto te verhuren oppervlakte	12.500 m²	
Investering		
Grond/verwervingskosten, bouwrijp en infra	€	5.1.1c
Bouwkosten	€	
Honoraria/bijkomende kosten	€	
Verkoopkosten	€	
Algemene kosten	€	
Totaal	€	
BTW	€	5.1.1c
Totaal incl BTW	€	

Scenario 6.903 m²		**Totaal**
Totaal bruto oppervlakte pand	6.903 m²	
Totaal netto te verhuren oppervlakte	5.773 m²	
Investering		
Grond/verwervingskosten, bouwrijp en infra	€	5.1.1c
Bouwkosten	€	
Honoraria/bijkomende kosten	€	
Verkoopkosten	€	
Algemene kosten	€	
Totaal	€	
BTW	€	5.1.1c
Totaal incl BTW	€	

Financiering (15.000 m²)

	Ondernemers/Risicodr.	*Bijdrage provincie*	*Bank(en)*	*Totaal*
Grond/verwervingskosten, bouwrijp en infra	€ 5.1.1c	€ 750.000		€
Bouwkosten en overige kosten	€		€ 5.1.1c	€ 5.1.1c
Totaal				€

Huuropbrengsten				
Totaal te verhuren oppervlakte	*12.500* m²	*12.500* m²		
Gemiddelde huurprijs	100,00 €/m²	80,00 €/m²		
Onderwijsinstellingen > Stenden, Drenthe College, Hondsrug College	4.000 m²	4.000 m²		
Particuliere opleidingsfaciliteiten > VolkerWessels, VisserSmidHanab	1.500 m²	1.500 m²		
Gemeente en provincie	1.500 m²	1.500 m²		
Bedrijfsruimten en strartups > Senbis Spic > NAM, Shell, GZI Next	5.500 m²	5.500 m²		
Totaal jaarlijkse huuropbrengsten	€ 5.1.1c	€ 5.1.1c		
BAR	5.1.1c %	5.1.1c %		

Huuropbrengsten				
Totaal te verhuren oppervlakte	*5.773* m²	*5.773* m²		
Gemiddelde huurprijs	100,00 €/m²	80,00 €/m²		
Onderwijsinstellingen > Stenden, Drenthe College, Hondsrug College	4.000 m²	4.000 m²		
Particuliere opleidingsfaciliteiten > VolkerWessels, VisserSmidHanab	1.500 m²	1.500 m²		
Gemeente en provincie	1.500 m²	1.500 m²		
Bedrijfsruimten en strartups > Senbis Spic > NAM, Shell, GZI Next	5.500 m²	5.500 m²		
Totaal jaarlijkse huuropbrengsten	€ 5.1.1c	€ 5.1.1c		
BAR	5.1.1c %	5.1.1c %		

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

1 - 1

5.1.2b